Lynn Austin

În vâltoarea apelor

Slavă Domnului că ești o copilă prea puţin înzestrată cu frumuseţe exterioară. Măcar așa va trebui să te bazezi pe ce ai în cap.

Asta îmi tot spunea bunica Bebe. Şi aşa am crescut, dispreţuind frumuseţea surorii mele şi existenţa ei, al cărei sens nu îl vedeam. Din câte se pare, ceea ce am în cap nu mi-a folosit la cine ştie ce, întrucât iată-mă acum la închisoare. Şi, chiar dacă aş lua acest lucru drept o continuare a unei tradiţii de familie (şi bunica Bebe ajunsese la închisoare, din cauză că lupta din răsputeri pentru *Legea prohibiţiei*), adevărul este că motivul arestării mele i-ar frânge inima. Cum de am ajuns o infractoare? Mi-am frământat mintea cu această întrebare toată noaptea. Dar poate că cel mai bun mod de a afla un răspuns ar fi să încep cu începutul...

Lynn Austin este de opt ori laureată a Christy Award pentru romanele sale istorice: *Tărâmuri ascunse, Lumina din întuneric, Stâlpul de foc, Perechea potrivită, Căminul mult visat, În vâltoarea apelor, Când o lume întreagă ne desparte* şi *Wonderland Creek* [Pârâul din Ţara Minunilor]. Lynn este atât scriitoare, cât şi o renumită oratoare la conferințe, în tabere şi la diferite evenimente bisericeşti şi şcolare. Locuieşte împreună cu soțul ei în Illinois şi are trei copii.

Editura Casa Cărţii
ISBN: 978-606-8282-64-0

www.ecasacartii.ro

Lynn Austin

În vâltoarea apelor

Traducere de
Mariana Gabriela Wilson

Casa Cărţii, Oradea
2013

„Dumnezeu este adăpostul şi sprijinul nostru,
un ajutor care nu lipseşte niciodată în nevoi.
De aceea nu ne temem, chiar dacă s-ar zgudui pământul
şi s-ar clătina munţii în inima mărilor.
Chiar dacă ar urla şi ar spumega valurile mării
şi s-ar ridica până acolo de să se cutremure munţii."

Psalmul 46:1–3

Capitolul 1

Era de-a dreptul ironic.

Zăceam în celula mea de închisoare, pe patul de fier ce scârțâia, cu privirea ațintită la salteaua pătată de deasupra, când mi-a venit brusc în minte ziua în care am înțeles ce înseamnă cuvântul „ironic". Nu mi-am putut reține un zâmbet la... ironia întregii situații. Semnificația acestui cuvânt îmi devenise clară cu zece ani în urmă, în ziua când a fost arestată bunica mea, Beatrice Monroe Garner.

Era tot într-o sâmbătă, ca astăzi. Mama se dădea de ceasul morții că bunica Bebe, cum îi spuneam noi, nu va putea să meargă la biserică în ziua următoare dacă n-o scotea tata pe cauțiune.

— Ar fi culmea să-și petreacă duminica după gratii! se văicărea mama. Te rog, John. S-o scoatem de acolo!

Dacă mă gândeam bine, nici eu nu puteam merge la biserică în ziua următoare. Cine avea să țină lecția fetițelor de zece ani din clasa mea de la școala duminicală? După cum bine mi-ar fi atras atenția tata: *Ar fi trebuit să te gândești la binele lor înainte să ajungi după gratii, Harriet.*

Eram și eu de vârsta fetelor de la școala duminicală când bunica Bebe fusese arestată. Tocmai îmi luam micul dejun cu sora mea, Alice, și cu părinții mei, când a sunat telefonul. Aparatul era o noutate pe atunci, prin 1910, și ne-am oprit

cu toţii din mâncat, aşteptând semnalul obişnuit din trei ţârâituri scurte. După aceasta, mama luă receptorul şi îl duse la ureche, ridicându-se în vârful picioarelor să vorbească în mica pâlnie în formă conică. Nici nu îl puse bine la loc, că şi izbucni în lacrimi.

— A fost poliţia! abia reuşi ea să îngaime printre suspine. Aseară, mama a fost arestată şi... e încă la închisoare!

De emoţie, surorii mele mai mari i se tăie răsuflarea. Era genul de fată gingaşă şi sentimentală căreia nu-i trebuie mult să se lase copleşită de emoţie.

— E arestată? Dar de ce? Ce-a făcut buni?

— Cum i-au putut face aşa ceva? se lamentă mama. Doar nu-i o infractoare!

— Mai este cafea? întrebă tata, calm. Aş mai dori o ceaşcă, dacă se poate.

— O, John! Cum poţi să te gândeşti la cafea într-un moment ca ăsta? Ţie chiar nu-ţi pasă?

— Dacă Beatrice Garner nu dă doi bani pe reputaţia familiei ei, mie de ce mi-ar păsa de ea? A ştiut foarte bine ce consecinţe va atrage când a început să alerge încoace şi încolo să spargă butoaiele cu whisky cu Uniunea ei pentru Temperanţă. Şi-a aşternut singură patul când şi-a propus să devină o a doua Carrie Nation*. Acum n-are decât să doarmă în el.

Vorbele lui declanşară o nouă avalanşă de lacrimi din partea mamei. Alice se ridică de la masă s-o liniştească. Tata oftă şi-mi întinse ceaşca goală.

— Fii bună şi umple-mi-o, Harriet.

Fata din casă avea liber în dimineaţa aceea, aşa că am luat, supusă, ceaşca şi m-am dus cu ea la bucătărie, apoi m-am întors la masă pentru actul al doilea al dramei.

— Te rog, John. Te implor, se milogi mama. Scoate-o din locul ăla groaznic.

---

* Membră celebră a Mişcării pentru Temperanţă din Statele Unite (n.tr.).

— Şi mai e ceva, zise tata. Ce exemplu le dă fiicelor noastre?

Îşi puse frişcă în cafeaua adusă de mine şi începu să amestece tacticos, fără să dea vreun semn că ar aştepta răspuns.

În afară de plâns şi bocit, mama nu putea face prea mare lucru întru salvarea bunicii – o nouă ironie, când te gândeşti că bunica lupta din greu ca femeile să aibă în lume un cuvânt mai greu de spus. De altminteri, bunica Bebe dispreţuia lacrimile.

Femeile n-ar trebui să facă din ele o armă, spunea ea întruna, *mai ales în confruntările cu bărbaţii*. Ironia făcu însă ca mama să recurgă tocmai la lacrimi pentru a-l convinge pe tata. Bunica Bebe n-ar fi fost mulţumită.

Dar bunica Bebe era la închisoare.

Şi lacrimile, nu altceva, l-au înduplecat în cele din urmă pe tata să se ducă după ea. Alice se alăturase şi ea potopului şi tata n-avu tăria necesară să-l stăvilească sau să-i ţină piept. Ca orice bărbat, de altfel. Inima surorii mele era moale şi cleioasă ca mămăliga. Putea să-şi dea drumul lacrimilor şi să le oprească ca pe un robinet, umplând găleţi întregi la nevoie.

Alice avea şaisprezece ani şi era atât de frumoasă, că până şi cei mai inteligenţi bărbaţi îşi pierdeau minţile în preajma ei. Doamne fereşte să i se umezească puţin ochii mari, albaştri, că toţi junii din apropiere îşi scoteau batistele albe, fluturându-i-le sub nas ca pe nişte steaguri ale păcii. Bunica Bebe nu-şi irosea timpul cu ea.

— Sora ta ar putea contribui enorm la cauza noastră, mi-a spus ea odată. Alice e genul de femeie pentru care bărbaţii încep războaie – ca Elena din Troia. Dar mă tem că are să-şi irosească talentul. Are să cadă în braţele primului flecar care-i va şopti vorbe dulci la ureche. Asta-i soarta femeilor de felul ei. Mare păcat, oftă ea. Sora ta mai crede în minciuna că femeile sunt sexul slab. Şi felul în care-şi exploatează lacrimile nu face decât să perpetueze acest mit. Dar pentru tine mai e speranţă, continuă ea.

Ori de câte ori deschideam subiectul frumuseţii lui Alice, mă mângâia pe părul şaten, ciufulit, şi-mi spunea:

— Slavă Domnului că eşti o copilă prea puţin înzestrată cu frumuseţe exterioară. Măcar aşa va trebui să te bazezi pe ce ai în cap.

Nu vi se pare ironic că Alice s-a folosit de lacrimi pentru a o salva pe bunica? Numai eu nu m-am alăturat torentului în dimineaţa aceea, pentru că n-am vrut s-o dezamăgesc.

O iubeam mult pe bunica şi îi admiram dârzenia şi zelul. Nu erau calităţi pe care societatea civilizată le aprecia la o femeie, dar pe mine mă fascinau. Cu toate astea, n-aş fi vrut nici să fiu atât de înflăcărată ca ea şi să sfârşesc după gratii, după cum n-aş fi vrut nici să ajung o nevastă supusă ca mama sau o sirenă virtuoasă ca Alice. Şi atunci cum ar fi trebuit să-şi trăiască viaţa o femeie modernă ca mine, născută în pragul secolului XX? Ce alte opţiuni aveam? Aceasta era întrebarea la care încercam să găsesc un răspuns când m-am pomenit după gratii.

Dar, în ziua fatală a arestului bunicii, nu aveam decât zece ani şi eram destul de mică să trec neobservată, cu excepţia dăţilor când tata mai dorea cafea. Eram însă un fin observator şi nu-mi scăpa nimic din ce se petrecea în jurul meu, căci începusem deja să lucrez la întocmirea hărţii vieţii mele. Ştiam de la bunica Bebe că fiecare viaţă trebuie să aibă un scop şi îmi trebuia un plan.

— Ţine bine cârma, Harriet. Nu te lăsa dusă de valuri. Fără hartă s-ar putea să te împotmoleşti undeva pe ţărm sau să sfârşeşti zdrobită de stânci. Ia bine seama pe unde mergi.

Renunţase să le mai dăscălească pe mama şi pe Alice – culmea ironiei, salvatoarele ei în clipa de faţă – concentrându-şi toată atenţia asupra mea. Luase această hotărâre în ziua când i-am tras una lui Tommy O'Reilly în fluierul piciorului, după ce a încercat să-mi ia bomboana. Tommy era băiatul şefului de poliţie şi nu pierdea nicio ocazie să-i intimideze pe toţi copiii din oraş. În ziua aceea însă am făcut un pas spre el, prefăcându-mă că vreau să-i dau batonul cu scorţişoară şi, în schimb, i-am dat una cu piciorul.

— Tu, draga mea, ai să ajungi departe, mi-a zis bunica, în timp ce Tommy sărea într-un picior, urlând de durere. N-ai să te duci niciodată la vale. Te pricepi la vâslit!

Pe vremea aceea, harta mea nu era decât o schiță în creion. În anii următori, aveam s-o îmbogățesc cu noi detalii, pe măsură ce noi experiențe urmau să contribuie la conturarea imaginii. Cu timpul, aveam să identific cu atenție toate pericolele de evitat și capcanele de ocolit. Încercam astfel să urmez sfatul bunicii, dar își urmase ea oare propriul sfat? Se îndreptase intenționat spre închisoarea orașului sau pierduse controlul cârmei? Sau poate rătăcise harta? Dacă mai avea să iasă vreodată, eram hotărâtă să o întreb.

— Te rog, tată, te implor! se milogi Alice, îngenunchind la picioarele lui ca un personaj din Biblie. N-o lăsa acolo pe bunica!

Istericalele ei o aduseră în pragul leșinului. Nu o întrecea nimeni în leșinuri – o altă trăsătură muierească pe care bunica o detesta. Nu trebuia decât să-și ducă la frunte mânuța delicată și să fluture din gene, că toți bărbații din preajmă se repezeau s-o prindă să nu cadă.

Tata puse jos cafeaua și se întoarse spre mine.

— Fii bună și adu sărurile, Harriet.

Alice se afla încă în genunchi, așa că nu trebui să cadă prea de sus de data asta. În timp ce urcam în fugă scările după sărurile de amoniac, l-am auzit pe tata spunând:

— Bine, fie. Terminați odată cu văicărelile. Mă duc după Beatrice la poliție.

Nu mă mir că se hotărâse să fugă din calea potopului. M-am întors repede la bucătărie și am destupat sticla cu săruri, ducând-o la nasul finuț al lui Alice. După restabilirea ordinii, l-am urmat pe tata în antreu.

— Pot să vin cu tine după bunica?

— Nici vorbă! Închisoarea nu-i un loc pentru domnișoare delicate ca tine.

Pe vremea aceea nu l-am crezut, dar m-am convins de adevărul spuselor lui acum, când mă aflam, la rândul meu, după gratii.

Tata şi-a luat pelerina şi mănuşile de condus din cuier, şi-a îndesat pălăria pe capul cu chelie şi a ieşit pe uşă, mormăind ceva printre dinţi la adresa bunicii Bebe. Am ţopăit în urma lui, dând din cap aprobatoare. Am pornit amândoi spre Fordul Model-T şi m-am cocoţat repede pe scaunul de lângă şofer. Abia după ce maşina horcăi şi tuşi până la capătul blocului, tata îmi sesiză în sfârşit prezenţa.

— Stai puţin! Harriet... ce... N-ai ce căuta aici!

N-am izbucnit în plâns şi nici n-am protestat. L-am privit drept în ochi, cu bărbia uşor scoasă înainte. Aşa îl priveam şi pe Tommy O'Reilly când încerca să mă intimideze la şcoală – fără un cuvânt, cu braţele încrucişate, ameninţându-l cu piciorul. Privirea pe care i-am aruncat-o tatei nu era chiar atât de sfidătoare, dar avu acelaşi efect.

— Ei, la naiba, Harriet! Dacă tot eşti aici...

Se concentră din nou asupra motorului, care se îneca, gata să moară.

— Apasă mai tare pe acceleraţie, i-am spus, trăgând de maneta schimbătorului de viteză. Şi mai dă-i o dată cheie la motor.

— Dar să ştii că n-ai ce căuta înăuntru, Harriet. Vorbesc foarte serios. Închisoarea nu-i un loc pentru... şi bunica n-are niciun drept să...

Am dat din cap supusă... şi l-am urmat în incinta secţiei de poliţie. Tata se duse direct la comisarul-şef, Thomas O'Reilly Senior. Acesta ne informă că bunica fusese arestată noaptea trecută după ce încercase să închidă un bar. După sosirea poliţiei, majoritatea celorlalte membre ale Uniunii Femeilor pentru Temperanţă Creştină se întorseseră liniştite la casele lor, dar nu şi bunica, care refuzase categoric să se dea bătută în faţa „demonului Rom".

— Mă tem că a trebuit să-i confiscăm securea, încheie comisarul.

Tata dădu din cap și plăti amenda. Bunica Bebe fu eliberată neîntârziat. Am auzit-o vociferând întruna pe hol, în timp ce un polițai o conducea spre ieșire.

— Nu! Stai! Du-mă înapoi imediat! N-am terminat încă! Pușcăria asta e plină de bețivi – tocmai de oamenii pe care mă zbat să îi salvez!

Comisarul O'Reilly își dădu ochii peste cap.

— A fost o noapte extrem de lungă, John. Te rog ia-o de aici.

Bunica își continuă discursul, în timp ce poliția îi înapoie haina și portofelul:

— Știați că în țara noastră există câte un bar la fiecare trei sute de oameni? Sunt mai multe cârciumi decât școli, biblioteci, spitale, teatre și parcuri – ca să nu mai vorbim de biserici.

Am adus-o acasă.

Întocmai ca vitejii soldați ce porniseră la război cu patruzeci și cinci de ani înainte pentru a învinge demonul sclaviei, bunica era gata să-și sacrifice la nevoie și propria libertate pentru a-i elibera pe oameni de sub sclavia alcoolului. *Culmea ironiei*, mi-am zis în sinea mea, meditând pe patul zgrunțuros de închisoare la propria-mi arestare. Bunica Bebe câștigase nu demult războiul cu „demonul Rom". Al optsprezecelea amendament al Constituției Statelor Unite devenise lege acum câteva luni, pe 29 ianuarie 1920, interzicând cu desăvârșire fabricarea, comercializarea și transportarea băuturilor alcoolice.

Iar eu mă aflam la pârnaie tocmai pentru încălcarea acestei legi.

Da, mi se părea cât se poate de ironică situația mea. Pentru mine nu va vărsa lacrimi nici mama, nici Alice – ca să nu mai vorbesc de bunica Bebe. Iar tata îmi va spune fără îndoială: *Cum ți-ai așternut, așa dormi, Harriet.*

Cum de am ajuns o infractoare? Îmi frământasem mintea cu această întrebare toată noaptea. Dar poate cel mai bun mod de a afla un răspuns ar fi să încep cu începutul.

Capitolul 2

Bunica a fost şi ea odată tânără şi cam şovăitoare. Îmi pare greu de crezut, când mă gândesc la femeia care e azi, dar mi-a jurat că e adevărat şi bunica nu minte.

— Dacă azi sunt mai cutezătoare, Harriet, e pentru că nevoia m-a învăţat, mi-a spus ea. M-am născut fără pic de îndrăzneală. Din contră.

S-a născut în nord-estul Pennsylvaniei la ferma părinţilor ei, cuibărită într-o vale din munţii Pocono. Beatrice Aurelia Monroe a venit pe lume în ziua, luna şi anul în care s-a ţinut prima conferinţă pentru apărarea drepturilor femeilor: 19 iulie 1848. Desigur, era prea mică pe vremea aceea ca să-şi dea seama de extraordinara coincidenţă, dar mai târziu şi-a privit ziua de naştere ca pe un semn din partea Providenţei.

În timp ce Elizabeth Cady Stanton, Lucretia Mott şi restul grupului venerabil de femei semnau *Declaraţia sentimentelor şi a hotărârilor* în Seneca Falls, New York, lansând primul atac în bătălia pentru drepturile femeii, străbunica Hannah Monroe se lupta şi ea cu durerile facerii, aducând-o pe lume pe bunica Bebe, care avu impertinenţa să iasă în poziţia greşită. Soarta lui Bebe era să facă totul în viaţă în mod neconvenţional, aşa că naşterea ei cu picioarele înainte n-a fost decât primul pas în această direcţie. A mai avut şi impertinenţa să fie fată. Tatăl ei, Henry Monroe,

îi pusese în vedere soției să-i facă un băiat – ceea ce mi se pare puțin egoist, când te gândești că avea deja patru băieți: James, de nouă ani, William, de șapte, Joseph, de cinci și Franklin, de trei.

— Acum adică e fetiță? o întrebă Henry, indignat, pe moașă când aceasta îi dădu vestea. Se repezi în dormitor cu cizmele de lucru în picioare și trase cu ochiul în scutecul bebelușului, convins că moașei îi scăpase un detaliu important. Când se încredință de contrariu, îi întinse soției legăturica urlătoare.

— Trebuia să fie băiat, Hannah. Un bărbat n-are niciodată destui feciori care să-l ajute la treburi pe lângă casă.

— Știu, dragul meu, răspunse ea blând, dar bunul Dumnezeu a socotit de cuviință să ne binecuvânteze cu o fată de data asta.

Poate că bunul Dumnezeu își dăduse seama că avea nevoie și Hannah de o mână de ajutor în gospodărie ca să hrănească și să îmbrace un soț bine făcut și patru feciori în creștere. Așa se hotărî Hannah să-și privească fetița: ca pe un dar de la Dumnezeu. Își coborî privirea spre bebeluș și surâse, în timp ce Henry ieși din cameră cu pași apăsați.

— Nu-l băga în seamă, micuța mea. Întotdeauna e țâfnos când nu-și ia masa la timp.

Masa fu servită cu întârziere în ziua aceea din vina lui Beatrice, care venise pe lume cu picioarele înainte și a cărei naștere durase mai mult decât se anticipase. Dar Hannah era o creștină cucernică și nu bine răspândi moașa vestea prin comunitatea mică de fermieri din New Canaan, Pennsylvania, că toate celelalte credincioase se grăbiră să-și împartă cina cu soțul îmbufnat și cu cei patru feciori înfometați ai lăuzei. Desigur, cămara era plină cu provizii pregătite dinainte tocmai pentru această ocazie, dar Henry și băieții nu se încumetau să pătrundă într-un teritoriu atât de muieresc să-și ia singuri mâncarea și cu atât mai puțin s-o pună pe sobă la încălzit.

După ce își umplu stomacul, Henry păru să se mai înmoaie puțin în atitudinea față de fiica lui nou-născută.

— La urma urmei, n-avem decât să învățăm să luăm ce e bun din orice situație, mormăi el la sfârșitul zilei, dându-și jos cizmele și cățărându-se în pat lângă soția sa. Întotdeauna mai există și o „data viitoare".

Hannah își înăbuși o replică necugetată la auzul cuvintelor „data viitoare", având încă proaspete în minte chinurile facerii. Murmură în șoaptă o scurtă rugăciune către Atotputernicul și își așeză mâna pe brațul soțului ei, zicând:

— E o fetiță frumoasă și sănătoasă. Slavă Domnului! Mi-ar plăcea să-i pun numele Beatrice, dacă n-ai nimic împotrivă. Beatrice Aurelia Monroe.

Henry nu-i dădu niciun răspuns până a doua zi de dimineață, după ce Hannah termină de pregătit micul dejun și-l puse pe masă în fața lui. Își înfipse dinții într-o felie de șuncă și mormăi:

— Mă gândesc că e un nume decent.

În cei zece ani de căsnicie, Hannah învățase să aibă răbdare. Nici nu se așteptase să primească răspuns mai devreme de miezul zilei. În astfel de chestiuni, Henry avea nevoie de suficient timp să se roage și nu-i plăcea să fie zorit. Franklin, în vârstă de trei ani, nu reuși să pronunțe „Beatrice" și prescurtă numele nou-născutei la „Bebe". Porecla se lipi de ea, încât chiar și în ziua de azi, șaptezeci și doi de ani mai târziu, sora mea și cu mine îi spunem „bunica Bebe".

După spusele bunicii, primii ani din viața ei s-au scurs fără evenimente importante. Era un copil tăcut și sfios, ceea ce nu-i de mirare când te gândești că toți de la fermă erau mai mari, mai zgomotoși și mai puternici decât ea. Cu patru frați mai mari din calea cărora trebuia să se ferească – plus doi cai, doi boi și o cireadă de vite – sărmanei Bebe i se părea că toată lumea conspiră să o calce în picioare. Prima propoziție pe care a învățat-o după ce a început să meargă a fost: „Fă-te-ncolo, Bebe!"

— Eram o fetiță sperioasă, mi-a spus ea, poate pentru că îmi petreceam cea mai mare parte a timpului ferindu-mă de

primejdii. Și atât de rușinoasă! Plângeam și când cădea o pălărie pe jos – și cădeau destule, ca să nu mai vorbesc de potcoave, baloți de fân, roți și manivele, cizme, găleți și tocătoare de lemn.

Am încercat să-mi închipui cum era să crești într-o casă în care îți cădeau în cap tocătoare de lemn și m-am chircit involuntar. Când i-am cerut lămuriri, bunica mi-a spus râzând:

— Mai bine nu întreba, Harriet! Incidentul cu tocătorul de lemn a fost din vina fratelui meu, William. Mereu făcea câte-o trăsnaie, punându-și în pericol viața și mădularele. De aceea am fost surprinși cu toții când Joseph și-a pierdut viața, iar Franklin, piciorul. Desigur, aceste tragedii au avut loc la mulți ani după episodul cu tocătorul de lemn, dar ni l-am amintit cu toții.

Bunica Bebe nu-și depăna niciodată poveștile în linie dreaptă. Pentru a-i descifra sensul vieții, a trebuit să pun cap la cap toate afirmațiile ei surprinzătoare ca într-un puzzle uriaș. Dar în celula în care lâncezesc am o grămadă de timp liber la dispoziție și poveștile ei ciudate încep să capete sens acum, când îmi bat capul să pricep cum am ajuns aici – și ce am de făcut de aici înainte.

Frații lui Bebe erau sălbatici și nestăpâniți, gata să-și pună zilnic viața în pericol în moduri tot mai inovatoare și creative. Într-o vară, au legat o frânghie de o creangă a stejarului înalt de pe malul râului ce străjuia ferma. Au dat o gaură într-o scândură veche, trecând prin ea frânghia roasă și înnodând-o dedesubt ca să improvizeze un leagăn. Bebe privea de la distanță cum se dădeau în leagăn pe rând, avântându-se sălbatic tot mai sus, căzând uneori și julindu-și genunchii sau înmulțindu-și cucuiele de pe capetele lor noduroase. Se întrebă cum era să zboare liberă prin aer, purtată de leagăn, cu cerul albastru deasupra și vântul răsfirându-i pletele. Dar, deși tânjea să încerce, frica o oprise de fiecare dată.

Într-o zi, pe când afară era atât de cald că se coceau puii în cuib, William hotărî să se lanseze cu leagănul peste râu și să lase frânghia din mâini, plonjând în apă la peste trei metri adâncime,

fără să țină cont de stâncile tăioase. Plouase săptămâni în șir în primăvara aceea și râul învolburat părea nerăbdător să-și înhațe următoarea victimă. Dar când își scoase capul la suprafață teafăr și nevătămat, ceilalți se grăbiră să-i urmeze exemplul, avântându-se în apă de parcă s-ar fi grăbit la întâlnirea cu Isus. Bebe privi de la marginea potecii, temându-se să se apropie prea mult din cauza șerpilor ce sălășluiau prin ierburile înalte de pe malul râului. James și Joseph capturaseră odată un șarpe negru, gros și lucios de aproape un metru, speriind-o de moarte când se năpustiră cu el în bătătură, fluturându-și trofeul din dinții unei furci.

La cinci ani de la venirea ei pe lume, în viața agitată a bunicii Bebe interveni o schimbare spectaculoasă. Harriet Beecher Stowe publicase, în 1852, *Coliba unchiului Tom* și, când cartea ajunse la New Canaan, femeile din biserică perindară de la una la alta o copie uzată. Hannah o citi și ea la lumina lămpii din salonul de la fermă și plânse. Bebe, care n-o mai văzuse niciodată vărsând lacrimi pe dârza și devotata ei mamă, se repezi de îndată să o consoleze.

— De ce plângi, mami?

— Cartea asta pe care o citesc, dragă Beatrice... În ea se vorbește despre viața de zi cu zi a sclavilor din țara noastră și e de-a dreptul înfiorător! Închipuie-ți cum te-ai simți să fii *proprietatea* cuiva! Ce groaznic poate fi să aparții unui stăpân, care să te considere inferioară. Să nu ai viața ta, să trebuiască să îndeplinești poruncile altcuiva zi și noapte, trup și suflet, fără să poți face sau spune nimic.

În lunile ce urmară, Hannah nu mai conteni să vorbească despre soarta sclavilor, la frământatul pâinii și la jumulitul puilor, în timp ce spăla haine ajutată de Bebe, la plivitul grădinii și la curățatul cartofilor, în timp ce freca podeaua sau croia haine noi pentru întreaga familie.

— Cred că Atotputernicul mă cheamă să fac ceva pentru acești sărmani nefericiți, se hotărî ea într-o după-amiază de

toamnă, în timp ce topea seul pentru săpunul de casă. Călăuzită de conştiinţă, le adună pe celelalte femei care citiseră cartea şi se întruniră cu toate la biserica satului. Luară hotărârea să înfiinţeze o filială locală a Societăţii Antisclavie. Henry simpatiza şi el cu cauza după ce citise, la rândul lui, romanul. Merse până acolo încât îi dădu voie lui Hannah să înhame caii la căruţă când nu o folosea el pentru a se deplasa în oraş la întrunirile Societăţii. Bebe îşi însoţea mama şi era numai ochi şi urechi.

La început, întrunirile respectară acelaşi format ca slujba de duminica, cu multe imnuri de laudă şi rugăciuni. Dar apoi femeile întocmiră un plan de acţiune, trasându-şi liniile de luptă şi cursul pe care aveau să-l urmeze. Se apucară să scrie scrisori cu duiumul şi să trimită petiţii oficialilor din Washington. Adunară fonduri pentru publicarea şi distribuirea pamfletelor antisclavie. Contribuţia lui Hannah consta din vânzarea ouălor de la vreo zece găini şi a surplusului de legume şi zarzavaturi din grădină.

Din când în când, filiala din Philadelphia a Societăţii Antisclavie le trimitea câte un vorbitor la New Canaan pentru a-i ţine la curent cu evoluţia situaţiei. Unul dintre aceştia le povesti cum Societatea îi ajuta pe sclavi să evadeze unul câte unul printr-o Cale Ferată Subterană invizibilă. Bebe îşi zise că va dura mult şi bine până ce Societatea îşi va atinge scopul, cu milioanele de bărbaţi, femei şi copii care se aflau încă în sclavie şi dat fiind faptul că nu puteau să fugă decât câte unul câte unul.

Într-o noapte de primăvară, Bebe fu trezită din somn de o furtună teribilă. Îngrozită de vântul ce urla şi de fulgerele orbitoare, coborî în fugă scările până în dormitorul părinţilor ei şi se strecură în pat lângă mama sa, tremurând din creştet până-n tălpi.

— „Dumnezeu este adăpostul şi sprijinul nostru", îi şopti Hannah, citând din psalmul ei preferat. „De aceea nu ne temem... Chiar dacă ar urla şi ar spumega valurile mării..."*

* Psalmul 46 (n.tr.).

Bebe auzi un zgomot puternic și crezu că e vântul, dar tatăl ei zise:

— Cred că e cineva la ușă.

Se sculă și merse să deschidă. Mama își puse halatul de casă și porni în urma lui, iar când un fulger lumină odaia, Bebe se târî și ea jos din pat și alergă după ei, agățându-se de piciorul mamei.

— Poftiți, intrați, îl auzi pe tatăl ei zicând, în timp ce deschidea ușa masivă din lemn de stejar. Pe vremea asta nu e de umblat.

Henry era înalt și solid ca ușa și nu-i era frică de nimic. Fără să stea pe gânduri, îl invită înăuntru pe străinul ud leoarcă.

— Mulțumesc, domnule. Vă rămân profund îndatorat, rosti bărbatul și se opri în prag, înmuiat până la piele și tremurând.

— Și calul? făcu Henry, privind la animalul vlăguit priponit de stâlp.

— Să vă spun mai întâi pe scurt ce mă aduce aici, domnule Monroe. Dacă nu mă puteți ajuta, va trebui să-mi continui drumul până la următoarea stație.

— Îmi cunoașteți numele – ne-am mai întâlnit undeva? întrebă Henry surprins. Nu se ostenise să aprindă lampa, mulțumindu-se cu lumina intermitentă a fulgerelor.

Hannah păși înainte.

— Cred... cred că vă știu, domnule. Sunteți din Philadelphia, nu-i așa? Nu l-ați însoțit dumneavoastră pe sclavul eliberat care a vorbit la o întrunire a Societății noastre din august anul trecut?

— Ba da, doamnă Monroe. Numele meu e... dar mai bine spuneți-mi „John Smith".

Își scoase pălăria și o cascadă de apă se revărsă de pe borurile acesteia.

— Mă bucur că m-ați recunoscut. Îmi ușurați cu mult misiunea. Am un... pachet de livrat la una din stațiile din zonă. Înțeleg că sunteți acționară la Calea noastră Ferată, doamnă Monroe?

Henry se holbă la domnul Smith ca şi când şi-ar fi regretat decizia de a-i deschide. Dar Bebe, care de-acum se trezise de-a binelea, fusese la destule întruniri împotriva sclaviei ca să priceapă exact despre ce e vorba. Străinul părea a fi unul din conductorii de pe aşa-numita Cale Ferată Subterană. „Pachetul" era un sclav fugar ce trebuia adăpostit la o locaţie sigură, o „staţie" de pe calea invizibilă. Toţi cei care contribuiseră cu bani sau produse la proiect, cum făcuseră Hannah şi prietenele ei, era cunoscuţi sub numele de „acţionari".

— Da, domnule Smith. Sunt acţionară, confirmă Hannah cu un zâmbet. Henry, ce-ar fi să duci calul oaspetelui nostru în grajd, să fie adăpostit de ploaie? S-ar putea să dureze. Eu mă duc să aprind focul şi să fac cafeaua.

Henry îşi luă pelerina şi ieşi cu domnul Smith. Bebe o urmă pe mama ei la bucătărie, unde aceasta aprinse lampa şi adună aşchii pentru foc. Prezenţa lui Bebe trecu neobservată până când Hannah se ciocni de ea la ieşirea din cămară.

— Beatrice dragă, de ce nu te duci înapoi la culcare? zise ea, mângâind-o pe păr. Furtuna a cam trecut.

Încă mai fulgera, dar tunetele nu mai erau acum decât un bubuit stins dincolo de dealuri. Auzind ropotele de ploaie de pe acoperişul tindei, Bebe ştiu că tatăl ei avea să se întoarcă din grajd ud până la piele.

— Vreau să ajut şi eu, mami.

Se referea la livrarea „pachetului", dar mama o înţelese greşit.

— Bine, adu un castron şi nişte ceşti. Poate că domnul Smith va dori nişte supă, să se mai încălzească.

Focul ardea deja în sobă când cei doi bărbaţi se întoarseră în casă. Hannah le întinse hainele la uscat în spatele sobei, umplând bucătăria cu mirosul acru de lână udă. Fără paltonul său voluminos, domnul Smith se dovedi a fi un bărbat plăpând, în costum de oraş şi cu pantofi scumpi din piele. Se trânti pe unul din scaunele de la bucătărie, vlăguit şi palid ca un pui jumulit. Bebe îl

privi cum își recăpăta treptat culoarea, bându-și lacom cafeaua și înfulecând un castron din supa rămasă. Pe măsură ce i se usca, părul blond i se încrețea în bucle delicate.

— Ce ne puteți spune despre pachet? întrebă Hannah. Când va ajunge?

— Păi... întâi de toate trebuie să vă spun că în mod normal nu trimitem pachete la stațiile unde sunt copii mici.

Aruncă o privire spre Bebe.

— De când a intrat în vigoare *Legea sclavilor fugari*, a devenit o treabă prea primejdioasă ca să riscăm vieți nevinovate. Dacă se descoperă pachetul la dumneavoastră...

— Bunul Dumnezeu ne va păzi, pe mine și pe copiii mei, îl întrerupse Hannah. Trebuie să ne supunem lui Dumnezeu, nu unei legi nedrepte. Biblia ne spune să-i hrănim pe cei flămânzi, să-i îmbrăcăm pe cei goi și pe alții să-i scăpăm de la pierzare.

Străinul surâse ușor.

— Mă bucur că gândiți așa, doamnă Monroe.

Își încolăci degetele în jurul ceștii de cafea să și le încălzească.

— Ce vă aduce pe la noi, domnule Smith? Din câte știu, Calea Ferată Subterană nu trece prin New Canaan.

— Aveți dreptate, dar suntem într-o situație dificilă. Vânătorii de recompense ne-au descoperit rutele obișnuite și locațiile noastre nu mai oferă siguranță. A trebuit să extindem Calea în noi teritorii și ne-am amintit de câtă loialitate a dat dovadă grupul dumneavoastră în trecut. Am vorbit și cu pastorul local și el crede că „pachetul" ar fi mai în siguranță aici, la fermă, decât în oraș, unde există riscul să fie văzut de cine nu trebuie. Vedeți dumneavoastră, e atât de greu să știi în cine te poți încrede și în cine nu.

— În noi puteți avea încredere deplină, îl asigură Hannah. Ce avem de făcut?

— E nevoie doar de un adăpost temporar unde să se odihnească, să mănânce și să se ascundă până ce va avea cale liberă spre următoarea stație. Nu știu cât ar putea dura asta. Vă cerem

să vă asumați un risc enorm, după cum probabil știți deja. Dacă sunteți prinsă, puteți primi o amendă de până la o mie de dolari și șase luni de închisoare. Dar dacă sunteți dispusă să ne ajutați, v-am fi cât se poate de recunoscători. Trebuie să livrăm pachetul în Canada. Până aici, a reușit să ajungă cu bine.

— Trebuie să mă rog înainte să iau o decizie, zise Henry Monroe, ridicându-se brusc, de parcă ar fi pornit chiar atunci spre sala tronului ceresc pentru a se consulta cu Atotputernicul. Puteți aștepta până vă dau un răspuns?

— Desigur. Vă înțeleg. Am să aștept.

Bebe se întrebă dacă străinul avea habar cât timp îi lua tatălui ei să se roage înainte să ia o decizie. Domnul Smith ar fi putut să aștepte până făta scroafa, se făceau porcii mari și se afuma slănina.

— Mă duc să vă fac patul, domnule Smith, se oferi Hannah. Are să vă prindă bine un pic de somn. Mai sunt câteva ceasuri bune până în zori.

— N-aș vrea să vă deranjez.

Hannah clătină din cap.

— Nu-i niciun deranj.

— Bine, dacă doriți. Am călătorit toată noaptea...

Hannah îl scoase pe William din așternutul său călduț, înghesuindu-l în pat cu James și cu Franklin, pentru a-i face loc străinului. Bebe se strecură înapoi în patul ei, dar nu reuși să mai adoarmă. Un sclav fugar în carne și oase urma să se ascundă chiar acolo, acasă la ei! Era speriată și emoționată în același timp.

Bebe văzuse pentru prima oară un negru la o conferință a Societății Antisclavie. Fața și brațele bărbatului erau de culoarea melasei groase și primul ei gând fu că omul căzuse într-un cazan cu mure. Dar mama o lămurise că negreața aceea nu ieșea nici dacă s-ar fi frecat cu peria sau s-ar fi spălat cu săpun de leșie.

— Oamenii i-au făcut sclavi pe cei din rasa neagră, Beatrice, pentru simplul fapt că pielea lor e de altă culoare, îi explicase ea.

Dar Biblia ne spune că la Dumnezeu nu contează faţa omului. Omul se uită la înfăţişare, dar Domnul se uită la inimă.

— Şi inima lui e la fel de neagră ca şi pielea?

— Nu, inima lui nu e neagră deloc, pentru că Îl cunoaşte pe Isus. Doar păcatele ne înnegresc inima, dar Isus o poate spăla şi o face mai albă ca zăpada.

Conversaţia o lăsă în ceaţă şi mai mult pe Bebe. Se întrebă de ce Isus nu-i spălase şi pielea omului odată cu inima, ca să nu mai trebuiască să fie sclav. Nu uitase culoarea minunată a pielii lui – şi acum un sclav la fel de negru urma să vină la ei la fermă.

A doua zi de dimineaţă, când Bebe trase cu ochiul în camera fraţilor ei să vadă dacă domnul Smith mai dormea încă, găsi toate paturile goale. Acesta nu era nici jos, la bucătărie.

— Domnul Smith... a plecat?

Hannah îi făcu semn să tacă. Tatăl şi fraţii ei tocmai intrau pe uşă după îndeplinirea sarcinilor de dimineaţă, aducând cu ei noroi, lapte proaspăt şi miros de vaci.

— Vorbim mai târziu, zise Hannah. Stai jos şi mănâncă-ţi biscuiţii.

Băieţii îşi luară şi ei micul dejun şi plecară la şcoală. În timp ce Bebe o ajuta pe mama la spălatul şi ştersul vaselor, Hannah o informă că domnul Smith plecase în zori.

— S-a hotărât tati ce facem cu pachetul?

Hannah dădu din cap.

— Da, va ajunge în câteva zile.

Vestea o surprinse. Nu-l mai văzuse niciodată pe tatăl ei luând o hotărâre atât de promptă. Acesta sublinia mereu nevoia de a „aştepta răspunsul Domnului" la orice rugăciune, aşteptare care dura de obicei mult şi bine. Se pare însă că Domnul îl lăsase să sară peste rând de data asta.

— Dar ascultă-mă, Beatrice. Ce-ţi spun acum e foarte important.

Hannah se ghemui în faţa ei şi o privi drept în ochi, apucând-o de umerii firavi.

— Tati şi cu mine ne-am hotărât să nu le spunem nimic fraţilor tăi despre domnul Smith sau despre pachet. Cu cât ştiu mai mulţi, cu atât e mai mare pericolul pentru sărmanul suflet care încearcă să se izbăvească. Dacă unul din fraţii tăi se scapă şi spune ceva la şcoală, ne-ar pune pe toţi în primejdie. Înţelegi?

Bebe dădu din cap cu seriozitate.

— Promiţi că n-ai să spui o vorbă la nimeni?

— Promit.

Nimeni nu-i mai încredinţase un secret atât de important – şi faptul că fraţii ei nu ştiau nimic o făcu să zâmbească în sinea sa.

— Nu ţi-e frică, Bebe, nu-i aşa?

— Nu.

Bebe era îngrozită.

Capitolul 3

Pachetul ajunse peste trei zile în toiul nopţii, pe când Bebe dormea. Habar n-avea că sosise, dar a doua zi de dimineaţă, după ce băieţii plecară la şcoală, o văzu pe mama pregătind un al doilea mic dejun constând din şuncă, ouă şi biscuiţi şi se întrebă de ce. Când ceru lămuriri, Hannah zâmbi şi-i spuse:

— Avem oaspeţi.

Bebe privi în jur, întrebându-se dacă nu cumva şi pachetul era invizibil, ca şi Calea Ferată. Hannah aşeză cu grijă farfuriile într-un coş, împreună cu câteva ceşti, cuţite şi furculiţe, apoi acoperi totul cu un ştergar curat. Îi întinse lui Bebe un bidon plin cu lapte proaspăt.

— Eşti bună să mă ajuţi să duc astea, Beatrice? Ai grijă să nu se verse laptele.

— Mergem în beci?

Se temea ca mama să nu-l fi ascuns pe musafir la subteran, din moment ce şi calea ferată se numea subterană. Bebe detesta beciul jilav şi plin cu păianjeni. Acesta mirosea asemeni cimitirului într-o zi ploioasă, iar pereţii dărăpănaţi de pământ păreau gata să se năruiască peste ea.

— Nu, nu mergem în beci.

Bebe urcă scările în urma mamei sale, care aduse un scaun din odaia ei şi-l aşeză în dreptul intrării de la mansardă. Mama

se cățără prima și dădu la o parte trapa, după care ridică coșul cu grijă și-l puse pe podeaua mansardei. Se aplecă apoi să ia bidonul cu lapte de la Bebe și, după ce îl așeză și pe acesta pe podea, se ridică în vârful picioarelor și dispăru înăuntru. Bebe se cocoță și ea pe scaun, dar fiind prea mică de statură, nu zări nimic prin gaura neagră.

— Mami, unde ești? întrebă ea cu glas tremurând.

Chipul lui Hannah reapăru deasupra ei.

— Vrei să urci și tu, Beatrice? Întinde mâinile să te trag în sus.

Perspectiva de fi ridicată în gaura neagră de deasupra o îngrozea și mai tare ca gândul coborâtului în pivniță. Dar știa că mama ei era femeie puternică și de nădejde. Își ridică brațele deasupra capului, lăsându-se apucată de încheieturi și trasă în sus, în mansarda rece și prăfuită.

De grinzi atârnau ierburi uscate și pânze de păianjen. Pe jos zăceau abandonate câteva scaune, o măsuță veche de toaletă și un cufăr hodorogit. Bebe se temea să nu dea peste vreun păianjen, șoarece sau liliac. În mijlocul podelei se afla un morman de saltele acoperite cu una din plăpumile mai bune de iarnă ale lui Hannah.

— Bună dimineața, strigă Hannah în aerul încremenit și închis. V-am adus micul dejun.

Inima lui Bebe începu să bată cu putere când mormanul de sub plapumă se foi și dădu acoperitoarea la o parte. Iar când sclavul fugar se ridică în capul oaselor, rămase cu gura căscată. Era o femeie! Nu-și închipuise niciodată că un sclav fugar putea fi și femeie. Toți cei pe care îi văzuse la întrunirile Societății fuseseră bărbați.

Plapuma se mișcă din nou și o a doua siluetă ieși la iveală – tot o femeie, dar mai tânără decât prima. Cele două „pachete" ce o priveau iscoditor pe Bebe cu ochi negri și speriați erau de o frumusețe exotică cum nu mai văzuse niciodată. Cu pielea de un maroniu închis și părul negru ca de lână, păreau niște umbre în mansarda întunecoasă.

— Nu vă temeţi, le linişti Hannah. Fiica mea, Beatrice, şi cu mine v-am adus ceva demâncare.

Bebe se ţinu după mama ei, care se târî centimetru cu centimetru pe podeaua prăfuită, trăgând coşul după ea. Mansarda era prea joasă pentru ca Hannah să poată sta în picioare, cu excepţia punctului din centru, de sub grinda de coamă, dar Bebe încăpu cu uşurinţă.

— Beatrice, numele noii noastre prietene e Mary, îi zise Hannah. Iar pe fiica ei o cheamă Kati.

Bebe ştia că e nepoliticos să se holbeze, dar nu se putu abţine. Sclava cea mai tânără, Kati, nu părea cu mult mai mare ca fratele ei, William, care avea doisprezece ani. Mary părea mult prea tânără să-i fie mamă. Aceasta îşi netezi părul răvăşit de somn, vrând parcă să facă o impresie bună.

— Mulţumim pentru ajutor, zise ea încet. Începu să se târască spre ele, dar Hannah o opri.

— Nu, stai liniştită, Mary. Vi-l aducem noi. Trebuie să fiţi epuizate de atâta umblat în toiul nopţii.

Hannah întinse ştergarul pe jos pe post de faţă de masă, scoase din coş farfuriile şi le aşeză pe el. Împachetase şi două şerveţele.

Ochii micuţei Kati sclipiră de lacrimi văzând bunătăţile din faţa ei.

— Toate pentru noi?

— Da, toate sunt pentru voi, răspunse Hannah. Noi ne-am luat deja micul dejun. Şi dacă vă mai e foame, nu trebuie decât să-mi spuneţi şi vă mai aduc. Avem mâncare din belşug.

Kati se aplecă după farfurie.

— N-ai uitat nimic? o întrebă Mary.

Fata aruncă o privire spre mama ei şi puse la loc farfuria, împreunându-şi mâinile. Îşi plecară capetele şi Mary se rugă:

— Doamne, mulţumim pentru aceşti oameni buni şi pentru mâncarea ce au pregătit-o pentru noi. Binecuvântează-i, Doamne, că fac un lucru tare bun. Amin.

Bebe o privi pe Kati cum se înfruptă din mâncare, înfulecând cu aceeaşi poftă ca şi fraţii ei după adunatul fânului. Să se fi aflat vreun şoricel prin mansardă, nu i-ar fi rămas nicio firimitură de pe urma lor. După ce terminară de mâncat, Hannah împachetă totul înapoi în coş.

— Doamnă, îmi trebuie la latrină, şopti Kati.

— Nu-i nimic, zise Hannah. Hai jos cu mine să-ţi arăt unde e. Avem şi apă caldă destulă, dacă vreţi să vă spălaţi.

— Nu trebuie să ne slujiţi aşa, zise Mary. Dar Îi mulţumim Domnului pentru bunătatea voastră.

Hannah coborî prima prin gura mansardei şi Bebe avu un moment de panică la gândul că va trebui să-şi dea drumul în braţele mamei sale. Dar ajunse cu bine jos, urmată de Kati şi de Mary. Bebe se oferi să le conducă la latrină. Cele două o urmară prudente, temându-se parcă să nu se repeadă cineva la ele din vreo ascunzătoare, cum făceau fraţii ei când se jucau de-a v-aţi ascunselea. Ieşi pe uşa din dos, convinsă că sclavele o urmau, dar acestea se opriseră în prag, rotindu-şi privirea prin jur cu ochi mari şi vigilenţi.

— Pe aici nu sunt patrule? întrebă Mary.

— Ce sunt patrulele?

— Oameni albi călare care ne caută. Vor să ne ducă înapoi la stăpân, dar mai bine mor decât să mă întorc acolo.

Vorbele ei o făcură pe Bebe să se cutremure, amintindu-i de riscurile pe care şi le asumaseră cu toţii.

— N-am văzut, răspunse ea. Şi oricum, i-am auzi venind pe drum de departe.

După ce se spălară, cele două şezură o vreme afară pe treptele din spate, încălzindu-şi feţele în razele timide ale soarelui de primăvară. O dumbravă de pomi fructiferi încărcaţi de flori ascundeau vederii partea din spate a casei. Tălăngile sunau dogit, în timp ce vacile lui Henry coborau poteca spre păşune.

— E frumos aici, zise Mary. Dar de ce nu munceşte nimeni la câmp?

— Cum adică? întrebă Hannah.

— N-am mai văzut fermă care să n-aibă nevoie de sclavi. La ora asta am fi deja afară, asudând şi trudind sub biciul supraveghetorului. Uneori mai cântam câte o cântare să ne înveselim.

— Oamenii din zona noastră n-au decât atâta pământ cât să poată să-l lucreze singuri, zise Hannah. Bărbatul meu face toată treaba, ajutat de cei patru băieţi ai noştri.

În tăcerea blândă a dimineţii, Bebe auzi o cioară croncănind într-un pin, o gaiţă certându-şi perechea şi o ciocănitoare ciocănind în stâlpul unui gard de lângă grajd.

Mary oftă din nou.

— E atâta linişte aici. Mi-ar plăcea să putem rămâne.

— Şi mie mi-ar plăcea, zise Hannah. Cred că sunteţi cele mai curajoase femei pe care le-am întâlnit vreodată.

Mary îşi încolăci braţul în jurul fiicei sale şi o trase spre ea.

— Nu din curaj fac asta, ci din teamă. Dacă rămân acolo, îmi pierd copila. Lizzy de la conac spune că stăpânul vrea s-o vândă pe Kati la un alt stăpân – care vrea s-o folosească pentru el.

Hannah aruncă o privire rapidă spre Bebe şi o mângâie pe Mary pe umăr.

— Gata, linişteşte-te... Înţeleg.

Abia peste câţiva ani pricepu Bebe vorbele lui Mary – şi când în sfârşit le pătrunse înţelesul, fu indignată la culme.

— Au vândut-o deja pe Kati a mea, au şi plătit pentru ea, aşa că acum amândoi stăpânii ne urmăresc.

— Cu ajutorul bunului Dumnezeu veţi ajunge cu bine în Canada şi acolo veţi fi libere, o linişti Hannah.

Cele două urcară înapoi în mansardă să se ascundă înainte ca fraţii lui Bebe să se întoarcă de la şcoală. Hannah umplu din nou coşul cu bunătăţi şi apă pentru cină şi îl trimise sus, împreună cu o oliţă de noapte. În noaptea aceea Bebe şi fraţii ei dormiră

ca de obicei în camerele lor de sub mansardă, dar Mary și Kati nu făcură niciun zgomot, nici măcar cât un șoricel. Nicio grindă nu scârțâi. Viețile lor depindeau de liniștea pe care o păstrau. A doua zi de dimineață, Bebe îi auzi pe frații ei râzând și hârjonindu-se în timp ce se pregăteau să plece la școală și zâmbi în sinea ei. Habar n-aveau ei că două sclave fugare se ascundeau chiar deasupra capetelor lor.

În cea de-a treia zi, în timp ce Bebe și mama ei pregăteau coșul pentru micul dejun, auziră tropote de cai apropiindu-se de fermă.

— Uită-te pe geam, Beatrice, să vezi cine vine.

Bebe fugi în sufragerie și trase cu ochiul prin perdea la cei doi călăreți care se opriră în fața casei. Se întoarse repede la bucătărie.

— Sunt doi bărbați necunoscuți, mami. Să le dau drumul înăuntru?

— Nu, rămâi aici. Lasă-l pe tati să stea de vorbă cu ei.

— Sunt oamenii aceia răi care le urmăresc pe...?

— S-ar putea.

Cum îi numise Mary? *Patrule*. Bebe alergă din nou la fereastra din salon, în timp ce Hannah se grăbi să le ducă sclavelor micul dejun și să le avertizeze să nu iasă din ascunzătoare. Tatăl lui Bebe ieși din grajd cu o lopată în mână și schimbă câteva vorbe cu străinii, nepăsător de parcă ar fi pălăvrăgit despre niște fleacuri, cum ar fi starea vremii. Când se întoarse Hannah, o luă pe Bebe de mână și o trase după ea la bucătărie.

— Ajută-mă să spăl ouăle, Beatrice. Vreau să merg cu ele la târg săptămâna asta.

Puse pe masă coșul cu ouă adunate în dimineața aceea și un lighean cu apă călduță. Bebe umezi o cârpă și începu să le spele, cu grijă să nu spargă coaja delicată.

— Mami, știu că tati nu minte niciodată. Ce va spune dacă îl întreabă despre...?

— Tati poate să spună cinstit că n-a văzut niciun sclav fugar, căci ăsta e adevărul. De aceea le ducem noi mâncarea întotdeauna – şi tot de aceea nu putem ieşi afară în clipa asta.

— Va trebui să ne ascundem dacă tati îi invită în casă?

— N-are să-i invite, dacă sunt vânători de recompense.

Bebe şi mama ei aşteptară o bună bucată de vreme la bucătărie. Bebe nu ştiuse până atunci că inima ei putea bate atât de tare fără să o dea de gol. Într-un târziu, auzi caii îndepărtându-se, dar Mary şi Kati nu mai ieşiră deloc din mansardă în ziua aceea.

— Ce-au vrut bărbaţii ăia? îl întrebă Hannah pe Henry, când se duse cu Bebe să-i ducă prânzul afară.

— Au zis că sunt în căutarea unor sclavi fugari. Două femei. Mi-au arătat şi un afiş. Cică s-a pus recompensă mare pe capetele lor.

— N-am mai auzit de vânători de recompense care să ajungă până aici.

— Lăcomia, Hannah. Oamenii ar face orice din egoism şi lăcomie.

În după-amiaza aceea, fraţii lui Bebe se întoarseră de la şcoală plini de entuziasm, făcând mare tărăboi şi îngrămădindu-se care mai de care să dea primul vestea.

— Doi călăreţi străini au venit azi la noi la şcoală, zise William, luându-le-o înainte celorlalţi.

— Şi ghiciţi ce ne-au întrebat! sări Joseph.

James îl împinse la o parte cu cotul.

— Au vrut să ştie dacă am văzut vreun negru ascunzându-se prin apropiere.

— Doamne, murmură Hannah. Ca să vezi.

— Ne-au spus că ne vor da bomboane şi alte bunătăţi dacă le vom arăta unde se ascund negrii, adăugă Joseph.

— Unul dintre ei avea un dolar nou-nouţ de argint sclipitor, pe care îl tot arunca în sus şi-l prindea.

William aruncă o monedă imaginară să le demonstreze.

— Ne-a spus că ne-o dă nouă dacă îi ajutăm.

Bebe se temea să nu explodeze. Era atât de greu să ții un secret. Dar mama se lăsă pe vine în spatele ei și o trase spre ea, așa cum făcuse Mary cu Kati cu o dimineață înainte. Bebe simți curajul lui Hannah revărsându-se în ea.

— Prietenul meu, Louis, le-a spus străinilor că a văzut niște negri prin New Canaan, continuă James, dar vorbea despre întrunirile de la biserică unde mergeți tu și mama.

— Bărbatul i-a dat totuși o bomboană din lemn dulce pentru că l-a ajutat, zise Joseph. Atunci au început și ceilalți băieți să povestească.

— Ai văzut vreun negru pe-aici, tati? îl întrebă William pe tatăl său când acesta se întoarse cu pași greoi de pe prispa din spate.

— Cine întreabă?

— Doi străini au venit azi la școală și...

— A, ăia... mormăi Henry. Au trecut și pe aici și au întrebat același lucru. Le-am spus că n-am văzut niciun negru. Și chiar dacă aș fi văzut, de ce le-aș spune unor necunoscuți?

— Pentru că ți-ar fi dat un dolar întreg, tati, de aia.

Franklin sărea într-un picior, de parcă i-ar fi trebuit la latrină.

— Un dolar întreg!

Tatăl se încruntă.

— Mda, ați primi un dolar. Și nenorociții ăia de negri știți ce ar primi? Patruzeci de lovituri de bici.

Franklin se dădu cu un pas înapoi, de parcă s-ar fi ferit el însuși din calea loviturilor.

— Apoi i-ar duce înapoi în Sud, unde s-ar purta cu ei mai rău decât cu animalele. Să nu vă prind că intrați în vorbă cu străinii ăia, m-ați înțeles?

— Da, tati.

Entuziasmul li se topi ca untul la soare.

— Dacă vreți bomboane și alte bunătăți, câștigați-le prin muncă cinstită, nu vânzând un om în sclavie.

Bebe le revăzu în minte pe Mary și pe Kati cuibărindu-se sub plapumă în mansardă și știu că nu le-ar fi vândut pentru toate bomboanele din lume. Simțea că se maturizase cu cel puțin trei ani în ultimele trei zile.

În ziua de târg, Bebe și mama ei plecară cu căruța la oraș să vândă ouă și să facă cumpărături. Soția pastorului, care era unul dintre cumpărătorii lor fideli, le invită la o cafea în salonul ei. Însuși pastorul Webster veni să li se alăture, lucru ce i se păru cât se poate de neobișnuit lui Bebe. Se minună și mai mult când acesta începu să vorbească în șoaptă, nu cu glasul tunător cu care îi obișnuise în fiecare duminică dimineața. De fapt, Bebe fu nevoită chiar să se aplece spre el ca să-l audă mai bine.

— Nu știu ce sfat să vă dau, doamnă Monroe. E periculos să rămână, e și mai periculos să plece. Pachetele călătoresc de obicei noaptea pe jos, dar se pare că vânătorii de recompense le-au urmărit până aici, pentru că nu au de gând să plece până nu se scurge vreo informație. Fac cu rândul și păzesc șoseaua zi și noapte. Au adus și câini cu ei.

— Cât e până la stația următoare?

— Cam 25 de kilometri. Cale de aproape o noapte de mers pe jos.

Hannah puse jos ceașca de cafea și rămase cu ochii ațintiți spre mâinile ei încrucișate în poală. Părea dusă pe gânduri – sau poate se ruga.

— Puteți trimite vorbă la stația următoare, domnule pastor? întrebă ea într-un târziu. Spuneți-le că livrez eu pachetul mâine dimineață. Am să le ascund pe prietenele noastre în căruță...

— În plină zi?

— Da, domnule, în plină zi. Beatrice va veni și ea cu mine, nu-i așa, draga mea?

Bebe vru să strige „nu!", dar nu reuși să articuleze niciun sunet.

Capitolul 4

Vineri dimineaţa, înainte ca fraţii lui Bebe să plece la şcoală, tatăl îi puse să încarce căruţa cu lemne de foc.

— Pentru cine sunt lemnele, tati? întrebă William.

— Pentru cineva în nevoie. Mişcaţi-vă, să nu întârziaţi la ore!

După plecarea lor, Henry dădu la o parte jumătate din lemne şi ridică în căruţă o ladă de lemn de dimensiunile unui sicriu. În această ascunzătoare secretă, îngropate sub mormanul de lemne, urmau să călătorească Mary şi Kati până la următoarea staţie. Înainte ca acestea să intre în ladă, Hannah le dădu o hartă schiţată de ea.

— Întotdeauna e bine să ştiţi exact unde mergeţi, le spuse ea. În viaţă nu poţi ajunge nicăieri fără hartă. Eu vă duc până la următoarea staţie, dar dacă vă rătăciţi cumva după aceea, nu trebuie decât să căutaţi reperele schiţate de mine.

— Cum am putea să vă mulţumim vreodată? zise Mary.

— Nu trebuie să ne mulţumiţi.

Hannah o surprinse cu o îmbrăţişare.

— Şi acum să ne rugăm Domnului să ne ocrotească.

Se prinseră toate de mâini şi-şi plecară capetele. Bebe avea crampe în stomac de parcă ar fi mâncat prea multe mere verzi. De mână cu Kati şi cu Hannah, ea nu închise ochii, ci rămase privind la chipul mamei sale în timp ce aceasta se ruga:

— Doamne, trimite îngerii Tăi să vegheze asupra noastră, să ne păzească și să ne călăuzească pe drumul acesta. Ia-le vederea dușmanilor noștri, cum ai făcut în vechime de dragul supușilor Tăi, ca să nu le vadă pe aceste preaiubite fiice ale Tale. Te rugăm să le ocrotești pe Mary și pe Kati în călătoria lor spre Canada și să le ajuți să-și recapete libertatea. În Numele lui Isus. Amin.

Rugăciunea nu o eliberă pe Bebe de senzația de rău la stomac. Inima îi bătu cu putere când le privi pe cele două sclave înghesuindu-se în spațiul strâmt. Tatăl îngropă apoi lada sub un morman de lemne de foc.

— Aveți aer? le întrebă el.

— Da, suntem bine, se auzi răspunsul lor înăbușit.

Henry o ajută pe Hannah să urce pe capră și îi dădu hățurile. La sfârșit, o ridică și pe Bebe alături de mama ei. Căruța porni cu o smucitură.

Frunze noi înmugureau în copacii de la marginea drumului și întregul peisaj de la țară se trezea la viață după iarna lungă și geroasă. Scârțâitul roților și tropăitul de copite acopereau trilurile păsărilor, dar Bebe își auzi mama fredonând încet în timp ce înaintau.

— Chiar poate Dumnezeu să le ia vederea dușmanilor noștri? întrebă ea, amintindu-și cuvintele mamei ei, pe care le rostise în rugăciune.

— Biblia ne spune că da. Când profetul Elisei a fost înconjurat de o mare oștire cu soldați, cai și căruțe, el s-a rugat Domnului: „Lovește, rogu-Te, pe poporul acesta cu orbire."* Și Dumnezeu a făcut întocmai. Le-a luat vederea dușmanilor și Elisei i-a putut duce departe, într-un alt ținut. În Noul Testament, Pavel și Barnaba se aflau într-una din călătoriile lor misionare, când un vrăjitor rău a încercat să-i oprească din lucrare. Pavel s-a rugat și vrăjitorul a orbit pentru o vreme.**

---

* 2 Împărați 6:18 (n.tr.).

** Faptele apostolilor 13 (n.tr.).

Bebe auzise despre Isus că le dădea orbilor vedere, dar habar n-avusese că putea face și contrariul. Chiar și așa, spera să nu le iasă niciun dușman în cale. I-ar fi displăcut profund să-și știe mama responsabilă pentru orbirea cuiva.

Mai merseră puțin până la o răscruce, unde în loc să o ia spre New Canaan ca de obicei, Hannah îndrumă caii pe celălalt drum, spre dealurile îndepărtate. Bebe nu mai fusese niciodată pe acolo. Privi în jur la peisajul nefamiliar și-și aduse aminte de o altă parte din rugăciunea lui Hannah.

— Nu văd niciun înger, mami.

— Și totuși sunt aici, cu noi, draga mea.

— Mi-ar plăcea să-i pot vedea.

Poate ar fi scăpat și de senzația de rău la stomac dacă ar fi zărit vreun nimb sau două.

— Ți-e frică, mami?

— Sigur că mi-e frică. E și firesc să-mi fie. Dar am hotărât să mă încred în Dumnezeu și să-mi urmez conștiința. Cred că e voia bunului Dumnezeu să le ajut pe noile noastre prietene.

— Domnul Smith a spus că ai putea ajunge la închisoare.

— Dacă e să ajung la închisoare pentru că le-am ajutat pe Mary și pe Kati, fie. Sunt sigură că Dumnezeu are un scop să mă trimită acolo și că va fi cu mine și în închisoare.

Bebe înghiți în sec.

— Va trebui să vin și eu cu tine?

— Nu, ești mult prea micuță, draga mea. Dar mai târziu, când vei crește mare, Dumnezeu îți va încredința și ție o misiune de îndeplinit. Atunci va trebui să-ți pui și tu încrederea în El și să-ți urmezi conștiința. De aceea am vrut să te duc cu mine astăzi. Devenim mai puternici de fiecare dată când credința ne e pusă la încercare. Numai așa învățăm să ne încredem în El.

Bebe știa că mama ei era demnă de încredere – dar pe ea o vedea în fața ei, în carne și oase. Îi era mult mai greu să se încreadă într-un Dumnezeu nevăzut.

Pe drum erau puține locuri umbroase și soarele dogorea din ce în ce mai tare. Bebe își simți părul ud de transpirație sub bonetă. Îngropate sub mormanul de lemne, Mary și Kati trebuie că se simțeau ca două pâini în cuptor. Bebe se întoarse să le caute cu privirea printre butuci și inima aproape i se opri în loc când zări o siluetă întunecată în mijlocul drumului, la linia orizontului din spatele lor. Se holbă la ea câteva clipe și silueta părea să crească – semn că se apropia, venind pe urmele lor.

O trase de mânecă pe Hannah.

— Mami, vine cineva în urma noastră.

Hannah aruncă o privire peste umăr.

— A, da, văd și eu. Nu te teme, draga mea. Hai să recităm împreună un psalm. „Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor care nu lipsește niciodată în nevoi..."*

Bebe încercă să urmeze sfatul mamei sale și să nu se teamă, dar îi fu cu neputință. Rămase cu privirea ațintită înainte, spre cai, până când nu mai putu îndura suspansul. Întorcându-se din nou, văzu că silueta se despărțise în două. Cei doi călăreți galopau spre căruță, micșorând repede distanța dintre ei. Bebe simți că-i vine rău.

— Se apropie, mami. Sunt doi.

— Îi recunoști, draga mea?

Se întoarse din nou.

— Cred că da... seamănă cu bărbații care au stat de vorbă cu tati acum câteva zile! Mai repede, mami! Mai repede!

Voia ca mama ei să dea bice cailor și să încerce astfel să câștige teren. Hannah, în schimb, opri căruța și așteptă ca străinii să le ajungă din urmă. Vânătorii de recompense aveau puști legate la șei. Trei dulăi țâșniră din tufișuri și se repeziră înainte pe drum, țopăind în jurul cailor și lătrând la căruță. Bebe se lipi speriată de mama ei.

---

* Psalmul 46:1 (n.tr.).

— Bună ziua. V-ați rătăcit cumva, oameni buni? întrebă Hannah peste hărmălaia din jur.

— Liniște! strigă unul dintre bărbați și câinii se opriră din lătrat.

— Căutăm doi sclavi fugari, doamnă. Sunt foarte prețioși. Oferim recompensă pentru orice informație.

În timp ce vorbea, câinii dădură târcoale căruței, adulmecând destul de zgomotos ca să-i audă și Bebe. Dulăul cel mai mare se ridică în două picioare și-și propti labele din față de bordura anterioară, adulmecând lemnele. Părea gata să sară în căruță. Bebe izbucni în plâns.

— Vă rog frumos să vă struniți câinii, zise Hannah. Îmi sperie fetița.

Bărbatul fluieră și toți cei trei dulăi alergară la el.

— Ați văzut cumva două negrese prin împrejurimi? întrebă el din nou.

— Chiar de aș fi văzut, tot nu v-aș spune, răspunse încet Hannah.

Bărbatul se holbă la ea surprins. Își scoase pălăria și-și șterse fruntea cu dosul palmei.

— Conform legii, aveți obligația să predați orice sclavi fugari.

— Știu. Și conform Bibliei, am obligația să nu o fac. Scrie în Deuteronomul, capitolul douăzeci și trei, versetul cincisprezece: „Să nu dai înapoi stăpânului său pe un rob care va fugi la tine după ce l-a părăsit." Spuneți-mi, a cui lege se cuvine să o respect — a domniilor voastre sau a lui Dumnezeu?

— Ascultați, doamnă...

— Nu, domniile voastre să ascultați. Ceea ce faceți e rău. E o încălcare a Cuvântului lui Dumnezeu.

— Nu facem decât să ne câștigăm traiul.

— Cu asta vă veți apăra pricina la Judecata de Apoi, când veți sta înaintea Atotputernicului să dați socoteală pentru viețile voastre?

Bărbatul se înroși la față. Părea foarte mânios, dar strânse din buze și nu zise nimic.

— Dacă vă pocăiţi şi-L rugaţi pe Domnul să vă ierte, sunt sigură că o va face, continuă Hannah. Sunt gata să mă rog împreună cu domniile voastre, dacă doriţi, chiar aici şi acum.

Bărbaţii schimbară câteva priviri, îşi întoarseră caii şi făcură cale întoarsă. Dulăii îi urmară şi ei cu botul în pământ, adulmecând de zor. În praful ridicat în urma lor, Bebe îşi îngropă faţa în poala mamei şi plânse în hohote. Fusese sigură că vor ajunge cu toţii la închisoare şi uşurarea pe care o simţea acum era atât de reală, de parcă temnicerul însuşi le-ar fi deschis uşa să le dea drumul.

Hannah smuci hăţurile ca să pună caii în mişcare şi o cuprinse pe Bebe cu braţul s-o liniştească.

— Nu trebuie să te temi, Beatrice.

— De ce-ai stat de vorbă cu ei, mami? Mi-a fost atât de frică să nu le descopere...

— Gata... Linişteşte-te acum. Ai învăţat o lecţie importantă astăzi. Când asculţi de Domnul, El e întotdeauna cu tine, orice s-ar întâmpla. Chiar dacă ar fi trebuit să merg la închisoare, bunul Dumnezeu ar fi fost şi acolo cu mine. Cum zice psalmistul: „Domnul este de partea mea, nu mă tem de nimic: ce pot să-mi facă nişte oameni?"*

Lui Bebe îi trecură prin minte câteva lucruri pe care ar fi putut să i le facă oamenii aceia, dar nu le spuse cu voce tare. Îşi şterse în schimb lacrimile cu dosul palmelor şi se hotărî să nu mai fie aşa de laşă de-aici înainte. Îşi propuse să se roage la Dumnezeu s-o ajute să devină o femeie credincioasă ca Hannah; o femeie curajoasă ca şi cele două sclave ce se ascundeau sub lemne. Nu voia să mai cadă pradă fricii niciodată.

Câteva ore mai târziu ajunseră la o fermă ce semăna mult cu cea a lui Bebe. Hannah îl ajută pe fermierul mai în vârstă să dea lemnele la o parte şi să le elibereze pe Mary şi pe Kati. Cele două erau leoarcă de sudoare şi arătau de parcă tocmai ar fi avut de înfruntat

---

* Psalmul 118:6 (n.tr.).

o furtună. Soția fermierului – o femeie cu părul cărunt și spinarea încovoiată – le îndemnă repede să intre în casă și să se ascundă.

— Rămâneți cu bine! le strigă Hannah. Domnul să vă aibă în pază!

Când îi povesti fermierului despre vânătorii de recompense, luară hotărârea să lase lemnele la el pentru eventualitatea în care Hannah i-ar fi întâlnit din nou la întoarcere. Bebe le dădu o mână de ajutor la descărcat, aruncând jos butucii unul câte unul până când o durură umerii și brațele și-i pătrunseră așchii în degete.

Mai târziu, peste câteva ceasuri, Bebe și Hannah ajunseră acasă. Nu bine se opri căruța, că Bebe sări jos și coborî în fugă poteca spre râu, având senzația că respiră pentru prima oară aer curat în ziua aceea. Nu se opri decât când ajunse la leagănul de funie al fraților ei. Acesta părea să o ademenească, legănându-se încet în adierea vântului. Bebe își roti privirea prin jur, își ridică fusta de stambă și se urcă în el pentru prima dată.

Îi văzuse adesea pe frații ei lovind pământul cu picioarele și pompând cu ele prin aer ca să-și ia avânt, dar picioarele ei erau mult prea scurte și abia îi ajungeau jos. Închise ochii și se lăsă purtată, lin, pe aripile vântului. Avusese dreptate – era plăcută adierea brizei pe față. Apucă strâns de funie și-și lăsă capul pe spate să privească cerul, cu picioarele întinse. Se întrebă cum ar fi fost să plutească prin aer – nu foarte sus, nu cu dezinvoltura fraților ei și categoric nu peste râu – dar destul de sus ca să simtă că zboară. Își închipui că ar fi avut aceeași senzație ca și atunci când patrulele făcuseră cale întoarsă. Își ridică fața spre cer și simți gustul libertății.

***

Mi-am amintit de povestea bunicii Bebe noaptea trecută, când am pornit și eu în misiunea mea secretă. Ca și străbunica Hannah

și profetul Elisei, și eu L-am rugat pe Dumnezeu să le ia vederea dușmanilor mei, ca să nu vadă încărcătura pe care o transportam.

Când m-a oprit mașina de patrulare, am încercat să-mi păstrez calmul, deși tremuram din creștet până-n tălpi. Spre surprinderea mea, ofițerul care veni la geamul mașinii era nimeni altul decât Tommy O'Reilly– fiul șefului de poliție și bătăușul notoriu care-mi făcuse zile negre la scoală. Dintre toți polițiștii ce patrulau prin oraș, de ce trebuia să fie tocmai el de serviciu în noaptea aceea?

— Te rog să ieși din mașină, mi-a spus el.

Picioarele mi se înmuiară și a trebuit să mă sprijin de aripa mașinii să nu cad. Tommy se uită pe bancheta din spate, care era ticsită cu lăzi pline cu băuturi la negru, și ochii i se măriră nefiresc de mult. Se holbă la ele vreme îndelungată, clipind uimit de parcă i s-ar fi întunecat vederea și nu mai putea distinge ce avea înaintea ochilor. Eram sigură că Dumnezeu îmi ascultase rugăciunile. Dar când Tommy destupă o sticlă și îi mirosi conținutul, mi-am dat seama că am dat de bucluc. De ce oare nu mă rugasem să-i ia Dumnezeu și mirosul?

— Va trebui să te arestez, Harriet.

Păreasincer surprins.

Orice încercare de a discuta rațional cu el se dovedi zadarnică, ca de fiecare dată de când îl cunoșteam. Și bănuiam că nici o lovitură în fluierul piciorului n-ar fi rezolvat nimic de data asta. Mă urcă pe bancheta din spate a mașinii de patrulare și mă duse la secția de poliție.

Și acum iată-mă aici, la închisoare. N-am uitat să mă rog ca Hannah înainte să pornesc cu încărcătura mea secretă. Și, întocmai ca bunica Bebe, am fost convinsă că fac ceea ce trebuie și că motivația mea este curată.

Dar acum mă holbam la patul jerpelit de deasupra mea și mă întrebam unde am greșit. Cum am ajuns aici, atât de departe de locul spre care credeam că mă îndrept? Și cum să ajung înapoi acolo unde trebuia să fiu?

Capitolul 5

Mansarda bunicii Bebe deveni adăpost pentru sclavi încă de cel puțin șase ori după aceea, din câte ținea minte.

— E posibil ca mama să fi adăpostit și alții, fără știrea mea, mi-a spus ea mulți ani mai târziu.

Era o noapte toridă de vară, aveam unsprezece ani și tocmai purtasem o discuție legată de sclavie pe leagănul din tinda casei, balansându-ne ușor, sorbind limonadă și vânând țânțari.

— Cred că mama a încetat să mai aibă încredere în mine din ziua în care am început să merg la școală, mi-a spus bunica cu un oftat.

Am împins cu piciorul în podeaua tindei să dau avânt leagănului. Bunica era atât de mică de statură, că abia ajungea cu picioarele la pământ.

— Frații tăi au aflat vreodată de sclavii fugari? am întrebat-o.

— Nu.

Rânji cu gura până la urechi și am revăzut-o în ea pe fetița aceea atât de mică tăinuind un secret atât de mare. Ochii negri îi licăriră.

— Frații mei se credeau atât de deștepți... Chiar și în ziua de azi îmi vine să râd când mă gândesc că habar n-aveau ce puneam la cale eu cu mama.

În timp ce ne uitam prin cutiile cu amintiri ale bunicii, îmi arătă o fotografie cu părinții ei. Aceștia ședeau unul lângă altul, cu umerii atingându-se ușor – Henry cu mâinile uriașe de fermier

așezate stângaci pe genunchi ca niște lopeți. Purta o barbă din aceea ciudată care-i acoperea bărbia și obrajii, dar fără mustață. Gura lui largă, generoasă și buza cărnoasă de jos erau întocmai ca ale bunicii Bebe – numai că ea surâdea tot timpul, iar el dădea impresia că nici nu știe să zâmbească. Arăta așa de inconfortabil în costumul lui lăbărțat și cu papionul într-o parte, de parcă ar fi stat cu tălpile goale pe urzici.

— Costumul și papionul nu erau ale lui, îmi explică bunica. Fotograful ambulant a adus cu el un braț de haine care se puteau împrumuta pentru poză.

Fotografia străbunicii Hannah mă intriga, mai ales după ce auzisem atât de multe despre ea. Nimeni n-ar fi zis după expresia calmă și senină de pe chipul ei că ar fi fost în stare să le țină piept unor vânători de recompense. Mâinile i se odihneau în poală de parcă n-ar fi avut oase în ele, iar expresia blândă ce i se citea în ochii șterși și în zâmbetul sfios mă făcea să cred că nu ridicase tonul în viața ei.

I-am studiat chipul să găsesc vreo asemănare cu mine, în speranța că poate moștenisem și vreuna din calitățile ei morale, dar, să fiu sinceră, n-am găsit niciuna. Nu semănam nici cu bunica Bebe, nici cu frumoasa mea mamă de viță nobilă, ce părea decupată din paginile uneia dintre revistele de modă pe care le citea cu religiozitate. Nu numai că eram urâtă și ștearsă, dar mă temeam că și viața mea avea să fie la fel. Nu eram nici curajoasă și conștiincioasă ca Hannah, nu aveam nici zelul bunicii Bebe de a mă dedica unei cauze nobile și în niciun caz n-aș fi vrut să duc o viață frivolă ca a mamei, chiar de-ar fi fost să ating vreodată frumusețea ei. Habar n-aveam cine sunt și cum se va integra viața mea în peisajul ilustrei mele familii.

— Nu-ți face griji, draga mea, m-a încurajat bunica, și eu am fost o inadaptată toată viața. Sunt sigură că ai să te descurci. Măcar ești îndrăzneață și cu tupeu. Când eram de vârsta ta, eram sperioasă ca un iepure și încă pe atâta de sfioasă.

Îmi arătă o poză cu vreo douăzeci de copii aliniaţi în faţa şcolii cu o singură sală de clasă şi mă puse s-o identific. Am găsit-o fără prea mare greutate. Nu numai că era cea mai scundă din clasă, dar, cu umerii încovoiaţi şi capul plecat, părea gata să intre în pământ.

— Faptul că am umblat la şcoală cu o adunătură de băieţi de la ţară puşi pe şotii mi-a mărit şi mai mult temerile, făcându-mă şi mai timidă ca înainte, mi-a spus ea. Ţinta mea de a ajunge o femeie credincioasă ca şi mama părea mai îndepărtată şi mai intangibilă decât Canada...

***

Pe când Bebe împlini treisprezece ani în iulie 1861, problema sclaviei devenise ca un cazan uriaş, clocotind, gata să dea pe-afară. Se declanşă războiul între state. Abia terminară cei trei fraţi mai mari ai lui Bebe secerişul de toamnă, că trebuiră să plece pe front. James avea douăzeci şi doi de ani; William, douăzeci; iar Joseph, optsprezece.

— Le tragem o mamă de bătaie rebelilor şi ne întoarcem până la Crăciun, făgădui William, în timp ce făcea cu mâna în semn de rămas-bun.

Toţi trei arborau acelaşi curaj şi bravau ca pe vremea când erau copii, vorbind despre rebeli de parcă n-ar fi fost cu nimic mai presus decât un cuib de şerpi negri pitiţi prin iarbă.

Într-un fel, Bebe îşi invidia fraţii pentru aventurile ce-i aşteptau, acum că plecau la război. Se întreba cum ar fi fost să călătorească şi ea dincolo de hotarele fermei şi să viziteze locuri noi. Dar o parte mai înţeleaptă din fiinţa ei Îi mulţumea lui Dumnezeu că, în infinita Lui înţelepciune, o făcuse fată. N-ar fi avut niciodată curajul să stea umăr la umăr într-un rând de soldaţi, aţintindu-şi calmă puşca spre o hoardă de rebeli furioşi ce se năpusteau cu baionetele întinse către ea. Bebe Îi ceruse lui Dumnezeu curaj, dar nu primise încă niciun dram.

Cei trei băieți mai mari fiind plecați, nu mai rămânea decât Franklin, în vârstă de șaisprezece ani, să-l ajute pe Henry la muncile de la fermă. Și Bebe, desigur. În ziua imediat următoare plecării fraților ei, tatăl o trezi înainte de revărsatul zorilor.

— Haide, sus! E vremea să vă apucați de treabă, flăcăi.

Părea să fi uitat că e fată.

— *Eu*, tati?

— Da, tu. Mișcă-te mai repede. Vacile așteaptă să fie mulse.

Bebe se rostogoli jos din pat și porni spre grajd să-și facă treaba, spunându-și că nu va mai dura mult până se va termina războiul și frații ei se vor întoarce acasă. Doar fuseseră cu toții de acord că înfrângerea rebelilor era floare la ureche.

Și cu toții se înșelaseră.

Șase luni mai târziu, când sosi din nou primăvara, Bebe uitase aproape cu desăvârșire că era fată. În timpul acesta, frații ei se aflau în drum spre Virginia pentru a cuceri Richmondul, capitala rebelilor.

— Ce bine-ar fi să lupt și eu cu ei, îi spuse Franklin, în timp ce strângeau fânul proaspăt cosit în hambar.

— Glumești!

— Ba deloc.

Bebe se opri, sprijinindu-se în furcă.

— Nu le-ai citit scrisorile, Franklin? Nu fac decât să se plângă de ploaie, noroi și țânțari. Mâncarea e proastă, toată lumea are febră și rebelii au puști cu gloanțe adevărate. Cum poți să-ți dorești să iei parte la așa ceva?

— Măcar e ceva nou. Nu vreau să-mi petrec toată viața aici, strângând fân și mulgând vacile. Ție nu ți se face lehamite de locul ăsta?

Se holbă la el în tăcere. De ce și-ar fi dorit să fie în altă parte?

— Mda, știu. Tu ești fată, zise el după o clipă. Mereu uit. Fetele nu se pot muta dintr-un loc într-altul cum le tună prin cap.

Bebe ridică furca și o înfipse mai adânc în fân.

- Ba pot și ele! Numai că eu nu vreau, asta-i tot.

Franklin clătină din cap.

— Cu femeile e altfel. Mai întâi îți găsești un soț. Apoi te muți acolo unde vrea el.

— Cine zice asta?

— Toți zic! Așa e lumea făcută. Tu nu bagi niciodată de seamă la lucrurile astea?

Bebe se întoarse la lucru cu o furie pe care n-o înțelegea, înfigându-și furca în fân și aruncându-l în sus. Paiele căzură asupra ei ca o ploaie, agățându-i-se în păr și strecurându-i-se prin gulerul bluzei, până când întregul trup o ustura ca și starea de spirit.

După ce descărcară tot fânul din căruță, Franklin luă furca lui Bebe și o rezemă de peretele hambarului lângă a lui.

— Hai să mergem la râu să ne răcorim.

— Dar tati a spus...

— El n-are de unde să știe că am terminat deja. Haide! O scurtă partidă de înot înainte de cină.

În drum spre leagăn, Franklin își dădu jos cămașa, pantofii și ciorapii ce-l iritau, lăsându-le pe o moviliță de la marginea potecii. Cu un chiot de bucurie, își luă avânt cu leagănul deasupra râului și își dădu drumul în apă.

— Hai și tu, Bebe! E așa de bine! o îndemnă el.

Bebe nu mai avusese asemenea arsuri și mâncărimi de când suferise de vărsat de vânt. Apucă frânghia ce se bălăbănea și se așeză pe scândura de lemn. Era în sfârșit destul de înaltă ca să ajungă cu picioarele la pământ. Dar deși tânjea după mângâierea răcoroasă a apei, nu-și putu lua inima în dinți să sară din leagăn de la o asemenea înălțime. Se roti în cercuri șovăielnice câteva minute, apoi se dădu jos și porni prudentă spre râu, cu pantofii încă în picioare de teama șerpilor.

— De ce nu sari? strigă Franklin, făcând pluta la câțiva metri de ea, cu degetele de la picioare ițindu-i-se din apă.

— Nu știu să înot.

Şi nici nu-şi putea da jos hainele ca el. Era fată.

Se aşeză pe malul râului şi luă apă în căuşul palmelor, stropindu-se pe faţă şi pe gât, conştientă pentru prima oară de propriile-i limite. Ea încă mai simţea arsura şi mâncărimile, pe când Franklin plutea dus de curent, răcorit şi revigorat. Bebe era nevoită să facă muncă de băiat, dar nu putea să se recreeze ca un băiat şi nici să călătorească unde vroia. I se părea nedrept. Se ridică de jos şi începu să urce înapoi poteca spre casă.

Până la sfârşitul verii, fraţii ei ajunseră destul de aproape de Richmond ca să audă bătând clopotele în oraş, dar generalii Uniunii îi făcură să se întoarcă din drum şi să mărşăluiască înapoi prin peninsula Virginia până în locul de unde porniseră. Lui Bebe nu-i venea să creadă. Războiul părea să nu se mai sfârşească. Îi ajută pe tatăl ei şi pe Franklin la strânsul recoltei şi la tăiatul porcilor. Iarna sosi din nou.

Într-o duminică geroasă din 1863, Bebe se trezi cu noaptea în cap şi, după ce îmbrăcă un palton vechi din care Franklin crescuse şi încălţă o pereche de cizme uzate de-ale acestuia, îşi urmă tatăl şi fratele în grajd prin zăpada până la genunchi, proaspăt aşezată. Curtea arăta minunat în lumina slabă de dinaintea zorilor, îngropată sub o pătură sclipitoare de zăpadă imaculată, neîntinată de urme de căruţă sau de paşi. Aburii respiraţiei îi dansau în faţă, solizi de parcă ar fi putut să-i prindă cu mâna şi să-i bage în buzunar.

Căldura emanată de vite ridica temperatura din grajd cu câteva grade, dar pe când Bebe îşi termină treaba şi se întoarse în casă, se simţea rece şi ţeapănă ca un sloi de gheaţă. Se plânsese adesea în timp ce spăla haine sau vase cu mama ei, dar acum ar fi dat orice să poată lucra iar în bucătăria caldă şi primitoare. Îi era dor şi de discuţiile tihnite cu Hannah.

— Mami, poţi să înteţeşti un pic mai tare focul? întrebă ea, aruncând încă un braţ de lemne în lada din bucătărie. Sunt îngheţată sloi, de abia mă mai pot mişca.

Părul îi pârâi și scânteie când își dădu jos căciula de lână, eliberându-și cosițele lungi, împletite.

Franklin intră cu pași greoi pe ușa din spatele ei și-și înșfăcă farfuria, umplând-o cu ouă și șuncă din cuptorul ce se încălzea. Își puse mai mult decât îi era porția, constată Bebe, care-și apucă și ea repede farfuria și-l dădu la o parte cu șoldul.

— Hei, fă-te-ncolo. Mai lasă-mi și mie.

Franklin râse și o împinse și el la rândul lui, încăierându-se cu ea cum se încăierau băieții între ei, deși Bebe abia îi ajungea cu capul până la umeri. La paisprezece ani, arăta tot ca o fetiță de zece, cu toate că spinarea i se întărise în ultimii doi ani, iar mâinile aspre îi erau pline de bătături de la furci, lopeți și coase.

— Nu-s numai înghețată, ci și lihnită de foame! zise ea, înfulecând un biscuit cald. Puținele maniere de domnișoară, dacă le avusese vreodată, se deterioraseră considerabil de la începerea războiului. Dar nu-i păsa.

— Nu pot să nu mă gândesc la James, William și Joseph, zise Hannah, adăugând niște lemne pe foc. Închipuiți-vă cum ar fi să mâncați biscuiți nesărați și să dormiți afară, prin corturi, pe pământul tare... Sper că au găsit vreun loc unde să meargă la biserică în dimineața asta.

Gândul că trebuia să iasă din nou din casă o făcu pe Bebe să se cutremure.

— Chiar trebuie să mergem la biserică? întrebă ea. Nu putem să citim Biblia acasă de data asta? E prea frig să călătorim în oraș și... mi-ar prinde bine un pic de odihnă. Tati ne tratează ca pe niște sclavi.

— Nu știți voi ce e sclavia, răspunse Hannah cu blândețe. Ar trebui să-I mulțumiți lui Dumnezeu în fiecare zi că nu aveți un stăpân rău care să vă supravegheze cu biciul ca pe acei bieți sclavi din Sud. Și că aveți libertatea să mergeți la biserică.

— Bine, fie, atunci am să mă rog să se termine odată războiul, să se întoarcă băieții acasă și să se pună pe treabă.

Franklin o împunse cu cotul, încruntând din sprâncene.

— Ba să nu faci asta. Nu vreau să se termine încă. Vreau să lupt și eu.

Bebe se uită, prostită, la fratele ei. Obrajii acestuia erau încă roșii de frig, iar părul ud de transpirație îi era lipit de cap sub căciula groasă de iarnă. Își dădu deodată seama cât de mult i-ar fi lipsit, dacă ar fi plecat și el la război. Muncind alături zi de zi, legătura dintre ei se consolidase și Franklin nu o mai trata ca pe o surioară pisăloagă ca și ceilalți frați. Nu-și putea închipui ce s-ar face dacă i-ar vedea vreodată numele pe lista de la magazin cu morții și răniții în război. Dar Bebe nu știa cum să-i explice lui Franklin motivele ei. Îi strecură în schimb în farfurie felia ei de șuncă.

— Ține. Eu am luat prea mult.

Îi dădu și un biscuite de-al ei.

Ușa de la bucătărie se deschise din nou și intră tatăl lor, lăsând în urmă dâre de zăpadă și aducând un curent de aer rece drept pe ceafa lui Bebe.

— Care mi-ați lăsat securea pe pământ, băieți?

— Cred că eu, mărturisi Bebe, spășită. Îmi pare rău... A trebuit să sparg gheața din coveți.

— V-am spus de o mie de ori să aveți grijă de uneltele mele. Securea aia nu va mai fi bună de nimic dacă ruginește.

— Iartă-mă... Și sunt fată, nu băiat, tati.

Henry ignoră corecția.

Bebe înfulecă restul mâncării și se schimbă repede în hainele de duminică, legându-și o bonetă peste părul dezordonat. Hannah încălzise cărămizi în cuptor, așa că putea să-și încălzească picioarele în drum spre oraș. Era încă îmbufnată când se așeză în strană între Franklin și tatăl ei, spumegând de furie la gândul războiului nesfârșit ce amenința să i-l ia acum și pe Franklin și convinsă că mirosea a bălegar la fel de tare ca și ei, deși se spălase și-și schimbase hainele și pantofii. Nu acordă prea mare atenție

predicii pastorului Webster până în clipa când o linişte nefirească se lăsă peste congregaţie. Îşi descrucişă braţele şi-şi ciuli urechile.

— Şi astfel rugăciunile noastre au fost ascultate, zise pastorul. Potrivit ultimelor ştiri, preşedintele Lincoln a semnat *Proclamaţia de emancipare**, ceea ce înseamnă că orice sclav din statele rebele e acum un om liber!

Preţ de câteva clipe, în biserică se aşternu o linişte deplină. Bebe încercă să-şi închipuie cum se simţea cineva căruia i se oferea libertatea după o viaţă întreagă de sclavie. Probabil chiar mai bine decât ea, la întoarcerea fraţilor ei acasă. Unul din bătrânii bisericii începu să cânte doxologia cu glasul lui tremurător de bariton şi, rând pe rând, toţi ceilalţi membri ai congregaţiei i se alăturară.

Slăviţi-L pe Dumnezeu, izvorul binecuvântărilor,
Slăviţi-L pe El, toată creaţia,
Slăviţi-L pe El, cel ce e mai presus de cetele îngereşti.
Pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh... Amin

Bebe retrăi fiorul de bucurie şi uşurare din urmă cu câţiva ani, când vânătorii de recompense făcuseră calea întoarsă şi se simţi vinovată pentru cârtelile ei legate de munca de la fermă. Citise şi ea copia uzată a *Colibei unchiului Tom*, cu paginile rupte şi coperta din spate lipsă, şi simţea justeţea mişcării aboliţioniste până în străfundurile fiinţei.

— Dumnezeu a ascultat gemetele sclavilor, continuă pastorul, aşa cum a ascultat în vechime strigătele robilor din Egipt. El a auzit rugăciunile congregaţiei noastre şi ne-a răspuns. Dar sclavii vor rămâne în robie până la terminarea războiului, un motiv în plus să ne rugăm pentru soldaţii şi conducătorii noştri şi ca războiul să se încheie cât mai curând. Iar când pacea va

* Proclamaţie emisă în 1862 de preşedintele Abraham Lincoln prin care erau declaraţi liberi toţi sclavii din Statele Unite (n.tr.).

domni din nou peste țară, gândiți-vă câte vom mai putea înfăptui împreună, noi, poporul lui Dumnezeu, pentru a grăbi venirea Împărăției Lui.

Bebe nu rosti aproape niciun cuvânt în drum spre casă, până nu ajunseră la răscrucea ce-i amintea întotdeauna de ziua când le ajutaseră pe Mary și pe Kati să evadeze.

— Nu-i așa că-i minunată vestea eliberării sclavilor?

— Dumnezeu e atât de bun, murmură Hannah.

Bebe își aruncă privirea spre celălalt drum, revăzându-i parcă în minte pe vânătorii de recompense călare pe caii lor puternici, pe dulăii de vânătoare dând târcoale căruței și pe cele două sclave curajoase, cuibărite sub mormanul de lemne, cu răsuflarea întretăiată. Pentru asta plecaseră frații ei la război. Uneori era atât de greu să-și abată mintea de la problemele zilnice și atât de ușor să piardă din vedere scopul final.

Când trecură de răscruce și casa lor se ivi în depărtare, Bebe își jură să se roage zilnic să se încheie războiul. Deși știa că era egoist din partea ei, își dorea acest lucru nu numai de dragul libertății sclavilor, ci și de dragul propriei libertăți.

Capitolul 6

Dimineața vine foarte devreme când te afli într-o celulă de închisoare. Ferestrele înalte cu gratii nu aveau draperii, așa că m-am trezit odată cu răsăritul soarelui. M-am ridicat în capul oaselor, frecându-mi cu pumnii ochii iritați de la praful din celulă și mi-am dat la o parte părul de pe față. Celula nu avea oglindă, așa că nu puteam decât să-mi închipui cât de răvășită arătam.

Nici în restul zilelor nu acordam eu prea mare atenție înfățișării mele. Aveam treburi mult mai importante de făcut decât să-mi dau cu peria prin păr de o sută de ori pe zi, să-mi petrec ore în șir coafându-mă în stil *Gibson girl** sau să-mi aplic straturi de cosmetice pe față. Aveam părul tuns scurt și îmi cumpăram haine „funcționale", spre disperarea mamei. Nu mă complicam cu dantelării fine și mătăsuri delicate, care una-două se rupeau și se stricau.

După drumul aventuros cu mașina din seara trecută și lunga noapte incomodă pe salteaua zgrunțuroasă, mi-am zis că trebuie să arăt ca *Epava lui Hesperus*, de Longfellow. M-am pomenit tânjind după o perie de păr. Și una de dinți. Niciodată în viața mea nu mai dormisem îmbrăcată. Mama ar fi fost consternată, fără îndoială.

---

* Personificare a idealului de frumusețe feminină din America de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX (n.tr.).

Un proverb vechi spune că „din coadă de câine sită de mătase nu se face", dar asta n-a împiedicat-o pe mama să se străduiască de-a lungul anilor să facă din mine sită de mătase. În timp ce zăceam pe patul de la închisoare, încercând zadarnic să adorm la loc, mi-am amintit de una dintre cele mai memorabile încercări ale sale. Era în vara anului 1910, pe când eram doar o copiliță sălbatică și sfrijită, cu picioare costelive și păr șaten ca un cuib de șobolani...

— Harriet, e timpul să înveți să te aranjezi și să te comporți ca o domnișoară, declară mama cu glas ferm și cu un gest hotărât din capul blond și impunător.

— Dar nu sunt domnișoară, am protestat. N-am decât zece ani!

M-am ridicat de la masa unde tocmai îmi luasem micul dejun și am început să mă retrag încet spre ușă, încercând să mă fac nevăzută.

— Stai! porunci mama. Vorbesc serios, Harriet. Manierele tale sunt îngrozitoare, ca să nu mai vorbesc de lipsa ta de interes față de felul în care arăți.

La drept vorbind, arătam jalnic, așa că de ce să-mi mai bat capul? Eram urâtă și ștearsă și, oricât mi-aș fi dorit, nu mă puteam transforma într-o frumusețe ca sora mea, Alice, sau ca mama, care era o versiune mai în vârstă și mai elegantă a surorii mele. Pe ele Dumnezeu le binecuvântase din plin cu trăsături fine, plete aurii și piele de alabastru. Amândouă aveau nasul delicat și ușor în vânt, bărbia proeminentă și expresia enigmatică și semeață de *Gibson girl*. Bărbații își întorceau capul după ele când treceau pe stradă. Și-l întorceau și când treceam eu, dar în direcție opusă.

— Te-am lăsat prea mult de capul tău, continuă mama. Dar începând de azi, totul are să se schimbe.

Am înghițit în sec. M-am uitat la Alice, care dădea și ea din cap aprobator. N-aveam scăpare.

— Mama și cu mine ne-am hotărât să organizăm o serbare în aer liber, zise Alice încântată. Vrem să-i invităm pe toți prietenii noștri... și pe ai tăi, Harriet. Nu-i așa că va fi distractiv?

— Ba mai degrabă m-aş lăsa trasă în ţeapă şi friptă la frigare.

— Cum poţi să spui asemenea grozăvii? făcu mama. Niciodată nu ştiu ce are să-ţi iasă pe gură. Poate asta ar trebui să fie prima noastră misiune, Alice, s-o învăţăm pe fată să-şi ţină limba în frâu.

Eram gata să scot limba la ele, dar ştiam că asta n-ar fi făcut decât să înrăutăţească situaţia. Mama mă puse să mă aşez din nou la masă.

— Şi te rog să fii atentă la ţinută, Harriet. Nu sta îndoită de spate! Dacă vrei să ai graţie şi echilibru, trebuie să începi prin a avea o coloană vertebrală dreaptă.

Am ascultat cu groază cum îşi dezvăluiră planurile în ceea ce mă priveşte, conspirând să mă îmbrace într-o rochie albă, dantelată, cu volănaşe şi panglicuţe. N-aveam de gând să mă transform într-o creatură plăpândă şi frivolă. Eram mică de statură şi costelivă ca un copil, dar acest lucru nu mă deranja. Nu voiam să am nimic de-a face cu graţia feminină.

În ciuda protestelor mele, după micul dejun, mama şi Alice m-au dus la magazinul tatei şi s-au postat în faţa cabinei de probă, scoţând exclamaţii de încântare şi spunându-mi cât de bine îmi stătea, în timp ce încercam tot felul de rochii iritante, cu volănaşe şi pliseuri.

— Arăt ca un câine vagabond în rochie de seară, le-am spus.

Alice sări într-un picior, bătând din palme.

— Nu-i adevărat, Harriet, arăţi ca o dulceaţă.

Am făcut o grimasă. Dulceaţa era ultimul lucru cu care doream să mă aseamăn.

— Sper că n-aveţi de gând să-mi cumpăraţi şi o sticlă cu săruri şi o batistă cu tiv croşetat, am mârâit.

Nu bine am ajuns acasă, că am şi tulit-o cât mă ţineau picioarele la bunica Bebe să-i dau teribila veste.

— Doamne, Harriet, dar cine te fugăreşte aşa? mă întrebă ea când m-am năpustit pe uşă, gâfâind ca un ogar. Bunica stătea

la masa ei din sufragerie, care era ticsită, ca de obicei, cu plicuri, scrisori şi copii ale „Semnalului unităţii", ziarul Uniunii pentru Temperanţă. Din câte ţin minte, n-am văzut niciodată masa aceea goală, iar de mâncat pe ea nici nu mai vorbesc.

— Bunico, am întrebat-o cu răsuflarea întretăiată, nu-i aşa că n-am să devin moale şi fleşcăită ca Alice?

— Cel puţin în următoarele minute, bănuiesc că nu. Stai jos, drăguţă, şi spune-mi ce s-a întâmplat.

— Mama încearcă să mă facă să port rochii cu dantelă şi să mă duc la petreceri, dar eu nu vreau. Nu vreau să arăt ca Alice, vreau să arăt ca tine.

— Groaznic! Cum poţi să vrei aşa ceva? N-am crescut niciodată mai mare ca o fetiţă de zece ani. Bineînţeles, am dat întotdeauna vina pe munca de la fermă de pe vremea când fraţii mei erau la război, dar...

— Munca l a fermă poate să-ţi oprească creşterea?

Eram gata să sar în primul car cu fân, dacă asta m-ar fi salvat de o înfăţişare ca a lui Alice şi de toată atenţia ce venea odată cu ea.

— Nu ştiu sigur, răspunse bunica, dar mi-am zis întotdeauna că, din moment ce tata avea nevoie disperată de un băiat, trupul meu s-a conformat pur şi simplu. Mai stai mult, Harriet? Nu mi-ar strica o mână de ajutor la plicurile astea.

Bunica făcea mereu câte ceva „pentru cauză", iar eu eram gata s-o ajut cu plăcere, atâta timp cât asta nu m-ar fi adus după gratii. După ce tata o scosese de la închisoare cu câteva luni înainte, l-am auzit spunând că, dacă se va mai întâmpla să fie arestată vreodată, o va lăsa în plata Domnului, indiferent câte lacrimi ar fi vărsat Alice.

— Cum stai cu limba, Harriet? Poţi să lingi nişte plicuri?

— Nu văd de ce nu.

Preferam de o mie ori să ling plicuri decât să beau ceai şi să mă comport ca o domnişoară. Bunica îmi aduse un pahar cu apă să-mi umezesc buzele.

— Ce păcat că nu sunt băiat, am oftat eu. Nici ție nu ți-a plăcut să fii fată, bunico?

— Când eram de vârsta ta, nu prea știam eu ce vreau, răspunse ea. Am detestat să fac munca fraților mei cât au fost la război, dar nici fată nu cred că mi-ar fi plăcut să fiu. Aveam impresia că băieții au mai multe șanse în viață decât fetele.

— Dar nu pentru asta demonstrează sufragetele? Ca femeile să aibă mai multe șanse?

— Ăsta e doar unul dintre lucrurile pe care încearcă să le schimbe. Dar pe vremea aceea nu știam ce vreau. Dacă m-ai fi întrebat, ți-aș fi spus că detest munca fraților mei, dar nu mă dădeam în vânt nici după treburile casnice. Războiul acela nenorocit părea că nu se mai sfârșește și la un moment dat aș fi putut să jur că nu se poate mai rău... dar mă înșelam.

***

Primăvara veni devreme în 1863 și, când vremea începu să se mai dezmorțească, Bebe se oțeli pentru încă un sezon de muncă. Anul trecut pe vremea asta se agățase de speranța că războiul nu va mai dura mult. Acum nu mai spera. În martie, când plecă la oraș cu tatăl ei să facă provizii la magazinul universal al lui Harrison, proprietarul îi întâmpină cu o altă veste proastă.

— Câți ani are feciorul-tău, Henry? întrebă domnul Harrison, cântărind un kilogram de zahăr.

Henry făcu un gest spre Bebe.

— Ăsta?

— Eu sunt fată, tati, îi reaminti ea, în caz că uitase.

— Nu, mezinul... cel care a rămas acasă.

Tatăl se uită întrebător la Bebe.

- Franklin are optsprezece ani, răspunse ea.

Domnul Harrison clătină din cap.

— Ce ghinion pe tine, Henry. Se pare că în curând va trebui să plece şi el la război.

— Să plece?!

Bebe se holbă la el, sperând să-l vadă rânjind cu gura până la urechi şi spunându-le că n-a fost decât o glumă. Avea faimă de mare glumeţ. Dar expresia lui nu se schimbă nici după ce veni cu punga de zahăr la ghişeu.

— Da. Tocmai am auzit că Congresul a votat o nouă lege privind recrutările. Toţi băieţii de la optsprezece ani în sus vor fi luaţi la oaste – ceea ce înseamnă că şi al meu trebuie să plece.

Îşi răsuci mustaţa imperială şi clătină din cap.

— Se pare că armata Uniunii mai are nevoie de soldaţi – lucru ce nu e de mirare, când te gândeşti cum i-au sacrificat generalii în dreapta şi în stânga. Am impresia că mulţi vor avea nevoie de ajutor la fermă vara asta. Nu ştiu nici eu cum am să mă descurc singur cu magazinul.

Henry luă punga cu zahăr şi arătă spre raftul din spatele domnului Harrison.

— Şi nişte ulei de lampă, Herbert.

Bebe îşi privi lung tatăl. Cum putea să rămână calm după o asemenea veste? Ei îi venea să urle.

— Ce ne facem dacă Franklin trebuie să plece? îl întrebă ea în drum spre casă.

— Ajunge zilei necazul ei, răspunse el mormăind. Ajunge zilei necazul ei.

La câteva săptămâni după aceea, Franklin primi ordinul de recrutare prin poştă. În seara aceea, stând la masă cu ai ei, Bebe aştepta să le audă planurile de viitor. Franklin era singurul care părea încântat de situaţie. Bebe încercă să aibă răbdare până terminară de servit puiul cu cartofi şi morcovi şi apoi până tăiară şi mâncară plăcinta cu rubarbă, dar nimeni nu părea dispus să deschidă subiectul. Într-un târziu, îşi drese glasul şi începu ea.

— Am auzit vorbindu-se în oraş că pentru trei sute de dolari poate să meargă altcineva în locul tău la război, zise ea. Şi domnul Harrison de la magazin vrea să plătească pentru băiatul lui.

Henry se încruntă.

— N-avem trei sute de dolari.

— Şi de altminteri, eu vreau să merg, adăugă Franklin.

Bebe nu se mai putu stăpâni. Împinse la o parte scaunul şi sări în picioare.

— Nu poţi să-l laşi să plece, tati! Cum ne vom descurca singuri la fermă?

Hannah îşi puse mâna pe braţul ei.

— Taci, Beatrice. Ne descurcăm noi cumva.

Pentru nimic în lume nu i-ar fi dictat soţului ei ce să facă.

— Dar nu voi mai rămâne decât eu, mami, şi eu sunt fată! Nu pot să fac toată treaba fără Franklin!

— Gata, gata, o linişti Hannah. Cu ajutorul lui Dumnezeu, putem orice. Dumnezeu le cere bărbaţilor să-şi aducă contribuţia la eliberarea sclavilor, trebuie să ne-o aducem şi noi pe a noastră.

— Dar nu pot! Şi nici nu vreau!

Se repezi afară pe uşă şi străbătu într-un suflet grădina de legume şi curtea, dorindu-şi să nu se mai oprească până în Canada ca şi ceilalţi sclavi fugari. Aşa se simţea şi ea – ca o sclavă silită să trudească împotriva voinţei ei.

Cicoarea şi lăptuca iepurească îi biciuiau picioarele în goana ei nebună prin păşunea din spatele grajdului. Noroiul i se lipea de tălpile pantofilor, dar nu se opri decât când ajunse la leagănul de pe malul râului, cu răsuflarea întretăiată şi lacrimile secate. Se urcă în el şi se dădu câţiva paşi înapoi să-şi ia avânt cu picioarele. I-ar fi plăcut să poată zbura la fel de sus ca fraţii ei.

Era nedrept! N-avea nimic împotrivă să facă un gest curajos şi nobil, să adăpostească sclavi, de pildă, sau să lupte pe front, dar de ce i se puneau ei în cârcă toate corvezile de la fermă? Nesfârşitele corvezi de la fermă. Se legănă fără ţintă, lovind cu

picioarele în țărână și plângându-și de milă aproape o jumătate de oră până când sosi Franklin în căutarea ei.

— Nu te dai destul de sus, Bebe. Vrei să te împing?

Trase leagănul în spate atât cât îi permitea frânghia și îi făcu vânt. Când Bebe reveni la poziția inițială, o împinse din nou, iar și iar, până când ajunse mai sus ca niciodată. Funia scârțâia, frecându-se de ramura copacului, și stomacul i se întorcea pe dos de fiecare dată când cobora cu leagănul. Ochii îi lăcrimau în vânt. Simțea că zboară.

După o vreme, Franklin se opri din împins și se așeză pe pământ cu un oftat. Rupse un fir de iarbă mai lat și-l netezi între degete să facă din el fluier – șmecherie care lui Bebe nu-i reușea niciodată.

— Trebuie să-ți iei avânt cu picioarele, că altfel te oprești, îi zise el. Întinde-le drept înainte când mergi în sus și arcuiește-le prin aer când vii în jos.

Bebe îl ascultă, concentrându-și întreaga frustrare în încercarea de a-și lua avânt, cum îi văzuse adesea pe frații ei. Când simți că leagănul răspunde eforturilor ei, împinse și mai tare, avântându-se din ce în ce mai sus.

— Perfect! Cred cà ai prins șpilul! exclamă Franklin.

Bebe împingea acum din toate puterile, fără să se mai teamă că are să cadă și nemaiavând decât o singură dorință: să nu se mai oprească niciodată.

— Nu vreau să pleci! strigă ea.

— Știu, răspunse el încet. Dar trebuie s-o fac. Cineva trebuie să-i pună la punct pe rebelii ăia o dată și pentru totdeauna.

Bebe îl privi cum stătea întins în iarbă și realiză brusc că pericolul ce-l păștea pe el era cu mult mai mare decât greutățile prin care trebuia să treacă ea. Putea fi omorât. Încetă să mai pompeze aerul și lăsă leagănul să încetinească, punându-i frână cu picioarele în pământ.

— Nu ți-e frică, Franklin? Spune sincer.

— Am hotărât să nu mă gândesc la asta. Voi face ce am de făcut şi încolo... fiecare zi cu necazul ei.

Vorba tatălui lor, „ajunge zilei necazul ei". Dar zilele se adunau şi trecuseră deja mai bine de doi ani.

— Am să-ţi împletesc nişte şosete, zise deodată Bebe.

— Ha, ha! râse Franklin. Tu, care nu poţi suferi împletitul!

— Ştiu, dar vei avea nevoie de ele să-ţi ţină de cald la picioare.

Puse din nou leagănul în mişcare şi împinse aerul cu picioarele, avântându-se tot mai repede, tot mai sus.

— Cred că ai prins şpilul, Bebe.

Franklin mai scoase un fluierat ascuţit, apoi aruncă firul de iarbă.

— Ne vom descurca amândoi. Vom face ce avem de făcut şi totul va fi bine.

Când ziua înrolării sosi în sfârşit, Bebe nu suportă să-l vadă pe Franklin plecând. Îl îmbrăţişă strâns şi alergă sus în dormitor, astupându-şi urechile să nu audă căruţa depărtându-se. Se sforţă să nu plângă când intră în dormitorul fraţilor ei şi le văzu paturile goale. Franklin lăsase deschis sertarul de la dulap, din care atârna un crac de la pantalonii de lucru. Bebe vru să-l pună la loc şi să închidă sertarul, dar pe urmă se răzgândi. Scoase pantalonii şi-i ridică în dreptul ei. Erau mult prea lungi, dar dacă i-ar fi legat cu cordonul şi i-ar fi rulat în sus, ar fi putut să-i poarte.

— Ce minunăţie ai pe tine, Beatrice? o întrebă Hannah când coborî scările mai târziu.

— M-am hotărât să port pantalonii lui Franklin până se întoarce. Aşa îmi va fi mai uşor să-i fac treaba.

— Dar nici măcar nu ţi-s buni. Şi în Biblie scrie că nu se cade ca o femeie să poarte haine bărbăteşti.

Bebe simţi un val de iritare.

— În Biblie scrie şi să nu ucizi, dar totuşi toţi se ucid între ei, nu-i aşa?

— Beatrice...

Rămase cu brațele încrucișate și bărbia ridicată.

— Și ce spune Biblia despre femeile care fac munci bărbătești?

Hannah dădu dovadă de o răbdare necruțătoare.

— Biblia ne spune să facem totul din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni.

— Foarte bine, atunci nu văd de ce pe Domnul L-ar deranja că lucrez în pantaloni.

Dar chiar și în pantaloni, lui Bebe îi venea greu să facă totul „ca pentru Domnul", mai ales că tatăl ei avea pretenția să facă totul ca pentru el. În curând, duminicile, la biserică, rămaseră singurele ocazii când mai purta rochie. Tot la biserică auzi și știrea că generalul Lee și armata rebelă învinseseră forțele Uniunii la Winchester, Virginia, trecând granița în statul ei, în Pennsylvania. După slujbă, femeile începură să se frământe.

— Trebuie să luăm măsuri, le zise doamna Harrison când se strânseră toate laolaltă, altfel rebelii ne vor prăda de mâncare și ne vor necinsti fetele.

Bebe nu-și făcea prea mari griji în privința „necinstirii" – cum ar fi putut cineva să-și dea seama că e fată, când purta hainele lui Franklin și mirosea a bălegar? Dar era gata să lupte cu rebelii până la ultima suflare dacă aceștia ar fi încercat să le ia și numai o fărâmătură din hrana obținută cu atâta trudă.

— Trebuie să mai cumpărăm niște praf de pușcă pentru arma lui tati, îi spuse ea lui Hannah în drum spre căruță. Am să-i împușc pe rebelii ăia jegoși dacă pun piciorul la noi la fermă.

Expresia de obicei blândă a lui Hannah se înăspri.

— Ascultă, Beatrice. Destul de rău că băieții mei trebuie să ucidă – nu vreau ca și fiica mea să facă la fel.

— Și dacă vor să ne ia mâncarea?

— Isus ne spune că, dacă cineva ne cere haina, să-i dăm și cămașa. Dacă rebelii au nevoie de mâncarea noastră, le-o vom da.

— Ba nu, mami! Nu după ce am trudit atât! N-am să las pe nimeni să se apropie de ea!

Hannah îi netezi părul și o mângâie pe obraz.

— Nu-ți face griji pentru ceva ce s-ar putea să nu se întâmple. Ajunge zilei necazul ei.

Bebe se întrebă dacă ar fi putut într-adevăr ucide un soldat rebel. Două săptămâni mai târziu, în ziua când împlini cincisprezece ani, decise că da. Când făcu drumul săptămânal la oraș cu familia, îi găsi pe toți vecinii discutând despre seria de bătălii de lângă satul Gettysburg din Pennsylvania. La magazinul lui Harrison, găsiră o telegramă pentru părinții ei. Hannah deschise plicul cu mâini tremurânde. Bebe îi văzu fața pălind în timp ce citea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea. Ce scrie?

Hannah abia reuși să rostească cu glas înecat:

— Fratele tău Joseph a fost ucis pe câmpul de luptă.

Doliul se așternu peste casa lui Bebe ca un țol gros de zăpadă, încetinind brusc ritmul vieții la fermă și înghețând sufletele tuturor. Vecinii le aduceau de mâncare, dar nimănui nu-i venea să mănânce. Stând trează, în patul ei, în miez de noapte, Bebe auzea podeaua scârțâind dedesubt, unde tatăl ei măsura odaia în lung și-n lat fără somn. Revăzu în minte zâmbetul larg al lui Joseph și râsul lui voios și simți că ar fi fost în stare să ucidă o sută de rebeli drept represalii.

— Cum a putut Dumnezeu să îngăduie așa ceva? o întrebă ea pe mama. Doar ne-am rugat atât să-i ocrotească pe băieți.

— Nu Dumnezeu a provocat războiul ăsta, Beatrice, ci oamenii.

— Atunci de ce nu ne oprește?

Pentru prima oară, mama ei nu știu ce să răspundă.

Bebe nu-și văzu niciodată tatăl plângând, dar disperarea cu care acesta se afunda în muncă o speria. Hannah își jelea feciorul în tăcere, lăsând lacrimile să-i curgă pe obraji în timp ce trebăluia prin casă.

Bebe, în schimb, tuna și fulgera la adresa lui Dumnezeu, alternând între accese de furie și furtuni de lacrimi, până într-o zi

când, înfierbântată și sleită de nesfârșitele corvezi și fumegând de mânie, aruncă sapa tatălui ei în mijlocul grădinii și porni ca o săgeată spre râu peste pășune. Când ajunse la leagăn, se urcă în acesta, amintindu-și de ziua în care Franklin o învățase să-și dea avânt cu picioarele; și de felul în care Joseph chiuia de bucurie de fiecare dată când plonja în apă din leagăn.

Începu să se balanseze paralel cu râul ca de obicei, dar apoi se răzgândi. Își schimbă poziția pe scândură și se dădu câțiva pași înapoi, pregătindu-se să se lanseze pentru prima oară peste râu. Frânghia scârțâi la frecarea de scoarța copacului și, în timp ce se avânta din ce în ce mai sus, Bebe se întrebă dacă nu cumva, după atâția ani, frânghia slăbise destul cât să cedeze. Hotărî să nu se sinchisească. Chiar dacă frânghia s-ar fi rupt în timp ce se afla în plin avânt și ar fi căzut la pământ, rupându-și fiecare oscior din trup, n-avea cum să simtă mai multă durere decât acum.

La început își ținu ochii închiși strâns, temându-se să privească spre râu când leagănul o purtă deasupra apei. Dar ziua de iulie era atât de toridă și mânia ei atât de aprinsă că, într-un gest necugetat, își desprinse brusc mâinile de frânghie și se aruncă în apă.

Își dădu seama de greșeala comisă când se dădu la fund. Nu știa să înoate! Întreg trupul o ustura de la impactul necruțător cu apa și avea senzația că se trezise pentru prima oară în viața ei. Deschise ochii în râul tulbure și i se făcu teamă de moarte. Nu voia să moară.

Reuși cu greu să se ridice la suprafață, tușind, scuipând și gâfâind. Malul i se părea atât de îndepărtat. Nu bine reuși să ia o gură de aer, că apa îi trecu peste cap și o trase din nou la fund. Curentul o prinse în ghearele lui ca o fiară hămesită și ea i se împotrivi din toate puterile, dând din mâini și din picioare în încercarea de a se ridica să mai tragă o dată aer în piept. De câte ori își scotea capul la suprafață, auzea triluri de păsări și muget

de vite în depărare. De câte ori se scufunda la loc, vâltoarea apei înăbuşea orice alt sunet, încercând s-o tragă în adâncuri.

Bebe ştia că nu era cine s-o salveze. Dacă s-ar fi lăsat dusă de curent la vale, s-ar fi înecat cu siguranţă. Dacă voia să trăiască, trebuia să lupte să se menţină la suprafaţă şi să-şi croiască drum până la mal. Se hotărî să lupte.

Cizmele butucănoase ale lui Franklin îi păreau acum ca nişte bolovani legaţi de glezne, aşa că le aruncă din picioare şi îşi desfăcu bretelele de la pantaloni, zbătându-se până aceştia căzură de pe ea. Eliberată de hainele ce o incomodau, îşi scoase iar capul la suprafaţă doar atât cât să tragă aer în piept şi să zărească malul îndepărtat, apoi se scufundă din nou.

Bebe se luptă din răsputeri, până când îşi simţi întreg trupul sleit de puteri. Stomacul o durea, căci înghiţise litri de apă. Simţea cum curentul o trage la vale, dar în acelaşi timp cum, prin propriile-i eforturi, se apropia din ce în ce mai mult de mal. După un timp ce i se păru lung de câteva ore, tălpile îi atinseră fundul pietros. Ajungea jos cu picioarele. Încercă să se ridice, simţind cum pietrele ascuţite îi taie tălpile, şi porni spre mal chiar în clipa când râul mai făcu o ultimă încercare de a o trage la fund. Într-un final, se prăbuşi pe uscat, copleşită de uşurare. Se holbă la cerul albastru şi la norii albi de deasupra şi-şi dădu seama că, în toată încrâncenarea luptei, nu-i trecuse nicio clipă prin minte să se roage.

Puţin mai încolo, Bebe intră pe uşa bucătăriei udă leoarcă, în şosete, izmene şi cămaşă de stambă.

— Beatrice, ce-ai păţit? exclamă Hannah când dădu cu ochii de ea. Unde-ţi sunt hainele?

— Am sărit în râu de pe leagănul băieţilor.

Hannah o privi încremenită.

— Nu mai rezist, mami. Urăsc războiul ăsta îngrozitor. De ce nu poate fi totul cum era acum trei ani?

Hannah oftă şi o trase la pieptul ei, cu toate că apa ce picura din hainele lui Bebe le uda şi pe ale sale.

— Să nu uiţi niciodată, Beatrice, că scopul nostru cel mai înalt e eliberarea sclavilor. Pentru asta ne-am rugat şi am muncit în tot acest timp. Pentru asta şi-a dat viaţa Joseph. Dacă ne rugăm ca Dumnezeu să ne umple inimile de milă şi dragoste pentru acele sărmane suflete, vom fi gata de orice sacrificiu.

— Dar Joseph nu mai e şi... nu vreau să-i pierdem şi pe ceilalţi. Când se termină odată războiul ăsta?

— Vrei să ştii care-i secretul mulţumirii sufleteşti, Beatrice?

Hannah o eliberă din îmbrăţişare şi se dădu un pas înapoi, cuprinzându-i palmele încreţite de apă într-ale sale. O pată umedă, întunecată se vedea acum pe şorţul ei.

— Trebuie să trăim fiecare zi ca pe un dar. Dumnezeu ne face acest dar în fiecare dimineaţă, la răsăritul soarelui, ca pe un bilet din acelea pe care le primeşti când mergi cu trenul.

— N-am fost niciodată cu trenul, mârâi Bebe bosumflată.

— Biletul e valabil doar o zi. Ziua de ieri a trecut şi biletul a expirat. N-avem bilet pentru mâine, căci viaţa nu ne oferă garanţii. Fiecare zi e un dar. La fiecare răsărit de soare, trebuie să-L întrebăm pe Dumnezeu: „Ce-aş putea să fac azi pentru Tine?" Doar aşa îţi vei găsi mulţumirea sufletească.

— Dar... nu spuneai tu întotdeauna că trebuie să avem un plan, ca să ştim exact unde mergem? Că nu putem ajunge nicăieri în viaţă fără hartă?

— Ba da. Dar trebuie să-L lăsăm pe Dumnezeu să ne schiţeze harta şi apoi s-o urmăm cu credinţă.

Bebe îşi aţinti privirea în pământ. Era conştientă că slaba ei credinţă nu se putea compara cu a mamei sale.

— Nu pot face asta, murmură ea.

— Nu vrei să predai în mâna Domnului fiecare zi din viaţa ta?

Bebe îşi aduse aminte cum fusese gata să se înece şi cum se salvase singură. Scutură din cap.

— Dacă asta are de gând să facă cu viaţa mea, mai bine nu.

Mai îndură încă o vară... încă un seceriş – de data asta fără ajutorul lui Franklin. Apoi, la sosirea iernii, învăţă să taie lemne şi să curețe zăpada cu lopata. Primăvara privi cum veniră pe lume patru viţei şi-şi ajută tatăl la semănatul porumbului şi la adunatul fânului. Şi când părea că războiul n-avea să se mai sfârşească niciodată, veni şi sfârşitul.

***

— Mi-ar plăcea să mă îmbrac şi eu în haine de băiat ca tine, i-am spus bunicii când îşi termină povestea. Plicurile erau toate lipite, paharul de apă se golise, iar limba mea era uscată ca a unei pisici.

Bunica clătină din cap.

— Să nu-ţi doreşti asta. Cizmele alea butucănoase şi pantalonii ăia lăbărţaţi mai că nu m-au omorât.

Îşi înclină capul într-o parte, apoi în cealaltă, studiindu-mă. Îmi plăcea mult felul în care se uita la mine bunica, de parcă aş fi fost un cufăr doldora de aur şi nestemate.

— Harriet, n-o necăji pe mama cu rochia de seară. Las-o să-ţi decoreze mai departe exteriorul. Interiorul oricum nu ţi-l poate schimba – şi el e partea cea mai importantă din tine. Numai Dumnezeu ne poate schimba pe dinăuntru.

— Şi cum poate să facă asta?

— Uneori prin suferinţă, rosti ea încet.

Mă privi în continuare, dar ochii i se împăienjeniră de lacrimi.

— Habar n-aveam eu în anii aceia de război că El mă pregătea de fapt pentru viitor, dar ăsta e adevărul. A ştiut că va trebui să fiu tare ca să pot trece peste tot ce-mi stătea înainte.

— De ce, bunico? Ce s-a întâmplat?

Ardeam de nerăbdare să ascult continuarea poveştii, dar bunica clătină din cap.

— Rămâne pe data viitoare.

Se ridică şi-şi netezi cutele fustei.

— Mulţumesc de ajutor, draga mea, dar acum e timpul să te întorci acasă. Şi să nu care cumva să nu te distrezi la petrecerea aia, m-ai înţeles?

M-am strâmbat.

— Poţi duce calul la apă, dar nu-l poţi obliga să bea, am mormăit.

Râsul bunicii mă însoţi pe uşă afară.

Capitolul 7

Când în sfârşit sosi, micul meu dejun de la închisoare se dovedi o mare dezamăgire. Acesta consta din terci de ovăz cu cocoloaşe şi pâine prăjită uscată. Cafeaua avea un gust de parcă fusese uitată să fiarbă pe sobă o lună de zile. Nimic din meniu nu era apetisant, aşa că am pus tava pe podea şi m-am rezemat la loc de peretele de cărămidă să-mi continui reflectarea. Când n-ai nimic altceva de făcut decât să te gândeşti, îţi vin în minte o mulţime de amintiri ciudate. Una dintre ele îl avea ca protagonist pe fratele bunicii Bebe, Franklin.

Auzisem multe poveşti legate de el de-a lungul anilor, dar nu l-am întâlnit faţă în faţă până în 1911, de Ziua Decoraţiilor*, pe când aveam unsprezece ani. Bunica avea deja pe-atunci maşină personală, spre exasperarea mamei.

— Cine ştie în ce belele are să mai intre acum, că are maşina ei, mi-a spus mama, dându-mi sarcina să mă ţin după ea, ca să nu facă vreo poznă.

Habar n-avea biata mamă că eram încântată să iau parte la poznele bunicii şi nici prin cap nu-mi trecea să-i pun beţe în

* Denumire sub care a fost cunoscută iniţial Ziua Memorială (Memorial Day), sărbătoare oficială a Statelor Unite, introdusă în scopul comemorării soldaţilor unionişti ucişi în Războiul Civil American şi extinsă apoi la comemorarea tuturor soldaţilor americani ucişi pe câmpul de luptă (n.tr.).

roate. De fapt, acum, că picioarele îmi erau destul de lungi să ajungă la pedale, bunica îmi dădea lecții de condus pe drumurile noroioase din afara orașului. Abia așteptam următoarea lecție în ziua aceea.

Am pornit dis-de-dimineață și am lăsat în urmă orașul, savurând călătoria pe lângă fermele ce se perindau cu repeziciune și admirând pădurile învăluite în ceață din depărtare, din munții Apalași. De îndată ce am intrat în zona rurală, bunica m-a lăsat să mă strecor la volan și să exersez câțiva kilometri. Nu mi-a spus unde mergem, dar speram să mă ducă la unul din mitingurile Uniunii ei pentru Temperanță, unde să fim bombardate cu ouă și roșii stricate. Îmi arătase odată un articol din ziar despre proprietarul unui bar care a prins câțiva sconcși și i-a asmuțit asupra unui grup de membre ale Uniunii ce protestau în fața barului său. Pregătită pentru senzații tari, am fost puțin dezamăgită când a intrat cu mașina într-un sat necunoscut, parcând taman într-un cimitir.

— Ce căutăm aici? am întrebat-o, în timp ce ne-am scos mănușile de condus și pelerinele și le-am aruncat pe scaun. A murit cineva?

— Bineînțeles, Harriet, au murit *mii* de oameni!

Și-a ridicat brațele și m-a privit exasperată, de parcă răspunsul era evident.

— E Ziua Decorațiilor!

— Aha!

Tot nu mă lămurisem eu despre ce era vorba, dar bunica m-a apucat de braț și m-a tras după ea până în dreptul unui grup amărât de soldați în vârstă, adunați în jurul unui monument ridicat în cinstea Războiului Civil. Purtau cu toții în mâini niște steaguri americane miniaturale și așteptau să înceapă ceremonia. Mai văzusem veterani ai Marii Armate a Republicii defilând prin oraș la paradele din 4 Iulie, dar niciodată nu mă apropiasem de ei suficient ca să observ cât de zdrențuite și mâncate de molii

le erau uniformele după patruzeci și șase de ani. Sau cât de incomode. Trecerea anilor lăsase urme necruțătoare pe trupurile oamenilor, lățindu-le pe ici, subțiindu-le pe colo. Am privit în jur la acești bărbați sobri, cu chipuri îmbătrânite și păr cărunt și am încercat să mi-i închipui ca tineri soldați în uniforme noi, cu trupuri sănătoase și pline de vlagă, mărșăluind curajoși către un război ce avea să-i schimbe pentru totdeauna. Am citit o mândrie binemeritată pe fețele lor obosite – păreau conștienți că făcuseră, vitejește, un pas în față atunci când patria avusese nevoie de ei. Și aveau tot dreptul să fie mândri de realizările lor.

Bunica se opri în dreptul unui soldat înalt și costeliv, care arăta ca moartea în uniformă.

— Harriet, dă-mi voie să ți-l prezint pe fratele meu, Franklin.

În primul moment am crezut că glumește. Abia îi ajungeam cu capetele la subsuori. Nu semăna deloc cu bunica Bebe, iar părul uimitor de alb îl făcea să pară destul de bătrân ca să-i fie tată. Dar Franklin se întoarse spre ea cu un zâmbet cald și generos ce-l întineri ca prin farmec cu douăzeci de ani.

— Ce mă bucur să te văd, Bebe.

O luă cu brațul pe după gât și o trase spre el, sărutând-o pe creștet.

— Franklin, ea e Harriet, nepoata mea despre care ți-am povestit atâta.

— Mă bucur să vă cunosc, am zis, în timp ce ne studiam reciproc. M-am întrebat ce anume îi povestise bunica despre mine.

— Seamănă leit cu tine, Bebe, când erai de vârsta ei.

— Încetează, Franklin. Ai să-i provoci fetei coșmaruri.

Franklin râse și râsul lui mă duse cu gândul la motorul unei mașini ce nu reușea să pornească.

Ceremonia, odată începută, ar fi fost amuzantă dacă n-ar fi fost atât de solemnă. Oficialii plini de sine pozară pe rând în fața fotografului de la știri, sugându-și burțile și afișându-și insignele, cu bărbiile și maxilarul scoase înainte. Primarul

bolborosi și dădu din mâini, stăpânindu-se cu greu să nu înjure când călcă din greșeală într-o băltoacă cu noroi. Ţinu un discurs bâlbâit, plin de înflorituri și neinteligibil. Un alt oficial scăpă coroana comemorativă cu fața în jos în aceeași băltoacă în care călcase mai devreme primarul, făcând să se desprindă jumătate din florile acesteia. Când izbuti în cele din urmă s-o așeze pe suportul de fier, coroana părea la fel de jalnică și ramolită ca veteranii.

Goristul, care arăta destul de în vârstă să fi luptat la Revoluție, interpretă o colecție greu de recunoscut de note. Unchiul Franklin închise ochii când comandantul postului local al M.A.R.* vorbi despre jertfă, datorie și libertate și n-am reușit să-mi dau seama dacă ațipise sau se lăsase pradă amintirilor. I-am văzut pe mai mulți veterani ștergându-și lacrimile.

După ce preotul rosti binecuvântarea, unchiul porni șontâc-șontâc prin cimitir împreună cu ceilalți bătrâni să pună steaguri și decorații ale M.A.R. pe morminte. Se deplasa greoi, ajutat de un baston de abanos cu mâner de argint, împleticindu-se pe pământul zgrunțuros, de parcă l-ar fi durut orice mișcare. Ultimul mormânt, la care el și bunica Bebe petrecură cel mai mult timp, era al fratelui lor, Joseph.

— Ce păcat, murmură bunica.

— Joe merita o soartă mai bună, oftă Franklin.

În timp ce-i așteptam, am scăzut anii de pe piatra de mormânt. Unchiul Joseph avea doar douăzeci când murise – cu numai doi ani mai mult decât sora mea Alice la vremea respectivă.

Am mers apoi cu bunica prin oraș pe urmele unchiului Franklin și ale celorlalți veterani și ne-am oprit în dreptul unui parc înfrunzit. Un mare picnic era organizat în cinstea reuniunii Marii Armate a Republicii și starea de spirit a unchiului se îmbunătăți considerabil când ne lansă invitația:

* Marea Armată a Republicii (organizație de veterani din Statele Unite) (n.tr.).

— Poftiţi aici, dragilor. Sadie şi cu mine v-am rezervat un loc la masa noastră.

Bunica se opri cu braţele încrucişate ca un şef de trib indian.

— Sper că nu serviţi băuturi alcoolice la bairamul ăsta, Franklin.

— Nu, cucoană, zise el, zâmbind ştrengăreşte. Alcoolul e strict interzis pe aici – mulţumită ţie şi celorlalte de la Temperanţă.

Nu i-am spus bunicii, dar am văzut că unii soldaţi – printre care şi unchiul Franklin – mai luau pe furiş câte o duşcă din nişte flacoane argintii dosite prin buzunare. Pe măsură ce ziua înainta, râsetele se înteţeau şi paşii veteranilor deveneau tot mai nesiguri, ca şi cum pământul ar fi început să le danseze sub picioare ca valurile mării.

Stăteam la mese de lemn la umbra pinilor înalţi şi aerul cald ce ne învăluia aducea cu el arome de răşină şi de fum de la focul cu lemne. Femeile despachetară coşurile cu mâncare şi ospăţul începu, fiecare împărţindu-şi bunătăţile cu cei din jur. Sadie, soţia unchiului Franklin, adusese murături, salată de cartofi şi carne rece de pui fript. Cineva tăie o lubeniţă, iar eu m-am întrecut cu bunica într-unul din concursurile noastre obişnuite de scuipat, să vedem care poate să lanseze mai departe seminţele. N-am reuşit niciodată s-o întrec.

— Unde ai învăţat să scuipi aşa de bine? am întrebat-o.

— Păi, Franklin m-a învăţat.

Acesta se întoarse când îşi auzi numele.

— Ce-ai spus?

Bunica îi întinse o felie de lubeniţă.

— Ce zici de o partidă? Pun pariu că încă te întrec.

El râse, ridicându-şi mâinile în semn de capitulare.

— Tu eşti sarea şi piperul, Bebe, nimeni nu te întrece.

Mai târziu în după-amiaza aceea, unchiul Franklin se întoarse spre mine şi mă ciupi de obraz.

— E vreo ciocănitoare pe aici, ce zici? întrebă el.

— Păi... nu ştiu...

— Ascultă, Harriet, îți dau doi bănuți numai să fii cu ochii pe ele. S-ar putea să vină să mă caute.

— Ciocănitorile? Mă iei peste picior, unchiule Franklin?

— Da de unde!

Râsul lui aducea mai mult a tuse.

— Nu la piciorul tău trag ele, ci la al meu.

Își lovi gamba cu bastonul, producând o pocnitură surdă de parcă ar fi lovit în piciorul mesei. Am crezut că e un șiretlic la mijloc, dar el își ridică pantalonii și lovi din nou.

— E din lemn, vezi?

M-am întors întrebătoare spre bunica, care confirmă din cap.

— Dacă n-ar fi unchiul Franklin, nici tu n-ai fi acum aici, Harriet.

— Aici la picnic, vrei să zici?

— Nu, aici pe lumea asta! Adică nu te-ai fi născut, draga mea. Totul se datorează lui Franklin și piciorului său de lemn.

Habar n-aveam la ce se referă și afirmația ei surprinzătoare declanșă un val de întrebări în imaginația mea bogată. Dar cineva anunță că se servea înghețata și am fost luată pe sus de valul de adulți ce vorbeau, râdeau și se distrau la reuniune. Bunica nu apucă să-mi explice în ce fel unchiul Franklin și piciorul lui de lemn erau responsabili de existența mea decât la sfârșitul zilei, în drum spre casă.

— Cum adică n-aș fi fost aici dacă nu era unchiul Franklin? am întrebat-o cu un căscat. Și de ce i s-a prefăcut piciorul în lemn?

— Un glonț minié l-a spulberat mai jos de genunchi și medicii din armată au trebuit să i-l taie cu fierăstrăul.

Descrierea sinistră a bunicii ar fi trebuit să-mi provoace repulsie, dar nu o făcu. Am ciulit urechile fascinată.

— Ce e un glonț minié?

— E ca un glonț normal, doar cu ceva mai mare.

Cu degetul mare și cel arătător, descrise în aer un cerc de mărimea unui bănuț.

— Dacă-ţi pătrunde prin carne şi prin os un glonţ ca ăsta, îţi iei adio de la picior. Asta s-a petrecut pe 2 aprilie 1865, în timpul asaltului Uniunii asupra Petersburgului. Pe când am primit vorbă că Franklin e rănit, războiul deja se terminase. Generalul Lee s-a predat la curtea Appomattox pe 9 aprilie, la numai o săptămână după fatala bătălie. La câteva zile după aceea, preşedintele Lincoln era mort.

— Doamne, am murmurat.

Nu prea eram eu atentă la orele de istorie, dar acum era vorba chiar de unchiul meu, cu care tocmai făcusem cunoştinţă.

Bunica privea în faţă, la drum, cu bărbia la nivelul volanului.

— Ani întregi m-am întrebat de ce n-a putut să-l mai ocrotească Dumnezeu pe Franklin încă şapte zile – şapte zile, Harriet! Mai ales după toate câte au avut de îndurat fraţii mei în război.

— Şi ţi-a spus Dumnezeu de ce?

Mi-am amintit de celelalte istorisiri ale bunicii, mai cu seamă de episodul în care Dumnezeu o ocrotise când le ajutase pe sclave să evadeze.

— O fi avut El vreun motiv, dar mie nu mi-a suflat nicio vorbuliţă.

Îşi concentră un moment atenţia asupra volanului, schimbând viteza când maşina urcă dealul, pufăind. O clipă mai târziu lăsarăm în urmă creasta şi ne începurăm coborâşul, în timp ce stomacul meu o luă şi el la vale.

— Am făcut o listă lungă de întrebări pentru Dumnezeu pe când voi ajunge în rai, zise bunica. E deja cât un roman – şi misterul piciorului lui Franklin se află în capul listei.

Înainte să-i reamintesc de întrebarea mea iniţială, continuă:

— Şi altceva ce mi-aş dori mult să ştiu e de ce n-am crescut niciodată ca şi celelalte femei. Uită-te la mine – arăt şi acum ca un puşti de zece ani!

Mi-am dat ochii peste cap la vorbele acelea arhicunoscute.

— Mie îmi place cum arăţi, bunico.

— Fără supărare, draga mea, dar nu cred că ești persoana cea mai potrivită să-ți dai cu părerea. Și tu arăți ca un puști de zece ani, în caz că n-ai observat.

— Perfect! Nici nu vreau să arăt ca o femeie! Și nici să fiu femeie. De când Alice a devenit atât de „feminină", e imposibil de trăit cu ea. De aceea am vrut să vin cu tine azi. Mi-e lehamite când văd cum i se adună admiratorii pe prispă în fiecare seară ca muștele la miere.

— Că vrei sau nu să devii femeie, asta nu prea contează. Crede-mă, tot se va întâmpla. Deși, dacă războiul s-ar mai fi întins multă vreme, cred aș fi uitat cu desăvârșire că m-am născut fată. Mi-a adus aminte mama tocmai la timp, când...

— Stai puțin, bunico. Încă tot nu mi-ai spus cum e unchiul Franklin responsabil de existența mea.

— Păi tocmai asta începusem să-ți spun, Harriet, dacă m-ai asculta și nu m-ai tot întrerupe.

***

Pentru Bebe, războiul luă sfârșit în ziua când William și James se întoarseră acasă. Din clipa aceea nu mai trebui să facă niciodată munca lor de la fermă. Tocmai îl ajuta pe tatăl ei să ungă roțile de la căruță, când, ridicându-și privirea, îi zări pe cei doi urcând poteca spre casă. Se șterse pe mâini cu un sac gol de pânză și alergă spre ei, cu cizmele prea mari ridicând în urmă norișori de praf. Frații ei chicotiră dând cu ochii de ea.

— Parcă am lăsat în urmă o surioară, exclamă William. De unde a mai apărut și flăcăiașul ăsta nespălat?

— Și ce s-a întâmplat cu micuța Bebe? întrebă James.

Chiar așa, ce se întâmplase? Dar războiul nu o schimbase numai pe ea, ci și pe William și pe James. Băieții înalți și subțiri, puși pe șotii, care plecaseră acum patru ani, erau astăzi bărbați în toată firea, cu fețe mature și bărbi lânoase. Sosiseră pe nepusă

masă, chiar înainte de ora prânzului și Hannah o chemă repede pe Bebe s-o ajute la bucătărie.

— Dă fuga și pune-ți haine curate, Beatrice. Vreau să pregătesc un ospăț ca la carte pentru băieții mei și am nevoie de ajutorul tău.

Bebe nu fusese niciodată atât de apropiată de frații mai mari cum fusese de Franklin, așa că aștepta cu nerăbdare și întoarcerea acestuia. Primiseră o scrisoare din armată că fusese rănit, apoi încă una prin care erau înștiințate că se afla în convalescență într-un spital militar din Philadelphia. După mai multe săptămâni fără niciun semn din partea lui, Bebe începu să se îngrijoreze. Franklin nu le răspundea la scrisori. În cele din urmă, Hannah îi scrise directorului spitalului în persoană. Le răspunse o asistentă:

Cu regret vă anunț că starea fiului dumneavoastră, Franklin, nu dă niciun semn de îmbunătățire. E foarte deprimat pentru pierderea piciorului și nu are poftă de mâncare. Drept urmare, a slăbit mult și rana nu i se vindecă așa cum trebuie. Orice încercare de a-l înveseli ar fi bine-venită.

— M-am rugat pentru starea lui Franklin, îi spuse Hannah lui Bebe după câteva zile, și cred că Dumnezeu mi-a arătat ce e de făcut. Franklin are nevoie de cineva apropiat care să aibă grijă de el și tu ești cea mai potrivită pentru asta. Vreau să mergi în vizită la el la Philadelphia și să-l ajuți să se facă bine. Să ni-l aduci înapoi acasă.

— Să străbat atâta drum? De una singură? Sunt peste 160 de kilometri până acolo.

— Nu ești singură. Dumnezeu va fi cu tine.

Bebe își mușcă buzele, înghițindu-și o replică sceptică la perspectiva de a-L avea pe Dumnezeu drept tovarăș de călătorie. Nu voia s-o șocheze pe mama ei.

— Și ce să fac când ajung acolo?

— Să-l înveselești pe Franklin, să-i aduci aminte de casă, să-l faci să râdă.

— De ce nu te duci tu, mami?

— Pentru că cineva trebuie să le facă mâncare tatălui tău şi băieţilor. De altfel, m-am gândit că ţi-ar plăcea să iei o pauză de la fermă.

— Mi-ar plăcea, dar...

Bebe nu mai călătorise singură în viaţa ei.

În următorul drum la târg, Hannah făcu toate pregătirile necesare. Soţia pastorului Webster, care mergea adesea să-şi viziteze sora la Philadelphia, fu de acord s-o însoţească pe Bebe cu trenul. Aveau să stea la sora acesteia şi la cumnatul ei, domnul Yeager.

Când totul fu aranjat, Hannah o duse pe Bebe la magazinul general al lui Harrison şi cumpărară dantelă, stofă şi fir de bumbac.

— Ca să-ţi coasem manşete noi la rochia de duminică, o lămuri ea, şi să ajustăm corsajul să-ţi cuprindă pieptul în creştere.

— Ssss... mami! şopti Bebe stânjenită.

Dar mama avea dreptate. Trupul ei începea în sfârşit să înmugurească.

— Şi dacă mai adăugăm un pliu la fustă, putem acoperi tivul uzat, continuă Hannah. Mi se pare că ai mai crescut vreo 3-4 centimetri de când ţi-am făcut rochia asta.

Ultima achiziţie fu o pereche nouă de pantofi – cei mai incomozi pe care-i purtase Bebe vreodată, mai ales după ce în ultimul an îşi târşâise picioarele în cizmele vechi ale fraţilor ei.

— Nu pricep de ce atâta vâlvă şi bătaie de cap să am haine şi pantofi noi, se plânse ea în seara aceea. Stătea pe un scăunel, încercând să nu-şi piardă răbdarea în timp ce Hannah îi cosea tivul. Fusta lungă şi largă i se părea greoaie acum, după ce un an de zile purtase pantaloni, dar se consola cu faptul că măcar crinolina ieşise din modă.

— Ce contează cum arăt? Lui Franklin oricum nu-i pasă. Nici nu va băga de seamă.

Hannah scoase din gură acele de gămălie şi le înfipse într-o perniţă de ace.

— Ascultă, Beatrice. Franklin şi ceilalţi băieţi trebuie să vadă ceva frumos, ceva care să le aducă aminte de viaţa ce-i aşteaptă acasă. Au văzut prea multe grozăvii în ultimii ani.

— Dar nu pot să...

— Ai putut face munca de la fermă, aşa că poţi face şi asta.

Bebe nu părea convinsă.

În noaptea dinaintea plecării la Philadelphia, mama ei o forţă să facă baie. Când o văzu pregătind cada, Bebe se pregăti să se strecoare pe uşă afară.

— Nu-i nevoie, mami. Mă duc să mă spăl în râu...

— Ba nu pleci nicăieri.

O apucă de braţ, trăgând-o înapoi în odaie.

— E timpul să faci şi tu o baie ca lumea, în apă caldă. Şi trebuie să te speli şi pe cap. Nu te poţi duce la Philadelphia cu părul împletit şi mirosind a fân şi bălegar. Eşti domnişoară de-acum, şi o domnişoară frumuşică. Am să pun şi nişte apă de trandafiri în cadă.

— Apă de trandafiri! se strâmbă Bebe. La ce?

— Ca să miroşi frumos.

Hannah o spălă cu atâta elan, că Bebe crezu că-i vine jos pielea. Apoi, în timp ce-o ajuta să se şteargă, o studie pe îndelete din cap până-n picioare.

— Trebuie să facem ceva cu negreaţa de sub unghii.

Bebe îşi privi mâinile. Nu se curăţaseră.

— Cred că negreaţa asta e acolo de când au deschis focul rebelii la Fort Sumter.

— Am o pereche de mănuşi croşetate pe care ţi le pot împrumuta.

Hannah îi tăie vârfurile roase de păr şi îl perie până începu să strălucească. Era lung, negru şi des, cu puţin natural în el. O învăţă să-şi facă cărare la mijloc şi să-l prindă în vârful capului

cu agrafe noi și clipsuri scumpe din carapace de broască țestoasă cumpărate din oraș.

A doua zi, dis-de-dimineață, Bebe își îmbrăcă vechea ei rochie, înnoită acum, își aranjă părul și-și împachetă hainele și cosmeticele într-un sac de călătorie. Hannah aduse oglinda de bărbierit a băieților și i-o puse în față.

— Uită-te la tine, Beatrice.

N-o recunoscu pe ființa din oglindă. Se transformase într-o femeie – cel puțin pe dinafară – cu talie zveltă, chip drăgălaș și păr lung și bogat. Măcar dacă s-ar fi simțit femeie și pe dinăuntru.

— Ești frumoasă, murmură Hannah.

— Arăt atât de... altfel.

— Îți aduci aminte cum ni s-a schimbat viața când a început războiul și s-au dus băieții? Și cum s-a schimbat iarăși când Franklin a trebuit să plece? Așa e viața, Beatrice – mereu în schimbare, curgătoare ca un râu. Nimic nu rămâne la fel. Și noi trebuie să ne schimbăm și să mergem mai departe.

Bebe privi la dormitorul familiar, apoi la imaginea ei din oglindă.

— Și dacă eu nu vreau să se schimbe?

— Nu poți să lupți împotriva curentului. Nu mai ești o fetiță, Beatrice, ești femeie în toată firea. Când m-am măritat cu tatăl tău, eram doar cu puțin mai mare ca tine. Acum ăsta e următorul pas: să te căsătorești și să-ți întemeiezi o familie.

Nu-și putea închipui așa ceva.

— Dar nu vreau să plec de-acasă.

— Și cu toate astea, va trebui să te încrezi în Dumnezeu și să fii pregătită să mergi acolo unde te va purta curentul vieții.

Bebe strângea într-o mână sacul de călătorie și în cealaltă, un coș cu bunătăți de casă pentru Franklin. Pornea la drum cu un amestec de emoție și teamă și, când își îmbrățișă mama de rămas-bun, își dădu seama că era prima oară în viața ei când se despărțea de ea. Panica îi tăie răsuflarea.

— Mami, eu...

— Mă bizui pe tine să-l ajuți pe Franklin să se facă bine.

— Dar nu pot să...

— Cu Dumnezeu, putem totul.

Bebe dădu din cap, luptându-se cu lacrimile. Pe toată durata războiului își dorise să facă o faptă nobilă și eroică; aceasta era poate șansa ei. Se hotărî să fie curajoasă de dragul lui Franklin.

— Să nu uiți să ai grijă la cum arăți, draga mea. Mai uită-te din când în când în oglindă și aranjează-ți părul. Și ai grijă să ai mereu rochia curată.

Bebe făcu o grimasă.

— Încă mi se pare ciudat să port rochie toată ziua.

— Știu. Dar îți stă foarte bine. Să nu te miri când bărbații vor începe să se uite după tine și să-și scoată pălăria. Fetele frumoase nu trec neobservate.

Bebe nu mai călătorise niciodată cu trenul și, când monstrul de fier sosi în sfârșit în gară huruind, fluierând ascuțit și scuipând fum și cenușă, se poticni spre el cu picioarele tremurânde.

— Gata? o întrebă pastorul Webster, pregătindu-se să-i dea o mână de ajutor la urcat. Locomotiva sâsâi ca o pisică înfuriată. Bebe dădu din cap că da. Pastorul predicase nu demult despre cuvintele lui Isus „nu vă temeți", așa că îi fu rușine să-și arate teama.

Trenul porni din stație pufăind ca un bătrân astmatic, dar prinse repede viteză și în curând gonea atât de repede, că lui Bebe i se făcu frică să nu zboare de pe șinele înguste. Priveliștea se perinda prin fața geamului ei cu o repeziciune uimitoare. Se aștepta ca inima să-i explodeze din clipă în clipă. Sigur existau și alte mijloace de transport mai puțin periculoase ca acesta! Se întrebă cât timp îi va lua să se întoarcă acasă pe jos cu Franklin, ținând cont că acesta avea un picior de lemn.

Călătoriră spre sud până la Stroudsburg și Allentown, unde schimbară trenul. Târziu în după-amiaza aceea, peisajul rural

al Pennsylvaniei lăsă loc locuințelor îngrămădite și fabricilor fumegânde din împrejurimile Philadelphiei. Orașul era un loc imens și plin de agitație, forfotind de oameni și de mai mulți cai și trăsuri decât văzuse Bebe în toată viața ei. Se apropie mai mult de doamna Webster, simțindu-se pierdută și stingheră.

Doamna Yeager le întâmpină la gară și le conduse la trăsura în așteptare.

Oriunde își îndrepta privirea, Bebe zărea soldați în uniforme albastre, cărora le studie chipurile de parcă s-ar fi așteptat să-l descopere și pe Franklin printre ei. Tânjea după liniștea și pacea de la fermă și spera să-și convingă fratele să ia următorul tren spre casă, ca să nu trebuiască să-și petreacă nicio noapte în orașul acela îngrozitor.

— Vrei să mergem mai întâi acasă? o întrebă doamna Yeager. Să te reîmprospătezi puțin după drum?

Bebe habar n-avea ce înseamnă „a se reîmprospăta" și ce presupunea asta.

— Aș prefera să merg la spital să-mi văd fratele, dacă nu vă supărați.

— Nicio problemă, zise doamna Yeager. Trebuie să fii tare nerăbdătoare să-l vezi. Spitalul nu-i departe de aici.

Și avea dreptate. Nici nu apucă Bebe să se hotărască ce să-i spună lui Franklin, că trăsura se opri în fața unei clădiri mari de cărămidă roșie.

— Îl trimit pe vizitiu după tine într-o oră. Îți ajunge? o întrebă doamna Yeager.

— Da. Vă mulțumesc.

Coborî din trăsură și porni spre intrarea spitalului, în fața căreia fumau un grup de bărbați. Fiecare avea câte o mână sau un picior ce se termina brusc într-un ciot bandajat. Bebe își întoarse repede privirea.

Nu putea să facă asta. Vederea acelor oameni schilodiți și răniți – vederea propriului ei frate cu un picior lipsă – era prea

groaznică. Pe toată durata pregătirilor de călătorie, încercase să nu-și imagineze cum arăta piciorul lui amputat, dar acum nu se simțea în stare să-l înfrunte. Cum ar fi putut să-l înveselească, când până și rănile acestor străini o înfiorau?

Alergă înapoi în stradă, gesticulând cu mâinile și strigând în urma trăsurii ce se depărta:

— Stați! Întoarceți-vă!

Trăsura însă se făcu nevăzută. Bebe avea de ales: să aștepte o oră întreagă afară, sub soarele dogoritor sau să intre în spital. Trase o gură de aer în piept și se îndreptă din nou spre intrare. Grupul de bărbați se opriseră din vorbit și acum o priveau. Încercă să spună ceva, dar nu reuși să articuleze niciun cuvânt. Unul dintre ei își scoase brusc pălăria și făcu o reverență.

— Bună ziua, duduiță.

Ceilalți îi urmară repede exemplul.

— Bună, duduiță.

— Ce frumușică ești!

— Să te ajutăm să duci coșul?

Zâmbeau cu gura până la urechi, studiind-o din cap până-n picioare. Bebe apucă strâns de mânerul coșului.

— Nu, mulțumesc.

Obrajii îi ardeau.

Un bărbat îi deschise ușa și ea se grăbi înăuntru, unde fu întâmpinată de o infirmieră în halat alb.

— Cu ce vă pot ajuta?

Bebe rosti mai mult sub formă de întrebare:

— Sunt... Beatrice Monroe? Am venit să-mi văd fratele? Franklin Monroe?

— A, da! Se va bucura atât de mult să vă vadă, domnișoară Monroe. Vă rog, veniți după mine.

Cu privirea ațintită în pământ, Bebe o urmă până într-un salon lung și îngust ce mirosea a boală și a tinctură de iod. Pe lângă pereți erau aliniate șiruri de paturi, în care Bebe zări cearșafuri

albe, fețe livide și una sau două uniforme albastre. Avea senzația neplăcută că toți bărbații aceia o priveau insistent. Tăcerea nefirească nu era întreruptă decât de câte un acces de tuse. Infirmiera se opri în dreptul unui pat de pe la jumătatea salonului.

— Aveți un vizitator, domnule Monroe.

Bebe nu și-ar fi recunoscut niciodată fratele, dacă infirmiera n-ar fi condus-o la el. Flăcăul voinic și lipsit de griji care plecase de acasă în urmă cu un an era acum un bărbat în vârstă, cu fața palidă, ofilită și cu trupul pipernicit. Expresia buimacă din ochii lui o duse cu gândul la capul împăiat de căprioară de deasupra ușii magazinului lui Harrison. Din fericire, picioarele îi erau acoperite cu un cearșaf. Străduindu-se să zâmbească, Bebe păși spre el și-și puse o mână pe brațul lui.

— Bună, Franklin.

Nici el nu păru s-o recunoască la început. Apoi ochii i se împăienjeniră de lacrimi.

— Bebe? Ești chiar tu?

Încuviință din cap și lăsă jos coșul să-l îmbrățișeze. Ultima oară când își îmbrățișase fratele, chiar înainte de plecarea acestuia, mai că nu fusese strivită de brațele lui. Acum ea era mai puternică decât el. Se agăță de trupul lui firav și Îl rugă pe Dumnezeu s-o ierte pentru toate cârtelile ei legate de munca de la fermă.

Într-un târziu, când se desprinseră din îmbrățișare, Franklin își întoarse fața să-și șteargă lacrimile, rușinat de momentul de slăbiciune. Bebe le lăsă pe ale ei să curgă în voie. Erau primele lacrimi din ultimii patru ani pe care nu le vărsa de oboseală sau autocompătimire. Îi sărută obrazul bărbos.

— Ce faci aici, Bebe? Cum ai ajuns aici?

— Cu trenul. Mama ți-a trimis ceva demâncare.

Ridică coșul și-l puse pe pat lângă el.

— M-a trimis să te îngrijesc până te faci bine și te întorci acasă.

— Nu cred că mă mai întorc acasă... dacă nu cumva vrei să spui „acasă în rai".

Vorbele lui îi întoarseră stomacul pe dos. Într-adevăr, arăta ca un om ce bătea deja la porțile raiului și căruia Sfântul Petru tocmai se pregătea să-i deschidă.

— Bineînțeles că nu asta vreau să spun! Acasă la fermă, Franklin. M-am săturat să muncesc eu în locul tău.

El scutură din cap.

— Nu mai fac doi bani, Bebe. Ar fi trebuit să mă lase să mor.

— Nu vorbi așa! Bebe îl înghionti în umărul osos. Ne e destul de greu că l-am pierdut pe Joseph.

— Mai bine-i de el...

— Încetează, Franklin. Mama a suferit îngrozitor după Joseph. Să nu cumva să faci să te piardă și pe tine.

Autocompătimirea lui îi aduse aminte de propria-i autocompătimire din ultimii ani. Luă o gură de aer și continuă:

— James și William s-au întors acasă acum câteva săptămâni. E minunat să fie iar cu noi. Mama e atât de fericită.

— Și ai lăsat-o singură? Cine-o ajută la bucătărie?

— Ea a insistat să vin. A fost atât de bucuroasă că s-au întors băieții, că a făcut mâncare cât pentru o armată întreagă. Ți-a trimis și ție.

El clătină din nou din cap și închise ochii.

— Du-te înapoi acasă.

Bebe nu se mai simțise niciodată atât de stingherită în prezența lui Franklin. Habar n-avea ce să-i spună sau cum să-l învelească. În timp ce-și storcea mintea să-i vină vreo idee, unul dintre ceilalți pacienți se apropie de ei șchiopătând, sprijinindu-se într-un baston de abanos cu mâner încrustat de argint. Patul scârțâi când se așeză pe marginea lui.

— Hei, Franklin, nu mi-ai spus că ai iubită.

Franklin deschise ochii încet.

— Nu e iubita mea, e sora mea mai mică, Bebe.

— Nu mi-ai spus niciodată că ai o soră atât de frumoasă.

— Era doar o fetiță când am plecat.

— Ei bine, acum nu mai e. Până şi trandafirii s-ar ofili de invidie văzând atâta frumuseţe şi graţie.

Bebe privi în jur să vadă despre cine era vorba. Când îşi dădu seama că despre ea, inima începu să-i bată mai abitir ca la sosirea locomotivei huruinde în gară. Nu-şi putea închipui de ce.

— Încântat de cunoştinţă, domnişoară Monroe, continuă bărbatul. Nu în fiecare zi am ocazia să întâlnesc o domnişoară atât de încântătoare. Numele meu e Horatio Garner.

Domnul Garner avea părul de culoarea fânului proaspăt cosit şi ochii de un albastru deschis cum Bebe nu mai văzuse niciodată. Mustaţa şi barba îi erau presărate cu nuanţe de roşu, de parcă s-ar fi dat cu aramă, nu cu pudră de talc. Felul în care îşi înclina bărbia şi râsul lui încrezător trădau o mare siguranţă de sine. Oamenii simpli de la ţară ar fi zis că e un „filfizon", cu bastonul lui scump şi vorbirea bombastică, dar Bebe se simţea intrigată.

— Am avut norocul să mărşăluiesc umăr la umăr cu fratele dumneavoastră chiar din ziua când ne-am prezentat la datorie, nu-i aşa, Franklin? Îmi citea cu voce tare scrisorile dumneavoastră – atât de multe, încât am impresia că vă cunosc deja. Dar n-a suflat nicio vorbă despre cât sunteţi de fermecătoare. Câţi ani aveţi, domnişoară Monroe, dacă nu vă e cu supărare? Eu am douăzeci şi doi.

Bebe nu putu rosti niciun cuvânt. I-ar fi prins atât de bine un evantai cu care să-şi răcorească obrajii încinşi! Schimbările de care-i vorbise mama ei păreau să năvălească peste ea cu repeziciune, ca un râu ce-şi ieşea din matcă. Nici nu apucase încă să se obişnuiască cu gândul că era femeie, că era şi pusă în situaţia de a face faţă avansurilor unui străin chipeş.

— Întotdeauna sunteţi aşa de tăcută? o întrebă domnul Garner, când nu primi niciun răspuns.

Franklin o înghionti.

— Răspunde omului, Bebe. Unde ţi-s bunele maniere?

– Păi... n-am avut nevoie de așa ceva în ultimii patru ani. Vacile și găinile nu dau doi bani pe bunele maniere și n-am avut pe cine altcineva să impresionez la fermă.

Domnul Garner râse de parcă tocmai ar fi auzit cea mai amuzantă glumă din viața lui.

— Dar să vă răspund la întrebare, domnule... Am șaptesprezece ani...

— Șaptesprezece ani... Minunat! Destinul a făcut ca eu și fratele dumneavoastră să fim răniți chiar în aceeași zi, în aceeași bătălie – nu-i așa, Franklin? Deși trebuie să recunosc că rănile lui au fost mult mai grave decât ale mele. Medicii spun că piciorul meu s-a vindecat și că sunt destul de sănătos să mă întorc acasă, dar n-aș vrea să-l părăsesc încă pe Franklin. Mă îngrijorează starea sănătății lui, domnișoară Monroe. Am încercat să-i ridic moralul, dar fără prea mare succes. Mă bucur că ați venit să-mi dați o mână de ajutor. Apropo, ce aveți acolo în coș, dacă-mi permiteți să vă întreb?

Bebe dădu la o parte ștergarul, bucuroasă că avea ocazia să schimbe subiectul.

— Păi... niște pâine coaptă de mama azi dimineață special pentru Franklin. Un borcan cu dulceața lui preferată de rubarbă... și niște prăjiturele. Doriți una?

Ora trecu repede, cu sporovăiala aproape neîntreruptă a domnului Garner. Era un tânăr vesel și interesant, dar expresia sumbră a lui Franklin nu se șterse deloc. Bebe se simțea neputincioasă. Își puse în gând să se străduiască mai mult a doua zi.

— Trebuie să plec acum, zise ea la expirarea orei, dar mă întorc mâine dimineață. Între timp mănâncă ceva din ce ți-am adus, să-ți mai recapeți din puteri. Mama te așteaptă să vii acasă cu mine.

Se aplecă și-l sărută pe frunte.

— Vă vine să credeți? făcu domnul Garner.

Bebe își ridică privirea.

— Ce să cred, domnule Garner?

— Sunt sigur că e prima oară când îl văd pe Franklin zâmbind după nu știu câtă vreme. Sărutul dumneavoastră e ca o rază de soare ce topește zăpada.

Bebe își pironi privirea în pământ, stânjenită de discursul lui înflorat.

— La revedere, zise ea. Mă bucur că v-am cunoscut, domnule Garner.

— Stați puțin.

Îi blocă drumul cu bastonul.

— Nu vă las să plecați până nu promiteți să-mi spuneți pe nume – Horatio.

— Bine... Horatio... Mă întorc mâine.

Surâsul lui ar fi putut lumina beciul cel mai întunecat.

— Abia aștept, frumoasă Beatrice.

Capitolul 8

A doua zi de dimineață, Bebe se îmbrăcă și își aranjă părul cu cea mai mare grijă, sperând să-l întâlnească din nou pe domnul Garner la spital. Îi făcuse plăcere să asculte discursul curgător și elocvent al acestuia – și, în plus, o numise „frumoasă". Dar când ajunse, fu dezamăgită să afle că se externase.

— Medicii i-au dat drumul azi dimineață, zise Franklin. El nu și-a pierdut piciorul ca mine.

Bebe îi resimți amărăciunea din glas și se strădui să găsească o cale de a-l binedispune, dar nu-i veni în minte nicio idee.

— Ascultă, zise ea în cele din urmă. Mama m-a trimis să te ajut să te faci bine dar, să fiu sinceră, nu știu cum să procedez. M-am gândit toată noaptea și... și cred că singurul care te poate ajuta ești tu însuți. Trebuie să-ți dorești să te vindeci și să vii acasă, dar tu, dintr-un motiv sau altul, te-ai dat bătut.

Franklin azvârli cearșaful la o parte, descoperindu-și ciotul de picior.

— Uită-te la mine, Bebe! Ție ți-ar plăcea să trăiești așa?

Priveliștea o șocă și își întoarse capul. Când îl privi din nou, durerea pe care o citi în ochii lui o făcu să se deteste pentru slăbiciunea ei.

— Nu suport ca oamenii să-și întoarcă fața de la mine așa cum ai făcut tu acum. Sau, și mai rău, să mă privească cu milă.

— Franklin, îmi pare rău...

— De ce? Nu-i vina t a că n-ai putut suporta să mă privești. Nu mai sunt un om întreg, Bebe. Lipsește ceva din mine... și nu vreau să trăiesc așa.

Trase la loc cearșaful să-și acopere piciorul, dar Bebe îl smulse din nou.

— Da, lipsește ceva din tine. Dar acasă ne lipsești tu *cu totul.* Simțim această pierdere exact așa cum o simți și tu pe a ta. Joseph nu mai e printre noi și e groaznic să-i vedem scaunul și patul gol de la etaj. Să te pierd pe tine ar fi pentru mine și mai rău, pentru că tu nu-mi ești doar frate, ci și prieten.

Văzu bărbia lui Franklin tremurând, în timp ce acesta se lupta să-și stăpânească emoția.

— Mi-a fost atât de dor de tine după ce ai plecat, Franklin, și nu doar pentru că a trebuit să fac eu toată treaba în locul tău. Dacă ai muri, aș rămâne cu acest dor toată viața. Da, ți-au amputat piciorul – dar are să se vindece dacă-l lași. Nu te amputa cu totul din viața mea. O astfel de rană n-are să se mai vindece niciodată.

— Dar nu pricepi, Bebe? Nu mai valorez doi bani. Cum voi putea să fac munca de la fermă?

— Ne vom descurca noi cumva. Nu ții minte cât de neajutorată eram și eu la început? Dar am făcut mici modificări și ajustări și până la urmă m-am descurcat, așa mică și pipernicită cum sunt. Și tu poți să te adaptezi, Franklin – dacă nu la munca de la fermă, la un alt loc de muncă. Nu te iubim pentru cât muncești, ci pentru că ești fratele nostru. Însemni atât de mult pentru noi. Nu știu cum altfel să-ți spun, dar te iubesc și vreau să te întorci acasă!

Se aplecă să-l strângă în brațe și-i simți îmbrățișarea lipsită de vlagă. În cele din urmă se desprinseră și își șterseră amândoi lacrimile.

— Ascultă, am să te fac să te întremezi și să vii acasă, chiar de-ar fi ultimul lucru pe care-l mai fac în viața mea.

Puse pe pat coșul cu mâncare și începu să scotocească prin el.

— Mama ţi-a făcut prăjituri cu mere, aşa că te rog să mănânci una chiar acum!

— Să faci ce-ţi spune frumoasa domnişoară, Franklin, că vorbeşte foarte serios.

Bebe îşi ridică privirea, surprinsă să-l vadă pe Horatio Garner şchiopătând spre ei, sprijinit în baston.

— Ce faceţi aici? Credeam că aţi plecat acasă, domnule Garner.

Îi văzu zâmbetul strâmb şi dojenitor şi se corectă:

— Că ai plecat acasă... Horatio.

El zâmbi.

— Ce dulce sună numele meu pe asemenea buze dulci! Dar să-ţi răspund la întrebare, domnişoară Monroe: m-am hotărât să nu mă întorc acasă până nu pleacă şi Franklin. Am pornit la război împreună, am fost răniţi împreună, aşa că se cuvine să şi plecăm împreună. Prin urmare, îmi iau angajamentul să lucrez mână în mână cu dumneata, frumoasă domniţă, oricât va fi nevoie. Sunt cu totul la dispoziţia domniei tale.

Sfârşi cu o plecăciune şi un gest larg ce o făcu pe Bebe să râdă.

Nu mai întâlnise pe nimeni ca Horatio şi voia să afle totul despre el. Acesta îi îndeplini dorinţa, vorbind nestingherit despre sine şi umplând orele lungi de la căpătâiul lui Franklin cu poveştile sale. Horatio descrise Rosetonul, oraşul modest în care copilărise şi care se afla nu departe de capitala statului, Harrisburg. Le vorbi despre casa în care locuia cu părinţii săi şi cu servitorii şi despre fabrica de tăbăcărie a familiei. Le povesti despre cei doi ani de studiu la colegiul Dickinson din Carlisle, Pennsylvania, înainte ca ordinul de recrutare să pună capăt educaţiei sale.

— De ce n-a plătit tatăl tău cei trei sute de dolari ca să fii înlocuit? îl întrebă Bebe.

Horatio îşi plecă privirea, părând brusc stânjenit.

— A vrut s-o facă, dar nu l-am lăsat eu. Am simţit că e datoria mea să-mi slujesc patria.

Nici nu se sfârşi bine săptămâna, că Bebe era îndrăgostită lulea de Horatio Garner. Zi după zi, îşi lua repede micul dejun, nerăbdătoare să ajungă la spital şi să-l vadă. Într-o dimineaţă, doamna Webster o opri cu o invitaţie tocmai când se pregătea să iasă pe uşă.

— Beatrice, trebuie să fie obositor să-ţi petreci toată ziua la spital. Sora mea şi cu mine mergem după-masă la o reuniune antisclavie foarte interesantă. Ne-am bucura mult să vii şi tu. Putem trece pe la spital să te luăm.

— Hmm... Vă mulţumesc tare mult, dar aş prefera să rămân cu Franklin. Cred că e pe calea cea bună.

— Dar nu s-ar supăra nici el dacă ai veni cu noi, nu? Nu ţine decât o oră. Cuvântarea s-ar putea dovedi interesantă pentru o tânără ca tine.

Bebe îşi zise că nimic nu putea fi mai interesant decât să-l asculte pe Horatio Garner, dar nu dădu glas gândului ei.

— Mulţumesc, doamnă Webster, dar mama se bizuie pe mine să am grijă de fratele meu.

Ajunse la spital înaintea lui Horatio şi rămase cu privirea pironită pe uşă, nerăbdătoare să-l vadă venind. În timp ce încerca să-l convingă pe Franklin să mănânce tot la micul dejun, emoţia o copleşea într-atâta, că parcă plutea. Avea aceeaşi senzaţie febrilă de fluturi în stomac ca atunci când i se făcea foame după munca grea la câmp, numai că de data aceasta îi era foame de Horatio.

— Bună dimineaţa, dragii mei prieteni! îi salută acesta în sfârşit. Surâsul lui cald o făcu să-i zâmbească şi ea la rândul ei. Ce sănătos şi voios arăţi azi, Franklin! Am impresia că încântătoarea ta soră face mai mult pentru sănătatea ta decât o mie de infirmiere.

Pe Bebe o încânta felul în care se înduioşau ochii lui când o privea – deşi ştia că nu era la mijloc decât afecţiune frăţească. Diferenţele dintre ei erau mult prea mari ca să fie orice altceva.

Ea nu era decât fiica sfioasă a unui fermier simplu de la ţară, pe când el – fiul sociabil al unui antreprenor înstărit.

Dar obstacolul cel mai mare în ceea ce o privea era faptul că femeia pe care o cunoscuse Horatio era o impostoare. Ceea ce vedea el nu era decât o versiune curată, frumos îmbrăcată şi parfumată a ei, pe când adevărata Bebe abia se schimbase din pantalonii bărbăteşti şi cizmele de lucru şi lăsase din mâini lopata cu bălegar. Adevărata Bebe avea încă negreaţă sub unghii şi şi-o ascundea sub o pereche de mănuşi croşetate, incomode, pe care ar fi dat orice să le poată da jos şi arunca la gunoi. Propriul ei tată o trata ca pe un băieţoi, pe când Horatio o considera un fel de simbol al feminităţii.

— N-am mai întâlnit niciodată o femeie atât de altruistă şi de iubitoare ca tine, îi spuse el. Să străbaţi atâta drum ca să-ţi ajuţi fratele în convalescenţă... Cât curaj şi devotament!

— Dar ştiţi... domnule Garner... adevărul e că...

— Vorbele sunt de prisos. Ţi-am văzut îmbujorarea sfioasă din obraji şi sunt mişcat de modestia ta.

Era o impostoare în toată regula.

Nu fusese ideea ei să vină la Philadelphia să aibă grijă de Franklin. Nu dăduse dovadă de niciun strop de curaj. Iar acum, că era aici, habar n-avea cum să-l ajute, nici pe el, nici pe oricine altcineva. Beatrice, aşa cum o vedea Horatio, era o plăsmuire a imaginaţiei lui bogate şi a modestelor eforturi din partea mamei sale de a o dichisi. Era gata să-i mărturisească tot adevărul, dacă ar fi întrebat-o – sau dacă ar fi lăsat-o să scoată vreun cuvânt, dar Horatio nu se oprea niciodată din vorbit. Şi, Doamne, cât de mult îi plăcea să-l asculte! Vorbele lui i se păreau ca un poem.

Treptat, sentimentele lui Bebe pentru Horatio Garner înmuguriră, îmbobociră şi înfloriră, până ajunse să se asemene cu unul din glorioşii meri în floare ai tatălui ei. Şi tot treptat, mâncarea adusă de acasă şi voioşia ei împărtăşită cu Horatio şi Franklin îi redară fratelui ei pofta de viaţă şi sănătatea. La sfârşitul celei

de-a doua săptămâni, Franklin mânca din nou ca un fermier și obrajii îi prinseseră culoare. Bebe și Horatio reușiră să-l convingă să facă câțiva pași ajutat de o pereche de cârje. Când reuși să ajungă, șontâcăind, până la poartă, Horatio îl ajută să urce într-o trăsură închiriată și porniră toți trei să facă turul Philadelphiei. Călătoriile cu trăsura deveniră în curând aventuri zilnice. Apropierea de Horatio o umplea de aceiași fiori amețitori ca leagănul de acasă. Încercă să uite că în curând drumurile lor aveau să se despartă, convinsă că va suferi un șoc la fel de mare ca atunci când lăsase din mâini frânghia și plonjase în râu.

Între timp, gazda ei continua să o invite la întrunirile antisclavie.

— Au niște vorbitori deosebiți, Beatrice... trebuie să-i auzi și tu.

Bebe găsea mereu câte o scuză, dar adevărul era că nu voia să irosească nicio clipă pe care ar fi putut-o petrece cu noul ei prieten.

Lui Franklin îi luă o lună să se întremeze, dar acum era destul de puternic să se întoarcă acasă. Bebe știa că aceasta nu se datora atât influenței ei, cât celei a lui Horatio Garner. Ziua externării îi lăsă un gust dulce-amar. Era nespus de fericită pentru fratele ei, care se descurca acum destul de bine în cârje, dar distrusă la gândul că trebuia să-și ia rămas-bun de la Horatio. Acesta îi conduse la gară, unde se asigură că toate bagajele lui Franklin erau la bord și că hamalii își primiseră răsplata cuvenită. Înainte de a-și lua adio, întinse spre Franklin bastonul său de abanos cu mâner de argint, de parcă ar fi fost un rege medieval gata să-și înnobileze cavalerul.

— Un mic dar pentru tine, prietene. Te rog să-l păstrezi în amintirea mea.

Franklin se încruntă.

— La ce bun? Îmi trebuie două cârje să mă deplasez.

— Deocamdată, bătrâne. Deocamdată. Am auzit de un doctor foarte bun de aici, din Philadelphia, care îți poate face un picior

de lemn nou-nouţ când te hotărăşti. Anul viitor pe vremea asta ai să alergi ca un cal de curse.

Franklin murmură un „mulţumesc" şi-i întinse lui Bebe bastonul. Horatio se întoarse din nou spre ea.

— Înainte să ne despărţim, pot să-ţi cer o mare favoare, Beatrice?

— Desigur.

— În ziua când ai sosit, i-ai dăruit un sărut fratelui tău şi a fost ca şi când aş fi privit o rază de soare topind zăpada. Nu vrei să-mi dăruieşti şi mie un sărut de adio înainte de plecare? Ar însemna atât de mult pentru mine... Nu ştiu dacă am să mai întâlnesc vreodată o femeie atât de bună şi de frumoasă ca tine.

— Dar sigur ai o iubită care te aşteaptă acasă...

— Nu, nu am pe nimeni.

Se apleacă spre ea, arătând cu degetul spre obrazul său.

— Te rog...

Bebe nu mai sărutase pe nimeni în afară de membrii familiei. Lacrimile îi împăienjeniră ochii în timp ce se ridică în vârful picioarelor şi-şi lipi uşor buzele de obrazul lui Horatio. Barba lui arămie era moale, nu aspră cum îşi închipuise. Parfumul lui cu note calde, bogate, mirosea ca o delicatesă de savurat la desert.

— Mulţumesc, rosti el blând.

Îi luă mâna între palmele sale şi o duse la inimă, apoi la buze.

— Înainte să vii la Philadelphia, uitasem ce parfum dulce şi delicat şi ce piele catifelată are o femeie. Tandreţe... blândeţe... frumuseţe... Cât de dor mi-a fost de toate astea în aceste luni întunecate, când n-am văzut decât moarte în jurul meu! Dar o femeie e făcută pentru viaţă. Ce minunat că mi-ai reamintit acest lucru!

Cu o strângere uşoară, îi dădu drumul la mână.

— Adio, murmură el. N-am să te uit niciodată.

Îi ajută să urce în tren şi le făcu cu mâna de pe peron. Bebe îi făcu şi ea cu mâna, dar cu inima frântă. În ultimele săptămâni,

Horatio îi umpluse viaţa de veselie şi desfătare, însă acum nu avea să-l mai vadă niciodată. Dar despărţirea era inevitabilă. Ea nu era nici pe departe personificarea frumuseţii şi a blândeţii, cum o considera el. Apa de trandafiri de la care venea parfumul acela dulce nu era a ei, ci a mamei sale. De aici înainte, avea să miroasă mai degrabă a şuncă friptă decât a apă de trandafiri. Rămase aplecată pe fereastră până când gara – împreună cu Horatio – se pierdură din vedere.

— De ce plângi? o întrebă Franklin, zărindu-i lacrimile.

Se şterse repede la ochi cu batista şi se sforţă să zâmbească.

— Sunt atât de fericită că te întorci în sfârşit acasă.

Şi nu minţea.

Philadelphia i se păruse un loc ciudat şi străin la sosire, dar acum, după o lună petrecută departe de casă, satul New Canaan i se părea străin, sărăcăcios şi lipsit de culoare în comparaţie cu forfota şi strălucirea oraşului. Zilele la fermă se târau greoi ca pasul prin noroi, în timp ce se străduia să intre în vechea rutină. Pentru Bebe, râul vieţii se transformase într-un firicel de apă şi nu mai spera acum decât să-şi răcorească tălpile în vadurile lui. Se întrebă dacă şi fraţii ei erau la fel de plictisiţi şi agitaţi. La urma urmei, ea nu petrecuse decât o lună în Philadelphia, pe când ei mărşăluiseră în ultimii ani prin toată ţara, văzând tot felul de lucruri noi şi întâlnind oameni necunoscuţi. Îşi aminti cum se plânsese mamei că nu-i plăceau schimbările, dar acum tânjea după o schimbare.

Într-o dimineaţă de duminică, după slujba de la biserică, doamna Webster le opri pe Bebe şi pe mama ei să stea de vorbă.

— Am veşti bune, doamnelor. Filiala locală a Societăţii Antisclavie a decis să-şi reia întâlnirile. Avem o invitată din Philadelphia miercuri seara şi sunt sigură că veţi rămâne cu gura căscată când veţi auzi ce are de spus. Cred că o mai ţineţi minte pe doamna Lucretia Mott, una dintre cele mai marcante susţinătoare ale Societăţii noastre, nu-i aşa? Ei bine, va veni să ne

ţină o cuvântare la organizaţie. Hannah, crezi că ai putea lua şi tu parte cu Beatrice?

— Mai vedem, răspunse Hannah.

Bebe nu suporta s-o audă pe mama ei spunând „mai vedem", căci de regulă asta însemna „nu". Îşi aduse aminte de întrunirile dinainte de război, care nu i se păruseră prea palpitante, dar adăpostirea sclavilor în mansardă da. Nu-şi putea închipui ce mai avea de făcut Societatea acum, că toţi sclavii erau liberi, dar curiozitatea îi fu stârnită – oricum, în rest, se plictisea de moarte. Aşa că hotărî să meargă, cu sau fără mama ei.

— Mi-ar plăcea tare mult să merg în oraş la întrunire miercuri seara, îi spuse ea tatălui său în drum spre casă. Pot să iau căruţa?

— E o întrunire de rugăciune?

— Nu... e o întrunire a Societăţii Antisclavie.

Caii străbătură o bună bucată de drum înainte ca Henry să răspundă.

— Credeam că abolirea le-a adus oamenilor ce şi-au dorit. Nu i-a eliberat domnul Lincoln pe sclavi?

— Ba da.

— Atunci de ce se mai întrunesc aboliţioniştii?

— Nu ştiu, tati. Probabil că mai sunt şi alte lucruri de făcut. Pot să merg să văd despre ce e vorba?

Tatăl începu să clatine din cap şi expresia de pe chipul lui o avertiză dinainte că va spune „nu". Dar spre surprinderea ei, interveni Hannah:

— Las-o să meargă, Henry. Te rog...

Henry îşi continuă drumul în tăcere. Tăcerea lui se întinse pe tot parcursul după-amiezii şi după căderea serii. Bebe nu înţelegea cum putea mama ei să aibă răbdare cu un om atât de taciturn. Îşi aminti de Horatio Garner – cum făcea în fiecare zi de la întoarcerea din Philadelphia – şi regretă că nu era şi el acolo, să umple tăcerea din viaţa ei cu vorbăria lui lină.

Abia când Henry se ridică de pe scaunul din salon să meargă la culcare, se întoarse spre ea și-i spuse:

— Poți să te duci, dar va trebui să te ocupi tu de cal și de căruță.

Lui Bebe îi veni să-i sară în gât de bucurie, dar știa că pe tatăl ei nu-l impresionau asemenea gesturi de afecțiune.

Miercuri seara, Bebe își termină repede treburile și înhămă un cal la căruță pentru drumul lung și prăfuit spre oraș. La biserică nu se adunase decât o mână de femei, dintre care ea era cea mai tânără. Câteva își aduseseră lucrul de mână și se așezară în cerc, nerăbdătoare să audă ce aveau de spus doamna Webster și invitata ei.

— La fel ca voi, și eu am crezut că munca organizației noastre a luat sfârșit, începu doamna Webster. Sunt sigură că mai țineți minte nenumăratele întruniri de dinainte de război și rugăciunile pe care le-am înălțat spre ceruri pentru abolirea sclaviei în America. Scriptura ne spune că: „Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit."* Eu una cred că asta se referă și la rugăciunea femeilor. Îi mulțumim cu toții lui Dumnezeu că ne-a ascultat rugăciunile și i-a eliberat pe sclavi. Dar în timpul recentei mele vizite la Philadelphia, la sora mea, am înțeles că mai avem încă multe de făcut. Doamnelor, dați-mi voie să v-o prezint pe invitata noastră specială din seara aceasta, doamna Lucretia Mott. Ea vă va explica în ce constă următoarea noastră misiune.

Doamna Mott se distingea ca un păun printre găini în hainele ei moderne de oraș. Părul îi era prins într-un coc sofisticat, pe care Bebe și-ar fi dorit să-l poată imita. Expresia ei ageră și alertă trăda o inteligență ieșită din comun, dar Bebe recunoscu în ea aceeași blândețe și generozitate pe care le admira la mama sa. Invitata opri cu un gest al mâinii valul de aplauze și-și începu discursul, stând așezată pe scaun:

---

* Iacov 5:16 (n.tr.).

— E evident că atunci când niște femei ca noi își unesc forțele în numele unei cauze nobile, se pot înfăptui lucruri mari. Bărbații n-au decât să se împuște pe front sau să se certe din motive politice; femeile luptă cel mai bine pe genunchi. Noul amendament la Constituția Statelor Unite le-a oferit sclavilor negri libertatea pentru care ne-am rugat atâta vreme. În curând, un nou amendament le va acorda drepturi civile foștilor sclavi, dar numai bărbaților. Asta înseamnă că jumătate din populația Americii – femeile – e încă lipsită de cele mai elementare drepturi ale Constituției. Câtă nedreptate, doamnelor. Nu s-ar cuveni oare ca aceste femei, care au depus o muncă atât de asiduă pentru eliberarea sclavilor, să se bucure acum de aceleași drepturi civile ca și ei?

Doamna Mott făcu o pauză și, când Bebe își aruncă privirea împrejur, văzu că doamnele se opriseră din tricotat și așteptau cu sufletul la gură continuarea cuvântării.

— Noi suntem forța care, prin rugăciunile și eforturile noastre, i-am ajutat să-și câștige libertatea. Suntem toate femei cultivate și cu știință de carte, în timp ce majoritatea negrilor sunt analfabeți. Cu toate astea, acești bărbați lipsiți de educație vor primi dreptul la vot, pe când noi nu. Și acum vă întreb: vi se pare drept ca noi, care am muncit din greu ca negrii să se bucure de drepturi egale – și acum le vor avea – vi se pare drept ca noi, femeile care au luptat pentru aceste drepturi, să fim considerate încă inferioare?

Bebe abia se putu stăpâni să nu sară de pe scaun și să strige: „Nu! Nu e drept!"

Obrajii doamnei Mott se aprinseră de ardoare când continuă:

— Dacă ar fi să trec pe la fiecare dintre dumneavoastră și să vă întreb ce sacrificii ați făcut pentru cauza abolirii sclaviei și pentru acest război, sunt convinsă că aș auzi pilde de mare curaj și devotament. Multe v-ați riscat propria libertate ajutându-i pe sclavi să evadeze prin Calea Ferată Subterană. Altele ați contribuit la cauză cu timpul și donațiile dumneavoastră.

V-aţi continuat munca de voluntariat pe tot timpul războiului, trimiţând pachete soldaţilor şi aprovizionând spitalele militare cu infirmiere, mâncare şi bandaje. Aţi preluat fermele şi afacerile bărbaţilor dumneavoastră când aceştia au plecat la luptă şi aţi vegheat la căpătâiul celor dragi când au fost răniţi şi au avut nevoie de dumneavoastră. Unele aţi plătit chiar preţul suprem, pierzând pe cineva drag pe câmpul de luptă pentru cauza libertăţii. În lumina tuturor acestor sacrificii şi realizări, nu merităm noi oare statutul de cetăţeni cu drepturi depline? După tot ce am înfăptuit în acest război, nu ne-am dovedit oare egalitatea cu vârf şi îndesat?

Lui Bebe îi veni din nou să strige: „Ba da!" Trudise şi ea la fel de mult ca fraţii ei, de ce să fie tratată diferit? Se regăsi foarte bine în cuvântarea Lucretiei Mott şi îi veni să aplaude. Celelalte femei ascultară în tăcere, netrădându-şi impresiile în niciun fel. Soţia pastorului îşi roti privirea prin cerc, surprinsă de lipsa lor de reacţie. Se întoarse spre doamna Harrison, care şedea alături de ea.

— Spune-mi, Grace, nu munceşti tu cot la cot cu soţul tău la magazin? Doar te-am văzut servindu-i pe clienţi, aranjând marfa şi făcând comenzi – iar apoi trebuie să mergi acasă să faci mâncare şi curăţenie. Şi voi, celelalte, nu v-aţi angajat la mari corvezi când bărbaţii şi fiii voştri au plecat la război?

— Ba da, răspunse Bebe, dar cu un glas ce nu era nici pe departe atât de puternic şi de hotărât cum şi-ar fi dorit. Doamna Webster îi zâmbi.

— Da, Beatrice. Tu ai muncit cât pentru toţi cei patru fraţi ai tăi şi ai ajutat armata cu mâncare.

Doamna Morgan, soţia doctorului, ridică mâna şi ceru voie să vorbească.

— Dar dacă guvernul ne declară egale cu bărbaţii, nu va trebui să devenim şi noi soldaţi şi să luptăm în război? Eu una mă bucur că n-a trebuit să lupt până acum. Dacă aşa stau lucrurile, mai bine mă lipsesc de egalitate.

Bebe revăzu în minte șirurile nesfârșite de soldați răniți din spital și fu nevoită să-i dea dreptate. Se întoarse din nou spre doamna Mott, derutată.

— E adevărat că în prezent femeile nu trebuie să lupte, răspunse repede aceasta. Și slavă Domnului că e așa! Firile noastre blânde și delicate nu ne pun la dispoziție cele necesare pentru rigorile bătăliei. Soldații noștri au dat dovadă de un curaj uimitor în ultimul război – dar oare cine a modelat caracterul acestor tineri și le-a insuflat curajul de a lupta? Mamele lor, desigur – femei ca și noi. Oare sarcina modelării și a educării generației viitoare de conducători e un rol inferior, care merită mai puține drepturi? Bineînțeles că nu. Și dacă noi suntem cele care-i modelăm pe viitorii noștri conducători, de ce nu ni se oferă și șansa de a contribui la alegerea lor?

Văzând că nimeni nu răspunde, doamna Mott continuă:

— Avem nevoie de un plan, doamnelor. Obținerea drepturilor civile ale femeilor e următorul pas. În trecut am folosit ca arme rugăciunea, petițiile și pamfletele pentru cauza aboliționistă – acum ne vom folosi tot de acestea pentru atingerea noului nostru țel. Cele dintre dumneavoastră care nu sunteți de acord – îi adresă un zâmbet politicos doamnei Morgan – sunteți libere, desigur, să vă găsiți alte ocupații. Dar dacă-mi împărtășiți convingerea că, după cum spune și Scriptura, „nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toți sunteți una în Hristos Isus"*, v-aș sugera să ne apucăm de treabă chiar din seara asta.

Bebe nu mai avea nevoie de nicio lămurire. Își dovedise deja egalitatea cu frații ei. Se hotărî să se dedice cauzei cu trup și suflet.

* Galateni 3:28 (n.tr.).

Capitolul 9

După cum am mai spus, bunica Bebe nu-şi depăna niciodată poveştile în linie dreaptă, ca pe un roman cu capitole înlănţuite cronologic. Mergând pe firul roşu al istorisirilor ei, aveam impresia că urmăresc un iepure speriat prin pădure, neştiind niciodată când se va întoarce s-o ia într-o direcţie cu totul diferită. Nu-mi plăcea s-o întrerup, dar ne aflam deja pe la jumătatea drumului spre casă după picnicul de Ziua Decoraţiilor şi mă temeam că, dacă se va abate de la partea cu Horatio, nu se va mai întoarce la ea. Povestea ei luase o nouă întorsătură cu episodul legat de Lucretia Mott şi, deşi eram convinsă că era şi ăsta un subiect interesant, mă săturasem să urmăresc iepurele pe noua potecă.

— Ăăă... bunico... am intervenit, când făcu o pauză. N-ai putea continua cu...?

N-am apucat să-mi termin bine fraza, că un bubuit puternic ca un foc de armă făcu să-mi îngheţe sângele în vine.

Bunica apăsă pe frână, apucând volanul cu ambele mâini pentru a opri derapajul maşinii.

— Ţine-te bine, Harriet! Ne-a explodat cauciucul!

Îl mai văzusem pe tata luptându-se să menţină controlul asupra maşinii după explozia unui cauciuc şi nu mică mi-a fost mirarea s-o văd pe bunica în stare să îmblânzească ditamai matahala de automobil. M-am bucurat că nu se întâmplase cât eram eu la

volan. Zgomotul făcut de pneul distrus la contactul cu șoseaua mă duse cu gândul la o duzină de gospodine ce băteau covoarele în unison. În cele din urmă ne-am oprit la marginea drumului într-un nor uriaș de praf.

— Of! oftă bunica. Nu-ți vine să-ți iei câmpii când se întâmplă așa ceva?

Ne-am dat jos și ne-am dus să inspectăm roata din spate. Trebuie că se afla un iaz prin apropiere, căci auzeam broscuțele orăcăind ceva mai încolo. M-am uitat în jur, căutând cu ochii vreo așezare umană, dar singura lumină pe care am zărit-o era cea a lunii de deasupra noastră. După câte se vedea, ne aflam pe un drum pustiu, străjuit de dealuri împădurite. Speram să nu se afle niciun urs flămând prin pădurile acelea.

— Acum ce ne facem? am întrebat. Mă gândesc că trebuie să așteptăm până vine o altă mașină să ne salveze.

Mi-am încrucișat brațele, tremurând. Aerul din depresiunea muntoasă era rece ca într-o peșteră.

— Prostii! răspunse bunica. Doar prințesele din basme așteaptă să fie salvate.

Răsuci mânerul capotei și aceasta se deschise cu un scârțâit. Își ridică glasul să se facă auzită peste zgomotul pe care-l făcea cotrobăind prin lada întunecată.

— Nu, Harriet, când am cumpărat mașina asta, mi-am zis că, dacă eu o conduc, tot eu trebuie s-o și repar dacă se strică. Uite, ține de astea.

Îmi întinse un cric și o pompă și dispăru din nou cu capul sub capotă. Se ridică un moment mai târziu, fluturând o cameră ca un șarpe negru dezumflat.

— Întotdeauna să ai una de rezervă, draga mea.

Am privit-o înmărmurită cum se apleacă și fixă cricul sub puntea mașinii cu același profesionalism ca și tata. Mănușile îi erau unsuroase și partea din față a pelerinei, pătată de murdărie, dar ei nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Așa voiam să fiu și eu.

— Lasă-mă să te ajut, bunico, i-am zis, îngenunchind lângă ea. Vreau să învăţ cum se face.

În ziua aceea m-a învăţat, pas cu pas, cum se schimbă o roată de la maşină şi singurul meu regret a fost că nu erau acolo şi colegii mei de şcoală să mă vadă. Aceştia aveau impresia că toate fetele sunt neajutorate şi lipsite de creier ca sora mea, Alice. Mi-ar fi plăcut să le arăt cât de mult se înşală. Bunica avea dreptate: de ce să aştept să mă salveze altcineva când eram perfect capabilă să mă salvez singură? Exemplul ei m-a inspirat şi a fost unul din motivele pentru care n-am dat telefon nimănui să mă scoată de după gratii. Când uşa închisorii s-a trântit în urma mea, mi-am adus aminte de vorbele bunicii: *Doar prinţesele din basme aşteaptă să fie salvate.*

După ce am schimbat roata şi ne-am continuat drumul în seara aceea umedă de mai, am devenit nerăbdătoare să ascult continuarea poveştii despre unchiul Franklin şi bunicul Horatio.

— Cum ai ajuns să te măriţi cu Horatio Garner, bunico? Dacă tu te-ai întors acasă la fermă, iar el la Roseton...?

— Răbdare, Harriet, răbdare. Ajungem şi acolo.

***

A doua zi de dimineaţă, în timp ce pregăteau micul dejun, Bebe se grăbi să-i spună mamei sale despre întrunirea antisclavie.

— Ar fi trebuit să vii şi tu aseară, mami. Lucretia Mott a venit tocmai din Philadelphia să ne spună că...

— Nu acum, Beatrice... te rog... fii atentă la ce faci – vezi că se arde slănina.

Bebe împinse tigaia de fontă într-un loc mai puţin încins de pe plită şi întoarse bucăţile rumenite cu o furculiţă. Grăsimea sfârâi, pişcându-i braţele goale ca un roi de viespi. Avu prezenţa de spirit să nu deschidă subiectul egalităţii femeilor după ce tatăl şi fraţii ei se întoarseră din grajd, dar după ce aceştia îşi înfulecară

porția și rămase din nou singură cu Hannah, reluă discuția la spălatul vaselor.

— A fost o întrunire foarte interesantă, mami. Doamna Mott ne-a spus că ne-am dovedit egalitatea cu bărbații prin munca pe care am depus-o în timpul războiului și că merităm aceleași drepturi ca și ei, pentru că am fost creați egali.

Hannah puse la loc grămada de farfurii pe care tocmai le ștersese și închise ușa de la dulapul de bucătărie.

— Eu nu cred că bărbații și femeile sunt egali, Beatrice. Dumnezeu ne-a creat diferiți, cu talente și calități diferite, ca să ne completăm reciproc. Femeile n-au puterea fizică ce se cere unui fierar, iar bărbații n-au tandrețea necesară pentru a crește un copil. E o prostie să spună că suntem egali.

Bebe își ridică privirea de la vase, surprinsă că mama ei nu era de acord cu ea.

— Dar n-am muncit și noi la fel ca ei cât au fost plecați pe front?

— Acelea au fost împrejurări speciale. Nu cred că ți-ar plăcea să faci muncă de bărbat toată viața...

— Nu... dar doamna Mott a spus că femeile sunt considerate inferioare bărbaților, și nu suntem inferioare, mami. Nu-i drept să...

— Nu-i vorba de cine-i superior, ci de cine e capul familiei. Cineva trebuie să-și asume autoritatea în casă și Dumnezeu i-a dat bărbatului acest rol. Nu-i decizia mea, nici a ta, și nici a Lucretiei Mott. Nu putem schimba ce scrie în Biblie.

Bebe era derutată. Totul i se păruse atât de limpede cu o seară înainte, iar acum nu reușea să-i explice mamei ei lucrurile la fel de clar cum o făcuse doamna Mott. Termină de spălat ultima cratiță și i-o întinse lui Hannah la șters.

— Nu cred că înțelegi ce vreau să spun.

— Ascultă, Beatrice. Rolul pe care ni l-a dat Dumnezeu ca mame și soții e de cea mai mare importanță. Etalonul stabilit de El pentru noi se află în capitolul treizeci și unu din cartea

Proverbelor. Trebuie să fim un ajutor pentru soții noștri în lucrarea pe care le-a încredințat-o Dumnezeu. Și să creștem copii ascultători, virtuoși și cu frică de Dumnezeu.

— Da, dar tocmai asta ne-a spus și doamna Mott aseară. Și a mai zis că munca noastră e la fel de importantă ca și cea a bărbaților – dacă nu și mai importantă.

Hannah zâmbi și ridică din mâini.

— Atunci ce mai vreți?

Din nou, Bebe era derutată.

— Păi... Doamna Mott a spus că femeile merită aceleași drepturi civile ca și bărbații, inclusiv dreptul la vot.

— De ce ții neapărat să votezi, Beatrice?

— N-nu știu... De aceea trebuie să merg la următoare întrunire, ca să aflu mai multe. A spus că femeile ca noi au ajutat la eliberarea sclavilor și că următorul nostru scop trebuie să fie egalitate pentru toată lumea. Asta vreau să fac, mami. Să contribui la o misiune importantă.

— Cea mai importantă misiune a noastră e să-L slujim pe Dumnezeu și să zidim Împărăția lui Cristos. Credința a fost cea care m-a împins să-i ajut pe sclavi. N-am făcut decât să îndeplinesc sarcina pe care mi-a încredințat-o Dumnezeu.

Bebe pufni de frustrare. Ar fi dat orice să știe cum să lămurească lucrurile mai bine. Mama ei părea să nu priceapă nimic.

— Ei bine... poate tocmai asta e îndatorirea pe care vrea Dumnezeu să mi-o dea. De aceea vreau să merg la următoarea întrunire.

Hannah agăță ștergarul de șters vase lângă sobă la uscat și-și puse mâinile pe umerii fiicei sale.

— Dacă te-ai hotărî în inima ta să-ți dedici tot atâta timp și efort cititului Bibliei și rugăciunii, ai găsi rostul și mulțumirea după care tânjești.

— Bine, dar... pot să merg la întrunire?

— Asta depinde de tatăl tău, Beatrice.

Când tatăl ei află care era scopul întrunirilor, îi interzise să mai meargă. Bebe se plânse față de Hannah, care-i răspunse cu versete din Biblie, cum era cel că „evlavia însoțită de mulțumire este un mare câștig".* Bebe se resemnă să trăiască o viață plicticoasă la o fermă plicticoasă în apropierea unui oraș plicticos – dar nu-i prea convenea, iar de mulțumire nici nu putea fi vorba.

Cel mai greu îi venea să fie mulțumită când mergea la magazin la cumpărături și le auzea pe celelalte femei discutând despre întruniri. Doamna Harrison nu pierdea nicio ocazie s-o invite și pe ea. O făcu din nou când Bebe veni cu căruța la oraș într-o zi frumoasă de vară indiană să cumpere oțet, sare și alte ingrediente pentru acrituri și varză murată.

— Mulțumesc, doamnă Harrison. Mi-ar plăcea să mai vin. Poate după seceriș.

Ieși repede din magazin ca să evite alte discuții și observă un cal și o șaretă străină oprind peste drum. Nu cunoștea pe nimeni care și-ar fi putut permite un asemenea lux. Trei localnice se opriseră și ele să caște ochii.

— Cine poate fi? întrebă una.

— Cineva care s-a rătăcit, sunt sigură.

Dar spre mirarea lui Bebe, bărbatul care coborî din scaunul înalt de piele și priponi calul de stâlp era nimeni altul decât Horatio Garner. Părea mai bogat ca regele Angliei în jiletca, gambeta și pantofii săi negri, lucioși. Ținuta lui ar fi fost foarte în modă pe străzile Philadelphiei, dar printre oamenii simpli și muncitori din New Canaan dădea doar ca extravagantă. Celelalte femei rămaseră cu gura căscată ca la dentist.

După ce priponi calul, Horatio traversă strada spre grupul de localnice. Zărind-o pe Bebe, un zâmbet i se întinse pe toată fața. Își dădu jos pălăria și făcu o reverență, cu părul blond și barba arămie sclipind ca aurul în lumina soarelui.

---

* 1 Timotei 6:6 (n.tr.).

— Bună ziua, domnișoară Monroe. Ce noroc să ne întâlnim astfel! Ești tocmai persoana pe care voiam s-o văd.

— Eu? făcu ea, cu o voce pițigăiată.

— Da, chiar dumneata! Hohotele lui de râs umplură toată strada. Ce e de mirare?

Bebe rămase fără replică. Bucuria și panica își începură lupta cu odgonul în inima ei. Era încântată să-l revadă, dar de această dată Horatio dăduse peste adevărata Bebe Monroe, cea în fustă peticită și cămașă decolorată, nu peste versiunea idealizată pe care o cunoscuse la Philadelphia. Acum avea să-și dea seama că viața ei de la țară era mai lipsită de strălucire ca o buturugă, că locuia într-o casă modestă și trudea din greu ca o servitoare.

— Vă rog să ne scuzați, le zise Horatio femeilor ce se holbau cu gura căscată. O luă de braț pe Bebe și o conduse, galant, puțin mai încolo. E vreun restaurant prin apropiere, ca să mâncăm ceva?

Era rândul lui Bebe să râdă.

— Nu suntem la Philadelphia, domnule Garner. Pe aici nu sunt restaurante. De fapt, ca să-ți găsești un loc de înnoptat, ar trebui să te întorci în ultimul oraș prin care ai trecut.

— Casa ta e prin apropiere? Aș putea să te deranjez pentru un pahar de limonadă pe terasă?

— Casa mea e la trei kilometri de aici în direcția aceea, zise ea, arătând cu degetul. Dar sunt mai mult ca sigură că n-avem lămâi în cămară... și chiar dacă ne-am putea permite asemenea delicatese, habar n-aș avea cum se prepară limonada.

— Cum se simte Franklin?

— Bine... puțin mai bine în fiecare zi.

— Mă bucur să aud asta. Dar, deși e prietenul meu cel mai bun, adevărul e că pe tine am venit să te văd.

Inima lui Bebe începu să-i bată în piept ca aripile unei păsări colibri captivă într-o cușcă. Încercă să răspundă, dar nu reuși să articuleze niciun cuvânt.

— Mi-a fost dor de tine, Beatrice, rosti el blând. De când ai plecat din Philadelphia, n-am reuşit să mi te scot din minte.

Luptă să-şi recapete glasul, să spună ceva.

— Şi... şi mie mi-a fost dor de tine. Dar mă tem că ţi-ai făcut o impresie greşită despre mine. Din câte vezi, oraşul meu nu e...

— Ţi-am adus ceva. Mor de nerăbdare să văd dacă îţi place.

Scotoci prin buzunarele de la haină în timp ce vorbea.

— Am trecut într-o zi pe lângă un magazin de bijuterii în drum spre avocatul meu şi l-am văzut în vitrină. Mi s-a părut atât de frumos şi delicat – mi-a amintit de tine.

Scoase o cutiuţă de catifea şi o deschise, scoţând la iveală un mic medalion de aur. Lui Bebe i se tăie respiraţia. Cum se putea ca un bărbat atât de chipeş şi de bogat ca Horatio să vină la ea cu un asemenea cadou?

— Aş fi onorat dacă ai primi acest mic dar din partea mea. Pot să văd cum îţi stă cu el?

Îl scoase din cutie şi-şi întinse braţele după umerii ei să i-l prindă la gât. Nu-i mai despărţeau acum decât câţiva centimetri. Bebe îi simţi parfumul curat, cu note picante, al palmelor.

— Dar... rochia asta veche...

— Nicio haină n-ar putea să-ţi umbrească frumuseţea.

— Mulţumesc... dar...

Emoţia o copleşea. Pe de-o parte, ar fi vrut să lase jos orice gardă şi să se lase în voia sentimentelor ei faţă de Horatio, dar, pe de altă parte, o îngrozea gândul că acesta avea să plece când va descoperi adevărul despre ea, lăsând-o să piară de inimă rea.

— Am uitat să-ţi spun, dar uite... medalionul se deschide.

Mai făcu un pas spre ea, oferindu-se să-i arate.

— Vezi? Poţi să pui aici o poză de-a iubitului tău sau o buclă din părul lui.

— O... minunat, murmură ea. Mulţumesc, Horatio. Nimeni nu mi-a mai... adică... n-am mai primit... nu ştiu ce să spun...

Inima lui Bebe fu cucerită cu totul. Efectul pe care-l avea Horatio asupra ei era mult prea puternic ca să-i poată rezista, chiar să fi vrut s-o facă. Revederea lui o umplea de fiori de emoție și era atât de încântată de darul primit, că-i venea să danseze și să facă piruete în stradă. Ar fi putut să plutească până acasă pe un nor de fericire. Luă o gură de aer și zise, tremurând:

— Vino acasă cu mine, Horatio.

— Mulțumesc. Mă simt onorat.

Ea dezlegă calul și căruța și îl călăuzi până la fermă. Mama ei se opri din adunatul rufelor uscate, privind șareta ce se opri în curte, în spatele căruței lor. Bebe îl luă de braț și-l conduse la ea. Hannah observă, discret, medalionul.

— Mami, uite cu cine m-am întâlnit în oraș. El e prietenul lui Franklin, Horatio Garner...

— Sper că sunt și prietenul tău, Beatrice.

— Da, desigur. Dar Franklin l-a cunoscut primul în război, mami. Apoi au fost internați amândoi la spitalul din Philadelphia... unde l-am cunoscut eu.

Horatio își scoase pălăria și făcu o reverență.

— Încântat să vă cunosc, doamnă Monroe.

Hannah zâmbi la rândul ei.

— Și eu sunt încântată să vă cunosc, domnule Garner. Sunt sigură că și Franklin se va bucura mult să vă vadă. Acum e în grajd, muncește. Dar dacă intrați pe ușa deschisă de acolo, veți da de el.

— Mulțumesc.

Dar Horatio se uita la Bebe, nu în direcția indicată de Hannah. Nevoind să-l lase nicio clipă din priviri, aceasta se pregăti să-l însoțească în grajd, dar mama ei o trase înapoi cu blândețe, luând-o de braț.

— Hai, Beatrice. Ajută-mă să împăturesc hainele astea și-apoi ne apucăm de treabă la bucătărie. Rămâneți la cină, nu-i așa, domnule Garner?

— Mulțumesc. Sunteți foarte amabilă și generoasă să mă invitați.

Bebe nu-și mai putu desprinde ochii de la Horatio, în timp ce acesta traversă curtea, pășind cu atenție cu pantofii lui negri, lustruiți. Chiar și după ce se făcu nevăzut înăuntru, ea rămase cu privirea ațintită spre pragul gol al grajdului. Hannah adună hainele de pe frânghie și o chemă la bucătărie.

— Văd că ți-a făcut un cadou.

— Da. Nu-i așa că e frumos?

Bebe mângâie lănțișorul, nevenindu-i încă să creadă că primise un dar atât de minunat.

— Pare foarte valoros.

— Cred că și e... Familia lui Horatio e bogată. Tatăl lui e proprietarul unei tăbăcării. Au și servitori.

Dar niciuna din acele afirmații nu avea nimic de-a face cu bucuria și exaltarea pe care le simțea în acel moment.

Mama ei se opri din lucru și se întoarse spre ea.

— Of, Beatrice, rosti ea cu un oftat. Oricine care are ochi poate să vadă că sunteți îndrăgostiți unul de altul.

— Zău, mami? Crezi că e îndrăgostit de mine?

— Nu știu unde au să ducă toate astea, dar înainte să te lași purtată de val, e bine să știi că cele mai solide căsnicii le au oamenii care împărtășesc aceeași credință și aceleași valori. Dacă pentru el banii sunt cel mai important lucru...

— Nu, mami! Banii nu par să conteze pentru el. A fost întotdeauna foarte bun și generos cu Franklin. Sunt prieteni buni.

— Și cu credința cum stă domnul Garner? Se încrede în Dumnezeu sau în banii și poziția lui?

Bebe nu știu ce să răspundă. Își feri privirea, ca să nu-și trădeze îndoielile. Horatio nu vorbea niciodată despre credința lui.

— E minunat să te îndrăgostești, Beatrice. Dar ai grijă ca și tu, și bărbatul tău să-L iubiți pe Domnul mai mult chiar decât unul pe altul.

Dădu din cap, dar vorbele mamei îi intrară pe-o ureche și-i ieșiră pe alta. Se simțea prinsă într-un vârtej, încercând să-și explice ce căuta Horatio Garner acolo, la fermă. Venise s-o vadă *pe ea*. Și îi adusese un cadou.

Horatio păru și mai nelalocul lui, cum stătea așezat la masă între ursuzul ei tată și frații ei. Dar, dacă se simțea stingherit, nu lăsă prin nimic să se înțeleagă acest lucru. Se uita la Bebe de parcă ar fi fost singura ființă de la masă, umplând tăcerea obișnuită cu un șuvoi nesfârșit de cuvinte. Acum, că intrase în lumea ei, Bebe simțea că nu-și va mai putea găsi niciodată mulțumirea fără el. Golul pe care l-ar fi lăsat în urmă ar fi fost ca durerea surdă pe care o simțea de fiecare dată când privea la scaunul neocupat și la patul gol al lui Joseph. Oare asta însemna să fii îndrăgostit?

— Ce planuri aveți, domnule Garner? întrebă tatăl lui Bebe după ce terminară prânzul și Horatio ridică în slăvi timp de câteva minute mâncarea făcută de Hannah.

— După cum i-am spus și lui Franklin, unul dintre motivele pentru care mă aflu aici e să-i dau numele unui doctor vestit care are destule cunoștințe și experiență să-i facă un picior nou-nouț. Și, ca să-mi exprim aprecierea pentru prietenia noastră, aș dori să-i ofer și un loc de muncă în întreprinderea tatălui meu. Avem nevoie de un funcționar nou, cineva care să se ocupe de comenzile clienților și de contabilitate.

— Sunteți foarte generos, domnule Garner. Sunt sigur că Franklin vă va fi foarte recunoscător.

— Sunt, într-adevăr, răspunse Franklin, dar mă îndoiesc că aș fi un bun funcționar. Nu mi-a plăcut niciodată să-mi fac temele și nu cred că mi-ar plăcea nici să stau între patru pereți la birou toată ziua. Încă nu știu ce meserie să-mi aleg, dar oricum îți mulțumesc pentru ofertă.

— Nu-i nimic, nu-i nimic. Dar să mă anunți în caz că te răzgândești.

— Sunteţi bine-venit să rămâneţi peste noapte, dacă vreţi să vă mai prelungiţi vizita, spuse mama lui Bebe. E prea târziu să vă căutaţi la ora asta un loc de poposire.

— Mulţumesc. Câtă bunăvoinţă din partea dumneavoastră să mă onoraţi cu atâta ospitalitate! N-am să vă mai deranjez multă vreme, vă promit. Am văzut azi cât de mult munceşte toată lumea şi n-aş vrea pentru nimic în lume să vă reţin, mai ales la vremea secerişului.

Îi aruncă o privire luminoasă lui Bebe, după care se întoarse din nou spre tatăl ei.

— Dar mai e o chestiune extrem de importantă pe care aş dori să o discut cu dumneavoastră, domnule Monroe. Am putea sta de vorbă un moment între patru ochi?

Henry încuviinţă din cap şi Horatio se pregăti să se ridice, dar se aşeză repede la loc când Henry luă Biblia să citească pasajul pentru seara respectivă. Bebe nu auzi niciun cuvânt din cele citite. Inima îi bătea nebuneşte în aşteptarea discuţiei dintre cei doi, sperând şi rugându-se ca Horatio să-i ceară mâna. Avu impresia că pasajul nu se mai termină, iar rugăciunea din final i se păru nesfârşită. Într-un târziu, tatăl ei încheie cu un „amin" şi se ridică de pe scaun. În timp ce acesta îl conducea pe Horatio în salon, Bebe o lăsă pe mama ei cu vasele murdare şi fugi sus în dormitor să tragă cu urechea prin canalul de aerisire.

Ajunse la timp să-l audă pe Horatio spunând:

— Aş vrea să ştiţi, domnule Monroe, că am început să nutresc sentimente delicate pentru fiica dumneavoastră, Beatrice, încă din timpul vizitei ei de o lună la Philadelphia. Am avut ocazia să o cunosc în timp ce avea grijă de Franklin şi să descopăr ce fată deosebită este. Aceste sentimente nu au dispărut după ce ne-am despărţit. Dimpotrivă, am constatat că nu pot să mi-o mai scot din minte. Ceea ce vreau să vă spun e că v-aş rămâne veşnic îndatorat dacă mi-aţi face onoarea să-mi acordaţi mâna fiicei dumneavoastră – desigur, dacă e şi ea de acord.

Ochii lui Bebe se umplură de lacrimi de bucurie. Îi venea să-şi acopere faţa şi să plângă la propunerea lui minunată, dar se temea să nu piardă răspunsul tatălui ei. Îşi astupă gura cu dosul mâinii. Încordarea provocată de fericirea ţinută în frâu era asemeni unui stăvilar gata să cedeze.

— Aş vrea să mai ştiţi că dispun de mijloace să-i pun la dispoziţie un trai decent, continuă Horatio. Familia mea e proprietara unei tăbăcării profitabile, pe care într-o zi o voi moşteni. Pot să-i construiesc lui Beatrice cea mai frumoasă casă din oraş, să o echipez cu servitori şi...

Henry îl întrerupse cu un mârâit, nearătându-se prea impresionat de bogăţia lui. Bebe îşi ţinu răsuflarea, aşteptându-i răspunsul.

— Sunteţi credincios, domnule Garner?

Pentru tatăl ei, aceasta era întrebarea cea mai importantă.

— Da, domnule. Desigur. Am fost botezat şi confirmat în biserica creştină şi ai mei merg regulat la biserică. Fiul dumneavoastră, Franklin, vă poate da mărturie despre caracterul meu, căci am împărţit acelaşi cort în armată.

Urmă un nou val de tăcere prelungită şi, zgâindu-se printre zăbrele, Bebe îl zări pe Horatio şezând pe muchia scaunului, ca şi când s-ar fi aşteptat dintr-o clipă în alta să primească răspuns.

— Am să mă rog pentru asta, rosti Henry într-un târziu. Bebe închise ochii, exasperată, ştiind bine că asta ar fi putut dura mult şi bine. De ce nu putea fi şi tatăl ei ca alţii, care făceau rugăciunea să pară floare la ureche, mai simplă ca aruncatul unei mingi în aer?

— Da... desigur, răspunse Horatio. Dar când Henry se ridică să se întoarcă la corvezile zilnice, Bebe îi văzu umerii căzând. Încercă să se reculeagă şi alergă jos să-l salveze de tăcerea tatălui ei.

— Vrei să facem o plimbare, Horatio?

— E o idee minunată, dacă...

Aruncă o privire spre Hannah, care curăţa masa, apoi se întoarse din nou spre ea.

— Dacă ne permite doamna Monroe.

Bebe îl conduse dincolo de grajd, peste pășune, până la leagănul de pe malul râului.

— Ce leagăn încântător, zise el. Și un peisaj pe măsură. Parcă te și văd... o fetiță rumenă în obraji jucându-se aici în după-amiezile de vară.

Ea dădu din cap, convinsă că în închipuirea lui purta rochie albă cu dantele și părul cârlionțat, legat cu panglicuțe. Oare ce-ar fi gândit dacă ar fi văzut-o în pantalonii lăbărțați și în cizmele de lucru ale lui Franklin?

— Horatio, trebuie să-ți povestesc despre copilăria mea.

— Sunt sigură că a fost mai idilică decât a mea. O criză de febră reumatică m-a lăsat prea slăbit pentru orice activitate în aer liber. Mărturisesc că pe urmă mama m-a cocoloșit în fel și chip. Ce n-aș fi dat să duc o viață aventuroasă, în aer liber, ca Franklin și ceilalți frați ai tăi! Dar ca moștenitor unic, trebuia să preiau afacerile familiei.

— Tocmai asta e... când frații mei au fost duși pe front...

El se întoarse spre ea și o luă de mână.

— Te-am cerut de soție de la tatăl tău.

— Știu. Am tras cu urechea.

— Am spus cumva ceva nepotrivit, de nu mi-a dat răspuns?

— Nu, întotdeauna îi ia mult timp să se roage. Așa e țata.

— Dacă e de acord, primești să fii soția mea? Te rog spune „da", dulce Beatrice.

— Dar... ești sigur că vrei să te însori *cu mine*? Familia ta e atât de bogată și... și nu știu nimic despre felul tău de viață...

— Viața mea este pustie și lipsită de sens fără tine. Te rog spune „da"!

Căzu în genunchi ca un prinț din poveste, tăindu-i răsuflarea.

Oare ar fi putut să ducă o viață de cucoană bogată? Nu avea decât o singură rochie mai acătării. Restul erau haine de lucru pătate și zdrențuite. Trebuia să-și mărturisească ignoranța și să-i spună cine era în realitate. Dar privind la chipul lui iubitor și plin

de speranță, își zise că, din moment ce reușise să se transforme în băiat pe timpul războiului și să facă munci bărbătești, de ce n-ar fi reușit și să se transforme în femeia visurilor lui? Nu-și putea închipui nimic mai cumplit decât să-i spună adio și să nu-l mai vadă niciodată, trăind de aici înainte fără el. Dacă, oricum, râul vieții avea s-o poarte spre căsătorie și întemeierea unei familii, de ce să nu-și aleagă singură corabia și să-și croiască propriul destin?

— Nu-mi pasă ce zice tatăl meu, Horatio. Răspunsul meu e „da"! Vreau să fiu soția ta!

— O, Beatrice...

Bebe citi fericirea în ochii lui. Pentru prima oară de când îl cunoscuse, Horatio rămase fără cuvinte. Se ridică în picioare și o cuprinse în brațe, strângând-o la piept.

***

Pe când am ajuns acasă de la reuniunea Marii Armate, în acea Zi a Decorațiilor, am înțeles mai bine vorbele bunicii Bebe cum că existența mea se datora unchiului Franklin. Dar în același timp, am rămas cu sentimentul tulburător că viața se asemăna mai mult cu un joc de noroc decât cu un râu și că ne aflam cu toții la cheremul unui stăpân ce dirija jocul de undeva de sus. Existența mea se datora unui glonț minié care se întâmplase să-l lovească pe unchiul Franklin în picior tocmai în timp ce un alt glonț îl rănea pe bunicul Horatio.

Poate că gloanțele explicau ce căutam aici, pe lume, dar ce căutam *aici*, după gratii, cincizeci de ani mai târziu?

M-am ridicat de pe patul ruginit să-mi întind oasele și să casc. Somnul meu de noaptea trecută fusese oricum, numai odihnitor nu. Am străbătut celula de la un capăt la altul preț de câteva minute și m-am culcat la loc. Nu puteam să nu-mi fac griji pentru bunica Bebe. O iubeam atât de mult – și știam că i se va frânge inima când avea să afle ce am făcut.

Capitolul 10

Am auzit pași pe coridor în apropiereacelulei. Era pe la amiază, așa că mi-am închipuit că vine cineva să-mi aducă prânzul. M-am ridicat în capul oaselor și am scos un oftat adânc când l-am văzut în fața ușii pe Tommy O'Reilly. Într-una din mâinile vânjoase ținea o tavă, iar în cealaltă, o legătură de chei cu care încerca să descuie ușa pe dibuite.

— Poți să duci înapoi mâncarea, i-am zis. Nu mi-e foame.

Era o minciună. În realitate eram lihnită, dar m-am hotărât să-mi mai mențin o vreme atitudinea de parte vătămată.

— Prostii, răspunse Tommy. Asta îmi spusese și noaptea trecută când încercasem să-i explic ce căutam acolo cu o mașină plină cu băuturi spirtoase ilegale.

Reuși în cele din urmă să deschidă ușa. Păși înăuntru și-și roti ochii prin jur, hotărându-se în final să pună tava pe podea. Era singurul loc disponibil, cu excepția patului, pe care stăteam eu cu mâinile și picioarele încrucișate într-o poziție sfidătoare, așa că nu-l învinuiam că nu se aventurase mai aproape. Prânzul consta dintr-o ceașcă de cafea, o felie de pâine cu unt, un castron cu supă – de vită cu zarzavaturi, după miros – și o porție de budincă. Tapioca. Preferata mea. Nu-mi va fi ușor să rezist.

— Harriet, nu vrei să suni pe cineva să te scoată pe cauțiune?

Am lăsat să-mi scape un oftat plictisit.

— Ți-am explicat și aseară, Tommy, n-am pe cine să sun. În afară de asta, băutura n-a fost a mea. Nu înțeleg de ce nu mă crezi.

Își coborî privirea și mi-a trecut prin minte gândul năstrușnic că își privea fluierele picioarelor, unde primise o porție bună de lovituri de la mine de-a lungul anilor. Toate bine meritate, după părerea mea, dar care nu mă făcuseră prea simpatică în ochii lui. Probabil se gândea că meritam să-mi petrec restul vieții la închisoare.

— Ei bine, zise el într-un târziu, dovezile spun altceva, Harriet.

Glasul lui mi se păru blând și puțin trist.

— Ca slujbaș al legii, sunt obligat să trag concluzii pe baza dovezilor, care, în cazul tău, constau dintr-o încărcătură de băuturi la negru. E treaba judecătorului să decidă dacă ești vinovată sau nu.

— Perfect. Sunt sigură că judecătorul va stabili că sunt nevinovată, după ce va afla faptele.

— Posibil, dar între timp de ce să stai aici și să faci greva foamei? De fapt, de ce să stai aici, cu sau fără greva foamei? întrebă el, ridicând din umeri. Ai tot dreptul la o convorbire telefonică, să știi.

L-am privit surprinsă. După toate aparențele, Tommy părea... plin de înțelegere. Sigur era o șmecherie la mijloc. Probabil se gândea că va putea să-mi smulgă o mărturisire cu zâmbetul lui larg de irlandez și pretenția de a fi amabil. Se transformase într-un bărbat arătos, umplând fiecare centimetru din uniforma lui de polițist. Fusese binecuvântat cu frumusețea clasică irlandeză: păr negru și drept ce-i cădea peste ochii albaștri, strălucitori și umeri destul de lați ca să salveze nenumărate domnițe de la ananghie. Orice altă femeie ar fi leșinat dacă i-ar fi zâmbit cum îmi zâmbea mie acum, dar Tommy O'Reilly și cu mine aveam o istorie lungă și zbuciumată. Inima nu-mi zvâcni decât un pic.

— Sunt sigur că e cineva care-și face griji pentru tine, continuă el. Cineva care se întreabă de ce n-ai venit acasă noaptea trecută.

Am ridicat din umeri. Viața mea personală nu-l privea.

— Nu-mi place deloc să te văd în starea asta, Harriet.

Am oftat din nou și m-am întins pe pat, cu gleznele încrucișate și mâinile sub cap.

— N-ai nimic de făcut, Tommy? Nu sunt legi în orașul ăsta care trebuie apărate?

Mă privi lung câteva clipe și ieși, închizând ușa în urma lui.

Gândurile îmi zburară din nou la bunica. Avea să fie atât de dezamăgită de mine, după toate eforturile pe care le depusese pentru Uniunea Femeilor pentru Temperanță Creștină, mânuind securea și închizând baruri. Triumfase în chip glorios la votarea amendamentului pentru Prohibiție de acum câteva luni și poate ar fi sărbătorit chiar cu un pahar cu șampanie, dacă n-ar fi semnat cu ani în urmă legământul de abstinență la alcool.

Cunoșteam foarte bine motivele pentru care se implicase în munca Uniunii. Am gemut și mi-am pus perna peste cap, dorindu-mi să mă pot ascunde pentru totdeauna la închisoare.

***

În noaptea nunții, bunica Bebe mai că nu-și dădu sufletul de frică. Dormea liniștită alături de Horatio Garner, cuibărită la adăpost în curbura trupului lui cald, când un urlet teribil făcu să-i înghețe sângele în vine. Sări din pat îngrozită, gata s-o ia la fugă, dar își dădu seama că urletele disperate veneau chiar din partea proaspătului ei soț. Îl apucă de umeri, scuturându-l.

— Horatio! Horatio! Trezește-te!

Ochii lui se deschiseră brusc și se holbă la ea ca la o străină.

— Horatio... sunt eu... eu, soția ta.

Când inima i se mai domoli și reuși să-și recapete răsuflarea, se așeză lângă el pe pat și-l strânse în brațe.

— O, Horatio... ce e? Ce s-a întâmplat?

— Îmi pare atât de rău. Ar fi trebuit să-ți spun dinainte... uneori... uneori am coșmaruri. Întotdeauna legate de război.

Visez despre tot ce-am văzut acolo... Am crezut că vor dispărea cu timpul dar... dar n-au dispărut.

Bebe îl legănă în brațe, simțind cum tremurul din trupul lui făcea să se zguduie tot patul. Se întrebă dacă l-ar fi ajutat cu ceva să aprindă lampa în camera nefamiliară de hotel, dar Horatio se agăță de ea ca un înecat de colacul de salvare.

— Când eu și frații mei aveam vise urâte, mama ne punea întotdeauna să vorbim despre ele, zise ea. Coșmarurile parcă-și pierdeau puterea dacă le povesteam cu voce tare. Poate dacă mi-ai povesti și tu...

— Nu, Beatrice, protestă el, cutremurându-se. Nu cred că vrei să știi despre ce sunt visele mele.

— Ba da. Sunt sigură că te va ajuta. Te rog.

Horatio nu răspunse. Bebe se eliberă din strânsoare și se duse să aprindă lampa, lămurindu-l apoi să se sprijine cu spatele de pernă. Se așeză cu picioarele încrucișate pe pat în fața lui și așteptă.

— De fapt, nu e un vis, zise el în cele din urmă, căci îmi amintesc de lucruri ce s-au petrecut în realitate. E ca și cum... aș retrăi întreg războiul la nesfârșit. Astăzi am luptat în Virginia, în afara Richmondului.

Zguduit de frisoane, se cuprinse cu brațele, ca și când ar fi încercat să se apere de frig. Bebe tânjea să-l strângă din nou la piept, dar se temea să nu-i împiedice, astfel, povestirea.

— Am avut o bătălie grea cu două zile înainte... în care am pierdut aproape două mii de oameni. Rebelii stăteau acum ascunși prin tranșee, în fortificații de pământ de pe culmea unui deal. Știam cu toții că atacul asupra dealului va declanșa un nou măcel, așa că în noaptea dinaintea bătăliei, unii dintre soldați și-au cusut etichete cu numele și adresa în interiorul hainelor. Ca să se știe ale cui erau trupurile după ce rebelii aveau să ne căsăpească pe toți. Și chiar asta s-a și întâmplat a doua zi de dimineață. A fost un adevărat măcel. Generalii trimiteau întruna din oamenii noștri pe

dealul ăla afurisit... să atace în rânduri frumos ordonate... în timp ce rebelii ne secerau ca pe un lan de grâu. Nu bine cădea un rând, că altul îi lua locul. Comandanţii ne trimiteau la moarte sigură!

Mărul lui Adam i se mişca în sus şi în jos, în timp ce înghiţea în sec de emoţie. Glasul îi suna nefiresc şi Bebe îşi dădu seama că era pentru prima oară când îl auzea vorbind simplu, fără intonaţii speciale şi înflorituri.

— Mi-era atât de teamă în timp ce-mi aşteptam rândul, continuă el, că de-abia mă ţineam pe picioare de atâta tremurat. Mi se părea totul o risipă fără noimă şi nu voiam să merg. Ajungeam împuşcat oricum. Dacă aş fi rămas pe loc, refuzând să ascult ordinul sau aş fi fugit ca un laş, m-ar fi dus yankeii în faţa plutonului de execuţie. Dacă aş fi urcat dealul la atac, cum primisem ordin, aş fi sfârşit faţă în faţă cu plutonul lui Johnny Reb*. Indiferent ce alegeam, eram un om mort. Şi ştii ce am făcut? Am luat o monedă şi am aruncat-o în sus. Mi-am zis: cap – mor de gloanţele yankeilor, pajură – mor de gloanţele rebele.

— Înseamnă că a ieşit pajură, zise Bebe încet.

— Da. Aşa că m-am apucat să spun „Tatăl nostru". Toţi soldaţii făceau la fel. Mulţi îşi vărsau maţele pe jos. M-am pregătit să mor, după cum era ordinul. Dar chiar înainte să-mi vină rândul, au oprit măcelul. Bănuiesc că cineva şi-a dat seama până la urmă cât era de absurd. Am auzit mai târziu că, atunci când generalul Grant a ordonat un nou atac, ofiţerii lui ar fi refuzat. Nu ştiu dacă e adevărat.

Dar, chiar dacă împuşcăturile au încetat, răniţii noştri zăceau acolo, pe deal, imobilizaţi la pământ. I-am auzit milogindu-se după ajutor, gemând şi văicărindu-se în pragul morţii – toată ziua şi toată noaptea. Îţi spun că am plâns ca un copil pentru oamenii aceia. Unii îmi erau prieteni. Dacă Dumnezeu nu s-ar fi îndurat de mine, m-aş fi numărat şi eu printre ei.

* Variantă a lui „Johnny Rebel" – poreclă dată rebelilor sudişti în Războiul Civil American (n.tr.).

Își înghiți din nou nodul din gât și trase, greoi, o gură de aer.

— Se spune că în ziua aceea au pierit șapte mii de oameni în mai puțin de un ceas. *Șapte mii,* Bebe! Și totul s-a petrecut sub ochii mei. E ceva ce n-am să pot uita niciodată. Iar acum... poate că am supraviețuit trupește, dar sufletește am rămas zdruncinat după ziua aceea. Uneori mă gândesc că ar fi fost mai bine dacă...

— Nu, te rog, nu spune asta, Horatio!

Bebe se apleacă spre el și-l îmbrățișă din nou, strângându-l atât de tare, că ai fi zis că încerca să-i transmită puțin din propria ei putere.

— Să nu mai spui niciodată una ca asta.

Tremurul ce zguduia trupul lui Horatio o duse cu gândul la tumultul pe care-l simțise când călătorise pentru prima oară cu trenul.

— Știi cât a mai trebuit să ne măcelărim între noi după bătălia aceea de lângă Cold Harbor? Încă zece luni! În tot acest timp, m-am simțit ca un condamnat la moarte în drum spre plutonul de execuție, urmându-i pe generali prin toată Virginia, în timp ce ei ne sacrificau ca pe niște oi pentru niște petece de pământ fără valoare sau pentru vreun oraș ars din temelii. Eram unul dintre morții vii, așteptându-mi rândul să mă cobor în mormânt.

Bebe îl privi în ochi și-i dădu la o parte de pe frunte părul ud de transpirație.

— Dar n-ai murit și n-a fost un sacrificiu zadarnic. Ai păstrat țara unită și ai ajutat milioane de sclavi să-și câștige libertatea.

— Dar de ce nu s-au putut rezolva toate astea ca între gentlemeni? Nu-i ăsta rolul guvernelor? Războiul e un mod cumplit de a soluționa o dispută, Bebe. Ai văzut și tu urmările lui când ai venit în vizită la spitalul militar.

Îi dădu drumul și azvârli la o parte acoperitoarea să se ridice din pat.

— Unde mergi, Horatio? Să-ți aduc ceva?

— Rămâi în pat, draga mea. Mă duc eu să-mi aduc.

Traversă camera după mica lui valiză de călătorie, pe care o puse pe măsuța de la oglindă și o deschise. Înăuntru se aflau patru carafe de sticlă pline cu un lichid auriu și două pahare solide.

— Ce-ai acolo?

— Ceva care să-mi calmeze nervii.

Cu mâna tremurândă, își turnă o porție generoasă într-un pahar și se întoarse cu el la pat, așezându-se lângă ea. Mirosul o făcu pe Bebe să lăcrimeze.

— Vrei și tu puțin? o întrebă el.

— E alcool?

— E singurul lucru care poate să alunge fantomele.

Ea dădu paharul la o parte.

— Nu, mulțumesc. Părinții mei n-au ținut niciodată alcool în casă. Pastorul Webster a predicat întotdeauna împotriva băuturilor spirtoase.

Horatio bău jumătate din pahar dintr-o înghițitură.

— N-aș vrea pentru nimic în lume să te trezesc din nou cu un alt coșmar, dragă Beatrice. Nu așa mi-am închipuit prima noastră noapte împreună și îmi pare nespus de rău că te-am speriat. Dar cred că știi de pe acum că nu ți-aș face rău pentru nimic în lume.

Goli și cealaltă jumătate și o luă în brațe.

— Ai să mă poți ierta vreodată pentru ce s-a întâmplat în noaptea asta?

— Desigur. Nu-i nimic de iertat. Nu-i vina ta că ai coșmaruri.

El o mângâie pe păr.

— Știi că ești cel mai frumos lucru care mi s-a întâmplat vreodată? Cine ar fi crezut că faptul că am luptat în război și că am fost rănit mă va conduce la tine?

O sărută și lui Bebe îi displăcu gustul alcoolului de pe buzele lui. El se dădu înapoi și o privi lung câteva momente, după care se ridică și se duse din nou la măsuță. Bebe crezu că merge să pună sticla la loc, dar el își mai turnă încă un pahar. Părea să întreacă măsura.

— De ce nu vii înapoi la culcare, Horatio?

— Vin într-o clipă, iubito. Vreau să mă asigur că nu mă mai trezesc de data asta. Ridică paharul şi închină:

— Pentru nopţi fără vise urâte!

După ce umplu şi dădu pe gât şi al treilea pahar, nu mai avu niciun vis urât. De fapt, dormi atât de bine, că Bebe trebui să-l scuture în dimineaţa următoare ca să nu piardă trenul spre cascada Niagara.

Îşi petrecură luna de miere într-un hotel luxos din apropierea cascadei. Când Bebe zări pentru prima oară căderea asurzitoare de apă, se agăţă de braţul lui Horatio, neputând să articuleze niciun cuvânt. Se apropiară atât de mult, că simţi pe faţă stropii aduşi de vânt în direcţia ei şi se luptă cu senzaţia că va cădea peste margine.

— Simţi puterea apei, Beatrice? întrebă el, ridicând glasul să se facă auzit peste tumult.

— Da! E... copleşitor!

— Copleşitor – aşa a fost şi când te-am cunoscut pe tine. M-am lăsat dus de val.

Bebe se lipi de el, fără să-i pese că nu se cuvenea să-şi afişeze afecţiunea în public.

— Cascadele sunt atât de înfricoşătoare... dar atât de frumoase. N-am visat niciodată să văd ceva atât de minunat.

Îşi îndreptă privirea spre soţul ei.

— Sau să iubesc pe cineva atât de mult.

Cele două săptămâni rămaseră în amintirea lui Bebe drept cele mai frumoase din viaţa ei. Horatio nu mai avu niciun coşmar după cel din prima noapte şi puseră amândoi acest fapt pe seama puterii vindecătoare a iubirii.

Dar când se întoarseră la Roseton, oraşul natal al lui Horatio, aflat într-o vale muntoasă din centrul Pennsylvaniei, începură coşmarurile lui Bebe. Proaspăta ei soacră îi întâmpină la uşă cu braţele încrucişate şi cu o căutătură mânioasă pe chip.

— Cum ai putut să ne faci una ca asta, Horatio? Să fugi cu... cu o țărancă, fără să te gândești deloc la noi sau să ții cont de părerea noastră? După tot ce am făcut pentru tine!

Bebe se dădu înapoi din fața violenței din vorbele ei. Instinctul o îndemna să se întoarcă și să o ia la fugă, dar Horatio rămase calm și zâmbetul nu-l părăsi nicio clipă.

— Îmi pare rău că asta crezi, mamă, dar dă-mi voie să ți-o prezint pe proaspăta mea mireasă, Beatrice Aurelia Garner...

— Nu-i decât o copilă! Măcar e legală căsătoria?

— Nu-i o copilă; e mărunțică și delicată.

— A... am șaptesprezece ani, rosti Bebe aproape șoptit.

Doamna Garner o ignoră.

— Poate încă nu-i târziu să anulezi căsătoria, Horatio. Tatăl tău are să vorbească cu un judecător și...

— Ba nici prin cap să nu vă treacă.

Horatio își cuprinse soția cu brațul pe după umeri și o trase spre el.

— O iubesc, mamă. Și dacă nu-mi respectați alegerea, nu vom avea încotro decât să ne mutăm în oraș la ea și să locuim la părinții ei.

Bebe se holbă la el, întrebându-se dacă nu cumva își pierduse mințile. Apoi își aduse aminte de regulile de politețe și se întoarse să-i întindă mâna soacrei sale.

— Încântată de cunoștință...

Doamna Garner se răsuci pe călcâie cu un foșnet de tafta, lăsând-o în prag cu mâna întinsă. Horatio o strânse ușor de umăr și o conduse înăuntru.

— A mers mai bine decât mă așteptam, zise el cu un surâs malițios.

— Glumești, Horatio? Mă urăște!

— Îi va trece. E supărată că am făcut o nuntă simplă la biserica ta și n-a avut ocazia să plănuiască ea una uriașă și fastuoasă. Și că mi-am ales singur mireasa în loc să mă însor cu o femeie din

cercul ei social. Dar nu-ţi face griji, săptămâna viitoare pe vremea asta va organiza un bal să te prezinte tuturor prietenelor ei.

Bebe nu ştia ce o înspăimânta cel mai tare – ideea de a întâlni şi alte femei ca doamna Garner sau gândul că va merge la un bal din înalta societate. Nici măcar nu ştia să danseze.

— Un bal, Horatio? Dar eu...

— Mama se va distra de minune ducându-te la cumpărături şi punându-ţi la punct trusoul şi noua garderobă...

— Noua garderobă?!

— Desigur.

Îi cuprinse faţa între palmele sale.

— Eşti frumuşică, Beatrice. Ca o păpuşă delicată de porţelan. De-abia aştept să te îmbrac frumos şi să mă afişez cu tine.

Să se afişeze cu mine?

Pentru a doua oară lui Bebe îi veni s-o ia la sănătoasa. Îşi roti privirea prin foaierul somptuos cu scări în spirală şi observă – pentru prima oară – şirul de servitori în uniformă ce stăteau în poziţie de drepţi, cu feţe sobre, ca nişte soldaţi. Un bărbat ce părea a fi majordomul făcu o plecăciune.

— Bine aţi venit acasă, domnule Garner.

Şirul de cameriste făcură toate o reverenţă.

— Mulţumesc, Robert, răspunse Horatio. Sper că atât tu, cât şi restul personalului veţi face tot ce vă stă în putinţă ca mireasa mea să se simtă bine-venită. Sunteţi liberi acum.

Majordomul se duse să se ocupe de bagaje. Cameristele mai făcură o reverenţă şi se împrăştiară care încotro. Horatio zâmbea de parcă ar fi fost întâmpinat cu sărutări, îmbrăţişări şi un viţel gras, nu cu vorbe grele şi feţe neprietenoase.

— Ce zici de un tur al casei, draga mea?

— Sunt puţin ameţită, Horatio.

Făcuse o cotitură greşită şi se pomenise în paginile unui basm tragic. Măcar de i-ar fi putut citi finalul, să vadă ce urma să se întâmple. Cu numai o săptămână în urmă fusese încredinţată

că avea să trăiască fericită alături de Horatio până la adânci bătrâneţi. Acum nu mai era chiar atât de sigură.

— Trebuie să fii extenuată, draga mea, îi zise el, conducând-o într-un salon uriaş. Mobila era atât de încărcată cu zorzoane şi bibelouri, că pereţii abia se zăreau. O făcu să se aşeze pe o canapea aspră din păr de cal.

— Să le spun servitorilor să-ţi aducă ceva?

— Nu, nu vreau să deranjez pe nimeni...

Râsul lui umplu întreaga încăpere cu tavan înalt.

— Dar asta le e meseria, draga mea, să te servească!

Merse la dulăpiorul înalt din colţ şi scoase o carafă de sticlă ca şi cea din valiză, doar cu ceva mai mare. Paharul de cristal în care turnă băutura era şi el mai mare. Bebe îl privi cum dădu pe gât o înghiţitură bună.

— Vrei şi tu puţin, Beatrice?

— Nu, mulţumesc. Cred... cred că trebuie să mă întind.

Îşi simţea nervii atât de zdruncinaţi, că îi venea să vomite sau să plângă – sau poate şi una, şi alta – şi voia să fie singură când o va face. Horatio râse din nou şi puse jos paharul. Înainte ca ea să apuce să protesteze, o luă în braţe şi o purtă prin foaier şi în sus pe scări. Nici nu ajunseră bine la etaj, că Bebe izbucni în lacrimi.

— E... e prea mult, Horatio.

El o sărută pe frunte.

— Ai să te obişnuieşti, draga mea Beatrice. Crede-mă pe cuvânt.

Dar pentru prima oară de când îşi cunoscuse soţul, Bebe avea motive să se îndoiască de cuvântul lui.

Capitolul 11

La trei zile după sosirea acasă la Horatio, Bebe își lăsă în pat bărbatul adormit și coborî singură scările spațioase în căutarea micului dejun. În primele două dimineți, acesta o convinsese să rămână și ea în pat și să doarmă până târziu pentru a-și reveni după călătorie.

— Servitoarele ne vor aduce micul dejun aici, zise el.

— Să mâncăm în pat? Nu stând la masă? N-aș putea să fac așa ceva.

— De ce nu?

El zâmbise, de parcă ar fi găsit foarte amuzante eforturile ei de a se adapta la noul stil de viață.

— Pentru că nu obișnuiesc să stau în pat dimineața decât dacă sunt bolnavă – și asta nu se întâmplă decât foarte rar.

Cedase însă rugăminților lui, rămânând în pat prima și a doua zi, dar în a treia nu mai putu dormi niciun minut în plus. Când ceasul din hol bătu ora șapte, se îmbrăcă și coborî scările în vârful picioarelor. Auzi râsete și clăncăit de vase din bucătărie și s-ar fi mulțumit să intre pe ușa interzisă și să mănânce cu servitorii. Dar Horatio o mustrase pentru că socializase cu personalul domestic după ce o auzise vorbind cu camerista.

— Servitorii devin adesea leneși și încrezuți dacă stăpânii sunt prea prietenoși cu ei, îi spusese el. Adevărul era că Bebe

avea mai multe în comun cu oamenii aceia simpli decât cu familia lui Horatio.

Cu excepția vocilor din bucătărie, casa era rece și cufundată în tăcere. Lui Bebe îi lipseau cântatul cocoșilor în zori de zi, mugetul vacilor ce așteptau să fie mulse și celelalte zdrăngănituri și zgomote de la fermă. Se furișă în sufragerie, unde zări aburi ridicându-se dintr-un șir de vase de argint de pe bufet. Ridicând capacul de pe unul, găsi slănină cât pentru zece persoane. Trebuia oare să-i aștepte pe părinții lui Horatio? Și cum va reuși să converseze cu ei fără să fie și el de față?

În cele trei zile petrecute în casa familiei Garner, soacra ei nu-i adresase niciun cuvânt și nu-i pronunțase numele nici măcar o dată. Nici domnul Garner nu se arătase mai comunicativ. Horatio era cel care întreținea discuția la masă, descriind cascada Niagara și celelalte locuri pe care le vizitaseră într-un limbaj atât de poetic, că Bebe ar fi fost în stare să-l asculte ore în șir.

Puse la loc capacul și se pregăti să urce din nou scările, când intră, cu pas apăsat, tatăl lui Horatio. Dând cu ochii de ea, se opri brusc.

— Te-ai trezit devreme.

— Da, nu pot să dorm mai mult de...

— Unde-i Horatio?

— În pat...

— Ce-ai spus? Vorbește mai tare!

— Am... am spus că e încă în pat.

Hotărî să nu sufle nicio vorbă despre cele trei carafe pe care le dăduse pe gât cu o seară înainte și datorită cărora dormea acum buștean.

— Să facă bine să se trezească. Am nevoie de el la tăbăcărie în dimineața asta.

— Mă duc să-l trezesc.

Bebe se întoarse să plece.

— Nu tu. Ocupă loc. Lasă să se ducă servitorii.

Se lăsă greoi pe scaunul său din capul mesei și sună dintr-un clopoțel de argint. Servitorii se năpustiră pe ușa de la bucătărie ca la butoiul cu vin. Bebe sări să se dea la o parte din calea lor.

— Faceți bine și treziți-l pe fiul meu, le porunci domnul Garner. Și aduceți-mi imediat cafeaua și ziarul. Apoi să-mi pregătiți o farfurie – dar să nu mai puneți din marmelada aia dezgustătoare pe pâinea prăjită. Mai degrabă mi-aș mânca ceara din urechi.

Fetele din casă se repeziră să-i îndeplinească ordinele de parcă ar fi fost însuși regele Solomon și ele, nevestele lui. După ce domnul Garner se apucă să citească ziarul, nu mai scoase niciun cuvânt. O servitoare îi turnă cafea în ceașcă. Alta îi pregăti farfuria cu mâncare și i-o puse înainte. Bebe își privi socrul întorcând tăcut paginile și încercă să nu-l judece prea aspru. Nici tatăl ei nu era prea comunicativ; dar n-ar fi ignorat niciodată astfel pe cineva de la masă. Și nici nu s-ar fi apucat să mănânce fără să-i aducă mai întâi mulțumiri lui Dumnezeu.

Domnul Garner mai sună o dată din clopoțel când i se termină cafeaua, arătând, fără un cuvânt, cu degetul spre ceașca goală. După ce își termină micul dejun, împături ziarul, îl puse la o parte pe masă și porni grăbit spre trăsură.

— N-am vreme să stau după Horatio, îi spuse el lui Bebe. Spune-i că am plecat fără el.

Ieși, trântind ușa în urma lui.

— Să vă aduc ceva, doamnă? întrebă servitoarea în timp ce aduna vasele după domnul Garner.

— Nu, mulțumesc... Am să-l aștept pe Horatio.

— Cum doriți, doamnă... dar ne-a spus să nu-l deranjăm în următoarea oră. Și să-i ducem micul dejun la pat, ca de obicei.

Bebe merse să se autoservească la vasele cu încălzitor, înghițindu-și un nod de lacrimi când își aminti de încăierările ei cu Franklin de la sobă pentru jumările de ouă și biscuiți.

Nu-i luă mult să-și ia micul dejun de una singură. Îi venea să se ducă cu farfuria la bucătărie, unde s-ar fi simțit mai în largul

ei și unde mai erau și alții cu care să schimbe o vorbă, dar nu îndrăzni. Tocmai încerca să se hotărască unde să meargă în casa aceea uriașă și ce să facă până avea să se trezească Horatio, când doamna Garner intră cu un foșnet în odaie, îmbrăcată în rochia ei cu volănașe și cu brațele încărcate de cărți.

— Știi să citești? întrebă ea.

— Desigur, doamnă Garner... Eu...

— Atunci fă bine și citește-le cu atenție.

Trânti mormanul de cărți pe masă în fața ei.

— Din ele vei afla tot ce e de știut despre normele de etichetă și alte convenții sociale importante. Eu n-am timp să te învăț tot ce nu ai învățat la ferma ta de la țară. Prima ta reuniune socială va avea loc peste câteva săptămâni.

— Prima mea...?

— După ce le termini de citit, mai am și câteva numere din revista *Godey's Lady's Book* [Cartea lui Lady Godey] pe care să le răsfoiești. Ai auzit de ea?

— Da, e o revistă pentru femei...

— De-acum va trebui să o citești regulat. Altfel numai Dumnezeu știe ce subiecte de conversație vei găsi cu lumea bună. Croitoreasa mea vine la ora nouă să-ți ia măsurile. Fă bine și pregătește-te.

Bebe se întrebă cum ar trebui să se pregătească pentru măsurători, dar, înainte să apuce să-și exprime nedumerirea, soacra sa continuă:

— După ce vei fi instruită și îmbrăcată cum se cuvine, te vei înscrie în programul nostru de îndatoriri sociale.

— Îndatoriri sociale?

Doamna Garner își dădu ochii peste cap, cerându-i parcă răbdare Atotputernicului.

— Ignoranța ta e nemaipomenită.

Se întoarse și ieși, cu rochia foșnind și cu nasul pe sus.

Bebe mai înghiți un nod de lacrimi când văzu mormanul de cărți din fața ei și aruncă o privire peste titluri: *Good Morals and*

Gentle Manners [Bunele moravuri şi maniere]; *The Manners That Win* [Maniere cu succes garantat]; *Our Deportment* [Reguli de conduită]; *The Complete Book of Etiquette* [Manualul complet de etichetă]. Deschise una la întâmplare şi începu să citească: „Să nu vă rezemaţi, să nu vă foiţi, să nu căscaţi, să nu vă roadeţi unghiile sau să faceţi orice altă maladresă în prezenţa altora." Habar n-avea ce înseamnă cuvântul „maladresă", dar bănuia că avea să afle odată cu studiul celor patru cărţi. Deschise la altă pagină şi citi: „Corect e ca domnul să-i fie prezentat doamnei, tânărul să-i fie prezentat vârstnicului şi inferiorul, superiorului."

„Inferiorul, superiorului?" Gândul îi zbură la pasajul din Biblie citat de Lucretia Mott la întrunirea antisclavie de acasă: „Nu mai este nici rob, nici slobod; nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toţi sunteţi una în Hristos Isus."

Închise şi trânti cartea la loc. I se părea descurajator şi de prisos să înveţe pe de rost toate regulile acelea triviale. Îşi aminti cu mare regret sfatul mamei sale: *Dacă te-ai hotărî în inima ta să-ţi dedici tot atâta timp şi efort cititului Bibliei şi rugăciunii, ai găsi rostul şi mulţumirea după care tânjeşti.*

Puţin mai târziu, Bebe stătea încă singură la masă, când intră o servitoare şi începu să pună pe o tavă mâncare din vasele cu încălzitor.

— E pentru soţul meu? Pentru Horatio Garner?

— Da, doamnă.

— I-o duc eu.

— Ba nu, doamnă. Domnul Garner n-ar permite niciodată aşa ceva.

Aşteptă până când servitoarea termină de pregătit tava şi o urmă pe scări în sus, cărând după ea mormanul de cărţi. Horatio era treaz, dar se afla încă în pat.

— Cum de te-ai îmbrăcat deja, Beatrice? Cât e ceasul?

Bebe se îndreptă spre măsuţa de la toaletă să se uite la ceasul lui de buzunar. La fermă nu se sinchisise nimeni de ora exactă,

urmând în schimb ritmul animalelor, al soarelui și al anotimpurilor. Dar Horatio și familia lui planificau totul în funcție de ceas. Prin toată casa se găseau împrăștiate ceasuri, printre care un orologiu înalt în foaier ce bătea de patru ori pe oră. Lui Bebe i se părea deconcertant să i se amintească de trecerea timpului la intervale regulate, mai ales când știa că încă nu realizase nimic util.

— Opt și zece, răspunse ea.

Horatio gemu și închise ochii. Bebe așteptă, întrebându-se ce să facă.

— Tatăl tău a spus că are nevoie de tine la lucru în dimineața asta.

— Ghinion. N-are decât să aștepte. Am o durere cumplită de cap și ultimul lucru care-mi lipsește e hărmălaia de la tăbăcărie... Ce faci cu cărțile alea?

— Mi le-a împrumutat mama ta. Mi-a spus să le citesc ca să învăț bunele maniere și să mă pregătesc pentru îndatoririle sociale. Și, în curând, va veni o croitoreasă să-mi ia măsurile.

Horatio zâmbi și întinse mâna spre ea.

— Vino, draga mea. De ce ești atât de supărată?

Lacrimile pe care Bebe se luptase să le rețină toată dimineața începură să șiroiască în voie când Horatio o trase spre el.

— Îți pare rău că te-ai măritat cu mine, Beatrice?

— Nu! Niciodată! Dar mi-ar plăcea... mi-ar plăcea să fim doar noi doi, să locuim singuri, să pot să-ți gătesc și să am grijă de tine...

— În curând va fi așa. Nu ți-am promis eu că vei avea casa ta?

Vru să o sărute, dar ea se smulse din îmbrățișarea lui.

— Ce e, iubito?

— Ți se răcește micul dejun și tatăl tău are nevoie de tine la lucru. Iar eu trebuie să mă pregătesc, că vine imediat croitoreasa.

Femeia sosi la ora nouă fix și o făcu pe Bebe să se dezbrace la combinezon și izmene, în timp ce doamna Garner și una din

cameriste rămaseră în cameră să asiste. Croitoreasa o măsură din cap până-n picioare, clătinând din cap și mormăind, nemulțumită de faptul că era atât de măruntică.

— Cred că va trebui să folosesc tipare pentru copii, îi spuse ea doamnei Garner, și nici așa nu știu dacă-i vor veni bine.

— Nu sunt copil, încercă să-i explice Bebe. Am șaptesprezece ani.

Doamna Garner și croitoreasa făcură schimb de priviri. În timp ce Bebe se îmbrăca la loc, cele două femei mai în vârstă răsfoiră cărțile cu tipare și studiară mostre de material, discutând despre dantelării și ajustări. Niciuna nu se obosi s-o consulte pe ea sau să-i ceară părerea în planificarea propriei garderobe. Dacă s-ar fi furișat afară pe ușă, era sigură că nimeni nu i-ar fi sesizat lipsa.

— Fata n-are nici măcar o haină mai de doamne-ajută, îi spuse doamna Garner croitoresei. Va trebui s-o duc la cumpărături, să-și facă rost de pantofi, pălării și mănuși – și lenjerie intimă, din câte se vede.

Bebe strânse din buze, străduindu-se să nu plângă.

Excursia la cumpărături din zilele următoare se dovedi o îndeletnicire epuizantă. Acasă, la New Canaan, ar fi putut cumpăra tot ce-i trebuie de la magazinul general al lui Harrison, dar Rosetonul avea atât de multe magazine, că le trebuiră două zile să cutreiere prin toate. Doamna Garner luă toate deciziile. La sosirea în Roseton, toate lucrurile lui Bebe încăpuseră în doi saci modești de călătorie. Pe când terminară cumpărăturile, avea nevoie de o masă de birou, un dulap și o măsuță de toaletă ca să depoziteze totul. I se părea un păcat să aibă atât de multe lucruri.

— Mâine ai să primești pentru prima oară vizitatori, îi spuse doamna Garner la o lună după mutarea în casa lui Horatio. Îmbracă-te și pregătește-te să-ți întâmpini oaspeții la două fix. Pune-ți rochia albastră de tafta. Servitoarea îți va aranja părul.

— Te vei descurca excelent, draga mea, o asigură Horatio, când o sărută în dimineața aceea înainte de plecare. N-ai niciun

motiv să te frământi. Le vei cuceri din prima clipă cu farmecul tău cum m-ai cucerit și pe mine.

Încrederea lui i se părea nejustificată. Dar privind la chipul frumos al soțului ei, își zise că ar fi fost în stare să treacă prin apă și prin foc pentru el. La urma urmei, o petrecere cu ceai nu putea fi chiar atât de dificilă.

În după-amiaza aceea, în timp ce stătea în fața oglinzii, privind cum servitoarea îi aranja părul negru într-un coc elaborat, încrederea i se topi brusc. Cum de se gândise că s-ar putea transforma dintr-o fată simplă de la țară în doamnă de oraș? Muncile bărbătești cot la cot cu tatăl ei i se păreau acum ușoare în comparație cu un salon plin de femei ca doamna Garner. Ce le va spune? Și cum va reuși să-și toarne ceaiul fără să-i tremure mâinile?

— Sunteți gata, doamnă, îi spuse servitoarea, fixând ultima agrafă la locul ei. Aveți un păr minunat. E des și bogat.

Bebe se zgâi la imaginea din oglindă și văzu o străină. *Așa e viața,* îi spunea mama ei, *mereu în schimbare, curgătoare ca un râu.* Era timpul să se lase dusă de curent și să se schimbe și ea. Se ridică de pe scăunelul de la oglindă, ținându-și, grațios, fusta, și coborî în salon să-și întâmpine oaspeții.

Doamna Garner o prezentă, cu un zâmbet forțat, cucoanelor puse pe sporovăială. Bebe detesta să se expună privirilor scrutătoare dintr-o cameră plină cu femei necunoscute. Unele dintre invitate o întrebară pe șleau ce vârstă are, altele făcură comentarii insolente la adresa staturii ei scunde și a înfățișării ei de fetișcană. Bebe simți nevoia să le plătească cu aceeași monedă, spunându-le cât erau de ridate și de corpolente sau întrebându-le câți ani au. Dar, potrivit cărților de etichetă, trebuia să răspundă politicos la toate întrebările, oricât de indiscrete ar fi acestea și, în plus, să mai și zâmbească.

După-amiaza trecea și Bebe era mulțumită de prestația ei, când una dintre femeile mai tinere se apropie de ea și îi puse o întrebare la care nu se aștepta.

— Din ce cluburi faci parte, Beatrice?

— Păi... nu știu exact la ce vă referiți.

— Ce organizații de femei intenționezi să frecventezi? Ce cauze ai susținut în trecut?

Bebe se bâlbâi, încercând să articuleze un răspuns:

— Păi... acasă mama și cu mine am susținut Societatea Antisclavie.

Femeia se încruntă și respinse ideea cu un gest al mâinii.

— Asta e de domeniul trecutului. Războiul s-a încheiat. Sclavii sunt liberi acum.

— Da, dar mai sunt încă atâtea de făcut. Una din invitatele noastre speciale, Lucretia Mott, ne-a spus că, de vreme ce femeile și-au dovedit egalitatea cu bărbații în timpul războiului, preluând fermele și afacerile lor, ar trebui să ne bucurăm de aceleași drepturi ca și ei și...

— Poftim? Nu vorbești de sufragiul femeilor, nu-i așa?

Odaia se cufundă într-o tăcere nefirească. Bebe simți atenția tuturor îndreptată asupra ei. Habar n-avea care era răspunsul corect, așa că le spuse adevărul:

— Doamna Mott ne-a explicat că femeile miloase și educate ca noi au muncit din greu pentru abolirea sclaviei. Și acum toți foștii sclavi de parte bărbătească primesc drepturi civile, deși mulți sunt analfabeți, pe când femeilor educate li se refuză aceste drepturi.

Trecu un lung răstimp în care se părea că nimeni nu respiră. Atmosfera din odaie era încinsă ca o șură într-o zi de august. Bebe fusese convinsă că femeile de la o astfel de reuniune vor fi de acord cu concluziile Lucretiei Mott. Dar ele păreau șocate.

În cele din urmă, tânăra care-i pusese întrebarea murmură:

— Înțeleg. Dacă îmi permiți...

Se depărtă în grabă, de parcă Bebe ar fi avut păduchi. În câteva minute, toată lumea păru să-și ia la revedere și să plece. Bebe nu-și dădu seama dacă plecau din cauza spuselor ei sau

dacă petrecerile cu ceai se sfârşeau întotdeauna atât de brusc. Avea să afle însă în curând.

— Cum ai putut? tună doamna Garner de cum rămaseră singure. N-ai citit cărţile pe care ţi le-am dat?

— Ba... ba da. Pe toate patru.

— Atunci cine te-a pus să ignori toate avertismentele de a nu aduce niciodată vorba de politică?

— Păi... eu... m-a întrebat din ce cluburi fac parte şi...

— Şi i-ai spus că susţii sufragiul femeilor?! Nici că puteai găsi o grozăvie mai mare!

— N-am vrut să... N-am participat decât la o întrunire antisclavie şi...

— Nu numai că m-ai umilit în propria casă, dar ţi-ai distrus şi orice şansă de-a mai fi invitată în casele lor! Nimeni nu vrea să primească o femeie cu vederi atât de radicale.

— Dar nu merită şi femeile aceleaşi drepturi ca...?

— Sigur că nu! Sfera publică a muncii şi a politicii ţine de domeniul bărbatului. Nouă ne revine sfera mai sacră a căminului şi a familiei. Ţelul suprem al unei femei e să devină mamă. Succesul nostru se reflectă în caracterul copiilor noştri şi în confortul pe care îl asigurăm soţilor noştri acasă.

— Da, dar...

— Să nu te mai aud că pomeneşti vreodată de sufragiul femeilor în casa sau în prezenţa mea! M-ai înţeles?

Lui Bebe îi venea să o ia la fugă peste deal şi să se arunce în râul lat şi rece ce trecea prin Roseton. Încă mai plângea în camera ei, când Horatio se întoarse de la lucru. Acesta se duse imediat la ea şi o luă în braţe.

— O, sărmana mea Beatrice. Să înţeleg că după amiaza n-a mers prea bine?

— A fost groaznic, se tângui ea. Îmi pare atât de rău, Horatio. Ştiu cât de mult însemna acest eveniment pentru mama ta, iar eu am făcut-o de ruşine... şi te-am dezamăgit pe tine.

— Beatrice, te iubesc. Nimic nu poate să schimbe asta. Nu-mi pasă ce ai spus sau ce s-a întâmplat astăzi. Pentru mine n-are nicio importanță.

— Dar mama ta...

— Nu trebuie să faci parte din cercul social al mamei, dacă nu vrei, zise el blând.

— Asta e bine. Pentru că, după ziua de azi, mă îndoiesc că-mi va mai da vreodată voie să ies cu ea societate.

— Am s-o îmbunez eu. Dar te rog nu mai plânge. Mi se rupe inima când te văd atât de tristă.

Bebe respiră adânc, încercând să-și redobândească stăpânirea de sine, dar lacrimile refuzau să se oprească.

— Ce să fac toată ziulica, Horatio? Curățenia casei o fac alții, mâncarea ni se pregătește de la A la Z, iar hainele ne sunt gata cusute, spălate și călcate. Toate treburile pe care le făceam acasă, le fac acum alții în locul meu, iar mie nu-mi mai rămâne nimic de făcut. Mama ta nu mă place și nu vorbește niciodată cu mine. Mi-ai spus să nu intru în vorbă cu servitorii, iar prieteni n-am niciunul.

El îi netezi părul de pe față.

— Ai să-ți faci repede prieteni noi. Prima zi e întotdeauna cea mai grea. Sunt sigur că data viitoare vei găsi pe cineva din grupul mamei sau dintre fiicele lor care se va împrieteni cu tine.

Bebe ar fi dat orice să-l poată crede, dar nu izbuti. Tânjea să fie sinceră cu el, să-i spună că nu era grațioasă și rafinată, că jucase un rol încă din ziua când îl cunoscuse. Dar în acel moment, singura certitudine din viața ei era că îl iubea – pe zi ce trecea tot mai mult, dacă așa ceva era cu putință. Și că ar fi fost în stare să facă orice pentru el. Se șterse la ochi cu batista nouă de in și-i zâmbi.

— Iartă-mă că mă plâng atât, Horatio. Îmi pare rău. Data viitoare va fi mai bine, îți promit.

Capitolul 12

Când mă arestase cu o seară înainte, Tommy O'Reilly a avut tupeul să mă întrebe dacă sunt căsătorită. Mi-am scos bărbia înainte, l-am privit drept în ochi și am răspuns:

— Nu, nu sunt. Dar tu?

Făcu un pas înapoi, ridicându-și mâinile, de parcă s-ar fi temut să nu-i dau una. N-ar fi fost pentru prima dată.

— N-am vrut să te supăr, Harriet. M-am gândit doar că, dacă ai fi fost măritată, l-aș fi sunat pe soțul tău să...

— Să ce? Să vină să mă salveze? Să mă ia la rost? Să preia controlul?

— Îmi pare rău că te-am întrebat, zise el, clătinând din cap.

Avu grijă să-și mențină brațele într-o poziție defensivă.

— Și răspunsul meu e nu, nu sunt.

— Ce nu ești?

Eram prea iritată să fiu atentă la cursul conversației.

— Însurat. Sunt necăsătorit. Ca și tine.

Zâmbi și, dacă nu l-aș fi cunoscut atât de bine, aș fi zis că flirtează. Dar eram imună la avansurile bărbaților, în general – și la ale lui Tommy, în particular.

Nu știu dacă bunica Bebe era conștientă de faptul că avusese un rol covârșitor în formarea opiniilor mele cu privire la bărbați și căsătorie. Să fiu sinceră, nu vedeam la ce bun toate astea.

Ea nu mai avea soț și o ducea bine-mersi. Mergea oriunde voia și făcea tot ce voia, iar eu aveam de gând să-i calc pe urme. Știam să pornesc mașina, să o conduc și chiar să o repar la nevoie. La ce-mi mai trebuia un soț?

Căsătoria părinților mei contribuise și ea la formarea convingerilor mele – și nu într-un mod prea pozitiv. Trebuie să recunosc că nu i-am văzut niciodată certându-se și casa noastră era, de obicei, un loc pașnic și fericit. Dar asta se datora în mare parte faptului că mama îl trata pe tata ca pe un maharajah* în palatul lui: „Da, iubitule. Nu, iubitule. Cum spui tu, iubitule." Uneori, când tata nu era rezonabil, mai recurgea la lacrimi, care rezolvau întotdeauna situația în favoarea ei. Dar eu eram mult prea mândră să plâng – cum aș fi putut avea vreodată o căsnicie ca a lor? Mi-am propus să-mi urmez propriul drum în viață și n-aveam nici cea mai mică intenție să las pe altcineva la cârmă.

Disprețul meu pentru căsătorie s-a consolidat într-o convingere nestrămutată la logodna surorii mele, Alice. De unde să încep să descriu acea întorsătură de situație? După ce frânsese sute de inimi, Alice s-a hotărât în cele din urmă să se oprească la un amorez. Dacă hotărârea ei m-a surprins și pe mine, ce să mai zic despre uimirea nenumăraților ei pețitori respinși? Până și faptul în sine că luase o hotărâre era șocant. Flușturatica mea soră avea probleme să decidă și ce pălărie să poarte până la capătul blocului, darămite să facă o alegere de asemenea proporții ca un partener de viață! Alice insista să vadă partea bună a fiecărui om, așa că a trebuit să se bazeze pe talentul mamei de a diseca oamenii și de a le analiza arborele genealogic. Era singura cale de a se opri la unul singur.

Alice se căsători în primăvara anului 1912, pe când eu aveam treisprezece ani, iar ea, douăzeci. Fericitul câștigător al inimii ei era Gordon Shaw, fecior de bancher și nepotul unuia dintre

* Titlu purtat de prinții indieni (n.tr.).

fondatorii Rosetonului. Habar n-aveam ce văzuse la el. Gordon era plicticos. Subiectele lui preferate de conversaţie erau propria-i persoană şi banii pe care-i avea în bancă.

Dar înainte ca să poată începe mariajul lor, a trebuit să îndur... *Nunta.* Nici când generalul Pershing** şi trupele lui au invadat Franţa în 1917, n-au trebuit să treacă prin atâtea proceduri complicate ca mama şi Alice când au pregătit *Nunta.* Săparea canalului Panama a fost floare la ureche pe lângă asta. Într-o după-amiază, pe când încercau să reducă lista invitaţilor la proporţii puţin mai mici decât ale unui circ, harababura a devenit atât de insuportabilă, că am fugit la bunica Bebe, să-mi găsesc refugiul. Am găsit-o la masă, scriind un discurs pentru un miting de-al ei de la Uniunea pentru Temperanţă.

— Pot să mă mut cu tine până după nuntă? am implorat-o. Te rog!

Bunica zâmbi şi puse sugativa pe ultimul rând pe care-l scrisese.

— Oricât de mult mi-ar plăcea să stai cu mine, ştii bine că mama ta nu va fi niciodată de acord... Dar cât te afli aici, Harriet, eşti drăguţă să-mi asculţi cuvântarea şi să-ţi dai cu părerea? Numai să fac mai întâi un ceai.

Aş fi preferat o sticlă cu suc de salcie, dar bunica n-avea aşa ceva în lada ei frigorifică. M-am aşezat la masă, savurând liniştea şi calmul, în timp ce ea puse apa la fiert în ibric. Îmi plăcea să mănânc în bucătăria bunicii. Bucătăria noastră era domeniul lui Bess, bucătăreasa negresă, şi al lui Maggie, fata din casă, cărora nu le plăcea să se aventureze nimeni pe teritoriul lor. Bunica n-avea servitori şi prefera să-şi petreacă o bună parte a timpului în bucătărie.

— Eu n-am să mă căsătoresc niciodată, am zis cu un oftat mare cât un elefant.

** John J. Pershing – general american care a condus forţele americane în timpul Primului Război Mondial (n.tr.).

— Niciodată e cam mult, Harriet. Şi căsătoria e cea care dă sens vieţii – ca să nu mai vorbesc de copii. Gândeşte-te: dacă eu nu m-aş fi căsătorit, mama ta n-ar fi venit pe lume. Şi dacă mama ta nu s-ar fi căsătorit, n-ai fi venit nici tu pe lume.

În timp ce vorbea, puse câteva linguri de ceai în apă şi aduse ceşti şi farfurii.

— Dacă singurul motiv să mă mărit e sa fac copii, poţi să mă tai de pe listă! am exclamat. Ultimul lucru care-mi lipseşte e un sugaci plângăcios căruia să-i curgă balele. Şi dacă Alice se hotărăşte să aibă unul, mă mut la tine definitiv.

— Majoritatea oamenilor se căsătoresc din dragoste, Harriet... Nu, nu face mutra asta. Ştiu că nu înţelegi acum, dar într-o zi îţi va ieşi în cale un bărbat norocos de care te vei îndrăgosti şi vei avea senzaţia că te arunci în cascada Niagara. Te vei întreba cum ai putut trăi atâta vreme fără el. Aşa am simţit şi eu faţă de Horatio.

— Nu cred că Alice s-a aruncat în vreo cascadă de sentimente faţă de Gordon Shaw. Mai degrabă mama a fost cea care a dirijat-o spre el, aşa cum ghidezi o barcă în port. Nu-mi dau seama ce găseşte Alice la el. Dar nici ce găseşte el la Alice.

— Sper că amândoi caută în celălalt calităţile care trebuie. Şi mai sper, de dragul lui Alice, că „averile" domnului Shaw nu se reduc la un chip frumos şi un tată bogat.

— Ale lui Alice însă da, asta ştiu sigur. În afară de un chip frumos şi nişte bucle blonde, nu-i prea mare brânză de capul ei. Nu-i în stare nici să destupe sticla cu săruri şi are nevoie de cel puţin trei ori pe zi de ea – când îi vine să leşine.

— Acum exagerezi, zise bunica zâmbind.

— Ce văd bărbaţii la femeile ca Alice – sau ca mama? Fără supărare, ştiu că e fiica ta, dar mama nu face aproape nimic toată ziua decât să se împopoţoneze, să-l cocoloşească pe tata şi să-şi piardă vremea la club.

— Ştiu. Sărmana Lucy, oftă bunica, clătinând din cap.

Când apa din ibric începu să fiarbă, se ridică s-o toarne în ceşti peste frunzele de ceai.

— Mi-e teamă că Lucy s-a lăsat prea mult influenţată de mama lui Horatio. Când era mică, eu lipseam mult de acasă şi soacra mea a transformat-o în femeia care e astăzi. Lucy a prins gustul obiectelor scumpe, căci doamna Garner îi cumpăra mereu câte-o jucărie extravagantă – păpuşi din import, un căluţ de lemn, o casă enormă de păpuşi... I-a cumpărat chiar şi un mini set de ceai din porţelan, ca să înveţe de mică ritualul ceaiului. Şi ultimul lucru pe care l-a făcut bunica Garner înainte să moară a fost să se asigure că Lucy se mărită bine.

— Cu tata, vrei să zici? Cu el a dat lovitura? Nu-mi vine să cred. E proprietarul unui magazin, pentru numele lui Dumnezeu. Are o faţă ca o lună plină şi poartă ochelari. Iar fruntea i se lăţeşte tot mai mult în fiecare an.

Ce putuse să vadă mama la el?

— Era un bărbat foarte chipeş şi de viitor la începutul anilor nouăzeci, când s-au căsătorit. Desigur, nu atât de chipeş ca Horatio al meu, dar nu toate femeile au norocul pe care l-am avut eu.

N-am spus nimic, dar îl văzusem pe Horatio în fotografii şi nu mi se păruse chipeş deloc, mai degrabă slab şi uscăţiv, cu faţa palidă.

— Horatio şi cu mine ne-am petrecut luna de miere la cascada Niagara, care, după părerea mea, e o metaforă perfectă a iubirii: puternică, minunată, terifiantă, copleşitoare – şi odată ce ai căzut peste margine, nu mai e cale de întoarcere.

— Dar mi-ai povestit cât de grea a fost căsnicia ta, mai ales viaţa cu părinţii lui Horatio şi faptul că a trebuit să înveţi toate regulile alea din înalta societate. Ai făcut ca totul să sune groaznic.

— Da? Nu asta a fost intenţia mea. O căsnicie poate fi dificilă uneori, recunosc. Dar faptul că am fost soţia lui Horatio mi-a adus şi multă bucurie.

Zâmbi și, în ciuda firelor argintii din părul de abanos, am văzut-o în ea pe femeia atât de frumoasă de pe vremuri. Îmi turnă ceai în ceașcă și împinse spre mine zaharnița.

— Poftim. Știu că-ți place dulce.

— Dar tu ai fost frumoasă, bunico. Mama și Alice sunt și ele frumoase. Cât despre mine, și tu, și oglinda mi-ați spus de nenumărate ori că numai frumoasă nu sunt. Semăn cu rudeniile din partea tatei. Chiar dacă aș vrea să mă mărit, cine m-ar lua de nevastă?

— Frumusețea exterioară poate fi un impediment, Harriet. Consideră-ți înfățișarea modestă drept binecuvântare. Măcar vei ști că bărbații sunt atrași de cine ești tu cu adevărat, nu de strălucirea învelișului. Mă crezi sau nu, și eu eram foarte ștearsă când l-am cunoscut pe Horatio. Purtam o rochie simplă de stambă și părul împletit în codițe și prins în vârful capului. Eram o fată sfioasă de la țară, lipsită de grație și eleganță. N-am să înțeleg niciodată ce a văzut la mine.

Bunica devenea din ce în ce mai nostalgică, amintindu-și de căsnicia ei. Trebuia s-o aduc cu picioarele pe pământ.

— Eu vreau să merg la colegiu după ce termin școala, și nu la orice colegiu insipid pentru fete. Ci la unul serios ca Oberlin sau Cornell. Vreau să fiu ca tine, bunico, să realizez ceva important în viață. N-ai spus tu că munca la Uniunea pentru Temperanță a dat sens vieții tale?

— Ba da, dar asta nu înseamnă că nu poți să servești o cauză chiar fiind căsătorită. În cazul meu, așa a fost. De fapt, poate nu m-aș fi înscris niciodată la Uniune dacă aș fi rămas nemăritată.

— Nu te cred.

Insistențele ei legate de căsătorie începeau să mă calce pe nervi. Am suflat în ceașcă să-mi răcoresc ceaiul și starea de spirit și am spus:

— Trebuie să te explici, bunico.

— E o poveste lungă și tristă... ești sigură că vrei s-o auzi?

— Avem timp berechet. Nu mă mai întorc acasă până nu se termină nunta. Şi dacă Alice face un copil, nu mă mai întorc defel.

— Orice căsnicie are perioadele ei bune şi rele, Harriet. Schimbarea e singura constantă în viaţă...

***

La sfârşitul primilor trei ani de căsnicie cu Horatio, Bebe îşi perfecţionase talentul de a se integra în înalta societate. Acum era capabilă să meargă în vizită la cele mai bogate familii din oraş şi să poarte discuţii triviale ore în şir fără să comită vreo stângăcie sau vreo maladresă. Dar nici după ce stăpâni pe deplin arta socializării, tot nu se bucură de acceptul deplin al doamnei Garner şi al prietenelor acesteia. Acesta se câştiga prin naştere, nu prin educaţie. Pentru ele avea să rămână mereu Bebe Monroe cea mică şi săracă, fiica unui fermier de la ţară. Multe dintre tinerele de vârsta ei îi purtau pică pentru că furase inima unuia dintre cei mai râvniţi burlaci ai Rosetonului. La rândul lor, cucoanele mai în vârstă n-o iertară niciodată că le lipsise de privilegiul unei nunţi uriaşe, în stil mare – un eveniment major printre cei înstăriţi. Aveau s-o considere o vânătoare de zestre, o parvenită, o nou-venită în oraş, chiar şi după cincizeci de ani de trai în mijlocul lor.

Cu toate că n-avea voie să pomenească de sufragiul femeilor, Bebe îşi găsi activităţi mai nobile decât frecventarea petrecerilor cu ceai şi a evenimentelor sociale. Din moment ce bărbaţii Garner deţineau una dintre cele mai mari fabrici din Roseton, având în slujba lor sute de angajaţi, femeile Garner aveau datoria să facă acte de caritate pentru ajutorarea familiilor muncitorilor săraci. O dată pe lună, Bebe şi doamna Garner mergeau cu trăsura la Apartamente, cum era numită zona săracă a oraşului, însoţite, desigur, de vizitiu şi de majordomul familiei pentru mai multă siguranţă.

Înainte de prima ei vizită la Apartamente, Bebe nu-și închipuise că există pe lume atâta sărăcie. Ai ei trudiseră întotdeauna din greu la fermă, ducând o viață simplă din mai multe puncte de vedere, dar măcar nu le lipsise niciodată hrana. La Apartamente, blocurile și casele dărăpănate erau încadrate de râu, de o parte, și de calea ferată, de cealaltă parte. Deșeurile se scurgeau în stradă prin canale deschise, iar trenurile de marfă huruiau zi și noapte, făcând să se cutremure ferestrele și casele din temelii. Nu exista iarbă, nici copaci, iar grădinile din spatele caselor erau atât de mici și de sterpe, că muncitorii nu puteau nici măcar să cultive legume sau să crească animale. Condițiile de viață erau deplorabile. Dar în zona cu opt blocuri a Apartamentelor, Bebe numără șase baruri.

— Din cauza acestor baruri nu trebuie să te aventurezi niciodată singură în zona asta a orașului, mai ales noaptea, o avertiză doamna Garner.

În prima ei călătorie la Apartamente, făcură o vizită soției unui muncitor de la tăbăcărie care născuse recent.

— Al șaselea sau al șaptelea copil, pufni doamna Garner. Bebe se întrebă unde aveau loc să doarmă cu toții în apartamentul acela mic și înghesuit. Proaspăta mamă abia vorbea limba engleză, dar știa să spună „mulțumesc", cuvânt pe care îl repetă la infinit, exprimându-și recunoștința pentru mâncarea primită – de parcă aceasta ar fi fost pregătită de însăși Bebe și doamna Garner. Bebe se simțea o impostoare.

Doi dintre copiii desculți și zdrențăroși ai femeii tușeau și le curgea nasul. Cei trei mai mari, care păreau de vârstă școlară, stăteau la masă cu mama lor, cosând nasturi la normă.

— Nu mai putem facem nimic pentru familia asta? întrebă Bebe, când se întoarseră la trăsură în ziua aceea.

— Sigur că nu. E important să facem acte de caritate, dar nu trebuie să-i lăsăm pe săraci să devină dependenți de noi.

— N-ar trebui ca oficialii orașului să facă ceva în privința canalizării și a mormanelor de deșeuri?

— Asta depinde numai de ocârmuirea noastră civilă. Nu-i treaba noastră să ne amestecăm în treburile bărbaţilor.

La trei ani după prima vizită a lui Bebe la Apartamente, cartierul arăta exact la fel. Deşeurile şi apele menajere, puricii şi păduchii rămaseră neschimbaţi. Singurul lucru ce se schimbase, din câte-şi dădea seama, era numărul populaţiei, care crescuse considerabil.

— Nu ştiu cum pot să supravieţuiască aceste familii, cu atâtea guri de hrănit, zise ea după ce duseră de mâncare unei alte lăuze. Se simţea vinovată că defila prin vieţile acestor oameni bine îmbrăcată şi bine hrănită, amintindu-le tocmai ce le lipsea. Actele ei de caritate i se păreau un strop de bunăvoinţă într-un ocean de nevoi.

— Am numărat cinci copii în apartament şi niciunul nu pare prea bine hrănit, continuă ea. Sunt sigură că am putea face mai mult decât să le aducem o masă.

— Măcar femeile astea sunt dispuse să le facă bărbaţilor lor copii.

Bebe ştia că remarca doamnei Garner era o împunsătură la adresa ei. Împlinise douăzeci de ani în iulie, era căsătorită de trei ani şi încă nu rămăsese însărcinată. Măruntaiele îi ardeau ca tăciunii aprinşi, în timp ce încerca să ignore aluzia răutăcioasă a soacrei sale – aşa cum ignora zilnic nenumărate alte aluzii. De parcă ar fi fost vina ei că nu avea copii! Nici doamna Garner nu născuse decât un băiat. Bebe ardea să dea glas gândurilor ei, dar nu îndrăznea şi jarul mâniei ei se încingea tot mai mult cu fiecare zi.

Soacra ei părea s-o condamne pentru faptul că nu avea copii, când, în realitate, vina îi aparţinea numai lui Horatio. Ca să facă copii, un bărbat trebuia să-şi petreacă nopţile cu soţia sa, lucru pe care Horatio îl făcea foarte rar. Venea acasă cu tatăl său la ora şase în fiecare după-amiază, jurându-se că-i fusese dor de ea şi declarându-i iubirea lui nestrămutată. Îşi lua cina cu ea şi cu părinţii lui şi pleca din nou.

— Am nişte treburi de rezolvat, îi răspundea el ori de câte ori îl întreba. Când se întorcea din nou noaptea târziu, cu respiraţia duhnind a alcool, Bebe dormea deja.

— Nu vreau să te mai deranjez cu coşmarurile mele, îi explica el.

Cu cât bea mai mult, cu atât Horatio se asemăna tot mai puţin cu bărbatul vorbăreţ şi lipsit de griji de care se îndrăgostise. Prăpastia dintre ei se lărgea văzând cu ochii.

Bebe se scula şi se pregătea cu mult înaintea lui în fiecare dimineaţă, oţelindu-se pentru o nouă zi lungă şi singuratică în compania mamei lui şi a prietenelor acesteia din înalta societate. În anii de război, când viaţa ei însemnase trudă zilnică şi corvezi, se temuse că munca nu avea să se mai sfârşească niciodată. Acum, când n-avea de făcut nici măcar treburile gospodăreşti obişnuite, existenţa ei goală şi lipsită de sens i se părea la fel de nesfârşită. Detesta acest mod de viaţă. Apoi, într-o seară, Horatio nu mai veni deloc la cină.

— Unde-i Horatio? îl întrebă doamna Garner pe soţul ei, când acesta se întoarse acasă singur.

— De unde să ştiu eu? i-o trânti el.

Bebe îl aşteptase pe Horatio în salon şi nu trăsese cu urechea la conversaţia părinţilor lui din foaier în mod intenţionat, dar de acolo nu avea cum să se strecoare afară neobservată. Când soţii Garner începură să se certe în faţa scărilor, se dădu înapoi din dreptul uşii de la salon.

— A fost cu tine la lucru toată ziua. De ce nu v-aţi întors împreună?

— Dacă vrei să ştii, feciorul tău n-a mai fost cu mine la lucru toată ziua de foarte multă vreme. În jumătate din cazuri nu vine deloc, iar atunci când binevoieşte să apară, nu stă niciodată o zi întreagă. Întârzie în fiecare dimineaţă şi o şterge când îi tună prin cap.

— Şi unde se duce?

— De unde să știu eu? Crezi că nu am nimic mai bun de făcut decât să mă țin după el cât e ziua de mare. Dar să știi un lucru, n-am să-i mai curăț ouă multă vreme. Am angajat un nou maistru-șef luna trecută. L-am avertizat pe Horatio că am s-o fac și m-am ținut de cuvânt. După ce omul își intră în mână, Horatio n-are decât să-și caute de lucru în altă parte în ce mă privește. Îl șterg de pe lista de plată.

— Nu poți face una ca asta! E fiul tău!

— Ba nu, e fiul *tău* – l-ai cocoloșit fără limite când a fost mic și...

— Doar pentru că a fost atât de grav bolnav.

— ...și îl cocoloșești în continuare. E vina ta că nu s-a maturizat până acum.

— Cum îndrăznești să dai vina pe mine, când știi că numai tu ești vinovat? Ți-am spus să nu-l obligi să meargă la război. Te-am implorat să-i plătești un înlocuitor când i-a sosit ordinul de recrutare. E unicul nostru copil! Horatio a plâns și el și s-a milogit, dar te-ai făcut că nu auzi.

La vorbele acestea, Bebe simți un fior de gheață în tot trupul. Horatio îi spusese o altă poveste – că tatăl său se oferise să-i plătească un înlocuitor, dar că el stăruise să plece la război. I-ar fi plăcut să-l poată crede, dar coșmarurile lui spuneau altceva. Era șocată. Se simțea trădată. Horatio nu era omul pe care și-l închipuise. Și ce făcea toată ziulica, dacă nu era la lucru?

— Am crezut că experiența războiului îi va face bine, zise domnul Garner. Că va face bărbat din el.

— Ei bine, l-ai silit să meargă și acum uite ce s-a întâmplat. Nu numai că s-a întors rănit, dar a mai adus cu el și o soție de tot râsul.

— Cel puțin nu mai poți arunca vina pe mine că nu mai dă pe-acasă. E clar că nu-i prea încântat de soția lui ridicolă, altfel ar fi aici, nu crezi?

Vorbele lui îi produseră același șoc lui Bebe ca și contactul cu apa în ziua când plonjase în râu. Era adevărat oare? Horatio n-o

mai iubea? În cazul ăsta, nu-i mai rămânea decât să se lase în voia apelor învolburate și adânci și să se înece.

Tăcerea se așternu în foaier, în timp ce soții Garner o luară în direcții diferite. Când avu cale liberă, Bebe alergă sus în dormitor. Refuză să coboare la cină și respinse oferta servitorilor de a-i aduce mâncarea la pat. Să-i mai ardă de mâncare, când știa că Horatio n-o mai iubea?

De regulă, când Horatio se întorcea acasă târziu, Bebe mergea la culcare înainte de sosirea lui. Dar în ziua aceea rămase pe scaun lângă pat să-l aștepte, în timp ce furia i se întețea cu fiecare ceas. Horatio nu era bărbatul pe care îl crezuse când se măritase cu el. Era un mincinos iresponsabil, care trăgea chiulul de la slujbă, lăsând-o mereu singură acasă cu nesuferita lui mamă. Nu avusese niciodată de gând să-i construiască o casă – fie ea mică sau mare. Cum și-ar fi putut permite, dacă nu mergea la lucru să-și câștige existența?

Furia o ținu trează până la două dimineața, când Horatio sosi, cu pas împleticit. Ținuse evidența timpului după orologiul din hol, care bătuse de fix, de jumătate și de sfert la fiecare oră înainte de întoarcerea lui. Când deschise ușa de la dormitor și văzu toate lămpile aprinse, Horatio închise ochii, ferindu-se cu mâna de lumina strălucitoare. Hainele și părul îi erau în neorânduială.

— Cum de ești trează la ora asta, scumpa mea Beatrice? E foarte târziu.

— Știu. Te-am așteptat pe tine. Trebuie să te întreb ceva.

— Ce anume, draga mea?

— Mă mai iubești, Horatio?

— Desigur, preaiubita mea. Cum te-ai putut gândi că nu te mai iubesc?

Se îndreptă spre ea, clătinându-se pe picioare. Era beat.

— Nu mai petreci niciodată timp cu mine. Nici măcar la cină n-ai venit seara trecută.

— Îmi pare rău. A intervenit ceva neprevăzut. Dar trebuie să mă crezi când îți spun că te iubesc, draga mea. Te ador.

— Nu mai știu dacă să te cred sau nu, mai ales când ești în starea asta.

— În ce stare?

— Ai băut. Prea mult, din câte se vede.

Îi venea să-i pună în față și celelalte minciuni pe care i le îndrugase: faptul că nu plecase de bunăvoie la război și că lipsea zilnic de la lucru, că-i făgăduise să-i construiască o casă și să se mute de la părinți. În schimb, continuă cu voce calmă:

— Nu știu ce să mai cred. Unde-ți petreci zilele și nopțile, Horatio? Nu ești niciodată acasă. Tatăl tău zice că nu ești nici la tăbăcărie să lucrezi cu el.

Zâmbetul lui se stinse într-o încruntătură chinuită.

— Urăsc munca la tăbăcărie. E prea mult zgomot, una la mână. Doi la mână, nu mă înțeleg cu tata. Niciodată nu ține cont de ideile mele.

Începu să se dezbrace, făcând vânt pantofilor cât colo și aruncându-și costumul pe un scaun.

— Pe mine ar fi trebuit să mă numească maistru-șef. E dreptul meu. Dar l-a angajat pe Neal McLeod, un străin. Așa că am plecat.

Se întoarse spre bufetul unde își ținea sticla cu băutură pentru noapte, dar apoi păru să se răzgândească. Se poticni spre Bebe, oprindu-se în dreptul scaunului ei să o privească în față.

— Am vrut să-ți fac o surpriză, Beatrice, dar acum n-am încotro, trebuie să-ți spun. N-am mers la lucru pentru că am investigat perspectiva unui nou loc de muncă. M-am săturat să depind de tata și m-am decis să-mi încep propria afacere.

Vorbele lui îi oferiră un dram de speranță, dar îi era teamă s-o întrețină, ca nu cumva să se veștejească și ea și să moară.

— Un loc de muncă? În ce domeniu?

— Nu-ți pot spune încă. Vreau să fie o surpriză. Dar lucrez la un proiect mare.

— Ne vom putea muta de la părinții tăi? Mă detestă, Horatio, și m-am săturat de viața asta searbădă și plictisitoare. Nu vreau să îmi irosesc toată viața fără să realizez nimic însemnat.

— Da, dragostea mea. Ne mutăm cât putem de repede.

Se apleca spre ea și o luă de mâini, strângându-i-le între ale lui.

— Va fi minunat să fim numai noi doi. Vei putea face ce vrei cu timpul tău. Nu mai e mult până atunci, iubito, îți promit.

— Și ai să renunți la băutură?

El își desprinse mâinile de ale ei și-și smulse cravata, gulerul și manșetele, aruncându-le pe masa de birou. Apoi lăsă izmenele și cămașa să-i cadă pe podea.

— Am încercat să renunț, Beatrice, știi bine. Dar coșmarurile revin întotdeauna.

— Și chiar trebuie să bei așa de mult? Chiar e nevoie să te îmbeți în fiecare noapte?

— Nu mă îmbăt – exagerezi. Ascultă, ce-ar fi săi discutăm despre asta mâine? Am avut o zi lungă și mâine am o întâlnire importantă de afaceri. E în joc viitorul nostru, Beatrice. Am nevoie de odihnă.

Era pe punctul de a-i reaminti că ar fi avut timp de odihnă berechet dacă ar fi ajuns acasă înainte de ora două dimineața, dar își mușcă limba. El își dădu jos pantalonii și-i abandonă într-un morman pe podea, vârându-se sub acoperitoare.

— M-am hotărât, dragă Beatrice. Cred că mâine am să accept propunerea de afaceri. De îndată ce semnăm contractul,, mă apuc să caut o locuință. Acum haide, vino la culcare, dragosttea mea.

Bebe ar fi dat orice să-l poată crede. Se ridică de pe scaun, cu toți mușchii încordați și tensionați, îi culese hainele aruncate prin cameră și stinse lămpile cu petrol. Până ce ea își dădu jos halatul și se cățără în pat, el dormea dus.

Horatio dormi până târziu în dimineața următoare, trezindu-se abia pe la amiază. Bebe se întreba dacă mai ținea minte despre ce vorbiseră noaptea trecută – și dacă-și avea să-și respecte

promisiunea. Dar el se trezi într-o dispoziţie atât de proastă, că nu îndrăzni să-l mai ia la întrebări.

— Mă duc să văd de locul ăla de muncă, îi zise după ce se îmbrăcă şi îşi bău cafeaua. O sărută de rămas-bun şi plecă, luând trăsura familiei.

Bebe îşi petrecu următoarea oră în agonia aşteptării. Se plimbă de-a lungul şi de-a latul dormitorului, încercând să evoce calităţile lui Horatio şi motivele pentru care se măritase cu el – dar nu-i veniră în minte decât minciunile. Poate tot minciuni gogonate erau şi întâlnirea importantă de azi, şi noul loc de muncă, şi locuinţa cea nouă. Mai târziu, când se întoarse trăsura, coborî să vorbească cu vizitiul.

— Te rog să-mi spui unde l-ai dus pe soţul meu.

El îşi feri privirea şi ezită să-i răspundă. Bebe refuză să se dea bătută, adunându-şi tot curajul de care era în stare şi blocându-i calea în aşteptarea unui răspuns.

— Acolo unde îl duc în fiecare zi, doamnă – la clubul de bărbaţi de pe strada Foster.

— Te rog să mă duci şi pe mine acolo. Chiar acum.

Vizitiul şovăi din nou, rotindu-şi privirea prin jur, de parcă s-ar fi pregătit să o ia la sănătoasa şi să se pitească printre tufişuri.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar nu e un loc potrivit pentru doamne.

— Aha! Atunci fii bun şi spune-mi, te rog, ce face Horatio la clubul ăsta.

— E un loc unde se duc domnii să bea... să fumeze... uneori să joace cărţi...

— Pe bani?

Ridică stânjenit din umeri.

— Nu ştiu sigur. Nu mă lasă înăuntru, doamnă. Şi cred că nici pe dumneavoastră nu v-ar lăsa, chiar dacă vă duc acolo.

— Înţeleg.

Şi într-adevăr înţelegea. Nu era vorba de nicio întâlnire, de niciun loc de muncă. Nu se întrevedea nicio locuinţă nouă.

Nu viitorul, ci lichiorul era principala preocupare a lui Horatio. Omul cu care se măritase era un mincinos și un impostor. Se sprijini de trăsură să nu cadă, de parcă întreaga lume s-ar fi zguduit din temelii.

— Vă e rău, doamnă?

— Nu, îmi va trece. Așteaptă-mă aici. Mă întorc imediat.

Urcă în fugă scările până în camera ei, cu hotărârea deja luată. Își desprinse medalionul de la gât, pentru prima oară de când îl primise în dar de la Horatio, și-l așeză pe măsuța de toaletă.

Îi scotoci prin buzunarele de la pantaloni și prin sertare, adunând tot mărunțișul și notele de plată. Își înghesui lucrurile în doi saci de călătorie și se grăbi înapoi la trăsura ce o aștepta. Văzând-o, vizitiul aruncă jos țigara și o zdrobi cu talpa piciorului.

— Încotro, doamnă?

— La gară, te rog.

Capitolul 13

Bebe nu-şi dăduse seama cât de dor îi era de casă până ce lăsă în urmă babilonia oraşului şi i se perindară prin faţa ochilor fermele şi pădurile, cu fiece kilometru parcurs. Neavând tren spre casă decât în zori, îşi petrecuse noaptea în gară, rugându-se să nu vină Horatio s-o caute. Din fericire, nu venise.

Trenul ajunse în gara din New Canaan după-amiaza devreme.

Bebe respiră uşurată la gândul că nu era zi de târg, când oraşul forfotea de lume. Spera să nu o recunoască nimeni sub pălăria cu voal şi în hainele de oraş şi să se poată strecura prin gară şi spre casă neobservată. Înainte să coboare din tren, îşi trase borul pălăriei mai jos, pentru mai multă siguranţă. Dar pe peron, grăbindu-se să pună un scăunel la dispoziţia pasagerilor, se afla nimeni altul decât fratele ei, Franklin. Se holbă la el, uluită. Cârjele îi dispăruseră şi stătea acum pe două picioare, sprijinindu-se în bastonul de abanos al lui Horatio. Bebe trebui să-şi repete în minte că fratele ei n-avea decât douăzeci şi trei de ani. Experienţele din război îl făceau să arate cu zece ani mai în vârstă.

— Franklin!

El o privi surprins.

— Bebe! Ce cauţi aici?

— Aş putea să te întreb acelaşi lucru. Şi ce-i cu uniforma asta?

El zâmbi timid, ajutând-o să coboare din tren.

— Sunt ajutorul șefului de gară acum. Dar... de ce nu ne-ai anunțat că vii? Ești în vizită?

Lui Bebe îi displăcea profund să mintă, dar se mai aflau și alții pe peron, descărcând corespondență și marfă sau alimentând trenul cu combustibil de cărbune și apă. Dacă i-ar fi mărturisit că își părăsise soțul și că se întorcea acasă pentru totdeauna, vestea s-ar fi răspândit prin tot New Canaanul încă înainte să treacă pragul bucătăriei mamei sale.

— N-am mai fost în vizită de trei ani, zise ea și nu mințea.

— De ce nu ne-ai spus dinainte că vii? Ar fi venit cineva să te întâmpine.

— Am vrut să vă fac la toți o surpriză.

— Vor rămâne cu toții surprinși, fără îndoială. Mie unul nici nu-mi vine să cred... Dar unde e Horatio? N-a venit și el?

Bebe clătină din cap. Se stăpânea cu greu să nu plângă. Își îmbrățișă fratele și-l ținu strâns, eschivându-se de la răspuns. După ce se desprinse din nou din îmbrățișarea lui, îi spuse:

— Arăți minunat, Franklin. Mă bucur atât de mult că ești bine.

— Mă descurc binișor zilele astea cu piciorul meu cel nou.

Franklin privi în jur la lumea agitată de pe peron și zise:

— Ascultă, trebuie să mă întorc la lucru. Nu termin până la șase, când aș putea să te duc cu căruța acasă. Mai poți aștepta câteva ore?

Ea clătină din cap.

— Abia aștept s-o văd pe mama. Nu mă deranjează să merg pe jos. N-ar fi pentru prima dată.

Bebe lăsă cei doi saci de călătorie în grija lui Franklin și străbătu pe jos drumul până la fermă. Pantofii eleganți de oraș o jenau atât de tare, că îi dădu jos și-i cără în mâini ultimul kilometru și jumătate. Hannah plivea în grădină, dar puse jos săpăliga când o văzu și alergă în drum să o întâmpine. Lacrimile lui Bebe începură să curgă din momentul când simți îmbrățișarea mamei ei.

– Doamne, Beatrice! De ce nu ne-ai scris că vii în vizită? M-aş fi dus cu căruţa după tine la gară. L-ai văzut pe Franklin?

— Da, l-am văzut. Şi n-am venit în vizită, mami, m-am întors acasă definitiv. L-am părăsit pe Horatio.

— Dumnezeule mare!

Hannah o îmbrăţişă din nou şi zise:

— Hai înăuntru. Cred că a mai rămas nişte cafea în ibric. Şi am cules ieri nişte rubarbă să fac prăjitură.

Niciuna nu mai rosti niciun cuvânt, până când Hannah termină de servit cafeaua şi îi puse înainte o felie de prăjitură şi o furculiţă.

— Acum spune-mi de ce l-ai părăsit pe soţul tău, Beatrice. Se poartă urât cu tine?

— Nu. Horatio a fost întotdeauna blând şi bun. Nu mi-ar face niciodată rău.

— Nu-ţi asigură cele necesare?

— Ba da. Banii nu sunt o problemă... deşi trage chiulul de la lucru aproape tot timpul. Presupun că vor deveni o problemă, dacă nu-şi găseşte repede un loc de muncă. Locuim la părinţii lui, care ne asigură toate cele necesare.

— Există vreo altă femeie în viaţa lui?

— Nu cred.

Hannah oftă.

— Ascultă, în orice căsnicie mai sunt şi neînţelegeri, dar încă e capul familiei şi...

— Nu-i vorba de o neînţelegere copilărească.

— Atunci de ce l-ai părăsit?

— Pentru că nu mai vreau să fiu soţia lui. Nu e omul cu care credeam că m-am măritat. În tot acest timp, am crezut că eu sunt impostoarea şi am încercat din răsputeri să mă transform în femeia visurilor lui. Dar acum am descoperit că de fapt el e impostorul, mami. M-a minţit în toate privinţele.

— Îmi ascunzi ceva, Beatrice?

Bebe șovăi. I se părea groaznic să admită că soțul ei avea un caracter slab. De ce mai avea tendința să-l protejeze, în ciuda faptului că îl părăsise? Trase aer în piept și mărturisi, în final, adevărul:

— Horatio e un bețiv. Sticla e viața lui. Am crezut că-l pot ajuta. Am crezut că starea lui se va îmbunătăți, dar s-a înrăutățit. Și m-a mințit în tot acest timp ca să-și acopere urmele. Și-a încălcat toate promisiunile făcute. Așa că am plecat de la el.

Dădu la o parte farfuria cu prăjitură fără să se fi atins de ea. Stomacul îi era amar ca rubarba fără zahăr.

Mama ei se ridică și se duse la sobă, zgândărind cărbunii și verificând tocana ce clocotea pe foc. Bebe se întrebă oare ce-i trecea prin minte. Hannah încercase s-o avertizeze înainte să se mărite cu Horatio, punându-i întrebări despre credința și valorile lui. *Ai grijă ca atât tu, cât și bărbatul cu care te măriți să-L iubiți pe Domnul mai mult chiar decât unul pe celălalt*, o sfătuise ea. Bebe regreta acum că n-o ascultase. Horatio jurase că frecventa regulat biserica, dar și aceasta se dovedise o minciună. În ultimii trei ani nu fusese decât de vreo cinci ori cu ea la slujba de duminica, preferând să doarmă până târziu.

Hannah se întoarse din nou la masă și se așeză, luându-i mâinile între ale sale. Vorbele ei veniră pe neașteptate.

— Trebuie să te întorci la el, Beatrice.

— Să mă întorc? Dar pentru ce? Ți-am spus că nu e omul pe care îl credeam.

— Și totuși, ai făcut un legământ înaintea lui Dumnezeu că-i vei fi alături „la bine și la greu, în vremuri de boală și de sănătate..."

— Știu, dar...

— „...până când moartea vă va despărți."

— Dar e un bețiv, mami! Vrei să-mi petrec viața lângă un bețiv?

— Ați făcut aceste jurăminte solemne în fața lui Dumnezeu. Dacă Horatio nu se poartă urât cu tine, dacă-ți asigură toate cele

necesare, trebuie să-ți respecți jurământul – la bine și la greu. Înțeleg că treceți acum prin momente grele, dar ai făcut un legământ solemn. Trebuie să te întorci la el.

— Nu, mami! Te rog, nu mă face să mă întorc!

— Nu depinde de mine, Beatrice. Lui Dumnezeu I-ai făgăduit. În ochii Lui, tu și Horatio nu mai sunteți doi, ci una. Și Scriptura spune: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă."* M-aș împotrivi voinței Lui dacă te-aș lăsa să rămâi aici.

— Dar sunt atât de nefericită la Roseton! N-am nimic de făcut toată ziua, părinții lui Horatio mă urăsc, lui nu-i mai pasă de mine, iar eu sunt furioasă că m-a mințit și că bea – nu vreau să mă întorc la el!

— Poți să rămâi o vreme aici până te mai liniștești. Dar ești femeie măritată și Biblia spune că trebuie să-i lași pe tatăl tău și pe mama ta și să te lipești de bărbatul tău.

Bebe își încrucișă brațele pe masă, îngropându-și fața în ele.

— Nu pot să trăiesc așa toată viața! zise ea plângând. Mă simt ca într-o închisoare.

— Nimeni nu spune că lucrurile trebuie să rămână așa. Depinde de tine. Roagă-te pentru soțul tău. Roagă-L pe Dumnezeu să-l ajute să-și înfrângă slăbiciunea. Luptă-te pentru el. Dumnezeu e mai puternic decât vrăjmașul care-l ține prizonier pe Horatio. Crezi asta?

— Nu vreau să mă lupt pentru el. Nu-mi pasă ce i se întâmplă! M-am săturat să-mi înăbuș sentimentele, să fiu politicoasă cu nesuferita de maică-sa și să-i fac pe plac bărbatului meu. Nu mai suport să trăiesc nicio zi acolo!

Hannah o mângâie pe păr.

— Simt multă furie și amărăciune în sufletul tău, Beatrice. Chiar dacă împrejurările au dus la nașterea acestor sentimente, nu faci bine că le nutrești și le încurajezi. Horatio și ai lui au ajutat

---

* Matei 19:6, Marcu 10:9 (n.tr.).

la plantarea semințelor, dar tu ești cea care le-ai lăsat să crească în voie în inima ta. Amărăciunea e ca o buruiană. Mai ții minte ce greu ne era să smulgem scaieții după ce prindeau rădăcini? Ții minte ce adânc erau înfipți în pământ și cum nu bine rupeai planta, că ea creștea la loc? Trebuie să sapi adânc. Să-l lași pe Dumnezeu să-ți cerceteze inima. Să-ți arate ce e în ea și să te ajute să smulgi din rădăcini toată această amărăciune. Apoi vei putea să-I ceri iertare.

— De ce să-I cer iertare? E numai vina lui Horatio.

Mama ei se ridică de la masă și-și legă șorțul peste rochie. Era timpul să pregătească masa de prânz.

— Poți rămâne câteva zile în vizită, Beatrice, să mai stăm de vorbă. Am să mă rog cu tine, dacă vrei. După ce-L vei ruga pe Dumnezeu să-ți cerceteze inima, vei putea să te întorci acasă cu o dragoste reînnoită pentru soțul tău. Vei putea să-l ajuți. Și să le arăți părinților lui harul lui Dumnezeu.

— Nu m-au plăcut niciodată, mami. Probabil se bucură că am plecat.

— Și cu toate astea au fost destul de buni cu tine să te hrănească, să te îmbrace și să-ți asigure un acoperiș deasupra capului.

Bebe nu mai suporta să audă sfaturile mamei sale, iar de urmat, nici pomeneală. Horatio purta toată vina pentru căsnicia lor, nu ea. Mama ei se înșela. Și nici prin cap nu-i trecea să se întoarcă la el.

— Mă duc să fac o plimbare.

Era conștientă că mamei ei i-ar fi prins bine puțin ajutor, dar nu voia să mai discute despre Horatio. Își încălță pantofii incomozi de oraș și ieși din casă. Hannah n-o opri.

Ferma era atât de frumoasă și bogată în aceste luni de început de vară. Lui Bebe îi lipsise priveliștea ce se zărea din curtea lor, cu gardurile și dealurile arcuite, cu copacii și pășunile verzi și vitele în culori alb-negru ce pășteau liniștite în depărtare. Deasupra munților Pocono se întindea o fâșie lată de cer albastru, iar în

aer se simțea mirosul proaspăt de pământ – atât de diferit de cel de la oraș. Dacă mama n-avea de gând s-o lase să rămână, ar fi putut să-și găsească o slujbă în New Canaan ca și Franklin sau să se angajeze ca fată în casă la una din familiile înstărite din oraș. Ar fi putut chiar să lucreze ca profesoară. Oricum, la Horatio nu avea de gând să se mai întoarcă.

Bebe porni peste pășune pe poteca familiară ce ducea la râu și la leagănul de frânghie. De la plecarea ei din urmă cu trei ani, malul fusese invadat de desișuri și buruieni, iar albia râului secase la jumătate. Se uită în jur, căutând leagănul cu privirea, dar din acesta nu mai rămăsese decât un capăt zdrențuit și putred de funie ce se bălăbănea de pe o ramură înaltă de deasupra. Bebe avu senzația că pierduse un prieten bun. Se așeză pe pământul prăfuit.

Să-L lași pe Dumnezeu să-ți cerceteze inima, o îndemnase mama sa. În străfundul inimii ei, știa că încă îl mai iubea pe Horatio – pe Horatio cel de la început, din zilele de la spitalul din Philadelphia și de la cascada Niagara. Îl dorea înapoi.

Luptă-te pentru el.

Își aduse aminte cum aproape se înecase după ce plonjase de pe leagăn în apa râului. Așa se simțea și acum – ca un om gata să se înece. Își dorise moartea când îl auzise pe domnul Garner spunând că Horatio nu e fericit în căsnicie. Dar oare era bine să se lase copleșită astfel de disperare? Se luptase cu râul, croindu-și drum înapoi până la mal. Și dacă voia să-și salveze căsnicia, trebuia să lupte din nou. Dar de unde să găsească puterea să o facă?

După un lung răstimp, Bebe se întoarse la fermă, încă nesigură de ce avea de făcut. Între timp, Franklin venise la cină și tatăl ei se întorsese din grajd.

— Bună, tati, zise ea, îmbrățișându-l scurt. Mă bucur să te revăd.

— Unde e soțul tău?

Bebe aruncă o privire spre mama sa înainte să răspundă.

— Horatio n-a venit cu mine.

Spera ca fața să nu-i trădeze emoțiile, în timp ce mâncau la masă toți patru, împreună cu noul angajat al tatălui ei. Bebe încercă să schimbe subiectul.

— Mami nu mi-a scris că lucrezi în oraș, îi spuse ea lui Franklin.

— Asta pentru că nu m-au angajat decât de vreo două săptămâni. Mă descurc destul de bine cu noul meu picior de lemn, dar am hotărât împreună cu tata că munca de la fermă e prea grea pentru mine. Prea mult noroi și bălegar pe care pot să alunec.

— Îți place noua ta slujbă?

Își aminti de Horatio și de cât ura acesta munca la tăbăcărie.

Franklin ridică din umeri.

— Încep să mă obișnuiesc, încetul cu încetul. Domnul Freeman vrea să-l pensioneze pe unul din șefii de gară, așa că, dacă totul merge bine, în câțiva ani postul va fi al meu.

— Ți-a spus Franklin că are o iubită în oraș? întrebă mama cu un zâmbet mulțumit.

— Minunat, Franklin. Cine e?

Obrajii lui se colorară și Bebe își aminti cât de palid fusese în spital.

— O mai ții minte pe Sadie Wilson? întrebă el. Tatăl ei are o fermă la vest de oraș. Încă n-am cerut-o de soție, nimic de felul ăsta. Mi-e numai iubită.

Făcu o pauză și roșeața i se accentuă.

— Dar cred că mi-ar plăcea să mă însor cu ea, dacă mă acceptă. Vreau să strâng bani ca să ne construim o casă în oraș, în apropiere de gară.

Bebe se luptă cu lacrimile amintindu-și de promisiunile lui Horatio de a-i construi o casă. Spera ca Franklin să le ia drept lacrimi de bucurie.

— Vă doresc multă fericire, zise ea.

După ce terminară de mâncat, dând gata și restul prăjiturii de rubarbă, bărbații plecară în curte la treburile lor, iar Bebe și

mama ei se apucară de spălat și șters vasele. Seara târziu, după ce părinții ei plecară la culcare, Bebe se hotărî să se confeseze fratelui ei.

— Pot să te întreb ceva, Franklin? Tu visezi vreodată cu războiul?

El ridică din umeri.

— Nu prea. De ce?

— Horatio are niște coșmaruri îngrozitoare. Se trezește urlând și tremurând... Zice că singura cale să scape de aceste vise e să bea whisky.

Franklin oftă și se lăsă din nou pe scaun, masându-și genunchiul.

— Am văzut amândoi niște grozăvii, Bebe... Oameni sfârtecați... unii, prieteni de-ai noștri.

Scutură din cap, încercând parcă să alunge amintirea.

— Pe Horatio păreau să-l afecteze toate acestea mai mult decât pe noi ăștialalți. Am pus asta pe seama faptului că a crescut la oraș, unde n-a fost obișnuit să vadă animale măcelărite – atâta sânge și măruntaie... Da, i-a fost foarte greu. M-am mirat că s-a înrolat, mai ales la banii lui. L-am apreciat foarte mult că nu și-a cumpărat scutirea ca alți băieți înstăriți. Dar se îmbolnăvea mai des ca restul și uneori lipsea de la apel.

— Asta pentru că Horatio a fost slab și bolnăvicios în copilărie, zise Bebe. Mama lui mi-a spus că era să moară de câteva ori de pneumonie, pleurezie, gripă...

Habar n-avea de ce-i sărea astfel în apărare. De ce să-l justifice, când în realitate era furioasă pe el?

Franklin dădu din cap.

— Țin minte că era un doctor care-i campurta pică lui Horatio. Îl trimitea mereu înapoi pe front, chiar și atunci când tușea sau avea febră. Îl acuza că se preface. Horatio a încercat să se declare bolnav la raport în ziua când am fost răniți. S-a plâns că are gripă avansată, dar doctorul l-a trimis să lupte cu restul. Mare ghinion că a fost împușcat chiar în ziua aceea.

Bebe nu era sigură că voia să afle răspunsul la următoarea întrebare, dar o puse oricum.

— Ce s-a întâmplat? Ai văzut cum a fost rănit?

— N-ai cum să vezi gloanţele venind, Bebe. Luptam umăr la umăr. Horatio se ţinea întotdeauna după mine. Spunea că-l port noroc.

Franklin zâmbi strâmb.

— Halal noroc! Rebelii şi-au îndreptat spre noi toată muniţia din dotare. Deodată am simţit o izbitură în picior, ca şi cum m-ar fi lovit un catâr. Apoi o durere sfâşietoare. Sânge peste tot. Horatio a lăsat jos puşca şi m-a ajutat să-mi bandajez piciorul, după cum ne-au învăţat. Probabil mi-a salvat viaţa. Ar fi trebuit să-şi continue atacul alături de ceilalţi, dar n-a făcut-o. Când mi-am recăpătat curajul să mă uit în jos şi am văzut ce mai rămăsese din piciorul meu, mi-am pierdut cunoştinţa. Horatio m-a târât până la o staţie de prim ajutor. Când mi-am revenit, l-am găsit tot lângă mine. Fusese şi el rănit în picior.

— De un glonţ minié?

— Nu, de un glonţ simplu. Doctorul spune că a fost de la un revolver asemănător cu cel pe care îl purta Horatio.

— Ce vrei să spui? Că Horatio s-a împuşcat singur?

După tot ce descoperise despre soţul ei, Bebe începea să se teamă acum şi că se măritase cu un laş.

Franklin dădu din mâini.

— Nu vreau să spun nimic. E un băiat inimos. Şi îi place mult să vorbească. Ne menţinea buna dispoziţie în marşurile noastre nesfârşite şi în nopţile dinaintea marilor bătălii, când eram cu toţii prea agitaţi ca să dormim.

— Trebuia să-mi spui că bea. Să fi ştiut, nu m-aş fi măritat cu el.

Franklin se holbă la ea surprins.

— N-am ştiut că bea, Bebe, pe cuvânt. Nu l-am văzut niciodată bând – sau cel puţin nu mai mult decât noi ăştialalţi. Dacă ar fi băut pe ascuns, cred că am fi aflat. De ce? E vreo problemă?

Ea clătină din cap. Problema lui Horatio nu mai era problema ei. Plecase de la el pentru totdeauna.

Franklin se ridică obosit în picioare, sprijinindu-se de mânerele scaunului.

— Eu unul sunt frânt. Ce-ar fi să mergem la culcare? Putem continua discuția asta altă dată.

— Desigur. Iartă-mă că te-am făcut să vorbești despre război.

— Nu mă deranjează.

Bebe îl privi șchiopătând spre dormitorul de la parter ce fusese pe vremuri al părinților lor. Acum era al lui, pentru că îi era greu să urce scările.

— Franklin! strigă ea.

El se opri și se întoarse.

— Să faci bine să-ți ții promisiunea și să-i construiești lui Sadie casa aia, chiar dacă e numai o colibă. Dacă te iubește, nu-i va păsa cât e de luxoasă.

— Hei, nu plânge, zise el când îi zări lacrimile. Franklin era tot atât de stângaci în privința emoțiilor ca și tatăl lor, dar se întoarse șontâc-șontâc spre ea.

— Te simți bine? Pot să te ajut cu ceva? Și tu m-ai ajutat când am fost la pământ, Bebe.

Și ajutându-l pe Franklin, îl întâlnise pe Horatio. Își șterse repede lacrimile.

— Îmi va trece. Noapte bună, Franklin.

Cocoșul o trezi a doua zi în revărsatul zorilor. Se duse să-și ajute mama la bucătărie. Nu mai gătise de trei ani de zile, dar frământă aluatul și întinse biscuiții de parcă abia ieri ar fi făcut-o. Îi fusese dor să simtă aluatul cald și lipicios între degete și finețea catifelată a făinii. Străduindu-se să devină femeia din închipuirea lui Horatio, pierduse o fărâmă din ea însăși. Mai mult chiar, nu era prea încântată de ceea ce devenise: o cucoană care nu făcea nimic toată ziua, ducând un trai centrat pe bârfă și frivolități. Dar pe măsură ce ziua înainta,

Bebe își dădea seama că locul ei nu mai era nici acasă, la fermă. Nu mai era copil.

După masa de prânz, se duse cu Hannah în grădina de legume. Cu soarele cald de început de vară încălzind-o pe spate, atacă un pâlc de buruieni cu săpăliga. Hannah îngenunche în țărână să pliveasă un rând de morcovi tineri.

— Îmi pare rău că viața ta nu s-a dovedit așa cum ți-ai dorit, Beatrice, zise ea. Înțeleg ce simți, căci și primii mei ani de căsnicie au fost nespus de grei și de singuratici.

— Măcar tati n-a fost niciodată bețiv.

— Asta așa e. Dar, ca majoritatea femeilor, mi-am început și eu căsnicia plină de așteptări. Mi-am închipuit că viața la fermă va fi un mic paradis, cu mine și Henry lucrând cot la cot, împărtășindu-ne viețile și idealurile. Dar știi bine ce ursuz e tatăl tău. E om bun și trăiește drept înaintea lui Dumnezeu, dar habar n-are câtă nevoie are o femeie să fie iubită. Prima lui dragoste e pământul. Își cunoaște ferma și animalele pe toate părțile, dar pe mine nu mă cunoaște deloc.

Bebe se opri și se sprijini în săpăligă, privind-o uimită pe mama ei. Nu și-ar fi închipuit niciodată că și Hannah era nemulțumită.

— În primii ani după ce m-am măritat cu tatăl tău, m-am simțit foarte singură și nefericită. Henry nu știa cum să vorbească cu mine. Apoi au venit băieții, unul după altul – și nici ei nu se prea omorau să-mi vorbească, zise ea râzând ușor. Nu știu dacă ți-am spus vreodată cât de recunoscătoare am fost pentru venirea ta pe lume, Beatrice. Dar pe atunci învățasem deja să mă îndrept spre Dumnezeu. Nu putem aștepta mereu de la oameni să ne satisfacă nevoile. Numai Cristos poate face asta în chip desăvârșit. De aceea știu că, dacă te vei întoarce spre El, îți vei găsi mulțumirea sufletească.

Bebe nu răspunse. Privi cum Hannah trecu la celălalt rând de morcovi și începu să-i rărească.

— Mi-am dedicat multe ore rugăciunii în anii aceia, continuă ea. Mi-am zis că, de vreme ce oricum trebuia să-mi petrec atâta timp aici, în genunchi, n-aveam decât să profit de ocazie și să mă rog.

— Dar ție ți-e ușor să te încrezi în Dumnezeu, mami. Întotdeauna ai fost credincioasă.

Hannah clătină din cap.

— O viață trăită în credință și rugăciune nu vine de la sine, nici pentru mine, nici pentru altcineva. Ea crește din semințe minuscule pe care trebuie să le cultivăm și să le udăm noi înșine. Vreau să spun că nici căsnicia mea n-a fost ușoară. Uneori mă simțeam de parcă aș fi fost sclava, nu tovarășa de viață a lui Henry. Că, în loc să aprecieze toată munca pe care o făceam pentru el, o privea ca pe un drept al lui și o datorie a mea. Când nu obținem ce vrem și viața ia o întorsătură nedorită, avem de ales. Putem lăsa să crească fie amărăciunea, fie iubirea de Dumnezeu. Așa că, în loc să mă înverșunez împotriva lui Henry, L-am rugat pe Dumnezeu să mă ajute să mă schimb și să mă folosească pentru scopurile Lui, nu ale mele.

Bebe puse jos săpăliga și îngenunche lângă mama sa s-o ajute să termine rândul. Vorbele lui Hannah o impresionaseră și se simțea egoistă că nu se gândise decât la propria-i nefericire.

— N-am știut niciodată că și tu ești nefericită, mami. Nu înțeleg de ce Dumnezeu ne lasă să ne chinuim așa. Credeam că ne iubește.

— Ne iubește. Dar știi cum spune proverbul, „mările liniștite nu-i fac pe marinari destoinici". Apele învolburate ne pregătesc să devenim ucenici ai Săi. El folosește perioadele tulburi din viața noastră ca să ne pregătească pentru scopurile Lui – dacă-I permitem, desigur. Dumnezeu mi-a deschis ochii să înțeleg soarta sclavilor și să am milă de ei, pentru că și eu, la rândul meu, m-am simțit odată atât de neapreciată și folosită. De aceea m-am implicat în cauza aboliționistă. Mările învolburate din viața mea m-au pregătit să-i ajut pe alții.

— Mare curaj ai avut, mami, să-i ascunzi pe sclavi și să-i ajuți să evadeze.

— N-am avut niciun strop de curaj, Beatrice. L-am avut pe Dumnezeu. Odată cu trecerea anilor, apropiindu-mă tot mai mult de El și văzându-I în nenumărate rânduri credincioșia în viața mea, am învățat să mă încred în El. Dar am învățat pe propria piele – trecând prin încercări. De aceea te îndemn să te îndrepți spre El. Roagă-te să-ți arate în ce fel ai putea să-ți folosești căsnicia spre slava Lui.

— Dar sunt nefericită acolo. Cum aș putea să realizez ceva bun?

— Mai sunt atâtea rele pe lume, chiar dacă sclavia a fost abolită. Și dacă Horatio nu poate renunța la băutură, și el e, în felul lui, un sclav ca și acei sărmani negri. Dumnezeu vrea să ne împotrivim răului și să luăm parte la lucrarea Lui de mântuire. Îți amintești cum întotdeauna ai spus că vrei să faci ceva important cu viața ta? Poate tocmai asta vrea Dumnezeu de la tine.

Bebe însă nu era la fel de sigură. Era încă supărată pe Horatio și nu putea accepta ideea de a se întoarce la Roseton să trăiască laolaltă cu el și cu părinții lui, mai ales după ce ascultase conversația acestora. Dar nici nu putea nega adevărul celor spuse de mama ei. Admirase întotdeauna credința lui Hannah și faptul că aceasta riscase să meargă și la închisoare pentru convingerile ei.

— Tu de unde ai știut ce vrea Dumnezeu de la tine, mami?

— N-ai citit Cuvântul Lui, Beatrice? E calea cea mai bună de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a-I descoperi voia. Și rugăciunea, desigur. Eu am petrecut mult timp în rugăciune. Mă rugam toată ziua, în timp ce trebăluiam prin casă. O mai fac și acum. Vezi buruienile astea cu care ne războim?

Smulse o păpădie și o ridică în dreptul ochilor.

— Dacă nu le-am smulge zilnic, ar pune stăpânire pe toată grădina și ar sufoca legumele bune. Nu putem vedea clar voia Lui până nu smulgem din inima noastră furia, amărăciunea și toate celelalte buruieni care sufocă viața Lui în noi. Renunță la ele.

— Dar Horatio mi-a frânt inima. Cum să mă întorc la el? Nici măcar nu mai știu dacă îl iubesc.

— Roagă-te la Dumnezeu să-ți vindece inima. Doar El o poate reînnoi în chip desăvârșit, ca să poți să-ți iubești soțul așa cum îl iubește El – gata să-l ierți de șaptezeci de ori câte șapte și să-i dorești numai binele. Roagă-L pe Dumnezeu să te facă să-l iubești pe Horatio cu iubirea lui Cristos, nu cu iubirea ta imperfectă.

Hannah se ridică și inspectă rândul pe care tocmai îl răritseră. Apoi îi întinse o mână lui Bebe, ajutând-o să se ridice în picioare.

— N-am să te mint și să-ți spun că va fi ușor, Beatrice. O viață roditoare cere multă trudă și atenție zilnică – la fel ca grădina aceasta. Dar iubirea e o forță mai puternică decât orice – iubirea lui Cristos și iubirea noastră unul pentru altul. Ea are puterea să ne transforme și să mântuiască întreaga lume. Sunt sigură că îl poate salva și pe soțul tău.

La cinci zile după sosirea lui Bebe la fermă, Horatio intră în curte într-o șaretă nouă. Îl zări pe geamul de la bucătărie în timp ce spăla căpșunile pentru dulceață. O clipă i se tăie respirația. Când el se opri, primul ei impuls fu să fugă sus să se ascundă.

— Mami, te rog! Nu sunt încă pregătită să dau ochii cu el. Spune-i să plece... sau... spune-i că nu sunt aici...

— E bărbatul tău, Beatrice. Locul tău e lângă el.

— Dar nu vreau să aud ce-are de spus. Oricum nu cred niciun cuvânt din balivernele lui.

— Nu trebuie să-l crezi. Doar să-l asculți cu inima deschisă și cu dragostea lui Dumnezeu.

— Nu sunt gata să-l iert. Și părinții lui au spus lucruri groaznice despre mine. Cum să mă întorc acolo și să trăiesc împreună cu ei? Cum să-i pot ierta?

— Tu meriți iertare? Niciunul nu merităm. Dar trebuie să ne iertăm unul pe altul, pentru că și Dumnezeu ne-a iertat pe noi.

Horatio ajunse în fața casei și bătu la ușa de la intrare.

— Du-te și deschide-i, Beatrice.

— E mult prea greu! Nu pot să fac asta!

— Așa ai spus și în timpul războiului, când a trebuit să preiei sarcinile fraților tăi, mai ții minte? Și-ți amintești ce ți-am răspuns atunci? Că putem face totul prin Cristos, care ne întărește.

Horatio ciocăni din nou, de data asta mai tare.

— Du-te, Beatrice. Mă rog pentru tine.

Bebe porni spre ușă, murmurând o rugăciune pentru ajutor. Trase adânc aer în piept și deschise, ridicându-și ochii spre chipul palid al soțului ei. Când îl văzu, i se păru la fel de frumos ca întotdeauna, cu părul de culoarea fânului proaspăt cosit și cu mustața și barba în nuanțe arămii. Ochii lui Horatio se umplură de lacrimi.

— Nu te învinuiesc că m-ai părăsit, Beatrice. Știu că te-am mințit. Dar nu mint când îți spun că te iubesc. Te rog să mă ierți. Și să-mi mai dai o șansă.

Bebe nu putu rosti niciun cuvânt din cauza nodului ce-l simțea în gât. Horatio căzu în genunchi.

— Te rog... Nu pot trăi fără tine. Nici nu vreau să încerc. Am să mă schimb, Beatrice, îmi stă în putere să mă schimb, știu asta. Te rog, hai s-o luăm de la capăt!

Bebe ar fi dat orice să-l poată crede. Se rugă să aibă tăria să-l creadă. Apoi se prăbuși în genunchi alături de el și-l cuprinse în brațe, conștientă că avea tot atâta nevoie de iertare ca și el.

***

Eu și bunica Bebe ne-am terminat ceaiul odată cu terminarea poveștii.

— Vezi tu, Harriet... L-am iubit mult pe Horatio, dar băutura l-a ținut uneori strâns în ghearele ei. Am avut parte de niște ani minunați cu el treaz. Dar bețiile lui m-au adus în genunchi – și prin gări, să sparg butoaie cu whisky. Traiul cu el a fost ca

[illegible] în leagăn – acum sus, plutind pe aripile vântului, şi în clipa următoare jos, târşâindu-mi picioarele prin ţărână. Dar Dumnezeu a folosit împrejurările din viaţa mea pentru a aduce mult bine în vieţile altora.

M-am holbat la ea, neîncrezătoare.

— Şi te aştepţi ca povestea asta să-mi schimbe părerea despre măritiş? Îmi pare rău, dar răspunsul meu e tot „nu, mulţumesc".

Bunica râse.

— Trebuie să te îndrăgosteşti ca să poţi înţelege, Harriet. Şi când o vei face, îţi promit că tot ce ţi-am spus va căpăta sens.

Eram gata să-i pun o nouă întrebare, dar sună telefonul. Bunica se ridică de la masă şi se căţără pe un scăunel să răspundă. Întotdeauna am admirat-o pentru că s-a numărat printre primii locuitori din Roseton care şi-au cumpărat telefon şi şi-au introdus curentul electric. Dar bărbatul care instalase aparatul îl fixase prea sus pentru ea, susţinând că toate telefoanele trebuiau instalate la o înălţime standard.

— Ce tâmpenie! a replicat bunica. Dar el i-a ignorat protestele, montând telefonul la înălţimea standard.

— Alo! zise ea în receptor. Da, Lucy. Da, Harriet e aici... Înţeleg... Bine, draga mea, a m să-i spun... La revedere.

Puse receptorul la loc şi zâmbi, dându-se jos de pe scăunel.

— Mama ta te caută. E nevoie de tine acasă.

— Ţi-a spus de ce? Sper că n-are de gând să mă ducă iar la cumpărături. Poate că bunicul Horatio a avut coşmaruri cu războiul, dar coşmarul meu cel mai mare e cu ziua când mama şi Alice m-au făcut să cumpăr rochia aia îngrozitoare cu dantele, volănaşe şi zorzoane. Nu mai vreau să... m-am oprit brusc, şocată de o nouă versiune a coşmarului meu. Spune-mi că n-are de gând să mă îmbrace într-o ţinută oribilă pentru *Nuntă*.

— Dar nu poţi merge aşa.

— De ce nu?

Ne aflam abia în primii ani ai secolului, iar eu renunţasem deja la jupoanele voluminoase în favoarea ţinutei moderne, mai simple şi a fustelor mai scurte. Îmbrăcămintea mea i se părea mamei scandaloasă – deşi pantofii înalţi cu butoni îmi acopereau gleznele.

— Dacă mama crede că am să mă împopoţonez ca o *Gibson girl*, are să fie foarte dezamăgită. Nici prin cap nu-mi trece să port o pălărie din aceea enormă cu pene ridicole. Iar de corset, nici vorbă! Nici moartă! Nici chiar dacă mă voi îngrăşa într-o bună zi.

Bunica Bebe îşi puse mâna pe braţul meu.

— Linişteşte-te, draga mea. Mama ta n-a suflat nicio vorbă despre cumpărături, pălării sau corsete. Vrea să mergi acasă s-o ajuţi pe Alice să scrie invitaţiile. A spus că ai un scris minunat.

— Chiar trebuie? am gemut. Parcă voiai să-mi citeşti discursul de la Uniune, ai uitat?

— Data viitoare, draga mea.

— Şi nici n-ai terminat povestea. Cum a rămas cu dreptul la vot? Când te-ai înscris la sufragete?

— Povestea asta poate să rămână pe o altă zi.

— Nu pot să mă înscriu şi eu?

Bunica clătină din cap.

— Părinţii tăi au spus „nu" şi trebuie să le respect dorinţa.

Am pufnit de frustrare.

— Te rog, nu mă sili să mă întorc în nebunia de acasă.

— Termină cu melodrama, Harriet, şi şterge-o.

Bunica făcu un gest ca şi când m-ar fi expediat afară cu mătura.

M-am ridicat, greoi, gemând şi făcând grimase, în speranţa că i se va face milă de mine. Dar ea zâmbi, făcându-mi cu mâna un semn de rămas-bun. Nici n-am ajuns bine la uşa din dos, că m-am întors.

— Eşti sigură că nu pot să mai stau puţin? Încă nu mi-ai spus ce s-a întâmplat cu Horatio. A reuşit să se lase de băutură? Îmi spui toate poveştile pe bucăţi şi nu le termini niciodată.

— În altă zi, Harriet, strigă ea în urma mea, în timp ce ieşea din bucătărie, îndreptându-se spre dormitor. Du-te acasă.

În timp ce-mi târşâiam picioarele spre casă, mi-am dat seama că, deşi aveam treisprezece ani, nu ştiam ce se alesese de bunicul. Nu-l întâlnisem niciodată şi nici nu-i vizitasem mormântul.

De fapt, habar n-aveam dacă bunicul Horatio trăia sau nu.

Capitolul 14

În frenezia săptămânilor premergătoare nunții lui Alice, cea mai mare temere a mamei a fost ca bunica Bebe să nu ajungă iar la închisoare sau să provoace vreun nou scandal în familie. Bunica dobândise o astfel de reputație în oraș, să nu credeți altceva. Da fapt, una din memorabilele mele încăierări cu bătăușul școlii, Tommy O'Reilly, a avut loc în ziua când acesta a început să mă tachineze în legătură cu ea în drum spre casă.

— Bunica lui Harriet e pușcăriașă! a declarat el pe un ton cântat, destul de tare ca să-l audă și ceilalți copii. Tatăl său era șef de poliție, așa că știa din surse la prima mână despre toate aresturile din Roseton. Ar fi trebuit să-l ignor, dar n-am făcut-o.

— Să văd dacă ai curajul să treci strada și să mi-o spui în față! am strigat, într-o manieră cât se poate de nedemnă de o domnișoară. Tommy a strigat și mai tare.

— Pușcăriașă! Pușcăriașă! Bunica lui Harriet e pușcăriașă!

M-am năpustit de cealaltă parte a străzii și am dat să-l lovesc în fluierul piciorului, dar pe atunci mă cunoștea deja destul de bine și s-a ferit din calea mea. A râs și mi-a spus:

— Ai să ajungi și tu infractoare!

M-am repezit și i-am tras un pumn în bărbie. A început să urle ca un apucat.

— Au! Au! Mi-ai spart falca! Am să-i spun tatei să te aresteze!

— Trage-i și tu una, l-a sfătuit unul din amicii lui.

— Nu, lasă, hai s-o ștergem de-aici. Toată familia ei e țicnită! Are să-ți pară rău într-o bună zi, Harriet Sherwood!

Mi-a părut rău imediat. Mâna mă durea atât de tare, de am crezut că mi-am rupt câteva oase. Părinții mei n-au aflat niciodată de incident, acesta neavând loc pe teritoriul școlii, dar mâna m-a durut o săptămână întreagă.

Îmi displăcea la culme faptul că vorbele lui Tommy O'Reilly se adeveriseră: ajunsesem și eu o pușcăriașă ca bunica Bebe. Eram la prima infracțiune, dar bunica fusese arestată de mai multe ori, călcând pe urmele eroinei ei, Carrie Nation, celebră pentru distrugerea cârciumilor cu securea. În afară de faptul că avea și ea un soț bețiv, Carrie și plăpânda mea bunică se deosebeau ca ziua de noapte. Carrie avea aproape un metru optzeci și cel puțin optzeci de kilograme, după spusele polițiștilor ce trebuiseră s-o aresteze. Citisem într-un articol din ziar că ea însăși se considera „un buldog ce aleargă la picioarele lui Isus, lătrând la tot ce nu-i pe placul Lui". De la ea a preluat grupul bunicii pentru temperanță metoda cu securea – spre îngrijorarea mamei.

— Ce-ar fi să mă lași să stau la bunica Bebe până după nuntă? am întrebat-o pe mama. Măcar cât sunt cu ea, nu va face nicio trăsnaie.

— Și cu școala cum rămâne?

— Pot merge pe jos la școală de la ea. Nu-i așa departe.

Planul meu avea dublu scop: să mă țină la distanță de nebunia nunții ce pusese stăpânire pe casa noastră și să-mi asigure o nouă rută spre școală care să nu coincidă cu cea a lui Tommy O'Reilly, care probabil ar fi încercat să-și răzbune falca și demnitatea rănită.

În cele din urmă, mama s-a lăsat convinsă și mi-a împachetat bagajul. În adâncul inimii, speram s-o văd pe bunica în acțiune cu securea ei. De aceea am fost încântată în sâmbăta când a sunat-o

o prietenă de-a ei de la Temperanță ca să aranjeze o întâlnire. Am fost și mai încântată când mi-a dat voie să vin cu ea.

Au ales o cârciumă de pe malul râului, din apropiere de cărămidărie. Din cele doisprezece femei prezente, eu eram singura mai tânără cu cel puțin cincizeci de ani și fără păr cărunt. Mi-am întins gâtul să arunc o privire în „peștera nelegiuirii", în timp ce bunica i-a strigat proprietarului prin ușa deschisă, cerându-i permisiunea să ne dea drumul înăuntru să ne rugăm. N-a părut deloc surprinsă când acesta a refuzat.

— Nu-i nimic, doamnelor. Să ne oprim aici, pe bordură, zise ea. Nu uitați că avem ordin strict de la poliție să nu blocăm ușa sau trotuarul.

Femeile se încolonară într-un șir lung, își dreseră glasurile și începură să cânte imnuri religioase. Caii și căruțele se perindau pe drum și muncitorii, pe trotuar, dar aproape toți oamenii își ridicau cu respect pălăriile când treceau prin dreptul nostru. După ce am cântat vreo două, trei imnuri și în jurul nostru s-a adunat o mână de oameni, una dintre femei a istorisit printre lacrimi povestea fiului ei căzut în ghearele „demonului Rom" într-o cârciumă ca aceea. După trista ei relatare începu programul de rugăciune, care se întinse atât de mult, că am început să tânjesc după un butoi de whisky pe care să mă așez. Într-un târziu, rugăciunile s-au potolit și am încheiat cu o nouă cântare religioasă. Speram ca acum să-și facă apariția securile și să devină totul mai palpitant, dar femeile și-au urat noapte bună și s-au împrăștiat pe la casele lor. Prima mea întrunire de la Temperanță s-a dovedit o mare dezamăgire.

— Nu văd la ce bun atâta cântat și rugăciune, i-am spus bunicii în drum spre casă. N-am văzut niciun chefliu trezindu-se brusc din beție.

— Progresul nu se întâmplă peste noapte, Harriet. Dar dacă închidem cârciumile una câte una, bărbații vor scăpa până la urmă din atmosfera aceea infectă. Schimbarea decorului îl ajuta

de fiecare dată enorm pe Horatio – mai ales când ne luam câte o vacanță departe de oraș. Am constatat pentru prima oară efectele benefice ale aerului curat asupra lui când a venit la ferma tatălui meu, după ce am fugit de la el. Am rămas amândoi acasă la părinții mei încă o săptămână...

***

— Ce repede a trecut săptămâna asta, zise Horatio, străbătând poteca spre râu alături de Bebe. E atâta liniște, nu ca la oraș. Mă simt altfel aici.

De arătat, arăta altfel și după părerea lui Bebe. În lungile plimbări împreună, pielea lui se bronzase de la soare, iar părul îi căpătase un luciu nou. Nici mâinile nu îi mai tremurau ca la început.

— De ce nu ne mutăm aici, Horatio? Poate Franklin te-ar putea ajuta să-ți găsești ceva de lucru în oraș.

— Sună tentant, zise el cu un oftat. Mai ales când văd cât de fericit e Franklin. Dar le datorez loialitate părinților mei. Tata a muncit din greu să pună pe picioare fabrica și sunt singurul lui fiu.

— Dar detești munca la tăbăcărie.

— Știu. Și totuși trebuie să mai încerc o dată, de dragul lui. Trebuie să ne întoarcem acasă, Beatrice. Cred că ne va fi mai bine de data asta. Și am să-mi țin promisiunea, am să-ți construiesc o casă numai a ta.

I-ar fi plăcut să-l creadă, dar încă nu îndrăznea s-o facă. Ajunseră la locul unde se aflase odată leagănul și, privind la funia roasă de vreme, Bebe se strădui să-și alunge din minte celelalte promisiuni încălcate ale lui Horatio. În tăcerea după-amiezii, ascultă susurul râului și foșnetul vântului prin frunze.

— Hai să ne construim o casă mică, zise ea. Doar cât să încăpem noi doi în ea. Să pot să-ți gătesc și să...

— De ce să gătești? Vom angaja servitori.

— Pentru că îmi place să gătesc. Mi-a fost dor de orele petrecute la bucătărie. De altminteri, biscuiții mei sunt mult mai gustoși decât cei făcuți de bucătăreasa ta.

Sperase să-i aducă un zâmbet pe buze, dar el rămase cu privirea ațintită în depărtare, cu chipul sumbru. Bebe se întrebă la ce se gândea.

— Horatio?!

Se întoarse spre ea și ochii i se înduioșară privind-o. O iubea. De asta nu se mai îndoia.

— Lasă-mă să-ți angajez măcar un servitor, scumpa mea Beatrice. Insist. Ca să nu te obosești prea tare.

Ea zâmbi.

— Bine. Dar numai unul.

— Va fi totul altfel de data asta, zise el, luând-o în brațe. Îți promit.

Se întoarseră acasă, unde li se făcu o primire la fel de glacială ca și prima oară, ducând-o cu gândul pe Bebe la prima dimineață de iarnă din an, când era întâmpinată de un strat de zăpadă pe pământul țeapăn și de trei crengi goale și uscate. Citi pe chipul soacrei sale că sperase ca ea să nu se mai împace cu Horatio. Trei zile nu-i adresă niciun cuvânt.

Primul lucru pe care-l făcu Bebe fu să arunce sticla cu whisky pe care o ținea Horatio în dormitor. El îi dădu cheia de la dulăpiorul cu băuturi din salon, iar ea avu grijă să-l țină întotdeauna închis.

— Mi-am anulat abonamentul la clubul din oraș, zise el. Promit că n-am să mai pun piciorul acolo.

Horatio se trezea devreme în fiecare dimineață și mergea la lucru cu tatăl său, chiar și atunci când coșmarurile îl țineau treaz toată noaptea. Tată și fiu se întorceau împreună la cină în fiecare seară și Bebe vedea cu ochii cum relația dintre ei se îmbunătățea. Conversațiile lor erau mai curgătoare și păreau amândoi mult

mai relaxați la masă. Doamna Garner rămase rece și distantă, dar Bebe se consola cu gândul că în curând vor avea casa lor. De câte ori era liberă trăsura, mergea să se uite la casele de vânzare, neavând răbdare să aștepte până construiau una nouă.

Într-o după-amiază caldă de toamnă, la trei luni după împăcarea lor, Bebe găsi locuința ideală. Când se întoarse Horatio de la lucru, îl întâmpină în foaier și-i dădu vestea încă înainte ca acesta să apuce să-și scoată pălăria.

— Știu că va părea mică în comparație cu casa asta, zise ea, dar e ideală pentru noi doi. E într-o zonă decentă, pe o străduță liniștită, nu departe de tăbăcărie, și nici de centrul orașului. Hai cu mine după cină să o vezi. Te rog, Horatio.

— Dacă vrei tu.

Glasul îi sună sec și inexpresiv, iar Bebe nu văzu pe fața lui niciun dram din propriul ei entuziasm. Dar în ciuda lipsei de interes, se duse cu ea după cină să vadă casa. Când dădu cu ochii de ea, îi căzu fața.

— Coliba asta? E mult prea mică, Beatrice. Vreau ceva mai bun pentru tine. De ce nu mă lași să-ți construiesc una ca lumea? L-am putem angaja pe arhitectul tatei.

— Pentru că ar dura prea mult. Vreau să avem casa noastră acum. Te rog. Îmi place căsuța asta.

Rămase tăcut atâta vreme, că Bebe crezu că are să refuze. Văzu în jurul ochilor lui riduri pe care nu le observase până atunci și chipul lui părea încordat în timp ce privea casa. Încercă să-l ia de mână, dar el strânse pumnul.

— E vreo problemă? întrebă ea.

El clătină din cap.

— Nu, totul e bine. Dacă ești sigură că asta vrei, am să trec mâine pe la biroul avocatului să-i spun să o cumpere.

Lipsa lui de entuziasm o îngrijora.

— Dar... dacă nu vrei și tu, Horatio...

— Am spus că ți-o cumpăr!

Ridicase glasul la ea pentru prima oară. Ochii lui Bebe se umplură de lacrimi, dar el nu le băgă în seamă. Străbătură drumul spre casă în tăcere.

A doua zi, la micul dejun, Horatio părea încă preocupat. Nu mai rostise niciun cuvânt despre casă, iar ea se temea să redeschidă subiectul. Îl privi împungându-și ouăle cu furculița, în timp ce tatăl său citea ziarul în tăcere, și decise să nu-i reamintească de promisiunea făcută. Poate mai spre seară avea să fie în toane mai bune.

Domnul Garner își împături ziarul și sună după trăsură.

— Ești gata? îl întrebă el pe Horatio, care dădu din cap și împinse la o parte farfuria plină.

Când se ridică în picioare, Bebe îl strânse cu blândețe de braț.

— Ne vedem deseară, șopti ea.

Rămase la masă să-și termine ceaiul, în timp ce bărbații se îndreptară spre ieșire. În clipa următoare auzi o bufnitură puternică, ca și când ar fi scăpat cineva pe jos un sac cu grăunțe.

— Tată! strigă Horatio. Ajutor! Ajutați-mă careva!

Bebe alergă în foaier și-l văzu pe domnul Garner prăbușit pe podea. Fața lui era pământie, iar mâinile și picioarele, lipsite de vlagă. Horatio căzu în genunchi lângă el, ridicându-i capul.

— Tată! Tată!

Bebe deschise ușa de la intrare și strigă vizitiului ce aștepta:

— Cheamă doctorul! Repede! E o urgență!

Dar la câteva momente după cădere, domnul Garner se stinse în brațele lui Horatio.

Bebe fu nelipsită de lângă soțul ei în cele trei zile care urmară, în timpul priveghiului și la înmormântare. Horatio se cufundă într-o depresie mai adâncă și mai întunecată ca mormântul proaspăt săpat al tatălui său. Nu rosti niciun cuvânt. Închise ochii când dricarii coborâră sicriul în pământ. Bebe îl strânse de mână, încercând parcă să-i dea din propria ei putere. După înmormântare, se întoarseră acasă cu trăsura, dar el refuză să intre.

— Trebuie să merg până la tăbăcărie. Tata a lăsat nişte treburi neterminate de care trebuie să mă ocup.

— Lasă-mă să vin cu tine, Horatio. Ştiu că îţi va fi greu să intri în biroul tatălui tău...

— Aş prefera să merg singur. Mă întorc repede.

Ea îi eliberă mâna cu strângere de inimă şi coborî din trăsură. Când îl privi din nou, i se păru că scăzuse ca aluatul de pâine după ce scotea aerul din el cu furculiţa.

Se întoarse acasă abia după miezul nopţii – mort de beat.

Bebe se aprinse de furie când îl văzu împleticindu-se în dormitor, ciocnindu-se de un dulăpior cu sertare şi răsturnând un scaun în calea lui.

— Cum ai putut face una ca asta, Horatio? Mi-ai promis că n-ai să te mai apuci de băut...

— A fost tatăl meu! strigă el. Şi acum *nu mai e*!

Durerea din glasul lui o făcu să se înfioare. Îşi înăbuşi propria mânie, oferindu-i mângâiere în loc de reproşuri.

— Slavă Domnului că te-ai împăcat cu el, Horatio. Tatăl tău a fost atât de bucuros că aţi lucrat cot la cot în aceste ultime luni, nu-i aşa? Măcar v-aţi petrecut acest timp împreună.

Horatio rămase cu pumnii strânşi ca în urmă cu trei zile, când priviseră împreună căsuţa. Ochii lui păreau stinşi şi lipsiţi de viaţă.

— Tata a căzut mort lângă mine... Şi n-am putut face nimic să-l salvez.

— Nu-i vina ta că a murit. Nu-ţi stătea în putere să-l salvezi.

Dar Horatio privea în gol, dincolo de ea, şi Bebe îi văzu ochii sclipind de lacrimi. Părea fragil ca sticla, gata să se sfărâme la cea mai mică atingere, la orice vorbă necugetată din partea ei.

— Horatio, vorbeşte cu mine, îl imploră ea.

— Ţi-am povestit vreodată despre prietenii mei, Jacob Miller şi Peter Griffin? Ne-am cunoscut pe front... Într-o zi am pornit cu toţii la atac, cu baionetele înainte, eu la mijloc şi ei, de o parte şi de alta...

Horatio ridică la umăr o armă imaginară și se poticni câțiva pași înainte să-i demonstreze.

— Deodată au căzut amândoi ca secerați, cât ai pocni din degete... iar eu am rămas în picioare. Nu pot pricepe de ce ar face Dumnezeu una ca asta. Tu poți, Beatrice?

— Asta știe numai El.

— Și știi ce am făcut în ziua aia? N-am fost rănit, dar m-am prăbușit și eu alături de ei...

Horatio se lăsă pe podea.

— Mi-am acoperit capul și...

Căzu cu fața la pământ, plângând cu brațele încrucișate deasupra capului. Bebe sări din pat și se repezi la el să-l liniștească.

— Toate astea au trecut, Horatio. S-a scurs atâta vreme de atunci. Și oricum n-ai fi putut să faci nimic...

— Ba da!

Își ridică capul și o săgetă cu privirea.

— Aș fi putut să rămân în picioare și să lupt ca un bărbat. Dar am fost un laș, Bebe... și tata a știut-o. N-am vrut să plec la război, dar m-a silit. A refuzat să dea banii și m-a obligat să plec!

— Șșș... gata...

Îl trase spre ea, strângându-i capul la piept și mângâindu-l pe păr.

— Fratele tău, Franklin, n-a fost un laș. El nu se temea de nimic. Dar când s-a prăbușit și el... când rebelii l-au împușcat în picior, eu... eu...

— Gata, taci...

Bebe îi puse mâna la gură să-i înăbușe cuvintele, temându-se de o nouă mărturisire. El i-o dădu la o parte.

— Mâine la prima oră plec să mă înrolez. Mă duc pe frontul de vest să lupt cu indienii, să-i dovedesc tatălui meu că nu sunt un laș.

— Nu, Horatio. Mâine te duci să te ocupi de tăbăcărie în locul tatălui tău. Numai așa vei putea să te revanșezi față de el.

El clătină din cap.

— Nu cred că sunt în stare. Administrarea acelui loc e prea mult pentru mine... și... și simt că mă înec.

Bebe văzu cât era de copleșit. Nu era de mirare că se apucase din nou de băut. Horatio detestase munca la tăbăcărie de la bun început, iar acum fabrica ajunsese pe mâinile lui. Îl strânse la piept, legănându-l.

— Ba ești în stare, dragul meu. Am încredere în tine.

Se agăță de ea ca un copil.

— Îmi pare atât de rău, Beatrice, dar numai băutura mi-a dat putere să rezist. Mă înțelegi, nu-i așa? Numai de data asta...

— Vom lua totul de la capăt mâine.

Îl strânse la piept până se mai liniști și respirația i se mai domoli, apoi îl ajută să se ridice și să se dezbrace.

— N-am cumpărat căsuța aia pe care ți-ai dorit-o. Ți-am promis că am s-o fac, dar n-am făcut-o și acum...

— Nu-i nimic. Hai să mergem la culcare.

— Nu pricepi? Acum nu mai pot să-mi țin promisiunea. Tata e mort și casa asta îmi aparține.

Bebe îngheță.

— Nu e a mamei tale?

El clătină din cap.

— Nu. E a mea... a mea și a ta.

— Și cu mama ta ce va fi? Unde va locui de-acum încolo?

— Tot aici, cu noi. De acum noi va trebui să avem grijă de ea.

Bebe își înăbuși un geamăt. Voia să aibă casa ei, departe de doamna Garner. Voia ca Horatio să fie numai al ei. Ura locuința aceea monstruoasă, cu toate amintirile neplăcute acumulate în ultimii trei ani. Sperase să se mute cât mai repede, ca să nu mai aibă de-a face cu soacra sa. În ultimele trei zile, doamna Garner fusese cât se poate de nesuferită în rolul de văduvă îndoliată – cu atât mai mult cu cât Bebe nu văzuse nici măcar un semn de afecțiune între soții Garner, ca să nu mai vorbim de iubire.

În timp ce furia și amărăciunea creșteau și înfloreau în inima ei, încercă să-și aducă aminte de sfatul mamei sale. Aceasta ar fi îndemnat-o să-și schimbe atitudinea față de soacra sa și să învețe s-o iubească. Să renunțe din nou la propriile planuri și să profite cât mai bine de situație.

Dar oare nu asta făcuse toată viața?

Horatio adormi repede după ce îl ajută să urce în pat. Dar Bebe rămase trează multă vreme, nereușind să adoarmă.

Nu se miră când, în dimineața următoare, Horatio se simți prea rău să se scoale și să meargă la lucru. Nu părea să-și mai aducă aminte de discuția din seara precedentă și nici de faptul că-și recunoscuse lașitatea. Îl lăsă în pat și coborî să-și ia singură micul dejun. Sufrageria arăta la fel ca de obicei, cu vasele cu încălzitor pe bufet, numai că de data aceasta Bebe stătu singură la masă. Odaia era atât de tăcută, că auzea ticăitul ceasului din hol și vocile monotone ale servitorilor la bucătărie. Privi la scaunul gol al domnului Garner și se minună cum se putea schimba așa viața, într-o clipită. De ce trebuise să moară tocmai acum, când ea își făcea planuri să se mute de-acasă cu Horatio, departe de mama lui?

Își lăsă capul pe masă, pe brațele încrucișate. Nu voia ca iubirea ei pentru Horatio să se erodeze din nou, dar se temea că, dacă el va continua să bea, acolo se va ajunge. Nu știa ce altceva să facă decât să se roage.

Rugăciunile ei rămaseră însă fără răspuns. Prima noapte de beție fu urmată de alta, apoi de alta. Doamna Garner nu era în stare să-l ajute nici pe el, nici pe oricine altcineva. Aceasta luă hotărârea să se închidă în dormitor, găsindu-și consolarea în pilulele de laudanum prescrise de medicul familiei. Bebe se simțea mai singură ca niciodată. Când nu mai putu îndura muțenia din casa rece și plină de ecouri, hotărî să o urmeze pe fata din casă când aceasta îi duse doamnei Garner micul dejun. Era hotărâtă să încerce să o consoleze.

Soacra lui Bebe părea că îmbătrânise cu câțiva ani, culcată cum era în patul răvășit, cu părul despletit și în neorânduială.

— Lasă tava pe masă, îi spuse ea servitoarei. Fata se supuse și ieși repede. Bebe își drese glasul.

— Doamnă Garner, vă pot fi de folos cu ceva? Aș vrea să vă pot ajuta.

Doamna Garner se întoarse spre ea încruntată. O studie un moment din cap până-n picioare, întrebându-se parcă cine era și de unde venea, apoi arătă cu mâna spre mormanul de felicitări de condoleanțe de pe noptieră.

— Poți să scrii mesaje de mulțumire în numele familiei... și să mă lași în pace.

Bebe adună felicitările în palmele făcute căuș și ieși din odaie.

La o săptămână după moartea socrului ei, încă mai scria mesaje la biroul ei din salon, când cineva sună la ușă.

— Numele meu e Neal MacLeod, îl auzi pe vizitator spunându-i majordomului. Sunt maistrul-șef de la tăbăcărie. Aș putea să vorbesc cu Horatio Garner?

Horatio se afla încă în pat, desigur, dormind buștean la ora unsprezece dimineața. Bebe ieși grăbită în hol și, văzându-l în prag pe tânărul roșcovan cam de aceeași vârstă cu Horatio, se opri, uitându-se la el cu ochi mari de uimire.

— Scuzați-mă, am înțeles bine? Sunteți maistrul-șef de la tăbăcărie?

— Da, doamnă. Neal McLeod.

Își scoase pălăria și făcu o ușoară reverență.

Nu era de mirare că Horatio văzuse în McLeod un rival. Și că fusese furios când tatăl său îl angajase. Nu părea cu nimic mai în vârstă sau mai experimentat decât el.

— Sunt Beatrice Garner, soția lui Horatio.

Îi întinse mâna, care păru să se facă nevăzută în palma lui largă, pistruiată.

— V-am văzut la înmormântare, dar n-am făcut cunoștință.

Neal MacLeod îi amintea lui Bebe de viţeii sub un an ai tatălui ei – robust, solid şi osos, cu puterea latentă a unui taur, dar lipsit de obrăznicia acestuia. Chipul lui rotund ca de copil şi dispoziţia blândă o făcură să se simtă în largul ei cu el ca în prezenţa propriilor ei fraţi.

— Soţul meu nu se simte prea bine, domnule MacLeod. Aveţi să-i transmiteţi vreun mesaj?

— Nu vreau să vă deranjez, doamnă. Înţeleg că familia dumneavoastră e încă în doliu. Am să revin altădată.

Îşi plecă sfios capul şi se pregăti să se retragă.

— Staţi, vă rog. Vă asigur că nu-i niciun deranj, domnule MacLeod. Mai ales dacă e vorba de ceva important. Vă rog să intraţi în salon şi să ocupaţi loc.

El o urmă în salonul împopoţonat, păşind cu grijă de parcă ar fi călcat pe pietrele ascuţite de pe fundul râului. Se holbă stânjenit la grămada de bibelouri din jur, aşa cum făcuse şi ea la început, şi se aşeză pe marginea unei canapele, ţinându-şi strâns pălăria în mâini. Bebe se întrebă cum putuse socrul ei, cunoscut pentru faima de om de afaceri lipsit de scrupule, să angajeze un bărbat atât de blând şi de modest la conducerea tăbăcăriei. Oare aspectul butucănos al lui MacLeod descuraja certurile între muncitori şi ameninţările de revoltă? Judecând după manierele lui cuviincioase şi costumul jerpelit, crescuse probabil la Apartamente alături de ceilalţi muncitori.

— Ce vă aduce aici, domnule MacLeod?

— Mai întâi aş vrea să transmit încă o dată condoleanţe întregii familii pentru pierderea suferită. Domnul Garner a fost un om deosebit şi...

Glasul îi tremura, în timp ce încerca să-şi ţină în frâu durerea. Bebe nu se îndoia de sinceritatea lui, deşi aceasta o surprinse.

— Aţi ţinut foarte mult la el, nu-i aşa?

Îi zări sclipirea din ochi când dădu din cap:

— Mi-a fost ca un tată, doamnă. Are să-mi fie dor de el. Scuzaţi-mă.

Își drese glasul.

Bebe așteptă, simțind că începe să-l placă pe Neal McLeod cu fiece clipă mai mult.

— Înțeleg că, potrivit testamentului, soțul dumneavoastră, Horatio Garner, va prelua administrarea fabricii tatălui său. Știu că în trecut n-a fost întotdeauna de acord cu deciziile tatălui său și chiar s-a împotrivit câtorva. În ultima săptămână am administrat tăbăcăria ca și până acum, dar încep să-mi fac griji ca nu cumva să fi fost prea îndrăzneț. Am venit să-l întreb pe soțul dumneavoastră dacă vrea să continui cu planurile întocmite de tatăl său înainte de a muri sau dacă el – domnul Garner junior – are alte planuri.

Lui Bebe i se întoarse stomacul pe dos de frică. Horatio nu era în stare să preia conducerea afacerii în starea în care se afla – și poate nici atunci când era treaz. Propriul lui tată nu păruse să aibă încredere în el și de aceea îl angajase pe MacLeod. În afară de asta, domnul Garner nu-l promovase pe Horatio în funcția de maistru-șef nici chiar după cele trei luni în care nu pusese gura pe băutură. Faptul că Horatio nu aprobase întotdeauna deciziile mai experimentate ale tatălui său o făcu pe Bebe să-i vină rău. Era posibil ca deciziile lui să ducă la fund compania, acum, când se afla la cârmă?

— Înțeleg, murmură ea. Am să-i transmit soțului meu mesajul, domnule MacLeod. Între timp însă, nu înțeleg de ce ați fi prea îndrăzneț dacă vă ocupați de tăbăcărie așa cum ați făcut-o și până acum, cât domnul Garner era în viață. Sunt sigură că Horatio va avea deplină încredere în deciziile dumneavoastră până când se va face bine.

Și după aceea? Avea să-l concedieze pe Neal MacLeod la întoarcerea la lucru? Bebe se temea că da. Pe chipul simplu și onest al tânărului maistru se citea faptul că venise motivat de aceleași temeri. Și nici încurajările ei nu reușiseră să i le spulbere.

MacLeod se ridică în picioare, îndreptându-și umerii lați.

— Vă mulţumesc, doamnă. Am să continui ca şi până acum deocamdată. Vă rog să-i uraţi soţului dumneavoastră însănătoşire grabnică din partea mea. Ştiu că vor fi documente unde va fi nevoie de semnătura lui şi, deşi am autorizaţie să semnez în unele cazuri, nu am în toate.

Bebe rămase pe scaun şi un nou val de teamă o copleşi. În curând va fi nevoie de supravegherea lui Horatio. Dacă acesta nu-şi venea în fire, afacerea urma să aibă mult de suferit.

— Puteţi aduce hârtiile aici la semnat când va fi nevoie, domnule MacLeod. Nu ştiu cât va mai dura până se va face bine.

Viitorul ei se afla în mâinile lui tremurânde de beţiv. O, dacă Horatio s-ar fi dus din nou la ferma părinţilor ei să-şi revină, ca şi data trecută! Şi dacă ferma n-ar fi fost atât de departe. În timp ce se ridica să-l conducă pe maistrul-şef la uşă, Bebe îşi sfărma creierii cum să-şi convingă soţul să facă o asemenea ieşire.

— S-ar putea să plecăm din oraş pe câteva zile, pentru ca soţul meu să se poată odihni la ţară şi să-şi recapete puterile. I-ar prinde tare bine.

MacLeod dădu din cap.

— Ştiu că socrului dumneavoastră îi plăcea mult să meargă uneori la cabana lui de pescuit de pe lacul Iroquois. Îmi închipui că un timp petrecut acolo vă va aduce consolare. Am rămas cu toţii şocaţi de moartea lui subită.

Bebe habar n-avuse de existenţa vreunei cabane, dar dădu din cap de parcă ar fi ştiut.

— Vă mulţumesc pentru vizită, domnule MacLeod. Sunt sigură că Horatio va reveni în curând la lucru.

Imediat după plecarea lui, Bebe urcă în fugă scările şi se apucă să împacheteze două sacoşe cu haine şi cosmetice pentru ea şi pentru Horatio. Vizita maistrului-şef îi alimentase şi mai mult temerile pentru viitor, dar îi înnoise şi speranţele că îl putea ajuta pe Horatio. Acesta o auzi cotrobăind prin sertarele de la birou şi se întoarse pe partea cealaltă, mijindu-şi ochii din cauza luminii.

— Ce faci, Beatrice? Chiar trebuie să faci atâta zgomot? Cât e ora?

E ora schimbărilor, îi veni să spună, dar se stăpâni, conștientă că trebuia să-l consoleze și să-l lingușească, nu să-l înfrunte.

— Ai fost vreodată la cabana de pescuit a tatălui tău de pe lacul Iroquois? întrebă ea.

— Da, desigur. De ce?

— Cred că ne-ar prinde bine o ieșire acolo pe câteva zile.

— Cum adică?

— Tocmai a trecut pe-aici maistrul-șef de la fabrică. Are nevoie de tine la lucru. Spune că sunt chestiuni de clarificat și documente de semnat, dar după atâta băutură, nu prea te văd în stare de muncă.

— Nici nu cred că sunt.

— Nimic nu-l mai poate aduce înapoi pe tatăl tău, Horatio. Dar, dacă l-ai iubit – și dacă mă iubești –, trebuie să preiei fabrica pentru care a trudit o viață întreagă. Să te lași de băutură. Și să-ți respecți toate promisiunile față de mine...

Teama și durerea îi înecară glasul și nu reuși să-și termine fraza.

Horatio închise ochii.

— Nici nu-ți închipui cât mi-e de greu. Încerc să mă las și... și nu am intenția să beau atât de mult, dar...

Se prăbuși din nou pe perne, îngropându-și fața în ele.

Bebe își șterse repede lacrimile.

— Știu că ți-e greu. Dar poate dacă mergem la lac pentru câteva zile, doar noi doi... Mai ții minte ce împăcat și destins te-ai simțit când ai venit în vizită la fermă?

— Nu mă văd în stare...

— Trebuie să fii în stare! strigă ea. Nu intenționase să ridice glasul, dar frica o silise. Nu mai pot trăi așa, nu mai putem trăi așa!

Se holbă la ea ca și când l-ar fi pălmuit în față. Bebe înghiți în sec, forțându-se să-și recapete calmul.

— Te rog, Horatio.

Când acesta cedă în sfârșit, Bebe îi porunci pe loc vizitiului să pregătească trăsura, înainte să apuce să se răzgândească.

— Împachetează-ne, te rog, un coș cu mâncare, îi zisese a bucătăresei. Să ne ajungă pe vreo trei-patru zile.

În tot acest timp, rămase cu ochii pe Horatio, ca să nu cumva să ia cu el vreo sticlă de alcool.

— Știi drumul până la cabana de pescuit a domnului Garner? îl întrebă ea pe vizitiu în timp ce acesta încărca bagajele în trăsură.

— Da, doamnă. E cam la o oră de la ieșirea din oraș, în susul muntelui.

Horatio rămase tăcut și posac tot drumul, încovoiat de spate, cu capul în mâini și coatele pe genunchi. Părea indiferent la toată frumusețea din jur și la culorile vii ale frunzelor de toamnă. Bebe se destinse și savură peisajul rural, încercând să se lase mângâiată de el și rugându-se ca această cură să funcționeze. Drumul mergea paralel cu râul ce curgea prin Roseton, urcând regulat în pantă până la lacul Iroquois, aflat chiar în vârful muntelui. Lacul era lin și senin ca oglinda, înconjurat de o pădure atât de liniștită, că Bebe își auzea bătăile propriei inimi. Regreta că nu aduseseră merinde pe o lună.

— E atât de frumos aici sus, nu-i așa, Horatio?

— Mda. E un lac artificial, să știi. Au construit barajul pe râu acum vreo zece ani, ca să pună la îndemâna orășenilor un lac de acumulare.

Trăsura se opri în fața unei cabane rustice din lemn, cu încălzirea constând dintr-un șemineu de piatră. Vizitiul trebui să dea de mai multe ori cu piciorul în ușa umflată înainte ca aceasta să se deschidă. Bebe îl urmă înăuntru. Pânzele de păianjeni de pe grinzi și cuiburile de șoareci de pe la colțuri dovedeau că micuța cabană nu fusese vizitată de multă vreme. În urma lui Bebe se ridicară nori de praf când traversă camera să deschidă fereastra. La atingere, perdelele i se fărâmițară printre degete.

Horatio rămase în prag, privind-o.

— E prea murdar pentru tine, iubito. Ar trebui să-i trimitem pe servitori mai întâi să pună totul în rânduială înainte să stăm aici. E de nelocuit. Hai să ne întoarcem.

— Nu mă deranjează să fac puțină curățenie, răspunse ea. Voi pune locul ăsta la punct înainte să bagi de seamă, ai să vezi. Îmi place tare mult aici.

Își șterse praful de pe mâini, în timp ce vizitiul le aducea ultimele bagaje.

— Te rog să vii după noi peste patru zile, îi zise ea.

Se temea că nu era destul, dar mai mult de atât nu-l putuse convinge pe Horatio să rămână. Acesta ieși în prag și privi trăsura depărtându-se, de parcă era ultima barcă de salvare, abandonându-i pe o insulă pustie. În drum spre cabană, cerul se înnorase din ce în ce mai mult, asemeni unei pături cenușii de lână, iar în momentul când trăsura se făcu nevăzută printre copaci, pătura se rupse și începu să toarne cu găleata. Plouă întruna în cele patru zile cât se aflară acolo.

Procesul de recuperare a lui Horatio se dovedi mult mai dificil de data asta. Starea lui oscila între extreme, între furie și disperare, de parcă s-ar fi dat într-un leagăn din care nu mai putea să coboare. Bebe îi citea cărți, se ruga cu el, îi vorbea. Când ploaia le permitea, ieșeau la plimbare prin pădurile ude – dar asta nu se întâmpla prea des. În unele seri stăteau pe chei în fața cabanei familiei Garner în ploaia măruntă și rece, privind cum valurile scăldau platforma de lemn. Încetul cu încetul, Bebe îl încurajă să vorbească despre tatăl lui.

— N-am putut să-l mulțumesc niciodată, Beatrice, zise el într-o după-amiază furtunoasă, stând la gura șemineului. Nu l-am auzit niciodată spunând că e mândru de mine. Nici măcar o dată. Nici măcar în aceste ultime luni, când am muncit din greu pentru el.

Bebe asculta, rezemată de umărul lui, plângându-și soțul iubit mai degrabă decât pe omul care-i provocase atâta suferință.

— Ştii ce mi-a spus avocatul lui după ce a murit? Că tata a pus o clauză în testament prin care mă obligă să-l ţin pe Neal MacLeod în postul de maistru-şef cel puţin cinci ani după moartea lui. Altfel, îmi pierd întreaga moştenire. Ce insultă! N-a avut încredere în mine – propriul lui fiu! A dat postul meu unui străin!

Bebe îl strânse mai tare de mână, încercând să formuleze un răspuns. Ştia că ar fi trebuit să fie la fel de scandalizată ca el, dar în realitate se simţea uşurată că domnul MacLeod avea să se mai afle o vreme la conducerea tăbăcăriei. Măcar aşa Horatio dispunea de mai mult timp să acumuleze experienţă – şi să rămână treaz. I-ar fi plăcut ca acesta să-l considere un prieten, nu un rival.

— Nu te judeca atât de aspru, Horatio. Sunt sigură că tatăl tău a avut încredere în tine. Numai că domnul MacLeod are puţin mai multă experienţă, nu? Tatăl tău te-a iubit. A avut grijă să-ţi asigure toate cele necesare, nu?

— Mda.

El se holbă la flăcări vreme îndelungată, apoi zise:

— N-am reuşit niciodată să înţeleg legătura dintre tata şi Neal MacLeod sau de ce l-a angajat, în primul rând. Nu-i nici măcar din aceeaşi clasă socială ca noi. A crescut la Apartamente. E aproape analfabet.

— Nu l-am întâlnit decât o singură dată, zise ea, şi nu mi-a fost greu să-mi dau seama că provine din clasa muncitoare. Dar te rog să nu i-o iei în nume de rău, Horatio. Şi eu am crescut săracă, ştii bine. Ţi s-ar părea drept ca mama ta şi prietenele ei să mă judece după locul unde am crescut, nu după ceea ce sunt?

— Asta-i altceva.

Bebe vru să întrebe de ce, dar îşi înfrână limba.

— Nu poţi să-l priveşti pe domnul MacLeod ca pe un om capabil să împartă cu tine poverile şi responsabilităţile?

— Întotdeauna a fost ceva între el şi tatăl meu. Nu pot să-mi explic ce...

— L-ai întrebat vreodată pe el?

Horatio nu păru s-o audă. Era prea cufundat în propria-i nefericire.

— Tata se fălea adesea că MacLeod a câștigat Medalia de Onoare pentru vitejie în război. Că a lucrat cu un mare general sau cu altul. De ce trebuie să se reducă totul la afurisitul ăla de război?

Bebe se strădui să schimbe subiectul înainte ca amintirile din război să-l arunce într-o și mai mare disperare.

— Uite, cred că s-a oprit ploaia. Hai să mergem la pescuit. Putem folosi undițele tatălui tău. Crezi că mai funcționează?

Sări în picioare.

— Tata m-a învățat să pescuiesc când eram mic. Am petrecut niște clipe minunate aici – când mama îmi dădea voie să vin, căci ți-am spus ce bolnăvicios am fost când eram mic, nu?

— Da. Slavă Domnului că acum ești puternic și sănătos.

Aduse un scaun pe care să se cațere și, strănutând din cauza prafului, reuși să desprindă una din undițele agățate în cuie de lemn pe perete.

— Uite, bețele astea au încă fire și cârlige în ele! N-avem decât să scormonim după niște râme și gata.

Horatio nici nu se clintise. Chipul îi era încruntat în timp ce o privea.

— Cum de știi atâtea despre pescuit?

— Franklin mă lua cu el câteodată. Și eram destul de pricepută. Se spune că apusul soarelui e un timp ideal de prins pește. Haide.

Îi întinse mâna.

Horatio se ridică de pe canapeaua uzată ca un bătrân ce avea de două ori vârsta lui și se înfofoliră amândoi să țină piept frigului de toamnă. Bebe găsi repede câteva râme zvârcolindu-se prin noroiul înmuiat de ploaie, după care porniră împreună spre capătul cheiului. Vântul se potolise și lacul părea acum o vastă întindere metalică, netedă, cenușie. Bebe privi cum Horatio

descâlci unul dintre fire, atașând momeala și lansând undița. Cârligul ateriză, descriind un cerc crescând pe suprafața lucioasă a apei.

— Uite, șopti ea.

— La ce să mă uit?

— N-ai tulburat apa decât într-un punct minuscul și cu toate astea cercul va continua să crească, până când va ajunge la mal.

Îl urmări cum mai aruncă o dată undița, apoi încă o dată, iar și iar, privind neobosită cum încrețiturile creșteau și se răspândeau pe suprafața apei. Când o ploaie blândă ca o burniță începu să cadă, mii de stropi mărunți transformară oglinda netedă a lacului într-un mozaic de cercuri ce se întrepătrundeau.

— Cum poate un strop mărunt să dea naștere la atâta frumusețe? întrebă ea.

Horatio se întoarse și o mângâie pe obraz.

— Am învățat că adevărata frumusețe vine uneori în pachete foarte mici.

Zâmbi și, pentru prima oară de nu știu câtă vreme, zâmbetul lui părea sincer.

Horatio prinse trei pești pentru cină. Bebe îi curăță și-i găti într-o tigaie de fontă la focul din șemineu.

— Sunt cei mai buni pești pe care i-am mâncat vreodată, îi zise el.

Mai târziu, în timp ce se afla în brațele lui Horatio, ascultând răpăitul stropilor de ploaie pe acoperișul cabanei, Bebe avu impresia că ploaia reușise în sfârșit să spele suferința soțului ei și să-i învioreze sufletul veștejit. Acesta începu să-i vorbească din nou așa cum o făcuse la spitalul din Philadelphia, depănându-și poveștile, ca pe niște fire de mătase, ore în șir, iar frumusețea vorbelor lui o făcu să-și reamintească de bărbatul de care se îndrăgostise.

Capitolul 15

Încă ploua întruna când se întoarse trăsura după Bebe și Horatio la cabană. Vizitiul era ud leoarcă și tremura.

— Hai înăuntru și încălzește-te la foc, îl îndemnă Bebe. Mă duc să-ți fac o cafea. Te cheamă Peter, nu-i așa?

— Da, doamnă.

Horatio păru iritat de atitudinea ei. Probabil avea s-o certe mai târziu că se arăta prea prietenoasă cu servitorul, dar nu-i păsa. Ea nu privea diferențele de clasă cu aceiași ochi ca el și mama lui și, în plus, degetele vizitiului erau vinete de frig. Acesta și le încolăci în jurul ceștii de cafea și se așeză lângă foc. Horatio privi pe fereastră la caii cuibăriți sub acoperișul înclinat al magaziei de lemne. Tăcerea se lăsă peste cei trei.

— Nu ți-a fost greu să urci muntele pe ploaia asta? îl întrebă Bebe pe vizitiu. Îmi închipui ce noroioase sunt drumurile.

— Ba da, doamnă. Am dat peste niște băltoace cu noroi și câteva hârtoape alunecoase cu frunzele astea ude. Dar nu cred că ne vom împotmoli la întoarcere. Caii sunt destul de puternici.

Bebe dădu din cap. Ploaia răpăia pe acoperiș, căzând cu zgomot metalic în vasul de tinichea pe care-l așezase într-un punct de scurgere.

— Am avut parte de ploaie zilele astea, nu-i așa? zise ea. A plouat la fel de mult și acasă?

— Da, doamnă. Unii de jos de la Apartamente au probleme mari din cauza asta.

— Ce vrei să spui?

— Râul a ieşit din matcă. În unele zone oamenii nu se pot deplasa decât cu barca. Inundaţiile i-au silit pe mulţi să-şi părăsească locuinţele şi să rămână pe drumuri.

— Şi ce va fi cu ei? Unde vor locui?

Horatio se întoarse brusc spre ei.

— Din fericire, tata a avut inspiraţia să construiască locuinţa pe deal, cu vedere la râu. Aşa că vom rămâne uscaţi şi la înălţime, draga mea.

— Da, ştiu, dar...

— Cred că e timpul să pornim.

Apucă sacii de călătorie şi îi cără afară el însuşi, în timp ce vizitiul îşi termină de băut cafeaua. Bebe aruncă repede apă peste foc. Avea sentimentul neliniştitor că Horatio se gândea deja la primul lui pahar.

Fură întâmpinaţi de o ploaie rece şi un cer gri la intrarea în oraş. În câteva locuri, drumul dispăruse complet sub apă, silind caii să înainteze cu greu sau să facă un ocol mare.

— Crezi că tăbăcăria va fi afectată de inundaţii? îl întrebă ea pe Horatio. E aproape de râu, nu? Poate ar trebui să mergem acolo mai întâi.

— Aiurea. Vreau să te duc acasă, unde e cald şi uscat. Mă duc eu singur după ce vorbesc cu mama.

Singurătatea lui Bebe reveni din momentul în care intră pe uşă în casa cufundată în tăcere.

— Unde e mama? îl întrebă Horatio pe servitorul care le deschise uşa.

— Doamna Garner e la pat, domnule – unde zace de patru zile.

— E bolnavă? făcu Bebe.

Majordomul clătină din cap.

— Suferă de inimă rea, doamnă.

– Mă duc sus să vorbesc cu ea, zise Horatio.

Bebe nu se oferi să-l însoțească. Conștiința o îndemna s-o facă, dar nu avea nicio dorință să-și vadă soacra. Și bănuia că nici doamna Garner nu era dornică s-o revadă. Horatio se întoarse peste cinci minute.

— E bine, o asigură el. Dar am să-l rog totuși pe doctorul Hammond să vină azi să o consulte.

— De ce nu-ți dai jos haina să te încălzești, Horatio? Ești ud leoarcă.

El clătină din cap.

— Mă duc la tăbăcărie. Mă întorc până la prânz, iubito.

Un fior de neîncredere străbătu trupul lui Bebe când Horatio o sărută de rămas-bun și ieși din casă. Poate ar fi fost mai bine să meargă cu el. Poate ar fi trebuit să-i pună în vedere vizitiului să nu-l ducă prin cârciumi. Și n-ar fi stricat să se intereseze de la domnul MacLeod dacă nu cumva ținea ceva băutură ascunsă la lucru. Suspiciunile îi creșteau întruna asemenea râului ce se umflase, amenințând s-o copleșească, așa că își căută un mod de a-și distrage atenția. Luă ziarul domnului Garner de pe masa din foaier și se duse să-l citească în salon. Odaia nelocuită era rece și umedă și ea îngenunche lângă vatră să aprindă butucii lăsați de servitori în cămin. Dar răceala pe care o simțea nu era provocată de vremea rece și ploioasă, ci de teama pentru Horatio.

Trase un scaun mai aproape de foc și deschise ziarul. Veștile proaste împânzeau fiecare pagină, trezindu-i treptat interesul, pe măsură ce citea despre probleme mai grave decât ale ei. Primarul spunea că orașul înregistra cele mai mari inundații din ultimii cinci ani. Muncitorii umpleau saci cu nisip în încercarea de stăvili apele în zona joasă a orașului. Proprietarii de magazine alergau încoace și încolo să-și mute mărfurile la etaj, acolo unde era posibil. Dar ce era cel mai rău, o epidemie de holeră provocase deja două morți la Apartamente.

Bebe închise ziarul și-și aținti privirea spre flăcări. După ce se împăcase cu Horatio și se întorsese de la fermă acum trei luni, jurase că va face ceva util cu viața ei, că nu se va mai mulțumi să frecventeze reuniuni sociale și să distribuie mâncare preparată de servitori. În schimb, își petrecuse ultimele luni căutând o locuință de vânzare – o casă în care nu avea să locuiască niciodată. Nevoile despre care tocmai citise erau enorme, iar ea tânjea să-și țină promisiunea și să facă ceva de folos pentru acei oameni. Dar ce anume?

Pe când terminà de citit ziarele pe ultimele patru zile, sosi medicul de familie s-o consulte pe doamna Garner. Bebe scormoni jăraticul și mai puse niște lemne pe loc, în timp ce un servitor îl conduse pe doctor la etaj. O cuprinse un fior de teamă când se gândi cât de neajutorată și de pusă pe plâns era soacra sa – și cât de slab era Horatio. Oare avea să ajungă și ea ca ei într-o bună zi?

Își șterse rumegușul de pe mâini și se duse în foaier să-l aștepte pe doctor.

— Aveți o clipă la dispoziție, domnule doctor Hammond? întrebă ea când acesta coborî din camera doamnei Garner. Aș vrea să vă cer sfatul în privința ajutorului pe care l-aș putea oferi.

— Nu vă faceți griji, soacra dumneavoastră își va reveni repede. Suferința îi afectează în mod diferit pe oameni – și vremea mohorâtă și ploaia n-au ajutat nici ele. Vă sugerez să petreceți cât mai mult timp cu ea, să stați de vorbă și să-i citiți cărți motivante, care s-o binedispună.

Se ridică în vârful picioarelor să-și ia haina de pe cuier.

Bebe își abătu privirea ca el să nu-i vadă iritarea.

— Nu la asta mă refeream. Ci la nevoile mult mai mari provocate de inundațiile din Roseton. Am citit despre ele în ziar și mă întrebam ce-mi puteți spune despre epidemia de holeră de la Apartamente.

— N-aveți absolut niciun motiv de îngrijorare. Nu se va răspândi în această parte a orașului.

Bebe mai că nu bătu din picior de exasperare.

— Nu pentru mine îmi fac griji. Muncitorii noştri de la tăbăcărie locuiesc acolo cu familiile lor.

Doctorul se opri din încheiatul nasturilor, studiind-o un moment. Bebe îşi pierdu răbdarea.

— Eu nu sunt soacră-mea, domnule Hammond. Poate că vă par tânără şi delicată, dar sunt hotărâtă să-i ajut pe sărmanii aceia, dacă-mi stă în putinţă. Aş vrea să ştiu ce am de făcut.

El oftă şi Bebe văzu cum liniile feţei i se înmuiară.

— Holera se răspândeşte prin apele menajere. Cineva trebuie că a adus boala în oraş fără să ştie – probabil unul dintre noii emigranţi. Cu ploile astea torenţiale, apele uzate menajere s-au scurs în apa potabilă. Oamenii nu ştiu că beau apă contaminată şi astfel boala continuă să se răspândească.

— Am fost de câteva ori la Apartamente în scopuri caritabile. Am văzut canalele de scurgere deschise şi deşeurile. Am văzut şi că sistemul de canalizare din zona noastră e bine pus la punct. De ce n-au făcut nimic oficialii oraşului în privinţa Apartamentelor? Până şi grajdul de la ferma noastră de acasă e mai curat ca străzile alea.

— Asta va trebui să-l întrebaţi pe primar şi pe consilierii oraşului, doamnă.

— Poate am s-o fac. Dar între timp, cu ce-i putem ajuta pe bieţii oameni?

— Boala ar putea fi stopată dacă i-ar instrui cineva să fiarbă apa de băut. Iar când unul se îmbolnăveşte, să evite contactul cu hainele şi aşternuturile de pat contaminate.

— E chiar atât de simplu?

— Da. Problema e că, odată ce o mamă contactează boala, se îmbolnăvesc repede şi copiii, căci nu mai e nimeni care să aibă grijă de ei sau să le fiarbă apa. Diareea poate fi atât de severă că, dacă pacientul nu e rehidratat, moartea survine în câteva zile la un adult şi în câteva ore la un copil.

— Dacă aş strânge o echipă de voluntari, ce-am avea de făcut să-i ajutăm?

— Instruiţi-i pe oameni să fiarbă toată apa. Se vor pune afişe cu acest avertisment – dar mulţi din locuitorii Apartamentelor nu ştiu să citească. Pacienţii care s-au îmbolnăvit deja trebuie bine hidrataţi cu apă potabilă curată. Distrugeţi toate hainele şi aşternuturile de pat infectate – fierbeţi-le sau daţi-le foc, dacă e cazul – şi asiguraţi-vă că nu vine nimeni în contact cu ele.

— Există vreun risc pentru voluntari?

— Dacă vor avea grijă, nu. Dacă se spală bine pe mâini cu apă caldă şi săpun şi nu beau apă netratată, nu li se va întâmpla nimic.

Nu bine plecă doctorul Hammond, că mama lui Horatio coborî scările în cămaşă de noapte şi halat de casă. Părul îi atârna despletit şi flasc pe umeri. Se opri pe palier, săgetând-o pe Bebe cu privirea ca un şoim pe un şoarece.

— Vă simţiţi mai bine?

— Am auzit discuţia ta cu doctorul Hammond. Îţi interzic să te implici, Beatrice.

— Dar mi-e teamă că epidemia de holeră se va răspândi la lucrătorii noştri şi la familiile lor. Domnul doctor a spus că poate fi stopată fără prea mare efort. N-am putea să rugăm câteva dintre cunoştinţele noastre să ne dea o mână de ajutor?

— Nici vorbă! Îţi interzic! N-ai să mă faci de râsul lumii venind cu o asemenea propunere! Femeile rafinate şi sensibile trebuie ocrotite de asemenea experienţe neplăcute. Cum de te-ai şi gândit să întrebi aşa ceva?

Bebe simţi furia arzându-i în piept. Reacţia doamnei Garner în faţa unei tragedii era să ia o doză de laudanum şi să meargă la culcare. Şi ceea ce era şi mai grav, îl cocoloşise şi-l răsfăţase pe Horatio până când acesta devenise incapabil să îndure suferinţele vieţii fără un pahar de scotch. Dar Bebe îşi înăbuşi cu grijă mânia înainte să vorbească.

— E datoria noastră de creştini să-i ajutăm pe aceşti sărmani, doamnă Garner. Şi asta cât mai repede, până nu mai mor şi alţii.

Soacra ei coborî restul scărilor şi se opri atât de aproape de ea, că Bebe îi văzu falca tremurând de furie.

— Dacă pui piciorul în zona aia plină de epidemie, nu mai ai ce căuta în casa mea!

Bebe trase adânc aer în piept.

— Casa asta e acum a lui Horatio, iar eu sunt soţia lui. Ştiu că trebuie să-i cer permisiunea înainte să mă duc acolo, dar sunt sigură că nu-mi va interzice să ajut nişte oameni suferinzi şi muribunzi. Acum vă rog să mă scuzaţi, dar trebuie să mă schimb în hainele de lucru.

Trecu pe lângă soacra ei şi urcă iute scările, conştientă că sacrificase ultima speranţă de a-şi mai reabilita vreodată relaţiile cu aceasta. Trânti uşa de la dormitor puţin mai tare decât era necesar şi rupse doi nasturi de la bluză în graba mare de a-şi schimba hainele. Erau haine cumpărate de doamna Garner – sufocante şi pretenţioase ca şi ea. Femeia n-avea pic de suflet. Nici ea, nici celelalte din cercul ei social. Doar într-o singură privinţă avusese dreptate: snoabele acelea nu s-ar fi coborât niciodată să întindă cuiva o mână de ajutor, nici chiar atunci când în joc se aflau vieţi omeneşti.

Îmbrăcând rochia pe care i-o croise Hannah – aceeaşi pe care o purtase cu trei ani în urmă la sosire – gândul lui Bebe zbură la mama sa. Ce mult şi-ar fi dorit să fie şi ea ca Hannah, al cărei suflet blând şi iubitor nu părea să istovească niciodată. Dar îşi pierduse orice nădejde de a mai ajunge vreodată ca mama ei.

Oftă şi se aşeză în genunchi să scotocească prin fundul dulapului după pantofii rezistenţi de lucru de la fermă. Horatio aproape reuşise s-o convingă să se descotorosească de ei, căci erau prea mici pentru servitori, dar spiritul ei de economie o împiedicase să arunce la gunoi nişte pantofi în stare bună.

Îşi scormoni mintea să mai găsească pe cineva dispus s-o ajute şi gândul îi zbură la Neal MacLeod, maistrul-şef de la tăbăcărie.

Dacă soţia acestuia crescuse şi ea la Apartamente, precis cunoştea nişte familii prin zonă. Şi cum avea de gând să meargă oricum la tăbăcărie pentru a obţine permisiunea lui Horatio, se hotărî să profite de această ocazie ca să se intereseze şi de soţia domnului MacLeod.

Coborî în grabă scările de serviciu şi ieşi pe uşa din dos pentru a evita o nouă confruntare cu soacra sa. În adâncul inimii, ştia că obţinerea permisiunii lui Horatio era un simplu pretext pentru a merge la tăbăcărie să arunce un ochi asupra lui. Oare se afla încă la lucru sau o luase deja în direcţia barului?

Bebe nu mai intrase până atunci în tăbăcărie, privind-o doar de la distanţă – o adunătură dezordonată de clădiri răsfirate în vecinătatea căii ferate şi a râului. Îl rugă pe vizitiu să o ducă la biroul lui Horatio şi acesta opri în faţa unei clădiri lungi şi joase, cu un mic acoperiş boltit. Când coborî din trăsură, Bebe simţi aroma lemnelor proaspăt tăiate parfumând aerul şi mirosul fumului ce se ridica din hornul înalt. Dar peste toate celelalte mirosuri stăpânea o duhoare de animale greu de definit.

De îndată ce trecu pragul intrării principale, Bebe înţelese la ce se referise Horatio când vorbise despre zgomotul teribil. Huruitul gros al maşinăriilor îi urla în timpane ca o duzină de locomotive şi simţi nevoia să-şi astupe urechile pentru a înăbuşi sunetul asurzitor. Şi mai neplăcută ca zgomotul era duhoarea groaznică ce i se oprise în gâtlej, provocându-i greaţă. Crescând la fermă, era obişnuită cu mirosul de animale şi bălegar, dar ceea ce simţea acum era ceva cu totul nou şi oribil – o combinaţie de chimicale puternice şi carne putredă.

Când ochii i se obişnuiră cu lumina difuză, văzu că zgomotul venea de la câteva maşinării uriaşe aflate la câţiva metri distanţă. În faţa fiecăreia se aflau câte doi muncitori care o alimentau cu piei, în timp ce monstrul scuipa la picioarele lor mormane de grăsimi, carne şi păr de animale. Un alt şir de muncitori stăteau aplecaţi asupra unor cadre de lemn, răzuind carnea şi părul de

pe pieile de animale folosind nişte lame cu două tăişuri. Mai în spate, în clădirea întunecoasă, zări nişte cazane uriaşe de lemn cu teancuri de piei adunate în maldăre înalte.

Bietul Horatio – silit să-şi petreacă zilele într-un loc atât de groaznic şi sufocant! Nu era de mirare că slujba îi ucisese spiritul. Nu era de mirare că prefera să rămână în pat în fiecare dimineaţă decât să vină la lucru. Duhoarea morţii se afla peste tot – aceeaşi duhoare de care avusese parte din plin pe câmpul de luptă.

În timp ce stătea privind în jur, întrebându-se în ce direcţie s-o ia, Bebe îl văzu pe Neal MacLeod îndreptându-se cu paşi mari spre ea. Uitase cât de înalt şi solid era maistrul-şef – ca un stejar umblător.

— Dacă-l căutaţi pe soţul dumneavoastră, doamnă Garner, e sus în birou. Vreţi să vă conduc la el?

Bebe răsuflă uşurată, de parcă tocmai şi-ar fi dat jos o haină greoaie şi udă. Horatio era la lucru, aşa cum trebuia să fie.

— Da, am să vă rog să mă conduceţi într-o clipă. Dar mai întâi pot să schimb câteva vorbe cu dumneavoastră?

— Desigur, doamnă Garner.

— Am citit despre epidemia de holeră de la Apartamente şi sunt îngrijorată pentru muncitorii noştri şi pentru familiile lor. Tocmai am vorbit cu medicul de familie, care crede că epidemia ar putea fi stopată dacă am strânge o echipă de voluntari care să-i instruiască pe oameni să fiarbă apa de băut. Eu sunt dispusă să mă implic, dar voi avea nevoie de ajutor. Mă întreb dacă soţia dumneavoastră ar fi dispusă să mă ajute.

El îşi feri privirea, clătinând din cap.

— Îmi pare rău, doamnă Garner, dar...

— Vom fi în perfectă siguranţă, zise e a iritată, atâta timp cât ne luăm măsurile de precauţie recomandate de doctor.

El îşi coborî ochii în pământ, scărpinându-se în bărbie de parcă Bebe tocmai i-ar fi tras un pumn în falcă.

— M-aţi înţeles greşit, doamnă Garner, zise el blând. Voiam să spun că îmi pare rău, dar nu sunt însurat.

— A!

Furia i se topi, înlocuită de stânjeneală.

— Dar s-ar putea ca Mary, sora mea, să fie dispusă să vă ajute, continuă el. Locuiesc împreună cu ea și cu mama mea. Pot să vă dau adresa noastră, dacă doriți. Cred că gestul dumneavoastră e cât se poate de curajos.

— Frumoasa mea Beatrice e cât se poate de curajoasă, fără doar și poate, zise Horatio, apropiindu-se din spate. Bebe nu-l auzise venind din cauza zgomotului și glasul lui o făcu să tresară. El îi puse mâinile pe umeri, vrând parcă să-și întărească spusele.

— Dar cu ce ocazie ai descoperit curajul soției mele? îl întrebă el pe maistrul-șef.

Bebe văzu cum privirea lui MacLeod se plimbă de la Horatio la ea și înapoi la Horatio, de parcă s-ar fi întrebat dacă să răspundă sau să o lase pe ea să explice. Ea îi spuse repede despre epidemia de holeră și despre sfatul oferit de doctorul Hammond.

— N-ai să-mi interzici să-i ajut, nu-i așa, Horatio?

— Nu, draga mea. Bineînțeles că n-am să-ți interzic.

Dar obrajii lui se colorară când îl privi pe MacLeod și Bebe simți din felul în care se foi pe picioare că, dacă ar fi fost singuri, i-ar fi refuzat cererea.

— Sunt mândru de tine și de curajul tău. Ești sigură însă că nu-i niciun pericol?

— Sunt sigură. Întreabă-l pe domnul doctor.

— Bine, fie, zâmbi el. Ce-ar fi s-o iei din loc acum, ca să ne putem întoarce și noi la muncă?

Vizitiul urmă instrucțiunile lui Neal MacLeod și se opri în fața unei căsuțe modeste de pe o stradă liniștită. Bebe descoperi surprinsă că maistrul-șef locuia cu numai o stradă la vest de casa pe care voise să o cumpere. Se întrebă dacă nu cumva Horatio știuse acest lucru și de aceea fusese atât de încordat în ziua în care veniseră împreună să o vadă. Începea să pună în cumpănă dacă era înțelept să inițieze această nouă prietenie. Dacă aceasta

avea să ațâțe gelozia lui Horatio? Era gata de a face cale întoarsă, când Mary MacLeod, care trebuie că zărise pe geam trăsura, deschise ușa înainte să apuce să se răzgândească.

— Poftiți, vă rog, nu stați în ploaie, zise ea, făcându-i semn să intre. Avea un zâmbet cald și primitor. Lui Bebe îi plăcu din prima clipă. Mary era solidă și osoasă ca fratele ei, cu același ten roșcovan și aceeași față simplă și onestă. Bebe aruncă o privire prin casa modestă, regretând că nu locuia acolo cu Horatio, în locul vilei reci și pustii.

— Vă mulțumesc frumos, domnișoară MacLeod. Sunt Beatrice Garner, soția lui Horatio Garner.

— Știu, vă cunosc. V-am văzut la înmormântare.

Bebe se uită lung la ea câteva momente, prea surprinsă să răspundă. Înțelegea motivul prezenței lui Neal MacLeod la înmormântarea domnului Garner, dar ce căutase sora lui acolo? Hotărî să nu-și bată capul cu asta și îi explică repede motivul vizitei.

— Domnul doctor Hammond m-a asigurat că nu ni se va întâmpla nimic, încheie ea, atâta timp cât ne vom lua măsurile de precauție necesare.

— Sigur că am să vă ajut, rosti Mary fără ezitare. Își dezlegă șorțul, își înfășură un fular cald în jurul umerilor și, fără să mai stea pe gânduri, urcă în trăsură alături de Bebe.

— Am să vorbesc cu pastorul deseară, făgădui ea. Poate mai putem strânge niște voluntare de la biserică pe mâine.

— Ar fi minunat. Nu cred că femeile din biserica mea ar fi dispuse să se implice. Sunt doamne din înalta societate și...

— Nu-i nevoie să-mi explicați, zise Mary. Am trăit în Roseton de când mă știu. Înțeleg.

— Acasă, în New Canaan, femeile ar fi fost bucuroase să dea o mână de ajutor. Unele și-au riscat viața ajutându-i pe sclavi să evadeze înainte de război.

Bebe ascultă copitele cailor pleoscăind pe străzile inundate de apă și adăugă:

— Mi-ar plăcea să merg la altă biserică, dar familia lui Horatio a aparţinut de aceasta de generaţii.

— Şi nu-i treaba noastră să-i judecăm, nu? Alegerile pe care le fac oamenii sunt între ei şi Dumnezeu. Daţi-mi voie să vă spun că vă admir foarte mult, doamnă Garner, pentru că mergeţi împotriva curentului şi faceţi acest lucru.

— Te rog, spune-mi Bebe.

Pe când ajunseră la Apartamente, Bebe era convinsă că îşi găsise o nouă prietenă. Deşi nu conversaseră mai mult de câteva minute, aveau impresia că se cunosc de-o viaţă. Dar amuţiră amândouă când ajunseră la destinaţie şi văzură dezastrul. Apa acoperea străzile în toate direcţiile, cât vedeai cu ochii, înconjurând casele şi locuinţele închiriate, de parcă acestea pluteau toate pe un lac uriaş.

— Eu nu pot merge mai departe, zise vizitiul. E prea adâncă apa.

— Nu-i nimic. Putem merge pe jos de-aici.

Îngrijorarea lui Bebe pentru locuitori crescu şi mai mult când coborî cu Mary din trăsură şi începu să-şi croiască drum prin apa până la genunchi. Se îndreptă spre prima locuinţă şi smulse de pe perete un afiş din cele puse de oraş cu informaţii legate de epidemia de holeră, luându-l cu ea.

— Câţi dintre oamenii ăştia ştiu să citească? întrebă.

— Nu prea mulţi, răspunse Mary. Majoritatea copiilor sunt nevoiţi să renunţe la şcoală pentru a-şi ajuta familiile să supravieţuiască.

Bebe arătă spre clădirea cea mai apropiată şi zise:

— Hai să începem chiar de aici.

În toate apartamentele de la parter, apa ajungea până la glezne. Chiriaşii salvaseră ce putuseră din bunurile lor sărăcăcioase, cărându-le la etaj. Bebe fu uimită să vadă câte familii locuiau acum în holuri şi pe paliere. Văzu copilaşi dormind pe jos lângă mormane de haine de pat ude, oale de gătit şi scaune şubrede de lemn. Unii chiriaşi de la etaj îşi făcuseră milă

de vecinii lor, înghesuind zeci de oameni în apartamentele lor de sus.

În orele ce urmară, Bebe și Mary merseră din ușă în ușă în locuința aceea cu chiriași, apoi pe la fiecare casă și apartament de bloc, arătându-le locuitorilor afișul și explicându-le ce înseamnă.

— Să nu beți din apa aia, îi avertiză ea, arătând spre robinetele publice. Nu e bună. Vă poate îmbolnăvi grav. Beți numai apă fiartă. Trebuie să fierbeți toată apa pe care o folosiți de acum înainte.

În fiecare bloc găsiră parterele inundate și pe chiriași străduindu-se să supraviețuiască cum puteau mai bine în condiții mizerabile.

— Orașul nu-și dă seama că oamenii ăștia n-au unde locui? o întrebă Bebe pe noua ei prietenă. Aș vrea să putem face ceva.

— Am să-l întreb pe pastor dacă nu-i putem adăposti pe câțiva în biserică – dacă sunt și ei de acord, bineînțeles. Unii refuză să primească mila altora.

Bebe dădu din cap. Gândul îi zbură la mulțimea de camere goale din casa spațioasă a lui Horatio. Ar fi putut adăposti familii întregi acolo. Dar avea minte destulă să nu propună așa ceva fără să-i ceară permisiunea. Și mai știa că mama lui nu l-ar fi lăsat să accepte nici în ruptul capului.

Bebe și Mary stătură de vorbă cu câți putură în după-amiaza aceea și promiseră să se întoarcă a doua zi cu mai multe ajutoare. Ajunsă acasă, Bebe le rugă pe bucătăreasă și pe servitoare să pregătească porții în plus de mâncare. Umplură ulcioare și găleți cu apă curată ca să le ia cu ea în ziua următoare. A doua zi, dis-de-dimineață, încărcă totul în trăsură și se opri în drum spre Apartamente s-o ia și pe noua ei prietenă. Mary mai recrutase încă șase femei de la biserica ei.

— Vreo zece lucrează să transforme biserica într-un adăpost temporar, îi spuse ea. Altele adună donații de mâncare, haine și pături.

— Ce veşti minunate, Mary.

Bebe ştia că asta ar fi făcut şi mama ei – ca orice bun creştin, de altfel – şi se hotărî ca, de acum înainte, să-şi trăiască viaţa în felul acesta.

Într-una din primele locuinţe în care intră, fu întâmpinată la uşă de o fetiţă care-i cerşi ajutorul:

— Intraţi, vă rog. Mami e bolnavă. Să o ajute cineva.

Bebe o găsi pe mamă şi încă trei copii zăcând pe haine de pat contaminate, bolnavi de holeră. Apartamentul duhnea atât de tare a boală şi mucegai, că Bebe se temu că-i va veni rău, dar îngenunche la căpătâiul mamei cu o cană de apă curată.

— Uite, bea de aici. Şi copiii au nevoie de apă.

Buzele femeii erau arse de boală. Sorbi apa cu poftă. Părea tânără şi bătrână în acelaşi timp.

— Cum te cheamă? o întrebă Bebe.

— Millie, şopti ea. Millie White. Vă rog să-mi ajutaţi copilaşii.

— Stai liniştită... De copii are grijă Mary. Lasă-mă să te ajut să te speli şi să-ţi schimbi hainele şi aşternutul.

— Lasă-mă pe mine, o opri Mary. Nu se cuvine ca o femeie de condiţia ta să facă asta. Nu se cade.

— Nicio muncă nu-i sub nivelul meu, Mary. Am să schimb eu hainele de pat, tu ocupă-te de copii.

— Bebeluşul pare grav bolnav, şopti Mary după câteva minute. E atât de slăbit, că nici înghiţi nu poate.

— Alerg jos să-l rog pe vizitiu să-l aducă pe doctorul Hammond.

Pe tot parcursul acelei zile, femeile îngrijiră bolnavii şi transportară victimele inundaţiilor la adăpostul improvizat de la biserică. Bebe şi Mary se întoarseră în următoarea zi şi în următoarea.

— Sunteţi îngeri trimişi de sus, le spuse o bătrână.

Dar chiar şi cu voluntari în plus, eforturile lor nu erau întotdeauna încununate de succes. La patru zile după ce o ajutase pentru prima oară pe Millie White, Bebe privi neputincioasă

cum bebeluşul acesteia muri în braţele mamei sale. Fu atât de furioasă, că urcă pe loc în trăsură şi se duse drept la primărie.

— Sunteţi aşteptată de domnul primar? o întrebă secretarul.

— Sunt doamna Horatio Garner, zise ea cu toată demnitatea de care era în stare, conştientă că pantofii îi erau încă plini de noroi şi hainele, ude leoarcă. Sunt din acelaşi cerc social cu soţia primarului. Trebuie să vorbesc cu el.

Când secretarul uimit nu răspunse, Bebe se repezi pe lângă el prin uşa deschisă drept în biroul primarului. Acesta păru surprins şi nemulţumit, de parcă tocmai l-ar fi trezit din somn.

— Sunt doamna Horatio Garner, zise ea cu relativ calm. Soţul meu e proprietarul tăbăcăriei, după cum bine ştiţi. De câteva zile merg să ajut la Apartamente şi am vrut să vă aduc la cunoştinţă că acolo mor oameni. Fără rost! Fiecare caz de moarte de holeră din ultimele săptămâni – inclusiv copilaşul în faşă al lui Millie White care a murit acum câteva minute – fiecare caz ar fi putut fi prevenit, dacă oraşul ar fi asigurat condiţiile corespunzătoare de igienă.

Expresia lui încăpăţânată rămase neschimbată. Cu faţa prelungă şi îngustă şi urechile prea mari, o duse cu gândul pe Bebe la unul din catârii tatălui său.

— Nu înţeleg în ce fel vă priveşte asta pe dumneavoastră, doamnă Garner. Familia dumneavoastră nu e afectată defel.

Atitudinea lui o înfurie şi mai mult.

— Mă priveşte, pentru că e vorba de muncitorii noştri şi de familiile lor! Le datorăm un spaţiu decent de locuit. Şi de altfel, mă priveşte şi ca cetăţean al oraşului, pentru că lucrările noastre publice se vor a fi în folosul tuturor, nu numai al claselor înstărite. În ultimul rând, mă priveşte – cum se şi cade să mă privească – pentru că Biblia ne spune să-i ajutăm pe săraci.

Primarul o studie din cap până-n picioare.

— Soţia mea mi-a spus parcă, în treacăt, că a făcut cunoştinţă cu dumneavoastră. Şi că sunteţi... ieşită din comun.

Avu impertinenţa să zâmbească, de parcă s-ar fi adresat unui copil.

— Nu sunteţi din Roseton de origine, nu-i aşa?

— Ce-are asta de-a face cu discuţia noastră?

— Habar n-aveţi cum procedăm noi aici, aşa că permiteţi-mi să vă dau un sfat. Dacă ţineţi la reputaţia soţului dumneavoastră în această comunitate, vă sugerez să mergeţi acasă chiar acum şi să-i lăsaţi pe alţii să se ocupe de treaba asta.

Bebe simţi nevoia să sară la el peste masă şi să-l pocnească.

— Aveţi impresia că e o glumă? Cum v-ar plăcea să vă umplu fântâna şi rezervorul cu apă contaminată? Cum v-ar plăcea să vă vedeţi copiii murind de holeră?

— Soţul dumneavoastră ştie că vă băgaţi nasul în treburile astea?

— Soţul meu e la fel de preocupat ca mine de soarta muncitorilor lui. Şi, din moment ce majoritatea au drept de vot, poate ar trebui să fiţi preocupat şi dumneavoastră. Am de gând să ţin întruniri la tăbăcărie şi să-i informez de drepturile lor – şi de lipsa dumneavoastră de interes în criza actuală. Populaţia de la Apartamente e destul de numeroasă, să ştiţi. Vorbim aici de un grup considerabil de votanţi. Cred că i-ar interesa să afle cum votul lor în cunoştinţă de cauză poate aduce schimbări în zonă. Şi, cine ştie, poate vreunul din comunitatea lor va decide să candideze de consilier – sau chiar de primar.

Primarul răscoli hârtiile de pe birou, de parcă Bebe ar fi fost o muscă ce-l irita şi ar fi scotocit după paleta de muşte.

— Aţi terminat, doamnă Garner? făcu el fără să-şi ridice privirea. Cred că am programată o altă întâlnire acum.

— Ne vedem la următoarea şedinţă de consiliu, zise ea cu o furie controlată, împreună cu unii din cetăţenii de la Apartamente. Vom vedea atunci ce aveţi de spus!

— Femeile n-au voie să participe la şedinţele noastre de consiliu. Numai votanţii pot lua parte. Vă doresc o zi bună.

Bebe nu mai simţise niciodată în viaţa ei o înverşunare atât de neputincioasă. Se năpusti spumegând de furie la trăsură, unde se prăbuşi pe scaun şi plânse de supărare şi frustrare, nepăsându-i că o aude vizitiul. Îşi aminti de lacrimile sfâşietoare ale lui Millie cu copilul mort în braţe şi hohoti şi mai tare.

— Să vă duc acasă, doamnă Garner? întrebă vizitiul când lacrimile ei se mai potoliră.

— Nu. Du-mă înapoi la Apartamente, te rog. Mai am treabă acolo.

În seara aceea, Horatio se holbă uluit la Bebe când aceasta îi relată discuţia cu primarul.

— Chiar i-ai spus toate astea, draga mea?

— I-aş fi spus eu şi mai multe, dacă m-ar fi luat în serios. Dar a râs de mine, Horatio!

— Ţi-a râs în faţă?

— Nu... dar mi-am dat seama că râde în sinea lui. Lucretia Mott are dreptate, să ştii. A venit la una din întrunirile noastre antisclavie şi ne-a spus că femeile trebuie să obţină dreptul la vot. Bărbaţii cu inima de gheaţă ca primarul nu vor avea niciodată aceeaşi compasiune pentru săraci cum avem noi, femeile. De noi va depinde să ne asigurăm că toate zonele sunt ferite de pericolul îmbolnăvirii.

Pe când epidemia şi inundaţiile se potoliră, Bebe şi Mary MacLeod erau deja prietene bune.

— Nu vrei să vii la mine la un ceai? o întrebă Mary când terminară ultima zi de lucru împreună. Casa noastră nu-i prea luxoasă, dar...

— Ba da, cu plăcere, răspunse Bebe.

Se aşezară lângă focul primitor din bucătărie, înfruptându-se din turtele făcute de Mary.

— Am vrut să-ţi arăt asta, zise ea, întinzându-i o fotografie. A fost logodnicul meu, James Lang. A murit în bătălia de la Siloh.

Lui Bebe i se părea doar un copil. Dar oare nu copii fuseseră cu toții?

— Are o față foarte blândă, zise ea. Îmi pare rău de pierderea ta.

— L-am iubit, declară ea simplu. Încă îl mai iubesc. Niciun bărbat nu va putea să-i ia locul.

— Eu m-am îndrăgostit de Horatio în timpul unei vizite la fratele meu, Franklin, la un spital militar din Philadelphia.

Își aminti cât de diferit fusese Horatio de atunci de cel de acum, care trebuia să se trezească în fiecare dimineață și să meargă la lucru la tăbăcărie.

— Ai auzit ce se vorbește despre tine la Apartamente? întrebă Mary, în timp ce mai turna ceai. Ți-ai câștigat o veșnică recunoștință din partea muncitorilor și a familiilor lor.

— Încă nu mi-am terminat treaba acolo. Poate că epidemia s-a sfârșit, dar orașul tot va trebui să facă ceva în privința canalizării. Ești dispusă să lupți cu mine pentru cauza asta, Mary?

— Desigur. Spune-mi ce am de făcut.

Bebe își ridică privirea spre noua ei prietenă și zâmbi. Mary era urâtă și ciolănoasă, dar firea ei blândă și bună îi dădea un farmec aparte. Prietenele doamnei Garner din înalta societate munceau din greu să-și împodobească exteriorul, dar în privința frumuseții și a tăriei interioare, nici nu se puteau compara cu Mary.

— Încă nu știu cum să procedez în această bătălie, zise Bebe. Trebuie să găsim o cale de a lua cu asalt o ședință de consiliu pentru a atrage atenția. Mai vorbim mâine despre asta.

Dar a doua zi, când Bebe încercă să se ridice din pat, camera începu să se învârtă atât de tare în jurul ei, că trebui să închidă ochii s-o oprească. Când îi deschise din nou, stomacul i se întoarse pe dos și fu cuprinsă de un val atât de violent de greață, că abia reuși să ajungă la timp la oliță. Nu se mai putu opri din vomitat. Horatio sări din pat cuprins de panică și trimise repede după doctorul Hammond.

— O, iubita mea, gemu el. Mi-a fost atât de teamă că ai să te molipseşti şi tu de boala aia îngrozitoare.

— Nu-i holeră, îl linişti ea. Greţurile nu sunt un simptom.

— Te rog, nu muri, Beatrice! Te implor! N-aş putea să trăiesc fără tine!

Părea atât de palid şi de zdruncinat, că Bebe se întrebă dacă nu cumva era şi el bolnav.

— Îmi va trece numaidecât, îl asigură ea.

Dar nu-i trecu. Îi era atât de rău, că trebui să se întindă din nou.

Doctorul ajunse o oră mai târziu. După ce termină consultaţia, îl chemă zâmbind pe Horatio în dormitor.

— Soţia dumneavoastră se va reface complet în aproximativ opt luni, zise el. Adică atunci când se va naşte copilul dumneavoastră. Felicitări, domnule Garner.

— Co... copilul meu? se bâlbâi Horatio. E... e însărcinată? O, iubita mea, ce minunat!

Zâmbetul i se întinse pe toată faţa şi o îmbrăţişă atât de strâns, că Bebe se temu să nu-i rupă coastele. Horatio îl conduse pe doctor la uşă şi se întoarse în dormitor. Chipul lui frumos era sobru când o luă din nou în braţe.

— Ascultă la mine, draga mea. De aici înainte gata cu senzaţiile tari. Gata cu drumurile la Apartamente şi cu certurile cu primarul.

Ea se eliberă cu blândeţe din braţele lui şi se pregăti să se dea jos din pat, simţindu-se mult mai bine după accesul de greaţă.

— Dar mai am de lucru acolo şi...

— Nu, Beatrice. Îmi retrag permisiunea pe care ţi-am dat-o. Nu vreau să te mai întorci niciodată acolo. De acum înainte vei sta acasă. La pat. De dragul copilului.

Ea încercă să facă haz de îngrijorarea lui.

— Nu vorbi prostii, Horatio. Femeile rămân gravide de când lumea şi pământul şi nu stau la pat.

— Nu-mi pasă ce fac celelalte femei. Tu eşti soţia mea şi vreau să stai acasă şi să nu te extenuezi. Vreau să mă asigur că naşterea va decurge fără probleme.

— Dar pot să fac acte de caritate, chiar dacă...

— Nu. Dacă ar fi să ţi se întâmple ceva în locul ăla îngrozitor, nu mi-aş ierta-o niciodată. Vreau ca de aici înainte să urmezi exemplul mamei şi să devii o femeie respectabilă. Femeile din clasa noastră socială au o perioadă indicată de stat la pat în timpul sarcinii. Sunt sigură că mama îţi va explica.

— Mama ta mă urăşte, Horatio.

— Nu-i adevărat. Te rog, dă-i o şansă, Beatrice. Cea mai mare dorinţă a mea e ca tu şi mama să vă împrieteniţi.

Bebe nu putu decât să dea din cap. Propria ei mamă o sfătuise să facă pace cu doamna Garner.

— Promit să încerc, Horatio. Acum pot să mă dau jos din pat? Mary MacLeod mă aşteaptă să-i fac o vizită în dimineaţa asta.

— Trebuie să stăm de vorbă despre asta.

Horatio părea un învăţător sever, gata să-şi mustre elevii.

— Acum, că inundaţiile s-au potolit, nu vreau să te mai întâlneşti cu ea.

— De ce nu?

— De ce nu? Nici nu ştiu cu ce să încep. Familia MacLeod nu e ca noi, Beatrice. Destul că tata m-a încălţat cu fratele ei pe următorii cinci ani, nu vreau să te apuci să întreţii relaţii sociale şi cu restul familiei. Te rog, respectă-mi dorinţa, iubito.

Bebe fu cuprinsă de un nou val de ameţeală, ca şi când pereţii odăii ar fi plutit în jurul ei.

— Dar Mary e prietena mea. Nu pot să-i fac o vizită din când în când?

Horatio părea rănit.

— Ţi-am pus la dispoziţie un trai şi un cămin pe care multe femei le-ar invidia. Nu-ţi ajunge? Eu nu sunt destul pentru tine?

— Ba da, cum să nu.

Îl luă în brațe să-și ascundă lacrimile. Dacă avea de ales între prietena ei și Horatio, hotărârea era ca și luată. El muncea din greu și se ținea treaz, ceea ce conta cel mai mult, mai ales acum, când așteptau și un copil. Dar nu putea să nu resimtă pierderea prietenei sale și năruirea speranțelor pentru o viață mai plină de sens. Trebuia din nou să renunțe la propriile-i dorințe și nu voia s-o facă. Simți încolțindu-i în inimă semințele amărăciunii și ale resentimentelor și-și aminti de sfatul lui Hannah de a le smulge înainte să prindă rădăcini. Măcar de-ar fi știut cum.

— Voi face tot ce-mi ceri, spuse ea.

Deocamdată, adăugă în sinea ei.

Într-o dimineață caldă de mai, în anul 1869, Bebe intră în durerile facerii. Nașterea se dovedi dureroasă și dificilă, întinzându-se pe aproape două zile. Horatio se îngrijoră și se agită în tot acest timp, măsurând casa în lung și-n lat.

— Soția dumneavoastră întâmpină dificultăți, îi zise doctorul, pentru că e atât de mică, iar bebelușul atât de mare.

Dar Bebe se simți răsplătită din plin pentru toată durerea ei când își ținu pentru prima oară în brațe fetița. Era un copil frumos, cu fața roșcovană și părul blond ca al lui Horatio.

— Cum te simți, draga mea? o întrebă acesta, când primi în sfârșit voie să intre în odaie.

— Mă simt bine acum. Doar obosită.

Își aminti cât de ursuz fusese propriul ei tată la nașterea ei și întrebă:

— Nu ești dezamăgit că n-a fost băiat, Horatio?

— Da de unde! Cum aș putea să fiu dezamăgit cu un copilaș atât de frumos? E cea mai dulce fetiță din lume.

— Ce zici s-o numim „Lucretia"? I-am putea spune „Lucy".

Nu-i dezvălui că alesese numele în cinstea Lucretiei Mott.

— N-am putea să-i punem și numele mamei – ca al doilea nume? întrebă el.

— Ba da, desigur.

Horatio o luă pe Lucretia Frances Garner din braţele lui Bebe şi făcu prin încăpere câţiva paşi lini de vals, vorbindu-i fără încetare şi spunându-i ce mamă puternică şi curajoasă avea.

— Sunt atât de obosită, Horatio. Poţi s-o ţii de vorbă mai târziu? Şi eu, şi Lucy avem nevoie de odihnă.

— Da, desigur.

Lăsă copilul pe mâinile moaşei şi o sărută pe Bebe pe frunte.

— Culcă-te, draga mea. Meriţi un somn lung şi odihnitor. Moaşa va avea grijă de amândouă.

Bebe oftă şi închise ochii. Adormi în câteva momente.

În timp ce dormea, Horatio luă o mână de ţigări şi plecă în oraş la fostul său club să sărbătorească naşterea fiicei sale.

Se întoarse acasă mort de beat.

Capitolul 16

Nunta surorii mele urma să aibă loc în două săptămâni şi mă aflam încă la adăpost în casa bunicii, bucurându-mă de tihnă şi linişte. Bunica află apoi de un mare miting al Mişcării pentru Temperanţă ce urma să se desfăşoare în capitala statului, Harrisburg.

— Să mergem, Harriet? mă consultă ea. Ne-ar lua cam două ore până acolo cu maşina.

Eram cu inima îndoită. Pe de o parte, îi făgăduisem mamei să o feresc de bucluc pentru a evita orice scandaluri în familie înainte de nuntă. Pe de alta, mă gândeam că poate la o demonstraţie de asemenea amploare aş fi avut ocazia să văd în sfârşit nişte numere cu securea.

— Ce fac oamenii la mitingurile astea? am întrebat.

— O, discursurile sunt foarte motivante. Vor fi prezenţi şi unii dintre liderii noştri naţionali şi se face, de obicei, apel la semnarea unei declaraţii scrise de abstinenţă de la alcool. Am auzit-o pe Frances Willard ţinând o cuvântare la un miting, dar din păcate ea nu mai e printre noi.

— Vine şi Carrie Nation?

— A murit şi ea anul trecut.

— Mare păcat!

Aveam senzaţia că ratasem cele mai palpitante momente ale Mişcării pentru Temperanţă.

— Mi-ar plăcea totuşi să mergem, bunico. Ce zici? Te rog...

Ea fu de acord. Dar când ne-am trezit sâmbătă dimineaţa pe o aversă de ploaie, începu să aibă îndoieli.

— Am mai fost primăvara la Harrisburg cu maşina, îmi zise ea. Drumurile de pământ pot fi destul de mocirloase în perioada asta a anului.

— Dar *trebuie* să mergem! Te rog, bunico. Te implor...

Ea nu ştia încă, dar aveam de gând să-i fac o surpriză: să semnez declaraţia de abstinenţă de la alcool pentru tot restul vieţii. După câte auzisem despre bunicul, n-aş mai fi pus în gură niciun strop. Bunica avea să fie cum nu se poate mai mulţumită.

Am ieşit devreme din Roseton şi am trecut de primul şir de dealuri fără niciun incident. Am zărit câteva băltoace uriaşe pe şosea şi noroiul părea adânc şi moale pe alocuri, dar bunica ocoli cu îndemânare toate obstacolele. După douăzeci de minute de drum însă, am ajuns la o mlaştină ce înghiţise şoseaua aproape în întregime. Bunica apăsă pe acceleraţie, încercând să treacă în viteză prin ea, dar maşina nu mai ieşi de partea cealaltă. Ne-am oprit brusc, împotmolite în mocirlă până la osii, dacă era să judecăm după zgomotul făcut de roţile ce se învârteau în loc. Un jet de noroi ţâşni în sus de pe cauciucurile posterioare, stropind geamul din spate. Eram blocate. Bunica ridică piciorul de pe acceleraţie şi lăsă motorul să moară.

— Of, Doamne, suspină ea. Tocmai de asta mi-a fost teamă.

M-am pregătit să deschid uşa, convinsă că, din moment ce bunica ştia cum să schimbe o roată, va şti şi cum să ne scoată din încurcătura asta. Dar ea mă opri.

— Unde te duci, Harriet? Rămâi în maşină. E prea multă apă şi noroi afară. Ai să-ţi distrugi pantofii.

— Dar ne-am împotmolit. N-ar trebui să facem ceva? Să ridicăm maşina cu cricul sau s-o împingem, poate?

— Nu, mai bine să aşteptăm. Trebuie să apară vreo maşină de undeva să ne scoată de-aici.

M-am holbat la ea, nevenindu-mi să-mi cred urechilor.

— Dar... parcă tu spuneai că numai prinţesele din basme aşteaptă să fie salvate.

— Harriet dragă, niciuna dintre noi nu suntem în stare să scoatem singure maşina asta din noroi.

— Dar tu ai spus...

— Ştiu, ştiu. Dar fiecare regulă îşi are şi excepţiile ei, şi asta e una dintre ele.

Dezamăgirea mea era la fel de adâncă precum noroiul de pe drum. Cum puteam să învăţ ceva despre viaţă, când bunica se contrazicea singură? Am scos un suspin adânc pentru a-i arăta cât eram de frustrată.

— Mai întâi îmi spui: „Nu aştepta să fii salvată." Acum îmi spui: „Aşteaptă după ajutor." Eu de unde să ştiu atunci ce am de făcut?

— Mă gândesc că timpul şi experienţa te vor învăţa.

Am oftat din nou şi m-am afundat în scaun cu mâinile încrucişate, aşteptând o explicaţie. Bunica rămase minute în şir cu privirea aţintită în gol, spre munţii învăluiţi în ceaţă. Ploaia răpăia uşor pe acoperişul maşinii, alunecând pe parbriz ca nişte degete subţiri de sticlă.

— Uneori nu trebuie decât să iei seama la împrejurări, zise ea într-un târziu, ca să ştii ce ai de făcut. Să luăm de pildă situaţia mamei mele. Ea n-a aşteptat să vină altcineva să-i salveze pe sclavii fugari; a făcut tot ce i-a stat în putinţă să-i salveze singură. Eu, la rândul meu, am ştiut că trebuie să fac tot posibilul să-l salvez pe Horatio de alcoolul ce ameninţa să ne distrugă viaţa.

Am făcut un gest de nerăbdare.

— Atâta pricep şi eu. Doar tu ai spus că „numai prinţesele din basme aşteaptă să fie salvate".

— Da. Dar au fost şi situaţii în viaţa mea când am luat frâiele în mâini şi... ei bine, lucrurile n-au ieşit întocmai cum am sperat...

***

Bebe şedea în salon cu fetiţa ei de patru ani în braţe, întinzându-i două cărticele.

— Ce poveste citim azi, Lucy?

— Amândouă! Le vreau pe amândouă!

— Dar nu avem timp decât pentru una înainte de culcare.

— Le vreau pe amândouă! se îmbufnă ea.

Cititul poveştilor de dinaintea somnului de după-amiază era unul din ritualurile preferate ale lui Bebe şi una din puţinele ocazii când o avea pe Lucy numai pentru sine. Fetiţa părea un îngeraş, cu nimbul ei de păr auriu cârlionţat şi faţa dulce şi bucălată – dar temperamentul nu-i era întotdeauna pe măsura înfăţişării. Bebe aruncă o privire spre bona ce aştepta în apropiere. Aceasta ceda întotdeauna în faţa toanelor lui Lucy pentru a-i evita istericalele, dar Bebe era hotărâtă să nu-şi răsfeţe unicul copil. Puse la o parte una dintre cărticele.

— Dacă nu te poţi hotărî, vom citi din asta.

— Nu! Le vreau pe amândouă!

Bebe îi ignoră încăpăţânarea şi deschise cartea, sperând ca Lucy să se potolească după ce va începe lectura. Citise câteva pagini din poveste, când auzi soneria de la uşă. Se opri din citit şi aşteptă ca servitorii să deschidă, ciulindu-şi între timp urechile. Lucy ascultă şi ea şi, când înţelese că era poştaşul cu un colet, sări jos din poala lui Bebe, chiuind de bucurie şi bătând din palme.

— Pentru mine? E pentru mine?

Bebe puse jos cărticica şi o urmă în hol.

— Da, domnişoară Lucy. E pentru dumneata, zise majordomul. Lucy îi smulse coletul din mâini fără niciun cuvânt de mulţumire şi începu să rupă hârtia maronie de împachetat, împrăştiind-o peste tot pe podea. Doamna Garner coborî scările să vadă dezastrul, cu un zâmbet de încântare pe faţă.

— Mă întrebam când ai să primeşti surpriza mea, Lucy. Deschide-l cu grijă, drăguţă. Să nu se spargă înainte să te joci cu ea.

Bebe îşi înăbuşi un geamăt.

— Nu încă o jucărie, doamnă Garner! Odaia ei de joacă geme deja de atâtea jucării. Niciun copil n-are nevoie de atâtea jucării.

Şi erau toate lucruri scumpe. Săptămâna trecută doamna Garner îi cumpărase un căluţ de lemn cu coama şi coada din păr de cal adevărat. Cu o săptămână înainte, venise acasă cu un ursuleţ de pluş, cu ochi de sticlă şi blană catifelată, ce-şi mişca labele.

Lucy sfâşie ambalajul şi scotoci în grabă printre paiele de împachetat ca să intre în posesia premiului.

— Uite, mami! O păpuşă!

Bebe se ghemui lângă fetiţa ei. Păpuşa era frumoasă, într-adevăr – mai frumoasă decât toate celelalte cinci păpuşi ale lui Lucy. Părul ei părea adevărat, iar ochii din capul mic de porţelan i se închideau şi i se deschideau după cum o mişca Lucy. Avea până şi gene. Conform etichetei, fusese importată tocmai din Germania.

— E minunată, Lucy. Trebuie să-i dai un nume frumos care să i se potrivească.

— Şi să fii atentă cu ea, adăugă doamna Garner. Să nu-i încâlceşti părul şi să nu-i şifonezi hainele.

— Dar nu de asta sunt jucăriile, ca să se joace cu ele?

Femeia mai în vârstă ignoră întrebarea lui Bebe şi-i întinse mâna lui Lucy.

— Hai, Lucy dragă. Hai să-i găsim un loc în camera de joacă.

— Dar e timpul somnului ei de după-amiază...

— Lucy vrea să se joace cu păpuşa cea nouă, nu-i aşa, drăguţă?

Urcară împreună la etaj, urmate de bonă.

— Lucy! strigă Bebe în urma lor. I-ai mulţumit bunicii Garner pentru cadou?

Nu primi niciun răspuns.

Bebe privi fâşiile de hârtie şi paiele de împachetat împrăştiate peste tot pe podea şi lăsate în seama servitorilor. Cu un oftat de

frustrare, se apucă să curețe ea mizeria. Fiica ei se făcea pe zi ce trece un copil tot mai răzgâiat și pretențios, care nu se pricepea să facă nimic singură, dar de fiecare dată când Bebe i se plângea lui Horatio, acesta lua partea mamei sale.

— Copilăria ei va trece în câțiva ani, Beatrice. Nu vrei să crească fericită?

— Ba cum să nu.

Bebe voia ca toată lumea să fie fericită – dar mai ales Horatio.

Bețiile de după nașterea lui Lucy continuaseră vreme de aproape o lună. Bebe îl implorase să se oprească, făcând apel la iubirea lui față de Lucy și față de ea. Când el cedă în cele din urmă, îl duse la cabana de pescuit pe o săptămână. Horatio își reveni din nou, cerându-și iertare și promițând că nu se va mai repeta. Își ținuse promisiunea patru ani. La rândul ei, Bebe făcuse și ea tot ce-i stătea în putință să-i îndeplinească dorința și să se integreze în mediului social al familiei Garner, organizând dineuri, mese festive și serate, frecventând evenimente sociale, baluri și petreceri. De fapt, urma să ia parte chiar în după-amiaza aceea la ceremonia de inaugurare a noului club de femei din Roseton. Ar fi dat orice să nu fie nevoită să meargă și ea.

— Sunt proprietarul tăbăcăriei acum, îi spusese Horatio. Așa cum eu am anumite îndatoriri în comunitate, la fel ai și tu și mama.

De voie, de nevoie, aceste îndatoriri includeau ceremonii absurde de tăiere a panglicii. Bebe își târî picioarele pe scări în sus să se pregătească, ignorând hărmălaia din camera de joacă a lui Lucy, unde bona încerca în van să o convingă să meargă la culcare.

— Las-o să se joace cu păpușa, nu o sili să doarmă, o auzi spunând pe doamna Garner. Insist.

Camerista lui Bebe o aștepta în odaie s-o ajute la îmbrăcat.

— Doamna Garner a ales rochia asta pentru azi, zise ea.

Bebe dădu din cap, strângând din buze. Mama lui Horatio părea să ia toate deciziile din viața ei. În timp ce camerista îi

strângea șnururile de la corset și-i trăgea rochia peste cap, Bebe se strădui să se mențină la suprafață într-un ocean de resentimente. Detesta controlul pe care îl avea doamna Garner asupra ei – și mai nou, asupra lui Lucy. Avea impresia că naviga, fără hartă, printre roci stâncoase: rugându-se ca Horatio să rămână treaz, încercând s-o mulțumească pe mama Garner și sperând să mențină o aparență de normalitate de dragul fiicei ei.

În timp ce stătea la măsuța de toaletă, privind în oglindă cum camerista îi aranja părul, Bebe își zise că viața ei se asemăna cu un roman bogat în detalii, dar fără intrigă. La ce bun tot ceremonialul și toată pompa asta fără niciun rost? La ce bun să arate bine pe dinafară, când pe dinăuntru era roasă de frustrare și resentimente? Ar fi vrut să rămână din nou însărcinată, ca să aibă ceva util de făcut – și ca Lucy să nu devină atât de răzgâiată – dar nici aceasta nu se întâmplă.

Bebe și doamna Garner sosiră împreună la ceremonie, zâmbind și salutându-le pe celelalte femei, de parcă s-ar fi aflat în relații apropiate de mamă și fiică. În după-amiezi singuratice ca aceasta, Bebe tânjea după o prietenă adevărată. Relațiile ei cu doamnele din înalta societate erau superficiale și niciuna nu-i devenise ce se putea numi prietenă, cu atât mai puțin confidentă. Îi era dor de Mary MacLeod, deși prietenia lor nu durase nici o lună. După nașterea lui Lucy, îl implorase în repetate rânduri pe Horatio s-o lase să-i facă o vizită, dar acesta refuzase de fiecare dată.

— La ce-ți lipsește? o întrebase el. Ea nu e ca noi, Beatrice. Te rog s-o ții la distanță.

La trei ore de la începerea ceremoniei de tăiere a panglicii, Bebe se întoarse acasă cu fața tensionată de zâmbetul fals pe care-l afișase toată după-amiaza. Își târșâi picioarele în sus pe scări epuizată, deși nu făcuse altceva decât să mănânce fursecuri și să asculte cuvântări plictisitoare. După ce-și schimbă rochia, se așeză în vestiar să citească ziarul. Abonamentul domnului Garner nu expirase și Bebe își făcuse un obicei din a citi știrile

zilnic. Din când în când mai găsea câte un articol despre mişcarea sufragetelor – bineînţeles, ziarul descria întotdeauna în termeni negativi activităţile acestora – şi câte un articol ce menţiona numele Lucretiei Mott.

Dar ce o interesa cel mai mult erau informaţiile legate de o cruciadă pentru Temperanţă ce se răspândise în acel an prin partea de sus a ţării la New York, Ohio şi Michigan, prinzând repede amploare. Ca şi cruciadele aboliţioniste, aceasta începuse când mai multe grupuri de femei creştine se reuniră în întruniri de rugăciune, cu scopul suprimării băuturilor alcoolice. După ce mişcarea se răspândi, femeile începură să ţină ceasuri de veghe în rugăciune pe stradă, în faţa cârciumilor, până când clienţii se ruşinau şi se întorceau acasă, iar proprietarii cedau presiunii, închizând uşile localurilor. Zeci de baruri fuseseră silite astfel să-şi închidă porţile.

Bebe decupa toate articolele referitoare la aceste două mişcări, păstrându-le într-un cartuş de ţigări din sertarul de la măsuţa de toaletă. Din moment ce Horatio nu-i dădea voie să se implice ea însăşi, putea măcar să se delecteze citind despre realizările celorlalte femei.

În ziua aceea fu dezamăgită să nu găsească nimic în ziar despre Mişcarea pentru Temperanţă sau cea a sufragetelor. Fiecare titlu şi articol vorbea în schimb despre ştirile şocante din ziua precedentă, 18 septembrie 1873, când dăduse faliment cea mai cunoscută bancă a ţării, Jay Cooke & Company. Chestiunile de afaceri nu prezentau de obicei mare interes pentru Bebe, dar îşi dădu seama că aceasta era o ştire monumentală. O citi cuvânt cu cuvânt. Experţii preziceau că în curând şi alte bănci vor da faliment; că fabricile şi întreprinderile vor fi nevoite să-şi închidă porţile, nemaiputând oferi împrumuturi; că muncitorii vor rămâne pe drumuri, ceea ce avea să ducă la un climat de frământări sociale, răscoale şi foamete. Ziarul picta o imagine atât de sumbră, că Bebe se rugă în şoaptă ca experţii să se înşele.

Târziu în noaptea aceea, Horatio o trezi brusc, gemând și zbătându-se în pat.

— Horatio! Horatio, trezește-te! zise ea, scuturându-l.

În cele din urmă, el deschise larg ochii și se ridică în capul oaselor, privind îngrozit prin cameră, de parcă n-ar fi știut unde se află.

— Ai avut un coșmar, Horatio. Totul e în regulă, n-a fost decât un vis urât.

Îi simți trupul tremurând, zguduind întreg patul. Sudoarea îi scălda pijamaua de mătase. Gemu și-și trecu mâinile prin păr, dându-se jos din pat. Bebe coborî și ea și se duse să aprindă lampa, dar el o opri.

— Nu! Nu vreau lumină.

Încercă să-l ia în brațe și să-l liniștească, dar el refuză orice consolare, împingând-o la o parte. Începu să măsoare odaia în lung și-n lat ca un animal în cușcă.

— Spune-mi ce-ai visat, Horatio. Din nou cu războiul?

El clătină din cap. Bebe vedea că tânjește după băutură și era bucuroasă că aruncase și ultimul strop de alcool din casă după moartea tatălui său. Se așeză pe marginea patului, amețită încă de trezirea bruscă din somn.

— Te rog, spune-mi ce s-a întâmplat.

El nu răspunse.

— Vorbește-mi, Horatio. Te îngrijorează ceva? Am citit în ziar despre banca aceea uriașă care a dat faliment – ți-e teamă că va afecta tăbăcăria?

El se întoarse într-un târziu spre ea și Bebe îi simți mânia stăpânită din glas, deși nu-l putea zări clar în întuneric.

— Casa asta e locul meu de refugiu, Beatrice. Nu vreau să discut afaceri cât sunt aici. De altfel, n-ai de ce să-ți faci griji în privința chestiunilor financiare. Totuși nu văd de ce-ai început să citești ziarul. De ce nu poți citi și tu *Godey's Lady's Book* [Cartea lui Lady Godey] ca și celelalte femei?

Vorbele lui o durură și își dădu seama că o rănise în mod intenționat. Îl atacă la rândul ei fără să se gândească:

— Nu dau doi bani pe ultima modă. Îmi pasă de viața adevărată! Crezi că nu mă duce capul să înțeleg știrile?

— N-am spus așa ceva. Dar de ce te preocupă atât de mult ce se întâmplă în afara căminului nostru? Trudesc din greu ca să duceți o viață lipsită de griji și tu, și mama.

Comparația cu mama lui o înfurie, făcând-o să sară în picioare.

— Ei bine, află că nu sunt proastă! Știu că Cooke a fost una dintre cele mai mari bănci din țară și că firmelor le va fi greu să obțină împrumuturi în lunile următoare. Mai știu că, dacă fabricile nu vor putea împrumuta bani să se aprovizioneze și magazinele nu vor putea împrumuta bani să-și cumpere marfă, rafturile vor fi goale până la Crăciun și muncitorii, puși pe liber...

— Încetează! N-am spus cu niciun cuvânt că ești proastă. Am spus doar că nu vreau să discut despre asta în casa mea!

Bebe își dădu seama de greșeală și-și înmuie tonul.

— De ce nu poți să-ți împarți viața cu mine? Am putea să ne ajutăm unul pe altul.

Încercă să-l ia din nou în brațe, dar el se feri.

— Eu sunt bărbatul în casă, nu tu!

Apucă halatul și smuci ușa de la dormitor.

— Du-te înapoi la culcare. Îmi pare rău că te-am trezit.

Ieși, trântind ușa.

Bebe se lăsă pe un scaun, îngropându-și fața în poală. Nu știa ce să facă. Îl auzi pe Horatio umblând în sus și-n jos la parter fără somn, dar se consolă cu gândul că măcar n-avea să găsească băutură. Își petrecu toată noaptea pe scaun, așteptându-l, dar el nu se mai întoarse. Dimineața îi observă cearcănele negre de sub ochi în timp ce se pregătea să meargă la lucru.

— Horatio, îmi pare rău dacă te-am supărat.

Ar fi vrut să-l îmbrățișeze, dar îi era teamă să se apropie, după ce fusese respinsă de două ori în noaptea aceea.

— Şi mie îmi pare rău, zise el. Pentru tot.

Întinse mâinile spre ea şi durerea pe care o citi în ochii lui o făcu să încremenească. Suferinţa lui părea mult prea adâncă să fie cauzată de o simplă dispută familială. Şi ce voia să însemne acel „pentru tot"? Se cuibări în braţele lui şi-l cuprinse strâns, temându-se să-i pună vreo întrebare, ca nu cumva să declanşeze o nouă ceartă.

— Nu vin deseară la cină, zise el. Avem foarte mult de lucru şi au nevoie de mine la fabrică.

Faptul că o ţinea încă strâns în braţe o împiedica să-l privească în ochi pentru a vedea dacă minte.

— Să le spun servitorilor să-ţi păstreze cina? întrebă ea.

— Nu. Mă întorc târziu de tot.

Şi se ţinu de cuvânt. Dar Bebe nu simţi miros de alcool pe respiraţia lui la întoarcere şi nici nu părea să fie beat.

În după-amiaza următoare, Bebe se afla în salon, citind în ziar despre criza financiară ce lua amploare, când cineva sosi la uşa de la intrare. Lucy, care ar fi trebuit să-şi facă somnul de după-amiază, coborî în fugă scările, strigând:

— E pentru mine? Un alt cadou pentru mine?

Bebe puse jos ziarul şi se duse repede să deschidă. Când îl văzu pe maistrul-şef de la tăbăcărie, care venise să-l caute pe Horatio, i se puse un nod în stomac.

— Du-te sus, Lucy. În clipa asta!

— Dar mai vreau un cadou!

Bebe se dădu la o parte, aşteptând ca bona să o ia în braţe pe fetiţa ce se zbătea şi să o ducă la etaj. Spaima pe care o simţea întrecea orice stânjeneală provocată de istericalele fiicei sale.

— Poftiţi înăuntru, domnule MacLeod.

El clătină din cap, preferând să rămână în prag.

— Îmi pare foarte rău să vă deranjez, doamnă Garner, dar avem nevoie de soţul dumneavoastră la lucru. Mă tem că nu mai poate aştepta până mâine.

Nodul dureros din stomac i se înteţi.

— Horatio nu-i acasă... Nu e la tăbăcărie?

Chipul lui MacLeod se înroşi de stânjeneală.

— Păi... hmm... nu, doamnă.

Începu să se dea înapoi, pregătindu-se să plece.

— Scuzaţi-mă că v-am deranjat cu aşa ceva.

— Staţi puţin...

Maistrul-şef se opri, dar nu o privi în ochi.

— De cât timp e plecat?

Încercă să se convingă că nu ieşise decât până la frizer sau poate la pantofar.

— De trei ore... Îmi pare rău. N-ar fi trebuit să vă deranjez, dar mi-a spus că-l doare capul, aşa că m-am gândit că va veni acasă. Poate am înţeles eu greşit. Îmi pare rău.

Începu din nou să se retragă. Şi din nou ea îl opri, cu stomacul întors pe dos de groază şi bănuieli.

— Staţi puţin. Se plânge des de dureri de cap? A mai plecat vreodată aşa devreme de la lucru?

MacLeod şovăi, codindu-se să răspundă.

— Trebuie să ştiu adevărul, domnule MacLeod. Vreau să fac ce e mai bine pentru tăbăcărie şi să-mi ajut soţul. Dar nu pot face nici una, nici alta până nu aflu adevărul.

— Se plânge de o bună bucată de vreme de dureri de cap, zise el, scărpinându-se în barbă. În ultimul timp şi-a făcut un obicei din a pleca devreme de la lucru. De regulă, pe la prânz. Îmi pare rău.

— Mai vine înapoi sau lipseşte tot restul zilei?

Îi era groază de răspunsul lui.

— Nu mai vine, doamnă. Îmi... îmi pare foarte rău că v-am deranjat. N-aş fi făcut-o, să fi ştiut că... Scuzaţi-mă...

— Nu vă mai scuzaţi şi spuneţi-mi de câtă vreme se întâmplă asta.

El îşi drese glasul.

— De vreo două săptămâni.

Două săptămâni. Ce făcuse Horatio în tot acest timp? Unde mergea? Durerea din stomacul ei deveni atât de intensă, că îi venea să se încovoieze de spate. Dar rămase cu capul sus.

— Horatio n-a venit acasă cu aceste dureri de cap. Iar aseară nu s-a întors decât cu mult după vremea cinei. Mi-a spus că lucrează până târziu.

— Îmi pare ră... începu el, dar se opri. Am lucrat până târziu aseară şi... şi n-a fost la lucru. Bănuiesc că problema mea mai poate aştepta încă o zi, doamnă Garner. Am să vorbesc cu el mâine dimineaţă. Iertaţi-mă că v-am deranjat.

— Nu plecaţi încă!

El se opri din nou şi de data aceasta Bebe aşteptă până îşi ridică privirea spre ea.

— Trebuie să ştiţi adevărul, domnule MacLeod. Motivul pentru care Horatio nu e aici şi motivul pentru care v-a minţit că-l doare capul e acela că, probabil, se află la clubul bărbaţilor sau beat, în vreo cârciumă.

MacLeod nu răspunse, dar nici nu se arătă surprins. Chipul lui simplu, onest, trăda uşor orice emoţie şi Bebe îşi dădu seama după expresia feţei lui că purtarea lui Horatio începea să capete sens pentru el.

— Nu păreţi surprins, domnule MacLeod.

— Asta explică anumite lucruri din ultima vreme.

— Ca de pildă?

— Aş prefera să nu vorbesc despre asta.

Îşi coborî din nou privirea în pământ.

Să meargă să-l caute pe Horatio? Bebe se simţea furioasă şi trădată în aşa hal, că era gata să se ducă direct la club să-l ia la rost. Ştia că ar fi fost mai bine să aştepte până îi trece supărarea şi să-l abordeze cu dragoste, dar în momentul acela nu simţea niciun strop de dragoste. Renunţase la tot pentru el, îi îndeplinise toate dorinţele – iar el o înşelase.

— Mi-aţi spus că aţi venit cu o chestiune importantă, domnule MacLeod. Vă rog să veniţi cu mine chiar acum şi să mă ajutaţi să-mi găsesc soţul. În acest fel, Horatio îşi va da seama că nu mai poate să ne mintă.

— Îmi pare ră...

Se opri şi-şi drese din nou glasul.

— Vă rog să mă ascultaţi. Au trecut cinci ani de la moartea socrului dumneavoastră. Soţul dumneavoastră mi-a dat deja de înţeles că voi fi concediat imediat după expirarea termenului. A fost obligat să mă ţină pe postul de maistru-şef datorită clauzei din testamentul domnului Garner şi...

Părea foarte tulburat.

— ...şi după ce mă va concedia, voi avea nevoie de recomandările lui ca să-mi găsesc un nou loc de muncă. Nu vreau să fac nimic care să-l scoată din fire.

— Horatio nu-i în stare să se ocupe singur de fabrică, zise Bebe. Cred că ştiţi deja acest lucru. Mai ales dacă s-a apucat din nou de băut. Şi bănuiesc că ştiţi şi ce se va întâmpla cu tăbăcăria în perioada asta de criză economică, dacă dumneavoastră plecaţi de la cârmă.

MacLeod nu răspunse. Neliniştea îi crescu şi continuă să se scarpine în bărbie şi să se foiască de pe un picior pe altul, cu privirea aţintită la pantofi. Bebe îl admira pentru hotărârea de a nu spune nimic rău despre Horatio, chiar dacă era motivat de teama de şomaj. Dar nu mai putea să-şi deghizeze teama.

— Am aflat despre criza băncilor din ţară, zise ea. Dacă Horatio nu-şi vine în fire, riscăm să pierdem totul, nu-i aşa? Tăbăcăria, toate veniturile şi economiile...

— Vă rog, doamnă, nu-mi cereţi să-l înfrunt pe soţul dumneavoastră. Îmi pare foarte rău că v-am deranjat, dar trebuie să mă întorc la lucru.

De data aceasta se întoarse şi plecă fără să mai privească în urmă. Bebe închise uşa după el. Făcu un efort imens să rămână

calmă și să nu-și dea drumul lacrimilor de furie, teamă și dezamăgire. Se duse să-l caute pe vizitiu. Își puse în gând ca, în cazul în care Horatio plecase cu trăsura, să meargă pe jos în oraș și să ia toate cluburile la rând până va da de el și-l va aduce acasă. Dar atât vizitiul, cât și toți caii și vehiculele erau în magazie.

— Trebuie să-mi găsesc soțul, zise ea. Nu e la tăbăcărie. Vreau să mă duci la câteva din localurile pe care le frecventează.

Vizitiul nu răspunse, dar expresia jenată de pe fața lui îi spuse tot ce trebuia să știe. Ca și domnul MacLeod, nici el nu voia să fie prins în mijlocul acestei confruntări.

— Știu că simți mai multă loialitate față de Horatio decât față de mine, continuă Bebe, dar am nevoie de ajutorul tău. Dacă Horatio bea toată ziua în loc să lucreze și ne pierdem tăbăcăria din cauza asta, vei rămâne fără slujbă.

El desprinse hamurile dintr-un cui de pe perete și deschise încet unul dintre staule să dea drumul calului, citindu-i-se ezitarea în fiecare gest. Înhămă tăcut calul la trăsură și o ajută pe Bebe să urce. Făcu o pauză înainte să urce și el.

— Vă duc într-un loc unde merge de obicei, doamnă.

Bebe închise ochii.

— Mulțumesc, rosti ea blând.

Merseră într-una din zonele mai sărăcăcioase ale orașului, oprindu-se în fața unei clădiri de cărămidă cu două etaje și cu o tendă dungată în față. Firma se numea *La taverna lui Logan.* Horatio frecventa o cârciumă ordinară. În plină zi.

Vizitiul sări de pe capră s-o ajute, dar Bebe încremenise parcă în loc. O muzică vioaie de pian răzbătea prin ușa deschisă, dar interiorul barului părea extrem de întunecos, de parcă oamenii dinăuntru ar fi încercat să se ascundă. Un furnizor proptise ușa și acum intra și ieșea, cărând blocuri de gheață.

Într-un târziu, Bebe se dădu jos din trăsură și se îndreptă spre ușă să privească mai îndeaproape. Făcu o pauză înainte să intre, așteptând ca ochii să i se obișnuiască cu întunericul pentru a-și

putea recunoaşte soţul. Prin negura de fum de ţigară, îl zări pe barman ştergând pahare în spatele unei tejghele lungi de lemn. Rafturile din spatele lui erau ticsite cu sticle de alcool şi lui Bebe îi veni să ia cărămida din uşă şi să le facă ţăndări pe toate. Luă o gură de aer să se calmeze, inhalând fumul şi mirosul de drojdie al berii. Şirul de oameni ce stăteau aplecaţi peste tejghea erau îmbrăcaţi în haine murdare, cu chipurile mânjite de funingine şi grăsime, de parcă tocmai şi-ar fi terminat ziua de lucru şi s-ar fi oprit la un pahar în drum spre casă. Horatio nu se afla printre ei.

Ochii i se mai adaptară puţin şi privi cum furnizorul de gheaţă băgă bucăţile mari, picurânde, într-un răcitor de lemn de lângă bufet. Un bărbat durduliu stătea pe un scăunel rotund, cântând la o pianină dezacordată. Între notele metalice se auzeau clinchete de pahare, zgomot de voci şi râsete. Cârciuma avea podeaua de lemn şi acoperişul de tinichea, iar pereţii, înnegriţi de fum.

În spatele încăperii lungi şi înguste se aflau câteva grupuri de bărbaţi îngrămădiţi la câte o masă, în timp ce o chelneriţă le servea băuturi. Unul dintre bărbaţi era Horatio. Acesta ţinea într-o mână un pahar, iar în cealaltă, nişte cărţi de joc. Îşi agăţase costumul de spătarul scaunului şi-şi suflecase mânecile de la cămaşă. Părea mai fericit decât îl văzuse Bebe de luni de zile, râzând şi legănându-se pe picioarele din spate ale scaunului.

Furnizorul de gheaţă trecu pe lângă ea şi dădu cărămida la o parte. Bebe opri uşa în timp ce se închidea uşor, dar nu bine apucă să facă un pas înăuntru, că barmanul se repezi la ea de după tejghea.

— Hei, cucoană, n-ai ce căuta aici! Femeile n-au voie înăuntru.

Îşi ridică mâinile să-i blocheze calea.

— Atunci te rog să-l trimiţi afară pe soţul meu. Îl cheamă Horatio Garner şi trebuie să vină urgent acasă.

Bărbatul îşi mângâie mustaţa stufoasă şi clătină din cap.

— Nu-mi deranjez niciodată clienţii în mijlocul unui joc de pocher. Pleacă, duduie!

– Am spus că trebuie să vină acasă! E o urgență!

Ridică glasul, sperând s-o audă Horatio peste toată hărmălaia și muzica dinăuntru. Nu mințise în privința urgenței; neglijându-și munca de la tăbăcărie, Horatio punea în pericol viitorul întregii familii.

— Îmi pare rău, dar va trebui să-l trimiți după el pe vizitiu. Femeile n-au voie înăuntru.

Îi trânti ușa în față.

Bebe se întoarse la trăsură, unde o aștepta vizitiul.

— Îmi pare rău, zise ea. Nu-mi place deloc că trebuie să te fac să-mi iei partea, dar, după cum am mai spus, dacă tăbăcăria dă faliment, vei rămâne fără slujbă. Fii bun, te rog, și adu-mi-l pe domnul Garner.

— Da, doamnă.

Bărbatul se strecură pe ușă și dispăru înăuntru. Bebe urcă în trăsură și așteptă. Trecură câteva minute până se întoarse vizitiul cu Horatio și, în timp ce aștepta, Bebe se gândi la cartușul ei plin cu articole de ziar despre noua Mișcare pentru Temperanță a femeilor. Doar că ea era prea înverșunată să îngenuncheze în fața cârciumii și să se roage în mod pașnic ca acele femei. Se închipui în schimb aruncând cărămizi pe fereastră și făcând țăndări mesele și scaunele într-un acces de furie.

Horatio se ivi în cele din urmă cu vizitiul, afișând un zâmbet prostesc pe față, de parcă nu i-ar fi păsat de nimic.

— Care e urgența, Bebe?

— A fost maistrul-șef azi pe la noi. Are nevoie de tine la tăbăcărie. Trebuie să vii acasă, să te trezești din beție și să te întorci la lucru.

Se uita prostit la ea, de parcă n-ar fi priceput niciun cuvânt.

— Te rog, urcă în trăsură, Horatio. Trebuie să mergem acasă.

Vizitiul trebui să-l ia de braț și să-l ajute să urce. Lacrimile lui Bebe începură să curgă, în timp ce căruța se hurduca în sus pe dealul spre casă. Horatio adusese cu el o sticlă neterminată de

vodcă și, când Bebe încercă să i-o ia, deveni la fel de încăpățânat și irascibil ca Lucy când o apucau pandaliile.

— Nu! Nu poți s-o iei de la mine, Bebe! E a mea! Am nevoie de ea.

Ea îl săgetă dezgustată cu privirea și zâmbetul lui tâmp se topi.

— Nu te uita așa la mine, Bebe.

— Dar cum să mă uit la tine? Ești beat, Horatio. Ți-ai încălcat promisiunea.

Ochii lui se umplură de lacrimi.

— Îți aduci aminte când ne-am întâlnit prima oară la spitalul militar? Mă priveai de parcă eu aș fi făurit luna de pe cer. O citeam pe fața ta... în ochii tăi... Acum nu mă mai privești niciodată așa.

Pentru că acum ești un bețiv! vru ea să strige. *Am renunțat la toate visurile și dorințele mele pentru tine!* Dar își mușcă buzele și nu zise nimic.

Horatio termină de băut vodca acasă în seara aceea, după ce se încuie în biblioteca tatălui său. Nu urcă în dormitor decât după miezul nopții. În dimineața următoare, când Bebe încercă să-l trezească să meargă la lucru, nici nu vru să se clintească.

— Pleacă și lasă-mă în pace, mormăi el.

— Horatio, trebuie să mergi la lucru. Te rog, de dragul meu... de dragul lui Lucy... de dragul mamei tale...

El își astupă urechile cu mâinile.

— Taci odată și lasă-mă în pace!

Bebe scoase doi saci de călătorie și împachetă haine pentru amândoi, apoi îl scutură din nou.

— Totul e gata, Horatio. Putem pleca chiar acum la cabană. O luăm și pe Lucy de data asta. Îi va plăcea acolo.

— Nu-i adevărat. Nu-i va plăcea deloc.

Bebe știa că era adevărat. Deși nu avea decât patru ani, Lucy era la fel de obișnuită cu luxul ca bunica ei. Dădu la o parte acoperitoarea și-l apucă de braț.

— Hai, Horatio. Trebuie să mergi la tăbăcărie și să...

— Nici prin cap nu-mi trece să mai pun piciorul în locul ăla blestemat!

Își aminti de vizita de ieri a maistrului-șef și simți cum îi revine durerea de stomac.

— Neal MacLeod a fost ieri pe aici și a spus că e o problemă importantă de care trebuie să te ocupi în dimineața asta.

Horatio se ridică în capul oaselor și o înfruntă.

— Să nu te mai aud că pomenești vreodată numele ăsta, m-ai înțeles? Și încetează să-mi mai spui ce să fac! Eu sunt stăpân pe propria mea viață, nu tu!

Furia de pe fața lui o îngrozi și se dădu cu un pas înapoi.

— Știu că tu ești stăpân, dar...

— Toată viața mi-au spus alții ce să fac. Mai întâi mama, apoi tata, apoi ofițerii din armată... Să nici nu te gândești să începi acum și tu! E viața mea și la tăbăcărie nu mai pun piciorul! Niciodată!

Ea îi întoarse spatele și ieși din odaie, coborând scările până în foaier. Trebuia să plece înainte să-i spună ceva ce avea să regrete mai târziu. Își luă pălăria și șalul din cuier și, bolnavă de teamă și îngrijorare, se grăbi la trăsura ce aștepta să-l ducă pe Horatio la lucru. Ceva grav se întâmplase la fabrică și, dacă el nu avea de gând să meargă, se hotărî să meargă ea în locul lui. Avea să afle care era problema și să se întoarcă acasă, implorându-l să ia frâiele în mâini. Spera ca el să nu fi vorbit serios în privința hotărârii de a nu se mai întoarce la lucru.

Intră cu pași mari pe ușa tăbăcăriei, unde fu asaltată imediat de mirosul morții. În timp ce-și scotea o batistă să-și acopere nasul, îl zări pe Neal MacLeod examinând una din mașinăriile uriașe de prelucrare a pieilor, de parcă ar fi încercat să determine cauza unei defecțiuni. Un muncitor îi atrase atenția asupra prezenței ei și maistrul-șef se răsuci pe călcâie cu o expresie surprinsă.

— Doamnă Garner, sper că nu-i nicio problemă.

— Putem sta de vorbă un moment?

Îl conduse la o oarecare distanţă de muncitori, ca aceştia să nu tragă cu urechea.

— Horatio refuză să se scoale din pat. A început din nou cu beţiile. Mi-aţi spus ieri că e o problemă gravă care necesită atenţia lui, dar, din moment ce el nu poate fi aici în dimineaţa asta... Se opri să-şi înghită lacrimile. M-am... m-am întrebat dacă nu cumva mi-aţi putea spune mie ce e de făcut. Care e problema?

Neal MacLeod şovăi şi Bebe îi văzu spinarea încordându-se. O duse cu gândul la catârii tatălui ei când se încăpăţânau să nu tragă la plug.

— Vă rog să-mi spuneţi adevărul, îl imploră ea. Avem dificultăţi financiare la tăbăcărie?

— Haideţi în birou.

Îl urmă la etaj pe un şir scurt de scări până într-un birou strâmt şi înghesuit, nu cu mult mai mare ca vestiarul ei. Numele lui Horatio era scris cu litere aurii pe partea de sticlă a uşii, sub numele tatălui său. Un geam lateral dădea înspre parterul tăbăcăriei, oferind o privelişte a muncitorilor şi atenuând o parte din mirosurile şi zgomotul teribil. Geamul din partea opusă dădea înspre curtea din spatele clădirii principale. Dar priveliştea ce se zărea prin el era departe de a fi pitorească, cu magazii răsfirate dezordonat şi vagonete pe şine, un coş industrial de fum şi cisterne cu apă, precum şi mormane întregi de scoarţă de copac. Râul din depărtare părea o pată vâscoasă şi unsuroasă de culoare brună. Bebe nu şi-l putea închipui pe Horatio lucrând în această încăpere sufocantă toată ziua, nici jos, la parterul fabricii sau afară, în curtea murdară. Neal MacLeod în schimb părea în elementul său plimbându-se de colo-colo printre muncitori şi maşinării. Munca devenise o parte din el. Se întrebă dacă şi Horatio observase acest lucru.

MacLeod închise uşa în urma lor şi-i făcu semn lui Bebe să ia loc la masa de birou. Trase apoi un scaun de cealaltă parte.

— Situația noastră financiară nu-i prea roză, doamnă Garner. Suntem aproape faliți. Dacă nu putem convinge banca să ne extindă împrumutul, va trebui să închidem tăbăcăria.

Durerea ce-i cuprinse stomacul lui Bebe era ca un cleşte ce i-l strângea necruțător.

— Horatio ştie adevărul?

— Da. De mult îl tot rog să semneze formularele de împrumut ca să putem rămâne în afaceri, dar, să fiu sincer, nu pare să-i pese. Parcă ar vrea să se închidă tăbăcăria.

MacLeod se opri o clipă şi Bebe observă cu surprindere că se lupta din greu să-şi stăpânească emoțiile. Părea la fel de preocupat de viitorul tăbăcăriei ca şi ea. Îi era uşor să se sprijine pe el, să-şi pună încrederea în competența şi tăria lui liniştită.

— În cazul acesta va trebui să preluați controlul, domnule MacLeod. Şi să semnați formularele în locul lui.

El clătină din cap.

— Nu am cum. Nu voi mai lucra aici multă vreme. Acum două săptămâni, soțul dumneavoastră a fost la avocatul tatălui său ca să afle data exactă la care expiră contractul, să se scape de mine. Nu ştiu ce i-a spus avocatul... dar de atunci a încetat să-i mai pese. A început să plece devreme de la lucru cu dureri de cap. Nici să vreau, nu am autoritatea să salvez această fabrică.

Bebe simți cum pierdea controlul asupra întregii sale vieți, de parcă ar fi fost prinsă în vâltoarea unui curent rapid. Îşi aminti de ziua când aproape se înecase în râu şi fu şocată din nou de conştiința copleşitoare a faptului că nu era nimeni care s-o salveze. Dacă se lăsa dusă de curent la vale, ar fi ajuns, fără-ndoială, la fundul apei. Dar dacă voia să supraviețuiască – ea şi familia ei – trebuia să lupte să se mențină la suprafață şi să răzbească înapoi la țărm. Trebuia să se salveze. Apucă strâns mânerele scaunului lui Horatio.

— Atunci am s-o fac eu. Am să preiau frâiele până-şi va veni în fire. Dați-mi formularele de împrumut.

Maistrul-şef se holbă la ea.

— Nu cred că e legal ca...

— Ţineţi la slujba dumneavoastră, domnule MacLeod?

— Da, dar...

— Atunci va trebui să luăm măsuri să v-o păstraţi. Cine va şti că nu e semnătura lui Horatio în afară de mine şi dumneavoastră?

El nu răspunse. Confruntarea de priviri ţinu câteva minute bune.

— Sunteţi tot necăsătorit? îl întrebă ea.

— Da, doamnă.

Răspunsul lui o surprinse. Cum era posibil ca un tânăr frumos şi cu slujbă bună ca el să nu-şi găsească soţie?

— De ce? întrebă ea.

— Pentru că le întreţin pe mama şi pe sora mea.

— Dar tatăl dumneavoastră?

Faţa lui se coloră uşor şi Bebe nu înţelegea de ce.

— Tata a murit, zise MacLeod. De ce vă interesează atât de mult viaţa mea personală?

— Îmi pare rău dacă v-am dat impresia că-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, domnule MacLeod, dar vreau să văd cum stau lucrurile. Citesc zilnic ziarul, aşa că sunt la curent cu falimentul băncii şi cu criza financiară. Nu vreau să se închidă tăbăcăria. Prea multe familii depind de noi, inclusiv a mea şi a dumneavoastră. De acord?

El încuviinţă uşor din cap.

— De acord.

— Bun. Atunci iată cum stau lucrurile: Horatio s-a pus din nou pe băut. Dumneavoastră şi cu mine suntem singurii de aici care ştim adevărul. Niciunul nu ştim cât va mai dura această situaţie. Vă place sau nu, va trebui să conducem această fabrică până când se va hotărî să se trezească din beţie.

Îşi încrucişă mâinile pe masă, încercând să pară calmă.

— Aşa că vă rog frumos să-mi daţi hârtiile să le semnez.

Privi cum MacLeod scotoci printr-un morman de documente de pe biroul lui Horatio. Nu voia să conducă firma soţului ei mai mult decât voise să preia munca fraţilor ei în război. *E o decizie temporară,* îşi zise ea, la fel ca şi atunci. *Doar până trece criza şi îşi vine în fire Horatio.*

Maistrul-şef găsi în cele din urmă documentele şi i le puse înainte, arătându-i unde să semneze. Bebe luă peniţa lui Horatio de pe stativ şi o înmuie în călimara cu cerneală. După ce termină de semnat, aranjă hârtiile într-un teanc ordonat şi i le întinse lui MacLeod.

— Vă rog, fiţi bun şi duceţi-le imediat la bancă. Şi să ne rugăm să nu fie prea târziu.

Capitolul 17

În dimineața următoare, Bebe încercă în van să-l scoată din pat pe Horatio și să-l trimită la lucru. Când acesta nu se lăsă urnit, își dădu seama că va trebui să se îmbrace și să meargă ea în locul lui.

— Te rog să-i spui vizitiului să-mi pregătească imediat trăsura, îi spuse servitoarei.

— După micul dejun?

— Nu, chiar acum. Voi sări peste micul dejun.

Mâncarea n-ar fi făcut decât să-i fermenteze și să-i fiarbă în stomac, laolaltă cu furia și cu teama.

— Mă duc să vă aduc șalul și boneta, doamnă.

Bebe sperase să plece repede, înainte să dea ochii cu soacra sa, dar doamna Garner coborî scările, foșnind în halatul ei de casă, chiar în momentul când sosi trăsura.

— Unde crezi că te duci? întrebă ea.

Bebe șovăi, încercând să se gândească la un răspuns. Horatio trebuia să se lase de băut și să devină mai responsabil, dar asta nu avea cum să se întâmple dacă mințea pentru el, prefăcându-se că totul merge bine. Trebuia să-i spună soacrei sale adevărul.

— N-am de gând să-l mai acopăr pe Horatio. E beat tot timpul și nu-i în stare să administreze tăbăcăria.

— Minți!

Se repezi spre Bebe, gata parcă s-o ia la bătaie.

— Horatio a avut întotdeauna probleme de sănătate, dar să-l acuzi că-i un bețiv...

— Asta nu-i o problemă de sănătate, e o problemă cu băutura. A băut atât de mult azi noapte, că acum nici nu se poate scula din pat să meargă la lucru. Așa că mă duc eu în locul lui.

— Dar e absurd! E de-a dreptul scandalos! Ce vor spune oamenii?

— Întrebarea e ce vor spune oamenii dacă afacerile merg de râpă și firma dă faliment. Cum vom mai putea să locuim în casa asta, să plătim servitori și să punem mâncare pe masă, dacă se închide tăbăcăria?

Doamna Garner își roti privirile prin jur îngrozită, temându-se parcă să nu fie auzite de vreun servitor. Își coborî vocea la nivelul unei șoapte aspre:

— Nu cred nimic din tot ce-mi spui. Exagerezi. Ce știi tu despre așa ceva? Ești doar o fată proastă de la țară.

Bebe își reținu furia cu un preț enorm. Durerea din stomac o ardea ca focul. Știa că o ceartă nu le-ar fi ajutat pe niciuna și refuză să se coboare la nivelul doamnei Garner și să-i răspundă cu insulte.

— Dacă nu mă credeți, mergeți sus și vorbiți cu fiul dumneavoastră. Și dacă vreți să fiți de ajutor, faceți-l să-și recapete bunul-simț. Convingeți-l să se trezească din beție, pentru ca „proasta" de nevastă-sa să nu trebuiască să se ocupe de tăbăcărie în locul lui!

— Cum îndrăznești să-mi vorbești așa?

Bebe își împreună palmele plină de frustrare.

— Nu știu cum altfel să vă conving că spun adevărul. Țara e în mijlocul unei crize economice. Dacă lucrurile evoluează cum prezic experții, va trebui să reducem costurile gospodăriei și să concediem câțiva din servitori. În cel mai fericit caz, va trebui să încetați să vă mai cumpărați haine noi și jucării scumpe pentru Lucy în fiecare săptămână. Iar dacă se închide tăbăcăria,

nu numai că dineurile dumneavoastră somptuoase vor trebui să înceteze, dar nu vom avea nici cu ce să ne hrănim familia. Ziarul de azi e pe masă. Citiţi-l şi convingeţi-vă.

— Habar n-ai despre ce vorbeşti. Dacă ar fi în viaţă soţul meu...

— Dacă ar fi în viaţă, v-ar spune acelaşi lucru. Nu numai fabrica noastră are probleme, ci fabricile de peste tot. Sunt sigură că situaţia nu e prea roză nici pentru prietenele dumneavoastră. Numai că nu vor să recunoască.

Se opri şi respiră adânc să se calmeze. Servitoarea se întoarse şi-i întinse şalul şi pălăria.

— Mulţumesc. Nu mai pot să stau. Fiţi bună şi explicaţi-i lui Lucy că a trebuit să plec.

Un val de panică neputincioasă o copleşi în drum spre tăbăcărie. Ce se va alege de ei dacă fabrica ajungea într-adevăr la faliment? Unde aveau să locuiască, cum aveau să se descurce? În starea în care se afla, Horatio n-ar fi putut să-şi păstreze locul de muncă, nici dacă ar fi găsit vreunul.

Cum ajunsese să ducă această viaţă singuratică şi lipsită de sens? Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să o ia spre gară şi să se urce în următorul tren, lăsând în urmă totul şi pe toţi. Era furioasă pe soţul ei, îi era lehamite de soacra sa. Dar unde să se ducă? Viaţa ei degenerase într-o încurcătură uriaşă, din care habar n-avea cum să mai iasă. Mai era ceva de făcut?

Îşi şterse lacrimile, în timp ce trăsura încetini şi trase în faţa tăbăcăriei. Intră cu capul sus şi cu pas hotărât, trecând pe lângă biroul maistrului-şef şi urcând grăbită în biroul lui Horatio. Îşi atârnă şalul şi pălăria în cuier şi se aşeză la masă. Maistrul-şef bătu la uşă numaidecât.

— Poftiţi, intraţi, domnule MacLeod.

El rămase în uşă, cu capul la numai câţiva centimetri de pragul de sus, cu umerii laţi umplând întreg cadrul.

— Soţul meu nu vine azi la lucru, zise ea. Nu l-am putut face să se lase de băutură, aşa că am venit eu în locul lui.

— Înțeleg.

Se scărpină în bărbie, incapabil să-și ascundă sentimentele, și Bebe își dădu seama că nu era prea încântat de hotărârea ei.

— Domnule MacLeod, împreună vom găsi o cale să salvăm tăbăcăria, să ne păstrăm angajații și să plătim înapoi împrumutul pentru care am semnat ieri. Vreau să-mi spuneți exact care e situația, ca să știu ce am de făcut.

El șovăi multă vreme și Bebe se întrebă dacă avea de gând să se comporte din nou ca un catâr ce refuza să tragă la plug. Dar în cele din urmă trase un scaun lângă masa de birou și se așeză în fața ei, împăcându-se cu gândul că trebuiau să colaboreze.

— Afacerile merg prost în mai multe sectoare, nu numai la noi, începu el. Tot mai multe comenzi sunt anulate. Clienților le vine greu să cheltuiască bani în această perioadă de criză. Împrumutul pentru care ați semnat ieri ne va ține la suprafață o vreme, dar dacă lucrurile nu merg spre bine, nu vom putea să-l plătim înapoi. S-ar putea să trebuiască să mai concediem din angajați.

— Dar au nevoie și ei de bani pentru mâncare și pentru un acoperiș deasupra capului. Ce se va alege de bieții oameni?

— Nu știu.

Bebe își apăsă pumnul pe stomac să-și potolească durerea.

— Ziarele vorbesc despre tulburări sociale și chiar răscoale în alte orașe din cauza șomajului. Nu vreau să se întâmple și la noi același lucru.

— Nici eu.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Cred că am putea evita o parte din tulburările sociale dacă am vorbi pe șleau cu muncitorii. Le-ați câștigat respectul, doamnă Garner, prin felul în care i-ați ajutat în timpul epidemiei de holeră. Și ei știu bine că și familia mea a fost odată săracă.

— Mi se pare o idee bună. Aș putea vorbi și cu niște biserici și organizații caritabile locale sau cluburi de femei. Dacă le-aș

convinge să-și coordoneze eforturile pe parcursul acestei crize financiare, ar putea acorda sprijin mai multor familii. Credeți că Mary, sora dumneavoastră, ar fi dispusă să mă ajute?

El își abătu privirea.

— Nu pot să vorbesc în numele surorii mele.

— Ascultați-mă, știu că m-am comportat foarte urât cu ea. Am încercat să-i explic totul în scrisorile mele – sper că le citește. Horatio n-a fost de acord cu prietenia noastră, dar mi-a promis că nu va mai bea dacă mă voi implica mai mult în cercul social al mamei sale... După cum vedeți, nu și-a ținut promisiunea.

— Am să stau de vorbă cu Mary.

Își petrecură dimineața plănuind ce să le spună muncitorilor și maiștrilor și, cu puțin înainte ca alarma să marcheze sfârșitul zilei de lucru, îi convocară pe toți la o ședință.

Conveniseră ca MacLeod să ia primul cuvântul.

— Vom face tot posibilul să nu reducem orele sau locurile de muncă, le explică el. Dar nu vom mai putea acorda măriri de salariu și nici nu vom putea plăti ore suplimentare până nu se sfârșește criza. Vă rugăm să ne înțelegeți. Ne vom strădui să menținem deschise porțile fabricii și să păstrăm toți angajații.

— Vom încerca, de asemenea, să acordăm ajutor practic familiilor în nevoie, le zise Bebe când îi veni rândul. Vă rog, nu ezitați să mă căutați dacă aveți nevoie de ceva. Fiecare dintre voi trebuie să aibă un acoperiș deasupra capului și nimeni să nu sufere de foame.

Bebe își petrecu următoarele zile întâlnindu-se cu liderii bisericilor și cu cluburile de femei, în încercarea de a-i face pe toți să coopereze. Mary MacLeod o însoți și ea, oferindu-se să fie coordonator voluntar pentru organizațiile de caritate. Aceste activități îi distraseră atenția de la problemele cu Horatio și de la dificultățile financiare, dar până la sfârșitul săptămânii putu să lase totul în mâinile lui Mary și să se întoarcă la tăbăcărie. Toată această responsabilitate o speria. Se simțea mult mai în largul

şi coordonând activităţi caritabile decât conducând o fabrică şi, aşezată la biroul lui Horatio, se întreba cu ce să înceapă. Tocmai răsfoia prin registre, încercând să le dea de capăt, când maistrul-şef bătu la uşă.

— Intraţi, domnule MacLeod.

— V-aţi întors!

Îşi dădu seama după expresia lui sumbră că nu era prea încântat.

— Ascultaţi-mă, văd că vă e greu să vă împăcaţi cu ideea de a avea o femeie la cârma tăbăcăriei şi vreau să ştiţi că nici pe mine nu mă încântă această situaţie. Horatio ar trebui să fie aici, nu eu. Dar el nu e, aşa că va trebui să profităm cum putem mai bine de situaţie. Acum vă rog să luaţi loc şi să-mi explicaţi ce-i cu registrele astea.

MacLeod îşi trase scaunul în spatele mesei, lângă ea, cu mişcări lente, încercând parcă în acest fel să-şi exprime reticenţa. Dar îşi petrecu restul dimineţii răsfoind registrele şi răspunzându-i la întrebări. Când Bebe simţi că-şi însuşise în sfârşit o imagine de ansamblu, se rezemă de spătarul scaunului cu un suspin.

— Dacă înţeleg bine ce-mi spuneţi, nu se mai poate face nimic în privinţa comenzilor anulate. Dar cred că ar fi înţelept să căutăm pieţe noi de desfacere. Pielea mai are numeroase alte întrebuinţări pe lângă confecţionarea de pantofi. Ce-ar fi să lansăm o gamă nouă de produse, pe lângă tălpile din piele, pentru a ne câştiga noi clienţi? Sau dacă ne-am tăia din profituri şi am vinde pielea la un preţ mai mic... n-am primi mai multe oferte?

— Am sugerat şi eu toate astea, dar soţul dumneavoastră a fost de altă părere.

— Ei bine, eu nu sunt de altă părere. Aş vrea să-mi explicaţi câteva din ideile dumneavoastră cu privire la aceste noi pieţe de desfacere.

El se sprijini de spătarul scaunului, studiind-o.

— Aş putea să vă întreb de unde ştiţi atâtea, doamnă Garner?

Bebe se aprinse de mânie.

— Ce vreți să spuneți?

— Îmi pare rău. Era un compliment, dar a ieșit pe dos. Păreți să știți cum se administrează o companie și mă întrebam unde ați învățat.

Ea ridică din umeri.

— Mi se par mai degrabă chestiuni de bun-simț și... am citit ziarele. Ascultă, nu cred că e cazul să fim atât de protocolari. Dă-mi voie să-ți spun Neal și spune-mi și tu Beatrice.

— Dacă dorești...

În săptămâna ce urmă, munciră cot la cot la întocmirea schițelor și planurilor și la distribuirea sarcinilor. Când sosi vinerea – ziua de plată – Neal veni din nou la ea în birou.

— Îmi pare rău că trebuie să-ți amintesc, dar săptămâna viitoare se împlinesc cinci ani de la moartea domnului Garner. După aceea voi lucra fără contract. Știu că soțul tău avea de gând să mă concedieze și...

— Iar tu știi că nu pot administra fabrica fără ajutorul tău.

Perspectiva de a-l pierde pe Neal îi readuse durerea arzătoare din stomac.

— Am să vorbesc cu avocatul domnului Garner și să-l rog să-ți extindă contractul.

— Fără știrea soțului tău? Nu va fi valabil. Avocatul își va da seama că n-a fost semnat de domnul Garner.

— Lasă asta în seama mea. Tu fii bun și spune-mi cum îl cheamă pe avocatului domnului Garner.

— William Harris. Biroul lui se află pe Aleea Centrală.

Bebe se duse la el chiar în dimineața aceea și se simți și mai puțin în largul ei acolo ca în scaunul de la biroul lui Horatio. Afacerile legale erau domeniul bărbaților, nu al femeilor și domnul Harris o întâmpină cu suspiciune atunci când secretarul său o conduse în birou. Părea destul de bătrân să-i fie tată lui Horatio, cu capul încununat de păr blond-cărunt și o expresie severă pe fața ridată.

— Cu ce vă pot fi de folos, doamnă Garner?

Ea își ridică bărbia, repetându-și că avocatul era angajatul ei. Îi văzuse numele figurând în registre pentru prestarea de servicii legale la tăbăcărie.

— Din câte am înțeles, contractul de maistru-șef al domnului MacLeod e pe cale să expire. Aș dori să-l reînnoiți.

Avocatul își încruntă sprâncenele albe, săgetând-o cu ochi ca de șoim.

— Nu știu de ce vă ocupați de această chestiune în locul soțului dumneavoastră, doamnă Garner, dar sunt absolut convins că Horatio n-a avut intenția să extindă contractul lui Neal MacLeod.

— Ei bine, s-a răzgândit.

— Și v-a trimis pe dumneavoastră? Îmi pare rău, doamnă Garner, dar nu vă cred. Aveți vreo dovadă că sunteți autorizată să acționați în numele lui Horatio?

Bebe trase adânc aer în piept. Cu ani în urmă, se dovedise capabilă să facă muncă de bărbat și știa că era în stare să facă și munca lui Horatio. Își ținu capul sus și vocea neutră, încercând să nu se lase intimidată de privirea domnului Harris și de biroul lui ticsit cu cărți legate în piele și diplome înrămate. Se întrebă dacă așa se simțise și mama ei în ziua aceea îndepărtată când trebuise să-i înfrunte pe vânătorii de recompense.

— Nu, domnule. N-am cum să dovedesc că sunt autorizată. Dar am să fiu sinceră cu dumneavoastră, în speranța că mă veți ajuta.

Se opri, așteptând să i se mai potolească arsura din stomac.

— Adevărul e că de câteva săptămâni încoace soțul meu bea întruna. Nu-i în stare să administreze fabrica și nici să ia decizii înțelepte. Dacă domnul MacLeod nu-și continuă munca în postul de maistru-șef, riscăm să pierdem totul. Dar ca să poată face asta, are nevoie de un nou contract. După ce Horatio se trezește din beție, va putea să angajeze și să concedieze pe cine vrea,

dar între timp am o fiică de crescut și nu vreau să ne pierdem casa și mijloacele de trai din cauza lacunelor morale ale soțului meu. E destul de limpede?

Avocatul îi evită privirea, în timp ce Bebe își șterse lacrimile. Când se întoarse din nou spre ea, ochii lui își pierduseră sclipirea de șoim.

— Îmi pare foarte rău pentru situația dumneavoastră, doamnă Garner. Sunt sigur că n-ați fi divulgat asemenea informații personale dacă n-ar fi fost absolut necesar.

Ea luă o gură adâncă de aer.

— Atunci sunteți dispus să mă ajutați?

Domnul Harris șovăi, rezemându-și coatele de birou și încrucișându-și degetele. Își țuguie buzele, de parcă și-ar fi cumpănit cu grijă răspunsul.

— Ce am să vă spun acum, zise el în cele din urmă, e strict confidențial. Vă rog să înțelegeți că voi nega întotdeauna că v-am spus așa ceva. E limpede?

— Da.

Domnul Harris se opri din nou, ațintindu-și privirea spre masa încărcată de birou, de parcă ar fi încercat să decidă cu ce să înceapă. Bebe nu-și putea închipui ce avea de gând să-i dezvăluie.

— Am fost consilierul legal al socrului dumneavoastră înainte de moartea acestuia. Mi-a spus totul despre slăbiciunile lui Horatio, așa că nu m-a surprins deloc mărturisirea dumneavoastră. Domnul Garner m-a rugat să adaug o clauză la testament prin care să-l mențină pe Neal MacLeod în fruntea companiei cinci ani după moartea sa, pentru ca Horatio să aibă timp să renunțe la băutură și să se perfecționeze în afaceri. Dar mai există și un alt motiv pentru care l-a făcut maistru-șef pe MacLeod.

Făcu o pauză, privind-o drept în ochi.

— Neal MacLeod e fiul nelegitim al domnului Garner. Mary MacLeod e fiica lui nelegitimă.

Bebe îi auzi vorbele, dar îi trebui un moment până le pătrunse sensul. Avocatul așteptă, conștient că o șocase. Își aduse aminte că Mary fusese prezentă la înmormântarea domnului Garner cu frații ei și dintr-odată înțelese totul.

— Domnul Garner a întreținut familia MacLeod cât timp a fost în viață, continuă domnul Harris, și a vrut să se asigure că vor avea cele necesare și după moartea sa. Dar n-a vrut ca soția și fiul lui să afle adevărul. Dacă i-ar fi menționat în testament, acesta ar fi ieșit la iveală.

— Soția lui nu știe?

Domnul Harris clătină din cap.

— Din câte știu eu, nu.

— Dar Horatio?

— Nici el n-a știut până de curând, rosti el cu un oftat. A venit la mine din același motiv ca dumneavoastră – pentru că se apropie expirarea celor cinci ani de la moartea tatălui său – și s-a arătat hotărât să se descotorosească de MacLeod. L-am întrebat de situația financiară a tăbăcăriei și a recunoscut că afacerea e în pericol. Înainte de a muri, domnul Garner m-a instruit să-i spun adevărul dacă vreodată fabrica va fi amenințată din cauza conducerii lui necorespunzătoare – sau dacă va continua să bea. Am simțit că n-am de ales și i-am spus. Vestea l-a șocat în mare măsură.

Bebe rămase înlemnită, fără grai. Adăugat la problemele financiare ale tăbăcăriei, șocul acestei dezvăluiri era mai mult decât suficient să-i dea motiv lui Horatio să se apuce din nou de băut.

— Îmi pare rău dacă v-am șocat, zise avocatul.

— Nu... nu dumneavoastră sunteți de vină... Vă mulțumesc că mi-ați spus.

Bietul Horatio. Ce lovitură teribilă trebuie să fi suferit. De multă vreme fusese ros de invidie față de Neal MacLeod, dar să descopere adevărul despre infidelitățile tatălui său și despre motivul favoritismelor acestuia față de „celălalt" fiu era mai mult

decât putuse îndura. Bebe se întrebă cum să-i dea de înțeles că suferă alături de el fără să-i dezvăluie că știe adevărul.

Dar decizia cu privire la ce avea să-i spună lui Horatio trebuia să aștepte până mai târziu. Își îndreptă repede atenția spre contractul lui Neal.

— În lumina acestei dezvăluiri, domnule Harris, cred că sunteți de acord cu mine că Neal MacLeod trebuie să rămână maistru-șef și pe mai departe.

El dădu din cap cu strângere de inimă.

— Da, știu că asta ar fi și dorința domnului Garner. Voi întocmi un contract care să fie valabil până când soțul dumneavoastră va fi în stare să preia conducerea.

Întorcându-se la tăbăcărie, Bebe privi locul cu alți ochi. Nu simțise niciodată prea multă afecțiune pentru socrul ei, dar acum, când îi știa păcatele ascunse și încurcătura pe care o crease, nu mai avea decât ură pentru el. Îl văzu pe Neal lucrând la biroul lui de la parter și se întrebă cum de nu observase până atunci că părul lui avea aproape aceeași culoare ca al lui Horatio – și ca al tatălui lor. El își ridică privirea la apropierea ei.

— S-a întâmplat ceva?

— Te rog să vii până la mine în birou, Neal.

Îl auzi urcând scările în urma ei și închizând ușa după sine. Își atârnă pălăria și haina în cuier și, cu un oftat adânc, se întoarse spre el.

— De câtă vreme știi adevărul?

Lui Neal îi trebui un moment să-și dea seama la ce se referă. Se afundă în scaunul din fața biroului, în timp ce Bebe se așeză și ea.

— Dintotdeauna, răspunse el încet. Domnul Garner... tatăl meu... a cunoscut-o pe mama pe când lucra aici, la tăbăcărie. Ea mi-a spus că soția domnului Garner nu l-a... a... adică... el i-a spus că nu și-a iubit soția. A fost o căsătorie de conveniență. M-am născut la șase luni după soțul tău. Sora mea a venit pe lume la un an și jumătate după aceea.

Tăcu, cu privirea aţintită spre unul din registre, ca şi cum lui ar fi trebuit să-i fie ruşine.

— Mi-ar plăcea să cred că tata ne-a iubit în felul lui. Ne mai vizita din când în când. M-a dus de câteva ori la cabana lui de pescuit. Iar când am fost destul de mare să lucrez, mi-a asigurat un loc de muncă la tăbăcărie. Când a început războiul, m-am înrolat imediat. Pe urmă, am vorbit adesea despre experienţele mele de pe front. Tata nu spunea niciodată prea multe, dar ştiam că e mândru de mine.

Inima lui Bebe ardea de durere pentru Horatio. El nu se bucurase niciodată de aprecierea tatălui său.

— Tu l-ai iubit? întrebă ea.

— Nu întotdeauna. Au fost clipe când l-am urât. N-am înţeles niciodată de ce nu şi-a părăsit soţia să se căsătorească cu mama sau măcar s-o recunoască pe ea şi pe copiii ei. Dar a avut grijă de noi. El ne-a cumpărat casa unde locuim acum şi a pus-o pe numele meu înainte de a muri. Şi m-a numit maistru-şef.

— Eşti fiul lui, Neal, zise ea blând, încercând încă să se dumirească. Un motiv în plus să-ţi continui munca aici. Tăbăcăria nu poate să funcţioneze fără tine. Avocatul a fost şi el de acord să-ţi întocmească un contract temporar.

Pentru prima oară îl văzu zâmbind.

Capitolul 18

Bunica se afla chiar în toiul poveştii, când o căruţă trasă de doi cai se apropie din direcţia opusă. Pe capră se aflau un fermier şi cei doi feciori vânjoşi ai acestuia. Pe platforma căruţei erau depozitate o duzină de lăzi cu pui gălăgioşi ce piuiau cât îi ţinea gura.

— Aveţi nevoie de ajutor, doamnelor? ne strigă fermierul din partea cealaltă a mlaştinii.

Bunica lăsă în jos geamul.

— Da. V-am fi cât se poate de recunoscătoare. Mulţumim.

Bărbaţii se dădură jos şi dezlegară caii, legându-i de bara din spate a maşinii. Cu cei doi cai trăgând din spate şi cei doi flăcăi împingând din faţă, reuşiră să scoată din mocirlă maşina în marşarier.

— Încotro? întrebă fermierul, când bunica Bebe conteni cu mulţumirile.

— Venim de la Roseton şi mergem la Harrisburg.

— Ei bine, doamnă, vă sfătuiesc să întoarceţi şi să vă înapoiaţi acasă, zise el, clătinând din cap. Noi din direcţia aceea venim şi drumurile sunt şi mai proaste mai încolo. Aveam de livrat puii ăştia, dar am fost nevoiţi să ne întoarcem.

Ştiam cât era de curajoasă bunica Bebe. Pentru nimic în lume nu s-ar fi dat bătută.

— Mulţumesc pentru sfat, zise ea cu un zâmbet. De îndată ce reuşesc să întorc maşina, cred că îl vom urma.

— Nu... te rog, am implorat. Nu asculta de ei.

Dar bunica pornise deja motorul și, după ce execută o întoarcere perfectă din trei mișcări, o luarăm înapoi spre Roseton.

— Am fi putut ajunge cu bine la Harrisburg, am mormăit, făcându-mă ghem în scaun. Ce știu ei?

— Nu-i nicio rușine să schimbi direcția, Harriet. De fapt, odată ce ai văzut semnalele de avertizare, e întotdeauna înțelept să te întorci din drum.

— Ai fi putut să ne duci până acolo fără probleme. Doar ai condus singură o tăbăcărie. Puțin noroi e floare la ureche.

Bunica se holbă la mine alarmată.

— Nu știu de unde ți-a venit ideea asta că sunt invincibilă, Harriet. Cât despre conducerea tăbăcăriei... ei bine, în final lucrurile n-au ieșit prea bine în ce mă privește...

***

Într-o dimineață, în drum spre locul de muncă, Bebe se trezi că trecuse un an de când plecase pentru prima oară la tăbăcărie în locul soțului ei. Își dădu seama de asta după ce o auzi pe doamna Garner făcând planuri să pună flori pe mormântul soțului ei la comemorarea a șase ani de la moartea acestuia. Cum de trecuse timpul atât de repede? Și cum putuse Horatio să o țină din beție în beție un an întreg? Bebe încetase demult să se mai milogească la el, obișnuindu-se să se trezească devreme în fiecare dimineață și să meargă la lucru în locul lui. Se întrebă dacă Neal MacLeod era conștient că trecuse atâta timp.

— Vino la mine în birou, îi zise ea, când trecu pe lângă masa lui. Am ceva să-ți spun.

— Vin imediat.

Lui Bebe îi făcea plăcere să lucreze cu Neal. Acesta avea un zâmbet blând și o tărie liniștită ce-l învrednicea să rămână calm în orice criză. Munca alături de el îi aducea aminte de anii de război,

când trudise umăr la umăr cu fratele ei, Franklin, împărțind corvezile și devenind prieteni. În ultimele luni își făcuseră clienți noi și-și îmbunătățiseră treptat vânzările. Niciunul din angajați nu fusese pus pe liber. Arsura cumplită din stomac îi dispăruse.

Bebe își dădu jos pălăria și fularul și le agăță în cuier, amintindu-și cât de plină de mânie și de resentimente fusese acum un an, în prima ei zi acolo. Rămase în picioare lângă fereastra din birou, privind spre curtea și clădirile tăbăcăriei, și-și dădu seama că știa exact la ce servea fiecare: uscătoria și magazia de lemne, clădirile cu cazane de înmuiat și generatorul de aburi, depozitul de stocare a pieilor ce soseau pe șine de la măcelării. Și, în timp ce privea pe geam, în după-amiaza aceea ploioasă de septembrie, își dădu seama că toată furia i se topise. Nu-i mai păsa nici dacă Horatio bea toată ziulica. Viața ei avea un rost, ca și atunci când ajutase familiile afectate de holeră.

Auzi o bătaie în ușă și, întorcându-se, îl zări pe Neal umplând cadrul acesteia. În mâini ținea un registru.

— M-ai chemat?

Ea îi zâmbi.

— Îți dai seama că lucrez aici cu tine de un an de zile?

— Chiar a trecut atât de mult?

— Da. Am început în septembrie, la cinci ani după ce a murit domnul Garner – tatăl tău. Și săptămâna viitoare se împlinesc șase ani.

— Anul ăsta a trecut tare repede.

Se scărpină în bărbie, zâmbind ușor.

— Sper să nu mi-o iei în nume de rău, dar când ai venit prima oară aici și mi-ai spus că vrei să preiei conducerea în locul soțului tău, m-am gândit că mergem spre ruină sigură.

Bebe râse în hohote.

— M-am înșelat în privința ta, continuă el. Ești doar o mână de om – fără supărare – dar ai curaj și bun-simț cât pentru trei. Și o minte ageră în afaceri.

— Mulțumesc. Nu ți-o iau în nume de rău, zise ea cu un zâmbet. Trebuie să recunosc că și tu m-ai surprins. În prima zi mi-ai făcut impresia că ești ca unul din catârii tatălui meu și aș fi băgat mâna în foc că-ți vei înfige picioarele în pământ și vei refuza să tragi la plug pentru o femeie.

— Știi ceva, în multe privințe ești mult mai pricepută la treaba asta decât soțul tău.

Surâsul lui Bebe păli.

— Îmi pare sincer rău să aud asta. Aș da orice ca lui Horatio să-i placă să lucreze aici, dar știu că nu i-a plăcut niciodată. Nu cred că-i stă în fire să fie om de afaceri. Aș vrea tare mult să-și găsească ceva care să-i placă – pe lângă băutură, desigur. Am sperat că-și va veni în fire și se va întoarce la lucru în câteva zile, iar eu voi putea să merg acasă să-mi cresc fata, dar n-a fost să fie așa.

— Îmi pare rău că asta e situația, Beatrice, dar mă bucur că am avut șansa să lucrez cu tine.

— Te rog, nu mai spune nimic, Neal.

Îi venea să plângă și nu voia s-o facă. Regreta că nu avusese bunul-simț să se mărite cu un om ca Neal în locul lui Horatio.

— Hai să schimbăm subiectul, zise el. Deschise registrul pe care-l ținea în mâini și-și plimbă degetul de-a lungul paginii, oprindu-se la rândul de jos.

— Uite, am vrut să-ți arăt cifrele acestea. Datorită noilor noștri clienți, am făcut un profit frumușel a treia lună consecutiv. Asta înseamnă că ar putea fi vorba de o tendință, nu de un accident. Și, dacă tendința continuă, poate vom reuși să ne plătim împrumutul înainte de termen și să economisim banii de pe dobânzi. Cred că partea cea mai rea a trecut în sfârșit, Beatrice. Vom rămâne solvabili.

— O, Neal! Ce minunat!

Își aruncă brațele în jurul lui și-l cuprinse strâns. Reacționă spontan, așa cum ar fi făcut dacă ar fi împărtășit veștile bune cu

Franklin. Dar gestul se transformă în curând în ceva mai mult atunci când niciunul nu dădu să se retragă.

Bebe îi simți căldura trupului răspândindu-se prin al ei, în timp ce o ținea strâns. Își rezemă capul de pieptul lui și închise ochii, inhalându-i parfumul. Îi simți inima bătând la fel de tare ca a sa. Nu i-ar mai fi dat niciodată drumul lui Neal MacLeod.

Luni de zile se bizuise pe tăria lui de caracter în lupta cu criza financiară; acum, când se afla în brațele lui, îi simțea din plin și vigoarea puterii fizice. Horatio nu o mai îmbrățișase așa de nu știu câtă vreme. Nici nu l-ar fi lăsat s-o facă, atâta timp cât era beat – și era beat aproape tot timpul. Bebe se mutase chiar într-un dormitor separat în speranța de a-l face să renunțe la băutură. Strategia însă nu funcționase.

Îmbrățișarea lor dură mai mult decât s-ar fi cuvenit, dar Bebe își dorea să nu se mai sfârșească niciodată. Neal o cunoștea pe Bebe cea adevărată, nu imaginea falsă pe care și-o făcuse Horatio despre ea când o întâlnise prima oară. Și la rândul ei, ajunsese să-l cunoască și ea pe Neal – ingeniozitatea lui tăcută, integritatea și curajul lui.

Într-un târziu, el se dădu înapoi doar atât cât s-o poată privi în ochi, dar rămaseră cu brațele înlănțuite. Bebe îi citi adevărul pe față – nu se pricepuse niciodată prea bine să-și ascundă sentimentele. Era îndrăgostit de ea. Se vedea de la o poștă. Și ea îl iubea la rândul ei.

— Neal... șopti ea. Își ridică fața spre el, tânjind să-l sărute.

Expresia lui Neal se transformă brusc într-una de oroare. Îi dădu drumul, desprinzându-i brațele de după mijlocul lui.

— Ce facem, Beatrice? N-ar fi trebuit cu niciun chip să... Îmi... îmi pare atât de rău...

Se întoarse pe călcâie și fugi din biroul ei ca dintr-o încăpere cuprinsă de flăcări.

— Neal, stai!

El nu se opri, ci coborî scările cu pași apăsați.

Lui Bebe i se tăie respirația. Tremura din tot trupul. Tânjea să-i simtă din nou brațele în jurul ei. Neal MacLeod era stânca de care se agățase în mijlocul vâltorii și nu știa cum ar fi putut să supraviețuiască fără el.

— Te rog, nu mă părăsi... șopti ea.

Dar era prea târziu pentru implorări.

Își luă pălăria din cuier, punându-și-o pe cap la întâmplare. Fără să se oprească, se năpusti împleticindu-se afară din biroul lui Horatio, ca o oarbă, și coborî în grabă scările. Zgomotul de la parterul tăbăcăriei îi pulsa în urechi ca bătăile propriei inimi, dar ea își continuă drumul spre ușa principală și dincolo de ea. Lăsă în urmă clădirea și începu să alerge în stradă, în ploaie.

Habar n-avea încotro se îndrepta, dar merse în continuare. Ploaia cădea întruna, udându-i spatele, umerii și coapsele și scurgându-i-se pe poalele fustei pe drumul cu băltoace. Îi înmuie pălăria până când paiele distruse se pleoștiră și începu să picure apă din ele. Dar nu-i păsa. Lacrimile îi cădeau întruna ca stropii de ploaie, inundându-i fața, încețoșând totul în jurul ei.

Într-un târziu se opri, când își dădu seama, prin negura durerii ei, că întinderea cenușie de neant din față era râul. Își scoase o batistă din mânecă și-și șterse lacrimile ca să poată vedea mai bine. Se afla pe o porțiune pustie a malului, între calea ferată și râul lat ce susura. În stânga ei, la vreo 50 de metri distanță, drumul era blocat de gardul înalt ce împrejmuia clădirile răsfirate ale fabricii de cărămidă. În dreapta, dincolo de mormanele de pietriș și gunoaie, se afla mahalaua ce mărginea așa numita zonă a Apartamentelor. S-o ia singură în direcția aceea era prea periculos. N-avea ce căuta acolo – după cum n-avea ce căuta nici în viața lui Neal MacLeod.

Întorcându-se să plece, își dădu seama că huruitul pe care-l auzea era al unei locomotive ce se apropia. Porni în fugă spre șine pentru a trece de partea cealaltă înainte ca trenul să-i blocheze drumul, dar era prea târziu. Șirul lung de vagoane de marfă

alcătuiră un gard mişcător ce înainta lent, făcându-i imposibilă scăparea. Era prinsă în capcana propriilor erori.

Ce căuta acolo? Ce se alesese de viaţa ei? Măcar de s-ar fi putut dumiri cum sfârşise în fundătura aceea, poate ar fi găsit o cale de întoarcere. Îşi ridică privirea spre cer, cu ploaia şiroindu-i pe faţă, dar Dumnezeu părea foarte îndepărtat.

Bebe înţelegea acum că se măritase cu Horatio din motive neînţelepte – pentru chipul lui frumos şi hainele elegante şi pentru felul în care o curtase cu vorbe dulci ca făt-frumos. Dar mai presus de toate, pentru că se îndrăgostise de propria-i imagine oglindită în ochii lui, de frumuseţea şi bunătatea pe care i le atribuise el – dar care, ştia prea bine, nu fuseseră decât plăsmuiri. Nu cunoscuse adevăratul lui caracter şi nici nu se ostenise să privească dincolo de suprafaţă. Era propria-i greşeală, nu a lui Dumnezeu. Dar acum ce-i mai rămânea de făcut?

Auzi scârţâitul strident al oţelului când trenul se opri pe şine, blocându-i calea. Se întoarse şi porni înapoi spre râu, privind la stropii de ploaie ce încreţeau suprafaţa acestuia. Cercurile se răspândeau rapid, intrând în coliziune şi formând alte cercuri ce tulburau şi mai tare oglinda apei. Îşi aminti de ziua când stătuse pe malul lacului cu Horatio, urmărind cercurile făcute de picurii de ploaie pe oglinda apei, constatând că un singur strop – un singur om – putea schimba totul. O mulţime de stropi şi o mulţime de oameni, care se ciocneau şi se influenţau reciproc, tulburând suprafaţa liniştită a apei şi dând naştere unui flux de schimbare. Infidelitatea domnului Garner dăduse naştere unui fiu nelegitim, care, prin coliziunea cu Horatio, îl împinsese pe acesta din urmă la beţie şi disperare – iar beţia lui, la rândul ei, o făcuse pe Bebe să se îndrăgostească de Neal MacLeod. Acest lucru nu se întâmplase peste noapte, ci treptat, lucrând zi de zi alături de el – întocmai cum stropii minusculi dădeau naştere unui potop.

Vagoanele trosneau şi bocăneau în spatele ei, în timp ce mecanicii le ataşau sau le dezlegau de la locomotivă. Motorul huruia,

scoțând aburi. Bebe se aplecă să ridice un băț de pe jos și îl rupse în două.

Făcuse o greșeală teribilă. Iubirea pe care o simțise odată față de Horatio se erodase treptat, în timp ce sentimentele ei pentru Neal deveniseră tot mai puternice. Oare tot așa se îndrăgostise și socrul ei de mama lui Neal? Oare neglijase și el semnele până când fusese prea târziu să mai evite ispita?

Beția lui Horatio începuse și ea de la un strop de alcool. Și el își reînnoise zilnic alegerea greșită, până când toate acele alegeri se acumulară, transformându-se în ceva mai mult, ca și propriile ei decizii greșite. Știa că nu nevoia o făcea acum să plece la tăbăcărie în fiecare dimineață, ci dorința de a fi cu Neal. Îi plăcea să stea de vorbă cu el, să-l simtă aproape când lucrau alături, îi plăcea totul la el.

Aruncă în râu o bucată din bățul rupt și privi cum curentul o duse la vale. Așa se întâmplase și cu ea. Se lăsase atrasă de curent într-un loc unde nu avea ce căuta.

Dumnezeule, iartă-mă. Doamne, iartă-ne pe toți.

Bebe aruncă o privire în spate. Trenul încă nici nu se clintise. În fața ei, râul curgea prin oraș, pierzându-se în depărtare. Ploaia continua să cadă. Era udă până la piele, cu rochia lipită de spate, de umeri, de coapse. Se învârti în cerc ca un animal prins în capcană, fără nicio posibilitate de ieșire.

Să se întoarcă acasă la fermă? N-ar fi făcut decât să sfârșească într-o nouă fundătură. Mama ei n-ar fi lăsat-o să rămână. Hannah i-ar fi spus: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă." Și că trebuia să-l ierte pe Horatio „de șaptezeci de ori câte șapte". Dar cum se putea întoarce la Horatio, când îl iubea pe Neal?

Poate ar fi trebuit să meargă înapoi la tăbăcărie și să-l implore pe Neal să fugă cu ea.

Lacrimile îi șiroiră și mai abitir la gândul că acesta n-ar fi acceptat niciodată. Neal avea prea multă integritate. El fusese cel care se desprinsese primul din îmbrățișare, fugind ca un criminal

de la locul faptei. Şi asta şi era. O crimă. Bebe era femeie măritată Iar Neal cunoştea din proprie experienţă efectul distrugător al adulterului.

Atunci ce-i mai rămânea de făcut? Detesta traiul pe care il ducea în locuinţa cocoţată pe deal şi toată tulburarea din căsnicia şi din viaţa ei. Soacra sa o dispreţuia. Horatio iubea băutura mai mult decât o iubea pe ea. Şi în ultimul an îşi petrecuse atât de mult timp la lucru, că propria-i fiică abia o mai cunoştea.

Bebe văzu un vas mic navigând împotriva curentului şi îşi aduse aminte de vorbele mamei sale: *Mările liniştite nu-i fac pe marinari destoinici.* Mama ei susţinea că numai apele învolburate îi făceau pe oameni mai puternici, pregătindu-i pentru lucrarea lui Dumnezeu. Dar ce scop putea să aibă Dumnezeu în toată harababura asta? Nici nu mai ţinea minte când se rugase ultima oară.

Aruncă şi cealaltă jumătate de băţ în râu cu toată puterea. Îi venea să strige către cer: *Ce vrei de la mine, Doamne?* Poate că ar fi trebuit să se arunce şi ea după beţe, lăsând şocul apei reci ca gheaţa să-i taie respiraţia, lăsând apa să-i inunde plămânii şi s-o poarte spre mare.

Numai ea era de vină pentru greşelile ei. Nu-l putea acuza pe Dumnezeu. Fie că se măritase cu Horatio din motive corecte, fie că nu, se legase să-i fie soţie până la moarte. Ştia că viaţa ei n-avea cum să se schimbe în bine până nu-L ruga pe Dumnezeu să o schimbe pe ea mai întâi. Intrase singură în fundătura asta. Bebe îşi ridică din nou faţa spre cer. *Ajută-mă, Doamne. Arată-mi, Te rog, ce am de făcut.*

Auzi o nouă bufnitură provocată de coliziunea vagoanelor. Se întoarse din nou spre şine şi văzu că trenul se pusese în mişcare. Îl privi cum se depărta alene şi, când avu cale liberă, porni spre casă pe acelaşi drum pe care venise.

Ştia deja ce voia Dumnezeu de la ea. Nu era niciun mister. Trebuia să-l ajute pe Horatio să se lase de băutură, ca să se poată

întoarce la lucru. Trebuia să-L roage pe Dumnezeu s-o ierte şi să-i reînnoiască iubirea pentru Horatio. În minte îi reveniră vorbele lui din ziua când îl scosese din cârciumă: *Mă priveai de parcă eu aş fi pus luna pe cer. Acum nu mă mai priveşti niciodată aşa.*

Hannah avea dreptate; iubirea era cea mai puternică forţă de pe lume. Dar Bebe lăsase ca intensitatea ei irezistibilă s-o împingă într-o direcţie greşită, tot mai aproape de Neal MacLeod şi tot mai departe de Horatio. Era timpul să redirecţioneze această forţă. Să-l privească din nou cu dragoste pe soţul ei şi să dea dovadă de iubire faţă de el, fie că o simţea, fie că nu. Trebuia să lupte pentru binele lui, să-l încurajeze, să se roage pentru el.

Şi dacă avea să bea mai departe?

Bebe îşi înăbuşi un suspin. Indiferent de rezultat, trebuia să se distanţeze de Neal MacLeod şi să se întoarcă acasă la soţul şi la fiica ei.

Îşi târşâi picioarele pe aceleaşi străzi pe care venise şi câteva minute mai târziu se pomeni din nou în faţa tăbăcăriei. Două siluete – o femeie şi un băieţel – stăteau în faţa uşii, cuibăriţi sub acoperişul înclinat. Păreau aproape la fel de ude ca şi Bebe. Apropiindu-se, văzu că femeia ţinea în braţe un bebeluş. Apoi un al treilea copil, o fetiţă cam de vârsta lui Lucy, se iţi de sub fustele mamei.

— Doamnă Garner! strigă femeia.

Bebe se opri, uimită să-şi audă numele.

— Sunteţi doamna Garner, nu-i aşa? întrebă străina.

— Da... De unde îmi ştiţi numele?

— Sunt Millie White. M-aţi ajutat când am fost bolnavă de holeră. Vă rog, doamnă Garner, am nevoie din nou de ajutorul dumneavoastră.

Bebe o privi ţintă. Nu se afla în situaţia de a o putea ajuta pe Millie sau pe oricine altcineva, după ce făcuse un asemenea pocinog din propria-i viaţă.

— Ce... ce doreşti de la mine? întrebă ea în cele din urmă.

— Soțul meu lucrează la tăbăcărie și astăzi e zi de plată. Vă rog, vă implor să-mi dați mie banii săptămâna asta. El nu va face decât să-i bea la cârciumă. Copiii trebuie hrăniți. Chiria trebuie plătită. Nu puteți să-mi dați mie banii?

Bebe o privi pe Millie White și se văzu parcă pe sine. Ar fi putut și ea să se trezească în situația lui Millie. Și soțul ei era bețiv și, dacă n-ar fi preluat conducerea tăbăcăriei acum un an, ar fi putut să piardă totul. Propria ei fiică ar fi ajuns să rabde foame.

Își puse o mână pe umărul lui Millie.

— Nu știu răspunsul la această întrebare, Millie, dar hai cu mine înăuntru și îl vom afla.

Trebuia să se consulte cu Neal MacLeod. Trebuia să dea din nou ochii cu el, chiar dacă asta i-ar fi frânt inima. Deschise ușa și-i făcu semn lui Millie să o urmeze cu întreaga familie.

Copiii se dădură înapoi de frica zgomotului, agățându-se de fustele mamei. Bebe îi conduse la biroul lui Neal de la parter. Acesta avea toate sertarele deschise și o ladă de lemn la picioare și Bebe își dădu seama că își golea masa de birou și-și împacheta lucrurile. Neal își ridică privirea doar atât cât să o vadă apropiindu-se, apoi și-o feri. Ochii îi erau roșii, de parcă ar fi plâns.

Bebe își drese glasul să scape de nodul din gâtlej și-i explică repede cererea lui Millie White.

— Putem face asta, Neal? întrebă ea. Îi putem da doamnei White leafa soțului ei?

El clătină din cap.

— Îmi pare rău. Aș vrea să o putem ajuta, dar soțul ei a câștigat acești bani. Conform legii, lui trebuie să i-i dăm.

— Atunci lăsați-mă să lucrez, imploră Millie. Angajați-mă pe mine în locul lui.

— Și cine va avea grijă de copii? întrebă Bebe.

Millie îl împinse în față pe băiețel.

— Angajați-l pe fiul meu atunci. Poate să facă comisioane și să măture pe jos. E un băiat bun; va face tot ce-i spuneți.

Băiatul nu părea să aibă mai mult de șapte sau opt ani. Bebe detesta ideea ca un copil să lucreze la ei la tăbăcărie. Era destul de rău că majoritatea copiilor trebuiau să facă noaptea muncă la normă acasă. Dar Neal se uită la băiat și dădu din cap.

— Cred că aș putea să-i găsesc ceva de lucru.

Bebe și-o închipui pe fetița ei în situația de a fi obligată să muncească și se cutremură. Poate că Horatio era un bețiv, dar era proprietarul tăbăcăriei și avea mijloace să-și susțină familia. Pe când femeile ca Millie nu aveau nimic.

Aruncă o nouă privire spre Neal, tânjind să-i simtă brațele în jurul ei – doar încă o dată. Lacrimi usturătoare îi umplură ochii când își aminti mirosul de scrobeală al cămășii lui și bătăile inimii lui. Își coborî privirea spre băiețel și înțelese că această familie era un răspuns la rugăciunile ei. Își înghiți lacrimile și spuse:

— Ascultă, Millie. Dacă singura cale să-i ținem pe bărbații noștri departe de cârciumi e să le închidem, atunci asta vom și face.

— Și cum putem noi face așa ceva?

— Ai putea să strângi o mână de femei care sunt în aceeași situație ca tine?

— Da, sigur, răspunse ea cu amărăciune. Nu-mi va fi greu deloc.

— Știi la care cârciumă merge de obicei soțul tău în zilele de plată?

— La *Taverna lui Ozzie* de pe Strada VI.

— Vreau ca tu și celelalte femei să mă așteptați acolo deseară la ora șase.

— Să vă așteptăm...?

Începu să clatine din cap.

— Nu vă recomand să mergeți acolo, doamnă Garner. Taverna e jos la Apartamente și...

— Nu mă tem eu de asta. Nu-i prima dată când merg la Apartamente. Trebuie să-i oprim pe bărbați să se îmbete în drum

spre casă, imediat după ce-şi primesc leafa. Sunteţi de acord să mă aşteptaţi acolo?

Millie încuviinţă din cap şi mângâie părul umed al fetiţei sale.

— Da. Vom fi acolo, doamnă Garner. Şi am să le strâng şi pe celelalte femei. Mulţumim.

Bebe aşteptă până plecă Millie, apoi se întoarse din nou spre Neal. Nu putu să-l privească în ochi. Trase o gură chinuită de aer, cu privirea aţintită spre podeaua tăbăcăriei, care-i devenise atât de familiară în ultimul an.

— Cred că munca mea aici s-a încheiat, Neal. Tăbăcăria e a ta de-acum încolo, s-o administrezi până la întoarcerea lui Horatio. Nu ştiu când se va întâmpla asta, dar am citit în ziar despre o nouă organizaţie pentru temperanţă şi cred că am să deschid o filială aici în oraş. N-am să renunţ decât după ce toate cârciumile din oraş îşi vor închide porţile şi soţul meu se va...

Făcu o pauză. Glasul i se frânse. Îşi duse mâna la gură şi continuă:

— ... şi soţul meu se va trezi din beţie. Dar până atunci, familia noastră ţi-ar fi foarte recunoscătoare dacă te-ai ocupa tu de fabrică în locul lui.

— Da... desigur... dar ascultă, Beatrice... Îmi pare rău...

— Şi mie, Neal. Şi mie.

Se întoarse şi plecă grăbită de lângă el. Îşi simţea inima sfâşiată în două. Ieşi din nou afară în ploaie şi merse pe jos până acasă, la locuinţa de pe deal. Intră pe uşa din dos a servitorilor şi folosi scările de serviciu pentru a urca în camera ei, fiindu-i prea ruşine să intre pe uşa din faţă şi să dea ochii cu soacra sa. Una dintre servitoare o întâmpină pe scări.

— Dumnezeule, sunteţi udă leoarcă, doamnă Garner. Daţi-mi voie să vă pregătesc o baie fierbinte şi să vă iau hainele ude.

— Mulţumesc, ar fi minunat. Şi numele tău e Herta, nu-i aşa?

— Da, doamnă.

Se ruşina la gândul că îi ţinuse pe servitori la distanţă ca Horatio şi soacra ei, de parcă s-ar fi considerat superioară acestor

oameni simpli și muncitori. Dar lucrurile aveau să se schimbe de aici înainte. Își puse în gând să nu mai încerce să se integreze în cercul prietenilor din înalta societate ai familiei Garner, ci să fie ea însăși – o fată simplă de la țară.

— Herta, spune-i, te rog, vizitiului – Peter e numele lui, nu-i așa?

Fata dădu din cap.

— Roagă-l pe Peter să-mi pregătească trăsura la ora șase după-amiază.

Când sosi la *Taverna lui Ozzie*, Bebe fu întâmpinată de Millie White și încă vreo douăzeci de femei. Acestea păreau disperate, dar hotărâte, și simți pe loc o afinitate cu ele. Ar fi trebuit să facă asta acum un an.

— Și eu am un soț bețiv, le spuse ea când se adunară în fața ușii de la cârciumă. Ne vom ruga la Dumnezeu să ne ajute să închidem localul ăsta. Și ne vom întoarce în fiecare seară, dacă va fi nevoie, până va fi închis.

— N-are niciun rost, zise una dintre femei. Bărbații noștri vor găsi o altă cârciumă.

— Atunci o vom închide și pe aia. Am citit în ziar că asta au făcut și femeile din alte orașe – și funcționează. Zeci de cârciumi au fost silite să-și închidă porțile. Organizația se numește Uniunea Femeilor pentru Temperanță Creștină. Am să le scriu ca să le cer sfat. Vom deschide o filială aici în oraș. Vom avea mai multă putere și influență dacă ne vom uni forțele cu celelalte femei.

— Și ce avem de făcut? întrebă o altă femeie.

— Pe lângă rugăciuni, una din metodele Uniunii e să întocmească o listă cu numele tuturor celor care frecventează barul și să le publice în ziar. Bărbaților ar trebui să le fie rușine de faptele lor – că își cheltuiesc banii de chirie pe alcool și le iau copiilor mâncarea de la gură. Le vom da pe față isprăvile, ca toți oamenii să știe cum afectează alcoolismul familii ca ale voastre.

— Eu zic să încercăm, zise Millie. N-avem nimic de pierdut.

— Bine. Să ne plecăm capetele.

Bebe închise ochii, pregătindu-se să se roage cu voce tare. N-o mai făcuse niciodată până atunci, rugându-se mereu în gând la biserică sau acasă, în odaia ei.

— Tatăl nostru ceresc... începu ea.

I se puse un nod în gât de emoție.

Disperarea o silise să se îndrepte spre Dumnezeu și acum se simțea brusc mai aproape de El ca niciodată. Era chiar acolo, lângă ea. Aceasta era misiunea pe care i-o încredințase El. Și deși nimic în viața ei nu mergea cum trebuie, Dumnezeu era cu ea și totul avea să fie bine. Trase adânc aer în piept și începu din nou, revărsându-și în rugăciune toată ardoarea, durerea, vinovăția și suferința. Nu se opri decât când ușa barului se deschise câteva minute mai târziu și proprietarul începu să strige:

— Hei! Unde vă credeți? Îmi blocați intrarea! Cărați-vă de-aici!

Dădu din mâini, de parcă ar fi alungat un cârd de găini.

— E trotuar public, răspunse Bebe. Avem tot dreptul să stăm aici.

— Îmi încurcați afacerile. Duceți-vă acasă, unde vă e locul!

Privi spre stradă dincolo de grupul de femei și se încruntă furios. Întorcându-se în aceeași direcție, Bebe zări un grup de muncitori ce veneau dinspre fabrica de cărămidă, unde probabil tocmai își terminaseră tura.

— Să ne rugăm, doamnelor.

Închise din nou ochii, ignorând protestele indignate ale proprietarului și implorându-l pe Atotputernicul să abată pașii muncitorilor de la cârciumă către casele lor. Celelalte femei se alăturară și ele, adăugând câte un „Da, Doamne!" și „Ascultă-ne!"

Când redeschise ochii să mai arunce o privire, Bebe văzu că muncitorii se opriseră la colțul străzii, temându-se parcă să răzbată prin grupul de femei.

— Haideți, haideți, domnilor! le strigă proprietarul. E deschis. Nu luați seama la țicnitele astea!

Bebe își ridică glasul să-i acopere strigătele.

— Doamnelor! Știe careva cântarea *Alungă-ți temerile-n vânt?* Hai s-o cântăm împreună!

Alungă-ți temerile-n vânt;
Speră și nu te-nfricoșa;
Căci Domnul știe-al tău suspin
Și orice lacrimă a ta,
El capul ți-l va ridica.

Bebe cânta cu toată puterea, deși doar câteva dintre femei i se alăturară și niciuna nu părea să știe toate versurile.

Prin valuri, nouri și furtuni,
El îți păzește calea.
Așteaptă-L tu pe Dumnezeu,
El noaptea-n zi îți va schimba
Și-n bucurie, jalea.

Bărbații se adunară și se sfătuiră câtva timp la colțul străzii, după care își luară, spășiți, tălpășița. Femeile chiuiră de bucurie, acoperind tărăboiul indignat al proprietarului.

***

La trei luni după aceea, *Taverna lui Ozzie* își închise definitiv porțile. Bebe, Millie și celelalte femei începură să se adune în fața cârciumii lui Logan – localul preferat al lui Horatio – unde se rugară și cântară din nou. Bebe făcu turul tuturor bisericilor locale, ținând femeilor cuvântări despre temperanță și invitându-le să li se alăture în cruciadă. Sute de femei semnară declarația de abstinență de la băuturile alcoolice. Filiala locală a Uniunii Femeilor pentru Temperanță Creștină număra acum aproape trei sute de membre.

Într-o seară de vineri, la o bună bucată de vreme după declanşarea cruciadei, grupul lui Bebe sili cârciuma lui Logan să se închidă din lipsă de muşterii. Horatio ieşi ultimul, poticnindu-se cu o sticlă pe jumătate goală în mâini. Barmanul atârnă o tăbliţă pe care scria „Închis" şi încuie uşa, nu înainte să arunce o porţie bună de sudălmi la adresa femeilor. Bebe aranjase ca trăsura să-l aştepte pe soţul ei la bordură, unde Peter, vizitiul, îl ajută să urce alături de ea.

— Hai să mergem acasă, Horatio, îi spuse.

— Eşti fericită acum? făcu el, în timp ce urcau dealul în noaptea liniştită.

— Da.

Se cuibări lângă el şi-i luă mâna, ducând-o la buze şi sărutând-o. Încă nu simţea dragoste faţă de el, dar cu voia lui Dumnezeu, spera că aceasta va începe în curând să crească.

— Horatio.

Aşteptă ca el s-o privească în ochi.

— Te iubesc.

Horatio îşi abătu privirea de la ea şi lacrimile îi împăienjeniră ochii. Încă mai ţinea strâns sticla pe jumătate plină şi Bebe îşi îndreptă mâinile spre ea.

— Pot să iau asta?

Aşteptă ca el să-şi descleşteze degetele şi i-o luă cu blândeţe, aruncând-o afară din căruţă. Auzi zgomotul sticlei spărgându-se de caldarâm în urma lor.

Bebe se întrebă ce ar fi făcut Horatio dacă n-ar fi avut alcool la dispoziţie. Ar fi găsit o cale mai bună de a face faţă încercărilor, cruţându-i de toată această suferinţă? În clipa aceea ştiu că nu-şi va încheia cruciada pentru temperanţă până nu se va închide şi ultimul bar şi se va interzice alcoolul cu desăvârşire. Cu Dumnezeu de partea ei, cum ar fi putut să piardă?

Ajunşi acasă, îl ajută să urce scările în dormitor şi să se dezbrace. Hainele lui duhneau a fum de ţigară.

— Cred că ți-ar plăcea să știi că țara a depășit în mare măsură criza financiară și tăbăcăria obține din nou profit. Ai fost copleșit de toate astea, știu, dar când te vei întoarce la lucru, vei vedea îmbunătățirea.

El se așeză pe pat și făcu vânt unui pantof din picioare. Acesta ateriză pe podea cu o bufnitură.

— Mulțumită lui Neal MacLeod, bănuiesc.

Bebe nu știa ce l-ar fi înfuriat mai mult: faptul că Neal salvase fabrica sau că ea îl ajutase. Se hotărî să-i spună adevărul.

— Domnul MacLeod și cu mine am lucrat împreună până s-au îndreptat lucrurile.

— Ai lucrat cu *el*?

Azvârli și celălalt pantof de-a latul încăperii.

— Bănuiesc că asta l-a satisfăcut la culme. Mi-a furat totul – tatăl, slujba... Ce-i mai rămânea decât să-mi fure și nevasta?

Bebe se încordă, conștientă cât de aproape de adevăr erau vorbele lui.

— Nu-i deloc așa, îi spuse ea. Tu ești soțul meu, nu domnul MacLeod. Tu ești bărbatul cu care m-am legat să-mi petrec restul vieții. Și mi-am ținut legământul. Dar ai făcut și tu legăminte față de mine, Horatio. Ai jurat să-mi acorzi cinste, ocrotire și prețuire. Nu poți face așa ceva când ești beat.

— Am încercat să mă las și nu pot!

Îl ajută să-și ia cămașa de la pijama și îi încheie nasturii.

— Nimeni nu poate să treacă singur prin încercările vieții. Cu toții avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu.

— Dumnezeu nu vrea să aibă nimic de-a face cu mine și nici eu cu El!

Vorbele lui o șocară, dar încercă să nu o arate. Trebuia să-l convingă să vorbească, să-i dezvăluie toate motivele care-l împinseseră spre băutură. Poate atunci ar fi putut să renunțe.

— Ce te face să crezi că lui Dumnezeu nu-l pasă de tine, Horatio?

— Pentru că Dumnezeu nu-mi răspunde niciodată la rugăciuni. Nu răspunde la rugăciunile nimănui. De ce nu îndreaptă toate relele de pe pământ? De ce nu pune capăt războaielor și măcelurilor? Toți prietenii mei... toți prietenii mei...

Se opri, trecându-și palma peste față.

— L-am rugat să-mi dea curaj și nu mi-a dat. Am tremurat de frică pe tot timpul războiului.

— Dar Franklin și ceilalți prieteni ai tăi îți vor spune că și lor le-a fost groază. Nu-i rușine să-ți fie frică.

— Neal MacLeod a câștigat o medalie de onoare, știai? Tata n-a pierdut ocazia să mă pună la curent – și m-a făcut laș. Se zice că Dumnezeu e tatăl nostru, nu? Ei bine, dacă e și El ca tatăl meu, nu vreau să am nimic de-a face cu El!

— O, Horatio... ascultă-mă...

— Tata a întors spatele familiei, știai asta?

— Știam, dar...

— Nu ne-a mai iubit nici pe mine, nici pe mama și ne-a părăsit să-și întemeieze o altă familie. Apoi m-a trimis să mor pe front ca să se scape de mine. Cum ar putea un tată iubitor să facă așa ceva? Să-și silească fiul să plece la război? A vrut ca să mor!

Durerea din glasul lui îi străpunse inima lui Bebe. Îl luă în brațe și-l strânse la piept.

— Nu știu, Horatio... dar atâta știu că Dumnezeu nu e ca tatăl tău. Dumnezeu te iubește.

— Atunci de ce stă deoparte și ne privește cum ne rănim și ne trădăm unii pe alții?

— Nu știu răspunsul la aceste întrebări. Dar îți promit că vom încerca să îl aflăm împreună.

***

Am ajuns înapoi la Roseton în după-amiaza aceea ploioasă chiar când bunica își termina povestea.

— Aşa că, vezi tu, Harriet, sunt situaţii când trebuie să schimbăm singure roata de la maşină şi situaţii când trebuie să recunoaştem că orice efort făcut pe cont propriu nu va face decât să înrăutăţească lucrurile şi vom sfârşi ude leoarcă, pline de noroi şi împotmolite într-o mocirlă şi mai adâncă. În aceste situaţii trebuie să avem înţelepciunea să facem cale întoarsă. Şi să-I cerem ajutorul lui Dumnezeu. Înţelegi ce vreau să spun?

— Cred că da.

— Ascultă, îmi pare rău că n-am ajuns la miting. Ştiu că eşti dezamăgită, dar...

— Aveam de gând să semnez declaraţia de abstinenţă. M-am hotărât să-ţi fac o surpriză.

Mă privi cuprinsă de panică, nu de mândrie.

— Nu eşti decât un copil, Harriet. Eşti prea tânără să ştii la ce te angajezi.

— Nu sunt prea tânără, am treisprezece ani! Şi ştiu că mă angajez să nu beau niciun strop de alcool toată viaţa şi să fac tot posibilul să-i opresc şi pe alţii să bea. Vreau să am şi eu o carte cu declaraţii pe care s-o port cu mine şi să-i conving pe oameni să semneze în ea, cum faci tu.

— Ar trebui să promiţi şi că nu vei ţine nicio sticlă de alcool în casă, în bufet sau în bucătărie, şi ăsta e un lucru pe care nu-l poţi face încă. Şi că nu vei avea niciodată o relaţie cu un bărbat care bea sau să te măriţi cu unul.

— Asta-i simplu, pentru că n-am de gând să mă mărit defel.

— Vezi, Harriet? Eşti mult prea tânără să iei asemenea decizii pripite. Hai să mai aşteptăm câţiva ani, să vedem dacă nu te răzgândeşti în privinţa alcoolului – şi a măritişului.

Parcă maşina în garaj şi intră în casă, lăsându-mă într-o confuzie deplină. Bunica se dădea de ceasul morţii să convingă pe toată lumea să semneze declaraţia. Pe mine de ce nu mă lăsa? N-o mai înţelegeam deloc. Se dovedea a fi o femeie plină de contradicţii.

Capitolul 19

În iunie 1912, sora mea Alice s-a căsătorit cu bancherul Gordon P. Shaw. A fost evenimentul social al anului în Roseton şi se considera un adevărat triumf să fii invitat. Pentru mine a fost un adevărat triumf că am scăpat fără să port pălărie, corset şi orice alt articol de îmbrăcăminte cu pliuri şi volănaşe. Am privit cum toate celelalte femei îşi clătinau capetele sub greutatea coafurilor şi a pălăriilor voluminoase şi mi-am trecut, plină de satisfacţie, degetele prin părul meu tuns scurt.

Nenumăratele săptămâni de pregătiri frenetice, precum şi cele câteva urgenţe din ultima sută de metri i-au epuizat pe toţi membrii familiei. Criza principală a fost reprezentată de problema servirii alcoolului la nuntă. Bunica s-a opus, bineînţeles, cerând să fie interzise toate băuturile alcoolice. Mama se temea că o recepţie „uscată" ar fi putut să-l ofenseze pe mire şi familia înstărită a acestuia.

— Ce tâmpenie! sări bunica. Sunt chiar atât de beţivi că nu pot sărbători un eveniment fericit fără alcool? În cazul ăsta, Alice ar face bine să se gândească de două ori înainte să se mărite într-o familie ca asta. Ştim bine că avem şi noi alcoolicii noştri.

— Sst! Nu mai spune aşa ceva!

Mama era întotdeauna îngrozită când bunica bătea apropouri că beţia era o tară de familie.

— Gândește-te la fete! Ce se va alege de reputația lor? șopti ea.

— „Secretul" nostru de familie nu e tocmai un secret, Lucy. Toată lumea din oraș știe că sunt președinta filialei locale a Uniunii Femeilor pentru Temperanță Creștină – și majoritatea știu și de ce. De altminteri, ce impresie își vor face dacă nunta nepoatei mele se va transforma într-o orgie, mai ales după toate eforturile mele de a propovădui temperanța?

— Fii serioasă, mamă. Prietenii mei sunt oameni respectabili. Recepția nu are cum să se transforme într-o orgie. Exagerezi, ca întotdeauna.

Am ascultat astfel de argumente săptămâni în șir. Adevărul e că și rudeniile tatei ar fi fost ofensate dacă n-ar fi avut băutură din belșug. După socoteala lor, tata le datora o petrecere pe cinste în schimbul darurilor pe care i le făcuseră lui Alice. Tata își anunță în cele din urmă decizia, încercând să adopte calea de mijloc și să evite o ruptură între mama și bunica.

— Vom servi alcool în cantități mici, hotărî el, mângâindu-și barba proaspăt rasă. Părea la fel de înțelept și hotărât ca regele Solomon când poruncise tăierea pruncului în două.

— Vom servi destulă băutură pentru un toast decent și o ocazie festivă, dar nu suficientă pentru a încuraja beția.

Cu alte cuvinte, niciuna din părți nu avea să fie mulțumită.

Stând la masă la recepția de nuntă și urmărind activitățile festive, am văzut că tata avea expresia năucă a unui om căruia pirații tocmai îi furaseră toți banii câștigați cu greu, înghesuindu-i în cufere grele și fugind cu ei. Mama părea epuizată cu totul. Sulimeneala roșiatică de pe obraji nu reușea să-i mascheze cearcănele negre de sub ochi. Organizarea acestei nunți luxoase era culmea realizărilor ei și îndeplinirea tuturor visurilor ei. Petrecerea extravagantă pusă la cale pentru cei mai importanți cetățeni ai Rosetonului le dăduse de lucru croitoreselor luni de zile, iar bijutierii locali făcuseră profituri considerabile din lustruirea diamantelor de familie ale invitaților. Caracterul dramatic

și fastuos al evenimentului reprezenta tot ce prețuia mama mai mult în viață. Într-o singură seară glorioasă avea posibilitatea să-și exerseze toate regulile de etichetă învățate de la bunica Garner – care ar fi savurat și ea din plin evenimentul, dacă ar mai fi fost în viață. Și partea cea mai bună era că nunta o punea în legătură cu familia impecabilă a mirelui. Ce și-ar fi putut dori mai mult?

Am cerut să stau lângă bunica la recepție, căci mă simțeam mai în largul meu cu ea decât cu oricine altcineva din familie. Niciuna nu eram în elementul nostru în această mulțime. Eram două inadaptate ce nu dădeau doi bani pe ce gândea lumea despre noi. După ce am mâncat până n-am mai putut și Alice și mirele au tăiat tortul, eram gata să merg acasă. Începuse dansul și nu zăream niciun domn în adunătura aceea jalnică de parveniți cu care mi-ar fi plăcut să dansez – nici dacă aș fi știut s-o fac.

Bunica privi la perechile ce valsau în gătelile lor strălucitoare și oftă.

— La asemenea ocazii fericite mi-e cel mai dor de Horatio.

Zâmbi, dar în același timp părea tristă.

— Ce s-a întâmplat cu el? am întrebat, sperând să nu deschid o cutie a Pandorei cu amintiri neplăcute. De ce nu locuiți împreună?

— Nu face pe niznaiul. Sigur ai auzit povestea de o sută de ori.

— Nu e adevărat. Mama nu vorbește niciodată despre el. De aceea te întreb.

— Ei bine, zise ea cu un oftat, e o poveste destul de lungă.

— Perfect. Cu cât mai lungă, cu atât mai bine. Petrecerea asta mă plictisește.

***

Horatio stătea pe marginea patului, afișând o mină nenorocită.

— Foarte bine, Beatrice, mă dau bătut. Mă duc cu tine la cabană.

Bebe închise ochii, savurându-și bucuria, întrebându-se dacă nu cumva visează. Înființase filiala locală a Uniunii pentru Temperanță de mai bine de un an și jumătate și de atunci se rugase întruna, cu nestinsă ardoare, să-l audă într-o zi pe Horatio rostind acele cuvinte. Se duse la el și-l îmbrățișă strâns. Îmbrățișarea lui i se păru lipsită de vlagă. Pielea lui rumenă de pe vremuri era acum palidă și cenușie, iar ochii stinși și înfundați în orbite. Dar Bebe avea credința că bărbatul pe care-l iubise odată mai sălășluia încă în trupul acela slăbit și obosit. Și că va redeveni el însuși de îndată ce va scăpa de alcool.

— Mulțumesc, Horatio. Va fi minunat să scăpăm o vreme de-aici, ai să vezi.

Scoase sacii de călătorie și se apucă de împachetat.

— Mă duc să-i spun lui Peter să pregătească trăsura...

— Nu, nu-i spune. Vreau să conduc eu. Spune-i că vom merge cu șareta.

Bebe ezită, întrebându-se dacă să-l convingă sau nu să se răzgândească. Ar fi fost mai ușor pentru el să-și schimbe planurile și să se întoarcă acasă dacă nu trebuia să aștepte după Peter. Pe de altă parte, dacă l-ar fi contrazis, exista pericolul să nu mai plece defel. Se hotărî să nu-i spună nimic și să-l lase să meargă cu șareta. Așteptase deja prea mult după el să se trezească din beție.

După ce Bebe și celelalte femei de la Temperanță închiseseră localul preferat al lui Horatio, acesta își găsise altul, apoi altul, și tot așa. Pe urmă începuse să bea acasă. Neal MacLeod se ocupa în continuare de tăbăcărie în absența lui, dar Bebe avea grijă să nu-i pomenească niciodată numele.

Să-l uite pe Neal fusese mult mai greu decât își închipuise. Se ținea ocupată cu activitățile de la Temperanță: ținând ceasuri de veghe în rugăciune în fața barurilor, luând parte la mitinguri și adunări, scriind articole și cuvântări despre prețul uriaș al alcoolismului. Acum, în timp ce se pregătea să urce în șaretă alături

de Horatio pentru a merge la lacul Iroquois, îi era aproape teamă să spere că rugăciunile ei fuseseră în sfârşit ascultate.

Ploaia începu să răpăie pe acoperişul şaretei încă înainte să iasă din oraş. În depărtare, se auzeau tunete. Bebe se cuibări lângă Horatio.

— Bine că ne-am înfofolit în haine groase.

— Întotdeauna plouă când mergem la cabană, ai observat?

— Nu, recunosc că n-am observat. Dar suntem aproape în aprilie – şi ştii ce se spune despre ploile din aprilie. De altfel, nu-mi pasă nici dacă plouă. Putem sta pur şi simplu înăuntru lângă foc.

Un sfert de oră mai târziu avu loc o rupere de nori şi începu să toarne cu găleata. Acoperişul de pânză abia reuşea să-i protejeze de ploaie.

— Poate că ar trebui să ne întoarcem, zise Horatio. Ne vom uda şi, pe lângă asta, n-am mai văzut niciodată râul ieşindu-şi atât de tare din albie.

Nici Bebe nu-l mai văzuse. Râul umflat de ploaie ce mergea paralel cu urcuşul lor se scursese în pădure, înnămolind copacii şi cauzând inundaţii de câţiva metri. În câteva locuri se ridicase şi în calea lor, încercând parcă să înghită drumul. Dar ea îl îndemnă să meargă înainte.

— După ce ajungem, nu mai contează cum e vremea. Şi sunt sigură că se va usca până ne întoarcem.

Cu cât urcau mai sus, cu atât cursul râului se înteţea. Din nou, Horatio îi sugeră să se întoarcă.

— Nu-mi place cum arată râul, Beatrice. Niciodată nu l-am văzut să curgă aşa de iute.

— Aproape că am ajuns, nu-i aşa?

Din fericire, el îşi continuă drumul. Dar când se apropiară de lac, Bebe auzi în depărtare un zgomot puternic ca huruitul unei locomotive.

— Ce se aude, Horatio? Opreşte puţin.

El opri șareta și își ciuliră amândoi urechile. Nu era vântul. Și era mult prea puternic să fie șuvoiul râului.

— Nu știu ce poate fi, Horatio. Un tren, poate?

— Sună ca o cascadă, nu-i așa? Mai ții minte luna noastră de miere la cascada Niagara? Cum mai vuia apa?

— Da.

El smuci hățurile și calul porni din loc.

— Numai să ajungem odată în casă, să ne putem adăposti de ploaia asta.

Vuietul se întețea pe măsură ce urcau muntele și, când se apropiară de barajul ce dădea naștere lacului Iroquois, misterul fu în sfârșit dezlegat.

— Uite, Horatio! Chiar e o cascadă! Nu țin minte s-o fi văzut până acum – sau s-o fi auzit. Tu o ții minte?

— Asta pentru că n-a fost aici până acum. Nu-i normal să se scurgă atâta apă peste baraj. Era doar o prelingere când am fost data trecută, mai știi?

Horatio merse cu șareta puțin mai sus și se opri când ajunseră la un luminiș.

— Uite! exclamă el, ținându-și respirația. Bebe se holbă îngrozită la forța apei ce se năpustea vuind peste barajul de pământ. Dincolo de acesta, lacul părea de două ori mai mare decât îl ținea minte, părând să forțeze bariera fragilă ce îl ținea captiv.

— N-am mai văzut niciodată lacul atât de umflat... și nici apa curgând atât de repede peste baraj, zise Horatio. Trebuie că a nins mult azi iarnă în munți și acum se topește zăpada.

Bebe își puse o mână pe genunchii lui, temându-se să nu fie ispitit să se întoarcă din drum.

— Cascada te umple de amintiri, nu-i așa? E greu de crezut că suntem căsătoriți deja de zece ani, nu?

— Hmm...

El nu părea să asculte. Își aținti privirea spre cascadă și clătină din cap înainte să pornească din nou la drum.

— Nu-mi place cum arată barajul, Beatrice. A fost construit chiar după război. N-a fost făcut să rețină atâta apă.

Cabana era aproape de nerecunoscut. Țărmul cu nisip din fața lacului era acoperit de apă, iar cheiul nu se mai vedea deloc. Lacul înghițise toți copacii de pe mal și Bebe trebui să-și dea jos pantofii și să-și ridice fusta pentru a putea înainta până în pragul ușii.

— Inundațiile de aici par mai mari ca data trecută, zise ea. Adică decât cele din timpul epidemiei de holeră...

— Poate ar trebui să ne întoarcem.

Bebe clătină din cap, conștientă de ispitele ce îl așteptau în oraș.

— Nu ni se va întâmpla nimic. Mă copleșesc amintirile, atâta tot.

Două zile mai târziu, ploaia nu contenise. Horatio își făcea griji întruna pentru barajul de pământ. Ieșea atât de des să-l verifice, că Bebe se întrebă dacă nu cumva avea vreo sticlă de băutură ascunsă pe undeva. Îl urmări de la geamul cabanei cum înainta cu greu prin apa revărsată pe țărmul lacului, pentru a treia oară în ziua aceea, făcându-se nevăzut printre copaci.

— Barajul nu mi se pare destul de rezistent, zise el la întoarcere. Osatura s-a uzat cu trecerea anilor și s-a bombat urât într-o parte. Mă întreb dacă s-a obosit cineva din oraș să-l inspecteze în ultima vreme.

— Cine e responsabil de baraj?

Horatio ridică din umeri.

— Întreaga zonă e proprietate privată. Presupun că toți proprietarii sunt responsabili.

Sub ochii lor, lacul se umfla tot mai mult pe zi ce trecea. Horatio se îngrijora și umbla încoace și-ncolo pe ploaie, verificând barajul la fiecare oră. La sfârșitul săptămânii, apa ajunsese deja în pragul ușii.

— Cred că ar trebui să ne întoarcem, zise el. Trebuie să trimit pe cineva să inspecteze barajul, să vadă dacă e destul de rezistent.

Bebe rezistă insistențelor lui, convinsă că nu era decât un pretext de a merge acasă să se îmbete. Ultima criză de beție durase mai bine de doi ani și jumătate – mult mai mult decât toate celelalte de până atunci – și era conștientă că avea nevoie de cel puțin o săptămână să-și revină. Se temuse că asta se va întâmpla când luase hotărârea să vină singur cu șareta. Faptul că avea un mijloc de transport la dispoziție îi dădea posibilitatea să plece înainte de vreme.

În după-amiaza aceea, când Horatio se întoarse de la plimbare, o rugă pe Bebe să vină afară cu el.

— Te rog, vreau să vezi cu ochii tăi, Beatrice. Ai să-ți dai seama de ce sunt atât de îngrijorat.

Ea își trase repede o pereche de pantaloni și îl însoți până la baraj, înaintând cu greu prin apa ce pe alocuri îi ajungea până la coapse. Auzi vuietul cascadei cu mult înainte să o zărească. Horatio se opri într-un luminiș ce dădea înspre lac și Bebe se îngrozi atât de mult de ceea ce văzu, că se agăță strâns de el. Apa năvălea peste baraj cu o forță de neînchipuit. Râul de la picioarele cascadei se transformase într-un vârtej învolburat.

— Vezi cum se înclină barajul în partea asta? strigă Horatio, să acopere zgomotul. Nu-i decât din pământ. Mă tem să nu cedeze.

— Și ce se întâmplă dacă cedează?

— Dacă cedează, toată apa din lacul Iroquois va da năvală pe râu în jos. Toate locuințele din zona Apartamentelor ar putea fi luate pe sus de puhoiul apelor. Ții minte inundațiile de acum opt ani, din timpul epidemiei de holeră? Dacă se rupe barajul, întreaga zonă ar putea fi rasă de pe suprafața pământului.

Bebe își dădu seama că nu exagera. O bucată de mărimea unui bolovan se desprinse chiar sub ochii lor. Horatio o apucă de braț.

— Uite, Beatrice! Deja începe să se năruie! Trebuie să ne întoarcem și să avertizăm oamenii!

O luă de mână și se grăbiră înapoi la cabană, înaintând cu greu, ca într-un vis, prin apa adâncă. Bebe împachetă cât putu

de repede, în timp ce Horatio înhămă calul la șaretă. Pentru prima oară era recunoscătoare că veniseră singuri și că nu trebuiau să aștepte până la întoarcerea vizitiului. Dar când șareta fu gata, Horatio o opri să urce.

— Tu rămâi aici, Beatrice. Cea mai mare parte a drumului merge paralel cu râul și dacă barajul cedează înainte să ajungem...

Luă o gură de aer, de parcă l-ar fi durut pieptul.

— Dacă cedează, nu vom mai ajunge acasă. Vom fi duși în vale cu șaretă și cal cu tot.

Inima lui Bebe bătea dureros de tare.

— Dacă-i prea periculos pentru mine, e prea periculos și pentru tine.

— Pot să merg mai repede dacă sunt singur. Am să mă întorc după tine după ce trece pericolul. Vreau să rămâi aici, pe teren ridicat.

— Nici vorbă! Vin cu tine și nici prin cap să nu-ți treacă să mă oprești!

Îi strânse în pumni mantaua, de parcă n-ar fi vrut să-l mai lase să plece niciodată.

— Te iubesc, Horatio Garner, și dacă tu te duci la vale, vreau să vin și eu cu tine.

— Și cu Lucy ce va fi? Are nevoie de o mamă...

— Și de un tată. Dar hai să nu mai pierdem vremea. Să mergem.

Horatio o ajută să urce în șaretă și începură să coboare cât puteau de repede pe drumul acoperit de apă.

— Sper că te rogi, murmură el.

— Da... din toată inima.

Bebe Îl imploră pe Dumnezeu să-i ajute să ajungă în oraș înainte ca barajul să se rupă. Le ocrotise pe ea și pe mama ei de vânătorii de recompense, acum se ruga să-și trimită din nou îngerii să-i ocrotească pe ea și pe Horatio.

Dacă asculți de Dumnezeu, El va fi întotdeauna cu tine, orice s-ar întâmpla, îi spusese Hannah.

Bebe se rugă ca mama ei să fi avut dreptate.

Horatio stătea pe marginea scaunului, concentrându-se la poteca din fața lor, în timp ce înaintau cât de repede putea calul pe drumul abrupt și noroios. Bebe îi atrase atenția la câteva făgașe și scobituri mai adânci, aruncând câte o privire neliniștită la râul umflat din stânga lor. Forța apei dezrădăcinase câțiva copaci, purtându-i la vale în vârtejul maroniu, amețitor. Râul se năpustea sălbatic pe lângă ei, de parcă s-ar fi dat la întrecere. Poate că asta și făceau.

Doamne, ajută-ne, se rugă ea în tăcere. *Salvează orașul și casa noastră. Ajută-ne să ajungem la timp și să-i avertizăm pe oameni...*

Își aminti brusc ce mult le plăcea doamnei Garner și lui Lucy să meargă în oraș la cumpărături. Îl trase de mânecă pe Horatio, cuprinsă de panică.

— Dar centrul orașului? Crezi că iureșul va ajunge și acolo?

Se strădui să nu și le închipuie pe fiica și pe soacra ei mergând liniștite pe Aleea Centrală și puhoiul apelor dând peste ele.

— Nu știu, murmură el. Nu știu... Magazinele nu sunt departe de râu.

Horatio trebui să oprească de trei ori și să se dea jos din șaretă pentru a conduce calul prin apa adâncă ce inunda șoseaua. Vuietul râului dezlănțuit îl îngrozea pe animal și Bebe îl văzu dându-și ochii peste cap de teamă. Horatio era ud leoarcă, dar îi vorbi calului cu blândețe, convingându-l să-și continue drumul. Părea puternic și hotărât. Bebe îl iubea mai mult ca niciodată.

De câte ori își amintea de barajul ce stătea gata să cedeze și de iureșul destul de puternic cât să-i ia pe sus, lui Bebe i se tăia respirația.

Te rog, Doamne... Te rog, implora ea.

Când orașul se ivi în sfârșit în raza privirilor lor, începu să plângă de ușurare.

— Am ajuns! Slavă Domnului!

— Da, aproape am ajuns, gâfâi Horatio. Încă un pic, iubito.

Calul pufăia epuizat, făcând spume la gură, când Horatio trase în fața tăbăcăriei. Ajunseră acolo mai întâi și Horatio se năpusti înăuntru, strigând:

— Închide fabrica, MacLeod! Trimite-i pe toți acasă! Barajul lacului Iroquois stă să se surpe. Toți cei care locuiesc lângă râu trebuie evacuați. Urgent!

Se opriră apoi la biroul primarului, unde Horatio ținu același discurs.

— Sunați toate alarmele de incendiu din oraș! Trimiteți poliția și pompierii să răspândească vestea! Toată lumea trebuie mutată pe teren mai înalt!

Bebe își rodea unghiile, așteptându-l. Tot lăuntrul îi era măcinat de groază. În cele din urmă, Horatio mână calul obosit în susul dealului, spre casă. Nici nu opri bine șareta în fața casei, că Bebe sări jos, urcă în fugă scările și dădu buzna înăuntru.

— Lucy! strigă ea. Lucy, unde ești?

Dacă fiica sa era în oraș, cum ar fi putut oare s-o găsească la timp? Ar fi trebuit să meargă din magazin în magazin în căutarea ei.

— Lucy!

I se păru o veșnicie până când se deschise ușa de la camera de joacă din capul scărilor și căpșorul cu bucle aurii al lui Lucy se ivi în prag.

— Sunt aici, mămico!

— Slavă Domnului! Slavă Domnului!

Bebe urcă pe nerăsuflate scările, împiedicându-se la ultima treaptă, luptându-se să se ridice din nou și strângând-o în brațe pe Lucy.

— Slavă Domnului că ești în siguranță!

— O... Nu așa de tare, mămico. Îmi șifonezi rochia!

Doamna Garner își făcu apariția din dormitorul ei aflat mai jos, pe hol.

— Ce se întâmplă? Ce-i cu hărmălaia asta?

— Barajul lacului Iroquois e gata să cedeze, răspunse Bebe pe nerăsuflate. Toată apa aceea va inunda orașul. Trebuie să evacuăm oamenii. Horatio zice că puhoiul ar putea șterge zona Apartamentelor de pe fața pământului.

După ce priponi calul, Horatio o urmă pe Bebe în casă. Rămase jos la parter și strigă:

— Servitorii sunt toți acasă, mamă?

— Da, cred că da.

Dădu buzna în salon, în timp ce din haine îi picurau stropi de apă murdară pe covor, și sună clopoțelul să-i adune laolaltă. Unul după altul, servitorii se strânseră grăbiți în holul din față. Bebe îl văzu numărându-i să vadă dacă sunt toți prezenți.

— Asigură-te că sunt toți înăuntru, îi spuse Horatio majordomului. Nu lăsa pe nimeni să coboare în oraș. E prea periculos. Barajul de pe lacul Iroquois e pe punctul să cedeze și toată apa...

— Nu mai sta acolo cu ușa deschisă, îl întrerupse doamna Garner, coborând scările. Vino sus, Horatio, și spune-le servitorilor să-ți pregătească o baie fierbinte. Trebuie să te schimbi de hainele alea ude înainte să mori de aprindere de plămâni.

El clătină din cap.

— Mă duc înapoi să anunț lumea.

— Vin și eu cu tine.

Bebe o lăsă pe Lucy din brațe și începu să coboare scările.

— Ba nu mergi nicăieri, îi spuse Horatio. Rămâi aici cu mama și cu Lucy.

— Rămâi și tu cu noi, interveni doamna Garner. N-ai niciun motiv să-ți pui viața în pericol. Poți la fel de bine să trimiți pe altcineva.

Horatio făcu încă un pas spre ușa deschisă.

— Oamenii vor avea nevoie de un loc unde să se adăpostească. Voi aduce cât mai mulți aici pe deal, unde vor fi feriți de pericol.

Se întoarse spre servitori, care șușoteau între ei speriați.

— Pregătiți-le niște cafea și ceva de-ale gurii. Mă întorc repede.

— Nu, Horatio! Îţi interzic! strigă doamna Garner.

Lucy începu să urle, de parcă panica ar fi fost molipsitoare.

— Tăticule! Tăticule!

Începu să coboare scările cu braţele întinse spre el. Bebe o luă în braţe şi încercă s-o liniştească, dar fetiţa se zbătu, încercând să ajungă la Horatio. Acesta era pe punctul de a ieşi pe uşă, când Peter, vizitiul familiei, păşi înainte.

— Vin şi eu, domnule Garner. Putem salva mai mulţi oameni dacă avem două vehicule.

— Foarte bine. Mulţumesc, Peter.

Plecară îndată, discutând planul de acţiune.

— Tati! Vreau la tati, strigă Lucy.

După ce se închise uşa în urma lui Horatio, Bebe îi dădu drumul lui Lucy, care se refugie în braţele bunicii sale.

Doamna Garner îşi săgetă nora cu privirea, de parcă ea ar fi fost pricina întregii harababuri, apoi îşi îndreptă atenţia spre Lucy.

— Gata, gata. Hai să mergem, draga mea. Bucătăreasa ne va face un ceai cu prăjiturele.

O luă de mână şi o trase după sine.

În următoarea oră, Bebe încercă să-şi distragă atenţia de la teama ce o rodea, ajutându-i pe servitori să transforme casa în adăpost pentru refugiaţi. Clopotele bisericilor băteau neîncetat peste întreg Rosetonul, iar semnalele de alarmă îşi sunau avertismentul în depărtare. Când merse în salon să aprindă focul, Bebe le găsi pe Lucy şi pe doamna Garner aşezate una lângă alta pe canapeaua din păr de cal, sorbindu-şi ceaiul. Nu ştia sigur dacă să fie furioasă pe doamna Garner pentru refuzul de a ajuta sau să-i fie recunoscătoare că o ţinea ocupată pe Lucy.

— Ce faci? o întrebă doamna Garner când îngenunche să aranjeze lemnele în şemineu. Asta-i treaba servitorilor.

— Nu mă deranjează. Prefer să lucrez decât să mă plimb prin salon în lung şi-n lat, făcându-mi griji. Şi sunt sigură că vor fi

toţi uzi şi înfriguraţi când vor ajunge, aşa că m-am gândit să fac puţină căldură în cameră.

Doamna Garner inspectă odaia ticsită cu o privire plină de îngrijorare.

— Sper că n-ai să le permiţi unor străini să intre la mine în salon. Ce se va întâmpla cu lucrurile mele?

— Asta şi sunt, doamnă Garner – lucruri. Sunt în joc vieţi omeneşti.

Dar doamna Garner se ridică de pe scaunul ei ca o regină de pe tron şi defilă afară din cameră, cu Lucy după ea. Bebe mototoli o bucată de hârtie şi-i dădu foc cu un chibrit. Nu bine termină de aţâţat focul, că soacra sa se întoarse cu două cameriste.

— Nu-mi pasă ce făceaţi, le spuse doamna Garner. Vreau să mă ajutaţi să-mi protejez lucrurile.

Păşi de-a lungul şi de-a latul camerei, arătând cu degetul spre bibelouri şi argintărie.

— Luaţi asta... şi asta... şi asta... duceţi-le sus în dormitorul meu să fie mai în siguranţă.

Lucy se ţinea după bunica sa, scâncind după atenţie, în timp ce aceasta arăta cu degetul spre fiecare articol în parte. Servitoarele alergau în sus şi-n jos pe scări, mutând totul de la vedere.

La două ore după plecarea lui Horatio, acesta se întoarse. Vlăguită de uşurare, Bebe îl îmbrăţişă, fără să-i pese că era ud leoarcă. El conduse în casă un grup de oameni, din care jumătate erau copii.

— Sunt atât de mândră de tine, şopti Bebe, dându-i la o parte părul de pe frunte.

Într-o clipă, Lucy se repezi în foaier spre tatăl ei.

— Tăticule! Ia-mă în braţe, tăticule, strigă ea, întinzându-şi braţele spre el. Ia-mă în braţe.

El o mângâie pe cap.

— Nu acum, scumpa mea. Sunt ud leoarcă. Nu vreau să-ţi ud rochiţa asta frumoasă.

Bebe privi la copiii speriaţi şi tremurânzi pe care-i aduseso Horatio în foaier şi-i văzu holbându-se la încăperile enorme şi scările grandioase. Îşi aminti cum o copleşise şi pe ea opulenţa casei când păşise pentru prima dată acasă la Horatio – şi acest sărmane suflete se refugiau să-şi salveze viaţa.

— Haide, Lucy. Să-i ducem sus pe copii şi să le arătăm camera ta de joacă. Trebuie că sunt foarte speriaţi.

Doamna Garner le tăie calea.

— Sper că nu vorbeşti serios! Nu poţi avea încredere în oamenii ăştia. Îi vor strica toate lucrurile de valoare.

Bebe se dădu înapoi din faţa vorbelor ei jignitoare, rostite destul de tare pentru a fi auzite de copii şi de mamele acestora.

— Atunci îi vom cumpăra altele, mamă Garner, şopti ea. Vă rog, nu vreau ca Lucy să fie egoistă când va creşte mare.

Le făcu semn din nou refugiaţilor.

— Haideţi, copii. Pe aici. Pot să vină şi mămicile, dacă vor. Lucy, du-te înainte şi arată-le unde e camera ta de joacă.

Doamna Garner o săgetă cu privirea, după care se întoarse spre Horatio.

— N-ai de gând să o opreşti?

El clătină din cap.

— Trebuie să stea undeva. Sunt în pericol în oraş. Avertismentul circulă şi sperăm să-i evacuăm pe toţi...

— Perfect. Atunci poţi să te schimbi de hainele astea ude şi să te încălzeşti. Eşti ud leoarcă, Horatio.

— N-am terminat încă, mamă. E un oraş mare, ştii bine. N-am să mă odihnesc până nu mă asigur că toată lumea a auzit avertismentul.

Auzind vorbele lui, Bebe se opri la jumătatea scărilor. Refugiaţii continuară să urce, în timp ce ea se repezi jos la el.

— Nu poţi să te întorci acolo! Dacă ţi se întâmplă ceva? Barajul se poate rupe în orice clipă. Chiar tu ai spus cât e de periculos.

El aruncă o privire la forfota de peste tot din jur şi o luă de mână.

— Scuză-ne puțin, mamă.

O conduse în sufragerie, unde nu-i auzea nimeni, și îi luă și cealaltă mână între ale sale, privind-o în ochi.

— Trebuie să fac asta, Beatrice. M-am săturat să fiu un laș. De ce să fii tu singura curajoasă din familie?

— Nu! N-am să te las să pleci!

Bebe se agăță de el plângând, fără să-i pese că era ud leoarcă.

— Te rog, nu te întoarce acolo, Horatio! Te implor! E prea periculos. Rămâi aici cu mine. Am nevoie de tine! Nu ești un laș, știi prea bine că nu ești.

El îi desprinse brațele de după mijlocul său și o privi, ținându-i din nou palmele într-ale sale. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Știu adevărul și m-am săturat să tot fug îngrozit. Vreau ca tu și Lucy să fiți mândre de mine măcar o dată. Dar mai presus de orice, vreau să mă pot uita în oglindă în fiecare dimineață. Trebuie să fac asta, Bebe.

O sărută pe frunte și se întoarse spre foaier.

— Nu!

Se agăță de hainele lui, încercând disperată să-l tragă înapoi.

— Nu, iubita mea, zise el încet. Lasă-mă să plec. Lasă-mă să fac asta.

Bebe îi văzu curajul și hotărârea și-l eliberă din strânsoare.

— Te iubesc, Horatio.

Și pentru prima oară de luni de zile, o spunea cu toată inima. El dădu din cap și ieși grăbit, închizând ușa în urma lui. Bebe se lăsă pe treapta de jos, acoperindu-și fața cu mâinile.

— Sper că ești fericită acum! făcu doamna Garner, trecând ca un foșnet pe lângă ea în drumul ei pe scări în sus.

Vreme de câteva minute Bebe nici nu se clinti de pe treaptă. Știa că trebuia să-și recapete stăpânirea de sine, dar teama pentru Horatio amenința să o copleșească. Simți o mână pe umăr și-și ridică privirea. Era una dintre refugiate.

— Și soțul meu ajută, zise aceasta.

Bebe se șterse la ochi și se lăsă ridicată în picioare.

Peter se întoarse de trei ori în după-amiaza aceea, aducând cu el alți refugiați la adăpost. Aproape o sută de oameni se îngrămădiră în coridoarele și odăile de la parter și Bebe făcu tot ce-i stătea în putință să-i ajute să se usuce, să se liniștească și să mănânce. Într-un scurt răstimp de acalmie, urcă în dormitor și căzu în genunchi să se roage. Deodată, peste forfota de glasuri din încăperile de dedesubt, se auzi un bubuit asurzitor în depărtare.

Barajul cedase.

Bebe căzu cu fața la pământ, rugându-se fierbinte pentru Horatio.

Nu știa de cât timp se ruga, când auzi tropote de copite și o trăsură oprindu-se în fața casei. Alergă jos și deschise repede ușa, sperând să fie Horatio. Pe capră îl văzu în schimb pe Peter, care părea profund zguduit. Trăsura era plină de refugiați năuciți; mulți plângeau. Lui Bebe îi venea și ei să plângă, dar deschise portiera de la trăsură și îi ajută să coboare.

— Haideți în casă, la căldură. Avem cafea și ceva demâncare.

După ce coborâră până la ultimul, își ridică privirea întrebătoare spre vizitiu. Acesta nu se clintise din loc.

— Unde-i Horatio?

Peter se holbă în depărtare, de parcă nici n-ar fi auzit-o.

— N-am mai văzut așa ceva în viața mea, murmură el. S-a rupt barajul. Apa a năvălit ca un zid...

— Horatio e cu tine?

El clătină încet din cap.

— Iureșul a purtat la vale copaci și pietriș și totul s-a adunat lângă podul de cale ferată de la nord de oraș... într-un... într-un morman uriaș! S-a oprit la picioarele podului, dar apoi s-au rupt și ele și podul s-a prăbușit la pământ și... și întreg grohotișul a năvălit peste oraș ca un tunet. Am... am văzut vagoane duse de apă ca niște jucării!

Se opri cu glasul frânt. Lacrimile îi șiroiau pe față.

— Puhoiul a făcut una cu pământul toate clădirile de la Apartamente. Iureşul apei a smuls casele din temelii şi le-a cărat la vale. Am... am văzut oameni agăţaţi de ferestre, strigând după ajutor... Dar nu mai era nimic de făcut...

Bebe se urcă lângă el pe capră şi-l apucă de marginea mantalei, scuturându-l.

— Peter! Unde-i Horatio?

— Nu... nu ştiu. Ne-am despărţit acum câteva ore. A luat cealaltă trăsură.

— Şi unde s-a dus? Ai văzut încotro a luat-o?

— Nu, doamnă. Am luat-o în direcţii diferite. Îmi pare rău...

Bebe ştia că n-avea niciun rost să-şi descarce furia şi teama asupra lui Peter. Dădu drumul mantalei înmuiate de apă şi îşi şterse mâinile de poale.

— Hai înăuntru să te usuci şi să te încălzeşti, îi spuse ea. Îţi vom pregăti ceva de mâncare şi o cafea fierbinte. Ai dat dovadă de curaj ajutându-l pe Horatio. Mă bucur că eşti teafăr şi nevătămat.

Se ţinu ocupată toată dimineaţa, consolându-i pe ceilalţi, ajutându-i să se facă comozi şi dându-le de mâncare. Herta, una dintre cameriste, încercă să-i ofere o farfurie cu mâncare.

— Poftiţi, doamnă Garner, staţi jos şi mâncaţi ceva. Precis vă e şi dumneavoastră foame.

— Nu, mulţumesc. Nu pot să mănânc.

Într-un târziu, urcă în camera de joacă a lui Lucy, tânjind s-o ia în braţe ca să-şi umple golul din piept. O duzină de copii se jucau în tăcere cu jucăriile ei, vegheaţi îndeaproape de mamele lor.

— N-aţi văzut-o pe fetiţa mea, Lucy? întrebă ea.

— Bunica ei a venit după ea acum câteva ore, răspunse una dintre mame.

Bebe coborî în hol până în dreptul dormitorului doamnei Garner şi bătu la uşă.

— Intră, zise aceasta.

Lucy dormea în poala bunicii sale.

— Aţi mâncat, mamă Garner? Să vă aduc ceva? întrebă ea.

— Unde-i Horatio? Se întunecă deja.

— E încă plecat să-i ajute pe oameni.

— Nebunul!

— Ba nu-i nebun deloc. E un om foarte curajos.

O ridică pe Lucy din braţele soacrei sale şi o strânse la piept câteva minute înainte să o culce în pat.

— Sunt jos dacă aveţi nevoie de ceva, zise ea şi ieşi, închizând uşa.

Târziu în noaptea aceea, servitorii aduseră toate păturile şi pernele din casă şi le puseră la dispoziţia refugiaţilor. Aceştia se culcară care pe unde apucară, pe jos în salon, în sufragerie şi chiar în hol. Oriunde îşi îndrepta privirea, Bebe zărea oameni murdari, unii dormind, alţii stând la taifas în şoaptă, unii cu copii în braţe, încercând să-i adoarmă.

Urcăînceledinurmăîndormitorulei– dormitorul luiHoratio– dar nu se dezbrăcă. Oricum n-ar fi putut să adoarmă. Luă Biblia şi o deschise la psalmul preferat al mamei sale. „Dumnezeu este adăpostul şi sprijinul nostru, un ajutor care nu lipseşte niciodată în nevoi. De aceea nu ne temem, chiar dacă s-ar zgudui pământul şi s-ar clătina munţii în inima mărilor. Chiar dacă ar urla şi ar spumega valurile mării..."

În zori, Bebe coborî din nou scările. Peter îi aduna pe toţi bărbaţii apţi să dea o mână de ajutor în oraş.

— Vreau să vin cu tine să-l caut pe Horatio, zise ea. Arată-mi, te rog, unde l-ai văzut ultima oară.

El clătină din cap.

— Veţi fi în cale, doamnă. E mult de lucru şi au nevoie de trăsură şi de cai.

— Pot să ajut şi eu...

— Nu. Sunt oameni îngropaţi sub mâl şi pietriş. Nu-i o privelişte pentru ochii unei doamne. Domnul Garner nu mi-ar ierta-o niciodată dacă v-aş lăsa să mergeţi.

Trecură trei zile până trecu pericolul și femeile și copiii putură părăsi casa lui Bebe. Când încercarea se sfârși și ultimul refugiat se mută din locuință, coborî în sfârșit singură dealul. Unele zone din oraș se aflau încă sub apă. În altele, mormanele de noroi și dărâmături ajungeau până la ferestre. Centrul era inundat în cea mai mare parte și numeroase clădiri erau serios avariate. Grohotișul plutea peste tot pe apa până la șold – frânturi din viețile și averile oamenilor – un scaun, oale și cratițe, o lampă de ulei. Bebe văzu trupuri umflate de șobolani, câini și cai morți. Pretutindeni se zăreau copaci aduși din munți de iureșul apelor, precum și scânduri de lemn desprinse din clădiri, cioburi de geamuri sparte, cărămizi și șindrile.

Zona Apartamentelor fusese rasă de pe fața pământului. Nicio clădire nu mai rămăsese în picioare nici de o parte, nici de cealaltă a râului. Bebe nu și-ar fi închipuit niciodată că râul, altădată atât de domol, putea aduce atâta năpastă. Devastase orașul și viața ei, deopotrivă.

Cincizeci și șase de oameni pieriră în inundații, printre care și soțul ei. Potrivit ziarelor, numărul morților ar fi fost mult mai mare, dacă n-ar fi fost eroismul lui Horatio T. Garner.

Capitolul 20

Cu greu reuşi Bebe să facă faţă mâhnirii. Înmormântarea lui Horatio nu era decât una dintre multele înmormântări din oraş, dar se simţea cât se poate de singură în jalea ei. Făcu mecanic toate cele necesare pentru a-şi conduce soţul pe ultimul drum, dar ca prin vis. Bona o duse acasă pe Lucy după ce aceasta făcu o criză de isterie în timpul slujbei de îngropăciune, iar lui Bebe îi veni să se arunce şi ea la pământ şi să plângă ca un copil. Numai să treacă de înmormântare, îşi zise, şi va putea să-şi dea drumul durerii.

Terenul din cimitir i se păru ud şi moale sub picioare când se dădu jos din trăsură. În aer mirosea a lut umed şi lemne putrede. Cimitirul era situat chiar pe creasta dealului de deasupra oraşului, dar Bebe nu avu puterea să privească în jos la potopul şi distrugerea de dedesubt. Râul îi devenise duşman, smulgându-i-l din braţe pe Horatio şi întorcându-i lumea pe dos. Viitorul părea învăluit în ceaţă, aşa cum străzile pe vremuri atât de familiare ale Rosetonului erau acum acoperite de ape. Dumnezeu părea foarte departe.

— Ce-am să mă fac? se întreba ea la nesfârşit. Ce-am să mă fac?

N-auzi niciun cuvânt din discursul funerar al preotului. Era conştientă că mama Garner stătea ţeapănă lângă ea, dar între ele era un gol pe care niciun ocean n-ar fi putut să-l umple. Nu se

puteau mângâia una pe cealaltă. Mama lui Horatio nu vărsă nicio lacrimă pe tot timpul încercării, în timp ce lacrimile lui Bebe nu mai conteneau.

După încheierea slujbei de înmormântare, un șir de persoane îndoliate veniră pe rând să le ofere condoleanțe. Printre străini zări și un chip familiar: cel al lui Neal MacLeod. Acesta își dădu jos pălăria și făcu o ușoară plecăciune, în timp ce părul lui auriu – atât de asemănător cu al lui Horatio – străluci în lumina palidă a soarelui de primăvară.

— Doamnă Garner... Beatrice... începu el. Îmi pare rău pentru pierderea dumneavoastră.

— Tu!

Erau așezate pe scaune, în fața mormântului, dar doamna Garner se ridică atât de brusc, că îl răsturnă.

— Cum îndrăznești să vii aici?

Chipul îi tremura de indignare sub voalul negru de dantelă.

Bebe sări și ea în picioare.

— Domnul MacLeod e administratorul tăbăcăriei, mamă Garner.

— Știu foarte bine cine e! șuieră ea necruțătoare. Cine e el și sora lui!

Neal își plecă capul, cu fața roșie de rușine.

— Îmi pare nespus de rău că v-am supărat. Vă rog să mă iertați.

Se întoarse și se depărtă grăbit, așa cum fugise de Bebe în ultima ei zi la tăbăcărie. Lacrimile ei începură să curgă din nou când își aminti că și Horatio plecase de lângă ea în ultima zi petrecută împreună. *Lasă-mă să plec, Bebe. Lasă-mă să fac asta.* Primise ce-și dorise cel mai mult în viață – o șansă de a-și răscumpăra trecutul. Dar n-avea să se mai întoarcă niciodată acasă – la ea.

Acasă. Bebe se întoarse în locuința uriașă și vulgară pe care n-o considerase niciodată „acasă" și pe care acum o ura mai mult ca niciodată. Servitorii umblau pe vârfuri dintr-o cameră într-alta, cu privirile în pământ. Lucy era de neconsolat, plângând întruna după tatăl ei, neînțelegând moartea acestuia și

învinuind-o, dintr-un motiv de nepătruns, pe Bebe. Doamna Garner nu-și mai părăsi camera și patul, amorțindu-și durerea cu laudanum. Dar, oricât și-ar fi dorit să se afunde și ea în negura somnului, Bebe era conștientă că nu mai era nimeni care să se ocupe de gospodărie. Fiecare zi părea mai lungă și mai întunecată ca precedenta.

— Un anume domn William Harris a venit să vă vadă, îi spuse camerista într-o după-amiază. Tocmai ațipise pe scaunul din dormitorul pe care-l împărțise odată cu Horatio, când o bătaie în ușă o trezise brusc. Îi trebui un moment să-și aducă aminte că domnul Harris era avocatul familiei.

— Condu-l în salon, te rog. Spune-i că vin imediat.

Bebe se ridică să-și netezească rochia de doliu din crep negru și să-și aranjeze coafura. Se privi în oglindă și abia se mai recunoscu.

— Am venit în legătură cu testamentul soțului dumneavoastră, zise domnul Harris după ce își exprimă din nou condoleanțele. Știu că sunteți încă în doliu, dar cred că ar fi fost voia soțului dumneavoastră să clarifice cât mai repede situația proprietății și pe cea financiară.

— Da, murmură ea. Mulțumesc.

Îl auzi vorbind pe avocat, dar amețită cum era de somn și jale, abia reuși să-i pătrundă sensul vorbelor. Cuvântul „voie" o duse cu gândul la un verset din Scriptură: „Nu voia mea, ci voia Ta să se facă." Vorbele lui Isus îi răsunară în minte, în timp ce domnul Harris continuă:

— Horatio a luat măsuri de prevedere și pentru mama și fiica lui, desigur, dar dumneavoastră sunteți principala moștenitoare a averii lui, ce constă din această casă, tăbăcăria, bunuri imobiliare, conturi bancare, acțiuni și obligațiuni. Dacă doriți, vă pot furniza și detaliile, fără nicio problemă – poate cu altă ocazie. Deocamdată, vreau să vă asigur că afacerea merge foarte bine, mulțumită lui Neal MacLeod, și că viața dumneavoastră poate continua ca și până acum. Nimic nu trebuie să se schimbe.

Ea își ridică privirea spre el, convinsă că omisese ceva important.

— Dar totul se va schimba, domnule Harris. Horatio nu mai este.

— Știu, știu. Și încă o dată îmi exprim regretele profunde pentru pierderea pe care ați suferit-o. Ceea ce vreau să spun, doamnă Garner, e că nu veți duce lipsă de nimic – lucru ce nu se întâmplă în cazul multora dintre clienții mei. Mult prea des, mă tem că văduvele sunt silite să-și schimbe întreg stilul de viață după o asemenea pierdere. Viața lor nu mai seamănă câtuși de puțin cu cea de dinainte.

După plecarea domnului Harris, Bebe se așeză în salon și rămase nemișcată. Avocatul se străduise s-o asigure că viața ei nu avea să se schimbe, dar ea știa că era imposibil. Va trebui să ia din nou totul de la capăt. De câte ori se mai aflase în această situație? Cu trei săptămâni în urmă, se pregătise pentru un nou început, împachetând bagajul lui Horatio pentru a merge la cabana de pescuit. Oare ar fi reușit de data asta? Oare ar fi rămas treaz? Și dacă da, pentru cât timp?

Nimic nu trebuie să se schimbe, îi spusese domnul Harris, dar adevărul era că nimic nu va mai fi fel. *Îți aduci aminte cum ni s-a schimbat viața când a început războiul și băieții au trebuit să plece?* o întrebase odată mama ei. *Și cum s-a schimbat iarăși când Franklin a trebuit să plece? Așa e viața, Beatrice – mereu în schimbare, curgătoare ca un râu. Nimic nu rămâne la fel. Și noi trebuie să ne schimbăm și să mergem mai departe.*

Și dacă eu nu vreau să se schimbe? o întrebase atunci Bebe.

Nu poți lupta împotriva curentului. Trebuie să te încrezi în Dumnezeu și să fii pregătită să mergi acolo unde te va purta râul vieții.

Să se încreadă în Dumnezeu. Era supărată oare pe Dumnezeu? Dar cum ar fi putut să fie supărată, când nu făcuse decât să-i răspundă la rugăciuni? Se rugase ca Horatio să meargă la cabană și să se trezească din beție, și o făcuse. Dumnezeu îi ascultase și lui rugăciunile, dându-i în cele din urmă curajul și prilejul de

răscumpărare pe care le râvnise de atâta vreme. „Nu voia mea, ci voia Ta să se facă." Bebe repetă versetul iar şi iar, rugându-se să-l poată rosti cu convingere.

În săptămânile ce urmară, Bebe privi de la fereastra dormitorului ei retragerea apelor şi pregătirile orăşenilor pentru reconstruirea Rosetonului. În cele mai multe privinţe, viaţa ei rămăsese neschimbată, după cum o asigurase şi domnul Harris. Trăise multă vreme fără tovărăşia lui Horatio, deşi împărţiseră aceeaşi casă, acelaşi dormitor. Dar, reflectând la voia lui exprimată prin testament – şi la voia lui Dumnezeu –, ajunse la concluzia că se făcuse o mare nedreptate. Când în sfârşit se hotărî să ia măsuri pentru a îndrepta lucrurile, fixă o întâlnire cu domnul Harris şi îi trimise vorbă lui Neal MacLeod să vină şi el la biroul avocatului

Bebe nu mai coborâse în oraş de câteva săptămâni bune şi, în timp ce trăsura înainta pe străzile acestuia, zări ultimele rămăşiţe ale inundaţiilor şi mormanele de moloz ce aşteptau să fie arse. Pe pereţii clădirilor rămase în picioare se mai vedea încă urma apelor mocirloase, indicând nivelul până la care se ridicaseră acestea. Clădirea de pe Aleea Centrală unde se afla biroul domnului Harris era poziţionată destul de sus, aşa că stricăciunile au fost neînsemnate.

Îl găsi pe Neal aşteptând în antecameră. I se păru neschimbat – la fel de solid, puternic şi capabil ca totdeauna. De cum o văzu intrând, se ridică în picioare.

— Beatrice, vreau să-mi cer încă o dată iertare că am supărat-o pe doamna Garner la înmormântare. N-am bănuit că mă va recunoaşte. Habar n-am avut că ştie despre... despre Mary şi despre mine.

— Nu-i vina ta, Neal. Nici eu n-am bănuit că ştie. N-a suflat nicio vorbă despre tine şi Mary în toţi aceşti ani de când locuiesc cu ea.

Tocmai se pregătea să-l întrebe cum îi merge, când avocatul ieşi din birou.

— Intrați, vă rog, doamnă Garner, și ocupați loc. Așteptă până când Bebe și Neal luară loc în fața biroului și zise:

— Încă o dată, dați-mi voie să-mi exprim regretul profund pentru pierderea pe care ați suferit-o. Soțul dumneavoastră va rămâne în amintirea orașului ca un om mare.

— Mulțumesc, domnule Harris. Îl cunoașteți pe Neal MacLeod, administratorul nostru, nu-i așa?

— Da, desigur.

Cei doi bărbați dădură mâna.

— Ce pot să fac pentru dumneavoastră, doamnă Garner?

Bebe își ridică bărbia.

— Mi-ați spus că, potrivit testamentului lui Horatio, i-am moștenit întreaga avere, inclusiv tăbăcăria. Dar acum, că am avut timp să mă gândesc mai bine, am ajuns la concluzia că acest aranjament nu e în întregime corect. Domnul Garner a avut doi fii – pe Horatio și pe Neal. Cred că jumătate din tăbăcărie i se cuvine de drept lui Neal.

Neal se foi pe scaun, simțindu-se dintr-odată nelalocul lui.

— Poftim? Stai puțin... Nu se poate să vorbești serios...

— Ba da, vorbesc foarte serios.

— Dar... vreau să spun că... e clar că nu asta a fost dorința tatălui meu, altfel ar fi...

— Trebuie să te contrazic. Tatăl tău a avut o părere foarte bună despre tine și a vrut să te pună *pe tine* la conducerea tăbăcăriei, nu pe Horatio. Nu te-a recunoscut public pentru că a vrut să o cruțe pe soția sa. Dar, din moment ce doamna Garner știe adevărul, cred că ar fi corect ca amândoi fiii să moștenească jumătate din fabrică.

Se întoarse spre avocat.

— Domnule Harris, aș dori să-i transfer lui Neal jumătate din titlul de proprietate al fabricii.

— Stai! o întrerupse din nou Neal. Nu cred că e bine ce faci, Beatrice. Nu... nu te pot lăsa să faci una ca asta.

— De ce nu? Ai administrat singur tăbăcăria în toţi aceşti ani, aşa că nu-i ca şi cum ţi-aş face-o cadou – ţi-ai câştigat dreptul la ea. Datorită ţie obţine din nou profit. În plus, dacă o parte din titlul de proprietate al fabricii e pe numele tău, fiica mea şi cu mine ne vom afla într-o poziţie şi mai bună decât suntem acum. Sunt sigură că vei fi motivat să munceşti şi mai cu sârg, ştiind că jumătate din tăbăcărie îţi aparţine.

Neal se ghemui în scaun şi clătină din cap, nevenindu-i să creadă, dar Bebe rămase neclintită.

— Puteţi aranja transferul, domnule Harris?

Avocatul, care până atunci privise şi ascultase fără niciun cuvânt, îşi făcu auzit în cele din urmă glasul.

— Sunteţi sigură că vreţi să faceţi asta, doamnă Garner?

— Da. Absolut sigură.

— Foarte bine atunci. Vă respect dorinţa. Voi pregăti actele şi contractele necesare.

La plecare, Neal o urmă afară, oprind-o la bordura trotuarului.

— Încă nu-mi vine să cred că vrei să faci aşa ceva, Beatrice. E un gest atât de nobil şi de generos. Nu ştiu cum aş putea să-ţi mulţumesc vreodată.

— N-am făcut decât ce e drept, Neal. Eşti fiul domnului Garner – iar eu nu sunt decât nora lui. Pe lângă asta, te-am urmărit muncind la tăbăcărie mai bine de un an, ai uitat? Am văzut câtă pasiune ai pus în muncă, cum a devenit parte din tine.

— Da... ei bine... în cazul ăsta, îţi mulţumesc. Am să fac tot posibilul să nu-ţi pară rău.

Trăsura lui Bebe se afla în apropiere şi vizitiul îi deschise portiera. Îşi îndeplinise sarcina şi n-ar mai fi avut niciun motiv să piardă vremea, dar nici ea, nici Neal nu păreau să se grăbească.

El îşi drese glasul.

— Poate... poate nu-i momentul cel mai potrivit să vorbim despre asta, căci ştiu că ţi-ai iubit soţul şi eşti încă în doliu. Dar cred că ştii şi că... nutresc sentimente faţă de tine.

— Da, știu, răspunse ea încet.

— Cât am lucrat împreună, nu puteam să-ți spun ce simt, pentru că erai o femeie măritată. Dar acum nu mai e un păcat... M-am îndrăgostit de tine, Beatrice. În ultimul an și jumătate, de fiecare dată când m-am gândit la tine, mi-a părut rău că nu ți-am spus-o.

— Am știut-o. Și cred că ai știut și tu că m-am îndrăgostit și eu de tine. Mi-am dat seama prea târziu că am greșit. Ar fi trebuit să-mi păzesc mai bine inima.

Neal, care-și ținuse ochii în pământ pe tot timpul discuției, se uită în cele din urmă la ea.

— Într-o zi... poate peste vreun an, doi... crezi că ar fi vreo șansă să ne clădim un viitor împreună?

Bebe citi dragoste, speranță și teamă în privirea lui sinceră.

— O, Neal...

Închise ochii, tânjind să-i împărtășească speranța, tânjind să cadă în brațele lui.

— Mi-ar plăcea atât de mult să cred că am putea avea un viitor împreună după ce va trece suficient timp, după ce voi termina cu doliul după Horatio. Dar doamna Garner știe cine ești. Și dacă aș părăsi-o ca să mă mut cu tine...

Bebe clătină din cap.

— N-aș putea niciodată s-o rănesc în felul acesta.

Neal oftă.

— Nu, desigur. Înțeleg.

Mușchii de pe fața lui se zbătură, în timp ce încerca să-și controleze emoțiile.

— Iar eu i-aș aminti mereu de infidelitatea soțului ei.

— A pierdut cu mult mai mult ca noi. Soțul ei a trădat-o, unicul ei fiu e mort și singurul lucru care i-a mai rămas, în afară de Lucy și de mine, e poziția ei socială. Nu pot să-i iau și asta. Crede-mă, nu vreau să rămân în casa aia groaznică și să trăiesc o viață lipsită de sens. Aș prefera de o mie de ori să fiu cu tine. Dar trebuie să rămân, pentru ea.

Fă întotdeauna ce e corect, i-ar fi spus mama sa, *şi ai încredere că Dumnezeu va lucra spre bine.* Dar privind la Neal, care îşi şterse o lacrimă scăpată de sub pleoape, se întrebă dacă va găsi vreodată mulţumirea sufletească a lui Hannah.

— Poate că aş fi făcut altă alegere înainte să lucrez pentru Uniunea pentru Temperanţă, continuă ea. Nu obişnuiam să mă gândesc decât la mine şi la ce vreau eu. Dar, dacă am învăţat ceva de la acest extraordinar grup de femei, e că Dumnezeu ne aduce în cale oamenii de care avem nevoie ca să nu trebuiască să trecem singuri prin încercări. Nu pot s-o las pe doamna Garner singură pe lume. Dumnezeu o iubeşte, chiar dacă mie îmi vine greu s-o fac. Şi sunt responsabilă înaintea Lui pentru felul în care mă comport cu ea.

— Eşti o femeie bună, Beatrice, zise el, înghiţindu-şi nodul din gât. N-am visat niciodată că-mi vei da o parte din tăbăcărie. Da fapt, ori de câte ori mă gândeam la tine şi la posibilitatea unui viitor împreună, mi-era teamă că voi părea interesat de moştenirea fabricii. Dar n-am avut niciodată intenţia să mă însor cu tine pentru avere.

— Ştiu, Neal. Ştiu că n-ai face niciodată aşa ceva.

— Ei bine... atunci poate ar trebui să lăsăm lucrurile aşa cum sunt – o relaţie strict de afaceri.

O privi din nou şi ea văzu durere şi dragoste în ochii lui. Încă mai putea să se răzgândească; nu trebuia decât să rostească un cuvânt şi ar fi fost împreună.

— O relaţie strict de afaceri, şopti ea.

Abia îl putea zări printre lacrimi. Îl iubea pe Horatio, pe care tocmai îl pierduse şi cu a cărui moarte nu se împăcase încă. Dar îl iubea şi pe Neal MacLeod. Era posibil aşa ceva?

— Îţi va fi bine? o întrebă el.

Ea dădu din cap.

— Ştii că poţi să te întorci oricând să lucrezi cu mine la tăbăcărie.

— Tăbăcăria e viața ta, nu a mea. Trebuie să merg înainte, nu înapoi. Schimbarea face parte din viață. Am învățat asta la fermă – cu semănatul, crescutul, secerișul – viața merge mereu înainte.

— Și atunci ce ai să faci?

Lui Bebe îi era din ce în ce mai clar că își va continua munca la Uniunea pentru Temperanță, chiar dacă familia ei nu mai era direct afectată. În calitate de soție a noului erou al Rosetonului, avea un cuvânt greu de spus.

— Cu atâta muncă de reconstruire prin oraș, trebuie să mă asigur că nu se vor reconstrui și barurile.

— Știu cât ești de inteligentă și capabilă. N-am nicio îndoială că vei reuși în tot ce întreprinzi.

— Mulțumesc.

Strada fusese pustie pe tot timpul discuției lor, dar când se apropie o căruță cu cai, Neal o luă cu blândețe pe Bebe de braț și o trase de lângă bordură, ca să nu fie împroșcați cu noroi.

— De ce trebuie să fie viața așa de grea? întrebă ea după ce căruța trecu.

— Nu știu. Cred că așa a fost dintotdeauna.

Îi eliberă brațul și începu să se depărteze de ea, ca întotdeauna. Bebe ar fi dorit să-l mai îmbrățișeze o dată, dar știa că n-ar fi îndrăznit s-o facă.

— Îți mulțumesc încă o dată pentru decizia legată de tăbăcărie, zise el. Am s-o administrez bine, de dragul amândurora. Am să mă asigur că nu vei duce niciodată lipsă de nimic.

— Știu că sunt pe mâini bune. La revedere, Neal.

— La revedere.

Bebe îl mai privi o dată prelung, pentru ultima oară, în timp ce el se îndepărta de ea, mergând cu spatele. Apoi, el se întoarse și o rupse la fugă.

— Mergi cu Dumnezeu, șopti ea.

Ajunsă acasă, Bebe urcă scările și bătu la ușa soacrei sale. Hotărârea de a renunța la un viitor alături de MacLeod

pentru un viitor alături de doamna Garner fusese una dintre cele mai dificile din viaţa ei, dar ştia că făcuse alegerea corectă. Îi veniră din nou în mine cuvintele: „Nu voia mea, ci voia Ta să se facă."

— Mamă Garner?! zise ea după ce bătu şi a doua oară. Sunt eu, Beatrice.

Când nu primi niciun răspuns, intră în cameră. Găsi dormitorul neîngrijit, jaluzelele lăsate şi pe doamna Garner îngropată sub un morman de perne şi plăpumi. Bebe scoase cutia cu laudanum din noptieră şi o strecură în buzunar, apoi trase toate perdelele şi jaluzelele.

— Ce înseamnă asta? întrebă doamna Garner cu glasul înăbuşit de perne.

— Trebuie să vă sculaţi, mamă Garner. Aveţi de răspuns la mesajele de condoleanţe.

— Răspunde tu.

— Am răspuns deja la cele care îmi sunt adresate mie. Dar, conform bunelor maniere, se cade să răspundeţi personal la cele care vă sunt adresate.

— Cine eşti tu să-mi dai lecţii despre bunele maniere?

Bebe trase adânc aer în piept şi scoase un oftat prelung.

— Vă împărtăşesc suferinţa, mamă Garner. Şi eu l-am iubit pe Horatio. Dar nici el n-ar vrea să ne îngropăm de vii, ci să ne continuăm viaţa şi să învăţăm să fim din nou fericite.

Învelitoarea foşni când doamna Garner se ridică, sprijinindu-se în coate.

— Ce motive am să fiu fericită? Nu mai am pe nimeni pe lume.

— Ba da. O aveţi pe Lucy... şi pe mine.

Doamna Garner se holbă la ea, de parcă i-ar fi pus la îndoială sinceritatea.

— Bănuiesc că vei vinde casa de sub mine şi totul se va schimba. Oricum n-ai vrut să ai niciodată de-a face cu casa asta şi cu modul nostru de viaţă.

— Nu voi vinde casa şi nimic nu se va schimba. Sunteţi mama lui Horatio şi v-a iubit. Voi avea grijă întotdeauna de dumneavoastră, de dragul lui. Şi de dragul lui Lucy, care vă iubeşte şi ea.

Ochii doamnei Garner erau reci ca gheaţa când o privi.

— Dacă nu l-ai fi făcut pe Horatio să plece cu tine la cabană, ar fi fost acasă, în siguranţă, când s-a rupt barajul.

Vorbele soacrei sale nu mai puteau s-o rănească. Se pedepsise ea însăşi cu ele de sute de ori de la moartea lui Horatio.

— Poate, răspunse ea încet, dar ar fi murit mii de oameni nevinovaţi.

Porni spre uşă, apoi se întoarse.

— Mă duc s-o trimit pe Herta cu un platou de mâncare. Trebuie să mâncaţi ceva, doamnă Garner, să vă recăpătaţi puterile. Vreau să le invit pe câteva dintre prietenele dumneavoastră la ceai săptămâna viitoare. Îşi fac griji pentru dumneavoastră. De altfel, potrivit cărţilor de etichetă, se cuvine să dăm o mică recepţie.

În timp ce cobora scările să vorbească cu bucătăreasa, Bebe se simţea copleşită de o dublă porţie de suferinţă – pentru Horatio şi pentru Neal. Dar în clipa aceea Dumnezeu i se părea mai aproape ca niciodată, ca şi atunci când se rugase pentru prima oară în faţa unei cârciumi. Aceasta era misiunea pe care i-o încredinţase El deocamdată – să-şi iubească soacra. Şi chiar dacă pierduse aproape totul în viaţă, Dumnezeu era cu ea.

Şi avea să supravieţuiască.

***

Sfârşitul poveştii bunicii mă găsi plângând. Lacrimile şiroiau şi pe obrajii ei. Mă simţeam groaznic că le provocasem. Mai bine n-aş fi făcut-o să retrăiască ziua aceea teribilă – cu atât mai puţin la recepţia de nuntă a lui Alice. Muzicanţii cântau un vals grandios şi ceilalţi râdeau şi dansau, în timp ce noi jeleam de mama focului.

— Îmi pare rău, i-am spus, îmbrățișând-o. Am învățat la școală despre Marea Inundație din 1876, dar nimeni nu mi-a spus de faptele bunicului. De ce nu mi-ai povestit niciodată despre asta până acum?

— Nu fi prostuță. Doar ai mai auzit povestea.

Am clătinat din cap.

— N-am auzit-o... Nici măcar nu știu unde e îngropat.

— Am să te duc acolo odată... Ei bine, eu sunt gata de plecare, dar tu? E prea multă băutură la bairamul ăsta ca să mai vreau să rămân.

I-am spus tatei că plecăm și am urcat în mașina bunicii. Mă așteptam să mergem direct acasă, dar ea o luă în schimb spre parcul Garner, oprindu-se într-un loc ce dădea înspre râu.

— Știu că ai mai fost în parcul ăsta, Harriet. Precis ai văzut monumentul.

— Se poate, am zis, ridicând din umeri. Știu că numele tău e Garner și că ăsta e parcul Garner, dar pe mine mă cheamă Sherwood... și n-am făcut niciodată legătura.

— Haide atunci.

Pantofii mi se udară de rouă în timp ce înaintam prin iarbă. O lună nouă ne lumina drumul și stelele ne străluceau deasupra capetelor. Bunica se opri în fața unui monument de granit mai înalt decât ea. Arăta ca o piatră uriașă de mormânt. Nu mă obosisem niciodată să citesc ce era gravat pe el, dar de data asta am citit:

În memoria lui Horatio T. Garner, care prin curajul și eroismul său a salvat mii de vieți la Marea Inundație de la 25 martie 1876.

Numele celorlalți cincizeci și șase de oameni ce pieriseră alături de el erau înscrise dedesubt cu litere mai mici.

— Orașul l-a declarat pe bunicul tău erou, mi-a spus bunica. Au numit acest parc în memoria lui. Se spunea că a salvat mii de

vieți, dar bietul meu Horatio a fost luat de ape. I-au găsit trupul cu vreo doi kilometri mai la vale.

Oftă și arătă cu mâna spre copacii, aleile și rândurile cu flori din jurul nostru.

— Acest parc a fost amenajat pe locul unde s-au aflat odată Apartamentele. După dezastru, autoritățile orașului au hotărât să mute zona muncitorească pe teren mai înalt. Au construit digul de pe malul râului pentru mai multă siguranță.

— Mie nu mi-a spus nimeni, am rostit încet.

— Ei, asta e, zise ea, oftând din nou. Nu-mi pot închipui de ce. Horatio al meu a fost vestit, draga mea.

Își aținti privirea spre râul îndepărtat.

— Întotdeauna mi-a venit foarte greu să vorbesc despre pierderea lui Horatio. Îmi închipui că mamei tale i-a fost și mai greu. Cum poți să-i explici unui copil ce înseamnă eroismul, mai ales când îi e dor de tatăl său?

Bunica Bebe scoase o batistă din mânecă și se șterse la ochi.

— Îmi pare rău, bunico. N-am vrut să stric această zi fericită.

— N-ai stricat-o, draga mea, îmi spuse ea, zâmbind. Bucuria și tristețea sunt două fețe ale aceleiași monede. Fiecare își are anotimpul ei, ca inundațiile și seceta. L-am iubit pe Horatio al meu. Rareori trece o zi fără să mă gândesc la el.

Mă luă de mână și pornirăm împreună la mașină.

— A fost un om bun la suflet, spuse ea, strecurându-se la volan. Dar într-un fel, moartea lui a avut loc cu ani și ani în urmă, pe un câmp de luptă din Virginia. Bănuiesc că unii oameni au nevoie de mai mult timp ca să moară. Fratele meu, Joseph, s-a numărat printre norocoșii pe care moartea i-a luat repede.

Îmi era teamă să-i mai pun alte întrebări, dar pe drum m-am întrebat când se mutase din locuința uriașă a lui Horatio de pe deal. De când o știam eu, locuia în casa ei modestă cu vedere spre râu. De la fereastra dormitorului ei se zărea râul și m-am gândit că poate acesta îi aducea aminte de Horatio.

Opri mașina în fața garajului, dar nu coborî imediat. Felinarele cu gaz de pe stradă răspândeau o lumină caldă în întunericul din jur, în timp ce stăteam de vorbă.

— L-am iubit, Harriet. Era atâta bunătate și bucurie în el, în ciuda tuturor suferințelor pe care le-a adus în viața noastră. O, dacă ar fi putut să aibă mai multă încredere în el și să învingă patima beției! Dar alcoolul l-a prins în ghearele lui și n-a mai putut scăpa. De aceea ar trebui interzis prin lege. A distrus viața unui om bun.

Bunica continuă:

— Unii numesc cruciada noastră pentru temperanță Războiul Anti-Whisky al Femeilor. Și e cu adevărat un război, să știi. A trebuit să luptăm din greu să-i facem pe membrii comunității să înțeleagă toate dezavantajele alcoolului – că unii copii trăiesc în condiții mizerabile se îmbolnăvesc și mor pentru că tații lor își cheltuiesc toată leafa pe băutură. Vom face tot posibilul să câștigăm acest război, indiferent dacă asta presupune să ne rugăm în fața barurilor sau să spargem butoaiele cu whisky prin gări.

— Dar după ce a murit Horatio, n-ai mai avut niciun motiv să continui lupta, nu? De ce n-ai ales să duci pur și simplu o viață liniștită?

— N-aș fi putut face așa ceva. Cunoșteam din proprie experiență daunele alcoolului. Ce altceva mai bun aș fi putut să fac decât să-i ajut pe alții să lupte împotriva lui? Împreună cu celelalte femei, facem ce avem de făcut – și astfel sunt salvate vieți omenești. Vreau să cred că, în scurta și tragica lui viață, Horatio a făcut mai mult decât să salveze orașul de inundații.

— Dar tu ai făcut toată treaba, bunico, nu Horatio.

Ea clătină din cap.

— Căsătoria e un parteneriat, draga mea. L-am iubit pe Horatio.

— Cum ai putut să-l iubești după tot ce ați avut de îndurat din cauza lui?

— Iubirea nu-i doar un sentiment. Uneori e și o decizie. Nu pot decât să mă rog ca și tu și Alice să găsiți iubire și sens în căsnicia voastră.

— Eu n-am să mă mărit niciodată, am mormăit, încrucișându-mi brațele, și vorbeam mai serios ca niciodată. De ce să trec prin atâta durere și suferință?

Bunica îmi zâmbi printre lacrimi.

— Mai vedem noi, Harriet dragă. Mai vedem noi.

Capitolul 21

Cine ar fi crezut că viața la închisoare poate fi atât de plictisitoare? Mă mir că bunica Bebe, care a fost arestată de atâtea ori, n-a suflat nicio vorbă despre asta. Măcar de mi-ar fi adus cineva o carte de citit – ba mai că m-aș fi mulțumit și cu niște lucru de mână ca să-mi omor timpul, deși Dumnezeu știe că nu sunt genul care să-și petreacă orele croșetând. Se pare că eram singura aflată după gratii în ziua aceea, așa că n-aveam nici cu cine să schimb o vorbă. Timpul se scurgea încet și enervant, ca apa dintr-un robinet stricat.

Într-un târziu, m-am ridicat în capul oaselor și mi-am luat masa de prânz. Budinca lucioasă de tapioca mi-a înfrânt orice rezistență. N-aș fi putut pentru nimic în lume să refuz un castron generos cu tapioca. După ce l-am dat gata și am lins fiecare bucățică groasă și lipicioasă din castron și de pe lingură, am hotărât să mănânc și supa și pâinea. Ce rost are să faci greva foamei, dacă ai de gând să faci o excepție și să înfuleci tot desertul?

— Supa a fost apoasă și pâinea uscată, i-am spus bărbatului care veni să-mi ia tava.

— Mare păcat, ce să spun!

Am văzut după zâmbetul lui afectat că îl durea în cot. Trânti ușa la ieșire, de parcă ar fi vrut să-mi aducă aminte că mă aflam după gratii.

După-amiaza se scurse și mai lent decât dimineața. Faptul că mă îngrijoram pentru soarta mea nu contribui cu nimic la îmbunătățirea stării mele de spirit. *Legea prohibiției* intrase în vigoare cu numai câteva luni în urmă, iar eu mă număram printre primii din Roseton care o încălcaseră și fuseseră prinși. Habar n-aveam la ce sentință să mă aștept. Și o zi în locul acela era destul, darămite câțiva ani. Dacă rolul închisorii era de a descuraja o viață de răufăcător, eram gata să mă căiesc de toate infracțiunile mele și să renunț la cariera de infractoare pentru totdeauna.

M-am ghemuit lângă peretele rece de cărămidă și am oftat. De când mă arestase Tommy cu o seară înainte, nu încetasem să-mi pun aceeași întrebare. Cum de am ajuns aici, atât de departe de locul unde-mi închipuisem că mă va duce viața? Și ce-mi mai rămânea de făcut acum pentru a găsi o cale de întoarcere? Sperasem că rememorarea vieții bunicii mă va ajuta să găsesc răspunsul. Dar deocamdată era de negăsit.

Când sosi timpul pentru cină, am rămas foarte surprinsă să-l văd din nou pe Tommy O'Reilly aducându-mi tava cu mâncare.

— E așa de mare criză de polițiști, că te pun pe tine nu numai să arestezi toți infractorii, ci să le și aduci mâncarea? am întrebat.

— Mi-am făcut griji pentru tine, Harriet. Am vrut să văd cum ești.

Am încercat să vin cu o replică de duh, dar fără succes. Mintea îmi era amorțită de plictiseală.

— Sunt bine, ținând cont de împrejurări, am răspuns.

Ce mă deruta cel mai mult era că mă bucuram să-l văd. De fiecare dată când Tommy își făcuse apariția, simțisem o explozie de adrenalină ca pe vremea când eram copii. Numai că pe atunci aceasta indica pregătirea de atac. Astăzi, în schimb, el se comporta atât de frumos. De ce-mi bătea inima atât de tare? Era oare o reacție automată deprinsă de-a lungul anilor? Nu voiam să cred că totul se datora faptului că Tommy era acum un bărbat chipeș, cu un surâs ce mă ducea cu gândul la clapele de fildeș ale unui pian.

— Poftiţi, zise el, deschizând uşa cu un scârţâit. Cina e servită.

De data aceasta intră în celulă şi-mi puse tava direct în poală. Aroma fripturii de vită îmi gâdila nările. Lângă bucata de friptură se aflau un morman de cartofi piure cu sos şi o mână de fasole verde. Desertul consta dintr-o felie generoasă de prăjitură cu ciocolată. Gura-mi trădătoare începu să saliveze.

— Mulţumesc, i-am spus.

Tommy se pregăti să plece, dar nu ajunse bine la uşa celulei, că se întoarse înapoi.

— Eşti sigură că nu mai pot face nimic pentru tine, Harriet?

L-am studiat bănuitoare. De ce era atât de amabil? Şi de ce nu putuse fi la fel de amabil în toţi anii aceia de şcoală când mă chinuise întruna? Fusese amabil şi cu o seară înainte, când mă oprise cu maşina, părând să regrete sincer că trebuia să mă aresteze.

— De fapt, mă poţi ajuta cu ceva, i-am spus, luând cu furculiţa nişte cartofi piure. Poţi s-o anunţi pe supraveghetoarea şcolii duminicale că n-am cum să ajung mâine la biserică să-mi ţin lecţia, asta dacă nu cumva se hotărăsc fetele să vină aici.

— Harriet, zise el cu un oftat.

— Tommy..., l-am îngânat.

— Nu te înţeleg, zise el, sprijinindu-se de gratii. Nu te-am înţeles niciodată. Ai fost întotdeauna altfel decât celelalte fete de la şcoală.

— Da? Şi de ce am fost altfel? Că ţi-am ţinut piept, în timp ce toate celelalte o luau la goană speriate?

Am continuat să-mi mănânc cina. Mama mi-ar fi spus că o domnişoară nu vorbeşte niciodată cu gura plină şi nici nu înfulecă în faţa cuiva care nu mănâncă, dar îmi era foame.

Tommy zâmbi.

— Aşa ai fost întotdeauna – neobrăzată şi îndrăzneaţă. Şi mult mai inteligentă decât ceilalţi copii, chiar şi decât băieţii.

Şovăi, dus pe gânduri.

— M-am gândit toată ziua la arestarea ta, Harriet. Vreau să-mi spui din nou totul de la început. Cum a ajuns toată băutura aia în mașină la tine?

— Știam că n-ai ascultat niciun cuvânt din ce ți-am spus aseară.

— Aseară n-ai fost tocmai rezonabilă.

După ce am reflectat un moment, i-am dat dreptate.

— Ce nu înțeleg eu, continuă el, e că bunica ta e vestită aici în Roseton pentru atacurile ei asupra barurilor și spargerea butoaielor cu whisky. Avem și o colecție de securi de-ale ei.

— Îi cumpăram câte una nouă la fiecare Crăciun.

— Și atunci cum de transporți băutură la negru pentru niște contrabandiști?

N-am răspuns. Motivele mele nu păreau să mai aibă niciun sens la lumina zilei. Am tăiat cu cuțitul tocit carnea de vită.

— Mă gândeam că poate aș reuși să te scot eu de la pârnaie, continuă Tommy. Sunt liber până luni. Aș putea să te rețin în arest la domiciliu până la audierea în fața judecătorului – și între timp, să-mi explici totul cu calm, într-o manieră rezonabilă.

— Vii cu mine și la biserică? am întrebat, cu gura plină.

Ridică din umeri.

— Bănuiesc că n-am încotro.

L-am studiat cu ochii îngustați.

— E vreun truc de polițist la mijloc?

— Ce-aș avea de câștigat?

— Nu știu... faimă poate, o avansare în grad pentru capturarea unui infractor atât de notoriu... Poate visezi să devii șef de poliție ca tatăl tău.

— Ai o imaginație, Harriet...

— Am studiat procedurile poliției, să știi, i-am spus cu o urmă de rânjet. Sunt o mare admiratoare a polițiștilor din Keystone și a lui Fatty Arbuckle*.

* Eroi din filme mute americane (n.tr.).

— Da? Şi eu! E un nou episod la cinematograf săptămâna asta, l-ai văzut?

Am arătat cu mâna spre locul unde mă aflam şi am clătinat din cap, înfulecând ultima îmbucătură din prăjitura cu ciocolată.

— Ce zici, Harriet? Ţi-a ajuns cât ai stat aici? Eşti gata să ieşi?

Ştiam că ar fi trebuit să-mi ţin gura şi să-l las pe Tommy să mă scoată de la închisoare, ca să nu mai trebuiască să-mi petrec încă o noapte acolo, dar nu puteam trece peste bănuielile mele.

— Vreau să ştiu de ce faci asta, i-am spus.

— Uite, şi eu locuiesc în oraşul ăsta şi vreau să fie un loc liniştit şi paşnic. Datoria mea e să păstrez liniştea şi să-i arestez pe cei care încalcă legea. Am avut parte de o grămadă de infractori de când a început Prohibiţia. Din momentul în care guvernul a interzis băuturile alcoolice – ceea ce mi se pare un lucru bun, de altfel – s-a ivit posibilitatea unor câştiguri enorme prin încălcarea legii. E treaba agenţilor federali să impună Prohibiţia, dar nu sunt destui care să se ocupe de asta.

— Cred că e ironic, Tommy, că o dată în viaţă suntem şi noi de aceeaşi parte a baricadei.

— Mda, şi eu.

Zâmbi cu zâmbetul lui magnific, în care nu mai era nici urmă de bătăuşul de odinioară.

— Ascultă, de ce să mai pierdem vremea? Mă duc să văd ce pot face să te scot de-aici, bine?

Mi-am adus aminte de episodul cu fermierul şi fiii lui care ne-au scos din noroi pe mine şi pe bunica. Poate aveam de-a face cu una dintre acele situaţii când era mai bine să mă las salvată decât să mă încăpăţânez să mă bazez pe propriile mele forţe.

Nu-i nicio ruşine să schimbi direcţia, îmi spusese bunica.

— Bine. Dacă insişti, Tommy. Dar n-am unde să mă duc.

— Dar unde sunt părinţii tăi? Şi faimoasa ta bunică?... Deşi, date fiind împrejurările, nu mă mir că nu vrei să o suni. N-ai şi o soră căsătorită care locuieşte aici, în oraş?

— Știi cam multe despre mine.

— Rosetonul nu-i chiar atât de mare. Ascultă, chiar vrei să-ți mai petreci o noapte în locul ăsta?

— Nu, dacă am de ales.

— Atunci așteaptă puțin, zise el, luându-mi tava. Mă întorc imediat.

— N-am să fug nicăieri, l-am asigurat.

M-am culcat în pat, cu mâinile sub cap, în timp ce el ieși repede, încuind ușa în urma lui.

Ciudat că mă întrebase despre părinții mei. Viața mamei era o altă poveste complicată. M-am hotărât ca, până la întoarcerea lui Tommy, să reflectez la partea jucată de ea în această dramă.

***

Copilăria mamei mele nu avea nimic în comun cu viața simplă de la țară a bunicii Bebe. Lucretia „Lucy" Garner se născuse cu proverbiala lingură de argint la gură și era conștientă de asta. Prinse repede gustul finețurilor și încă înainte să învețe să umble, descoperi că orice lingură de calitate inferioară îi lăsa un gust amar în gură.

Prima ei amintire era, după propriile-i spuse, ziua în care, în loc să-și facă somnul de după-amiază, aruncase o privire peste balustrada de sus și le văzuse pe elegantele prietene ale doamnei Garner venind la ceaiul de după-amiază. Privind la pălăriile lor înflorate și la rochiile largi de satin, Lucy avu impresia că erau niște păsări colorate din cărțile ei cu povești. Când toate doamnele dispărură în salon, coborî și ea în vârful picioarelor, atrasă de sporovăiala și râsetele lor ca de clipocitul unui izvor.

În odaia răsunătoare, ceștile fine de porțelan ale doamnei Garner scoteau clinchete și zăngăneau alături de hohotele de râs. Vasele de argint, aflate de obicei pe bufetul din sufragerie, străluceau acum în toată splendoarea lor pe mesele de marmură.

Servitoarele în uniforme negre și șorțuri albe, scrobite alergau încoace și încolo ca niște pițigoi, servindu-le pe musafire. Lucy se uita cu gura căscată la minunatul spectacol.

Nu trecu mult însă și bona, care ar fi trebuit să fie cu ochii pe ea, o ajunse din urmă și o smulse din fața ușii.

— Parcă era vorba să dormi, șopti ea, cărând-o în brațe pe scări în sus. Lucy zbieră în semn de protest.

Bunica Garner puse jos ceașca de ceai și ieși în foaier să vadă ce era cu acel tărăboi.

— Ce s-a întâmplat, Lucy dragă?

— Nu vreau să dorm, buni. Vreau să vin la petrecerea ta.

Doamna Garner afișă un zâmbet regal, cu grijă să nu-și tulbure calmul impecabil. Pe Lucy o ducea cu gândul la o regină din basme, de o eleganță împărătească, cu rochiile ei foșnitoare și spatele drept, impunând supunere din partea servitorilor și respect din partea doamnelor din înalta societate.

— Ai să participi și tu în curând, draga mea. Dar mai întâi trebuie să ne asigurăm că ești gătită și instruită cum se cuvine. Pentru aceste reuniuni sociale e nevoie de multă pregătire, să știi. Acum du-te sus și deseară am să vorbesc cu tatăl tău despre asta – cu mama ta n-are rost să discut nicio chestiune importantă.

Lucy nu fu prea încântată să fie lăsată pe dinafară, dar făcu ce i se spuse. Și bunica Garner își ținu promisiunea. Chiar a doua zi îi dădu în dar un mini-set de ceai de porțelan decorat cu trandafiri roșii și bordură aurie, ca să înceapă să învețe ritualul ceaiului. Porțelanul i se păru rece și neted la atingere.

— Ai grijă când te joci cu el, Lucy. Să nu spargi vreo piesă.

— N-am să-l sparg niciodată, bunico!

Își duse setul în camera de joacă să facă un duplicat după petrecerea bunicii, invitându-și ursulețul de pluș și toate păpușile. A doua zi, la micul dejun, o invită și pe mămica.

— Astăzi țin o petrecere cu ceai ca bunica. Vrei să vii și tu?

— Îmi pare rău, draga mea, dar am de lucru la tăbăcărie.

Mămica avea mereu de lucru la tăbăcărie și rareori era acasă în timpul zilei. În fiecare dimineață, după micul dejun, își punea pălăria și o săruta pe Lucy de rămas-bun, neîntorcându-se decât la vremea cinei.

Lucy se hotărî atunci să-l invite pe tăticul. Acesta dormea întotdeauna până târziu și n-avea voie să-l vadă până nu se trezea. Dar când servitoarea îi duse tava cu cafeaua și pâinea prăjită, Lucy se furișă pe urmele ei în dormitor, cum o făcea aproape în fiecare dimineață.

— Vreau să țin o petrecere cu ceai, tati. Vrei să vii și tu?

El își miji ochii, de parcă l-ar fi deranjat lumina prea puternică, deși toate perdelele erau trase. Apoi zâmbi.

— Au voie și bărbații? Bunica nu invită niciodată bărbați la ceai, să știi.

Se ridică pe perne ca servitoarea să-i poată pune tava în poală, apoi făcu semn spre pat, invitând-o pe Lucy să se așeze. Aceasta se cățără alături de el și întinse mâna după un cub de zahăr. El îi dădu două cuburi. Râseră amândoi de ritualul familiar, în timp ce ea savura zahărul dulce și crocant.

— E petrecerea *mea*, tati, și invit pe cine vreau. Iar eu vreau să te invit pe tine.

El îi ciufuli părul și se aplecă s-o sărute pe frunte. Lucy adora parfumul tatălui ei cum adora prăjiturile cu rom făcute de bucătăreasă la Crăciun. Mirosul loțiunii de bărbierit cu rom îi aducea întotdeauna aminte de el.

În după-amiaza aceea, după ce Lucy pregăti totul, tatăl ei veni la petrecere și se așeză turcește, pe jos, lângă ea în camera de joacă, îmbrăcat în halatul lui de baie albastru de mătase. Luă una din ceșcuțele de jucărie și se prefăcu că bea ceai, sorbind zgomotos. Bucătăreasa făcuse prăjiturele cu glazură roză pentru ca Lucy să le servească cu ceaiul imaginar. Râseră până nu mai putură. Lucy își iubea tatăl senin, cu părul auriu – cel mai frumos tătic din lume. Când se privea în oglindă, vedea că moștenise de

la el părul blond și ochii albaștri. El nu arăta deloc ca mama, care avea părul negru, ochii negri și sprâncenele încruntate.

După ce Lucy începu să învețe regulile din înalta societate, bunica Garner organiză o serbare glorioasă pentru ziua când împlinea cinci ani, în mai 1874. Prietenele bunicii umplură salonul, îmbrăcate în rochiile lor colorate de seară, însoțite de fiicele și nepoatele acestora. Era o adevărată petrecere cu ceai pentru cei mari – prima la care lua parte Lucy. Rochița ei era cea mai frumoasă, cusută de mână de croitoreasa bunicii și împodobită cu dantelă din import și pliseuri brodate. Lucy își întâmpină oaspeții în foaierul din față, spunându-le „bine ați venit" și „ce mă bucur că vă văd", după cum o învățase bunica. Se bucură când surprinse privirile invidioase pe care i le aruncară celelalte fetițe văzându-i rochia și panglicile de satin cu care îi legase bona buclele aurii strălucitoare.

Toată lumea îi aduse un cadou frumos împachetat, iar ea le făcu tuturor copiilor câte un mic dar pe care să-l ia cu ei acasă. Masa era plină cu mâncăruri, dulciuri și alte delicatese și Lucy mâncă până o duru burta. Apoi bucătăreasa aduse un tort cu etaj cu lumânări.

— Pune-ți o dorință și suflă în ele, draga mea, îi zise bunica.

Lucy închise ochii și își dori în gând să vină și mami și tati la petrecere. Îi închisese probabil prea strâns, pentru că, atunci când îi deschise, lumânările păreau să plutească în spatele unei perdele de lacrimi. Reuși să stingă toate cele cinci lumânări din două încercări.

Peste câteva minute dorința i se îndeplini în parte, când mama se întoarse în grabă de la tăbăcărie tocmai la timp să servească o felie de tort. Nu era îmbrăcată elegant ca și celelalte femei și părea măruntă, ștearsă și stingheră printre invitații cu cercei și coliere strălucitoare. Lucy regretă că-și irosise dorința.

— Unde-i tati? El de ce n-a venit? întrebă ea.

— Mi-ar plăcea să fie și el aici. Te iubește atât de mult.

Mama termină repede felia de tort și ceaiul și o luă deoparte pe Lucy.

— Trebuie să mă întorc la lucru acum, șopti ea. Te iubesc, scumpa mea.

Tăticul nu se întoarse acasă până noaptea târziu, după ce Lucy adormise deja. Intră în vârful picioarelor în camera ei cu o lumânare în mâini și se așeză pe marginea patului, chemând-o ușor pe nume și mângâindu-i părul blond până aceasta se trezi. Îi recunoscu parfumul dulceag.

— Bună, tati.

— Bună, draga mea fetiță. Îmi pare rău că n-am putut veni la petrecerea ta. A intervenit ceva important și n-am reușit să scap.

Tata părea fericit chiar și în toiul nopții, cu chipul radiind de bucurie – spre deosebire de mama, care părea mereu iritată și plină de griji.

— Nu-i nimic, tati, zise ea somnoroasă. Bunica n-a invitat bărbați. Ai fi fost singurul de la petrecere.

— Dar n-am uitat de ziua ta de naștere, scumpa mea. Uite. Ți-am adus un cadou.

Îi întinse o cutiuță și Lucy se ridică s-o deschidă. Înăuntru se afla un lănțișor fin de aur, cu o piatră prețioasă de culoare verde închis în formă de lacrimă.

— E un smarald, iubito. Piatra zodiei tale. Hai să ți-l pun la gât.

Bâjbâi după închizătoare. După ce i-l puse la gât, Lucy îl îmbrățișă strâns.

— N-am să-l mai dau jos niciodată! Te iubesc, tati, mai mult decât pe oricine pe lume.

— Și eu te iubesc. Acum pune-ți o dorință, scumpa mea, și suflă în lumânare. Ne vedem mâine dimineață.

Lucy nu știa ce dorință să-și pună. Avea tot ce-și dorea, în afară de... propriul ei ponei poate. Închise ochii și își dori un ponei, apoi suflă în lumânarea tatălui ei.

Lucy își petrecea majoritatea zilelor cu bona ei, dar bunica o mai invita uneori la ea în dormitor să-i citească din cărțile de etichetă sau să răsfoiască împreună reviste de modă.

— Am să te învăț să fii o domnișoară în toată regula, îi spuse ea, ca să poți lua parte într-o zi la evenimentele din înalta societate. Să fii mândră de poziția ta în orașul ăsta. Familia noastră e proprietara uneia dintre cele mai mari fabrici. Poți să te măriți cu oricine vrei.

La cinci ani, Lucy își închipuia că măritișul era ca sărutul lui Făt-Frumos din basmele pe care i le citea mama – sfârșitul, nu începutul poveștii.

O admira pe sobra ei bunică, deși aceasta îi inspira și puțină teamă. Îi plăceau în mod special mersul ei maiestuos și foșnetul pe care-l făceau fustele ei.

— Și tu poți să înveți să mergi așa, Lucy, dacă exersezi cu o carte pe cap.

Bunica îi arătă cum să facă și Lucy exersă împreună cu bona până nu mai putu, dar, oricât de mult se strădui, nu reuși să-și facă rochiile să foșnească.

— Vreau mai multe jupoane, ca să facă și rochiile mele ca ale bunicii, îi spuse într-o dimineață mamei la micul dejun.

Mama puse jos ziarul și se încruntă.

— Ai destule jupoane. Ești fetiță, Lucy. Cum poți să alergi și să te joci în haine așa de strâmte?

— Nu vreau să alerg, vreau jupoane! Cumpără-mi chiar acum!

Bătu din picior să-și întărească vorbele. Mama se încruntă și mai mult.

— Lucy, n-ai voie să vorbești așa cu mama ta.

Lucy învățase cum să facă istericale pentru a o convinge pe bonă să-i îndeplinească toate mofturile, așa că se hotărî să încerce aceeași metodă și cu mama. Începu să dea din picioare și să facă un tărăboi straşnic. Bona alergă alarmată în sufragerie, dar mama se întoarse calmă la ziarul ei.

— Du-o pe Lucy în camera ei până învață să se controleze, porunci ea.

Dar nu bine plecă mama la tăbăcărie, că bunica îi sări în ajutor.

— Gata, nu mai plânge, draga mea. Dacă vrei mai multe jupoane, mergem astăzi în oraș și cumpărăm.

Lui Lucy îi plăcea mult să meargă la cumpărături. Vizitiul le duse pe Aleea Centrală și Lucy se plimbă din magazin în magazin de mână cu bunica, cumpărând trei dintre cele mai frumoase și extravagante jupoane pe care le găsiră. Când se întoarse mama la vremea cinei, fetița se roti fericită în cerc să i le arate – și să-i dea de înțeles că a câștigat bătălia. Mama oftă, se încruntă și nu păru prea fericită. Mama se uita întotdeauna la ea de parcă s-ar fi aflat la bordul unui vas ce se îndepărta încet. Fetița se întreba de ce nu sărea și mama la bord împreună cu ea.

Apoi, într-o bună zi, mama nu mai plecă la tăbăcărie după micul dejun. Lucy o găsi în schimb așezată la măsuța de scris din camera de zi.

— Ce faci, mami?

— Scriu scrisori unor oameni foarte importanți, draga mea, răspunse ea, fără să-și ridice privirea.

— De ce?

— Ca să-i conving să facă niște schimbări în comunitate și...

Se opri, ridicându-și în cele din urmă ochii de pe hârtie.

— E greu de explicat, Lucy.

— Te duci la tăbăcărie după ce termini de scris scrisorile?

Când ochii mamei se umplură de lacrimi, Lucy se temu să nu fi spus ceva care s-o fi supărat.

— N-am să mai lucrez acolo, zise mama încet.

Lucy își zise că va fi minunat s-o aibă pe mama din nou acasă, dar nimic nu păru să se schimbe prea mult în lunile ce urmară. Mama era ocupată cu noua ei muncă: scria scrisori, citea broșuri, organiza întruniri. Deși era acasă, nu participa niciodată la petrecerile cu ceai ale bunicii și nici nu se ducea în vizite după amiaza

ca şi celelalte femei. Dar aproape în fiecare seară după cină, îşi lua pancartele şi stindardele şi pleca, neîntorcându-se decât târziu, când Lucy dormea. Tati părea foarte supărat pe ea şi Lucy îl auzi strigând într-o dimineaţă după ce servitoarea le aduse cafeaua. Se opri la uşa dormitorului şi trase cu urechea.

— Unde voi merge cu amicii mei, acum, că ai închis localul?

— Tocmai asta e ideea, zise mama. Să nu mai mergi nicăieri. Să te laşi de băutură şi să stai cu noi acasă.

Glasul ei era foarte calm, dar tati era furios.

— Fac asta de dragul lui Lucy. Te iubeşte foarte mult, să ştii. Cum se va simţi peste câţiva ani, când va afla pe unde ai umblat în tot acest timp?

— Doar n-ai de gând să-i spui!

— Bineînţeles că nu. Dar mai sunt şi alţii în oraş care ştiu adevărul şi într-o zi tot va afla, iar asta îi va îneca dragostea pentru tine. Te rog, Horatio. Te implor să te opreşti.

— Pleacă şi lasă-mă în pace.

Lucy habar n-avea de ce se certau, dar toţi cei pe care-i iubea erau supăraţi şi trişti tot timpul, până şi bunica. Tensiunea o făcea şi pe ea tristă. Şi speriată. Bona încerca să o ţină ocupată pe timpul zilei şi închidea întotdeauna uşa de la camera de joacă şi de la dormitor sau o lua la plimbare când părinţii ei începeau să se certe. Dar într-o dimineaţă, în ziua liberă a bonei, Lucy le auzi pe mama şi pe bunica certându-se, în timp ce cobora în vârful picioarelor la micul dejun.

— Te rog insistent să termini cu campaniile tale stupide, zise bunica. Mă compromiţi pe mine şi toată familia, ca să nu mai vorbesc de tine. Ar trebui să-ţi fie ruşine de un asemenea comportament.

Lucy îşi dădu seama după tonul bunicii că se făcea foarte roşie la faţă.

Glasul mamei era aspru şi încordat, ca un pumn în faţă.

— Fiului dumneavoastră ar trebui să-i fie ruşine, nu mie. De ce nu-l întrebaţi pe el unde-şi petrece serile?

— Pentru că nu-i treaba mea. De altminteri, faptele lui nu sunt descrise în detalii colorate pe prima pagină a ziarelor în fiecare dimineață ca ale tale.

— Îmi petrec serile rugându-mă și cântând imnuri de slavă, ce e rușinos în asta?

— Faptul că o faci la colț de stradă în cele mai rău famate zone ale orașului și în compania unor persoane cât se poate de nerespectabile. Chiar nu-ți pasă deloc de viitorul lui Lucy?

Obrajii lui Lucy începură să se încălzească când își auzi numele. Se temea să nu fi provocat ea cearta, deși habar n-avea cu ce greșise. Simți nevoia să se repeadă în sufragerie și să le implore să înceteze, dar de fiecare dată când încercase să intervină între cele două femei, se simțise ca frânghia din jocul cu odgonul, trasă în direcții opuse.

— Îmi pasă foarte mult de viitorul fiicei mele, continuă mama. Și tocmai de aceea aș vrea ca pe viitor să aibă un tată demn de respect.

— Și cum rămâne cu o mamă demnă de respect? Îți câștigi o reputație groaznică în oraș cu mișculațiile tale.

— Nu încerc decât să îmbunătățesc imaginea orașului, închizând puzderia de cârciumi ce s-au înmulțit ca ciupercile după ploaie. Dacă asta nu le convine unora, destul de rău. Sunteți conștientă de problemele sociale provocate de alcool? Puteți citi despre ele în buletinul informativ al Uniunii pentru Temperanță. Sau să vă deschideți ochii și să vedeți ce se întâmplă sub propriul dumneavoastră acoperiș.

— Nu se mai poate sta de vorbă cu tine. Nu numai că n-ai pic de bun-simț, dar ai devenit și un fel de fanatică religioasă.

— Mă faceți fanatică pentru că mă încred în Dumnezeu și Îi cer ajutorul? Sau poate pentru că am hotărât să nu mai merg la biserica dumneavoastră?

— Așa-zisa biserică la care mergi e plină de fanatici ca tine. Nu-i niciun cetățean respectabil printre ei.

— Slavă Domnului! Slavă Domnului că respectabilitatea lor nu îi împiedică să întindă o mână de ajutor când e epidemie de holeră sau să sprijine familiile cu soți și tați alcoolici. N-am de gând să-mi mai petrec nicio duminică la o biserică ce ignoră porunca lui Cristos de a-i ajuta pe săraci. Poate dumneavoastră vă simțiți bine într-un asemenea loc, dar eu una nu.

Când discuția se îndreptă spre subiectul bisericilor, Lucy începu să se retragă din fața ușii și urcă în fugă scările. De când mama luase decizia să meargă la o altă biserică decât cea a bunicii, se simțea ca o caramea întinsă în două direcții în același timp. Lupta cu odgonul continuă până când, într-un final, cele două hotărâră s-o lase pe ea să decidă care biserică îi plăcea mai mult. Lucy nu știu ce să spună. Desigur, voia s-o mulțumească și pe mama, dar nu cunoștea nicio altă fetiță de la biserica ei și, de altfel, se îmbrăcau toate atât de diferit de ea. În cele din urmă, alese biserica elegantă a bunicii, căci acolo mergea și tati când era mic. Distanța dintre Lucy și mama ei creștea pe zi ce trecea.

În primăvara anului 1876, bunica începu să-și facă planuri pentru organizarea unei petreceri luxoase cu ocazia zilei în care Lucy împlinea șapte ani. Lucy hotărî ca în anul acela să-și dorească un ponei și o șaretă în care să călătorească. Dar într-o dimineață, mergând în dormitorul tatălui ei pe urmele servitoarei ce-i aducea cafeaua și pâinea prăjită, simți imediat o schimbare. Mama se afla și ea în dormitor, înghesuind hainele și cosmeticele tatei într-o valiză. Tati stătea pe marginea patului cu umerii gârboviți. Părea foarte trist. Ochii lui albaștri nu mai străluceau ca altădată, iar dedesubtul lor se zăreau cearcăne întunecate.

— Mergi în călătorie, tati?

Mama răspunse înaintea lui.

— Mergem la cabana de pescuit a bunicului Garner pe câteva zile.

Lucy se furișă pe lângă mama și fugi la el.

— Vreau să vin și eu, tati.

El îi puse o şuviţă de păr după ureche.

— Nu ţi-ar plăcea acolo, la cabană, scumpa mea.

— Ba da. Vreau să vin şi eu. De ce nu pot să vin?

Bătu din picior şi începu să plângă, convinsă că tata va ceda, dar mama o apucă ferm de umeri şi o întoarse spre ea.

— Termină, Lucy, şi ascultă la mine. Ţii minte când bona te-a dus în mansardă şi ţi-a arătat unde dorm servitorii? Cabana unde mergem e şi mai rustică decât mansarda. Are păianjeni în ea. Şi şoareci.

— Vrei doar să mă sperii. Nu-i adevărat! Vreau să vin şi eu!

Dar istericalele ei nu avură niciun rezultat. Mama termină de împachetat şi se pregăti să plece.

— Îmi pare rău, Lucy, zise tata, sărutând-o de rămas-bun. Promit să-ţi cumpăr un cadou frumos de ziua ta când mă întorc.

— Un ponei. Vreau un ponei.

Tati zâmbi discret, dar nu promise nimic. Lucy mai încercă o dată să câştige lupta prin istericale, dar bona o ţinu strâns până când şareta părinţilor ei dispăru în zare.

La o săptămână după aceea, în timp ce se juca cu păpuşile în camera ei de joacă, mama se năpusti în casă, strigând:

— Lucy! Lucy, unde eşti?

Lucy se ridică şi se duse la uşa încăperii.

— Sunt aici, mami.

Mama urcă scările într-o manieră nedemnă de o doamnă şi o îmbrăţişă atât de strâns, că o durură coastele.

— Slavă Domnului! Slavă Domnului! murmură ea.

Nu purta pălărie şi ploaia îi înmuiase hainele şi părul. Tremura din toate mădularele, de parcă ar fi nins, nu ar fi plouat afară. Tati intră şi el în casă, strigând ceva despre barajul de la lacul Iroquois. Sună din clopoţel şi-i adună pe toţi servitorii. Bunica ieşi din odaia ei şi încercă să-l convingă pe tati să închidă uşa de la intrare şi să se schimbe de hainele ude, dar el nu ascultă.

Lucy habar n-avea ce se întâmplă, dar toată lumea striga și în casă era o zarvă cum nu mai fusese niciodată. Toate acestea o speriau. Începu să coboare scările spre tatăl ei, strigând: „Tati, tati!", dar mama o prinse și nu-i dădu drumul decât după ce tata plecă împreună cu vizitiul.

— Tati! Îl vreau pe tati! plânse ea, dar era prea târziu. Tati plecase. Lucy se refugie în brațele bunicii.

— Gata, gata, o liniști aceasta. Haide, draga mea. Mă duc să-i spun bucătăresei să ne pregătească un ceai și niște prăjiturele.

Nu bine termină Lucy de mâncat prăjiturelele, că mama și bunica începură să se certe. Servitorii se apucară să mute toate lucrurile frumoase ale bunicii din salon în dormitorul ei de la etaj. Apoi tati se întoarse cu o trăsură plină de necunoscuți - oameni oribili, nespălați, care se îngrămădiră în casa lui Lucy, udând covoarele și parchetul. Majoritatea erau copii puturoși și îmbrăcați în zdrențe sau bătrâni cu fețe veștejite ce vorbeau în limbi pe care nu le înțelegea.

— Ia-mă în brațe, tăticule. Du-mă în brațe.

Își întinse mâinile spre el, dar tati nu făcu decât să o mângâie pe creștet.

— Nu acum, scumpa mea. Sunt ud leoarcă. Nu vreau să-ți ud rochița asta frumoasă.

— Nu contează!

Voia ca el să o ia în brațe și totul să fie ca înainte, când mergea zilnic la el în dormitor să stea de vorbă.

O învinuia pe mama pentru toată această debandadă. Aceasta le dădea tuturor instrucțiuni și îi invita în casă, spunându-le:

— Haideți, intrați la căldură. Avem mâncare și cafea caldă.

Apoi îi spuse brusc:

— Haide, Lucy. Să-i ducem sus pe copii și să le arătăm camera ta de joacă.

Lucy fu prea îngrozită să răspundă. Disperată să-i oprească pe copiii cei groaznici să intre în camera ei specială, era pe punctul

să strige „Nu!" și să facă o criză de isterie, când bunica Garner vorbi în locul ei:

— Sper că nu vorbești serios! Nu poți avea încredere în oamenii ăștia. Îi vor strica toate lucrurile de valoare.

Mama dădu din mâini.

— Nu vreau ca Lucy fie o egoistă când va crește mare, spuse ea.

Lui Lucy nu-i veni în minte nicio idee. Mama se avântă înainte, zicând:

— Haideți, copii. Pe aici. Lucy, du-te în față și arată-le unde e camera ta de joacă.

Copiii zdrențăroși începură să urce scările.

— N-ai de gând s-o oprești? îl întrebă bunica pe tati. Acesta clătină din cap. Lucy se repezi pe scări în sus cu toată viteza, alergând spre camera de joacă pentru a-și proteja jucăriile. Avea să-i pună pe servitori să mute totul în camera bunicii, cum făcuseră cu scumpeturile din salon și din sufragerie.

Ajunse prima în încăpere, gata să țipe, să plângă și să recurgă la istericale pentru a-i împiedica pe copiii jegoși să-i invadeze teritoriul. Dar, atunci când primii copii o ajunseră din urmă, se petrecu un lucru neașteptat: În loc să se apuce să alerge peste tot, cotrobăind și distrugându-i jucăriile, aceștia se îngrămădiră la ușă, înmărmuriți ca niște manechine din vitrină, rotindu-și privirea de la un capăt la altul al încăperii uriașe. Pauza de câteva minute îi dădu lui Lucy prilejul să se liniștească.

Apoi un băiețel – cel mai curajos dintre ei – făcu doi pași șovăitori înăuntru. Avea părul de culoarea nisipului ud, iar hainele zdrențuite îi atârnau pe trupul firav ca pe o sperietoare de ciori. Lucy nu reuși să-și dea seama dacă petele de pe fața lui mânjită erau pistrui sau murdărie. Băiețelul făcu un gest larg cu brațul sfrijit spre rafturile, cutiile cu jucării și mormanul de păpuși din mijlocul podelei cu care fetița se jucase cu numai câteva ore înainte.

— Ce sunt toate astea? întrebă el.

— Sunt jucării. N-ai mai văzut jucării până acum?

El ridică din umărul osos.

— Ce faci cu ele?

Lucy nu mai întâlnise niciodată un băiat atât de nătâng.

— Tu ce crezi? Te joci cu ele!

Îl urmări cum își roti ochii prin jur, măsurând totul cu privirea. Zări apoi căluțul ei de lemn și mai făcu câțiva pași prin odaie, oprindu-se în dreptul lui.

— Ăsta pentru ce e?

Întinse mâna și mângâie coama calului.

— Ca să călărești pe el. Uite-așa.

Trase căluțul din mâinile lui și urcă pe el, apucându-l de mânere și balansându-se înainte și înapoi. Era o jucărie de copil mic, de care Lucy se plictisise deja în ultimul an, dar când îl văzu pe băiețel și pe ceilalți copii holbându-se la el plini de admirație, hotărî că îi place din nou căluțul.

— Pot să-l încerc? întrebă băiețelul.

— Vrei să spui: „Îmi dai voie să-l încerc?"

Se uită la ea de parcă ar fi vorbit într-o limbă străină.

— Corect e „Îmi dai voie", nu „pot să-l încerc".

— Vreau să-l călăresc, zise el simplu, și Lucy recunoscu ceva în ochii lui cenușii – o tristețe adâncă asemănătoare cu a ei.

— Păi... cred că da, îi spuse ea. Numai să fii atent să nu-l strici.

Un zâmbet uriaș îi lumină fața când urcă pe cal. Lucy își zise că trebuia să fie cu ceva mai mare decât ea, căci îi ieșeau dinții din față, pe când ei abia acum îi cădeau dinții de lapte. Avea găuri în cămașă și un nasture lipsă, iar ceilalți trei nasturi nu se potriveau. Pantalonii îi erau prea scurți și pantofii, prea mari. Nu purta șosete. Dar râdea în hohote în timp ce se legăna înainte și înapoi și râsetele lui zglobii o făcură și pe Lucy să zâmbească.

Ceilalți copii îl urmăreau din pragul ușii și, pentru că debandada de care se temuse Lucy nu avusese loc, aceasta începu să umble încoace și încolo prin cameră, luând jucăriile de pe rafturi

și arătându-le tuturor cum să se joace cu ele. Nu le arătă păpușa cea nouă și nici celelalte lucruri de valoare, ca setul de ceai, dar le dădu voie să se joace cu jucăriile mai vechi și cu cele de care se plictisise. Încet, cu sfială, copiii se apropiară. Mamele lor îi urmară îndeaproape, părând la fel de uluite ca și ei.

— Asta e mingea mea de cauciuc, zise Lucy, învățându-i pe doi dintre copii să o rostogolească pe jos de la unul la altul. Și ăsta e un titirez.

Alți trei copii îl învârtiră pe rând. O fetiță se mulțumi să legene cărucioml ei gol de jucărie. Alta luă în brațe păpușa ei veche, uzată, de cârpe.

— Uite, zise Lucy, învățându-i pe doi flăcăiași să construiască un turn din cuburi de lemn. Aceștia își clădiră și își demolară pe rând propria construcție. Două fetițe primiră tabla ei și niște cretă. Când toată lumea era ocupată, se întoarse la primul băiețel, care încă se dădea pe cal, zâmbind de parcă nu s-ar mai fi distrat așa de bine în viața lui.

— Cum te cheamă? îl întrebă ea.

— DannyCarver. Dar pe tine?

— Lucretia Frances Garner. Dar poți să-mi zici Lucy.

— Îmi place călutul tău.

— Mda, nu e rău. Dar tati are să-mi cumpere de ziua mea un ponei adevărat.

— Mie îmi place ăsta.

— Când e ziua ta? De ce nu-l rogi pe tatăl tău să-ți cumpere unul?

Zâmbetul lui păli și ridică din nou din umăr.

— N-avem loc. Casa noastră e prea mică... Hei, poate să se dea și fratele meu?

— Cred că da. Dacă are grijă.

Danny îl ajută pe un băiețel mai mic să urce pe cal. În timp ce acesta se legăna, Lucy decise să-i arate lui Danny trenulețul ei de jucărie. Acesta păru mai încântat de el decât fusese ea vreodată,

cuplând și decuplând fiecare vagon și imitând fluieratul trenului în timp ce-l împingea de-a lungul camerei.

Mai târziu veniră și alți copii. După lăsarea serii, câțiva dintre copiii mai mici adormiră în poalele mamelor lor. Se purtau cu toții civilizat până în clipa când servitorii intrară în camera de joacă cu o tavă cu sandviciuri și o puseră pe masa lui Lucy. Danny și ceilalți abandonară jucăriile și se repeziră la mâncare. Erau complet lipsiți de maniere, apucând sandviciurile cu degetele murdare și înghițindu-le pe nemestecate, de parcă n-ar mai fi mâncat de nu știu câtă vreme. Făcură un tărăboi atât de mare, că bunica Garner urcă în dormitor să vadă ce se petrece.

— Ce se întâmplă aici, Lucy? Ești bine?

Fața ei ca de regină își pierduse seninătatea și părea furioasă și speriată. Lucy vedea că îi displăcea toată debandada din casa ei.

— Vino, Lucy. Să ducem în altă cameră lucrurile de valoare.

O ajută să-și adune păpușile preferate și setul de ceai și să le ducă la ea în dormitor. Fetița rămase și ea acolo, mâncând din tava adusă de servitori și adormind în brațele bunicii.

Lucy pierdu șirul zilelor în care străinii nespălați și zdrențăroși locuiră la ea în casă, dar i se păru foarte multă vreme. Aceștia ocupau toate camerele de la parter, dormind pe jos, mâncându-i mâncarea și jucându-se cu jucăriile ei. Se împrieteni cu Danny, dar ceilalți copii erau prea sfioși să intre în vorbă cu ea sau chiar să-i spună cum îi cheamă. Danny se jucă pe rând cu toate jucăriile ei, dar cel mai tare îl fascinară cărțile de colorat. Lucy șezu pe jos lângă el într-o după-amiază și îi spuse toate poveștile din cap. Băiețelul studie atât de atent fiecare pagină, că ea își pierdu de câteva ori răbdarea, smulgându-i cartea din mâini ca să treacă la următoarea pagină. Nu mai întâlnise pe nimeni ca el.

La ani de zile după aceea, Lucy văzu fotografii de la dezastru și află ce pagube provocase în orașul ei Marea Inundație din 1876 în perioada cât Danny și ceilalți copii locuiseră la ea acasă.

Fotografiile arătau munți de noroi ajungând până la pragul de sus al ușilor, mormane de pietriș și copaci acoperiți de ape; un lac uriaș înconjura toate clădirile din centrul orașului unde obișnuia să meargă la cumpărături. Zona în care locuia Danny și ceilalți copii se asemăna cu un maldăr de gunoi.

Lucy așteptă mult și bine ca tati să se întoarcă acasă, dar acesta nu se mai întoarse. După ce plecară toți nespălații și casa se liniști din nou, întrebă:

— Când vine tati acasă?

Mama o luă în brațe și o strânse la piept.

— Nu mai vine acasă, Lucy.

Mami tremura, deși în casă era cald. Lucy nu înțelegea ce vrea să spună.

— Dar unde va locui tati de-aici înainte, dacă nu vine acasă? Vreau să stau cu el.

— Îmi pare rău, dar nu se poate, Lucy. Tati a murit la inundație și acum e sus în cer. Va fi îngropat în cimitir lângă bunicul Garner.

Cu toții îl numeau pe tatăl ei erou și vorbeau despre curajul și îndrăzneala lui, dar lui Lucy nu-i păsa ce făcuse pentru ceilalți din oraș. Îl voia înapoi pe tăticul ei, îmbrăcat în halatul de baie albastru de satin, zâmbind și dându-i cuburi de zahăr în timp ce servea cafeaua de dimineață. Ultima amintire cu el era aceea când ieșise pe ușă în ploaia de afară.

Serviciul de înmormântare fu ca un vis urât, cu toată lumea îmbrăcată în negru și umblând ca prin somn. Mama nu se mai putea opri din plâns, dar bunica își ținu capul sus și încercă să nu-și afișeze sentimentele în public, așa cum o învățase și pe Lucy. Sute de oameni umplură biserica cu buchete uriașe de flori, dar tatăl ei nu mai era. Când se sătură de toată durerea și de discursul fără noimă, Lucy se trânti pe jos și făcu o criză de isterie.

— Îl vreau pe tati!

Dar, pentru prima oară în viața ei, nu primi ce-și dorea.

Capitolul 22

Nunta lui Alice îmi va rămâne întotdeauna în minte pentru tot ce am aflat despre bunicul Horatio în seara aceea. Şi la fel cum Marea Inundaţie s-a dovedit un punct de cotitură în viaţa bunicii Bebe, nunta a declanşat un val de schimbări în viaţa mamei. Aceasta s-a trezit într-o bună dimineaţă că nu mai are nimic de făcut. Atunci a pus ochii pe mine, luându-mă ca pe viitorul ei proiect, precum un urs ce dă târcoale la prisacă, căutând cum să pună laba pe atâta miere.

— Nu-i nimic de făcut, mami!

Mi-am ridicat mâinile, dându-mă înapoi cum făcea Neal MacLeod, dar a trebuit să mă opresc când m-am lovit de un perete.

— Nu vreau să faci din mine o nouă Alice! Şi nici să nu te gândeşti la o altă nuntă, că n-am de gând să mă mărit!

Ea mă prinse de părul tuns scurt şi strâmbă din nas.

— Eşti ca o mică sălbăticiune, Harriet, şi e numai vina mea. Ar fi trebuit să te supraveghez mai îndeaproape. După cum stau lucrurile, mă tem că te-am lăsat prea mult de capul tău.

M-am repezit la telefon şi am sunat-o pe bunica, implorând-o să vină să mă salveze.

— Vino repede, te rog! am rugat-o. Dacă ai vedea cu ce ochi se uită mama la mine – de parcă ar vrea să mă înghesuie într-un

corset și să-mi pună o pălărie uriașă pe cap! Dar să știi că n-am s-o las! Mai bine fug de acasă!

— Calmează-te, Harriet. Vin cât pot de repede.

Pe când ajunse bunica, mama deschisese deja larg toate sertarele și ușile de la dulap și acum clătina din cap și țâțâia în semn de dezaprobare, în timp ce-mi examina garderoba.

— Asta nu-i de nicio treabă... asta nici atât...

— Vezi? i-am zis bunicii. Ți-am spus că și-a pierdut mințile.

Bunica încuviință din cap și se apropie de mama ca și când s-ar fi pregătit să potolească un armăsar speriat.

— Lucy, ascultă-mă. Trebuie s-o lași în pace pe Harriet. Fata știe deja ce vrea. Alice a fost ca tine, dar Harriet nu-ți seamănă deloc.

Mama se întoarse spre noi, netezindu-și părul auriu, răvășit de atâta cotrobăială. Privirea îi părea și ea răvășită.

— Și ce se va alege de Harriet? N-are nicio înclinație pentru bunele maniere, iar de viață socială nici nu mai vorbesc.

— Nici eu n-am maniere sau viață socială și sunt cât se poate de fericită, răspunse bunica. Știi foarte bine că atunci când erai mică, n-am vrut să am nimic de-a face cu cluburile și petrecerile cu ceai ale bunicii Garner. Dar te-am lăsat să-ți pierzi vremea cu clica ei din înalta societate, pentru că asta ți-ai dorit. Alice și-a dorit și ea acest fel de viață, dar Harriet e altfel. În plus, vremurile se schimbă. Femeile nu mai stau doar acasă, acum au și alte preocupări decât aceea de a fi soții și mame.

Am citit groaza de pe chipul mamei.

— Dar ce altceva ar putea să facă? N-am s-o las pe Harriet să se amestece în protestele și afacerile tale. Nu vreau să-mi cânte imnuri religioase prin fața cârciumilor rău famate sau să-mi mărșăluiască pe la demonstrații.

— Nici eu, draga mea. Și nici nu cred că vrea să se implice în activitățile mele. Dar gândește-te, Lucy – tu ai fi vrut să te oblig să iei parte la toate cauzele mele? Nu te poți aștepta ca Harriet să devină ca tine mai mult decât ai fi dorit tu să devii ca mine.

— Dar se transformă într-o sălbăticiune, insistă mama. Chiar săptămâna trecută am primit încă o avertizare de la școală despre comportamentul ei de băiețoi.

Bunica îmi aruncă o privire mai mult complice decât acuzatoare.

— Ce-a mai făcut de data asta?

— L-a lovit pe băiatul șefului de poliție în fluierul piciorului!

— A meritat, bunico. Tommy O'Reilly e un bătăuș mare și rău!

Bunica făcu o pauză înainte să răspundă, mușcându-și buzele, de parcă ar fi fost gata să izbucnească în râs în orice moment.

— Nu spun decât să-i lăsăm pe copiii noștri să-și trăiască viața. Las-o pe Harriet să fie ea însăși, Lucy. Să-și croiască propriul drum prin viață. E fată inteligentă. Are să se descurce.

Mama oftă, închizând ușile de la dulap. M-am prăbușit pe pat ușurată. Dar bunica se întoarse spre mine, amenințându-mă blând cu degetul.

— Vreau să-i promiți la mami că ai să te comporți cum trebuie la școală de acum înainte. Și să nu mai dai cu picioarele, m-ai înțeles?

— Am să încerc.

Ar fi fost un preț mic de plătit pentru libertatea mea. Speram că episodul se încheiase, dar, când am privit-o pe mama, am văzut că era încă supărată.

— Întotdeauna ai fost dezamăgită de mine, nu-i așa? murmură mama, adresându-se bunicii Bebe.

— Dacă am fost dezamăgită, am greșit, draga mea, răspunse bunica. A trebuit să învăț și eu lecția pe care o înveți acum – că fiicele noastre nu sunt ca noi și nici nu trebuie să trăiască la fel ca noi. Că sunt persoane unice în ochii lui Dumnezeu, responsabile în fața Lui de alegerile făcute, nu în fața mamelor lor.

— Știu că întotdeauna ai crezut că viața mea e superficială pentru că nu ți-am împărtășit pasiunea pentru cauzele tale...

— Nu am dreptul să judec viața nimănui.

— Dar am știut întotdeauna că așa simți. Probabil de aceea n-am fost niciodată mai apropiate.

Expresia bunicii Bebe se posomorî.

— Mă tem că trebuie să ne întoarcem cu câteva generații înaintea noastră, zise ea. Și mama mea a fost descumpănită de alegerile mele – de faptul că m-am măritat cu Horatio și că n-am fost o femeie dedicată rugăciunii ca și ea. Scrisorile pe care mi le-a trimis erau formulate cu mare grijă, dar am evitat să o vizitez prea mult tocmai pentru că am văzut că avem valori diferite și că era dezamăgită de alegerile mele. Pe când am ajuns să mă dedic Uniunii pentru Temperanță și să învăț să mă încred în Dumnezeu, mama era deja în rai.

Mama închise sertarele de la dulăpior și se rezemă de el.

— Bunica Garner m-a înțeles, chiar dacă tu nu ai putut. Am știut exact cum să-i câștig aprobarea. Dar întotdeauna am simțit că, dacă o mulțumesc pe ea, te nemulțumesc pe tine.

Le-am ascultat disputa, conștientă că repetam același tipar. Și mama mea era dezamăgită de mine. Probabil nu aveam să fim niciodată prea apropiate, pentru că refuzam să mă integrez în cercul ei social. Dar eu nu dădeam doi bani pe lucrurile pe care le prețuia mama. Voiam să o mulțumesc și să o fac mândră de mine, dar mi se părea imposibil fără să mă transform mai întâi într-o nouă Alice. Voiam ca și bunica să fie mândră de mine, dar făcându-i ei pe plac, o supăram pe mama. Mă simțeam cât se poate de derutată.

— N-am fost soția pe care și-ar fi dorit-o doamna Garner pentru fiul ei, continuă bunica Bebe. I-a fost întotdeauna rușine cu mine, așa cum îți e și ție. Recunoaște, Lucy. Încă și acum îți mai e uneori rușine cu mine.

— Da, recunosc. Și n-aș vrea pentru nimic în lume să duc o viață ca tine. Dar, în ultima vreme, când mă uit la viața mea, mi se pare așa o risipă...

M-am ridicat în capul oaselor, cu îngrijorare, văzând că mama se lupta cu lacrimile. Mă temeam să nu i le fi cauzat eu.

Poate n-ar strica să *încerc* să mă comport mai mult ca o domnişoară pe viitor. Dar nu comportamentul meu o supărase.

— Mă tot gândesc la timpul pe care l-am pierdut organizându-i lui Alice nunta perfectă... la toţi banii pe care i-am aruncat în vânt... doar pentru că am vrut să fie fericită, iar acum... acum...

— Când o perioadă din viaţa noastră i a sfârşit, începu bunica, şi trebuie să o luăm de la capăt, poate fi un lucru bun, pentru că ni se oferă şansa să ne reevaluăm valorile. Nimănui nu-I plac schimbările, Lucy. Dar chiar şi atunci când pierdem totul, Dumnezeu e cu noi.

Mama nu păru s-o audă.

— Nu vreau decât să fii şi tu fericită, Harriet, îmi zise ea, întorcându-mă spre mine. De ce nu mă laşi?

Aş fi fericită dacă m-ai lăsa în pace, îmi stătea pe limbă să-i spun, dar vorbi bunica în locul meu:

— Harriet trebuie să-şi găsească singură fericirea în viaţă, iar atunci când trăieşti să fii pe placul altcuiva, nu prea ai şanse să faci asta. Important e să fii pe placul lui Dumnezeu. Între timp, va trebui să avem încredere că El va aranja evenimentele din viaţa lui Harriet pentru a o conduce la scopul pe care-l are în vedere pentru ea.

M-am uitat să văd care va fi răspunsul mamei mele, dar aceasta arăta de parcă tocmai ar fi deschis o umbrelă să se protejeze de vorbele bunicii şi să le împiedice să-i pătrundă până la inimă. Se îndreptă de spate şi afişă zâmbetul discret şi postura detaşată pe care le adopta de obicei cu prietenii ei din societate.

— Ai dori nişte cafea, mamă? Mă duc s-o întreb pe Bess dacă a mai rămas ceva.

Ieşi, plutind, din cameră, de parcă tocmai am fi sosit într-o vizită de convenienţă şi şi-ar fi neglijat îndatoririle sociale. Bunica se uită la mine şi ridică din umeri.

Dar cu toate că bunica mă salvase deocamdată de la o viaţă stupidă dedicată modei, mama era tot fără ţintă şi fără niciun

proiect. O urmăream cum umblă încoace și încolo ca un copil rătăcit, învârtindu-se în cerc pe străzi necunoscute, căutându-și drumul spre casă. Eram cu inima îndoită. Îmi displăcea profund s-o văd atât de tristă, dar nu eram dispusă să-mi sacrific libertatea pentru fericirea ei.

Apoi, într-o dimineață de sâmbătă, la micul dejun, tata a împins ziarul în dreptul ei înainte să plece la lucru.

— E un articol pe prima pagină care s-ar putea să te intereseze. Pomenește de tatăl tău.

Mama citea zilnic rubricile sociale, dar rareori se uita la celelalte știri, insistând că acestea nu făceau decât s-o tulbure.

Prefer să nu știu ce se întâmplă în lume, am auzit-o spunându-i odată lui Alice. *Am destule probleme la mine acasă. Lasă-i pe politicieni să repare greșelile pe care le-au făcut. E treaba lor.*

Statele Unite au reușit să ducă război cu Spania chiar sub nasul delicat al mamei fără ca ea să afle ceva. Și mă îndoiesc că știa și că Titanicul se scufundase cu două luni înainte de nunta lui Alice, provocând moartea a mii de oameni. La urma urmei, mama avea flori de ales și invitații de scris.

Dar, în timp ce-mi ungeam pâinea prăjită cu un strat gros de marmeladă de portocale, am văzut-o luând ziarul și trăgându-l spre ea de parcă ar fi fost un sac cu șerpi. Îl deschise la prima pagină și, când m-am uitat din nou la ea, fața i se făcuse atât de albă, că am fost gata să fug după săruri. Cu ochii în lacrimi, puse ziarul la loc pe masă.

— Te simți bine, mami?

Dădu din cap în semn că da, dar era limpede că nu se simțea deloc bine. Când se ridică și încercă să umble, picioarele abia o ascultară, de parcă ar fi purtat pantofii altcuiva. Reuși cu greu, să iasă din încăpere cu pas poticnit și să urce scările.

Am luat ziarul, desigur, și mi-am aruncat privirea peste prima pagină. Articolul nici măcar nu era despre Horatio, ci despre un bărbat din oraș care sărise în râul Iroquois să salveze niște copii

după ce pluta construită de aceştia se răsturnase. Reuşise să-i salveze pe trei dintre băieţi, dar se înecase împreună cu al patrulea, duşi de curent la vale. Primarul l-a declarat erou. O scurtă notă marginală le amintea cititorilor de eroismul lui Horatio Garner de acum treizeci şi şase de ani, din timpul Marii Inundaţii de la 1876.

Mama nu se mai întoarse să-şi termine micul dejun. Am recitit cele două paragrafe referitoare la tatăl ei, neînţelegând ce anume ar fi putut să-i provoace o asemenea reacţie. După cât de ciudat se comportase în dormitorul meu acum câteva zile, începeam să mă tem că va ajunge în curând la sanatoriu. Tata plecase la lucru şi, când fata din casă veni să cureţe masa, m-am furişat pe scări în sus şi am bătut la uşa dormitorului ei.

Am auzit-o plângând.

— Mami? Te simţi bine?

— Lasă-mă în pace, Harriet.

Am hotărât să merg pe jos la bunica Bebe să văd dacă şi pe ea o va afecta tot atât de mult articolul. Am găsit-o la masa ei încărcată, numărând semnăturile de pe un morman de petiţii. Îmi făcu semn cu degetul să n-o întrerup.

— Ai văzut articolul din ziar despre Horatio? am întrebat-o după ce termină.

— Da.

— Şi te simţi bine?

— De ce nu m-aş simţi, draga mea? Inundaţia a avut loc acum aproape patruzeci de ani.

— Mama a citit articolul şi a supărat-o atât de tare, că a început să plângă. O clipă am crezut chiar că are să leşine.

Bunica îşi dădu jos ochelarii şi-i puse pe masă.

— Of, Doamne. Lucy nu citeşte niciodată ziarele.Speram să nu vadă prima pagină.

— Tati i l-a dat. Am citit şi eu articolul şi nu sunt decât două paragrafe despre bunicul Horatio. Nu ştiu de ce a albit la faţă în halul ăsta. Mai că nu am fugit după săruri.

Bunica clătină uşor din cap.

— Nu cred că partea cu Horatio a tulburat-o. Lucy a fost...

Se opri, ducându-şi mâna la gură, de parcă ar fi spus deja prea multe. Desigur, gestul ei n-a făcut decât să-mi sporească curiozitatea. M-am dus la bucătărie după ceainicul bunicii şi după două ceşti. În timp ce apa se încălzea pe sobă, m-am trântit pe un scaun în sufragerie cu picioarele întinse, dându-i de înţeles că nu aveam de gând să plec până nu-mi explică despre ce e vorba. Mama m-ar fi atenţionat să stau dreaptă şi cu gleznele lipite una de cealaltă, dar la bunica în casă puteam fi eu însămi.

— Ei bine? am insistat.

Bunica, care a privit pe fereastră în timp ce am pus apa la încălzit, se întoarse spre mine de parcă ar fi uitat de prezenţa mea.

— Ei bine, ce?

— Mama se comportă tare ciudat şi e foarte deprimată de la nunta lui Alice, am zis ca s-o încurajez să vorbească. Dar azi, când a citit articolul din ziar, zici că s-ar fi rupt din nou barajul de la Iroquois.

— Mama ta a muncit din greu. E epuizată.

Bunica începu să se joace cu un colţ al hârtiei din faţa ei. Se uita pe fereastră, nu la mine. Ştiam că îmi ascunde ceva.

— Ar fi trebuit să-i vezi reacţia, bunico. A urcat în cameră la ea şi am auzit-o chiar şi prin uşa închisă plângând în hohote. Crezi că-i va trece?

— Depinde dacă va căuta sau nu ajutor la Dumnezeu. Pentru o femeie poate fi extrem de dificil când copiii ei nu mai au nevoie de ea. Ai să vezi şi tu într-o zi.

— Ba n-am să văd deloc, pentru că n-am să mă mărit, ai uitat?

Am aşteptat, dar bunica tot nu zise nimic. Am pufăit în semn de frustrare.

— Ai de gând să-mi spui de ce articolul ăla a făcut-o să plângă sau nu?

Închise ochii.

— Mama ta l-a cunoscut pe bărbatul care s-a înecat.

— Ce?

Am luat repede ziarul bunicii, care zăcea deschis pe masă, și mi-am ținut răsuflarea când am recitit numele: Daniel Carver.

— E vorba de același Daniel care s-a dat pe călușul ei de lemn la inundații?

Bunica ridică surprinsă din sprâncene.

— Da, chiar de el... dar de unde știi?

— Mama mi-a spus odată povestea.

Mi-am dat seama că misterul nu se rezuma la atât, așa că mi-am bălăbănit picioarele nerăbdătoare.

— A fost singura dată când l-a întâlnit mami pe Daniel ăsta?

Îmi aruncă o privire rapidă, apoi își abătu ochii în altă parte.

— Cred că ar trebui s-o lăsăm pe mama ta să decidă dacă să-ți spună sau nu despre Daniel Carver.

Acum chiar că mă simțeam intrigată. Și frustrată.

— Dar nu-mi va spune! Mami nu-mi povestește niciodată nimic interesant sau important – doar despre știrile de la rubrica socială.

Ibricul începu să fluiere și bunica se ridică să-l ia de pe foc. Dar nu turnă apa în ceainic.

— Cred că ar fi mai bine să mergi acasă și să vorbești cu ea, Harriet. Dacă e așa de supărată cum spui, poate nu i-ar strica să stea de vorbă despre asta.

— Hai și tu, bunico. Să vorbim amândouă cu ea.

Ea clătină din cap.

— Mamei tale îi e tare dor de Alice. Nu-ți cere nimeni să-i iei locul, dar ar fi bine să încerci să-ți petreci puțin mai mult timp cu ea. Să vă cunoașteți mai bine.

M-am chircit la ideea de a petrece mai mult timp cu mama, mai ales dacă avea de gând să plângă, dar părea singura cale prin care puteam să aflu restul poveștii. Am șovăit și m-am foit până mi-am dat seama că bunica nu avea de gând să se răzgândească, apoi am pornit înapoi spre casă.

Am găsit-o pe mama în micul ei salon de la etaj. Avea în față un munte de corespondență, dar penița era încă în călimară și hârtia neatinsă. Stătea cu mâinile încrucișate, privind pe fereastra de deasupra mesei de birou. Batista făcută cocoloș pe masă arăta udă leoarcă.

— Mami, îmi pare rău pentru prietenul tău, Danny Carver.

Se întoarse spre mine cu ochii roșii și umflați.

— Nu m-am mai gândit la Danny de ani de zile, iar acum să-i văd numele pe prima pagină de ziar... și într-o asemenea tragedie...

Lacrimile începură din nou să-i curgă. O prietenie de două-trei zile din copilărie nu justifica toată această suferință. M-am făcut comodă, jos, la picioarele ei, așteptând continuarea poveștii.

***

Fanfara cânta un marș funebru în depărtare, în timp ce Lucy stătea pe un delușor înverzit, privind la râul ce-i răpise tatăl cu ani în urmă, în copilăria ei. Suprafața sclipitoare a apei afișa o liniște înșelătoare și îi fu greu să-și închipuie că putuse provoca atâtea pagube și suferință cu unsprezece ani în urmă.

Nu voise să ia parte la acest eveniment comemorativ, dar mama ei insistase.

— Nu se cade să nu vii, Lucy. La urma urmei, e în cinstea tatălui tău. Pe lângă asta, s-ar putea ca bunica Garner să aibă nevoie de tine.

Lucy așteptă într-o tăcere detașată ca autoritățile orașului să ducă la capăt ceremonia de dedicare a parcului Garner și să dezvelească monumentul de piatră proaspăt ridicat în memoria tatălui ei. Fanfara orașului cântă o muzică funebră și un grup de colegi de armată de-ai lui Horatio cinstiră cu onoruri militare memoria lui. Bunica Garner, invitata de onoare a ceremoniei, depuse o coroană în memoria fiului ei. Lucy se îndepărtă de

forfota mulţimii, în timp ce elita oraşului o consola pe bunica, iar mama stătea de vorbă cu unchiul Franklin, care venise cu trenul, special pentru acest eveniment.

Lucy rămase o clipă singură, încercând să-l regăsească pe tatăl din amintirile ei printre discursurile de laudă pe care tocmai le auzise. Nimeni nu pomenise de felul în care îi sclipeau ochii atunci când o privea şi nici de râsul lui când se jucau de-a băutul ceaiului. Îi era teamă că va uita cum arată. Avea o poză cu el în uniformă de militar şi una în care o ţinea după umăr pe mama imediat după căsătorie, dar niciuna nu surprindea imaginea pe care-o avea în minte despre el.

Fanfara îşi încheie cântecul funerar şi începu să cânte un marş mai vioi. Lucy nu-l auzi pe bărbat apropiindu-se decât atunci când acesta îi vorbi.

— Sunteţi fiica lui Horatio Garner, nu-i aşa?

Se întoarse şi văzu un tânăr înalt cam de vârsta ei. Făcu un pas înapoi când constată că era un muncitor de rând.

— De unde mă cunoaşteţi? Cine sunteţi?

— Mă numesc Danny Carver. Ne-am mai întâlnit o dată, dar probabil nu vă mai aduceţi aminte.

Lucy nu-şi putea închipui unde se mai întâlniseră. Pantalonii şi cămaşa de lucru îi erau pătate cu argilă roşie de la fabrica de cărămidă. Îşi trecu mâna prin părul de culoarea nisipului ud şi Lucy văzu că avea pete roşii sub unghii şi în încreţiturile de la încheietură.

— Am stat la dumneavoastră în timpul inundaţiei. M-aţi lăsat să mă joc în camera de joacă cu căluţul de lemn.

Zâmbi – un zâmbet strâmb ce părea să facă haz de toată lumea – şi Lucy îşi aminti brusc. Dar era prea mândră să recunoască.

— Zeci de copii au stat la noi în perioada inundaţiei, zise ea pe un ton afectat.

— Ştiu. Şi din cauza asta, port un profund respect familiei dumneavoastră.

Lucy nu răspunse. Fusese învățată să se comporte foarte rece cu tinerii atrași de frumusețea ei, mai ales când aceștia erau din altă clasă socială.

— Am vrut doar să vă spun cât de rău îmi pare pentru tatăl dumneavoastră – deși au trecut unsprezece ani de-atunci. El mi-a salvat viața.

— A salvat multe vieți.

— Da, dar pe mine m-a salvat personal. A venit la apartamentul nostru și ne-a avertizat să ieșim afară. Ne-a spus că barajul stă să cedeze. Bunica era bătrână și nu putea să umble, așa că a purtat-o pe brațe până la trăsură.

Lucy privi chipul lui Danny în timp ce vorbea și văzu că emoția acestuia era sinceră, rânjetul lui nefiind decât un scut defensiv.

— Apoi s-a întors în casă după mine și fratele meu. L-a luat în cârcă pe Jake, pentru că apa era adâncă, dar mie mi-a spus că sunt destul de mare să merg pe jos. Mama a trebuit să ducă în brațe bebelușul. Îmi aduc aminte și acum cât de rece era apa și cum tatăl dumneavoastră fluiera melodia de la „Yankee Doodle", de parcă n-ar fi avut nicio grijă. M-a lăsat să mă agăț de marginea hainei lui și m-a ridicat în trăsura elegantă când am ajuns. N-am mai fost niciodată cu trăsura până atunci.

Ochii lui Lucy se umplură de lacrimi când Danny îl readuse la viață pe tatăl ei. Uitase cât de mult îi plăcuse să fluiere.

— Am pierdut totul la inundație, continuă Danny. Nici măcar o pătură sau o cratiță nu ne-a mai rămas. Locuința noastră, cu tot ce era în ea, a fost înghițită pur și simplu. Din întreaga zonă n-au mai rămas decât mormane de gunoi și tone de mâl. Dar important e că am scăpat cu viață. Tatăl dumneavoastră a fost un om curajos.

— Mulțumesc. Foarte amabil din partea dumneavoastră să-mi povestiți toate astea. Mi-e dor de tata. Probabil că ați fost printre ultimii care l-au văzut în viață.

— Mă duc într-acolo, zise el, arătând spre dig. Vreau să văd locul unde s-a aflat odată apartamentul nostru. N-ați vrea să veniți cu mine?

Avea un chip blând și o voce respectuoasă și Lucy își zise că ar fi arătat bine dacă s-ar fi îmbrăcat ca lumea. Aruncă o privire spre mulțime și văzu că mama și bunica erau încă ocupate.

— Ba da, cu plăcere, răspunse ea.

Porniră împreună, Lucy călcând cu atenție în pantofii ei delicați. El încetini ca să poată ține pasul cu el.

— Mai țineți minte cum arătau Apartamentele înainte de inundație?

— Nu. Îmi pare rău, dar n-aveam decât șase ani pe vremea aceea.

— Mda, și probabil nici nu vi s-a dat voie să veniți în partea asta a orașului, nu-i așa? Nu, nu vă scuzați, zise el când ea începu s-o facă. Nu-i condamn pe ai dumneavoastră că v-au ținut la distanță de locul acela. Nu v-aș sfătui să mergeți nici în noua zonă muncitorească pe care au construit-o în locul celei vechi.

Câteva minute mai târziu se opri în mijlocul unui spațiu viran cu iarbă și arătă spre locul unde se aflau.

— Aici. Aici a fost locuința noastră.

Lucy se uită în jur și nu văzu nimic care să distingă acel petec de pământ de restul parcului.

— De unde știți că acesta e locul?

— Vedeți turla bisericii de pe deal, de cealaltă parte a râului? întrebă el, arătând cu degetul. O zăream de la geamul apartamentului nostru. Era chiar în față, pe celălalt mal.

Tăcu și închise o clipă ochii.

— Clădirea noastră avea trei etaje și câte trei apartamente pe fiecare palier – în care erau îngrămădiți oameni de toate vârstele, formele și culorile. Auzeai trei sau patru limbi deodată, strigăte, râsete, înjurături și plânsete de copil... Erau haine atârnate la uscat tot timpul, zi și noapte, și-mi amintesc că apa de

băut avea un gust oribil. Dar ştiţi ceva? Toate familiile aveau grijă una de alta.

Zâmbi din nou strâmb.

Lucy dădu din cap, deşi n-avea idee la ce se referă.

— Majoritatea taţilor noştri lucrau la cărămidărie sau la tăbăcăria dumneavoastră. Niciunul nu aveam prea multe, dar eram acasă. Noi locuiam la ultimul etaj şi-mi plăcea să urmăresc bărcile ce pluteau pe râu. Mergeam la înot vara când era prea cald în apartament şi tata mă ducea câteodată la pescuit duminica după-amiaza. Era ziua lui liberă... A murit şi el la inundaţie...

Lucy se holbă la el surprinsă.

— De ce nu a scăpat odată cu dumneavoastră?

— Era la lucru când a sunat alarma. Au închis cărămidăria şi le-au spus tuturor să se refugieze pe teren mai înalt, dar el a hotărât să ajute la evacuare. Se spune că încerca să le convingă pe două surori mai în vârstă să-şi părăsească locuinţa. Era mai jos la vale, chiar pe malul râului. Când s-a rupt stăvilarul de la picioarele podului de cale ferată, puhoiul a dus la vale casa şi pe toţi trei.

— Îmi pare atât de rău!

Lucy îşi puse mâna pe braţul lui.

— Se pare că avem ceva în comun, nu-i aşa?

Nu mai întâlnise pe nimeni care să înţeleagă cu adevărat pierderea ei şi simţea o anume afinitate între ei.

El îşi trecu degetele prin părul de culoarea nisipului şi dădu din cap.

— Cuvântul „erou" n-a însemnat prea mare lucru pentru mine când eram mic. Nu schimba cu nimic faptul că tata n-avea să se mai întoarcă niciodată. Nu înţelegeam de ce ne-a părăsit. Eram de-a dreptul furios.

— Aşa m-am simţit şi eu întotdeauna. Aş prefera de o mie de ori să-l am pe tata înapoi decât să fie aclamat ca un erou. Să fiu sinceră, nu-mi păsa de toţi oamenii pe care i-a salvat. Nu-l cunoşteam pe niciunul şi simţeam că mi l-au furat pe tata.

În curând voi împlini optsprezece ani și el nu va fi cu mine la aniversarea zilei mele de naștere. Toate celelalte fete vor primi trandafiri de la tații lor când vor absolvi academia peste câteva luni, dar tatăl meu nu va fi acolo.

Tăcu surprinsă de tăria emoțiilor stârnite de Danny. Apoi își dădu seama ce spusese.

— Îmi pare rău. Dumneavoastră sunteți unul dintre cei pe care i-a salvat. N-am vrut să...

— E în regulă. Știu exact ce simțiți. Multă vreme le-am urât pe surorile încăpățânate care au refuzat să plece din casa lor. Eram atât de sigur că ele l-au omorât pe tata, de parcă i-ar fi înfipt cuțitul în inimă cu mâna lor. Poate n-am făcut bine că le-am urât, dar tata era mort și numai din vina încăpățânării lor.

— Eu am condamnat întreg orașul. L-am urât pe primar și pe pompieri – că doar era datoria lor, nu a tatălui meu, să-i salveze și să-i protejeze pe oameni.

Lucy nu spuse cu voce tare, dar o învinuise și pe mama ei. Din vina ei plecase tata la cabană. Să fi rămas acasă, n-ar fi avut cum să afle despre baraj. Ar fi fost în pat, bându-și cafeaua, când barajul cedase. Dar Lucy nu-i spuse și asta lui Danny, știind bine că, dacă tatăl ei ar mai fi fost în viață, el și întreaga lui familie ar fi pierit.

Fanfara din depărtare cânta un cântec vesel ce suna nelalocul lui în timp ce ei rememorau împreună nenorocirea. Lui Lucy îi veni brusc un gând.

— Atunci și numele tatălui dumneavoastră trebuie să fie pe monument.

— Da. De aceea am venit azi. Am vrut să-l văd.

— Aș dori să-l văd și eu. Ați putea să mi-l arătați?

— Cum să nu.

Pășiră înapoi prin iarbă, dar când Lucy privi mai îndeaproape la piatra de granit, își regretă cererea. Numele tatălui ei se afla deasupra tuturor celorlalte, cioplit în litere uriașe. Găsi numele lui Henry Carver ceva mai jos, cu litere mult mai mici.

— Nu-i drept, murmură ea. Amândoi au murit la fel.

— Viața e rareori dreaptă, domnișoară Garner. Și mai știți ceva? Au pus și numele celor două surori pe care tata încerca să le salveze. Vedeți?

Lucy privi în direcția unde arăta cu degetul și le citi numele: *Elizabeth Dawes, Esther Dawes.* Părea atât de nedrept. Năpădită de amintiri, își aduse aminte cât de furioasă și de trădată se simțise în primele săptămâni după inundație.

— Casa noastră a devenit un loc îngrozitor de trist după moartea tatei, zise ea. Plănuisem să organizez o petrecere uriașă la împlinirea vârstei de șapte ani, dar ea n-a mai avut loc niciodată. Voiam să-i cer tatei un ponei – unul adevărat de data asta, nu de lemn ca și cel cu care v-ați jucat dumneavoastră. Sună probabil egoist și meschin, când te gândești la cât ați pierdut dumneavoastră, dar eram foarte tânără pe atunci și nu înțelegeam toate schimbările din viața mea.

Își zise că trebuie să fi intervenit schimbări și în viața lui Danny. Cum reușise familia lui să supraviețuiască? Ai ei aveau tăbăcăria care să le aducă venit și nu-și pierduseră nici locuința. Nu se gândise niciodată prea mult la oamenii ale căror case fuseseră distruse, în timp ce a ei rămăsese în picioare. Diferențele i se păreau nedrepte acum – ca și cea dintre literele de pe monument.

— Cum v-ați descurcat după ce v-ați pierdut tatăl? întrebă ea. Unde ați locuit?

— Ne-am descurcat.

Ridică nepăsător din umăr și Lucy își aminti gestul lui de acum unsprezece ani.

— A fost ridicat un cort temporar, care apoi s-a dezvoltat într-un fel de mahala.

— Și cine v-a asigurat traiul?

Când Danny nu răspunse, Lucy regretă că pusese întrebarea. El își întoarse capul în altă parte, dar nu înainte ca ea să-i vadă obrajii îmbujorându-se.

— Mama a găsit de lucru. Și am mai făcut și eu una, alta – am distribuit gheață și ziare, am alergat încoace și încolo cu comisioane. La paisprezece ani m-am angajat la cărămidărie. Arătam mai în vârstă decât eram.

— Lucy!

Se întoarse la glasul bunicii ei.

— E timpul să mergem.

— La revedere, Daniel. Mulțumesc...

Nici nu termină bine, că bunica Garner o apucă de braț și o smuci după ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, cum ai ajuns să vorbești cu omul ăla? Vocea îi era rece și aspră ca monumentul de piatră. Nu știi că nu se cade să intri în vorbă cu asemenea persoane?

— Mi-a povestit despre tata. A spus că tata i-a salvat viața la inundație.

— Nu poți să crezi un cuvânt din ce-ți spun oamenii ăștia. Ar fi în stare să zică orice, numai să-ți câștige încrederea.

— Dar e adevărat, bunico. Tatăl lui Danny a murit și el la inundație. L-a ajutat pe tata să salveze oamenii. I-am văzut numele pe piatra de monument.

Bunica nu părea dispusă s-o asculte.

— Destul de rău că maică-ta se asociază cu oameni din ăștia, de aceea n-o invită nimeni în locurile unde mergem noi. Să nu faci și tu aceeași greșeală. Vino acum.

Lucy aruncă o privire peste umăr, în timp ce bunica o trăgea după ea, dar Daniel Carver dispăruse deja în mulțime. În drum spre casă cu trăsura, Lucy își simțea inima ușoară, în ciuda tristei ocazii și a amintirilor răscolite de aceasta. Pentru prima oară în viață întâlnise un om care înțelegea sentimentul pierderii cu care trăise atâția ani – un om care-și dădea seama că amintirea unui tată nu putea fi închisă într-un monument de granit și în niște coroane de flori.

Capitolul 23

La câteva seri după aceea, Lucy citea o carte în camera ei, când fu întreruptă de o servitoare.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, domnişoară Lucy, dar e cineva la uşa din dos care vrea să vorbească cu dumneavoastră. Nu pare un domn respectabil şi am refuzat să-l primesc în casă, dar a insistat să...

— A spus cum îl cheamă?

— Da, domnişoară Lucy. Daniel Carver.

Imediat, pielea i se încălzi şi simţi furnicături, de parcă tocmai ar fi păşit într-o cadă cu apă fierbinte.

— Să-i spun să plece, domnişoară Lucy?

— Nu! Mă duc să vorbesc cu el.

Lucy abia se putu stăpâni să nu o ia la fugă. Coborî pe scara servitorilor până la uşa din dos, ştiind bine că bunica nu l-ar fi primit niciodată pe Danny în casă şi nici nu i-ar fi dat voie să stea de vorbă cu el. N-ar fi putut spune exact ce o îndemna, dar inima îi bătea de parcă tocmai ar fi alergat în sus, nu în jos pe scări.

Danny Carver zâmbi când o văzu, cu admiraţia citindu-i-se în privire, şi îşi scoase pălăria, plecându-şi capul.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez din nou, domnişoară Garner, dar după ce am stat de vorbă zilele trecute, mi-am adus aminte de ceva ce m-a frământat în toţi aceşti ani.

Băgă mâna în buzunar şi scoase o bucăţică de lemn, pe care i-o întinse. Lui Lucy îi trebui un moment să recunoască vagonul de jucărie de la trenuleţul ei de lemn.

— Vă aparţine, zise el. L-am furat din camera dumneavoastră de joacă acum unsprezece ani. Mi-a părut rău pe urmă şi m-am simţit tare vinovat, dar mi-a fost ruşine să mă întorc să vi-l înapoiez. În plus, viaţa mea s-a... Situaţia ni s-a îngreunat mult după inundaţie. Oricum, am vrut să vi-l dau înapoi. Ştiu că am făcut rău furându-l.

— Atunci de ce aţi făcut-o?

El ridică din umeri. Lucy îl urmă în timp ce se întoarse şi făcu câţiva paşi prin grădină, cocoţându-se pe zidul scund de piatră. Ea rămase în picioare.

— Nu ştiu nici eu exact. Dar casa asta... jucăriile şi lucrurile dumneavoastră... mâncarea din belşug... mi se păreau toate ca un vis. Cred că am vrut să iau cu mine ceva care să-mi aducă aminte că a fost aievea. Apoi, după ce am aflat că am pierdut totul la inundaţie... acest vagon a fost multă vreme singura mea avere. Nu ştiu de ce, dar îmi aducea aminte de tata, care nu mai era. Şi nu voiam să-l uit.

— Să fiu sinceră, nici măcar nu i-am observat lipsa. Mai aveam atâtea jucării.

Învârti cu degetul una din rotiţele de lemn, conştientă că socotise întotdeauna stilul de viaţă şi averea ei ca pe ceva ce i se cuvenea de drept. Îşi zise că ea ar fi trebuit să se simtă vinovată, nu Daniel.

Lucy rămase tăcută atâta timp, că în cele din urmă Danny se dădu jos de pe zid, îşi perie murdăria de pe pantaloni şi zise:

— Cred că e vremea să plec.

— Nu, mai staţi! Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă zilele trecute.

El zâmbi din nou cu rânjetul lui strâmb.

— Mda, şi mie.

— Mai povestiți-mi despre dumneavoastră. Unde locuiți acum? Ce fel de viață duceți?

— Nu sunt prea multe de spus. Lucrez la cărămidărie de șase ani...

— De șase ani? Dar câți ani aveți? Și școala?

Unicul lui răspuns fu o clătinare din cap, în timp ce-și cocoță din nou trupul lung și subțire pe zid.

— Locuiesc într-o pensiune din New Town – zona muncitorească a orașului pe care au construit-o în locul Apartamentelor. Și am douăzeci de ani.

— Locuiți singur? Dar familia?

— Nu prea am familie. Sora mea a murit de mică în prima iarnă de după inundație, iar fratele meu, Jack, trăiește singur de aproape tot atâta timp ca mine. Cu mama nu prea ne întâlnim.

Tragedia vieții lui o făcu să-i fie rușine de traiul ei de huzur. Era bucuroasă că întunericul îi ascundea roșeața din obraji.

— De ce m-ați lăsat să bat apa-n piuă despre petrecerea mea de la șapte ani și despre ponei?

— Pentru că nu cred că durerea și pierderea se pot măsura, domnișoară Lucy. Amândoi avem un gol lăsat în urmă de tații noștri în copilărie și prin asta ne asemănăm, oricât am fi de diferiți.

— Te rog, spune-mi Lucy.

— Cum dorești.

După prima privire, Danny își ferise ochii pe tot parcursul discuției, de parcă ar fi fost învățat că nu se cade ca muncitorii să le privească în ochi pe domnișoarele bogate. Dar acum se uită la ea într-un fel care-i făcu inima să-i bată nebunește.

— Ai vreo iubită? întrebă ea.

El clătină din cap, cu ochii încă ațintiți asupra ei. Lucy știa să întrețină o conversație politicoasă, dar acum își storcea creierii să găsească ceva de spus.

— Îți place munca ta?

— Nu prea. E plicticoasă și istovitoare. Dar mă consider norocos să am o slujbă. Mai ales cu noii imigranți sosiți în oraș, care s-ar bucura să facă munca mea pentru mai puțini bani.

— Ce ți-ar plăcea să faci în viitor?

El se scărpină în cap.

— Cred că pur și simplu nu gândesc așa, Lucy. Știu ce vrei să mă întrebi de fapt – dacă am așteptări, speranțe de viitor și alte cele. Mi-ai spus ieri că în curând vei termina școala și bănuiesc că aștepți cu nerăbdare să începi ceva nou. Dar pentru cei ca mine, lucrurile nu stau tocmai așa. Dacă avem o slujbă decentă, ne ținem de ea. Poate am să ajung maistru într-o zi și am să câștig mai mult, poate nu. Dar din locul unde mă aflu acum, viitorul seamănă foarte mult cu prezentul, și atunci de ce să-mi pierd timpul încercând să-l descifrez?

Vorbele lui o îngroziră pe Lucy.

— Cum poți să trăiești așa, fără speranță?

El făcu gestul deja familiar de ridicare a umerilor.

— Bănuiesc că n-are cum să-ți lipsească un lucru de care n-ai avut parte niciodată.

— Ai trăit toată viața fără speranță?

— Cea mai mare parte. Am sperat multă vreme că tata se va întoarce, dar degeaba. Și un timp am sperat că mama are să se schimbe, dar...

Își abătu privirea în altă parte.

— Lasă-mă să te ajut, Danny. Aș putea să vorbesc la tăbăcărie cu maistrul-șef să-ți dea o slujbă mai ca lumea și...

El își ridică mâinile s-o oprească.

— Nu porni pe calea asta, Lucy. Nu mă va duce nicăieri. Crede-mă, o știu deja.

— Atunci... nu știu ce să zic. N-am mai întâlnit pe nimeni ca tine.

— Ascultă, de ce nu-mi povestești și tu câte ceva despre viața ta?

— Pentru că mi se pare superficială și egoistă în comparație cu a ta.

— Totuși aș vrea să știu mai multe despre ea. Dacă vrei să fim prieteni.

— Da, aș vrea să fim prieteni. Ești singurul care înțelege prin ce am trecut în toți acești ani de când l-am pierdut pe tata.

— Mă bucur. Atunci spune-mi cum e să fii domnișoara Lucy Garner.

— Păi... Locuiesc aici cu mama și cu bunica. Nu mai am alți frați și surori.

Era conștientă că vorbele ei sunau a scuză și își dădea seama că și Danny sesizase asta.

— Frecventez o academie particulară pentru fete de aici, din oraș, pe care o voi absolvi peste câteva luni.

— Ce vă învață la școală?

Îi fu rușine să-i dezvăluie că lua lecții de franceză, pictură în acuarele și pian.

— Îmi place geografia, zise ea. E interesant să înveți despre alte țări străine. Bunica spune că aș putea...

Se opri, fiindu-i jenă să pomenească de planurile lor de a vizita într-o zi Europa.

— Bunica a vizitat Parisul, se corectă ea, și spune că e frumos.

— Ai vreun iubit?

— Nu.

Se bucură că n-o putea vedea roșind.

— Întâlnim băieți la evenimentele sociale, dar totul pare foarte rigid și artificial. N-am vorbit cu niciunul așa cum vorbesc cu tine. Și nici cea mai bună prietenă a mea nu înțelege cum e să-ți pierzi tatăl. Cum ar putea să înțeleagă, când tatăl ei e încă în viață? Îmi pare atât de bine că tu înțelegi.

— Domnișoară Lucy!

Recunoscu vocea majordomului și, întorcându-se, îl văzu stând lângă ușa din dos.

— E cam frig aici. Cred că ar fi mai bine să veniţi înăuntru.

— Vin într-o clipă, Robert.

Danny alunecă din nou jos de pe zid.

— Mă întorc altădată, dacă vrei, şi vorbim mai mult. Care e camera ta?

Arătă cu capul spre spatele casei.

— Voi da cu pietricele în geam să-ţi atrag atenţia data viitoare. Nu cred că servitorii tăi mă agreează prea tare.

— La fereastra aceea, zise ea arătând cu degetul. A doua din stânga.

— Ei bine, e timpul să plec. Ziua mea de lucru începe foarte devreme.

— Te rog să-l păstrezi, zise Lucy, punându-i în mâini vagonul de lemn. Pielea lui i se păru aspră ca şmirghelul. Cred că înseamnă mai mult pentru tine decât pentru mine.

El păru surprins.

— Mulţumesc... O seară bună, domnişoară Garner... adică Lucy. Pe data viitoare...?

— Pe data viitoare. Noapte bună, Daniel.

***

Patru luni mai târziu, într-o seară călduroasă de iulie, Lucy stătea la fereastra dormitorului ei, aşteptând semnalul de acum familiar al lui Daniel. De îndată ce auzi bocănitul pietricelei în fereastră, coborî grăbită scările din dos şi închise cu grijă uşa în urma ei, sperând să n-o vadă niciun servitor ieşind din casă. Rămase o clipă pe ultima treaptă, aşteptând ca ochii să i se obişnuiască cu întunericul, după care îl zări pe Daniel în penumbră, lângă magazia cu trăsuri. Alergă spre el şi-l lăsă s-o îmbrăţişeze. În braţele lui, se simţea acasă, mângâiată de atingerea lui.

— Mi-am zis de zeci de ori că n-am să mai vin să te văd, murmură el, dar nu pot să mă stăpânesc.

— Nici nu vreau să te stăpânești.

— Hai să găsim un loc mai bun unde să vorbim, zise el, luând-o de mână. E lună plină în noaptea asta și nu vreau să ne vadă servitorii.

O conduse mai încolo în grădină până în dreptul unei bănci de sub spalierul de trandafiri, unde erau mai feriți de priviri nedorite. Noaptea de vară era călduroasă, luna strălucea și, în lumina ei, Lucy îi zărea clar chipul drag. Părea să-l preocupe ceva.

— De ce nu mai vrei să vii? întrebă ea. Doar avem întotdeauna atâtea de vorbit, nu?

— Da. Dar mă întreb unde pot să ducă toate astea.

— Nu... nu înțeleg ce vrei să spui.

Își trecu degetele peste bărbia lui, simțindu-i barba aspră, nerasă. Ajunsese să-i iubească asprimea pielii și a hainelor de lucru și tăria mușchilor. În lumea ei, unde totul era moale și rafinat, el reprezenta o schimbare bine-venită.

— Fii sinceră, Lucy. Cred că știi deja că devenim mai mult decât prieteni. Cred că știi deja că mă îndrăgostesc de tine.

Nu mai vorbiseră despre dragoste până atunci și inima lui Lucy începu să bată mai cu putere. Se întrebase adesea în ultimele săptămâni dacă era dragoste ce simțea: faptul că voia să fie tot timpul cu Daniel; că număra minutele și secundele până se lăsa noaptea și auzea pietricica lovind în fereastră; că și-ar fi dorit ca timpul petrecut împreună să fie de două ori mai lung decât cel petrecut departe unul de altul. Citise despre dragoste în romane, desigur, dar cărțile nu puteau nici pe departe descrie senzația de fericire ce îi tăia respirația când se afla cu el.

Mă îndrăgostesc de tine.

Nimeni nu-i mai spusese asemenea cuvinte și lui Lucy îi veni să se rotească în cerc ca atunci când era mică și primea câte o fustiță nouă. Danny Carver o iubea! Și ea îl iubea, era sigură de asta. Atunci de ce devenise atât de serios? De ce îi spunea că nu mai vrea să vină? Nu suporta gândul de a nu-l mai vedea niciodată.

— E chiar atât de rău că am devenit mai mult decât prieteni? întrebă ea.

Danny o lăsă de mână şi se ridică.

— Nu, desigur că nu-i rău. Dar... dar nici râul de-acolo, de jos, nu-i rău când curge liniştit. Dar când se revarsă peste maluri în locuri unde n-are ce căuta, atunci apar nenorocirile.

— Nu înţeleg.

Îl privi plimbându-se înainte şi înapoi prin faţa ei cu chipul încruntat şi se temu să nu-l fi supărat cu ceva.

— Locul meu nu-i aici pe deal, în lumea ta. Şi sunt sigur că nici locul tău nu e în lumea mea. Mi-am depăşit limitele, Lucy, şi n-are cum să se sfârşească bine. Pentru niciunul dintre noi.

— Dar nu vreau să se sfârşească.

— Ştiu.

Expresia încruntată i se înmuie într-una de tristeţe.

— Nici eu. Dar nu văd cum...

Tăcu, dregându-şi glasul, de parcă ar fi vrut să scape de nodul ce-i stătea în gât.

— Când am venit aici pentru prima oară, ţi-am spus că nu îndrăznesc să privesc în viitor şi să sper că lucrurile se vor schimba, pentru că viitorul meu nu părea să arate altfel decât prezentul. Aşa stau lucrurile în lumea mea. Şi m-am resemnat cu asta – până te-am întâlnit pe tine. Acum, când privesc în viitor, te vreau lângă mine. Dar nu văd cum am putea fi împreună – şi cu asta nu mă pot consola.

— Trebuie să existe o cale, Daniel. Ce-ar fi să-i rog pe ai mei să-ţi dea o slujbă la tăbăcărie? Ştiu cât eşti de muncitor, de cinstit şi de bun la suflet.

— Nu vor fi de acord cu aşa ceva, zise el, continuând să se plimbe prin faţa ei. Vor spune că mă interesează doar banii tăi.

— Dar nu-i adevărat. Ştiu asta.

— Se vor lega de faptul că n-am terminat şcoala. Că abia ştiu să scriu şi să citesc.

— Dar nu ești prost, Daniel. Ai putea foarte ușor să devii un om educat, dacă cineva ți-ar oferi șansa. Ai putea ajunge tot ce ți-ai dori să fii.

El se opri și o privi.

— Tocmai aici e buba. Nici măcar nu știu ce mi-aș dori să fiu. Se așeză din nou pe bancă lângă ea. Toată averea mea încape într-o cameră de pensiune pe care o împart cu alți trei bărbați. Tu ești obișnuită cu... cu toate astea.

Arătă cu brațul în jur.

— Asta nu contează. Și mama provine dintr-o familie foarte săracă, și totuși tata a iubit-o și s-a căsătorit cu ea și a adus-o să locuiască aici. Aș fi bucuroasă să împart cu tine tot ce am.

— Nu știu dacă m-aș putea obișnui vreodată într-un loc ca ăsta. În plus, am văzut cum s-a uitat la mine bunica ta în prima zi când am stat de vorbă în parcul Garner. Ai văzut și tu, sunt sigur. Nu m-ar accepta niciodată.

— Ea nu se uită decât la exteriorul oamenilor.

Lucy își înghiți sentimentul amar de vinovăție la gândul că și ea făcuse la fel până nu îl cunoscuse pe Daniel.

— Dacă ceilalți te-ar cunoaște așa cum te cunosc eu...

— Nu-mi da speranțe, Lucy. Nu ne vom alege cu nimic decât cu inimile frânte, la sfârșit.

— Dar nu vreau să se sfârșească! Te rog să mă vizitezi în continuare. Dă-mi o șansă să găsesc un mijloc de a rezolva situația. Trebuie să existe o cale să fim împreună.

El îi luă fața în mâini și o sărută. Apoi se lipiră strâns unul de altul.

— Voi veni atâta timp cât vei dori tu să vin, Lucy. În seara în care nu-mi vei mai răspunde la semnal – arătă cu capul spre fereastra de la dormitorul ei – voi ști că totul s-a sfârșit.

Lucy nu dormi toată noaptea, încercând să găsească o soluție de a fi împreună cu Daniel. Îi trecu prin minte să fugă cu el, să se întoarcă măritată și să-și oblige familia să-l accepte, dar îi era

prea frică să plece singură de acasă. Nu se aventurase nicăieri fără însoţitoare sau fără prieteni sau familie.

Gândurile i se întorceau mereu la mama sa şi la felul în care aceasta venise dintr-un mediu umil să trăiască în această casă, obişnuindu-se în cele din urmă cu noul mod de viaţă. Bebe încă nu se dădea în lături de la „a se asocia cu gloata", cum spunea bunica Garner. Lucy ajunse la concluzia că singura soluţie era să-şi câştige mama de partea ei. Trebuia să vorbească cu Bebe şi s-o convingă să-i ajute să fie împreună. După o noapte neliniştită, în care dormi pe apucate, Lucy începu o discuţie cu mama ei la micul dejun în dimineaţa următoare.

— Ce bine ar fi să nu mai existe bariere între bogaţi şi săraci, zise ea, amestecând omleta în farfurie.

— Educaţia e cheia, răspunse Bebe. Dacă-i ajutăm pe copiii săraci să obţină o educaţie, vor avea şanse mai mari în viaţă. E unul din ţelurile noastre de la Uniunea pentru Temperanţă.

Lucy rezistă tentaţiei de a-şi întoarce ochii pe dos. Pentru mama ei, Uniunea era întotdeauna pe primul loc. Încercă o tactică diferită.

— Tu te-ai căsătorit cu tati pentru bani?

Bebe termină de amestecat laptele în ceai şi puse jos lingura.

— Poate, că într-un fel, da. Am trudit din greu în timpul războiului, făcând munca fraţilor mei, şi cred că îmi surâdea ideea de a avea servitori. M-am simţit copleşită la gândul că un bărbat atât de bogat şi de sofisticat ca tatăl tău voia să se însoare cu mine. Dar l-am iubit cu adevărat, Lucy. Înainte de orice, m-am căsătorit din dragoste.

Lucy frământă şerveţelul agitată.

— Şi ce sfat i-ai da cuiva care ar vrea să facă acelaşi lucru – să se căsătorească din dragoste – în ciuda tuturor diferenţelor?

— I-aş spune... să se gândească de două ori. Mie mi-au trebuit ani de zile să mă adaptez la diferenţele dintre noi şi în multe privinţe nu m-am adaptat nici acum, după cum bine ştii. Încă îţi

e ruşine cu mine uneori. Nu mă asemăn cu mamele prietenelor tale, nu-i aşa?

Lucy nu ştiu ce să răspundă. Îşi aduse aminte cât de mărunţică, ştearsă şi stingheră păruse mama ei la recepţia de absolvire de acum câteva luni. În timp ce îşi storcea mintea cum să continue, Bebe îi luă brusc mâna între palmele sale.

— Ştiu despre el, Lucy. Ştiu totul despre Daniel Carver. Despre el e vorba, nu-i aşa?

— De... de unde ştii? murmură ea în şoaptă.

— Mi-au spus servitorii. Ei ştiu de ceva vreme că te strecori noaptea să-ţi dai întâlnire cu el.

Lucy îşi smulse mâna.

— Cum îndrăznesc să ne spioneze?

— Au făcut-o pentru că te iubesc, Lucy. Robert, Herta şi Peter te ştiu din ziua când te-ai născut. N-ar lăsa pentru nimic în lume să ţi se întâmple ceva rău şi nu i-ar eprmite unui străin să profite de tine.

Lucy şi-i închipui uitându-se pe furiş la ea şi la Daniel din spatele perdelelor, văzându-i în momentele lor intime împreună, şi se aprinse de mânie.

— Dacă ai ştiut totul despre Danny, mă mir cum de nu m-ai închis în cameră şi nu mi-ai interzis să-l văd!

— Mi-a trecut prin minte, rosti Bebe calmă. Dar mi-am adus aminte de noaptea în care Horatio mi-a cerut mâna de la tata. N-ar fi contat dacă tata ar fi spus nu – eram gata să-l sfidez. N-am vrut să faci o greşeală din mânie sau sfidare, Lucy. Căsătoria e una dintre cele mai mari decizii pe care le vei lua vreodată... Şi eşti atât de tânără.

— Sunt mai în vârstă decât erai tu la vremea aceea.

— Nu cu mult. De aceea mă bucur că-mi ceri sfatul.

— Dar nu-ţi cer sfatul – îţi cer să ne ajuţi. Ai putea să-i dai lui Danny o slujbă decentă, bine plătită, la tăbăcărie. Şi sa-l laşi să se mute aici, cum te-ai mutat tu.

— Dar prietenele tale? Ele ce te sfătuiesc să faci?

— Sunt toate atât de frivole și superficiale. Nu pot să vorbesc cu niciuna așa cum vorbesc cu Danny. Și niciodată despre lucruri importante.

— Deci nu le-ai spus prietenelor tale despre Danny?

— Nu m-ar înțelege. Dar Danny și-a pierdut și el tatăl. Îmi împărtășește durerea pe care am simțit-o în toți acești ani.

— Și eu ți-o împărtășesc, Lucy. Și eu mi-am pierdut tatăl. Și am găsit mângâiere la Dumnezeu, nu la oameni. El știe ce înseamnă să pierzi pe cineva drag.

— De ce schimbi întotdeauna subiectul? Ai de gând să mă ajuți sau nu?

— Tocmai asta încerc să fac. Trebuie să te gândești bine, ca să iei o decizie matură, în cunoștință de cauză.

Lucy oftă, sforțându-se să rămână calmă, pentru a-și câștiga mama de partea ei.

— Îmi pare rău. Continuă.

— Ți-l poți imagina pe Danny la activitățile tale sociale? Sau ai de gând să renunți la viața socială?

— Ar putea învăța să se integreze. E foarte inteligent, mami. Și regulile de etichetă nu sunt atât de greu de învățat.

— Danny Carver ar putea să angajeze cel mai bun croitor, zise Bebe încet, și să se comporte perfect până la cel mai mic detaliu în mediul tău social, și tot n-ar fi acceptat în lumea bună. Crede-mă, știu ce vorbesc. În plus, pe el l-ai întrebat dacă vrea să ia parte la toate astea? Eu una n-am vrut niciodată. Am urât acest fel de viață. Dacă și Danny îl urăște?

Lucy și-l închipui stând la masa elegantă a bunicii ei, ascunzându-se în spatele gesturilor de nepăsare, înălțând din umeri și afișându-și zâmbetul sfidător și își dădu seama că Danny ar fi detestat fiecare clipă – și mai cu seamă disprețul rece, nedeghizat al bunicii Garner.

Lucy lăsă întrebarea mamei fără răspuns.

— De fapt, continuă Bebe, problema se pune în felul următor: ești dispusă să te schimbi tu de dragul lui? Asta trebuie să decizi. Nu aștepta ca el să se schimbe. Tu ești cea care trebuie să te schimbi. Îl iubești destul ca să faci asta? Ai putea să renunți la felul tău de viață pentru el și să trăiești în lumea lui? Sau te aștepți ca el să se integreze în lumea ta?

— Nu contează unde locuim. Îl iubesc, mami. Știu că vei spune că sunt prea tânără și că nu știu ce înseamnă iubirea, dar e adevărul gol-goluț – îl iubesc pe Daniel Carver!

— Te cred. Dar chiar și atunci când doi oameni se iubesc, nu înseamnă neapărat că trebuie să se căsătorească.

— Vorbești despre tati? Îți pare rău că te-ai măritat cu el?

— Nu, vorbesc despre altcineva.

Privi în depărtare, oftând ușor.

— După moartea tatălui tău, m-a cerut în căsătorie un alt bărbat.

Lucy rămase cu gura căscată de uimire.

— Cine?

— Nu contează, draga mea. L-am iubit, dar nu m-am măritat cu el... pentru că am știut că v-aș fi făcut rău ție și bunicii Garner. Ai fi avut impresia că l-am trădat pe tata. Văd că te-am șocat și acum, deși tatăl tău e mort de mai bine de zece ani.

Lucy încă se lupta să pătrundă sensul cuvintelor auzite, în timp ce mama ei continuă:

— Bunica Garner se va simți și mai șocată, supărată și trădată decât te simți tu acum dacă te măriți cu Danny. Îi vei frânge inima. Doar tu i-ai mai rămas. De aceea trebuie să te gândești bine înainte să-i faci una ca asta.

Lucy își aduse aminti cum bunica o smulsese de lângă Danny în ziua dezvelirii monumentului. Dar mai știa și că bunica nu-i refuzase niciodată nimic.

— Bunica îmi face întotdeauna toate poftele. Nu va sta în calea fericirii mele.

— S-ar putea să rămâi surprinsă, Lucy. Ar fi anulat bucuroasă căsătoria mea cu Horatio, deşi ştia că îl fac fericit... Şi mai e o întrebare importantă la care trebuie să răspunzi. Cu credinţa cum stă Danny? Mama mea a încercat să mă sfătuiască să am grijă ca tatăl tău şi cu mine să împărtăşim aceeaşi credinţă în Dumnezeu. Nicio căsătorie nu rezistă fără să-l aibă în centru pe El.

Lucy habar n-avea despre credinţa lui Danny. Nu discutaseră niciodată despre Dumnezeu sau despre religie.

— Ce importanţă are la ce biserică merge? întrebă ea.

— N-am întrebat la ce biserică merge – am întrebat ce credinţă are. E o diferenţă enormă.

Întrebările lui Bebe o umpleau de frustrare pe Lucy. Ea voia răspunsuri, nu întrebări.

— Ai de gând să ne ajuţi sau nu?

Bebe înlănţui ceaşca de ceai cu degetele, uitându-se lung la ea, dusă pe gânduri.

— Vreau să iei o decizie în cunoştinţă de cauză, nu una pe care s-o regreţi mai târziu, răspunse ea în cele din urmă. Dacă promiţi să-mi accepţi mai întâi condiţiile, sunt de acord să vă ajut.

Speranţa şi bănuielile se luptau în inima lui Lucy.

— Ce vrei să fac?

— Să-i spui lui Danny că n-ai să-l poţi vedea timp de două săptămâni.

— Mamă, nu!

— Dragostea adevărată poate să îndure o despărţire de două săptămâni. Aveţi nevoie amândoi de un timp pe cont propriu, ca să puneţi în perspectivă relaţia voastră. Asta e prima condiţie - şi servitorii vor avea grijă să mă anunţe dacă încercaţi să trişaţi. În acest timp, vreau să vii cu mine să vezi mai îndeaproape lumea din care provine Danny. E important să-l înţelegi pe el şi felul lui de a gândi. N-ai fost niciodată la New Town, nu-i aşa?

— Nu voi locui acolo cu Danny, aşa că nu văd rostul. Dar am să merg, dacă ţii neapărat. Asta-i tot?

— Nu. Știu că ai fost invitată la balul de Sânziene de la operă la sfârșitul lunii. Bunica Garner abia așteaptă să te prezinte personalităților orașului. Vreau să mergi cu ea și să te implici în festivități cu același entuziasm cu care ai face-o dacă nu l-ai cunoaște pe Daniel Carver. Acestea sunt cele trei lucruri pe care ți le cer.

Lucy știa că mama ei voia s-o șocheze ducând-o la New Town, dar hotărî să nu se lase intimidată. Cât despre bunica Garner și balul ei, nu vedea de ce nu s-ar fi dus. Ar fi putut cu această ocazie s-o câștige pe bunica de partea ei și poate chiar să-i spună despre Daniel. Cea mai grea condiție era să petreacă două săptămâni departe de Danny, dar era un preț mic de plătit pentru o viață întreagă împreună cu el.

— Accept toate trei condițiile, îi zise ea mamei, așa că poți să începi numărătoarea inversă. Îi spun lui Danny deseară.

Peste două zile, Lucy își însoți mama la New Town.

— Tocmai a născut o femeie din biserica mea, îi spuse Bebe. Cercul nostru de femei le aduc întotdeauna o masă proaspetelor mămici, precum și haine și alte cele. Le-am spus celorlalte că ne vom ocupa noi două de asta.

Zona muncitorească era întocmai cum și-o închipuise Lucy: aglomerată, urât mirositoare și dezgustătoare, dar se strădui să nu își arate șocul. Și-l închipui pe bietul ei Daniel crescând într-un asemenea mediu trist și se simți și mai hotărâtă să-l scape de acest mod de viață.

Gloata de copii zdrențăroși ce se jucau în stradă o făcu să se teamă să nu sfârșească vreunul sub copitele cailor, în timp ce trăsura înainta prin mulțime. Vizitiul se opri în fața unei clădiri dărăpănate cu două etaje, cu mai multe ferestre blocate cu bârne de lemn. Aceasta părea gata să se dărâme, deși zona nu fusese construită decât cu unsprezece ani în urmă, după inundație. Lucy își puse pe braț coșul cu mâncare, oțelindu-se să intre și să treacă odată peste „lecția" asta. Dar înainte să apuce să facă

un pas, fu înconjurată de zeci de copii ce-şi întindeau spre ea mâinile nespălate, strigând:

— Rogu-te, domniţă! Dă-mi un bănuţ! Te rog!

Lucy era gata s-o ia la fugă înapoi la adăpostul trăsurii, dar mama ei le zâmbi pur şi simplu şi strigă peste zarva din jur:

— Bine, copii. Lăsaţi-ne să trecem. Avem de dus nişte lucruri la Anna Walsh şi bebeluşul ei. Vă vom da la toţi câte ceva când ne întoarcem.

Gloata zgomotoasă se retrase, iar Lucy şi Bebe îşi croiră drum pe scări în sus şi intrară în clădire. Mirosul de urină o asaltă pe Lucy în vestibul.

— O! Revoltător! exclamă ea înainte să se poată stăpâni. Bebe nu zise nimic, continuându-şi drumul pe scări până la etajul al doilea. Uşa de la apartament era deschisă, aşa că bătu în cadrul ei de lemn şi aruncă o privire înăuntru.

— Anna? Sunt eu, Bebe Garner.

— Poftiţi, doamnă Garner. Intraţi.

Odaia era foarte mică şi mirosea a kerosen şi a transpiraţie. Era atât de cald, că Lucy abia putea respira. Nicio adiere de vânt nu sufla prin ferestrele ce se căscau larg spre hăul de două etaje de dedesubt. Doi sugari şedeau goi-goluţi pe podeaua de lemn. Un şir de rufe erau întinse la uscat de la un capăt la celălalt al încăperii, picurând în chiuvetă şi pe jos. Anna Walsh şedea pe un pat cu salteaua lăsată din cealaltă parte a odăii, alăptându-şi copilul. Nu putea fi cu mult mai în vârstă decât Lucy, dar părea la fel de veştejită ca bunica Garner. Nu mai contenea să-i mulţumească lui Bebe pentru mâncare, îmbrăcăminte şi celelalte provizii.

— Mai putem face ceva pentru tine cât suntem aici? întrebă Bebe. Ai ceva de lucru la care eu şi fiica mea, Lucy, te putem ajuta?

Doamna Walsh nici nu voi să audă de aşa propunere şi, după ce Bebe legănă pruncul nou-născut câteva minute şi mai schimbă două vorbe cu mama, ieşi din nou împreună cu Lucy.

— Un apartament ca ăsta e tot ce-și poate permite Daniel la salariul lui, îi spuse ea în timp ce coborau scările. În asemenea condiții ar trebui să trăiți și voi, dacă nu va fi de acord să-l susții tu.

Lucy încuviință din cap, refuzând să răspundă.

— Știu din experiență că majoritatea bărbaților sunt extrem de mândri când vine vorba de a asigura pâinea familiilor lor. Cum crezi că se va simți Daniel știind că va trebui să fie la cheremul soției lui bogate pentru tot restul vieții?

— E gata să muncească dacă-i dai o șansă. L-ai putea angaja la noi la tăbăcărie.

— Asta nu-i numai decizia mea. Va trebui să stau de vorbă cu domnul MacLeod.

Înainte să iasă din clădire, Bebe scoase din poșetă o pungută cu bomboane de un peni și i-o întinse lui Lucy.

— Poftim. Împarte-le copiilor.

Lucy se dădu înapoi.

— Nu vreau. Împarte-le tu.

Va trebui să facă o baie bună după ce se va atinge de toate degetele acelea jegoase. Dar mama îi puse punguța în mâini.

— Eu am un buzunar cu bănuți de împărțit.

Lucy se supuse, strângând din dinți și suportându-și pedeapsa. Se consolă cu gândul că în curând va ajunge acasă. Și că la sfârșitul celor două săptămâni, va putea fi cu Daniel.

— Ce știi despre părinții lui Daniel? o întrebă Bebe în drum spre casă.

— Tatăl lui a murit salvând vieți la inundație, ca și tati.

— Și mama lui?

— Nu prea vorbește despre ea.

— Cred că știu și de ce, zise Bebe încet. Am întâlnit-o pe doamna Carver acum câțiva ani într-una din cârciumile pe care încercam să le închidem. Știi la ce mă refer când spun că, după moartea soțului ei, mama lui Daniel a supraviețuind vânzându-și trupul?

— Minţi! O spui doar ca să mă şochezi!

— Nu, e adevărul adevărat, Lucy. Nu vreau decât să te ajut să-l înţelegi pe omul pe care-l iubeşti. Femeile nu sunt plătite la fel de bine ca bărbaţii, nici chiar atunci când fac aceeaşi muncă în aceeaşi fabrică. Nu reuşesc să câştige suficient pentru a-şi plăti chiria şi hrăni copiii. În afară de asta, cine ar avea grijă de copii, dacă ele ar lucra în ture de doisprezece ore? După moartea soţului ei, doamna Carver a trebuit să se confrunte cu toate aceste dileme. Singura cale de a-şi asigura existenţa, menţinându-şi un acoperiş deasupra capului, era să-şi caute de lucru noapte de noapte prin cârciumi.

Lucy nu zise nimic. Nu-şi putea opri lacrimile ce-i şiroiau pe faţă. Acum înţelegea de ce trebuise Danny să renunţe la şcoală şi să se angajeze de la o vârstă atât de fragedă. Şi de ce nu-i plăcea să vorbească despre mama lui.

— Situaţia doamnei Carver e unul din relele cu care se luptă din greu Liga noastră pentru Temperanţă. Dacă am reuşi să obţinem salarii egale pentru femei şi chirii şi alocaţii rezonabile pentru văduve, acestea n-ar mai fi nevoite să ajungă într-o situaţie atât de tragică. Sunt sigură că lui Daniel îi e ruşine de ce face mama lui şi îmi pare rău că a trebuit să-i vezi stânjeneala. Dar o ştii bine pe bunica şi pe prietenele ei, Lucy. Crezi că-l vor accepta vreodată, ştiind cu ce se ocupă mama lui?

— Dar nu e drept! Nu-i treaba lor!

— Viaţa nu e dreaptă. Tocmai asta încerc să îţi arăt. Şi trebuie să ţii cont de faptul că lui Daniel îi va fi la fel de greu să se schimbe şi să se integreze în lumea ta cum ţi-ar fi şi ţie să te intri în lumea lui.

Lucy tânjea să-i vorbească lui Daniel despre cele văzute azi. Voia să-l asigure de dragostea ei şi că diferenţele nu contau. Şi să-l audă spunându-i acelaşi lucru. Dar mai ştia şi că n-ar fi putut niciodată să-l umilească recunoscând că ştia adevărul despre mama lui. Dacă el nu lua iniţiativa să-i spună, acesta avea să rămână pentru totdeauna un secret între ei.

În seara aceea, la cină, bunica Garner începu să facă planuri pentru balul de Sânziene.

— Lucy, draga mea, trebuie să mergem cât mai repede la cumpărături. Dacă nu ne comandăm în scurt timp rochiile, toate croitoresele mai pricepute vor fi rezervate.

— Ce-ar fi să mergem mâine dimineață la prima oră, bunico?

Lui Lucy îi plăcea mult să meargă la cumpărături. A doua zi, dis-de-dimineață, de îndată ce se deschiseră magazinele, porniră cu trăsura spre oraș. Dar în timp ce făceau turul acestora, Lucy fu tulburată de faptul că bunica abia reușea să țină pasul cu ea. Oare când devenise atât de slăbită și de când gâfâia de oboseală chiar și la pas lent poticnit?

— Stai jos, bunico, o rugă Lucy a nu știu câta oară. Odihnește-te puțin. Nu ne fugărește nimeni.

— Aiurea. N-am nimic.

Dar Lucy îi ascultă șuieratul dureros din piept și se îngrijoră, în ciuda protestelor ei.

În timp ce răsfoiau cărțile cu tipare și alegeau materialele, dantela și panglicile, Lucy nu putu să nu-și aducă aminte de fericitele ore petrecute cu bunica la cumpărături în copilărie. Încercă să se imagineze alegându-și cu ea rochia de mireasă pentru nunta cu Daniel și descoperi că-i era imposibil. Dacă s-ar fi măritat cu Daniel Carver, ar fi frânt inima mult-iubitei sale bunici.

În zilele următoare, Lucy încercă să-și alunge din minte aceste gânduri tulburătoare, dedicându-se în schimb pregătirilor pentru bal. Luă masa în oraș cu câteva prietene de-ale ei de la școală, comparând rochii și chicotind pe seama tuturor acelor tineri pe care aveau să-i întâlnească la evenimentul ce se apropia. Uitase cât de mult îndrăgea aceste pălăvrăgeli de fetișcane, dar se pomeni evitând orice întrebare despre activitățile ei de peste vară.

Pe măsură ce se apropia ziua balului, entuziasmul lui Lucy creștea. Nu se mai gândea la Daniel de zeci de ori pe zi ca la începutul celor două săptămâni de despărțire. Era mult prea

ocupată încercând să decidă cum să-şi aranjeze părul sau care pantofi erau mai comozi pentru dans. Când mult-aşteptata seară sosi în sfârşit, se simţea ca o prinţesă din basme.

— Cât eşti de frumoasă, copilă dragă, îi zise bunica atunci când coborî scările. Tinerii se vor încăiera să danseze cu tine.

Şi aşa şi făcură. În clipa în care Lucy intră în sala de bal, zeci de bărbaţi în smochinguri se înghesuiră să danseze cu ea, aşa cum copiii de pe stradă se îngrămădiseră la punguţa cu bani. Fu absorbită de atmosfera glorioasă, cu flori şi rochii colorate de bal, lumânări strălucitoare şi muzică cu gust. Savură din plin fiecare clipă de eleganţă. Ar fi vrut ca seara să nu se mai sfârşească niciodată.

Pe la jumătatea balului, doamna Garner despică marea de admiratori şi o luă de braţ.

— Vino, draga mea. Vreau neapărat să-ţi prezint pe cineva. Sper că ai păstrat un dans sau două şi pentru el.

Lucy îşi dădu seama că îl fermecase pe John Sherwood din prima clipă când se întâlniră şi savură puterea pe care o avea asupra lui. Descoperea acum plăcerea de a flirta şi de a tachina un bărbat, făcându-l să râdă la farmecele ei. La rândul lui, John îi atrase imediat atenţia. Avea mâini fine şi curate şi un parfum picant, ameţitor. Smochingul lui era cel mai frumos pe care-l văzuse în seara aceea, croit să-i vină perfect pe trupul înalt şi solid.

— E făcut la comandă, explică el. Familia noastră are câteva mercerii aici şi în oraşele învecinate. Dar acum, că am absolvit colegiul şi am intrat şi eu în afaceri, intenţionez să extind şirul de prăvălii şi să le transform în magazine universale de lux, aşa cum am avut ocazia să văd, de curând, în Chicago. Imaginează-ţi, etaje peste etaje cu tot ce şi-ar putea dori o femeie, totul sub un singur acoperiş.

— Aş fi cea mai fidelă clientă a dumneavoastră, domnule Sherwood, zise ea cu un surâs. Renunţă la ceilalţi dansatori

pentru a valsa cu el pentru tot restul serii, ascultând cu venerație descrierea ultimei lui excursii la Paris.

— Aş vrea să cer permisiunea familiei dumneavoastră de a vă face curte, zise el când seara se apropie de sfârşit. Îmi dați voie?

Pentru prima oară în seara aceea, Lucy se gândi la Daniel. Încercă să şi-l închipuie acolo, la bal, dar nu-l văzu îmbrăcat în smoching şi nici învârtind-o prin sala de dans. Şi-l închipui în schimb stând lângă uşă, stânjenit şi incomod în hainele lui aspre şi pătate de lucru. Încă o dată, Lucy îşi dădu seama că mama ei avusese dreptate – Daniel ar fi detestat toate acestea. Şi nu s-ar fi putut integra niciodată.

— De fapt, domnişoară Garner, continuă John Sherwood, familia noastră organizează un dineu joia viitoare. Sunteți amabilă să veniți şi dumneavoastră, dacă sunteți liberă?

— Cu mare plăcere, răspunse ea. Începu să-şi facă planuri cu ce să se îmbrace, uitând cu desăvârşire că perioada de două săptămâni departe de Daniel se încheia chiar în noaptea respectivă.

Joi seara, când Danny Carver dădu cu pietricica în geamul de la dormitor, Lucy nu era acasă să o audă.

***

— Am fost atât de superficială, Harriet! zise mama, terminându-şi istorisirea. Mi-a plăcut prea mult viața de răsfăț şi în final asta am ales. Visam să port rochii frumoase, să merg la baluri şi să călătoresc la Paris. Am iubit bogăția şi traiul uşor mai mult decât pe Danny.

— Pe tata nu l-ai iubit deloc? am întrebat îngrozită.

— Bineînțeles că l-am iubit, zise ea, suflându-şi nasul. Dar credeam că-l iubesc şi pe Danny şi am hotărât să nu mă mărit cu el din motive egoiste. N-am vrut să fiu săracă, să locuiesc în New Town şi să am o soacră ca mama lui. Şi am ştiut că nici el n-ar fi putut să se integreze în lumea mea.

Am respirat adânc, alarmată să aflu cât de aproape fusese mama să arunce totul pe fereastră de dragul lui Daniel Carver. O admiram acum şi mai mult pe bunica Bebe pentru înţelepciunea şi ingeniozitatea ei.

— Să nu mă înţelegi greşit, continuă mama, ţin foarte mult la tatăl tău. Am dus o viaţă bună şi avem şi doi copii frumoşi împreună. Doar că... mărturisesc că mă simt uneori vinovată pentru suferinţa pe care i-am provocat-o lui Danny. M-am întrebat adesea ce s-a ales de el şi cum ar fi fost viaţa noastră împreună. Ce-aş fi fost azi dacă aş fi făcut o altă alegere? Şi acum el e mort.

Îşi suflă din nou nasul şi aruncă batista pe masa de birou.

— Abia găsesc puterea să mă uit în oglindă în ultima vreme, zise ea printre lacrimi. Privesc în jur la casa asta elegantă, la dulapul meu plin cu haine... apoi mă gândesc cât de mult am cheltuit cu nunta lui Alice şi mă îngrozesc de mine însămi. Tata a fost un erou care a murit salvând vieţi omeneşti! Mama şi-a dedicat întreaga viaţă ajutorării altora şi îmbunătăţirii comunităţii. Iar eu? Eu nu mă gândesc decât la mine, Harriet... la mine şi la nimeni altcineva...

Habar n-aveam cum s-o consolez. I-am luat mâna într-a mea şi am mângâiat-o stângaci, fără niciun un cuvânt.

Capitolul 24

A doua zi, după ce mama mi-a povestit despre Daniel Carver, ne-am dus, ca de obicei, la biserică. A reuşit să-şi menţină calmul pe tot timpul serviciului religios, dar în după-amiaza aceea, în timp ce tata moţăia pe veranda însorită, s-a îmbrăcat în negru din cap până-n picioare şi şi-a pus pe cap o pălărie neagră, uriaşă.

— Unde pleci? am întrebat-o.

— Am decis să merg la înmormântarea lui Danny.

Şi-a lăsat voalul negru de dantelă pe faţa care încă mi se părea roşie şi umflată. Îmi făceam griji pentru ea. Era clar că nu fusese în apele ei în ultima vreme. Aş fi chemat-o iar pe bunica Bebe în ajutor, dar mi-am adus aminte de sfatul ei de a petrece mai mult timp cu mama.

— Vin şi eu cu tine, dacă vrei, i-am spus.

Credeam că va refuza, dar m-am înşelat. M-am schimbat repede în hainele de biserică, în timp ce ea chemă un taxi – mama nu ştia să conducă maşina. Şi ar fi leşinat pe loc în secunda în care ar fi aflat că eu ştiu.

Am ajuns la cimitirul de lângă New Town odată cu procesiunea funerară. Ne-am oprit la o distanţă discretă, la umbra unui stejar uriaş ce supravieţuise, evident, Marii Inundaţii.

— În ziar scrie că Danny avea o soţie şi patru fiice, îmi spuse mama în şoaptă. Mă întreb ce se va alege de ele.

Le-am zărit câteva minute mai târziu, îmbrăcate în negru şi aşezate pe câte un scaun lângă mormântul deschis. Dar am numărat şase femei, nu cinci. Mi-am zis că poate cea şlampătă cu părul cărunt era infama lui mamă.

— Danny mi-a explicat odată ce greu le e văduvelor şi orfanilor să-şi asigure traiul, zise mama. Mama lui a rămas văduvă şi...

Simţi un nod în gât şi îşi strecură batista sub voal să-şi şteargă lacrimile.

O duzină de băieţi zdrenţăroşi se năpustiră în faţă, adunându-se în jurul mormântului lui Danny. M-am întrebat dacă se aflau printre ei şi cei trei pe care-i salvase de la înec. Se dădură la o parte când dricarii aşezară sicriul la locul lui, apoi un bărbat în haine preoţeşti ieşi în faţă să vorbească. Am înghiontit-o pe mama să meargă mai aproape de mormânt, să aud ce spune.

— Danny Carver a murit la fel cum a trăit – ajutându-i pe alţii. A fost un adevărat erou. Unii dintre voi poate îl mai ţineţi minte pe Danny cel din tinereţe şi ştiţi de transformarea pe care a făcut-o Domnul în viaţa lui după ce L-a cunoscut pe Isus. După cum el însuşi a mărturisit, Danny a găsit speranţă pentru prima oară în viaţă în Cristos. După aceea a împărtăşit această speranţă tuturor celor pe care i-a întâlnit, fără să-i pese că propria lui situaţie a rămas neschimbată, muncind din greu să le asigure altora un viitor mai bun. Aşa a început lucrarea lui de slujire printre aceşti tineri. Danny i-a hrănit la masa lui, le-a cumpărat pantofi când aveau nevoie, i-a luat cu el la pescuit în după-amiezile de duminică şi i-a încurajat să-şi continue şcoala şi să obţină o educaţie mai bună. Dar mai presus de toate, le-a împărtăşit acestor băieţi credinţa lui.

Pastorul se opri o clipă, înecat de emoţie, să-şi dreagă glasul.

— Sunt convins că Domnul a avut un motiv bun să-l ia pe Danny Carver la El în cer, dar, sincer să fiu, nu ştiu cum ne vom descurca fără el aici, pe pământ.

Mama suspină sub voal când cei şase dricari coborâră în groapă sicriul simplu de lemn. Am auzit zgomotul surd al bulgărilor de

pământ aruncaţi de familie peste sicriu. În timp ce participanţii îndoliaţi se perindau să-şi ia ultimul bun rămas, mama se apropie și ea. Am urmat-o, în timp ce ea se opri în faţa pastorului.

— Aş vrea să fac ceva pentru această familie, zise ea. Dacă... dacă au nevoie de bani...

Eram destul de aproape să văd că faţa pastorului era răvăşită de durere. Glasul îi era răguşit.

— Contează şi banii, desigur. Dar e mai mult o chestiune de viziune. Danny Carver putea să privească în viitorul unui tânăr şi să vadă speranţă acolo unde toţi ceilalţi din New Town nu vedeau decât disperare. Nu ştiu unde vom mai găsi un om ca el.

— Spuneţi-mi ce aş putea să fac pentru familia lui. Să le aduc de mâncare? Pare atât de puţin. Aş vrea să-i ajut, dar nu ştiu cum.

El clătină din cap ca un om ce încearcă să se trezească dintr-un vis urât.

— Veniţi să stăm de vorbă săptămâna viitoare, zise. Nu... nu pot să judec limpede în clipa asta. Şi mai am înmormântarea băiatului care s-a înecat. Îmi pare rău...

O altă femeie îi atrase atenţia şi pastorul se întoarse să vorbească cu ea.

În timp ce mama discuta cu pastorul, am observat că femeia cu păr cărunt despre care bănuisem că era mama lui Danny ascultase toată conversaţia. Aceasta se ridică brusc de pe scaun şi porni spre noi, iar ţinuta ei ţeapănă şi privirea fulgerătoare mi-a dat de înţeles că nu venea să ne mulţumească pentru participare. M-am pregătit s-o iau pe mama de braţ şi s-o rup la sănătoasa, dar n-am fost destul de rapidă.

— Voi, bogătaşele de pe deal, sunteţi toate la fel!

Glasul îi era grav şi plin de furie. Când s-a aplecat spre noi, i-am simţit respiraţia duhnind a alcool.

— Vă părăsiţi cuibuşorul comod doar cât să faceţi câteva acte de caritate şi apoi vă întoarceţi iar acasă. Vă credeţi mai presus de restul lumii şi le priviţi de sus pe femeile ca mine. Dar la noi

vin bărbaţii voştri în căutare de dragoste şi senzaţii tari. N-ar fi nevoie de noi dacă bărbaţii voştri bogaţi n-ar fi dispuşi să plătească pentru serviciile noastre.

Se întoarse şi se depărtă din nou înainte să apuc să fac vreun semn de şoc.

Mama nu rosti niciun cuvânt tot drumul spre casă. Eram sigură că, în momentul când va ajunge la ea în dormitor, se va lăsa din nou pradă unei crize de boceală şi mi-a trecut prin minte s-o sun imediat pe bunica Bebe. Dar când am coborât din taxi, s-a întors spre mine, spunându-mi:

— Am să fac ceva important cu viaţa mea de-aici înainte. Să vezi numai!

Defilă pe scări în sus şi se schimbă de hainele de înmormântare fără să verse o lacrimă.

După spusele femeilor de la club, mama s-a năpustit la următoarea întrunire ca Annie Oakley* în Vestul Sălbatic, cu puştile aţintite.

— Doamnelor, am un proiect pentru clubul nostru. Dacă vreţi să mă ajutaţi, v-aş fi recunoscătoare. Dacă nu, am de gând să-l pun în aplicare cu sau fără ajutorul vostru.

Preşedinta se apropie încet de ea ca de cineva care nu şi-a folosit toată muniţia şi mai prezintă încă un pericol public.

— Te simţi bine, Lucy?

— Ca niciodată. Dar m-am gândit mult în ultima vreme cât de superficiale am devenit la micul nostru club de femei. La întruniri nu ne concentrăm atenţia decât asupra noastră – cum să ne îmbunătăţim viaţa, cum să ne relaxăm şi să ne răsfăţăm. Dar cum rămâne cu serviciul în slujba comunităţii? Nu e oare timpul ca noi, care am fost atât de binecuvântate, să le venim în ajutor femeilor şi copiilor mai puţin norocoşi din Roseton? Eu una m-am legat să mă dedic îmbunătăţirii condiţiilor de trai ale familiilor dezavantajate din oraş.

---

* Renumită trăgătoare la tir americancă, care a obţinut rolul principal în show-ul *Vestul sălbatic al lui Buffalo Bill* (n.tr.).

Preşedinta o bătu pe umăr ca şi când ar fi calmat un câine înfuriat.

— Gata, gata... De ce nu iei loc, Lucy? Nu-i nevoie să strigi. Doar eşti între prieteni.

— Nu, mulţumesc. Am mintea mai limpede când stau în picioare.

— Şi în ce constă planul tău, Lucy? întrebă o matroană din primul rând. Suntem numai ochi şi urechi.

— Pentru început, aş vrea să fac ceva pentru familia noului erou din New Town, Daniel Carver. După cum bine ştiţi, tatăl meu, Horatio Garner, a murit eroic la Marea Inundaţie din 1876. Familia mea a avut tot ce-i trebuie datorită averii lui, dar din nefericire, nu aşa stau lucrurile cu familia domnului Carver. Acesta a muncit toată viaţa la fabrica de cărămidă. Iar acum soţia şi fiicele lui n-au cum să se întreţină singure.

— Şi ce propui?

— Propun să le oferim nişte ajutoare pe termen scurt, desigur. Apoi le-am putea ajuta pe soţia şi pe fiicele lui să-şi găsească de lucru – poate ca menajere în casele noastre. Dar familia Carver nu e singura care şi-a pierdut unicul întreţinător şi sunt sigură că nu va fi nici ultima. Ce-ar fi să investim banii noştri, pe care-i cheltuim de altfel în fiecare lună pe distracţii, într-o fundaţie de întrajutorare a femeilor şi a copiilor din New Town care nu au la cine să apeleze după ajutor?

— Bună idee! strigă cineva. Scrie o moţiune şi o vom supune la vot la următoarea şedinţă.

Mama zâmbi.

— Nicio problemă, dar mai e ceva.

Preşedinta clubului, care tocmai se pregătea să ridice ciocănelul de lemn, se aşeză la loc pe scaun.

— Am vorbit cu pastorul de la biserica lui Daniel Carver, continuă mama, şi am aflat că, înainte de a muri, şi-a dedicat întreg timpul liber unor băieţi din New Town. Vedeţi voi, spre deosebire

de fiii noştri, aceşti sărmani tineri nu au prea mari speranţe de viitor. Dacă taţii lor au lucrat la fabrica de cărămidă, se aşteaptă şi de la ei să facă la fel. Visul lui Daniel era să le înfiinţeze un club – un loc unde să fie încurajaţi să viseze la o viaţă mai bună. Aş vrea să-l ajut să-şi concretizeze această viziune.

E meritul personalităţii fermecătoare a mamei şi a talentelor ei de lider proaspăt descoperite că femeile de la club i-au îmbrăţişat propunerea. Nu toate îi împărtăşeau entuziasmul, desigur, dar câştigă de partea ei destule personalităţi importante pentru a pune pe picioare noul fond de caritate al Rosetonului. Trimiseră şi o delegaţie în alte oraşe pentru a se interesa cum sponsorizaseră acestea cluburile de băieţi. Mama încetă să mai dea apă la şoareci şi se lansă în noua misiune cu aceeaşi energie pe care o investise în organizarea nunţii lui Alice. Transformarea ei părea instantanee şi radicală. Nu înţelegeam ce se întâmplă şi nu-mi plăcea deloc, iar tata îmi împărtăşea sentimentele.

Într-o seară, la cină, acesta azvârli pe masă şerveţelul şi întrerupse discursul mamei despre rezistenţa consiliului orăşenesc la schimbare, strigând:

— Ce te-a apucat? Credeam că nu vrei să ai nimic de-a face cu excentrica de maică-ta şi cu cauzele ei aiurite.

— Poate că încep în sfârşit să le văd rostul, rosti ea calmă.

— De ce tocmai acum, Lucy? De ce aşa, dintr-odată?

— De ce nu?

Tata pufni, făcând ca unul din radiatoarele noastre încinse când reparatorul a dat drumul aburilor.

— Cred că ar trebui să faci o cură de câteva săptămâni la Saratoga Springs. Mă tem că eşti în pragul unei căderi nervoase. Te-ai epuizat cu nunta lui Alice.

Expresia calmă, liniştită de pe faţa mamei n-o părăsise nicio clipă de la întoarcerea de la înmormântarea lui Daniel Carver, lucru ce mă îngrijora. Era atât de diferită de mama pe care o cunoşteam, cea care-şi frângea încontinuu mâinile de îngrijorare.

— O cură la Saratoga nu va schimba nimic, John. M-am săturat de toate activităţile mele inutile, fără sens. Vreau să încep o viaţă nouă.

Tata şi cu mine făcurăm schimb de priviri.

— Eşti încă mamă şi soţie, Lucy. Nu acestea sunt cele mai importante roluri din viaţa unei femei?

— Ba da, desigur. Dar munca pe care am s-o fac în comunitate nu e decât o prelungire naturală a acestor roluri. De ce să nu-mi împart înclinaţiile de mamă cu familiile în nevoie?

— Dar Harriet? Are şi ea nevoie de o mamă, să ştii.

— Harriet n-are nevoie de mine, zise mama cu un gest de fluturare a mâinii. N-a avut niciodată. Nu, viaţa mea are să se schimbe acum, că Alice a plecat de acasă, şi nu văd de ce nu s-ar schimba în bine.

— În *bine*? Ce altceva ţi-ai mai putea dori, Lucy? Tata lovi cu pumnul în masă exasperat. Îţi asigur tot ce-ţi trebuie, nu-i nevoie să ridici un deget aici, acasă, ai clubul tău de femei şi zeci de prieteni – de ce dintr-odată nu-ţi ajunge?

— Nu ştiu, John, dar asta e.

Am început să merg zilnic la bunica Bebe după şcoală, din moment ce mama nu era niciodată acasă. Într-o după-amiază, în timp ce o ajutam la ticluirea unei reclame pentru ziarul Uniunii pentru Temperanţă, mama dădu buzna neinvitată în micul nostru univers confortabil.

— N-am cuvinte să-ţi spun cât sunt de frustrată, zise ea, dându-şi jos fularul îmblănit de la gât. Eram sigură că primarul şi consiliul orăşenesc vor accepta bucuroşi planurile noastre. La urma urmei, nu încercăm decât să îmbunătăţim imaginea Rosetonului şi viaţa femeilor şi a copiilor din oraş. Imaginaţi-vă uluirea mea când ne-au refuzat cererea de a transforma vechea clădire Columbia în club de băieţi! Nici măcar nu ne-au lăsat să prezentăm propunerea la şedinţa consiliului orăşenesc. Se pare că există un vechi regulament intern conform căruia femeile nu

pot lua parte la şedinţe fără invitaţie şi au refuzat să ne invite! Vă puteţi imagina aşa ceva? Ce n-aş da ca niciunul din ticăloşii ăia fără suflet să nu fie votat la următoarele alegeri, dar...

— Dar femeile n-au drept de vot, încheie bunica fraza. E un cerc vicios, Lucy. De aceea Uniunea Femeilor pentru Temperanţă Creştină şi-a unit forţele cu mişcarea sufragetelor. Bărbaţii din politică continuă să ne ignore doleanţele, ceea ce înseamnă că nu vom putea realiza nimic important până nu vom avea un cuvânt de spus.

— Ştiu! Femeile de la club au fost atât de frustrate astăzi, că am luat hotărârea unanimă să ne înscriem în Asociaţia Naţională Americană pentru Sufragiul Femeilor.

— Slavă Domnului! Bunica sări în picioare s-o îmbrăţişeze. Nu mai speram să văd ziua când te vei ridica la înălţimea tizei tale! Te-am botezat după Lucretia Mott, să ştii. Bănuiesc că bunica Garner se întoarce acum în mormânt.

Stăteam pe scaun cu umerii lăsaţi, cu braţele încrucişate şi picioarele răsfirate, ţuguindu-mi buzele. Mama nici măcar nu încercă să-mi corecteze ţinuta. Eram furioasă de schimbarea pe care o vedeam la ea şi nu înţelegeam de ce.

Schimbările continuară într-un crescendo ameninţător ca apropierea unui uragan. Până atunci n-o văzusem pe mama citind decât rubricile sociale şi invitaţiile la petreceri, dar acum primea broşuri despre mişcarea femeilor, pe care le citea cu o dedicare religioasă. Printre lecturile ei se afla şi ziarul cotidian. Tatei nu-i plăcea că trebuia să-l împartă cu ea în fiecare dimineaţă.

— Chiar trebuie să picuri marmeladă pe raportul pieţei? mormăi el. Mi se lipesc degetele de pagină.

— Dar, John, cum aş putea să votez inteligent după ce obţinem dreptul la vot, dacă nu ştiu ce se întâmplă în lume?

— Nu poţi să citeşti ziarul cât sunt la lucru?

Bineînţeles că nu. Avea să fie ocupată toată ziua cu întrunirile. Tata plecă la lucru, mârâind, cătrănit, printre dinţi.

În loc să-mi dea lecții de ținută și bune maniere, mama îmi ținea acum predici despre sufragiul femeilor la fiecare masă, de parcă s-ar fi așteptat să învăț pe de rost toate detaliile, așa cum învățasem cu care furculiță să-mi mănânc fructele de mare.

— Știi, Harriet, că Elizabeth Cady Stanton, Lucretia Mott și celelalte femei au semnat *Declarația sentimentelor* în Seneca Falls, New York, chiar în ziua când s-a născut bunica Bebe?

— Da, mamă, am replicat sec. Bunica mi-a spus totul despre asta.

— Ziua de 19 iulie 1848 a fost o zi cât se poate de importantă pentru toate femeile. Dar trebuie să spun că nu am progresat prea mult în ultimii șaizeci și patru de ani...

Intenționat, am sorbit zgomotos sucul de portocale și am zis:

— Asta pentru că mișcarea sufragetelor nu te-a avut pe tine să le vii în ajutor.

Sarcasmul meu trecu neobservat.

— Eram mică, Harriet, când Susan B. Anthony a depus zece mii de semnături la Senatul Statelor Unite, cerând un amendament la *Legea sufragiului*. Asta a fost în 1877, în anul de după Marea Inundație, și bărbații ăia i-au râs în față. În anul următor l-a convins pe unul dintre senatori să propună din nou amendamentul și de atunci a fost introdus în fiecare an – dar mă tem că fără succes.

— Te aștepți să țin minte toate astea pentru vreun concurs? am întrebat-o, lingându-mi gemul de pe degete.

— Îmi pare rău că n-am contribuit mai mult în toți acești ani, zise ea cu un oftat, în loc să-mi irosesc vremea la cumpărături sau sorbind ceai toată ziua.

Mi-am întors ochii pe dos și m-am întins spre cealaltă parte a mesei după pâinea prăjită în loc să o rog, politicos, pe ea să mi-o dea. Nici măcar nu băgă de seamă.

— Desigur, n-ar trebui să spun că n-am făcut niciun progres, Harriet. Cinci state le-au acordat deja femeilor drept de vot.

Primul a fost Wyoming, al doilea Colorado, urmat de Utah, Idaho şi... care e celălalt?

Îşi pironi privirea în tavanul de deasupra bufetului cu vase de porţelan, scărpinându-se în bărbie.

— Washington, i-am spus.

— Ce-ai zis, Harriet?

— Am zis că şi statul Washington le-a acordat femeilor drept de vot. Bunica Bebe m-a pus deja la curent.

— Da, cred că ai dreptate. E Washington. Bravo, Harriet.

Mă temeam să nu mă mângâie pe cap. Mi-am luat pâinea prăjită, am împins scaunul la o parte şi mi-am luat tălpăşiţa fără să mai aştept să fiu scuzată. Cu mama, nu găseam nicio distracţie înotând împotriva curentului.

Mă întrebam unde aveau s-o ducă toate aceste schimbări şi nu mi-a trebuit mult să aflu – tocmai la Pennsylvania Avenue, Washington, DC. La aproape un an de zile după ce nunta lui Alice şi înmormântarea lui Daniel Carver declanşaseră procesul de transformare, mama se hotărî să plece la Washington în seara inaugurării preşedintelui Woodrow Wilson pentru a lua parte la o uriaşă paradă a sufragetelor. O auzisem discutând despre asta cu bunica Bebe şi m-am întrebat când îşi va lua inima în dinţi să-i ceară voie tatei. Nu voiam să ratez focurile de artificii.

Mi-am dat seama că pune ceva la cale când, într-o dimineaţă, a coborât la micul dejun îmbrăcată în albastru – culoarea preferată a tatei – şi parfumată cu parfumul lui preferat. Am mai observat şi că lipsea marmelada de portocale, care fusese înlocuită cu gem de cireşe, o altă slăbiciune de-a tatei. În timp ce el îşi despătura ziarul de dimineaţă, mama îşi începu tentativa.

— Mi-ar plăcea tare mult să merg la Washington, John, să iau parte la parada sufragetelor de săptămâna viitoare.

— Nu fi ridicolă.

— Dă-mi voie să-ţi explic de ce vreau să merg. Femeile trebuie să poată vota pentru a fi mame bune şi a apăra interesele

copiilor lor. Merităm dreptul de a lua parte la deciziile ce ne afectează casa şi familia – în chestiuni cum ar fi educaţia, bibliotecile publice şi terenurile de joacă pentru copiii săraci. Avem datoria să ne îngrijim nu numai de propriile familii, ci de întreaga comunitate. Dar n-avem niciun cuvânt de spus, John.

— Chiar trebuie să ascult toate astea? Nici măcar la micul dejun nu pot să am pace şi linişte?

Făcu greşeala de a-şi ridica ochii spre mama, care îi zâmbi. Mama era încă o femeie foarte frumoasă, capabilă să-l orbească pe tata cu farmecele ei.

— Dacă-mi dai binecuvântarea, dragul meu, am să te scutesc de discursuri şi predici, zise ea. În caz contrar, dacă trebuie să te conving de justeţea cauzei noastre şi de logica metodelor noastre, ar putea să dureze mult şi bine şi să nu ajungi la lucru până după masa de prânz.

— Nu-i nevoie să-mi ţii predici.

Reuşi într-un final să-şi desprindă ochii de la ea şi începu să studieze titlurile articolelor din ziar.

— Pot să-ţi arăt materialele pe care ni le-a trimis organizaţia despre marş, dacă te interesează.

— Ba deloc.

— E un eveniment bine organizat. Vor fi prezente femei de seamă din toată ţara, printre care şi domnişoara Helen Keller.

— Nu sunt însurat cu Helen Keller şi nici nu-i datoria ei să aibă grijă de casa mea sau să-mi crească fiica.

— Atunci pot să merg, iubitule?

El îşi ridică din nou privirea.

— Şi dacă spun nu?

M-am întrebat dacă va recurge la lacrimi. Poate şi tata se întreba acelaşi lucru. Dar mama nici măcar nu întinse mâna după batistă.

— Păi, cred... cred că voi merge la Washington oricum.

Preţ de o clipă, tata păru să încremenească.

— Atunci de ce mă mai întrebi?

Își ridică ziarul în dreptul feței ca pe un scut și dispăru în spatele lui.

— Păi... mi-ar plăcea să știu că am binecuvântarea ta, John.

El rămase tăcut multă vreme înainte să pună din nou jos ziarul.

— Promite-mi că n-ai să ajungi ca maică-ta.

— Dumnezeule mare, John! Nu-i fu deloc greu să se arate îngrozită. Nu-i vorba decât de un marș pașnic pe o stradă respectabilă, nu de o întrunire de rugăciune în fața unei cârciumi. Nu vrem decât să le facem cunoscut președintelui și celorlalți politicieni care ne ignoră că merităm să fim auzite. Nu m-aș implica în nicio cauză care presupune folosirea toporului sau renunțarea la propria demnitate. Mama și cu mine suntem cât se poate de diferite.

Când am văzut că tata era pe punctul de a ceda, am hotărât să intervin.

— Pot să merg și eu?

— Nu! au răspuns amândoi într-un glas.

— Nu fi ridicolă, adăugă tata.

— N-ai decât treisprezece ani, zise mama. Nu poți să lipsești de la școală, Harriet.

I-am rugat și i-am implorat să mă lase să merg, dar în zadar. I-am amenințat chiar că am să fug de acasă și să călătoresc singură la Washington, dar mama știa că nu sunt decât vorbe goale. N-aveam bani pentru biletul de tren și era cam mult de mers pe jos din centrul Pennsylvaniei până pe Pennsylvania Avenue. Ardeam de invidie când mama și bunica Bebe au plecat fără mine.

Trenul spre Washington era atât de aglomerat, că abia se mai găsea câte un loc gol. Lui Lucy îi displăcea la culme să se îngrămădească în vagon cu niște străini vulgari și puturoși, chiar și pentru o cauză nobilă. Trenul ticsit se dovedi a fi doar începutul calvarului mamei. Ajunse la Washington, descoperiră că abia aveau loc să se miște prin gară, darămite să mai găsească și un

taxi care să le ducă la locul unde începea parada. Bunica Bebe o luă de braț să nu se piardă una de alta și zise:

— Hai să mergem pe jos, Lucy. Sunt sigură că nu-i așa de departe.

Porniră spre Pennsylvania Avenue, ținându-se după grupul entuziast de femei cu pancarte. Cu cât se apropiau mai mult de locul de lansare, cu atât străzile deveneau mai aglomerate.

— Nu-i așa că-i amețitor? făcu Bebe. Ce senzație unică e să faci parte dintr-un grup unit, luptând pentru o cauză comună. E atât de energizant! Ca și când am fi niște stropi de apă într-un râu puternic, curgând în aceeași direcție, către același țel. Îmi vine să chiui!

Lucy nu chiuise în viața ei și n-ar fi putut-o face nici să fi vrut. Abia putea să respire, cu toți străinii aceia îngrămădind-o din toate părțile. Marșul i se părea o adunătură dezorganizată, cu femei vorbărețe forfotind prin jur, bătăi de tobe și muzicanți în uniforme încălzindu-și instrumentele. Carurile alegorice se împotmoliseră în iarba noroioasă, nepărând să se clintească din loc.

— Cine-i responsabil? întrebă Lucy. Când pornim? Și încotro trebuie să mergem?

Nu dormise bine de câteva nopți de emoție și se trezise devreme să prindă trenul. Acum îi venea să plângă. Nu înțelegea cum faptul că făcea parte din această gloată ce roia haotică putea contribui în vreun fel la obținerea dreptului de vot.

— Potrivit instrucțiunilor primite, trebuie să mărșăluim cu delegația noastră de stat, răspunse Bebe. Hai să ne uităm după steagul lor, ce zici? Îl văd pe cel al statului New York... și pe cel al Virginiei...

— O, uite, mamă...

Lucy o opri, atrăgându-i atenția la grupul de femei de profesii diferite ce stăteau aliniate și grupate după ocupațiile lor. Văzu infirmiere cu uniforme albe și bonete scrobite, doctorițe în halate albe și femei de la colegiu în robele lor academice.

— Mă simt atât de neînsemnată pe lângă ele, murmură ea. Eu nu sunt decât o simplă casnică.

Era gata să izbucnească iar în plâns, când Bebe o trase după ea.

— Nu trebuie să gândeşti aşa, draga mea. Ştii bine ce importantă e meseria de mamă. Haide, cred că zăresc drapelul Pennsylvaniei.

Îşi găsiră un loc în mijlocul delegaţiei lor de stat şi cineva îi întinse lui Lucy o pancartă. Marşul încă nici nu începuse şi ea se simţea frântă deja de atâta umblat şi stat în picioare. Străzile erau ticsite de oameni! Lucy tocmai se pregătea să lase jos pancarta şi să scoată evantaiul pliant din poşetă spre a-şi răcori faţa înfierbântată, când văzu primele grupuri aliniindu-se în şir ordonat. Zări o femeie îmbrăcată în pelerină albă, călare pe un cal tot alb, pregătindu-se să conducă marşul pe Pennsylvania Avenue. Mulţimea se puse în sfârşit în mişcare. Carurile colorate trecură de pe iarbă pe trotuar. Trupele de muzicanţi intrară în rânduri şi începură să cânte. Muzica o mai înveseli.

— Mi-ar fi plăcut tare mult să le întâlnesc pe câteva din pionierele mişcării femeilor, zise Bebe. Potrivit programului tipărit, merg în fruntea noastră astăzi. Că doar aşa se şi cuvine, nu? Au fost deschizătoare de drumuri pentru femei, iar azi sunt deschizătoare de drumuri la paradă.

— E atâta lume aici! zise Lucy, gata să leşine. Câţi crezi că sunt în total?

— Cred că era vorba să vină vreo cinci mii de femei de pe tot cuprinsul ţării. Politicienii vor fi nevoiţi să ne bage în seamă de aici înainte. Nu vor mai putea să justifice excluderea noastră.

Mulţimea mişuna şi roia în jurul lui Lucy ca un organism viu, în timp ce tot mai multe grupuri porneau pe ruta stabilită. Nu avea aer. Trebuia să stea jos. Tocmai căuta disperată un loc unde să se aşeze, când delegaţia lor primi semnalul de pornire. Lucy şi mama ei se aliniară ca soldaţii, pornind în pas de marş pe Pennsylvania Avenue.

— Nu-i aşa că-i minunat? întrebă Bebe.

Lui Lucy numai minunat nu i se părea. Spectatorii ce-și căscau ochii de pe marginea drumului erau majoritatea bărbați veniți în oraș pentru inaugurarea președintelui din ziua următoare. Se zgâiau la ea de parcă ar fi fost în pielea goală, făcând-o să se simtă expusă. Una era să se îmbrace pentru bal și să se afișeze în fața clienților importanți ai soțului ei și alta să defileze pe o stradă publică cu o pancartă, atrăgând în mod deliberat atenția asupra ei. Contrazicea tot ce învățase de la bunica Garner. Nu se cuvenea ca doamnele respectabile să atragă atenția în public.

În ciuda stânjenelii lui Lucy, totul merse bine în primă fază. Apoi dispoziția i se schimbă, când unul dintre spectatori strigă:

— Întoarceți-vă la bucătărie, unde vă e locul!

Ceilalți bărbați îl răsplătiră cu râsete și aplauze, alăturându-se în curând strigătelor și batjocurilor. Pe măsură ce femeile înaintau, ironiile deveneau din ce în ce mai usturătoare. Lucy fu șocată de înjurăturile, vorbele obscene și bancurile murdare pe care le auzi. Se strădui să nu plângă.

— Nu-i băga în seamă, Lucy, îi spuse Bebe. Lor ar trebui să le fie rușine, nu nouă.

Lucy știa că mama ei îndurase adesea umilințe publice în ceasurile de veghe în rugăciune petrecute prin fața cârciumilor, dar pe ea n-o mai tratase nimeni în felul acesta. O femeie trebuia venerată și respectată, nu transformată în cal de bătaie al glumelor.

În curând bărbații nu se mai mulțumiră să stea pe margine și să facă comentarii vulgare. Năvăliră cu sutele în stradă, încercând să oprească parada. Când reușiră să reducă procesiunea la un singur șir, Lucy aruncă jos pancarta și își apucă mama de braț, îngrozită la gândul că s-ar putea pierde una de alta.

— Înaintați, doamnelor, le încurajă Bebe pe celelalte. Să nu-i lăsăm pe acești bădărani să ne stea în cale.

Lucy se agăță și mai strâns de ea. Zări câțiva polițiști mai în față și răsuflă ușurată, convinsă că aceștia vor restabili ordinea.

Dar ei se alăturară batjocurilor, râzând la cele mai vulgare şi obscene glume pe care le auzise Lucy vreodată. Bebe îşi ridică glasul peste hărmălaia din jur.

— Nu-i luaţi în seamă, doamnelor. Mergeţi înainte.

Perseverenţa femeilor păru să-i aţâţe şi mai mult pe bărbaţi. Lucy văzu mâini grosolane întinzându-se spre ea, apucând şi îmbrâncind la întâmplare. Cineva îi puse piedică cu piciorul şi se poticni, gata să cadă. Pierdu braţul mamei sale şi, când se întoarse s-o caute, văzu o altă femeie împiedicându-se şi căzând lată pe trotuar. O a doua femeie se prăbuşi deasupra ei, urmată de altele. O auzi pe Bebe strigând:

— Staţi! Ajutaţi-le să se ridice! Vor fi călcate în picioare!

În ciuda staturii ei scunde, Bebe reuşi să devieze mişcarea şirului în jurul femeilor căzute, apoi preluă repede iniţiativa, ajutându-le pe cele rănite să se ridice. Dar victimele de dedesubt nu fuseseră la fel de norocoase. Câteva zăceau pe trotuar gemând, pline de vânătăi şi sângerânde. O femeie îşi ţinea cu o mână braţul rupt, alta o gleznă ce se umfla rapid. Cea care se prăbuşise prima zăcea inertă.

— Cineva să cheme salvarea! strigă Bebe. Avem răniţi.

Lucy stătea aplecată deasupra mamei ei şi îşi frângea mâinile întruna.

— Du-te mai departe fără mine, draga mea, îi spuse Bebe. Eu rămân aici până vine salvarea.

— Nu, nu vreau să mă despart de tine.

Lucy făcu câţiva paşi înapoi, privind cum Bebe şi alte câteva femei încercau să ofere primul ajutor. Îi venea să leşine şi regreta că nu-şi luase sticluţa cu sărurile la ea. Parada ce continua să se perinde pe lângă ea i se părea acum absurdă. La ce bun toate aceste caruri împodobite şi bande ce defilau, când acele femei zăceau în stradă plângând, batjocorite şi rănite?

— Unde-i salvarea? întreba Bebe întruna. Când aceasta ajunse în sfârşit, şoferul părea la fel de furios ca femeile.

— Aş fi venit mai repede, dar nu m-au lăsat să trec! A trebuit să-mi croiesc drum printre toţi gură-cască până am ajuns aici. Îmi pare rău, dar a trebuit să parchez cu un bloc mai încolo.

— Haideţi, zise Bebe. Vă ajut eu să le transportaţi la salvare.

Lucy se ţinu după ei, luptându-se cu senzaţia de greaţă. Ironiile continuară, deşi era evident că femeile erau rănite. Se luptă cu lacrimile. Femeile trebuiau puse pe un piedestal şi preţuite ca nişte fiinţe delicate, sexul mai slab. Nu mai voia să aibă nimic de-a face cu marşul. Nu-şi dorea decât să se întoarcă acasă, să se târască în pat şi să plângă.

Lucy nu mai ajunse la Clădirea Trezoreriei, ce marca punctul final al itinerariului. Citi în ziarul de a doua zi despre ceremonia copleşitoare pe care o ratase. O sută de femei şi copii prezentaseră un tablou alegoric pe treptele clădirii, îmbrăcate în rochii diafane şi eşarfe colorate, întruchipând Dreptatea, Mila, Libertatea, Pacea şi Speranţa. Trompetele răsunară şi se dădu drumul unui porumbel al păcii. Ziarul „New York Times" descria evenimentul ca pe „unul dintre cele mai frumoase şi impresionante spectacole ce au avut loc vreodată în ţara noastră". Între timp, noul preşedinte ales, Woodrow Wilson, care sosise la gară aşteptându-se să vadă o mare mulţime, nu fu întâmpinat decât de o mână de oameni. Toţi ceilalţi urmăreau parada sufragetelor.

Lucy mai află şi că peste o sută de femei fuseseră transportate la spital cu salvarea în ziua aceea. Şeful poliţiei apelase într-un final la secretarul de război, cerând să fie trimisă cavaleria de la Fort Meyer pentru a ţine mulţimea sub control. Aceştia ajunseră însă prea târziu pentru a mai salva demnitatea lui Lucy. După ce ultima pacientă fu dusă la spital, Bebe îşi zări în sfârşit fiica, şezând oropsită pe bordura trotuarului.

— Biata de tine, zise ea, îndepărtându-i părul răvăşit de vânt de pe faţă. Ce vrei să facem? Să mergem să-i găsim pe ceilalţi şi să vedem sfârşitul paradei?

— Vreau să merg acasă.

Parcurseră pe jos distanța de opt blocuri până la gară. Lucy plăti pentru două bilete în plus, ca să fie singure în compartiment. Lacrimile pe care le reținuse vitejește toată ziua începură în sfârșit să șiroiască.

— Mă simt murdară, zdrențăroasă, huiduită și batjocorită. Am muncit atât de mult pentru mișcarea sufragetelor, dar totul a fost în zadar. Bărbații ăia nu ne vor privi niciodată ca pe niște egale.

— De ce faci toate astea, Lucy? De ce ai insistat să vii la marșul de astăzi?

— Pentru că am jurat să mă schimb și să devin mai bună. Alice e măritată acum, Harriet n-are nevoie de mine și... și mă simt atât de inutilă și de goală pe dinăuntru. Abia am reușit să mă ridic din pat azi dimineață.

— O, Lucy, numai Dumnezeu poate să umple golul pe care îl simți. De ce nu te-ai îndreptat spre El?

— Pentru că n-am putut! Am vrut să mă revanșez mai întâi față de El pentru felul în care am trăit în toți acești ani, pentru toate alegerile superficiale pe care le-am făcut. M-am simțit atât de vinovată pentru felul în care l-am tratat pe Daniel. El a murit eroic, ca tata și ca propriul lui tată, pe când eu n-am realizat nimic important în toți acești ani.

— Ascultă, zise Bebe, punându-i în mână batista ei. Harriet mi-a spus ce-a zis pastorul la înmormântarea lui Daniel și, din câte înțeleg eu, credința a fost cea care l-a motivat. Nu s-a trezit pur și simplu într-o dimineață cu intenția să devină un om mai bun. Schimbarea lui a pornit din interior.

— Am încercat să mă schimb și să fac ceva nobil pentru Dumnezeu, dar sunt atât de sătulă de toate. Nu m-am simțit în largul meu la parada de azi – am detestat-o!

— Cred că ai înțeles totul pe dos, draga mea. Ideea e să lucrezi *împreună cu* Dumnezeu, nu *pentru* Dumnezeu. Lasă-L mai întâi să te schimbe și El îți va da tăria și motivația de care ai nevoie pentru fiecare sarcină.

— Şi acum ce-mi rămâne de făcut?

— Să pui capăt tuturor acestor activităţi şi să pleci o vreme undeva de una singură. Să începi să vorbeşti cu Dumnezeu. Să-L laşi să umple golul din viaţa ta. După ce vei începe să-L cunoşti mai bine, îţi va spune El ce vrea să faci în continuare.

Lucy părea să nu se mai oprească din plâns.

— Îmi pare atât de rău că te-am dezamăgit. Îmi pare rău că nu pot face toate lucrurile pe care le faci tu.

— O, Lucy, zise Bebe, cuprinzând-o în braţe. Nu mă aştept de la tine să duci aceleaşi bătălii ca şi mine. Suntem diferite, după cum şi mama mea şi cu mine am fost diferite. Dumnezeu a aranjat în aşa fel evenimentele din viaţa mea ca să-mi dea o sarcină de îndeplinit diferită de a ei şi El are un plan diferit şi pentru tine. Nu trebuie decât să-L pui pe Dumnezeu în centrul vieţii tale şi El te va folosi aşa cum eşti.

— Dar cum ar putea-o face? Sunt atât de lipsită de profunzime şi săracă cu duhul... şi singurul lucru care m-a preocupat în viaţă au fost relaţiile sociale.

— Crezi cu adevărat că femeile ar trebui să obţină drept de vot?

— Da, dar am detestat marşul, pichetele şi huiduielile de astăzi. Mai bine mor decât să mă expun în public în felul acesta. Dacă Dumnezeu îmi cere s-o fac din nou...

— Dumnezeu n-a spus niciodată nimănui să ia o pancartă şi să demonstreze pentru sufragiul femeilor. El ne spune să-i hrănim pe flămânzi, să-i ajutăm pe oprimaţi şi să împărtăşim dragostea Lui semenilor noştri. Femeile credincioase ar putea schimba lumea, dacă li s-ar oferi o şansă. Ne-am dat seama însă că nu vom avea această şansă până nu vom fi tratate ca nişte egale. Lupta pentru sufragiu nu e decât un mijloc pentru îndeplinirea unui scop mai mare.

Lucy îşi suflă nasul şi-şi rezemă capul de umărul lui Bebe. Se întrebă cum devenise mama ei atât de înţeleaptă.

— Dumnezeu nu-ți va cere niciodată să devii ce nu ești, Lucy. El vrea să-ți folosești talentele pe care le ai. Te afli în situația perfectă de a te folosi de contactele tale sociale și de prieteniile tale de la club pentru a-i peria pe legiuitorii noștri și a-i câștiga de partea sufragetelor. Du-te la ceai cu nevestele politicienilor, convinge-le să ne susțină cauza, ca și ele, la rândul lor, să-și convingă bărbații. Organizează dineuri și alte ocazii ca să strângeți fonduri pentru candidații care susțin sufragiul. Farmecul tău natural și abilitățile sociale îți vor deschide uși care mie îmi sunt închise. Și acestea sunt lucruri pe care le faci cu plăcere și la care te pricepi.

Erau aproape de casă. Lucy își șterse în sfârșit lacrimile și făcu un efort să-și redobândească stăpânirea de sine.

— Îmi promiți ceva, mamă?

— Ce, draga mea?

— Că n-ai să-i spui lui John ce s-a întâmplat azi. Sau cât de nefolositoare a fost participarea mea acolo.

Bebe o îmbrățișă strâns.

— Secretul tău e în siguranță, Lucy.

Capitolul 25

Spre marea mea surprindere, Tommy se întoarse în celulă cu documentele necesare pentru eliberarea mea. Eram salvată. În câteva minute, mă aflam în fața treptelor secției de poliție și am respirat ușurată. Aerul curat și libertatea nu mirosiseră niciodată mai bine.

Tommy mă luă de braț și mă conduse înainte.

— Acum, că te-am scos de după gratii, unde vrei să te duc?

— Știu codul secret al unui bar clandestin de la capătul blocului.

— Foarte amuzant, Harriet. Ce-ar fi să te duc acasă?

— Mda, cred că ar trebui să merg acasă să-mi pregătesc lecția pentru școala duminicală de mâine...

— Vorbești serios? Adică n-ai inventat povestea aia cu școala duminicală?

— Știam că nu crezi niciun cuvânt din tot ce-ți spun.

— Nu la asta mă refeream, Harriet.

— Nu? Atunci la ce?

M-am oprit cu brațele încrucișate, gata de atac. Tommy se opri și el.

— La faptul că ești atât de inteligentă și de modernă... Școlile duminicale par atât de... demodate. Profesoarele de la școala duminicală nu sunt de obicei femei mai în vârstă, cu părul cărunt, corset din os de balenă și pantofi cu toc cui?

Nu m-am putut abţine să nu râd.

— Parcă le descrii pe profesoarele mele din copilărie. Ascultă, poate că sunt modernă în unele privinţe, dar în altele sunt de modă veche. Dacă într-adevăr ai de gând să mă ţii în lesă tot sfârşitul ăsta de săptămână, va trebui să vii cu mine mâine la şcoala duminicală.

— Perfect. Atunci să te duc acasă ca să-ţi poţi pregăti lecţia?

Mi-am adus aminte că acasă ar fi trebuit să dau cu ochii de tata şi am clătinat din cap.

— Nu. Nu vreau acasă. Ce-ar fi să mă duci la cafeneaua de peste drum şi să mă cinsteşti cu o cafea?

Am crezut că va protesta, dar m-am înşelat. Am traversat strada şi Tommy, care purta uniformă de poliţist, fu întâmpinat cu zâmbete şi gesturi de respect la intrarea în cafenea. Ne-am aşezat la o masă. Pe Tommy nu-l costă nimic cafeaua. Chelneriţa îi făcu ochi dulci şi-i oferi în plus şi o felie de prăjitură cu afine pe care s-o servească la cafea.

— Nu vă costă nimic, domnule ofiţer O'Reilly. Special pentru dumneavoastră.

Nu ştiu de ce, dar mi-a venit să-i dau una în fluierul piciorului.

Tommy îi dărui unul din zâmbetele lui irezistibile.

— Nu, mulţumesc, Sue. Numai cafea în seara asta.

După ce ne aduse cafeaua, Tommy o luă de unde o lăsasem.

— Ascultă, Harriet, sunt sigur că ai tăi îşi fac griji pentru tine. Au trecut aproape douăzeci şi patru de ore de când te-am arestat. De ce nu le dai măcar un telefon să ştie că eşti în regulă?

— A telefonat vreunul la poliţie să se intereseze de mine?

— Din câte ştiu eu, nu.

— Vezi?

Continuă să mă privească insistent, aşteptând, şi mi-am dat seama că-i datoram o explicaţie.

— Uite care-i treaba. Pe bunica nu pot s-o sun. A devenit membră a Uniunii Femeilor pentru Temperanţă Creştină şi a

făcut legământ să nu se atingă de alcool încă înainte să vin eu pe lume. După toată munca pe care a depus-o să se voteze *Legea prohibiției*... are să mă omoare. Și atunci va trebui s-o arestezi și pe ea.

— Înțeleg. Dar părinții tăi?

— Mama nu-și face griji pentru mine, pentru că nici măcar nu e acasă.

— Dar unde e?

Își puse o lingură de zahăr în cafea și amestecă răbdător.

— Tu nu citești ziarele, Tommy? Camera Reprezentanților a depus o rezoluție privind sufragiul în ianuarie 1918...

— În 1918 eram în Franța. Cred că am ratat știrea asta.

— Ai luptat în război? am întrebat, fascinată.

Dădu din cap.

— A fost chiar atât de groaznic cum se spune, cu iperită, tranșee și alte cele?

Încuviință din nou. Cine ar fi crezut că viața lui Tommy O'Reilly putea fi atât de palpitantă?

Mi-ar fi plăcut să continui discuția, dar Tommy se dovedi un anchetator fără milă.

— Să revenim la mama ta.

— Nici n-am prea văzut-o de când s-a depus rezoluția și lucrurile au început să meargă în direcția unui amendament al legii sufragiului. Apropo, ai auzit de femeile care au protestat în fața Casei Albe în timpul războiului? Nu ți se pare ironic că președintele Wilson v-a trimis să luptați pentru libertate și democrație la celălalt capăt al pământului, dar în același timp refuză să confere drepturi democratice femeilor, care constituie jumătate din populația Americii? Ai auzit că sufragetele au fost în cele din urmă arestate și au fost hrănite cu forța prin tuburi când au declanșat greva foamei?

Făcu un gest cu mâna să mă oprească.

— Vrei să spui că mama ta e la închisoare?

— Glumeşti. Mama nu s-ar lăsa arestată nici moartă. Preferă să acţioneze în spatele scenei, dând petreceri pentru candidaţii politici – se pricepe de minune la organizat petreceri. Oricum, anul trecut rezoluţia sufragiului a fost votată şi în senat, dar mai trebuia ratificată de două treimi din state. Mama a muncit din greu şi acum nu mai avem nevoie decât de un singur vot. În clipa asta e în Tennessee, probabil în genunchi, rugându-se ca şi legislativul lor să ratifice amendamentul. Dacă votează pentru, am câştigat. Femeile vor obţine în sfârşit dreptul la vot.

— Fascinantă poveste, Harriet. Şi tatăl tău e tot în Tennessee?

Întrebarea lui mă luă prin surprindere.

— Ce?... Nu. E aici, în oraş. Dar pe el nu vreau să-l amestec.

— Eşti fiica lui. Sunt sigur că, dacă l-ai fi sunat aseară, ar fi venit să te scoată de la închisoare, nu crezi?

— Nu înainte să vărs un litru de lacrimi. Asta făceau şi mama şi Alice de fiecare dată când era arestată bunica, dar eu nu sunt genul care să plângă şi să se milogească. De ce crezi că vor femeile dreptul la vot, Tommy? Ca să stăm pe propriile picioare şi să fim luate în serios. Ne-am săturat să depindem de bărbaţi şi să-i aşteptăm să vină să ne salveze ori de câte ori intrăm în bucluc.

Tommy îşi muşcă buzele, cu privirea aţintită în cafea, cu o căutătură fioroasă, ceea ce bănuiam că era o tentativă disperată de a nu izbucni în râs.

— Ce-i aşa de amuzant? am întrebat.

— Nimic.

Mi-am dat seama brusc unde era poanta şi că eu eram obiectul acesteia. Indignarea mi se topi ca prin farmec.

— Ah! Eşti bărbat. Şi tocmai m-ai salvat de la închisoare... asta era, nu?

— Aşa mi s-a părut cavalereşte.

Zâmbi larg şi aproape că i-am întors zâmbetul.

— Dar n-am privit-o ca pe o salvare, mă asigură el repede. Dacă am învăţat ceva despre tine în toţi aceşti ani, Harriet Sherwood,

e că ești capabilă să te salvezi singură. Sunt sigur că te-ai fi descurcat de minune chiar dacă ar fi trebuit să mai rămâi o noapte, două la pârnaie. Până și gardianul a fost puțin intimidat de tine. Dar știu că povestea ta trebuie să fie mult mai complicată decât o spun aparențele.

— Și ai de gând să te ții după mine până când rezolvi cazul? Orașul nostru va avea nevoie de o echipă uriașă de polițiști, dacă repartizează câte unul la fiecare caz eliberat pe cauțiune.

Își aținti privirea în cafea și amestecă în ea necruțător, declanșând un adevărat uragan în ceașcă.

— Trebuie să-ți fac o mărturisire, Harriet. Nu-i nevoie să mă țin după tine. Am deplină încredere că n-ai să fugi. Dacă mă țin după tine, e pentru că așa vreau.

— Și ce anume vrei? Să mă chinuiești? Doar la asta te-ai priceput cel mai bine întotdeauna. Cât am fost colegi la școală, mă trăgeai tot timpul de codițe, îți băteai joc de mine sau mă amenințai.

— Și știi de ce făceam toate astea? întrebă el, privindu-mă cu un surâs timid pe față. Pentru că îmi plăcea de tine.

— Glumești. Dacă îți plăcea de mine, ai ales cel mai stupid mod de a mi-o arăta.

— Știu. Dar eram copil, se justifică el, ridicând din umeri. Ce știam eu despre femei? Da, îmi plăcea de tine pentru că nu erai ca celelalte. Aveai tupeu. Erai doar o prichindută – de fapt, mai ești încă. Dar îmi țineai piept de parcă ai fost de trei ori pe atâta. Te-am admirat pentru asta. Încă te admir. Dar aș fi preferat să nu... știi ce vreau să zic...

— Să nu fi încălcat legea?

— Despre asta avem de vorbit. Spune-mi care-i treaba. Convinge-mă că ești nevinovată.

— Nu sunt nevinovată. M-ai prins în flagrant... Dar sunt implicați oameni nevinovați. Și pe ei încerc să îi ajut, cum ți-am mai spus. Adevărații infractori merită să fie închiși, dar, dacă protejații mei vor fi arestați, niște copii nevinovați vor avea de suferit.

— Atunci ajută-mă să-i prind pe adevărații infractori.

— Dacă fac asta, dacă-i prindem pe escrocii principali, promiți să ne lași liberi pe mine și pe ceilalți?

— Am să fac tot ce-mi stă în putință, Harriet.

— Și de unde știu eu că pot avea încredere în cuvântul tău?

Întrebarea mea îl duru.

— Oamenii se mai schimbă, să știi. Nu mai sunt bătăușul de la școală. De altfel, nu crezi că poți avea mai multă încredere în mine decât într-un agent federal pe care nu l-ai văzut în viața ta?

— Ba da, presupun... Sunt în mare bucluc, nu-i așa?

— Mă tem că da.

Devenise atât de solemn, că am început să-mi frâng mâinile ca o eroină de melodramă.

— O, nu! Te rog, salvează-mă, Tommy! Am să-mi pierd mințile dacă va trebui să merg la închisoare! Carnea a fost atât de tare că s-a îndoit și cuțitul, iar budinca de tapioca a ieșit din castron într-o singură bucată uriașă și cleioasă...

— Aș prefera să vorbești serios.

— Îmi pare rău. Și eram sinceră. Îmi pare rău în primul rând că m-am implicat în afacerea asta murdară. Dacă ar fi s-o iau de la capăt, aș proceda altfel.

— De ce ai făcut-o?

— Nici eu nu știu sigur...

Deși, după ce mă gândisem bine în ultimele douăzeci și patru de ore, începeam să dezleg misterul. Chelnerița ne mai aduse o cafea și Tommy se sprijini de spătarul scaunului, ascultându-mi, răbdător, povestea.

***

În aprilie 1917, cu două luni înainte să termin liceul, America a intrat în război. Credeam că-mi schițasem o hartă frumușică pentru viața mea, dar războiul s-a dovedit una dintre acele

schimbări neaşteptate despre care mă avertizase bunica Bebe. Intenţionam să merg la colegiu în toamnă, dar cârma mi-a scăpat din mâini şi am ajuns, în schimb, angajată la magazinul universal al tatălui meu.

Schimbarea de direcţie a început, ca atâtea alte evenimente din viaţa mea, la masă, la micul dejun. Era o dimineaţă frumoasă de mai şi tata tocmai citise în ziar un articol despre noul Act de Serviciu Selectiv, conform căruia toţi bărbaţii între douăzeci şi unu şi treizeci şi unu de ani trebuiau să fie încorporaţi. Ziarul foşni ca o pădure în flăcări când tata îl împături la loc furios, dând glas frustrării sale.

— Nu ştiu cum îşi închipuie ei că pot să administrez o firmă fără angajaţi. Din ce scrie aici, aproape toţi şefii de departament, achizitorii şi contabilii noştri vor trebui să fie încorporaţi. Deja mi s-au înrolat câţiva dintre cei mai buni şi nu găsesc pe nimeni să-i înlocuiască.

— M-ai putea angaja pe mine, i-am spus.

Se întrevedea o vară lungă şi plictisitoare, acum că mama şi bunica erau ocupate fiecare cu cauza ei. Niciuna nu voia să mă lase să le însoţesc sau să iau parte la activităţile lor – linsul plicurilor nu se punea la socoteală, după părerea mea.

— De ce nu mă angajezi pe mine la magazin, tati?

— Nu fi ridicolă.

Dădu din mâini, respingându-mi ideea din start.

— Vorbesc serios!

Am lovit cu pumnul în masă ca să-i atrag atenţia, făcând să-i zăngănească ceaşca de cafea. Îşi ridică privirea speriat.

— În două săptămâni termin şcoala şi nu mai am nimic de făcut. Sunt foarte inteligentă, cel puţin aşa spun profesorii. De două ori mai inteligentă ca un băiat. De ce nu vrei să mă angajezi?

— Pentru că posturile respective nu sunt pentru femei.

— De ce nu? Ce contează sexul? Oricum angajaţii tăi nu fac decât să stea toată ziua la birou, nu?

— Nu angajez femei decât pe posturile de vânzătoare. Toți șefii mei de departament, achizitorii și contabilii sunt bărbați.

— De ce?

— Pentru că așa e procedura.

— Ei bine, ce-ar fi să schimbi procedura acum, că suntem în război? Bunica Bebe a preluat sarcinile fraților ei când au plecat la război și a făcut toate muncile de la fermă – arat, strâns fân și restul. Pe urmă a ajutat la administrarea fabricii soțului ei când el a fost... bolnav.

— Bunica ta nu-i tocmai modelul ideal pe care aș vrea să-l urmeze fiicele mele, zise el, clătinând din cap. Femeile n-au ce căuta la conducerea unei fabrici sau a unui magazin. Pe lângă asta, în curând trebuie să mergi la colegiu, nu?

— Nu merg până în toamnă. Am toată vara la dispoziție. Și dacă-mi dai o slujbă, poate-mi va fi mai ușor să decid la ce colegiu să mă înscriu. N-ai putea măcar să te gândești?

— Femeile sunt potrivite ca vânzătoare, dar nu duc lipsă de vânzătoare în momentul ăsta. Am nevoie de administratori – bărbați.

Am pufăit de frustrare.

— Cu criza asta, până și guvernul Statelor Unite angajează femei pe posturi de bărbați. Am citit în ziar chiar acum câteva zile. Dacă guvernul crede că femeile sunt capabile să facă muncă de bărbat, tu de ce nu poți să le angajezi la magazin? Nu-ți cer decât un departament minuscul pe care să-l administrez.

— Toți șefii mei de departament sunt bărbați. Tu ești fată.

Tata repeta același lucru. Fie își epuizase argumentele, fie nu asculta ce-i spuneam.

— Toți șefii tăi de departament *erau* bărbați, l-am corectat. N-ai spus tu adineauri că pleacă toți să se înroleze sau urmează să fie recrutați – și că nu găsești cine să-i înlocuiască? Din câte văd, n-ai prea multe opțiuni.

Când tata nu răspunse, am adăugat:

— Aş putea să mă îmbrac la costum şi cravată, dacă ajută cu ceva.

— Nu fi ridicolă.

— Ascultă, ai nevoie de angajaţi sau nu? Ce-i aşa de greu la munca de administrator că nu o poate face şi o femeie?

— E o chestiune de respect. Majoritatea vânzătoarelor sunt fete de vârsta ta. Administratorii trebuie să fie maturi. Să fie bărbaţi.

— Dar eu sunt fiica proprietarului. Prin asta ar trebui să impun respect. Şi crede-mă, pot să fiu foarte autoritară – băieţii de la şcoală îmi spun asta tot timpul.

Cu cât mă gândeam mai mult, cu atât îmi surâdea mai tare ideea de a lucra într-un magazin universal, dar tata parcă nici nu voia să audă de oferta mea. Tocmai mă întrebam cum l-aş fi putut convinge, când, spre surprinderea mea, îmi sări în apărare mama – şi fără să recurgă la lacrimi de data asta.

— De ce n-o laşi să încerce, John? Ce rău ar putea să facă? Dacă ai atâta nevoie de ajutor cum spui, cred că ar trebui să-i dai lui Harriet o şansă. Ştii că învaţă foarte repede.

— Da, tati. De ce nu mă angajezi de probă? Pe două săptămâni, să zicem. Dacă nu eşti perfect mulţumit de munca mea, promit să mă întorc acasă.

Cred că nimeni n-a fost mai surprins ca mine când tata a acceptat în cele din urmă. Asta dovedea nevoia disperată de ajutor. L-aş fi însoţit la magazin chiar în dimineaţa aceea, dar el a insistat să aştept până după absolvire.

— Trebuie să fac nişte permutări de personal şi să-ţi găsesc un departament potrivit pe care să-l administrezi, îmi explică el.

N-a vrut să mă ocup de departamentul de modă feminină, pentru că eram mult în urmă cu moda. N-aş fi putut spune care e diferenţa dintre o pălărie în stil Gainesboro şi una în stil Shepherdess. Nu eram persoana potrivită nici pentru departamentul de bijuterii, parfumuri şi încălţăminte. Tăie de pe listă toate departamentele

de bărbaţi pe motiv că vânzătorii de vârstă mijlocie – ca să nu mai vorbim de cumpărători – nu m-ar fi luat în serios.

— Departamentul pentru copii e mult prea important să-l dau pe mâna unei femei care nici nu vrea s-audă de căsătorie şi copii, zise tata – şi eu eram notorie pentru asta. În cele din urmă, făcu o listă cu toate departamentele în ordinea importanţei şi mi-l dădu pe cel mai neînsemnat pe care-l putu găsi: cel de porţelanuri, sticlărie şi argintărie.

— Ce alegere excelentă, tată, am spus, prefăcându-mă entuziasmată. După cum ştii, aduc cu mine un bagaj uriaş de experienţă. Mama m-a instruit destul de bine să fac diferenţa între o farfurie pentru desert şi una pentru salată, între o lingură şi o linguriţă, între...

— Ajunge, Harriet.

— Dar tocmai îţi explicam diferenţele dintre...

— Cea mai importantă diferenţă pe care o ai de reţinut e că administratorii mei nu mă exasperează cu pălăvrăgeala lor.

— Am înţeles, să trăiţi!

N-am văzut departamentul de porţelanuri, sticlărie şi argintărie din magazinul tatei până în prima mea zi de lucru. Era situat într-o locaţie atât de obscură la subsolul uriaşului său emporiu, că mi-am zis că voi avea nevoie de hartă să-l găsesc a doua zi. Era un departament mic, cu numai trei vânzătoare: Bertha, Claudia şi Maude. Acestea nu erau cu mult mai în vârstă decât mine. Turele lor erau astfel programate încât să nu fie niciodată mai mult de două la lucru, aşa că în prima zi nu m-au întâmpinat decât Bertha şi Claudia. Au stat în poziţie de drepţi în prezenţa tatălui meu, salutându-mă cu o mică reverenţă când acesta mă prezentă ca domnişoara Sherwood, noua administratoare a departamentului. Apoi tata mă conduse la biroul meu ticsit cu cataloage, chitanţe şi formulare, aflat după o perdea în camera din spate. Împărţeam spaţiul cu alţi trei şefi de departament şi cu rafturile pline de documentele de gestiune.

— Poți să-l rogi pe domnul Foster de la pânzeturi, perne și așternuturi să-ți arate cum se procedează, îmi spuse tata, arătând cu capul spre un domn mai în vârstă de la masa vecină, care arăta de parcă de la războiul dintre state nu ar fi făcut altceva decât să vândă lenjerii de pat.

Primul lucru pe care l-am făcut după ce tata s-a întors la el în birou a fost să inspectez zona de prezentare a noului meu domeniu. Aceasta consta dintr-un dulăpior înalt cu sticlărie pe peretele din spate și patru etajere lungi – una pentru tacâmurile de argint cu lucrătură ridicol de fină, alta pentru vesela de argint din cutii căptușite cu mătase și două pentru vasele de porțelan. Cele două vânzătoare din subordinea mea încercau din greu să pară ocupate. Bertha ștergea praful de pe sticlărie, iar Claudia lustruia energic un recipient de argint pentru murături, de parcă s-ar fi așteptat să iasă din el duhul din lampa lui Aladin, gata să-i îndeplinească trei dorințe.

— Spuneți-mi cum a administrat acest departament predecesorul meu, le-am rugat, după ce le-am chemat pe amândouă la mine. S-au uitat una la alta, apoi la mine.

— Domnul Osgood a avut niște reguli, răspunse Claudia, și atâta vreme cât le respectam, ne lăsa în pace.

— Ce reguli? Puteți să-mi dați câteva exemple?

Claudia se holbă în tavan, de parcă și-ar fi scris acolo lecția dinainte.

— Păi... trebuia să zicem: „Cu ce vă putem ajuta, doamnă?" când ne venea câte o clientă. Iar când nu venea nimeni, trebuia să ne găsim de lucru. N-aveam voie să stăm degeaba.

— Și n-aveam voie să mestecăm gumă, adăugă Bertha – deși mi s-a părut că avea un cocoloș de gumă lipit de cerul gurii. Și trebuie să avem hainele călcate și puse la punct, părul curat și ordonat și pantofii lustruiți. Iar dacă ne mărităm, ne pierdem slujba.

Ultima regulă mi se părea arbitrară și nedreaptă, dar mi-am păstrat gândurile pentru mine.

— Vă place să lucrați aici? am întrebat.

După cum era de așteptat, au răspuns amândouă la unison:

— Da, doamnă.

Mi-am petrecut tot restul zilei familiarizându-mă cu hârțogăraiele pe care trebuia să le întocmesc și ascultând discursul monoton al domnului Pânzeturi, Perne și Așternuturi despre registre și proceduri contabile. Ochii începură să mi se împăienjenească și, dacă nu m-aș fi milogit eu însămi să primesc acest post, poate m-aș fi dus să mă înrolez în armată. La sfârșitul zilei, când am ieșit din regatul subpământean, m-am bucurat să văd din nou lumina soarelui.

— Cum a fost prima zi? m-a întrebat mama.

— Minunată! Am învățat multe lucruri! N-am știut până acum că se fac borcane de muștar din argint veritabil.

Am omis să-i spun că n-am avut niciun client toată ziua. Măcar reînnoirea stocului avea să fie floare la ureche.

La sfârșitul primei mele săptămâni ca administrator al secției de porțelanuri, sticlărie și argintărie, am ajuns la concluzia că aveam de ales: să iau măsuri pentru a schimba situația sau să mor de plictiseală. M-am hotărât să mă duc în misiune de spionaj la magazinele concurente și să compar mărfurile și serviciile lor cu ale noastre. M-am întors să le dau raportul Berthei, Claudiei și lui Maude.

— Vânzătoarele de la celelalte magazine s-au comportat cu atâta aroganță și condescendență, că m-au făcut să mă simt de parcă aș fi încălcat legea. Mi-a fost frică să mă uit pe rafturi sau să le pun întrebări. Nu vreau ca voi să fiți atât de înțepate. Zâmbiți și arătați-vă prietenoase cu clienții. Întrebați-i cu ce ocazie e cadoul sau cui i-l cumpără. Arătați interes față de clienții noștri.

Am primit răspunsul standard: „Da, doamnă", dar când m-am întors să plec, mi s-a părut c-o aud pe Bertha comentând în șoaptă: „Care clienți?"

Da, ceva trebuia făcut în privința clienților.

În a doua săptămână de lucru, am intrat în biroul tatei de la etaj şi l-am întrebat:

— Care e bugetul meu pentru publicitate la ziar?

Se holbă la mine, de parcă ar fi uitat cum mă cheamă.

— Mă pricep la scris reclame, i-am spus. Am ajutat-o de multe ori pe bunica să le scrie pe ale ei.

— Ce buget? răspunse el în cele din urmă. N-ai niciun buget. Departamentul de publicitate se ocupă de asta. Treaba ta e să vinzi porţelanuri, sticlărie şi argintărie.

— Şi cum propui să fac asta, dacă nu ştie nimeni de departamentul meu?

— E treaba ta ca administrator să vii cu o soluţie. Du-te acum şi nu mă mai deranja, Harriet. Sunt ocupat.

Am petrecut o săptămână umblând de la un capăt la altul al departamentului meu şi storcându-mi creierii să găsesc o soluţie.

— Cum l-aţi descrie voi pe clientul nostru tipic? le-am întrebat într-o bună zi pe vânzătoare. Claudia începu să chicotească, de parcă ar fi amuzat-o ideea de a avea clienţi în carne şi oase.

Bertha îşi împinse la o parte cu limba guma de mestecat şi zise:

— Majoritatea sunt fete care urmează să se mărite. Vin la noi să-şi aleagă cadourile de nuntă.

M-am aşezat la biroul meu din camera din dos lângă domnul Pânzeturi – care bănuiam că dormea în cea mai mare parte a timpului – şi am rumegat situaţia.

Mi-a venit o idee sclipitoare.

Am urcat scările de la subsol câte două odată – liftul era mult prea lent – şi am fugit afară până la cel mai apropiat chioşc de ziare, de unde am cumpărat trei dintre cotidienele oraşului. Întorcându-mă la departamentul meu, i-am dat unul lui Bertha, unul lui Maude, iar pe al treilea l-am păstrat pentru mine.

— Deschideţi-l la paginile sociale, le-am spus, şi găsiţi-mi anunţurile de logodnă. Câte sunt?

Bertha numără patru, Maude trei, iar eu am câştigat medalia de aur cu şapte.

— Uitaţi-vă care e ideea: magazinul universal Sherwood va oferi fericitelor mirese o lingură de argint gratuită, la alegere din patru modele diferite, împreună cu felicitările noastre.

— Gratuită? repetă Bertha, înghiţindu-şi guma.

— Da, gratuită. Odată ce vor primi prima lingură, va depinde de noi să le convingem să cumpere şi restul setului. Asta înseamnă un serviciu de cel puţin doisprezece piese plus toate accesoriile necesare – polonice, cuţite de tăiat carne, furculiţe pentru murături, cuţite pentru întins dulceaţa, seturi pentru salate. Şi, de ce nu, un set minunat de linguri gravate şi furculiţe pentru fructe de mare.

Fetele din personalul meu păreau sceptice, dar se apucară totuşi să decupeze anunţurile din ziare, în timp ce eu am luat câteva formulare de comandă pentru argintăria fraţilor Rogers şi am comandat cu îndrăzneală şase seturi de linguri în patru din cele mai populare modele. Apoi am urcat la etaj – cu liftul, de data asta – şi am împrumutat din biroul tatălui meu câteva coli de hârtie de la departamentul de papetărie al magazinului Sherwood. În seara aceea am bătut la maşina bunicii Bebe scrisori de felicitare pentru toate cele paisprezece viitoare mirese. A doua zi, în drum spre lucru, le-am pus la poştă.

— Acum urmează partea cea mai importantă, le-am spus vânzătoarelor. Lingurile gratuite se vor afla într-o cutie la mine pe birou, dar să nu vă grăbiţi imediat în camera din dos să le aduceţi clientelor. Faceţi-le să aştepte câteva minute, ca să aibă timp să se plimbe printre rafturile de prezentare şi să se uite la veselă şi la seturile de ceai de argint. Sugeraţi-le să semneze condica noastră de înregistrare pentru nunţi. Lingura gratuită va atrage cliente noi şi, până să vă daţi seama, fiecare mireasă din oraş îşi va fi înregistrat argintăria la noi la magazin.

Planul meu riscant funcţionă. Toate cele paisprezece viitoare mirese se grăbiră la magazinul nostru să-şi revendice lingura

gratuită. Am trimis şi mai multe scrisori. Afacerea înflorea. Apoi proiectul meu a ajuns la urechile tatei.

— Ce-i treaba asta pe care o aud că îmi împarţi marfa gratuit? mă întrebă el într-o seară la cină.

I-am explicat repede ideea mea şi am încheiat zicând:

— Nu-i vorba decât de o lingură. Şi zeci de cliente noi au venit deja să şi-o revendice.

— Nu poţi să le dai linguriţe? Sunt mai ieftine.

— Ştiu, dar o linguriţă e prea mică. Mireasa o va arunca în lada de zestre şi va uita de ea. Pe când o lingură are mult mai multă greutate. E mare, lucioasă şi elegantă. O va pune pe masa de birou şi va visa în fiecare noapte că-i face cartofi piure soţului ei.

— Nu fi ridicolă.

— N-ai să mai spui că sunt ridicolă când ai să vezi cifra de vânzări peste vreo lună, două. Am trimis deja treizeci şi cinci de scrisori. Şi ştii câte mirese au venit să-şi revendice lingura? Absolut toate. Le-am numărat. Şi absolut toate au semnat în registrul nostru pentru cadouri. Pun pariu că au să se întoarcă să-şi aleagă şi restul argintăriei.

— Mda... Presupun că poţi să continui.

— N-are să-ţi pară rău. Dar mai e ceva, tati. Voi avea nevoie de ajutor la scris scrisori. N-am cum să le scriu singură pe toate. Panglica de la maşina de scris a bunicii trebuie schimbată şi vânzătoarele au nevoie de mine în zona de cumpărături.

— Presupun că poate să le scrie secretara mea.

Până la sfârşitul verii, departamentul de porţelanuri, sticlărie şi argintărie înflorea la subsolul magazinului universal Sherwood.

Iar eu îmi îndrăgeam slujba.

Capitolul 26

Urma să merg la colegiu în toamna anului 1917, dar îmi schimbasem planurile.

— Ai nevoie de mine la magazin, i-am spus tatei. Războiul nu dă semne că s-ar apropia de sfârşit, iar campusul facultăţii e ca un oraş fantomă, cu toţi tinerii plecaţi peste ocean.

De la biroul din spate le auzeam pe Bertha, Claudia şi Maude plângându-se şi ele de criza de bărbaţi, în timp ce lustruiau marfa în pauza dintre clienţi. Dar nemulţumirea lor era dintr-un cu totul alt motiv decât al tatei. Vânzătoarele din subordinea mea erau disperate să se mărite şi să trăiască fericite până la adânci bătrâneţi, dar numai Bertha avea iubit. Îl chema Lyle şi îşi făcea întruna griji pentru el.

— Va fi chemat la arme, sunt sigură!

Presimţirea ei se adeveri.

— Îmi va fi atât de dor de el cât va fi la instrucţie!

Aşa se şi întâmplă.

— Am să mă îngrijorez de moarte dacă va fi trimis peste ocean.

Şi asta se adeveri.

La un sfârşit de săptămână din noiembrie, Claudia şi Maude cerură voie să facă ore suplimentare pentru ca Bertha să-şi poată lua câteva zile libere.

— Lyle e acasă în permisie, mă lămuri Claudia. E ultima dată când Bertha are ocazia să-l vadă înainte să se îmbarce spre Franța.

I-am dat zilele libere. După plecarea lui, plânse zile în șir.

După ce Lyle porni spre Franța, Bertha ținu evidența tuturor deplasărilor și bătăliilor lui cu mai multă conștiinciozitate decât generalul Pershing. Datorită buletinelor ei zilnice de știri, războiul ajunse și în departamentul nostru de porțelanuri, sticlărie și argintărie. Nu se întrevedea nicio șansă să se sfârșească în viitorul apropiat – ceea ce era o veste rea pentru Bertha și Lyle, dar bună pentru mine. Îmi adoram slujba.

Îmi lipseau totuși orele lungi petrecute cu bunica Bebe, acum, că trebuia să lucrez toată ziulica. Într-o zi din decembrie, mă sună să mă întrebe dacă eram dispusă s-o duc la gară cu mașina și să-i ud violetele cât era plecată.

— Unde mergi, bunico? am întrebat.

— La Washington, draga mea. Nu știu dacă urmărești știrile, dar amendamentul pentru Prohibiție va fi supus la vot în ambele camere ale Congresului în luna aceasta. Nu pot să stau acasă cu mâinile în sân și să aștept rezultatul. Aștept de prea multă vreme ziua asta și am muncit prea mult pentru ea.

M-am bucurat pentru ea, deși îmi părea rău că, prinsă cu noul loc de muncă, nu mă putusem pune la curent cu situația. America lupta în Europa de numai nouă luni – bunica Bebe lupta cu alcoolul de când avea vârsta mea. Așteptam cu nerăbdare știrile de la Washington. Pe 17 decembrie, Camera Reprezentanților votă amendamentul, urmată de Senat în ziua următoare. Mă așteptam ca bunica să-și savureze triumful când m-am dus după ea la gară, dar mi s-a părut nefiresc de abătută. Când te gândești cât trudise pentru votarea acestui amendament, ar fi trebuit să fie în culmea fericirii – chiar dacă nu-și putea sărbători succesul cu un pahar cu șampanie.

— Ce s-a întâmplat, bunico?

— Încă nu ne putem culca pe laurii victoriei. Amendamentul mai trebuie ratificat – asta înseamnă că treizeci și șase de state din patruzeci și opt trebuie să-l aprobe. Legislativele multor state nici nu le permit să voteze până după vacanța de Crăciun.

— De câți ani duci această luptă, bunico?

— O, nici nu știu... să mă gândesc... Am înființat grupul local al U.F.T.C.* înaintea Marii Inundații din 1876... așa că de mai bine de patruzeci, bănuiesc.

— Atunci nu-ți va fi greu să mai aștepți câteva săptămâni până după Crăciun, nu?

— Munca noastră nu s-a încheiat, zise ea cu un oftat. Filialele Uniunii pentru Temperanță din fiecare stat vor trebui să lupte pentru a aduce amendamentul înaintea guvernelor locale, ceea ce înseamnă că va trebui să vorbim cu legiuitorii, să semnăm petiții, să strângem ajutoare... Da, mai avem o grămadă de lucruri de făcut. Dar nu pot să nu mă gândesc la familiile și la copiii ale căror vieți sunt distruse de răul acesta în fiecare zi. Pentru ei fac asta, Harriet.

Când i-am dus valiza în casă, am văzut munții de hârțogăraie de pe masa din sufragerie și m-am întrebat ce va face bunica după ce se va vota amendamentul. Știam ce va face dacă nu va fi votat – își va continua munca, desigur.

Se apropia Crăciunul și, într-o zi, trecând pe lângă magazinul Woolsworth în pauza de masă, am văzut în vitrină hârtie colorată de împachetat și mi-a venit o idee bună pentru sărbători: un serviciu gratuit de ambalat cadouri. Am intrat și am cumpărat o duzină de bobine de hârtie și cincizeci de metri de panglică din banii mei. Când le-am spus fetelor ideea mea, Bertha s-a declarat expertă la împachetat, oferindu-se să le învețe și pe celelalte vânzătoare.

— Mai întâi îndoiți marginile așa... apoi le încrețiți bine...

---

* Uniunea Femeilor pentru Temperanță Creștină (n.tr.).

O urmăream cum lucra, admirându-i îndemânarea, când deodată mi-a atras atenția o verighetă simplă de aur, pe inelarul ei de la mâna stângă.

— Și apoi legați panglica așa. Vedeți, domnișoară Sherwood? Nu-i așa că e drăguț?

Își ridică ochii, așteptându-mi aprecierea, dar îmi citi probabil încruntarea nedumerită de pe față, căci și-i coborî din nou în direcția indicată de privirea mea și își ținu respirația.

Își smulse verigheta de pe deget și o vârî în buzunar, dar era prea târziu, desigur.

— Te-ai căsătorit.

Era o afirmație, nu o întrebare.

— Vă rog să nu mă concediați, domnișoară Sherwood! Vă rog! Am nevoie de slujba asta și...

— Te-ai măritat cu Lyle.

Lacrimile îi inundară ochii la auzul numelui lui Lyle.

— Am fugit împreună în weekendul dinaintea plecării lui peste ocean. Am vrut atât de mult să fiu cu el și să-i fiu soție... în caz că..., știți și dumneavoastră...

Am fost prea surprinsă să răspund, deși n-ar fi trebuit să mă surprindă deloc. Bertha vorbise despre Lyle fără încetare de când începusem să lucrez la magazin acum șapte luni. Era îndrăgostită, or dragostea ducea la căsătorie. Văzusem aceeași expresie luminoasă în ochii clientelor mele care veneau să-și revendice lingura gratuită – simbol al începerii unei noi vieți în doi. Și deși eu, una, renunțasem la dragoste, măritiș și lucruri de felul acesta, erau dăți când mă uitam la acele viitoare mirese și încercam un sentiment asemănător cu invidia. Îl simțeam chiar și acum, după ce aflasem adevărul despre Bertha și iubitul ei Lyle.

— Știu că regula e că nu pot lucra în acest magazin dacă sunt măritată, zise Bertha printre suspine, dar Lyle și cu mine avem nevoie de bani și nu vreau să lucrez într-o fabrică. Iar de stat acasă nici vorbă, că aș înnebuni făcându-mi griji pentru Lyle...

— N-am de gând să te concediez, Bertha.

— N...nu?

— Întotdeauna mi s-a părut nedrept să concediezi o vânzătoare perfect capabilă doar pentru că e măritată. Când un bărbat se însoară, i se măreşte salariul.

— Da, dar... tatăl dumneavoastră a stabilit regula asta şi aţi putea da de bucluc dacă...

— Regula tatălui meu e nedreaptă şi nu mă tem să i-o spun în faţă – dacă mă întreabă.

Dreptatea era de partea mea. M-am gândit la străbunica Hannah, care sfidase legea nedreaptă a sclavilor fugari. Dar nu intenţionam să-l înfrunt pe tata decât dacă eram descoperită.

— Am să mă fac că n-am văzut nimic, Bertha. Dar fă bine şi nu mai purta verigheta la serviciu.

M-a îmbrăţişat recunoscătoare.

Serviciul gratuit de împachetat s-a dovedit o nouă idee de succes şi în curând au preluat-o şi celelalte departamente. Cu toate astea, tata n-a suflat niciun cuvinţel de laudă sau apreciere la adresa mea.

Luna ianuarie a anului 1918 a fost una cumplit de friguroasă şi afacerea suferi o cădere bruscă când o epidemie mortală de gripă se răspândi prin toată ţara. Am implorat-o pe bunica Bebe să-şi anuleze toate întrunirile şi să stea acasă, evitând riscul de a se îmbolnăvi. Pentru prima oară în viaţă mi-a urmat sfatul. Mama plecă la Washington cu un grup de prietene după discursul public al preşedintelui Wilson în favoarea amendamentului sufragiului. S-a aflat în sala de audienţă a Camerei Reprezentanţilor pe 20 ianuarie, când a fost votat amendamentul cu un minimum de voturi. Dar se întoarse acasă descurajată după ce Senatul se hotărî să-şi amâne dezbaterile până în toamnă.

Între timp, legislativele statelor din ţară începură să ratifice amendamentul bunicii privind Prohibiţia, atingând un total de unsprezece state până la venirea primăverii şi începerea

sezonului nunților. Desigur, războiul însemna mai puține nunți, din moment ce un procent considerabil din potențialii miri erau plecați peste ocean, dar asta nu m-a împiedicat să vin cu noi idei pentru departamentul de porțelanuri, sticlărie și argintărie. Da fapt, când domnul Pânzeturi, Perne și Așternuturi anunță că se pensionează, l-am rugat fierbinte pe tata să unească cele două departamente și să le lase pe mâna mea. Departamentul pânzeturi, perne și așternuturi nu putea fi prea greu de administrat, când te gândești că șeful lui nu făcuse decât să doarmă la birou în ultimii câțiva ani.

— L-am putea numi „Departamentul de articole pentru uz gospodăresc", i-am sugerat tatălui meu. Iar sloganul ar putea fi: „Tot ce-i trebuie unei femei pentru un cămin confortabil".

Îmi făceam planuri să combin fețe de masă și șervețele de damasc cu vase și sticlărie pentru a crea decoruri minunate, care să le lase pe cliente cu gura căscată.

— Poate nu vom avea prea multe nunți anul ăsta, i-am spus tatei, dar după ce se întorc recruții...

Tata a acceptat, în cele din urmă. N-avea de ales. Oricât a încercat, n-a găsit pe nimeni care să-l înlocuiască pe domnul Pânzeturi, Perne și Așternuturi. Regatul meu se făcu de două ori pe-atâta, iar eu eram pe punctul de a deveni regina subsolului de la magazinul universal Sherwood. În aprilie am hotărât să lansez oferta de vânzări „Lada de zestre". Tinerelor li se oferea astfel șansa să se pregătească pentru ziua când iubiții lor aveau să se întoarcă din Franța și să le ceară în căsătorie, umplându-și lada de zestre cu porțelanuri și haine de pat.

Într-o zi, pe când ne pregăteam să începem vânzările, m-am uitat mai bine la Bertha și am văzut că e însărcinată.

— Vă rog să nu mă concediați! mă imploră ea când am chemat-o în camera din dos să vorbim între patru ochi. Am să înnebunesc singură acasă toată ziua și chiar avem nevoie de bani, domnișoară Sherwood, mai ales că așteptăm un copil. Vă rog!

Mă ataşasem foarte mult de toate vânzătoarele mele, dar cel mai rău mi-ar fi părut s-o pierd pe Bertha. Era cea mai iscusită dintre toate şi ar fi reuşit să-i convingă până şi pe fraţii Rogers să-şi cumpere propriile solniţe de la noi. Mă bizuiam pe ea să le dea lecţii şi celorlalte angajate de la pânzeturi, perne şi aşternuturi de pat despre cum să-i convingă pe clienţi să cumpere mai mult decât aveau intenţia la oferta „Lada de zestre".

M-am gândit bine ce să fac şi am ajuns la concluzia că starea Berthei ar mai putea rămâne ascunsă dacă le-aş recomanda tuturor vânzătoarelor să poarte halate albastre de bumbac peste îmbrăcăminte. I-am explicat tatei că aceste uniforme largi aveau rolul nu numai de a le proteja pe fete de petele de rugină, ci şi de a-i face pe clienţi să recunoască mai uşor personalul.

Oferta „Lada de zestre" s-a bucurat de un succes atât de mare, că m-am hotărât s-o transform într-un eveniment anual. Bertha a mai rămas să lucreze câteva luni. Când a început să umble legănat, a trebuit să renunţe la slujbă. În ultima ei zi de lucru, la terminarea programului, i-am organizat, împreună cu fetele, în camera din dos, o petrecere cu daruri pentru bebeluşul ce era pe drum. Iar în august, după ce l-a născut pe Lyle junior, i-am trimis un inel din argint veritabil pentru sugari şi o obligaţiune de război în valoare de douăzeci şi cinci de dolari.

Viaţa mea mergea cum nu se poate mai bine. Îmi plăcea munca pe care o făceam şi realizasem lucruri uimitoare pentru magazin – poate nu de anvergura realizărilor bunicii şi ale mamei, dar n-am putut să nu constat că munceam din greu, fiecare în felul nostru, pentru comunitate. Iar în trecut, femeile din ţara noastră nu avuseseră şansa să facă prea mare lucru.

Până în toamnă, aproape jumătate din statele implicate au ratificat amendamentul pentru Prohibiţie. În anticiparea iernii, am lansat o nouă ofertă la departamentul meu de articole pentru uz gospodăresc – la haine groase de pat şi ceainice de porţelan. Mama şi prietenele ei sufragete aşteptau cu nerăbdare promisa

dezbatere în Senat a amendamentului privind sufragiul femeilor. Când acesta fu respins cu o diferență de numai trei voturi, mama fu distrusă. Și furioasă. Dar tot nu se dădu bătută.

— Le arătăm noi bărbaților ălora fără inimă, îmi zise ea. Urmează alegerile în noiembrie și vom avea grijă ca niciunul din senatorii care au votat împotrivă să nu-și păstreze locul în Senat. Amendamentul va trece data viitoare, să vedeți.

Toată lumea s-a bucurat când s-a semnat armistițiul pe 11 noiembrie. Războiul din Europa luase sfârșit. Am fost s-o vizitez pe Bertha și pe copilul ei și am aflat că Lyle, soțul ei, reușise să scape teafăr și nevătămat și era în drum spre casă. Am mai angajat trei vânzătoare și am comandat o ladă cu linguri de argint în anticiparea valului de nunți ce avea să urmeze.

În primele două săptămâni din ianuarie 1919, a avut loc o nouă serie de votări în toată țara și tot mai multe state au ratificat amendamentul pentru Prohibiție. Pe 16 ianuarie, Wyoming a devenit al treizeci și șaselea stat care a semnat protocolul de ratificare. Bunica avea acum numărul necesar de voturi pentru a amenda Constituția Statelor Unite și a introduce *Legea prohibiției alcoolului*. Cârciumile pe care se luptase din greu să le închidă aveau să-și închidă acum porțile pentru totdeauna. Bunica Bebe mă invită acasă la ea la festivitatea de celebrare, alături de Millie White și celelalte veterane ale Uniunii Femeilor pentru Temperanță Creștină. Nimeni de la petrecere nu simți nevoia să sărbătorească cu șampanie. Mă bucuram că fusese votat amendamentul, căci bunica avea șaptezeci de ani și nu puteam să nu observ cum elanul ei scădea pe zi ce trecea. Zilele în care spărgea butoaiele cu whisky prin gări erau demult apuse.

Cu toate astea era în culmea fericirii, cu obrajii strălucindu-i, ca la o adolescentă.

— Ultima dată când m-am simțit atât de bucuroasă, mi-a spus ea, a fost în ziua când am aflat de eliberarea sclavilor... Sau poate când am învățat să mă dau în leagănul fraților mei, cu cerul

deasupra mea şi simţind adierea vântului în păr... Sau poate când am văzut pentru prima oară cascada Niagara cu scumpul şi iubitul meu Horatio...

Obiectivele mamei se conturau şi ele la orizont. După ce depusese mari eforturi ca toţi candidaţii pro-sufragiu să fie aleşi în Senat la noua votare din 4 iunie 1919, amendamentul sufragiului fu adoptat. Nu mai rămânea decât să fie ratificat de treizeci şi şase de state şi femeile aveau să-şi câştige în sfârşit egalitatea. Nu puteam să nu fiu mândră de femeile din familia mea. Străbunica Hannah contribuise la abolirea sclaviei. Bunica Bebe salvase America de „demonul Rom". Iar acum mama se afla şi ea în pragul victoriei. Toate trei munciseră din greu şi-şi atinseseră scopurile – iar mintea mea vuia de planurile pe care le aveam pentru magazinul înfloritor al familiei.

La două zile după ultima victorie a mamei legată de sufragiul femeilor, tata m-a chemat sus la el în birou. Bănuiam că voia să mă felicite pentru cele trei luni în care înregistrasem recorduri la vânzări în departamentul articolelor de uz casnic. Cu valul de logodne şi nunţi din iunie, scriam scrisori şi împărţeam linguri gratuite într-un ritm record. Am intrat cu paşi hotărâţi în biroul lui şi l-am găsit stând de vorbă cu un tânăr înalt cu tunsoare militară.

— Harriet, dă-mi voie să ţi-l prezint pe Robert Morton. S-a întors de curând din armată şi tocmai l-am angajat să se ocupe de departamentul articolelor de uz casnic.

Cred că pentru o clipă mi s-a tăiat respiraţia. Am încercat să nu intru în panică. Am reuşit cumva să-mi înghit temerile şi să spun:

— Ce drăguţ din partea ta. Şi eu de ce departament am să mă ocup de aici înainte?

Tata părea derutat.

— Păi tu mergi la colegiu.

— Ce? Ba nu merg nicăieri. Îmi place să lucrez aici.

Tata avu bunul-simţ să-l roage pe domnul Morton să aştepte afară. Apoi îşi drese glasul şi zise:

— Harriet, recunosc că ai făcut treabă bună aici. Dar ai ştiut de la bun început că poziţia ta nu-i decât temporară.

— N-am ştiut...

— E treabă de bărbat...

— Poftim?

— Iar acum, că războiul s-a încheiat şi bărbaţii s-au întors acasă, e timpul să le dăm înapoi locurile de muncă.

— Dar e locul *meu* de muncă, nu al lor! Eu am creat departamentul de articole pentru uz casnic! Eu am ridicat vânzările la cifre record cu oferta mea de linguri gratuite. Nu mai vreau să merg la colegiu. Vreau să administrez mai departe secţia mea, aşa cum am făcut-o în ultimii doi ani!

— Domnul Morton are o familie de întreţinut.

— Nu-mi pasă! Mai sunt şi alte posturi în magazin pe care îl poţi angaja. Sau măcar dă-mi mie un alt post. Doar angajezi o grămadă de oameni, nu?

— Femeile care lucrează pentru mine sunt toate vânzătoare şi dactilografe. Bănuiesc că nu eşti interesată de aşa ceva.

— De ce tot insişti că există munci de bărbaţi şi munci de femei? Nu ştii că femeile au făcut tot felul de „munci de bărbat" pe timpul războiului? Au fost mecanici auto, telegrafiste, şoferi de autobuz... Au lucrat în fabrici la liniile de asamblare, au arat pământul şi au lucrat ca agenţi de circulaţie.

— Dar acum nu mai lucrează, Harriet. Soldaţii se întorc acasă şi îşi vor înapoi locurile de muncă.

— Dar nu mai sunt locurile *lor* de muncă!

— Poţi să mergi la colegiu în toamnă, aşa cum ai planificat. Nu asta ţi-ai dorit?

— Nu mai vreau să merg la colegiu, îmi vreau slujba înapoi! Vreau să lucrez aici, în magazin – în magazinul familiei! Tatăl tău te-a lăsat să lucrezi aici cu ani în urmă, nu-i aşa? Ce-ar fi dacă aş fi băiat, nu fată?

— Atunci lucrurile ar sta altfel.

Pulsul îmi lua razna de mânie.

— De ce? De ce ar sta altfel?

— Bărbaţii trebuie să muncească pentru a-şi întreţine familiile. Femeile se mărită şi fac copii.

— Eu una nu! N-am să mă mărit în viaţa mea!

— Nu contează dacă te măriţi sau nu, Harriet. Hotărârea mea e luată.

Deşi uram să fac asta, am izbucnit în plâns. Nu m-am mai putut stăpâni.

— Te rog, tati. Lasă-mă să rămân aici şi să lucrez pentru tine. Vreau să fiu om de afaceri ca tine.

Lacrimile mele îl stânjeniră puţin, dar nu se răzgândi. Porni să mă conducă spre ieşire.

— Îmi pare rău, dar nu se poate. Dar dacă te gândeşti vreodată să-ţi întemeiezi o familie şi soţul tău va dori să muncească pentru mine, atunci da, voi lua în considerare opţiunea de a-l primi în afaceri.

Vorbele nu erau de ajuns să-mi descrie indignarea.

Nici nu ştiu cât timp am stat în faţa biroului său şi am plâns. Secretara lui veni cu o batistă să mă consoleze, dar avu înţelepciunea să nu mă întrebe nimic. Când mi-am şters în sfârşit lacrimile, am coborât să-mi iau rămas-bun de la fetele din departamentul meu. Nu vedeam niciun motiv să-mi mai amân plecarea şi nici prin cap nu-mi trecea să-mi pierd vremea ajutându-l pe domnul Morton să administreze secţia pe care tocmai mi-o furase. Le-am oferit câte o lingură gratuită lui Maude şi Claudiei, care se logodiseră amândouă cu soldaţi întorşi recent acasă, şi am părăsit magazinul universal Sherwood pentru totdeauna.

Afară turna cu găleata, dar eram atât de furioasă, că nu-mi păsa că mă ud până la piele. M-am dus pe jos până la bunica Bebe, amintindu-mi cum şi ea mersese pe jos prin ploaie după ce renunţase la slujba de la tăbăcărie – şi la Neal MacLeod. Ştiam că

ea va înțelege sentimentul teribil al pierderii pe care o suferisem și, de ce nu, poate chiar și furia mea.

— O, biata de tine, îmi zise, când mi-am făcut apariția tremurând în pragul ușii. Unde ți-e umbrela? Și de ce nu ești la lucru?

Cea de-a doua întrebare îmi aduse și mai multe lacrimi în ochi.

— M-a concediat tata!

— Te-a concediat? De ce? Ce s-a întâmplat?

— A spus că nu mai are nevoie de mine, acum, că soldații s-au întors acasă. E atât de nedrept!

Bunica Bebe mă cuprinse în brațe și mă lăsă să-mi vărs lacrimile de amărăciune. În ciuda furiei și a durerii pe care le simțeam, n-am putut să nu constat cât de firavă devenise – și cât îmi era de dragă. După ce am terminat cu plânsul, m-a dus la bucătărie să-mi facă un ceai.

— Ai dreptate, Harriet. A fost cât se poate de nedrept din partea lui. Dar bănuiesc că nu-l va face nimeni să se răzgândească, nu?

Am scuturat din cap, împrăștiind picuri de apă în jur.

— Nici lacrimile mamei sau ale lui Alice n-au cum să mă ajute acum.

Bunica aduse un prosop și mi-l dădu să mă șterg.

— Știu că în această clipă ai mai multă nevoie de compasiune decât de sfaturi, dar am să-ți dau totuși un sfat. Trei vorbe doar: încrede-te în Dumnezeu.

Mi-am abătut privirea. Avea dreptate – nu era tocmai ce voiam să aud.

— Trebuie să crezi că El aranjează în așa fel evenimentele din viața ta ca să te conducă la scopul pe care îl are în vedere pentru tine, continuă ea. Uneori aceste evenimente vor fi tragice și dureroase. Dar El Se folosește de ele pentru a face din noi oameni după inima Lui.

— Dar mi-am îndrăgit locul de muncă. Și chiar mă pricepeam la ceea ce făceam!

— Ți-a trecut vreo clipă prin minte că poate Dumnezeu are un loc de muncă și mai bun pentru tine? Ești atât de tânără, Harriet, și munca la magazin a fost prima provocare cu care a trebuit să te confrunți de una singură. Dacă Dumnezeu are ceva și mai bun pentru tine în viitor? Vrei să rămâi toată viața la magazin și să ratezi ceva extraordinar? Îți aduci aminte ce ți-am povestit despre sărmanul Horatio, cât de mult detesta să lucreze în fabrica tatălui său? Întotdeauna am crezut că a fost făcut pentru lucruri mai mari și mai bune, dar el a rămas blocat acolo, pentru că n-a avut de ales. A trebuit să continue afacerea tatălui său. Și bietul Neal MacLeod, care era atât de potrivit pentru acel post, a fost lăsat pe dinafară din testament.

Am aruncat prosopul ud pe podea.

— Viața e atât de nedreaptă.

— Da, într-adevăr. Și cu toate astea, putem avea încredere că Dumnezeu va face întotdeauna ce e mai bine pentru noi – și pentru scopurile Lui. Dacă munca la magazin e alegerea Lui pentru tine, va face în așa fel încât să te întorci acolo. Poate tatăl tău își va schimba atitudinea. Dar, între timp, du-te la colegiu. Află mai mult despre tine însăți și despre înzestrările tale. Femeile vor avea în curând drept de vot și atunci să te ții. Nimic nu ne va mai putea opri din realizările noastre.

— Viața mea o luase într-o direcție bună, am spus. Și acum nu mai am nimic.

— Mai ții minte ce mi-a spus odată mama, Harriet? „Viața e mereu în schimbare, curgătoare ca un râu. Nimic nu rămâne la fel. Și noi trebuie să ne schimbăm și să mergem mai departe." Avea dreptate, să știi.

Am auzit vorbele bunicii, dar dezamăgirea și furia făcură să-mi intre pe-o ureche și să-mi iasă pe alta.

— Vreau să mă mut cu tine, i-am spus. Îl urăsc pe tata și nu vreau să mă mai întorc acasă niciodată!

Se ridică să toarne apă fierbinte din ibric și zise:

— Poţi să rămâi o zi, două... La urma urmei, n-aş vrea pentru nimic în lume să comiţi paricid. Dar până la urmă, tot va trebui să-l ierţi.

— Niciodată! Ce a făcut e de neiertat!

Bunica zâmbi cu tristeţe.

— Tatăl tău a crescut într-o perioadă când rolul bărbatului era acela de întreţinător şi protector al familiei. Fie că mergeau la război sau la muncă, bărbaţii o făceau pentru ca femeile iubite să poată sta acasă, în siguranţă. Aşa a fost crescut tatăl tău şi în mintea lui e convins că face ce e mai bine pentru tine – te scapă de grija de a-ţi câştiga singură traiul. Se crede cavalerul tău în armură, luptându-se din greu în lumea afacerilor să vă asigure ţie şi mamei tale tot ce vă trebuie fără ca voi să trebuiască să mişcaţi un deget. Ăsta e singurul fel în care ştie să-şi arate dragostea faţă de voi. Nu poate să-şi schimbe rolul peste noapte. Gândeşte-te cât de ameninţaţi trebuie să se simtă acum bărbaţii, inclusiv tatăl tău, când femeile preiau tot ce odată le aparţinea în exclusivitate – locurile de muncă, dreptul la vot. Uită-te cât de mult s-a schimbat mama ta în ultimii ani. În multe privinţe, întregul stil de viaţă cu care a fost obişnuit tatăl tău se prăbuşeşte la pământ.

— Nu-mi cere să-mi fie milă de el, că nu pot.

— Ştiu, draga mea. Dar odată şi odată tot va trebui să-l ierţi.

Am închis ochii, revăzând în minte departamentul meu iubit cu articole de uz casnic şi ştiind că n-aveam să mai lucrez acolo niciodată. Am scuturat din cap.

— Mi-e imposibil să-l iert.

Capitolul 27

M-am hotărât să merg la colegiu în toamna anului 1919, când m-am confruntat cu o nouă nedreptate. Depunându-mi cererea la şcoala care mă acceptase cu doi ani în urmă, am descoperit că biroul de admitere acorda prioritate bărbaţilor care-şi slujiseră patria în război. Şi pentru că atât de mulţi bărbaţi se înscriseseră în toamna aceea, n-a mai rămas niciun loc pentru mine. Bunica Bebe mi-ar fi spus că e un nou exemplu despre felul cum aranja Dumnezeu împrejurările din viaţa mea pentru scopurile Lui, dar în cazul ăsta, începeam să fiu cam supărată şi pe Dumnezeu.

Până la urmă, a trebuit să merg la un mic colegiu de femei din Roseton şi să locuiesc acasă. Cursurile nu erau nici pe jumătate atât de palpitante ca fostul meu loc de muncă. M-am înscris la un curs de arte liberale fără niciun obiectiv mai clar în minte.

Pe 29 ianuarie 1920 a intrat în vigoare amendamentul bunicii privind Prohibiţia. De aici înainte, fabricarea, transportarea sau vânzarea băuturilor alcoolice erau strict ilegale în Statele Unite.

— Ai tot dreptul să fii mândră, i-am spus bunicii. Ţi-ai îndeplinit scopul.

Cred că detectă o urmă de invidie sau poate de amărăciune în glasul meu, căci mă mângâie pe obraz şi îmi zise:

— Va veni şi ziua ta, Harriet. Numai să ai răbdare.

Într-o zi din august, pe când eram în vacanţa de vară şi stăteam degeaba, deplângându-mi soarta, a sunat Maude să mă anunţe că Berthei şi lui Lyle tocmai li se născuse al doilea copil. M-am hotărât să-i fac o vizită şi un cadou-surpriză. Am găsit-o cu ochii în lacrimi.

— Bertha, ce s-a întâmplat?

Era probabil o întrebare stupidă. Avea un mucos de doi ani ce i se agăţa de şorţ şi un nou-născut ce-i urla în braţe. Apartamentul părea mult prea strâmt pentru o familie de patru persoane, iar înăuntru părea cu zece grade mai cald decât afară. Şi eu aş fi plâns să fi fost în locul ei.

— O, domnişoară Sherwood. Lyle şi cu mine suntem în mare încurcătură. El... o, dar poate mai bine să nu vă spun... M-a rugat să nu spun nimănui, dar... dar chiar nu ştiu ce ne vom face!

Am condus-o la un scaun ca să-şi termine de alăptat micuţul şi i-am dat băieţelului ei de doi ani ursuleţul de pluş pe care i-l adusesem. Amândoi copiii erau mulţumiţi pe moment, aşa că am încurajat-o să mi se confeseze.

— Ştii bine că n-aş spune nimănui secretele voastre – şi poate aş putea să vă ajut cu ceva.

Bertha îşi şterse ochii în ştergarul bebeluşului, care-i atârna pe umeri.

— Vedeţi apartamentul ăsta îngrămădit? Mai mult nu ne-am putut permite, iar acum nu mai putem să locuim nici aici. Dacă nu plătim chiria până săptămâna viitoare, ne vor scoate în stradă.

— Credeam că Lyle are loc de muncă.

— A avut! Dar au intrat în grevă cu o lună în urmă şi acum nu mai avem niciun ban.

— Poate v-aş putea împrumuta...

— Staţi, că încă nici nu v-am spus partea cea mai rea, domnişoară Sherwood.

Se întrevedea o confesiune lungă, aşa că m-am aşezat pe unul din scaunele rupte din bucătăria Berthei, s-o ascult.

— Vă rog, nu mă înţelegeţi greşit. Lyle al meu e un om tare bun şi ştie că n-ar fi trebuit să facă niciodată aşa ceva, dar cu doi copii de crescut şi fără niciun ban de chirie, a acţionat la disperare. Aşa că atunci când un prieten i-a spus cum ar putea face rost de nişte bani în plus... Tonul Berthei coborî la nivelul unei şoapte. S-a amestecat cu cine nu trebuie şi... şi a acceptat să aducă alcool de contrabandă din Canada.

— O, Dumnezeule.

— Transportul de băuturi alcoolice e ilegal, domnişoară Sherwood, şi dacă Lyle ajunge la închisoare, noi vom muri de foame. N-am aflat decât prea târziu ce are de gând. Pe-atunci era deja în Canada şi n-a suflat niciun cuvânt despre toată povestea până nu l-am văzut aducând lăzile cu băuturi spirtoase şi bere în apartament şi...

— Stai o clipă... ia-o mai încet. A adus băutura aici?

— Da, chiar aici! Lyle a ascuns-o la noi în apartament.

Am aruncat o privire rapidă prin cele două camere şi mi-am dat seama că nu era prea greu nici pentru mine, nici pentru oricine altcineva să o găsească. Copilul adormise în braţele Berthei şi ea îl aşeză într-un coş de rufe pe care-l folosea pe post de leagăn. Acum, că nu mai avea nimic în mâini, începu să şi le frământe.

— Nu ştiu ce să fac!

— De ce n-a livrat Lyle încărcătura imediat? am întrebat. Ce l-a făcut s-o aducă aici?

— I-au spus să aştepte vreo două zile şi să meargă cu o altă maşină, ca nu cumva poliţia să fie cu ochii pe el şi să-l urmărească până la locul de livrare. Când mi-a spus toate astea... pe cuvânt, domnişoară Sherwood, am crezut că-mi pierd minţile! Avem doi copii de crescut. Lyle le-a spus indivizilor ălora să vină ei aici după băutură, dar i-au explicat că transportul e partea ilegală. Au spus că Lyle trebuie s-o livreze, dar acum îi e teamă. Şi mie mi-e teamă să-l las. O, nu ştiu ce să fac!

— Să fiu în locul vostru, aş arunca-o pe toată în chiuvetă.

— Nu putem. Oamenii ăia i-au împrumutat bani să meargă în Canada s-o cumpere. O ladă de bere costă acolo cinci dolari, iar aici se vinde cu douăzeci şi cinci şi, după ce Lyle le dă înapoi banii cu dobândă, ce mai rămâne sunt ai noştri. Acum avem şi mai multe datorii.

Părea o operaţiune foarte bine gândită, în care băieţii răi făceau oameni disperaţi ca Bertha şi Lyle să-şi asume toate riscurile.

— Ţi-a trecut prin minte să mergi la poliţie? am întrebat-o.

— Nu putem. Lyle a încălcat legea. Vom muri de foame dacă-l vor închide şi, odată ce are cazier, nu-şi va mai găsi alt loc de muncă. Ştiu că sunteţi foarte inteligentă, domnişoară Sherwood, şi veniţi întotdeauna cu idei noi... vă rog, spuneţi-mi ce să fac.

— Of!

Nu ştiam ce altceva să spun. Mi-am trecut mâinile prin părul scurt, meditând la dilema Berthei.

Era o vânzătoare excelentă, dar nu şi-ar mai fi găsit de lucru acum, că era măritată. Pe lângă asta, cine ar fi avut grijă de copii? Femei ca Millie White, care venise să ceară ajutor de la bunica Bebe, se confruntaseră cu aceeaşi situaţie fără ieşire şi bunica îşi începuse cruciada pentru temperanţă în scopul de a le ajuta. Implicarea mamei în mişcarea sufragetelor începuse şi ea după ce soţia şi copiii lui Daniel Carver rămăseseră fără mijloace de trai. Mama reuşise să le includă în planurile ei pe femeile de club chiar de a doua zi. Era rândul meu acum să vin cu o soluţie pentru a salva pe cineva de la ananghie. M-am ridicat de pe scaun şi am început să măsor odaia-n lung şi-n lat.

Aş fi putut să împrumut maşina bunicii Bebe şi să livrez eu însămi băutura, dar mi-aş fi asumat un risc enorm. Pe de altă parte, şi străbunica Hannah îşi asumase un risc enorm când le ascunsese pe sclave în căruţă. Iar bunica Bebe nu numai că riscase să se îmbolnăvească de holeră încercând să fie de ajutor, dar fusese dispusă şi să meargă la închisoare pentru închiderea barurilor. Mama riscase şi ea să-şi piardă reputaţia şi toţi prietenii din

înalta societate când se ridicase în picioare în fața membrelor de la club, declarându-și intenția de a ajuta familiile în nevoie. Iar eu voiam să ajut această familie.

— Am să livrez eu băutura, i-am spus Berthei. Și am să iau banii.

— Du... dumneavoastră?

— Da. Dar mai întâi vreau ca tu și Lyle să jurați că nu veți mai face niciodată așa ceva.

— Jur! Pe viața mea! Și am să-l fac și pe Lyle să jure.

În seara aceea am împrumutat mașina bunicii. Întorcându-mă la apartamentul Berthei, mă simțeam ca Ioana d'Arc, împărăteasa Estera sau altă eroină nobilă gata să sară în ajutorul celor în nevoie. Recunosc că perspectiva de a încălca legea – pentru o cauză nobilă, desigur – mi se părea cât se poate de palpitantă. Și cerul știe că nu avusesem parte de prea multe experiențe palpitante în ultima vreme.

Presimțirile urâte mă cuprindeau în timp ce-l urmăream pe Lyle încărcând mașina.

— Nu mi-am închipuit că e chiar atât de multă, i-am spus.

— Da, răspunse el, ștergându-și transpirația de pe frunte. Nu cred că încape toată în portbagaj.

— Cum ai reușit să o treci pe toată peste graniță?

— Mi-au pus la dispoziție o mașină specială, cu compartimente, în care s-o ascund.

— N-am de gând să fac două drumuri, i-am spus. Va trebui să pui restul pe bancheta din spate și s-o acoperi cu o pătură. Să terminăm odată cu povestea asta.

Lyle mi-a dat adresa unde trebuia să livrez băutura și mi-a mulțumit din inimă.

— Mult noroc, domnișoară Sherwood.

Am pornit motorul și, înainte să intru în viteză, m-am oprit o clipă să-mi șterg de genunchi palmele leoarcă de transpirație. Emoția resimțită la sosire începu să se risipească de îndată ce

mi-am început drumul prin oraş. În locul ei se instală teama. În ce mă băgasem? Am apăsat pe acceleraţie, mărind viteza, nerăbdătoare să-mi duc fapta nobilă la bun sfârşit. În acel moment am auzit sirena poliţiei în spatele meu.

Primul meu impuls a fost să apăs cu toată puterea pe acceleraţie şi să fug, dar mi-am amintit cum se oprise Hannah să-şi aştepte urmăritorii. Am tras pe marginea şoselei, sperând ca maşina poliţiei să meargă mai departe şi ca urletul sirenei să nu fi fost pentru mine. Dar maşina se opri chiar în spatele meu. În clipa aceea am înţeles cum trebuie să se fi simţit bunica Bebe când vânătorii de recompense şi-au oprit caii în dreptul căruţei şi câinii au început să adulmece prin jur. Am încercat să-mi păstrez calmul, dar tremuram din toate încheieturile. Închipuiţi-vă cât de surprinsă am fost când m-am uitat în oglindă şi l-am recunoscut pe ofiţerul care se îndrepta spre geamul maşinii mele.

— Te rog să ieşi afară, îmi zise Tommy.

Picioarele mi se tăiară şi a trebuit să mă sprijin de aripa maşinii ca să nu cad. Prea târziu, mi-am dat seama că pătura din spate alunecase de la locul ei, lăsând descoperită încărcătura de pe banchetă. Am privit ca prin ceaţă cum Tommy desfăcu una din sticle şi o mirosi. Cum putea să mi se întâmple una ca asta?

— Va trebui să te arestez, Harriet, zise el.

Părea sincer surprins. Dar nu atât de surprins ca mine. Spre deosebire de străbunica Hannah, fusesem prinsă cu marfa asupra mea!

***

— Vezi? i-am zis lui Tommy. Am făcut asta doar ca să ajut o prietenă în nevoie. Bertha şi Lyle au doi copii mici, iar eu nu mă am decât pe mine pentru care să-mi fac griji. Nu intenţionez să-mi fac o carieră din transportul băuturilor la negru şi nici ei nu au de gând aşa ceva. N-am vrut decât să fac o faptă bună.

Nu i-am spus lui Tommy, dar după ce reflectasem bine în ultimele douăzeci și patru de ore, am ajuns la concluzia că o făcusem și dintr-un fel de furie față de eroismul sâcâitor al celor din familia mea: al străbunicii Hannah, care a contribuit la eliberarea a milioane de sclavi, al bunicului Horatio, care a salvat un oraș întreg, și al bunicii Bebe, care nu numai că l-a învins pe „demonul Rom" în familia noastră și în orașul nostru, dar a ajutat ca o întreagă națiune să renunțe la alcool. Până și adorabila, superficiala mea mamă din înalta societate era pe punctul de a schimba viața tuturor femeilor din America. Cât despre mine, ce făcusem la viața mea?

— Provin dintr-un lung șirag de eroi și eroine, Tommy, și am vrut și eu o șansă să fiu curajoasă. Dar nu mi-au rămas prea multe cauze pentru care să lupt. Au cam trecut toate pe lângă mine. Nici înfățișarea nu mă prea ajută, căci sunt ștearsă și cât se poate de comună. Iar acum, din câte se vede, sunt și infractoare.

— Nu știu de unde ți-a venit ideea asta, zise Tommy cu ochii la mine. Nu ești ștearsă. Iar de comună, nici nu mai vorbesc.

— Mulțumesc.

Nu știam sigur dacă să-l cred sau nu. Mă întrebam dacă el mă crede.

— Partea amuzantă, continuă Tommy, rezemându-se de spătarul băncii, e că îți cred povestea.

— Serios?

— Nimeni n-ar putea să inventeze ceva atât de trăsnit, zise el cu un rânjet.

N-am simțit decât un dram de ușurare.

— Bănuiesc că Lyle a avut dreptate. Poliția i-a pus casa sub supraveghere.

Tommy încruntă din sprâncene.

— Nu i-am pus casa sub supraveghere. Te-am oprit pentru exces de viteză.

— Glumești!

— Nu. Când te-am recunoscut, mi-am pus în gând să te las să scapi cu un avertisment – dar pe urmă am ochit toate sticlele alea pe bancheta din spate și n-am avut de ales.

— Probabil că a alunecat pătura.

— Așa se pare. Alcoolul era la vedere.

— Bietul Lyle, am oftat. Nu știu cum va putea vreodată să plătească înapoi toți banii pe care-i datorează. Niște oameni foarte influenți vor fi tare furioși pe el.

Cuta de pe fruntea lui Tommy se adânci, dar bănuiam că nu din cauză că-și făcea griji pentru Bertha și Lyle.

— Asta înseamnă... că mușteriii lui Lyle încă își mai așteaptă marfa, murmură el.

— Presupun că da. De ce? La ce te gândești?

— Mă gândeam că, dacă aș chema în ajutor niște agenți federali, am putea face un raid prin vecinătate. Ai avut o cantitate uriașă de alcool în mașină, Harriet, așa că bănuiesc că e vorba de o operațiune de proporții. Mai ai adresa?

— Da.

Tommy se aplecă spre mine, privindu-mă stăruitor.

— Dacă mi-o dai și îi putem prinde pe barosani, s-ar putea ca judecătorul să fie mai blând cu tine și cu prietenii tăi pentru colaborare.

Am reflectat rapid și am ajuns la concluzia că nu-mi surâde ideea lui.

— Planul tău îi va pune pe prietenii mei în încurcătură și momentan n-ai nicio dovadă împotriva lor. Alcoolul a fost la mine în mașină. Dar dacă îi luați prin surprindere pe băieții răi, vor crede că Lyle a ciripit. Și dacă Lyle nu plătește înapoi împrumutul, el și Bertha vor sfârși într-o situație și mai proastă decât până acum.

— Poate că ai dreptate, dar...

— Am o idee și mai bună. Lasă-mă să livrez mai întâi marfa și să obțin banii lui Lyle. Pe urmă poți să intervii și să-i arestezi.

— Nu pot să te implic în aşa ceva. E mult prea periculos.

— Ei bine, în cazul ăsta nu-ţi dau adresa decât dacă accepţi termenii mei.

Mi-am încrucişat braţele şi mi-am ridicat bărbia. Ştiam că Tommy avea să recunoască postura.

— Harriet...

— Ascultă, oricum aveam de gând să merg acolo aseară să livrez marfa. De ce e mai periculos ce fac acum? Te rog, lasă-mă să încerc să îndrept răul făcut.

Am dezbătut problema până când am băut destulă cafea cât să ne ţină treji o săptămână. În cele din urmă, Tommy acceptă cu strângere de inimă planul meu ca fiind singura cale de a-i aresta pe vinovaţi şi de a închide barul clandestin. Am traversat strada înapoi spre secţia de poliţie. Se lăsase deja noaptea şi afară era întuneric.

M-am aşezat pe un scaun de lemn în camera din dos şi am ascultat cum Tommy a dat câteva telefoane, obţinând ajutorul a doi agenţi federali.

— Gata, totul e aranjat, mi-a spus el în cele din urmă. Maşina ta e tot în spatele secţiei de poliţie, unde a parcat-o aseară colegul meu. Alcoolul e în camera de dovezi, dar îl vom pune la loc în maşină... Ascultă, eşti sigură că nu vrei să te răzgândeşti şi să-mi dai adresa?

— Cât se poate de sigură.

Am privit cum poliţiştii au încărcat băutura înapoi în maşină. Eram frântă de oboseală. Abia dacă închisesem un ochi noaptea trecută pe patul acela ruginit de fier şi voiam să se încheie odată toată tărăşenia şi să mă întorc acasă.

— Încă mai am rezerve în privinţa planului tău, îmi zise Tommy, când am urcat la volan. Nu-mi place să te pun în pericol.

— Nu tu m-ai pus în pericol. M-am pus eu singură cu ideea mea nesăbuită de a ajunge eroină. Şi, oricum, veţi fi cu ochii pe mine în seara asta, nu?

— La fiecare pas.

— Şi încă ceva, Tommy. Te rog să aştepţi până plec de acolo, ca nu cumva băieţii răi să creadă că Lyle a ciripit. Şi te mai rog să-i laşi pe Bertha şi pe Lyle să păstreze banii. Au mare nevoie de ei.

— Am să fac tot ce-mi stă în putinţă.

— Mulţumesc. Bine, am zis, cu un oftat, atunci să trecem la treabă. Am o lecţie de pregătit pentru şcoala duminicală, ai uitat?

Am pornit motorul şi am luat-o din loc, atentă să nu depăşesc limita de viteză, de data asta. Nervii îmi erau şi mai zdruncinaţi ca în seara trecută – poate din cauza excesului de cafea. Adresa pe care mi-o dăduse Lyle ducea în cealaltă parte a oraşului, la o magazie dărăpănată în apropiere de cărămidărie. În spatele ei se vedea abisul întunecat al râului şi parcul Garner în depărtare. Tommy şi amicii lui, agenţii, aveau să fie dezamăgiţi dacă acest loc se dovedea a fi un simplu depozit, şi nu un bar clandestin. Mă gândeam că mă urmărise, deşi nu-i zărisem girofarul.

Am tras maşina în spatele clădirii, după cum mă instruise Lyle. Toate ferestrele erau placate cu scânduri de lemn, dar am observat o uşă. Am parcat cât mai aproape de ea şi am coborât. Ştiam că ar fi trebuit să fiu agitată, speriată şi mai ştiu eu ce, dar nu eram. Mă simţeam alertă şi cu mintea limpede din cauza cafelei, dar altminteri indiferentă. Am tras aer adânc în piept şi am bătut la uşă. Numaidecât, deschise o femeie de vârstă mijlocie rujată strident. Am fost uşurată să aud muzică vioaie şi râsete dinăuntru. Era, într-adevăr, un bar clandestin. Tommy avea să fie mulţumit.

— Am de livrat o încărcătură din partea lui Lyle, i-am spus.

— O clipă.

Închise uşa şi, în timp ce-o aşteptam pe aleea întunecoasă, am înţeles brusc de ce-şi făcuse Tommy griji pentru siguranţa mea. Aceşti oameni ar fi putut să mă lege şi să mă arunce în râu, păstrând atât băutura, cât şi banii. Cine ar fi aflat vreodată? Speram ca Tommy să fie afară, cu ochii pe mine.

Uşa se deschise din nou şi ieşiră trei bărbaţi solizi. Am făcut câţiva paşi înapoi, dar aceştia păreau interesaţi de încărcătură, nu de persoana mea. Femeia propti uşa, numărând sticlele, în timp ce bărbaţii cărară lăzile înăuntru. La sfârşit scoase un teanc gros de bancnote din buzunar şi mă plăti.

Şi cu asta basta. Acesta era sfârşitul aventurii mele. Poliţiştii nu dădură buzna înăuntru cu puştile aţintite, cum mă aşteptasem. Aleea era cufundată în tăcere, întreruptă doar de fluieratul unui tren în depărtare. Tommy şi cu mine nu ne făcuserăm planuri pentru mai târziu, aşa că am urcat din nou la volanul maşinii bunicii şi m-am dus acasă la ea. Am găsit-o în cămaşă de noapte.

— Unde ai fost, pentruDumnezeu? mă întrebă ea când dădu cu ochii de mine. Arăţi de parcă te-ar fi târât cineva prin noroi.

— Nu m-ai crede nici dacă ţi-aş spune.

— Te-au angajat la circ şi te-au folosit drept carne de tun?

— Nu... Mi-am petrecut toată noaptea trecută şi ziua de azi la închisoare.

— Of, Doamne. Ce-ar fi să stai jos şi să-mi povesteşti totul de-a fir a păr?

Am urmat-o în sufragerie, dar m-am oprit, şocată, când i-am zărit masa. Era goală-goluţă! Pentru prima oară de când mă ştiu, îi vedeam suprafaţa lucioasă de lemn. Nici urmă de vreo hârtie sau broşură – doar Biblia bunicii deschisă.

— Bunico! Ce s-a întâmplat?

— Mi-am făcut curăţenie pe masă, zise ea cu un gest entuziast. Era şi timpul, nu crezi? Dar stai jos, draga mea, şi spune-mi ce ai căutat la închisoare.

Am respirat adânc, ca şi cum m-aş fi pregătit să sar în râu din leagănul bunicii. Cuvintele îmi veniră pe nerăsuflate.

— M-au eliberat doar pe cauţiune şi încă sunt în mare belea, dar Tommy a spus că va depune mărturie la tribunal că povestea mea e adevărată şi crede că judecătorul va fi mai blând cu mine,

pentru că am cooperat cu poliția și i-am ajutat să-i aresteze pe capii lumii interlope.

O asaltasem cu o grămadă de informații, dar când m-am oprit să mai iau o gură de aer, bunica îmi răspunse cu o singură întrebare, pe care mi-o adresă zâmbind.

— Cine-i Tommy?

— Hm?... O, nici asta n-ai să crezi dacă-ți spun.

— Pune-mă la încercare.

— Tommy O'Reilly, băiatul șefului de poliție. Bătăușul căruia-i mai trăgeam câte una în fluierul piciorului, mai ții minte? Ei bine, acum a crescut mare, e polițist și el e cel care m-a arestat aseară.

— Pentru că i-ai tras una în fluierul piciorului?

Am clătinat din cap. Simțeam că-mi vine să plâng, căci mă temeam să-i mărturisesc adevărul.

— Am încercat să ajut o prietenă în nevoie, bunico. Am vrut să fac un gest curajos, nobil și eroic ca tine, mama și străbunica Hannah. M-am rugat chiar pentru ajutor ca străbunica. L-am rugat pe Dumnezeu să-i ia vederea lui Tommy, dar n-a servit la nimic. A văzut ce ascundeam în mașină și m-a arestat.

— Bănuiesc că nu ascundeai sclavi.

— Nu, am murmurat. Alcool.

— Aha.

— Nu înțeleg de ce nu mi-a ascultat Dumnezeu rugăciunea cum a ascultat-o pe a lui Hannah. Doar și ea a încălcat legea, ajutându-i pe sclavi să scape.

— Rugăciunea nu-i un truc magic, Harriet. Când s-a rugat, mama s-a adresat unui Mântuitor pe care Îl cunoștea și Îl iubea și cu care vorbea tot timpul.

Mi-am rezemat coatele de masă și mi-am îngropat capul în mâini.

— Îmi pare atât de rău, bunico. Înțeleg cât de dezamăgită trebuie să fii de mine. Știu cât ai luptat pentru legea asta și cât de mult urăști alcoolul și singurul motiv pentru care am făcut așa

ceva e pentru că o prietenă a fost în încurcătură şi are doi copii care ar fi suferit şi, de altfel, nu aveam de gând să beau niciun strop şi nici să păstrez banii pentru mine... Cu toate astea, nu te învinuiesc dacă eşti furioasă pe mine...

— Harriet, Harriet... Nu sunt supărată pe tine.

Se apropie de scaunul meu şi mă cuprinse cu braţele, lipindu-şi obrazul de părul meu. Am strâns-o la piept, plângând cu suspine. Când m-am oprit în sfârşit din plâns, se aşeză pe un scaun lângă mine.

— Ai dreptate, am muncit din greu ca să fie interzis alcoolul. Mi-am dedicat întreaga viaţă Mişcării pentru Temperanţă, pentru că am ştiut câtă durere şi suferinţă cauzează acesta. Dar ştii ceva? Acum citesc zilnic în ziar despre infracţiunile provocate de Prohibiţie şi mă întreb dacă nu cumva am luptat pentru o cauză greşită în toţi aceşti ani.

— Ce vrei să spui?

— Isus a adresat cele mai aspre mustrări păzitorilor moralei din vremea Lui – fariseii. Aceştia voiau să le dicteze oamenilor ce e bine şi ce e rău, dar Isus i-a numit ipocriţi şi morminte văruite. Datoria noastră de creştini nu e să creăm legi prin care să-i obligăm pe oameni să ducă vieţi morale. Oricât de multă nevoie ar fi de asta în comunităţile noastre şi oricât de mult s-ar înrăutăţi lucrurile, o moralitate impusă cu forţa nu e o soluţie. Nu merge aşa. Oamenii pot fi obligaţi să renunţe la alcool, dar ce folos, dacă tot spre iad se îndreaptă? Chemarea noastră e să-i aducem pe oameni la Cristos, nu să-i silim să se comporte cum vrem noi sau să le rezolvăm problemele.

Îmi luă mâna şi o strânse într-a ei. Pielea îi era fină şi delicată ca un şerveţel.

— Putem crea legi mai stricte, Harriet, dar oamenii vor găsi mereu o cale să le încalce, dacă inima lor e împietrită. Proclamaţia de emancipare i-a eliberat pe sclavi, dar nu i-a făcut pe oameni să-i accepte pe negri. Încă mai sunt urâţi şi nedreptăţiţi şi primesc

slujbele cele mai prost plătite. După ce se va ratifica amendamentul sufragiului şi femeile vor primi dreptul la vot, vor mai rămâne încă multe bătălii de luptat. Bărbaţii care discriminează femeile nu ne vor trata ca pe nişte egale peste noapte. Nu, nu sunt destule legi pe lume ca să schimbe firea omenească. Avem cele Zece Porunci de pe vremea lui Moise, dar oamenii încă fură şi ucid în fiecare zi. Numai Dumnezeu îi poate schimba pe oameni.

— Dar munca ta n-a fost zadarnică, bunico, chiar dacă oamenii încalcă *Legea prohibiţiei*.

— Ai dreptate. Dar am ajuns la concluzia că, în scurtul nostru răstimp aici, pe pământ, nu contează atât ce realizăm, cât ce fel de oameni devenim. Mă apropii acum de sfârşitul vieţii, dar, când mă uit înapoi la toată munca pe care am depus-o, îmi dau seama că Dumnezeu S-a folosit de ea ca să mă înveţe să-mi pese şi de alţii, nu numai de mine. Tot El a aprins flacăra compasiunii şi în inima mamei tale. Şi chiar şi în a ta, dacă e să judecăm după riscurile pe care ţi le-ai asumat pentru prietenii tăi. Dumnezeu Se foloseşte de împrejurări şi ca să ne înveţe să ne punem încrederea în El. E prima lecţie pe care am învăţat-o când le-am ajutat pe sclavele acelea să evadeze cu căruţa. Asta a fost şi intenţia mamei când m-a chemat cu ea. Mi-a spus că devenim mai puternici de fiecare dată când credinţa ne e pusă la încercare. Numai aşa învăţăm să ne încredem în Dumnezeu.

— Voi avea vreodată o sarcină importantă de îndeplinit? am întrebat, arătând spre masa ei goală. Uite – tu ţi-ai terminat treaba. Ţi-ai curăţat şi masa, în cele din urmă. Amendamentul mamei nu mai are nevoie decât de votul unui singur stat ca să devină lege. Dar mie ce mi-a mai rămas de făcut?

— Harriet, Dumnezeu ţi-a dat deja o sarcină de îndeplinit.

— Da? Care?

— Isus ne-a spus să mergem în lume şi să propovăduim Evanghelia la orice făptură.

Am oftat.

— Şi unde mai exact în lume să încep treaba asta?

Bunica zâmbi.

— Începi mâine cu lecţia de la şcoala duminicală.

Părea un început cât se poate de neînsemnat.

I-am mulţumit bunicii că m-a iertat şi m-am dus acasă, ca să poată merge şi ea la culcare. Am încercat să mă furişez pe uşă şi pe scări să-mi pregătesc lecţia, dar tata trebuie că m-a auzit venind, că a ieşit în hol.

— Unde-ai fost? mă întrebă el.

Tocmai mă pregăteam să-i dau un răspuns sarcastic, întrebându-l de unde şi până unde această preocupare bruscă pentru bunăstarea mea, când pe faţa lui înflori un zâmbet.

— Te-am aşteptat toată seara ca să-ţi dau vestea cea bună. Uite, mama ta ne-a trimis o telegramă. Flutură în aer hârtia gălbuie. Spune: „Tennessee a votat. Amendamentul sufragiului ratificat!"

Vedeam bine că tata era mândru de mama şi fericit pentru ea. O iubea. Şi poate faptul că putea sărbători victoria ei era un semn că propria lui atitudine faţă de femei începea să se schimbe. Bunica avea dreptate. Era un om bun la inimă.

— Asta da veste bună, am zis.

— Chiar aşa... şi poate Lucy va sta acasă de-aici înainte.

Nu mai adăugă „unde-i e locul", dar mi-am dat seama că la asta se gândea. Am reflectat la toate schimbările pe care a trebuit să le îndure de când a devenit mama sufragetă şi mi s-a făcut milă de el. Compasiunea era un pas minuscul spre iertare.

— Mulţumesc că m-ai aşteptat să-mi dai vestea, i-am spus.

Am urcat în camera mea şi am deschis manualul de la şcoala duminicală la lecţia de mâine. Am râs în hohote de felul în care le plănuieşte Dumnezeu pe toate. Lecţia era despre una dintre cele mai cunoscute pilde ale lui Isus. Doi oameni au hotărât să-şi construiască o casă – unul pe stâncă, iar celălalt, pe nisip. Au venit furtunile şi au năvălit apele – ca la Marea Inundaţie ce l-a răpit pe bunicul Horatio. Casa nebunului, construită probabil

într-un loc ca Apartamentele, a fost luată pe sus de ape. Dar casa înțeleptului, construită pe culme, ca locuința familiei Garner, a rezistat potopului.

Aceasta era lecția pe care încercase să mi-o dea bunica în tot acest timp. Nu era suficient să-mi clădesc viața pe fapte bune și acte de eroism precum ajutorul acordat lui Bertha și Lyle. Mai întâi trebuia să ajung să-L cunosc pe Isus și să îndeplinesc poruncile Lui.

Și știam foarte bine că una dintre aceste porunci îmi cerea să-l iert pe tata, așa cum și Dumnezeu m-a iertat pe mine. Am închis ochii și m-am rugat – o rugăciune adevărată de data asta.

***

Nu bine m-am îmbrăcat pentru școala duminicală în dimineața următoare, că am auzit o bătaie în ușa de la intrare. M-am repezit în jos pe scări să deschid și l-am găsit în prag pe Tommy O'Reilly. Eram surprinzător de fericită să-l văd. Și, judecând după zâmbetul de pe fața lui, și el se bucura să mă vadă.

— Ce faci aici? l-am întrebat. Să nu-mi spui că ai adus cătușele să mă târăști înapoi în închisoare.

— Nu, deloc. Dar e datoria mea să mă asigur că nu-ți iei zborul spre Canada, ai uitat?

— Ei bine, ai ajuns tocmai la timp să-mi repari aparatul de distilat. Fac gin din alcool de cereale în beci.

— Foarte amuzant.

— Cum a mers aseară? l-am întrebat, rezemându-mă de cadrul ușii.

— Agenții federali au fost tare impresionați. Magazia la care ne-ai condus era un bar clandestin și am găsit o grămadă de dovezi valoroase înăuntru. Am dat de urmele unei operațiuni uriașe de trafic cu rom, în care sunt implicați oameni din mai multe comunități. Da, aș spune că totul a mers foarte bine.

— Felicitări.

— Mulţumesc.

Tommy avea un surâs formidabil.

— Acum, dacă chiar ai de gând să mă urmăreşti la fiecare mişcare, i-am spus, mă duc la biserică să-mi predau lecţia de la şcoala duminicală.

Tommy ezită, plecându-şi capul, şi un zâmbet ştrengăresc, dar timid îi lumină faţa.

— Ascultă, Harriet, îmi dai voie să te însoţesc în calitate de prieten, nu de temnicer? Mi-ar plăcea tare mult să fim... ăăă... prieteni.

Era rândul meu să ezit. Ştiam că mă lepădasem de iubire, căsătorie şi lucruri de felul acesta, dar Tommy O'Reilly se schimbase mult în ultimii ani. Şi atitudinea mea faţă de el se schimbase.

— Şi mie mi-ar plăcea să fim prieteni, am răspuns într-un târziu.

Mi s-a părut că aud vuietul unei cascade în depărtare şi pe bunica Bebe spunându-mi, râzând: *Mai vedem noi, Harriet dragă. Mai vedem noi.*

Ghid de discuții

1. Pe parcursul romanului, Harriet caută răspuns la întrebarea: „Cum de am ajuns aici, la închisoare?" Ce învățături trage din rememorarea poveștii străbunicii sale, Hannah? Dar din povestea bunicii Bebe? Dar din povestea mamei ei, Lucy? Ce răspuns găsește, în final, la întrebarea ei?
2. Care erau punctele tari ale celor patru femei: Hannah, Bebe, Lucy și Harriet? Care le erau slăbiciunile?
3. În care dintre cele patru femei te regăsești cel mai mult? De ce?
4. Hannah îi spunea lui Bebe: „«Mările liniștite nu-i fac pe marinari destoinici.» [...] El folosește perioadele tulburi din viața noastră ca să ne pregătească pentru scopurile Lui – dacă-I permitem, desigur." Identifică, în viața fiecărei femei, câteva ape învolburate, care până la urmă le-au condus mai aproape de Dumnezeu.
5. Odată cu episodul vânătorilor de recompense, Hannah i-a spus lui Bebe: „Mai târziu, când vei crește mare, Dumnezeu îți va încredința și ție o misiune de îndeplinit. Atunci va trebui să-ți pui și tu încrederea în El și să-ți urmezi conștiința." Ce fel de misiuni a primit fiecare femeie din partea lui Dumnezeu? Prin ce împrejurări ale vieții au fost conduse spre acea misiune?

6. Spre finalul cărţii, bunica Bebe îi spune lui Harriet: „În scurtul nostru răstimp aici, pe pământ, nu contează atât ce realizăm, cât ce fel de oameni devenim." Ce părere ai despre spusele ei? Ce alte reflecţii cu privire la viaţa creştină i-a împărtăşit Bebe lui Harriet?
7. Bunica Bebe s-a născut în aceeaşi zi, lună şi an în care s-a ţinut prima Convenţie pentru Drepturile Femeii. Sfârşitul povestirii aduce vestea că amendamentul sufragiului a trecut. Cum a contribuit fiecare dintre personajele principale la evoluţia acestor cauze: Hannah la Societatea Antisclavie, Bebe la Uniunea Femeilor pentru Temperanţă Creştină, Lucy la clubul ei de doamne, iar Harriet cu slujba ei, la lipsa de mână de lucru în timpul Primului Război Mondial?
8. Cum ai reacţionat când tatăl lui Harriet a „concediat-o" din slujba ei de la magazin? Cum ai fi reacţionat, dacă ai fi fost în pielea ei? Ce sprijin avea o femeie ca ea, trăind în 1919, să lupte împotriva deciziei tatălui ei? Ce alte exemple de discriminare întâlnim în roman?
9. Care era atitudinea predominantă faţă de femei şi faţă de rolul lor în societate în fiecare generaţie cuprinsă în carte?
10. Ce calităţi a văzut fiecare femeie în bărbatul cu care s-a căsătorit: Hannah şi Henry? Bebe şi Horatio? Lucy şi John? Ce calităţi crezi că încep să întrezărească Harriet şi Tommy unul la celălalt? Crezi că Bebe s-ar fi căsătorit cu Neal MacLeod? Crezi că Lucy ar fi trebuit să se căsătorească cu Daniel Carver? De ce da sau de ce nu?
11. Care crezi că va fi următorul capitol din viaţa lui Harriet?

Alte cărţi publicate la editura Casa Cărţii

Căminul mult visat, de Lynn Austin
Dorie, fata pe care nu o iubea nimeni, de Doris VanStone
şi Erwin W. Lutzer
Fiicele Evei, de Lynn Austin
Fugi, băiete, fugi!, de Nicky Cruz
Locul femeii, de Lynn Austin
Niciun loc unde să plângi, de Doris VanStone şi Erwin W. Lutzer
Omul ceresc, Fratele Yun şi Paul Hattaway
Perechea potrivită, de Lynn Austin
Scorpionul roşu, de Rami Kivisalo şi Marko Joensuu
Tărâmuri ascunse, de Lynn Austin
Tot ce ea îşi doreşte, de Lynn Austin
Colecţia *Raftul clasic*:
Ben-Hur, de Lewis Wallace
Cămaşa lui Cristos, de Lloyd C. Douglas
Cetatea blestemată, de John R. Carling
Coliba unchiului Tom, de Harriet Beecher Stowe
Quo vadis, de Henryk Sienkiewicz
Seria *Anotimpurile inimii*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Cântecul Acadiei*, de Janette Oke şi T. Davis Bunn (5 volume)
Seria *Cronicile regilor*, de Lynn Austin (5 volume)
Seria *Faptele credinţei*, de Davis Bunn şi Janette Oke (3 volume)
Seria *Focul topitorului*, de Lynn Austin (3 volume)
Seria *Învăluiţi de iubire*, de Janette Oke (8 volume)
Seria *Moştenirea din prerie*, de Janette Oke (4 volume)
Seria *Soţiile regelui David*, de Jill Eileen Smith:
Mical, vol. 1
Abigail, vol. 2
Batşeba, vol. 3

În curs de apariţie:

Seria *Vestul canadian*, de Janette Oke (6 volume)
Seria *Trilogia Genezei* (3 volume)